

Szám: 9418/2021.

T Á J É K O Z T A T Ó

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

2021. április 29-re tervezett

ülésének napirendjéről.

Napirend:

1. Beszámoló a 2021. március 25-e óta történt fontosabb eseményekről

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester

2. Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester

3. Javaslat a Dabasi Rendőrkapitányság 2020. évi beszámolójának elfogadására

Előterjesztő: Rozgonyi Erik címzetes főjegyző

Véleményezi: Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság

4. Beszámoló a Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. 2020. évi mérlegéről és közhasznú jelentéséről

Előterjesztő: Zsigovits Gábor ügyvezető igazgató

Tárgyalja: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

5. Beszámoló a GY.T.H. Gyál és Térsége Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. 2020. évi mérlegéről

Előterjesztő: Horváth Gábor ügyvezető igazgató

Tárgyalja: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

6. Beszámoló a Gyál-Városgazda Kft. 2020. évi mérlegéről

Előterjesztő: Lendvai György ügyvezető igazgató

Tárgyalja: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

7. Javaslat Gyál Város Szabályozási tervének módosítására: (a Gyál 2215/40, 2215/52 és a 2215/53 hrsz.-ú területek övezetének módosítására vonatkozóan (11.számú módosítás)A **partnerségi egyeztetési szakasz lezárása**

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester

Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság

8. Javaslat Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítására: a Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozóan

(10. számú módosítás) **A partnerségi egyeztetési szakasz lezárása**

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság

9. Javaslat Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítására: Gyál Város Helyi Építési Szabályzatának módosítása Gyál Város településkép védelméről szóló rendeletével történő összhang biztosítása érdekében. **13. számú módosítás**

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság

10. Javaslat iskolai alapítványok támogatására

Előterjesztő: Nagy József Elek alpolgármester
Véleményezi: Oktatási és Kulturális Bizottság

11. Javaslat a Gyáli Liliom Óvoda intézményvezetőjének ismételt megbízására

Előterjesztő: Nagy József Elek alpolgármester
Véleményezi: Oktatási és Kulturális Bizottság

12. Javaslat a Városi Egészségügyi Központ 2020. évi beszámolójának elfogadására

Előterjesztő: Nagy József Elek alpolgármester
Véleményezi: Szociális és Egészségügyi Bizottság

13. Beszámoló a civil szervezetek számára 2020. évben nyújtott támogatások felhasználásáról

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Oktatási és Kulturális Bizottság

14. Javaslat a civil szervezetek pályázatainak elbírálására, a támogatás felosztására

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Oktatási és Kulturális Bizottság

15. Beszámoló a sport szervezetek számára 2020. évben nyújtott támogatások felhasználásáról

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Ifjúsági és Sport Bizottság

16. Javaslat a sport célú pályázatok elbírálására, a támogatás felosztására

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Ifjúsági és Sport Bizottság

17. Javaslat a Gyál 0132/19 hrsz.-ú ingatlan belterületbe vonására

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

18. Javaslat a Gyál 0132/138 hrsz.-ú ingatlan belterületbe vonására

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

19. Javaslat ifjúsági bútorok beszerzéséhez közérdekű kötelezettségvállalás elfogadására

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Oktatási és Kulturális Bizottság

Zárt ülés:

20. Javaslat a 2021. évi Dr. Pusztai Lajos Emlékdíj odaítélésére

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Szociális és Egészségügyi Bizottság

21. Javaslat a 2021. évi Gyáli Közoktatásért Díj kitüntetés odaítélésére

Előterjesztő: Pápai Mihály polgármester
Véleményezi: Oktatási és Kulturális Bizottság

Gyál, 2021. április 22.

Tisztelettel:

**Pápai Mihály
Polgármester**

Tárgy: Beszámoló a 2021. március 25. óta történt fontosabb eseményekről

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2021. március 25-e óta történt fontosabb eseményekről – pontokba szedve - az alábbi beszámolót terjesztem Önök elé:

I. Pénzügyi és Adó Iroda

1./ 2021. január 01 – március 31-ig az adóbevételek teljesülése az alábbiak szerint alakult:

iparüzési adó:	1.631.755 e Ft	754.896 e Ft	46,26 %
építményadó:	308.236 e Ft	158.761 e Ft	51,51 %

2./ A rendelkezésre álló 200.000 e Ft összegű likviditási hitelkeretet **ebben az évben** egyetlen alkalommal sem vettük igénybe.

3./Az átmenetileg szabad pénzeszközből 2021. április 15-től kezdődően 1.360.000.000 Ft került lekötésre 1 heti futamidővel, 0,55 %/év kamatra. A jelenleg lekötött betét lejáratára 2021. április 22., várható kamat összege:145.444,- Ft. A 2021. évre a mai napig befolyt kamat összege:1.559.249,- Ft.

4./ Az Önkormányzat, a Polgármesteri Hivatal és az önkormányzat intézményei vonatkozásában lejárt határidejű kifizetetlen számla nincsen.

5./ Az Állami Számvevőszék az EL-2997-017/2021. iktatószámú, 2021.04.01-i keltű levelében értesítette Önkormányzatunkat, hogy megkezdte az „*Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése*” című ellenőrzést.

Az ellenőrzés célja az önkormányzatok központi információs rendszerében szereplő adatok értékelése alapján beazonosított kockázatok kezelésének előmozdítása.

Ellenőrzési időszak: 2018-2019. évek.

Az ellenőrzés az Önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának fenntarthatóságára, eladósodásának kockázatára és vagyongazdálkodására terjed ki.

Az ellenőrzés a Magyar Államkincstár központi információs rendszerében rendelkezésre álló adatok értékelésével kerül végrehajtásra. Ennek következtében adatszolgáltatási kötelezettségünk nem keletkezik, az ellenőrzésről készült jelentés megállapítást nem fog tartalmazni, észrevételezési jogunk nem lesz.

II. Igazgatási Iroda

Mellékelem a beszámolóhoz a közterület-felügyelők 2021. március havi tevékenységéről szóló tájékoztatót.

III. Polgármesteri Kabinet

Média

- Facebook: 56 db bejegyzés közzététele
- Instagram: 7 db bejegyzés közzététele
- Gyál város hivatalos weboldala: 32 db hír közzététele
- Térségi televízió riportok száma: 5 db
- Élő bejelentkezések száma: 1 db

Rendezvények

- Plukkido szabadidős gyermeknevelést segítő eszköz működtetése és szerződés megújítása.
- Pápai Mihály polgármester úr márciusban is megtartotta élő facebook fogadóóráját, amelynek 19,5 ezer elérése volt, 92 hozzászólás érkezett.
- Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hőseire emlékeztünk. A városi megemlékezés a vírushelyzet miatt elmaradt, azonban a Templom téri kopjafánál elhelyezte a város koszorúját Nagy József Elek alpolgármester és Rozgonyi Erik címzetes főjegyző.
- Megrendezésre került az idei első önkéntes véradás. Ez alkalommal a Városi Egészségügyi Központban. Polgármesteri kezdeményezésre 9 önkormányzati fenntartású intézmény és önkormányzat által alapított gazdasági társaság munkatársai részére 1 nap fizetett szabadnapot biztosított, amennyiben a 2021.március 12-én megrendezésre kerülő véradáson igazoltan részt vettek. Összesen 99 fő vett részt a véradáson, amely rekordszámnak bizonyul.
- 90. születésnapja alkalmából köszöntötte Gyál Város Önkormányzata Szabó Józsefnét, vagy ahogy többen ismerik Gyálon, Ronga Klárát. Személyes köszöntésre a járványhelyzet miatt nem volt lehetőség, de az önkormányzat elküldte a Gyáli Szépkorú Program keretében bevezetett virágcsokrot, oklevelet és egy ajándékcsomagot, valamint kézbesítették azt az oklevelet is, mellyel Orbán Viktor miniszterelnök köszönti a jubiláló szépkorúakat.
- A járványhelyzet miatt nem volt lehetőség a Nagyadózók rendezvény megtartására, így Pápai Mihály polgármester postai úton küldött levelet a város 50 legnagyobb adófizetője részére, valamint a 2020. évi TAO támogatást nyújtott vállalkozások részére. A kiemelkedő tevékenységet végző vállalkozások Polgármesteri Elismerésben is részesültek.
- A Kormány által elrendelt veszélyhelyzet miatt a Fővárosi Agglomeráció Önkormányzati Társulás 2021. januárra tervezett ülését nem lehetett megtartani, így az érintett települések polgármesterei elektronikusan leadott szavazatai alapján Pápai Mihály polgármester, a társulás elnöke február 4-én elfogadta a FAÖT költségvetését, amely számos polgármesteri és hivatali vezetői egyeztetés után kerülhetett napirendre.

Közbiztonság

- A városi óvodáknál kihelyezett, megrongált sebességlassító táblák pótlása.

Gyáli Élet Program

- Gyáli Élet Program Isten éltesen köszöntőlevél márciusi köszöntöttjei (mintegy 28 fő tekintetében) megkapta a leveleket.
- Gyáli Babaköszöntő Program részét képező pelenkázótaskák megrendelésre és leszállításra kerültek.
- Óvodai és iskolai csomagokat népszerűsítő elektronikus szórólapok legyártása, intézményvezetők részére továbbítás céljából kiküldésre került.

IV. Városfejlesztési Iroda

2021.04.16-án érkezett a Polgármesteri beszámoló mellékleteként szereplő két levél Gyál Város Önkormányzatának Polgármesteréhez, illetve Címzetes Főjegyzőjéhez, melyhez elektronikusan letöltött formában csatolásra került a Pest Megyei Területfejlesztési Program (egyeztetési dokumentáció, illetve területi hatásvizsgálat), aminek véleményezésére legkésőbb 2021.05.31-ig van lehetőség.

V. Szervezési és Humánpolitikai Iroda

2021.02.28-ával lejárt a 2020.03.01-jén indult és egyszer megtoldott hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás. Ennek értelmében a 10 fizikai+2 adminisztratív álláshelyen dolgozó 8+2 fő jogviszonyát - a határozott idő lejártá miatt - megszüntettük. A program lezárásához szükséges beszámoló a Közfoglalkoztatási Támogatások Keretrendszerében (továbbiakban: KTK) beküldésre került.

A Pest Megyei Kormányhivatal Dabas Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztállyal új hatósági szerződést kötött Gyál Város Önkormányzata 2021.03.01. és 2022.02.28. közötti hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásra (10 fizikai + 2 admin. álláshely), amely rögzítésre került a KTK-ban. Ennek köszönhetően az álláshelyeken március 01-től 7+1 fő foglalkoztatása kezdődhetett meg 2022.02.28-áig szóló határozott idejű szerződéssel.

Gyál, 2021. április 21.

Pápai Mihály
polgármester

Közterületi szolgálatról kimutatás

Dátum	Felügyelők száma (szolgálat esetszám)	Közterületen eltöltött óraszám			Nem közterületen eltöltött óraszám			Saját kezdeményezésű intézkedés						Küldések		Gépkocsival megtett kilométer	Túlóra	
		Járőrozés	Rendezvény	Egyéb	Adminisztráció	Térfigyelés	Egyéb	Figyelmeztetés	HB összeg	HB fő	Feljelentés	Jelzésadás	Eljárás kezdeményezése	Lakossági bejelentés	Hivatal működésével kapcsolatos			
2021.03.01	2	12	0	2	0	2	0	6	0	0	0	3	0	3	0	0	59	0
2021.03.02	2	12	0	2	0	2	0	4	0	0	0	1	0	0	0	1	98	0
2021.03.03	2	12	0	2	0	2	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	60	0
2021.03.04	2	12	0	2	0	2	0	7	0	0	0	6	1	2	0	0	58	0
2021.03.05	2	12	0	2	0	2	0	2	0	0	0	2	1	1	2	0	47	
2021.03.06																		
2021.03.07	2	0	0	8	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	18	8
2021.03.08	3	18	0	3	0	3	0	2	0	0	0	3	0	2	0	0	60	0
2021.03.09	2	12	0	2	0	2	0	3	0	0	0	1	0	1	0	0	56	0
2021.03.10	3	18	0	3	0	3	0	3	0	0	0	4	0	2	0	0	49	0
2021.03.11	3	18	0	3	0	3	0	5	0	0	0	3	1	2	0	0	74	0
2021.03.12	3	18	0	3	0	3	0	5	0	0	0	2	0	2	0	0	61	0
2021.03.13																		
2021.03.14																		
2021.03.15																		
2021.03.16	3	18	0	3	0	3	0	5	0	0	0	5	2	1	0	0	76	0
2021.03.17	3	18	0	3	0	3	0	3	0	0	0	0	0	2	0	0	55	0
2021.03.18	3	18	0	3	0	3	0	1	0	0	2	2	1	1	1	0	58	0
2021.03.19	3	18	0	3	0	3	0	6	0	0	0	2	0	2	0	0	65	0
2021.03.20																		
2021.03.21	2	0	0	8	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	9	8
2021.03.22	2	12	0	2	0	2	0	9	0	0	0	1	0	1	1	0	81	0
2021.03.23	3	18	0	3	0	3	0	6	0	0	0	6	6	0	0	0	51	0
2021.03.24	2	12	0	2	0	2	0	6	0	0	0	3	1	1	1	0	61	0
2021.03.25	3	18	0	3	0	3	0	16	0	0	0	13	3	1	0	0	49	0
2021.03.26	3	18	0	3	0	3	0	4	0	0	0	6	0	0	0	0	110	0
2021.03.27																		
2021.03.28																		
2021.03.29	3	18	0	3	0	3	0	7	0	0	0	8	1	0	1	0	76	0
2021.03.30	2	12	0	2	0	2	0	5	0	0	0	1	1	1	3	0	59	0
2021.03.31	2	12	0	2	0	2	0	5	0	0	0	0	0	1	1	0	91	0
Március	60	336	0	72	0	56	0	142	0	0	2	73	18	28	11	1481	16	

PEST MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE

1052 BUDAPEST, VÁROSHÁZ U. 7. – 1364 BUDAPEST, PF.: 112 – TEL.: (06 1) 233-6801 – FAX: (06 1) 233-6881
ELNOK@PESTMEGYE.HU

Pest megye településeinek polgármesterei részére

Hivatkozási szám: 9/2021
Ügyintéző: Pányi Zsuzsanna
Tel: 06-1-233-68-61
Email: teruletfejlesztes@pestmegye.hu
Tárgy: Pest megyei Területfejlesztési program véleményezése

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

Pest Megye Önkormányzata – a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 19. §-ban foglaltaknak megfelelően – 45 napos véleményezési eljárásra bocsátja a „Pest Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027” egyeztetési dokumentumát.

Az elkészült dokumentumok letölthetők a www.pestmegye.hu honlap címlapjáról.

Ezúton kérem, hogy amennyiben az elkészült dokumentációt érintően észrevétellel, javaslattal, véleménnyel szeretne élni, azt a hivatali kapun keresztül, a teruletfejlesztes@pestmegye.hu email-címre, vagy postai úton az alábbi címre szíveskedjen megküldeni:

Pest Megyei Önkormányzati Hivatal
1052 Budapest, Városház utca 7.

A véleményezés határideje 2021. május 31.

Segítő közreműködését előre is köszönöm!

Budapest, 2021. április 14.

Üdvözlettel:

PEST MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE

1052 BUDAPEST, VÁROSHÁZ U. 7. – 1364 BUDAPEST, PF.: 112 – TEL.: (06 1) 233-6801 – FAX: (06 1) 233-6881
ELNOK@PESTMEGYE.HU

Pest megye településeinek jegyzői részére

Hivatkozási sz.: 9/2021

Ügyintéző: Pányi Zsuzsanna

+36 1 233 6861

+36 20 9369 607

teruletfejleszt@pestmegye.hu

Tárgy: A Pest Megyei Területfejlesztési Program készítésével, módosításával kapcsolatosan kidolgozott Stratégiai Környezeti Vizsgálat környezeti értékelésének véleményezése

Tisztelt Jegyző Asszony/Úr!

Pest Megye Önkormányzata – a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: SKV Rendelet) 8. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – 30 napos szakmai véleményezési eljárásra bocsátja a Pest Megyei Területfejlesztési Program készítésével, módosításával kapcsolatosan az SKV Rendelet 1. melléklet 1. pontja alapján a kidolgozott Stratégiai Környezeti Vizsgálat környezeti értékelését.

A vélemény kialakításához tájékoztatom, hogy a 2020-2021 évek egyik kiemelt feladata a 2021-27-es időszakra szóló új területfejlesztési program kialakítása. A területi tervek aktualizálása a 2021-2027 közötti uniós tervezési időszak fejlesztési dokumentumainak tervezését és (elsősorban a területi operatív program esetében) végrehajtását támogatja.

Az elkészült dokumentumok letölthetők a www.pestmegye.hu honlap címlapjáról.

Ezúton kérem, hogy amennyiben az elkészült dokumentációkat érintően észrevétellel, javaslattal, véleménnyel szeretne élni, azt a hivatali kapun keresztül, a teruletfejleszt@pestmegye.hu email-címre, vagy postai úton az alábbi címre szíveskedjen megküldeni:

Pest Megyei Önkormányzati Hivatal
1052 Budapest, Városház utca 7.

A véleményezés határideje 2021. május 24.

Segítő közreműködését előre is köszönöm!

Budapest, 2021. április 14.

Üdvözlettel:

Szabó István

**PEST MEGYEI
TERÜLET-
FEJLESZTÉSI
PROGRAM
2021-2027**

**EGYEZTETÉSI
VÁLTOZAT**

Pest Megyei Területfejlesztési Program

Társadalmi egyeztetési anyag

Készült Pest Megye Önkormányzatának megbízásából 2021-ben.

Köszönetet mondunk azoknak a Pest megyei önkormányzatoknak, Pest megyei vállalkozásoknak, Pest megyei civil szervezeteknek, akik javaslataikkal, kérdőívek megválaszolásával segítettek közös munkánkat.

Készítette: Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.

1	Bevezető.....	9
2	A tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek bemutatása .	12
2.1	A területfejlesztés intézményrendszerének, valamint tervezési gyakorlatának megváltozása, a megyei önkormányzatok tervezési feladatai.....	12
2.2	A megyei önkormányzatok feladatai.....	14
2.3	A tervezési előzmények bemutatása.....	16
2.4	A tervezésbe bevont szakmai szereplők és felelősségi körök bemutatása	18
2.5	A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció társadalmassítási folyamatának bemutatása ...	20
2.6	A Pest Megyei Stratégiai Program készítéséhez kapcsolódó társadalmassítási folyamat bemutatása.....	26
2.7	A Pest Megyei Stratégiai Program tervezése során figyelembe vett mérföldkövek, határidők és döntési pontok.....	27
3	A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció főbb megállapításai	28
3.1.1	Pest megye erősségei és gyengeségei - a SWOT elemzés főbb megállapításai	31
4	A célrendszer átfogó, stratégiai és horizontális céljainak ismertetése, a jövőkép bemutatása	34
4.1	Pest megye jövőképe.....	34
4.2	A megyei területfejlesztési koncepcióban rögzített célrendszer szöveges bemutatása.....	34
4.3	Átfogó célok jellemzése.....	35
4.3.1	Társadalmi megújulás.....	35
4.3.2	Gazdaság dinamizálása.....	36
4.3.3	Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása	36
4.4	Horizontális célok jellemzése	37
4.5	Átfogó területi célok.....	37
4.6	A területi célokhoz kapcsolódó megyei kiemelt fejlesztési térségek kijelölésének indoklása	39
4.7	A megyei stratégiai programban bemutatott célrendszer külső és belső koherenciájának bemutatása.....	40
4.8	A tervezési környezetet meghatározó EU 5. tematikus célkitűzésének bemutatása	41
5	Prioritások azonosítása és rendszerezése	41
6	A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepcióban meghatározott célok és a Stratégiai Program kapcsolatainak azonosítása	42
7	Prioritások bemutatása	45
7.1	Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása – [I. Prioritás]	45
7.1.1	A prioritás indoklása és kapcsolódása a koncepcióhoz.....	45
7.1.2	A prioritás területi vonatkozásai	47
7.1.3	Vállalkozások versenyképességének javítása [P1.1-intézkedés].....	48
7.1.4	Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése [P1.2-intézkedés]	49
7.1.5	Területi fókuszú gazdaságfejlesztés [P1.3-intézkedés]	50

7.1.6	Az I. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Unió tematikus célkitűzéshez.....	51
7.1.7	Indikátorok, fejlesztési igények, illeszkedés, forrásallokáció meghatározása [I. Prioritás]	51
7.1.8	Indikatív forrásallokáció prioritás szinten intézkedésenkénti bontásban [I. Prioritás] .	53
7.2	Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése [II. Prioritás].....	53
7.2.1	A prioritás indoklása	53
7.2.2	A prioritás területi vonatkozásai	55
7.2.3	Helyi gazdaságfejlesztés [P2.1-intézkedés]	55
7.2.4	Térségi társadalmi felzárkóztatás [P2.2-intézkedés].....	56
7.2.5	Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés [P2.3-intézkedés].....	56
7.2.6	A II. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Unió tematikus célkitűzéshez	57
7.2.7	Indikátorok meghatározása [II. Prioritás]	57
7.2.8	Indikatív forrásallokáció prioritás szinten intézkedésenkénti bontásban [II. Prioritás]	57
7.3	Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében–[III. Prioritás]	59
7.3.1	A prioritás indoklása	59
7.3.2	A prioritás területi vonatkozásai	60
7.3.3	Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése [P3.1-intézkedés]	60
7.3.4	Közösségi közlekedés fejlesztése [P3.2-intézkedés].....	61
7.3.5	Közúthálózat fejlesztése [P3.3-intézkedés].....	62
7.3.6	A III. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Unió tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz	62
7.3.7	Indikátorok meghatározása [III. Prioritás]	63
7.3.8	Indikatív forrásallokáció prioritás szinten intézkedésenkénti bontásban [III. Prioritás]	63
7.4	Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért –[IV. Prioritás]	65
7.4.1	A prioritás indoklása	65
7.4.2	A prioritás területi vonatkozásai	66
7.4.3	Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében [P4.1-intézkedés].....	67
7.4.4	Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása [P4.2-intézkedés].....	68
7.4.5	Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése [P4.3-intézkedés].....	68
7.4.6	Vízgazdálkodás, víz visszatartás létesítményeinek fejlesztése [P4.4-intézkedés].....	69
7.4.7	Hulladékgazdálkodás fejlesztése [P4.5-intézkedés]	69
7.4.8	A IV. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Unió tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz	69
7.4.9	Indikátorok meghatározása [IV. Prioritás].....	70

7.4.10	Indikatív forrásallokáció prioritás szinten intézkedésenkénti bontásban [IV. Prioritás]	73
7.5	Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése.–[V. Prioritás]	74
7.5.1	A prioritás indoklása	74
7.5.2	A prioritás területi vonatkozásai	76
7.5.3	Pest megyei humán erőforrás fejlesztése [P5.1- intézkedései]	76
7.5.4	Pest megyei intézmények fejlesztése és építése [P5.2- intézkedései]	76
7.5.5	Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése és helyi identitás erősítése [P5.3- intézkedés]	77
7.5.6	Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció [P5.4- intézkedés]	77
7.5.7	Társadalmi programok megvalósítása [P5.5- intézkedés]	77
7.5.8	Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése [P5.6- intézkedés]	78
7.5.9	Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése [P5.7- intézkedés]	78
7.5.10	Az V. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Unió tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz	78
7.5.11	Indikátorok meghatározása [V. prioritás]	78
7.5.12	Indikatív forrásallokáció prioritás szinten, intézkedésenkénti bontásban [V. prioritás]	81
8	A tervezéskísérő eljárások	82
9	A végrehajtásban közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsera meghatározása, az érdekvérvényesítés rendszere	82
9.1	Partneri együttműködés	82
9.2	A végrehajtásban várhatóan közreműködő szervezetek köre, az együttműködés módja	83
10	A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása	86
10.1	A területfejlesztési Program megvalósításának intézményrendszere, módszertana, eljárásrendi háttere	86
10.2	A területfejlesztési program finanszírozási háttere	87
10.2.1	Európai uniós fejlesztési források	87
10.2.2	Egyéb európai uniós támogatási lehetőségek	88
10.2.3	HAZAI KÖLTSÉGVETÉSI FORRÁSOK	90
11	Monitoring és értékelési terv bemutatása	90
11.1	Programszintű indikátorok bemutatása	91
11.2	Prioritásszintű indikátorok bemutatása	92
12	Pest Megyei Operatív Program tervezési háttere	96
13	Támogatás segítségével megvalósítandó programok	96
13.1	Unió forrásból finanszírozható tervezett fejlesztések	96
14	A prioritások tartalmának részletes bemutatása	98
14.1	I. prioritás: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása	98
14.1.1	A prioritáshoz kapcsolódó Pest megyei stratégiai célok részletes meghatározása	101

14.1.2	A prioritás területi vonatkozásai	102
14.1.3	Vállalkozások versenyképességének javítása [P1.1-intézkedés].....	103
14.1.4	Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése [P1.2-intézkedés] 108	
14.1.5	Területi fókuszú gazdaságfejlesztés [P1.3-intézkedés]	109
14.1.6	A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése	111
14.2	Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése [II. Prioritás].....	117
14.2.1	A prioritás indoklása	117
14.2.2	A prioritás területi vonatkozásai	118
14.2.3	Helyi gazdaságfejlesztés [P2.1-intézkedés]	118
14.2.4	Térségi társadalmi felzárkóztatás [P2.2-intézkedés].....	122
14.2.5	Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés [P2.3-intézkedés].....	123
14.2.6	A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése	126
14.3	Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében–[III. Prioritás]	130
14.3.1	A prioritás indoklása	130
14.3.2	A prioritáshoz kapcsolódó Pest megyei stratégiai célok	131
14.3.3	A prioritás területi vonatkozásai	132
14.3.4	Hiányzó nemzetközi közlekedési kapcsolatok ütemezett megépítése, illetve a meglévő kapcsolatok fejlesztése [P3.1-intézkedés].....	132
14.3.5	Közösségi közlekedés fejlesztése [P3.2-intézkedés].....	133
14.3.6	Közúthálózat fejlesztése [P3.3-intézkedés]	134
14.3.7	A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése	136
14.4	Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért –[IV. Prioritás]	139
14.4.1	A prioritás indoklása	139
14.4.2	A prioritáshoz kapcsolódó Pest megyei stratégiai célok	140
14.4.3	A prioritás területi vonatkozásai	141
14.4.4	Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében [P4.1-intézkedés].....	142
14.4.5	Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása [P4.2-intézkedés]	143
14.4.6	Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése [P4.3-intézkedés]	145
14.4.7	Vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése [P4.4-intézkedés].....	147
14.4.8	Hulladékgazdálkodás fejlesztése [P4.5-intézkedés]	148

14.4.9	A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése	150
14.5	Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése.–[V. Prioritás]	155
14.5.1	A prioritás indoklása	155
14.5.2	A prioritáshoz kapcsolódó Pest megyei stratégiai célok	157
14.5.3	A prioritás területi vonatkozásai	157
14.5.4	Pest megyei humán erőforrás fejlesztése [P5.1- intézkedései]	157
14.5.5	Pest megyei intézmények fejlesztése és építése [P5.2- intézkedései].....	160
14.5.6	Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése és helyi identitás erősítése [P5.3- intézkedés]	161
14.5.7	Társadalmi szereplőkkel való együttműködés és koordináció [P5.4- intézkedés]	162
14.5.8	Társadalmi programok megvalósítása [P5.5- intézkedés].....	162
14.5.9	Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése [P5.6-intézkedés].....	163
14.5.10	Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése [P5.7-intézkedés]	164
14.5.11	A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése	166
15	Együttműködésben megvalósuló programok	172
15.1	Együttműködések a beavatkozások megvalósítása során	173
16	A Pest megyei vállalkozások fejlesztési tervei.....	174
16.1	Felmérés munkamódszere	174
16.1.1	Javasolt fejlesztési témák a 2021-2027-es időszakra	175
17	A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere	179
17.1	A végrehajtás módja.....	179
17.2	A végrehajtás feltételrendszere, a rendelkezésre álló erőforrások	181
17.2.1	A Pest Megyei Önkormányzati Hivatal rendelkezésre álló kapacitásai.....	181
17.2.2	A Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. rendelkezésre álló kapacitásai	182
17.2.3	A Pro Regio Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és Szolgáltató Nonprofit Kft. rendelkezésre álló kapacitása.....	184
17.2.4	Együttműködő szervezetek	186
17.3	Az ellenőrzés rendszere.....	186
18	Környezeti értékelés.....	187
18.1	A területi hatásvizsgálat kidolgozásának ismertetése.....	187
18.2	A területi hatásvizsgálathoz felhasznált információk leírása	188
18.3	A környezeti értékelés megállapításainak összegzése	188
19	A teljesítés-igazolás követelményrendszerének kialakítása.....	190
20	MELLÉKLETEK:.....	192
20.1	Ábrajegyzék:	192
20.2	Táblajegyzék:	192

20.3	Rövidítések jegyzéke:	193
20.4	Idegen kifejezések magyarázata:.....	195

1 Bevezető

2020-ban lezárult az Európai Unió hét éves költségvetési időszaka, amelyhez igazodva készült Pest Megye 2014-2020 között hatályos területfejlesztési programja.

Jelenleg folynak a tárgyalások Magyarország és az Európai Unió között az új tervezési időszakra vonatkozó Partnerségi megállapodás megkötése tárgyában, és ezzel egy időben készülnek a 2021-ben kezdődő és 2027-ig tartó új programozási időszakra vonatkozó ágazati- és területi operatív programok, valamint felülvizsgálatra, megújításra kerültek a megyei területfejlesztési koncepciók, készülnek a jogszabályi előírásoknak megfelelően az új megyei területfejlesztési programok.

Ennek a programozási feladatsornak fontos eleme a megyei területfejlesztési program készítése, hiszen ebben a dokumentumban kerül rögzítésre, hogy a megyében milyen feladatok várnak a következő hét év során megoldásra, s itt kerül megalapozásra az, hogy milyen prioritások mentén, mely célokra, milyen konkrét fejlesztésekre fogják a kedvezményezettek a rendelkezésre álló hazai- és európai uniós forrásokat elkölteni.

Mi magunk, az anyag készítői, szerkesztői is elgondolkodtunk azon, hogy hogyan lehetne minél tömörebben, lényegre törőbben, átláthatóbban formába önteni mindazt a sok tennivalót, ami Pest megyében középtávon (a következő hét évben) megvalósulásra vár. A feladat azért sem egyszerű, mert mint sok más szakmai anyagnak, úgy a területfejlesztési programoknak is meg kell felelniük tartalmilag jogszabályi előírásoknak, még ha azok esetleg több szempontból is idejét múltak, továbbá egyéb követelményeknek is eleget kellett tennünk, az országos, európai uniós tervezéshez való szoros kapcsolódás miatt is.

Pest megye Magyarország megyéi közül a legösszetettebb helyzetű, adottságú, problematikájú térség, amely körülöleli a fővárost, és egy nagyvárosi régió szerves része, minden oldalról más megyékkel övezve. A megye lakossága három más megye lakosságát is meghaladja, a működő vállalkozások száma pedig jóval százezer felett van. A megye sem természeti, sem társadalmi, sem gazdasági szempontból nem homogén, van Dunán túli és inneni része, északon hegyei, délen alföldi területei és homokhátsága, a főváros tőszomszédságában viszonylag jól prosperáló gazdasági övezetei, míg a megyehatárokon fejlődésben lemaradó térségei négyszázezeres lakosságszámmal.

Miközben Pest megye 187 települése, százezres vállalkozói köre, civil társadalma oldaláról jogos fejlesztési igények sokaságával szembesültünk a programozás során, mindvégig szem előtt kellett tartanunk a realitásokat, vagyis azt, hogy mi az, ami ezekből várhatóan finanszírozható lesz elsősorban európai uniós, másodsorban hazai forrásokból. Mivel már a koncepciókészítés időszakában eljutottunk arra a következtetésre, hogy Pest megyében nem várható elegendő forrás közpénzekből, ezért programjaink gazdaságfejlesztési blokkjában igyekeztünk olyan intézkedéseket is megfogalmazni, amelyek megvalósításával további, piaci források vonhatóak be a megye fejlesztése érdekében.

Nem vagyunk tehát semmivel sem könnyebb helyzetben a megyei fejlesztési program összeállításánál, mint az országos programok készítői, hiszen kisebb léptékben megjelenik mindaz, ami országosan jellemző.

Hogy megkönnyítsük jelen terjedelmes anyag feldolgozását, összefoglalónkban megpróbáljuk röviden bemutatni a program szerkezetét és főbb üzeneteit.

A megyei területfejlesztési program két részből áll. Az első nagy blokk a stratégiai program, amelynek alapvető célja a fejlesztési programcsomagok stratégiai megalapozása, ez kapcsolja össze logikailag a koncepcióban leírtakat és a második blokkban, az operatív programban szereplő konkrét, beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések formájában megfogalmazott projektcsomagokat.

A stratégiai programban röviden bemutatjuk a tervezés jogszabályi hátterét, a megyei tervezés és az országos, illetve európai uniós tervezés közötti kapcsolatrendszerét, a tervezés időbeni ütemezését, partnerségi, társadalmisítási folyamatait. Röviden bemutatjuk a megyei területfejlesztési koncepció

helyzetfeltáró részének főbb megállapításait, az azok alapján megfogalmazott jövőképet és visszautalunk a koncepcióban meghatározott célhierarchiára, majd definiáljuk a program fejlesztési prioritásait.

Az egyes prioritások azokat a főbb beavatkozási területeket határozzák meg, amelyek a koncepció célrendszerében meghatározott stratégiai célok elérését szolgálják. Egy prioritás többnyire több cél megvalósulását is segítheti, de a pest megyei programban is van olyan prioritásunk, amely kifejezetten egy térségtípus (a fejlődésben lemaradó térségeink) fejlesztését szolgálja.

A stratégia célok és a prioritások közötti összefüggéseket belső koherencia táblázatban ábrázoltuk (lásd a 2. sz. melléklet). Az egyes prioritásokon belül intézkedésekben foglaltuk össze a logikailag, tematikusan összetartozó tématerületeket, melyek további bontása az operatív programban történt meg konkrét fejlesztési kezdeményezésekre, amelyek alapján majd a fejlesztési programok elindíthatóak lesznek.

Az egyes prioritásokon belül a végrehajtás keretrendszerének bemutatását követően intézkedésenként meghatároztunk indikatív (becsült) forrásigényt. Azokat a mutatószámokat (indikátorokat), amelyek majd a program végrehajtásának eredményeinek mérését teszik lehetővé jelen egyeztetési fázis során nem rögzítettük, tekintettel arra, hogy jelenleg még nem ismerjük az egyes operatív programok utolsó változatát és a bennük rögzített pénzügyi kereteket.

A közsféra fejlesztéseit tartalmazó intézkedéseknél a forrásigényt az esetek többségében konkrét projektgyűjtés, igényfelmérés alapozta meg, míg a gazdaságfejlesztési tárgyúaknál a vállalkozói szféra becsült igényét próbáltuk meg összhangba hozni a potenciálisan rendelkezésre álló forrásokkal.

A Pest megyei Területfejlesztési Koncepció célrendszerében **három átfogó célt** határoztunk meg, az alábbiak szerint:

- **TÁRSADALMI MEGÚJULÁS**, testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek (TM),
- **GAZDASÁG DINAMIZÁLÁSA**, az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira, külső és belső kapcsolatrendszerére építve (GD),
- **TÉRSZERKEZET FEJLESZTÉSE ÉS KIEGYENSÚLYOZÁSA**, a lokális- és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet (TF),

További két átfogó területi célt nevesítettünk a célrendszerben, mely területi célok teljesülését valamennyi, a célrendszerben szereplő stratégiai cél megvalósítása segíti:

- **A fejlődésben elmaradott** Szobi és Nagykáta illetve a lemaradó Aszódi, Ceglédi, Nagykőrösi, Ráckevei és Dabasi térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása (ÁTC1),
- **Pest Megyei Duna Stratégia** megvalósítása (ÁTC2).

Az átfogó célok célonként négy-három-négy stratégia célon keresztül valósulhatnak meg (lásd célrendszer ábrája a 37. oldalon).

Figyelembe véve fenti célrendszert, törekedve az európai uniós beruházási prioritásokhoz és a hazai operatív programokhoz (elsősorban a TOP Plusz-hoz) való illeszkedésre, öt fő beavatkozási területet, prioritást határoztunk meg az alábbiak szerint:

- I. **Versenyképes Pest megye**: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása,
- II. **Szolidáris Pest megye**: a megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek komplex fejlesztése,
- III. **Elérhető Pest megye**: a megye nemzetközi-, regionális- és térségi kapcsolatainak javítása,
- IV. **Élhető Pest megye**: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért,

- V. **Emberközpontú Pest megye:** képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése.

Úgy véljük, hogy fenti prioritásokkal mindazokat a szükséges fejlesztési területeket le tudjuk fedni, amelyek Pest megyében a következő hét éves fejlesztési időszakban fontosak lesznek.

A gazdaságfejlesztési prioritást állítottuk a sor élére, hiszen az uniós források jelentős része is ezt a célt szolgálja, valamint ez az a terület, ahol gyors, határozott és jól fókuszált cselekvésre van szükség Pest megyében is.

Itt is fontosnak tartjuk kiemelni ugyanakkor, hogy hosszú távú gazdasági eredményeket nem lehet elérni sem gyökeres társadalmi megújulás, sem az alapvető infrastrukturális háttér (közlekedési hálózatok, települési infrastruktúra, stb.) átgondolt, tervszerű fejlesztése nélkül. Míg előbbi terén sok esetben nem is feltétlenül a források nagysága a meghatározó, sok esetben elegendő a szemléletváltozás, a folyamatok, rendszerek újragondolása és reformja, addig az infrastrukturális hálózatok fejlesztése rendkívül költségigényes.

Felmérve a megye fejlesztési igényeit, összevetve azokat a következő hét évben várhatóan rendelkezésre álló forrásokkal, a legnagyobb szakadék a közlekedési hálózatok terén mutatkozik. Pusztán a települési út és egyéb közcélú infrastruktúrafejlesztési igények meghaladják a Pest megyére jutó TOP+ forráskeretet.

Bár jelen területfejlesztési programban igyekeztünk minden, a megye szerves fejlődése szempontjából fontos- és valós igényekre-, lehetőségekre támaszkodó programot nevesíteni, nyilvánvaló, hogy azok között belső prioritási sorrendet is fel kell állítanunk, figyelembe véve a rendelkezésre álló források szűkösségét.

Bár Pest megye önálló tervezési statisztikai régióvá válása jelentősen kitágította a lehetőségeket az európai uniós forrásokból történő fejlesztések megvalósítása terén, az igények és a lehetőségek közötti szakadék azonban továbbra is jelentős marad. Számos területen Pest megyében komoly lemaradásokat kell rövid idő alatt behozni, ezért fontos, hogy az uniós források mellett a hazai költségvetés is továbbra is segítse a kulcsterületeken a megye fejlődését. Ezen túl természetesen Pest megye Önkormányzatának és a települési önkormányzatoknak is mindent meg kell tenniük egy aktív gazdaságfejlesztési politika keretében a piaci szféra fejlesztési forrásainak eddiginél hatékonyabb bevonása érdekében.

STRATÉGIAI PROGRAM MUNKARÉSZ

A területfejlesztési program stratégiai programrészének az az alapvető célja, hogy a program operatív programrészében, az egyes prioritások szerint meghatározott intézkedések és fejlesztési kezdeményezések megvalósításához stratégiai megalapozást biztosítson. Ennek érdekében **ez a munkarész röviden bemutatja a megyei területfejlesztési koncepció célrendszerét és meghatározza a program fejlesztési prioritásait.**

2 A tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek bemutatása

2.1 A területfejlesztés intézményrendszerének, valamint tervezési gyakorlatának megváltozása, a megyei önkormányzatok tervezési feladatai

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló **1996. évi XXI. törvény** 2012. január 1. napján hatályba lépett módosítása következtében a megye vált a területfejlesztés legfontosabb területi szintjévé.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló **2011. évi CLXXXIX. törvény** 27. § (1) bekezdése szerint a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.

A törvény alapján a területfejlesztés vált a megyék (megyei önkormányzatok) egyik legfontosabb feladatává. Ezzel a megye hosszú- és középtávú fejlesztését megalapozó és meghatározó dokumentumok, így a **megyei területfejlesztési koncepció és a program** kidolgozása is a megyei önkormányzat felelősségi körébe került.

Pest megye Önkormányzata 2014-ben fogadta el a megye 2030-ig hatályos területfejlesztési koncepcióját, valamint a 2014-2020 közötti hét évre szóló területfejlesztési programját.

A területfejlesztési koncepció esetében, mivel az jelenleg is hatályos, annak felülvizsgálata mellett döntött Pest Megye Közgyűlése.

Mivel a területfejlesztési stratégiai és operatív program érvényessége lejárt, illetve a programban meghatározott fejlesztések finanszírozása döntően európai uniós forrásokból valósítható meg, a 2021-2027 közötti európai uniós költségvetési időszakhoz kapcsolódóan a program megújítása szükséges.

Az alábbi táblázat tartalmazza a következő költségvetési időszak operatív programjait és az azok keretében rendelkezésre álló fejlesztési források nagyságát. A programok egy kivételével (TOP+) ágazati megközelítésű operatív programok.

A pest megyei területfejlesztési programban megfogalmazott fejlesztési prioritások, intézkedések és fejlesztési kezdeményezések megvalósításához, különösen az önkormányzati fejlesztések esetében elsősorban a Terület és Településfejlesztési Operatív Program+ biztosítja a pénzügyi kereteket.

Operatív Program neve	Operatív Program rövid neve	Tervezésért felelős szaktárca neve	Forrás nagysága ~ (Mrd Ft)
Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz	TOP+	PM	nem ismert
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz	GINOP+	PM	nem ismert
Digitális Megújulás Operatív Program Plusz	DIMOP+	ITM	nem ismert

Operatív Program neve	Operatív Program rövid neve	Tervezésért felelős szaktárca neve	Forrás nagysága ~ (Mrd Ft)
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz	EFOP+	EMMI	nem ismert
Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program Plusz	KEHOP+	ITM	nem ismert
Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz	IKOP+	ITM	nem ismert
Végrehajtás Operatív Program Plusz (tervezhető alapok: Kohéziós Alap)	VOP+	ME	nem ismert
Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz	MAHOP+	VM	nem ismert

1. táblázat: 2021-2027 Operatív Programok

Jelen dokumentum, a megyei területfejlesztési program, a területfejlesztési koncepción, mint hosszú távú célrendszeren nyugvó középtávú stratégia és annak megvalósítását szolgáló operatív program.

Ennek tartalmi követelményeit a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program, és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló **218/2009. (X.6.) Korm. rendelet** határozza meg. A jogszabály mellett a program kidolgozásához a megyék **részletes tervezési útmutatót** kaptak, melyet a Pénzügyminisztérium állított össze, ennek címe: *„Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez”*.

A Tftv. 5.§ n) pontja szerint a területfejlesztési program: „a területfejlesztési koncepció alapján kidolgozott középtávú cselekvési terv, amely stratégiai és operatív programokra épül.”

A **megyei területfejlesztési program** (stratégiai program és operatív program) tartalmi követelményeit a **218/2009. (X.6.) Korm. rendelet** 3. melléklete rögzíti az alábbiak szerint:

Stratégiai program:

- a tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek leírása;
- célrendszer: a jövőkép, az átfogó cél és a fejlesztési elvek alapján a specifikus, horizontális és területi célok meghatározása, viszonyrendszerének bemutatása;
- a prioritások azonosítása: a prioritások leírása; célok és prioritások eredményességi kritériumainak, illetve számszerűsített mutatóinak meghatározása, a megvalósítás lehetséges szereplőinek és a közreműködők körének megjelölése; a prioritások leírásában egyértelműen azonosítani kell a megye, azaz a tervezésért felelős szervezet saját felelősségébe tartozó beavatkozásokat és azok esetleges külső feltételeit, valamint a megye felelősségén kívül eső, a célok eléréséhez elvárt beavatkozásokat;
- a célok és a prioritások közötti kapcsolatok beazonosítása;
- a programnak jeleznie kell a különböző ágazatok felé a fejlesztési igények közül az ágazati programokban megvalósítani javasolt elemeket;
- a tervezéskísérő eljárások (különösen az előzetes programértékelés és a környezeti értékelés) dokumentációja, bemutatva a tervezéskísérő eljárások tervezési folyamatra tett hatásait és a végrehajtás várható környezeti, társadalmi és gazdasági hatásait;
- a végrehajtásban közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere; a végrehajtásban közreműködő üzleti és civil szervezetek bevonásának módja (partnerségi program);
- a végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása;
- monitoring és értékelési terv.

Operatív program:

- a vállalkozások fejlesztési terveinek bemutatása;
- együttműködésben megvalósítandó programok (helyi önkormányzatok között, helyi önkormányzat és üzleti szektor, helyi önkormányzat és civil szektor) részletezése;
- támogatás segítségével megvalósítandó programok, ezen belül
  - uniós támogatással megvalósuló programok,
  - egyéb nemzetközi támogatással megvalósuló programok,
  - tisztán hazai támogatással megvalósuló programok meghatározása;
- prioritások szerinti csoportosításban:
  - az elérendő célok részletes meghatározása,
  - az egyes feladatok végrehajtásának intézkedési és ütemezési terve,
  - a megvalósításhoz szükséges források pénzügyi ütemterve, a végrehajtásért felelős szervezetek és közreműködők,
  - a végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere,
  - az eredményesség vizsgálata és értékelése,
  - a környezeti értékelés,
  - a teljesítés-igazolás követelményrendszerének kialakítása;
- a megyei operatív programnak a megye felelősségén túlmutató fejlesztési igényeinek leírása: (azokat az intézkedéseket és fontosabb projekteket írja le, melyek a megye stratégiai programjának megvalósítása szempontjából fontos fejlesztési irányt képviselnek, de megvalósításuk nem a megye operatív programjának kompetenciájába esik, hanem igényként fogalmazódik meg országos vagy ágazati programok irányába.)

2.2 A megyei önkormányzatok feladatai

Az **1996. évi XXI. törvény** célja a területfejlesztés és területrendezés alapvető feladatainak, szabályainak megállapítása, intézményrendszerének kialakítása. A törvény értelmében a megyei önkormányzat feladatai közé tartozik az előző fejezetben ismertetett tervi dokumentumok kidolgozása és elfogadása, de emellett a jogalkotó további feladatokat is delegált a megyei szintre. A **feladatok** a 11§; 13§; 13A fejezetekben kerültek rögzítésre.

A megyei önkormányzat a **területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatos feladatok** ellátása keretében¹:

- *nyomon követi és értékeli a megyei vagy fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei vagy fővárosi területfejlesztési programok végrehajtását,*
- *dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról,*
- *monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában,*
- *figyelemmel kíséri az operatív programok megyében vagy a fővárosban jelentkező feladatainak megvalósítását, beleértve a megyehatáron átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását a megyei jogú városok önkormányzata és a fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,*
- *más megyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel közösen, monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában,*
- *dönt a Kutatási és Innovációs Alapnak a miniszter által a megyei önkormányzat hatáskörébe utalt pénzeszközeinek pályázati kiírásairól, illetve felhasználásáról,*

¹ forrás: 1996. évi XXI törvény

- *a megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében gazdaságfejlesztési, befektetés ösztönző tevékenységet lát el, aminek elősegítése érdekében külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt;*

a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében:

- *összehangolja illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési vagy kerületi önkormányzatok, a megyei jogú város önkormányzata, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit,*
- *területileg összehangolja a politikai és a területi szerepéből, továbbá a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját,*
- *a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését,*
- *szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét,*
- *a térségi gazdaságfejlesztő szervezet útján koordinálja a megye területén az ipari parkok és a szabad vállalkozási zónák tevékenységét, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit a megye gazdasági szereplőivel együttműködve,*
- *vizsgálja és értékeli a megye vagy a főváros társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja,*
- *kölcsönös információcserével segíti a területfejlesztési és területrendezési információs rendszer működését, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő megyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait,*
- *a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében önkormányzati rendeletet alkot a települési önkormányzatok, a megye területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek által a megye vagy a főváros területén uniós, központi vagy helyi önkormányzati költségvetési forrásból megvalósítandó fejlesztéseinek koordinációjáról.*

A megyei önkormányzat **vidékfejlesztési feladatkörében:**

- *dönt a hatáskörébe utalt vidékfejlesztési források felhasználásáról,*
- *összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a megyei, térségi, határ menti és határon átnyúló fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal, valamint a megyét érintő területrendezési tervekkel,*
- *egyetértési jogkört gyakorol a vidékfejlesztési stratégiák, akciók jóváhagyását megelőzően,*
- *a vidékfejlesztési források felhasználásával kapcsolatban közreműködői szervezeti feladatokat lát el a regionális fejlesztési ügynökség útján,*
- *elláthatja a helyi akciócsoportok, a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek munkaszervezeti feladatait,*
- *a helyi akciócsoportok és közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek tevékenységében való részvétellel közreműködik azok tevékenységében,*
- *összehangolja a helyi akciócsoportok tevékenységét a fejlesztéspolitikához és a területfejlesztéshez kapcsolódóan,*
- *külön megállapodás szerint a vidékfejlesztési akciók végrehajtása során koordinációs és döntéshozatali feladatokat lát el,*
- *nyomon követi és értékeli a vidékfejlesztési akciók lebonyolítását és monitoring bizottsági feladatokat lát el a programok végrehajtásához kapcsolódóan,*

- *ösztönzi a települési önkormányzatok összefogását vidékfejlesztési programok kidolgozására és megvalósítására,*
- *a vidékfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátásáról önkormányzati rendeletet alkot.*

A megyei önkormányzat koordinációs feladatkörében együttműködik a települési önkormányzatokkal, a megye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel.

2.3 A tervezési előzmények bemutatása

A tervezés folyamata a Pénzügyminisztérium által készített és a megyei önkormányzatok részére 2020. szeptember 28-án eljuttatott, „**Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a térségi fejlesztési tanácsok számára a 2021-27 közötti tervezési időszakra valamint a területfejlesztési koncepciók felülvizsgálatához, módosításához**” című szakmai iránymutatás megérkezését követően kezdődött el.

Az iránymutatás szerint a területi (megyei, fővárosi, kiemelt térségi) területfejlesztési tervezési folyamat az alábbi főbb feladatokból áll:

- a helyzetfeltáró, helyzetértékelő dokumentumok frissítése, elkészítése a területfejlesztési koncepció előkészítő fázisaként,
- a területfejlesztési koncepció (előkészítő és javaslattevő fázis) felülvizsgálata és módosítása,
- a területfejlesztési program (stratégiai és operatív programrész) megújítása,
- területi (társadalmi, gazdasági, környezeti) hatásvizsgálat készítése,
- a területfejlesztési tervekhez környezeti vizsgálat készítése az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően,
- a 2021-2027 közötti uniós programozási időszak területfejlesztési operatív programjának végrehajtását támogató megyei integrált területi program összeállítása,
- a tervezési folyamat során a partnerség biztosítása (partnerségi terv kidolgozása és végrehajtása),
- területi koordináció ellátása,
- uniós forrásból (a területi operatív programhoz kapcsolódóan) támogatandó megyei projektkezdemenyvezések gyűjtése.

Fenti programozási feladatok jelentős részét a megyéknek rendkívül szűk időkeretben kell elvégezniük, erre az útmutató szerint mindössze 3-4 hónap áll rendelkezésre (összehasonlításképpen, a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó tervek elkészítésére közel két év állt rendelkezésre.)

A tervezési folyamat előkészítése a hatályban lévő, Pest Megye Közgyűlése által 2014-ben elfogadott Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetértékelő és javaslattevő munkarészeinek áttekintésével kezdődött.

Az anyagok felülvizsgálata során megállapítást nyert, hogy a **helyzetértékelő munkarész adatállománya teljes felülvizsgálatot és megújítást igényel**, hiszen az annak készítése óta eltelt 7-8 év alatt Pest megye életében, a vizsgált folyamatokban, az azokra vonatkozó adatállományban jelentős változások történtek.

Ugyancsak fontosnak tartottuk, hogy a partnerségi folyamat részeként, a jogszabályi előírásoknak is eleget téve, ugyanakkor a megyei koncepció és program készítéséhez elengedhetetlenül fontos információforrásként **megkérdezzük a megye civil szervezeteit, kis- és középvállalkozóit, és települési önkormányzatait az előző időszakra vonatkozó tapasztalataikról, problémáikról, valamint a jövőjüket, fejlesztési elképzeléseiket érintő kérdésekről.**

Ennek érdekében 2020 november-december hónapokban kérdőíves felmérést végeztünk a civil- és a vállalkozói szférában, valamint valamennyi pest megyei önkormányzatot megkerestünk a 2021-27 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési terveik felmérése céljából.

A felmérések eredményei mind a koncepcióba, mind a területfejlesztési programba beépültek, jelentős mértékben befolyásolták mind a megyei jövőkép, mind a fejlesztési koncepció célrendszerének kialakítását, illetve a fejlesztési prioritások és programok meghatározását.

A helyzetfeltárásban igyekeztünk nagyon részletesen, a teljességre törekedve (nem csak az uniós költségvetési ciklusra való felkészülés jegyében) áttekinteni Pest megye társadalmi-, gazdasági-, térszerkezeti helyzetét, továbbá az elmúlt egy-másfél évtized folyamatait vizsgálva az érvényes trendeket. A helyzetfeltárás végeredménye egy **SWOT analízis** keretében felvázolt megállapítás struktúra lett, mely tartalmazza a megye erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit. A SWOT analízis megállapításai alapján, néhány oldalon felvázoltuk a **megye lehetséges jövőképét**.

A helyzetértékelés készítése során elsősorban a KSH által rendelkezésre bocsátott adatokra, a Területi Információs Rendszerből (TEIR) kinyerhető adatokra, valamint a saját felmérésekből származó információkra építettünk. A helyzetértékelésben megvizsgáltuk a 2014-2020 közötti időszakban Pest megyében rendelkezésre állt és felhasznált EU-s és hazai költségvetési forrásokat is.

A minőségbiztosítási eljárás során megfogalmazott vélemények és javaslatok figyelembevételével a helyzetfeltárás átdolgozásra, kiegészítésre került. Ez az anyag képezi az új megyei területfejlesztési koncepció alapját.

A helyzetfeltárás után a Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció javaslattevő fázisa készült el. A tervezési munka folyamán a helyzetfeltárás megállapításait alapul véve elkészült Pest megye **pozicionálása**, felülvizsgálatra kerültek a fejlesztés lehetséges forgatókönyvei, **megfogalmazásra került a megye kívánatos jövőképe**, meghatároztuk azt a **célrendszert**, amely véleményünk szerint lehetővé teszi a jövőképben megfogalmazott kívánatos állapot elérését, annak megvalósítását. A célrendszer keretében **egyaránt megfogalmaztunk területi- és ágazati fókuszú célkitűzéseket** törekedve a „Nemzeti Fejlesztés 2030” tervezési dokumentumban megfogalmazott országos fejlesztési célrendszerrel való összhang megteremtésére.

A tervezési dokumentum úgynevezett „teljes tervezés” módszerével készült, tehát mindent tartalmaz, ami a Pest megyében élők számára fontos lehet, még akkor is, ha annak bizonyos elemeinek megvalósítására nem várható uniós forrás.

A koncepcióban megfogalmazott célkitűzések egy 2030-ra elérni kívánt jövőbeni állapotra vonatkoznak, így a következő hétéves uniós költségvetési időszak alatt nyilvánvalóan nem tudnak majd maradéktalanul megvalósulni.

Már a tervezési folyamat elején fontosnak tartottuk, hogy meghatározzuk, hogy **milyen értékválasztás melletti elkötelezettség jellemezze** a következő évtized megyei területfejlesztési gyakorlatát, hogy Pest megye jövőbeni fejlesztéspolitikája milyen elveken nyugodjon, mi az a „zsinórmérték” amely mentén a közeljövő fejlesztési programjait meg szeretnénk valósítani.

Mind a helyzetfeltáró anyag, mind a koncepció célrendszere **széles szakértői közreműködői háttér bevonásával készült**, a megyei önkormányzat hivatala és a Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. koordinálásával és aktív szakmai hozzájárulásával. A tervezés során beépítésre kerültek a tervezésbe bevont partnerek által tett javaslatok, a véleményezési eljárások során beérkezett írásos hozzászólások, a tematikus kérdőíves adatgyűjtések eredményei. A koncepció egyeztetési anyaga vonatkozásában külső szakértő cég készítette el a jogszabályok által előírt területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálatot.

Összefoglalva, tervezési előzményként az alábbi dokumentumok készültek el a területfejlesztési program megalapozó anyagaiként:

- Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció Helyzetfeltárás Felülvizsgálat Egyeztetési Anyag,

- Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció Javaslattevő Fázis Felülvizsgálata Egyeztetési Anyag,
- Területi (gazdasági-, társadalmi, környezeti) hatásvizsgálat Egyeztetési Anyag,
- A Koncepció részeként Partnerségi Terv,
- A Partnerségi terv készítésének folyamatában a térség területfejlesztési szereplői térséget érintő fejlesztési elképzeléseinek felmérése:
  - o a civil szervezetek,
  - o a vállalkozói szféra,
  - o a települési önkormányzatok vonatkozásában.

Fentiekén túl, a területfejlesztési koncepció készítése során figyelembe vettük a közelmúltban Pest megye fejlesztési kérdései vonatkozásában készült, alábbi szakmai anyagokban szereplő elemzéseket, felméréseket és megállapításokat, javaslatokat is:

- Pest Megyei Klímastratégia 2018-2030. Készítette: Nemzeti Alkalmazkodási Központ Főosztály, Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, 2018. január
- Az 1925/2016. Kormány határozat alapján a Pest megyei önkormányzatok és vállalkozások számára nyújtott célzott támogatási konstrukció lehetséges folytatásának indokoltsága a megye gazdasági társadalmi helyzetének alapján. Készítette: Dr, Csath Magdolna, Leadership Kft., 2019. április
- „A gazdasági-társadalmi lemaradásban lévő Pest megyei térségek fejlesztését megalapozó kutatás” Responsum Kft, 2019.

2.4 A tervezésbe bevont szakmai szereplők és felelősségi körük bemutatása

Pest Megye Önkormányzata a megyei területfejlesztési koncepció felülvizsgálatával és a területfejlesztési program készítésével a 100%-os tulajdonában lévő Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft-t bízta meg. A Kft. előző tervezési időszakban is jelentős mértékben részt vett a koncepció és a program készítésében, a koncepciót készítő munkacsoportot a Kft. ügyvezetője irányította, mint témafelelős, a programot pedig a Kft. készítette. A Kft. saját szakember állományán kívül egyes tématerületek vonatkozásában támaszkodott az önkormányzatnál dolgozó kollégák ismereteire és szaktudására, és igénybe vette külső szakértő cégek segítségét is.

Az alábbi táblázatban foglaltuk össze, hogy név szerint mely szakértők, milyen tématerületeken működtek közre egyrészt az eredeti (2014. évi) anyag elkészítésében, másrészt a felülvizsgálat és a területi hatásvizsgálat készítésében.

Szakértő neve	Felelősségi kör	Szakértő neve	Felelősségi kör
Eredeti anyag készítése			
Kuszák Miklós	PMTN Kft. Munkacsoport vezető, tervezésért felelős	dr. Kontra Jenő	Budapesti Műszaki Egyetem, Energetika
dr. Popovics Gábor	PMÖ TEKI irodavezető, koordináció, helyzetfeltáró dokumentum szerkesztése, koncepció egyeztetési folyamat eredményeinek beépítése irányítása	Ligeti Ádám	Elladam Consulting, Turizmus
Bonyhády Elek	Pest Megyei Kereskedelmi és	Molnár László	Közlekedés

Stratégiai Program munkarész

	Iparkamara, Gazdaságfejlesztés		
Faragó Júlia	HACS munkaszervezet vezető, vidékfejlesztés	Obreczán Ferenc	Agrárgazdaság
dr. Fülöp Rudolf	Kórház igazgató, Egészségügy	Oroszi Zsuzsanna	PMÖ Sport
Gauder Péter	Területfejlesztési szakértő, kistérségi fórumok moderátora	Pölöskei Gáborné	Oktatás
dr. Gordos Tamás	Pro Régió Kft, szakértő munkacsoport tag, Minőségbiztosítás	Schindler-Kormos Eleonóra	PMÖ Megújuló energiák, településfejlesztés
dr. Hágen Tímea	Pest Megyei Munkaügyi Központ, Foglalkoztatás és munkaügyek	Schuchmann Péter	Pestterv Kft. Helyzetértékelés, kistérségi profilok, térképek, koncepcionálás
dr. Kása-Richlach Mónika	PMÖ, Szociális és gyermekvédelmi ügyek, társadalmi kérdések	Szabóné Pányi Zsuzsanna	PMÖ, Közlekedés, településfejlesztés
dr. Kállay László	Corvinus Egyetem, gazdaság és vállalkozás-fejlesztés	Wolf Péter	Gazdaságfejlesztés, partnerség, kommunikáció
Károlyi János	Pestterv Kft. Helyzetértékelés, kistérségi profilok, koncepcionálás, térképek	Kánai Gergely	Koordináció, szerkesztés
Kezán András	KSH, adatszolgáltatás,	Hermann Judit	Szociális és gyermekvédelmi ügyek
Felülvizsgálat és területi hatásvizsgálat készítése			
Kuszák Miklós	PMTN. Kft. Tervezésért felelős, szakértő	Kezán András	szakértő, elemzések, szerkesztés, koncepcionálás
Boda Barbara	2014-2020 közötti támogatások elemzése		
Schinler-Kormos Eleonóra	PMÖ Megújuló energiák, településfejlesztés	Szabóné Pányi Zsuzsa	Közlekedés, településfejlesztés
Kisfaludi Aranka	Kultúra, megyei értékek	Terék József	Kultúra, megyei értékek
Wolf Péter	Innováció, gazdaságfejlesztés, közlekedés	Kohári Tibor	Közbiztonság, közlekedésbiztonság
Popovics Gábor, dr.	Koordináció	Kánai Gergely	Projekt Expert Kft.

			Civil, vállalkozói és önkormányzati felmérések, értékelések
Gordos Tamás, dr.	Minőségbiztosítás	Pro-Régió Nonprofit Kft.	A térséget érintő tervek áttekintése
Kukely György, dr.	MEGÉRTI Kft. Területi (környezeti, társadalmi, gazdasági) hatásvizsgálat		

2. táblázat: Közreműködők névsora

A megyei területfejlesztési program készítése során a rendelkezésre álló idő rövidebbé és a nemzeti szintű operatív programokhoz való szorosabb igazodás kényszere miatt a programozási munka jelentős részét viszonylag kevesebb külső szakértői segítség igénybevételével, döntően házon belül végeztük el. A programozási munka során ugyanakkor még jobban igyekeztünk feltérképezni és figyelembe venni a megye helyi- és nemzetiségi önkormányzati-, gazdasági- és civil szférája szereplőinek a jövőre vonatkozó terveit, elvárásait, esetleg előkészített projektjeit, programjait.

2.5 A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió társadalmisítási folyamatának bemutatása

A társadalmi egyeztetési folyamatot Pest Megye Önkormányzata a Helyzetfeltárás c. dokumentumban megfogalmazott „Partnerségi terv”² alapján végezte el.

Mivel a Konceptió eredetileg 2014-ben, 2030-ig szóló hatállyal készült, **annak jelenleg a felülvizsgálata, nem pedig teljesen új konceptió készítése vált szükségessé.** Felülvizsgálva a hét évvel ezelőtt készített konceptiót, arra a megállapításra jutottunk, hogy a konceptió helyzetértékelő munkarészének, az abban szereplő statisztikai adatállománynak és a megye társadalmi- gazdasági folyamatainak a teljes felülvizsgálata szükséges, a javaslattevő munkarész pedig annak függvényében módosul, hogy az egyes területeken milyen mértékű, milyen irányú változások történtek.

Mivel nem teljesen új konceptió készült, **jelentős mértékben építettünk az eredeti tervezési időszak partnerségi folyamata során feltárt igényekre,** ugyanakkor **kiemelt hangsúlyt fektettünk a megye civil-, vállalkozói- és önkormányzati szereplőinek tervezésbe történő bevonására.**

A partnerségi terv céljai

A partnerség általános célja egy megyei szintű, stratégiai megközelítésű társadalom- és gazdaságfejlesztés megalapozása, amelynek hatása kiterjed a területén működő vállalkozások, intézmények és szervezetek, illetve az itt élő emberek és közösségek irányába, amely javítja a megyében megvalósuló fejlesztések és beruházások, valamint a fejlesztési források felhasználásának hatékonyságát és eredményességét.

A partnerség konkrét célja a társadalmi és gazdasági partnerség megteremtése a megyében, a megyei fejlesztési konceptió helyzetértékelése, a megye jövőképe, a 2021-2027 közötti fejlesztési ciklus stratégiájának és fejlesztési programjának közös elkészítése a megye jelenlegi és jövőbeni fejlődését meghatározó, vagy a trendek alakulásáról tájékozott szereplők bevonásával.

További cél: A területfejlesztés középszintjének megjelenítése és pozicionálása, Pest Megye Önkormányzatának tervezési, monitoring és koordinációs képességének – kompetenciáinak – folyamatos bővítése, a térségek és települések együttműködését támogató szerepvállalás.

² Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió - Helyzetfeltárás

A partnerség folyamata

Pest megyében a partnerség súlypontját a társadalmi és gazdasági partnerek, valamint a közösségek aktív szerepvállalása jelenti – amely kiterjed a programok tervezésére, előkészítésére, szakmai és politikai irányítására, a fejlesztési programok nyomon-követésére. A partnerség nem formális konzultáció, hanem a térségi és helyi fejlesztés, az innováció, a befektetés-ösztönzés, közszolgáltatások és a közintézmények fejlesztésének erőforrása.

A partnerség folyamatát két sajátos körülmény határozta meg:

- A megye sokszínűsége, gazdasági, társadalmi, valami táji és környezeti adottságainak sokfélesége meghaladja az átlagot.
- A megye megítélését sematikus, elnagyolt vélemények is befolyásolják, amelyek több terület, ágazat, valamint térség esetében korrekcióra szorultak. A kihívások és lehetőségek pontosabb leírása mélyebb vizsgálatot igényelt, valamint az érintett szereplők, vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek bevonását.

A koncepció készítésének 2012-2013 közötti időszakában Pest megyében a tervezés és a koncepció társadalmazása párhuzamosan, illetve integrált módon történt meg, személyes és online egyeztetés formájában. Az egyeztetések módját és mikéntjét meghatározta az egyes térségekre és/vagy célcsoportokra irányuló megkülönböztetett figyelem, éppen ezért az eredetileg tervezettnél több, mintegy 50 esemény került megszervezésre. Hasonló megfontolásból született meg a döntés, hogy a tervezésbe közvetlenül bevont szakértők, stratégiai partnerek és együttműködő intézmények száma a lehető legnagyobb legyen.

A kiterjedt és mélyreható vizsgálat feladata az volt, hogy a megye társadalmát érintő kihívások és lehetőségek, valamint adottságok széleskörű reprezentációja biztosítva legyen, és így az egyes területek értékelése pontosabb, a végrehajtás rugalmasabb legyen. A tervezés során nyílt és zárt, strukturált és strukturálatlan egyeztetési formákat egyaránt alkalmaztunk a közösségek és a gazdasági, társadalmi szereplők hatékony megszólítására és bevonására, amely szintén az értékelés megalapozottságát erősítette.

A partnerség szereplői a települési- és megyei önkormányzatok, gazdasági érdekképviseletek, a térségben meghatározó vállalatok, vállalkozások, egyetemek, szakmai szervezetek, a turizmus szervezetei, a mezőgazdaság, vidékfejlesztés intézményei (agrárkamara és LEADER-csoportok), az egészségügy, az oktatás és a foglalkoztatás intézményei, szakminisztériumok, Nemzeti Tervezési Hivatal, Regionális Fejlesztési Ügynökség, Pest Megyei Kormányhivatal, civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok voltak.

A partnerség kereteit a következő együttműködések biztosították: az önkormányzat hivatalán belül területfejlesztési szakmai munkacsoport, a megyei kistérségi társulások ülései, szakértői munkacsoport a területfejlesztési és ágazati szakértők bevonásával, az érdekeltek részvétele (ún. stakeholders), gazdasági kerekasztal a Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával, valamint a stratégiai partnerség Érd MJV és Budapest főváros önkormányzataival, kistérségi fórumok, a szomszédos megyei önkormányzatok közötti együttműködés, a LEADER munkacsoportokkal lefolytatott egyeztetések.

Pest Megye Önkormányzata 2012 és 2013 folyamán stratégiai partnerségi megállapodást kötött Budapest Főváros Önkormányzatával, a Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával, a Szent István Egyetemmel, a Magyar Limes Szövetséggel, szoros az együttműködés Érd Megyei Jogú Város Önkormányzatával. Az önkormányzat 2013-ban létrehozta a Pest Megyei Civil Kerekasztalt.

Mind a helyzetfeltáró anyag, mind a koncepció célrendszere széles szakértői közreműködői háttér bevonásával készült, a megyei önkormányzat hivatala és a Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. koordinálásával és aktív szakmai hozzájárulásával, a Pro Régió Kft. minőségbiztosítási feladatellátás terén nyújtott segítségével.

A részdokumentumok véleményezésére személyesen, online és levélben is lehetőség volt. Az egyeztetések részben folyamatosan történtek, részben pedig célzott kampányok keretei között. A kampányok időpontjai: 2012. május-június, 2012. október-november; 2013. május-június.

A koncepció elkészítésén túlmutató egyeztetések, melyek szoros kapcsolatban vannak az előbb felsorolt kampányokkal: a Pest megyei települések beruházási és fejlesztési elképzeléseit összesítő projektgyűjtés – 2013. június-szeptember –, valamint a leszakadó térségek fejlesztésére irányuló programok megalapozását, továbbá a térségi munkacsoportok megalapítását célzó fórumsorozat – 2013. november-december. A tervezésben közel 60 szakértő, intézmény és civil szervezet, stratégiai partner vett rész közvetlenül. A társadalmi egyeztetés fórumain, személyesen, illetve online, közel 500 érintett vállalkozás, önkormányzat, vagy egyéb szervezet képviselője jelent meg, illetve fogalmazott meg javaslatot a készülő koncepcióval kapcsolatban. Az eseményekkel kapcsolatos hírek a 426 ezer Pest megyei háztartás jelentős részében elérhetőek voltak, a helyi médián keresztül átvett, illetve készített híryananyagok, tartalmak révén.

A tervezés jelenlegi fázisában, a területfejlesztési koncepció megújítása során a rendelkezésre álló idő rövidsége, illetve a COVID-19 járványhelyzet miatt ilyen széles körű partnerségre nem tudtunk építeni.

A koncepció és a program elkészítésével Pest Megye Önkormányzata 2020. decemberében bízta meg a 100%-os tulajdonában lévő Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft-t.

A tervek készítésébe a kft. munkatársai mellett bevonásra kerültek az önkormányzat hivatalának szakemberei, valamint küldő szakértők is.

A koncepció vonatkozásában a 2014-ben elfogadott anyag felülvizsgálata mellett döntöttünk, hiszen az 2030-ig még érvényben van.

A felülvizsgálat során a részletekbe menőkig megújítottuk a helyzetértékelő munkarész statisztikai adatbázisát, mivel az elmúlt hét év során az élet számos területén jelentős változások következtek be Pest megyében. Ezen változásokat is figyelembe véve felülvizsgáltuk a megye jövőképét és az annak elérést szolgáló célrendszert. A célrendszer vonatkozásában röviden elmondható, hogy csak finomításokat, pontosításokat, bizonyos hangsúlyok kiemelését láttuk szükségesnek, **alapvetően a koncepcióban eredetileg megfogalmazott célkitűzések továbbra is érvényesek maradtak.**

Rendkívül fontosnak tartottuk, hogy a tervezés során aktívan bevonjuk a területfejlesztés szempontjából a megye legfontosabb szereplőit, így az önkormányzatokat, a vállalkozói szférát illetve a társadalmi szervezeteket a tervezésbe.

Online felületet hoztunk létre az önkormányzati fejlesztési igények TOP+-hoz illeszkedő, strukturált felmérésére, ennek keretében a megye valamennyi, 187 települését felkértük az adatszolgáltatásra.

A pest megyében működő vállalkozások közül 718-at kerestünk meg kérdőíves felmérés formájában, a megye **társadalmi szervezetei közül pedig 366-al vettük fel a kapcsolatot** annak érdekében, hogy a tervezésbe ezen szervezetek fejlesztési elképzelései is be tudjanak épülni.

A felmérések eredményeit a koncepció helyzetértékelő része tartalmazza részletesen.

A helyzetértékelés készítésekor egyrészt nagy hangsúlyt fektettünk fenti szervezetek véleményének, korábbi tapasztalatainak, terveinek és javaslatainak feltérképezésére és értékelésére, másrészt a megye jelenlegi társadalmi, gazdasági és természeti környezetének beható vizsgálatára.

A koncepció helyzetértékelése ezeket az információkat dolgozza fel és tárja fel, jelen javaslattevő munkaanyag pedig a levont tapasztalatok alapján meghatározza Pest megye módosított, felülvizsgált, 2030-ra vonatkozó jövőképét, értékválasztását, a megye fejlesztésének célrendszerét, a terület felhasználás alapelveit, valamint a fejlesztés eszköz-és intézményrendszerét.

Természetesen a megújított megyei területfejlesztési koncepció, és az új, a 2021-27 közötti időszakra vonatkozó megyei területfejlesztési stratégiai program is széles körű, a jogszabályok által előírt 45

napos társadalmi és szakmai egyeztetést követően kerül majd Pest Megye Közgyűlése által végső elfogadásra.

A környezeti-, társadalmi-, és gazdasági hatásvizsgálat elkészültét követően a területfejlesztési koncepció társadalmi és szakmai egyeztetésre bocsátására 2021. február 18-án került sor.

A társadalmi egyeztetést, illetve a miniszteri véleményezést követően a beérkezett észrevételek alapján véglegesített koncepció Közgyűlés általi elfogadására várhatóan 2021. április elején kerül sor.

A partnerség mérföldkövei

2012-2013 közötti időszak

- Vitaanyag

A Pest megye gazdasága és társadalma szempontjából fontos trendek és folyamatok bemutatását összegző vitaanyag egyeztetése online közzététel és írásbeli véleményezés útján történt.

A folyamat az észrevételek és javaslatok feldolgozásán túl lehetővé tette további szakértők, valamint a megyei tervezés közös megalkotásában érdekelt, potenciálisan aktív, véleményformáló vállalkozások, intézmények és önkormányzatok felkutatását, ezáltal a következő fázisban a szakmai munkacsoport, valamint az érdekeltek fóruma – 'stakeholders' munkacsoport – létrehozását.

A Vitaanyag elkészítésével és közreadásával párhuzamosan 8 kistérségi ülésen ismertette Pest Megye Önkormányzata új feladatait, valamint a várható tervezési munka fontosabb állomásait és célját.

- Szakmai- szakértői munkacsoport

Tagjai többségükben valamely megyei- vagy regionális szakmai szervezetet, intézményt is képviselték. A munkacsoport körülbelül havonta két alkalommal ülésezett a tervezés időszakában.

- Térségi fórumok

Négy helyszínen a meghívottak tekintetében az egész megyét lefedve először a megyei helyzetértékelés készítése kapcsán, majd öt alkalommal az elkészült területfejlesztési koncepció egyeztetése céljából.

Fórum helye	Dátum
Érd	2012.10.31.
Cegléd	2012.11.08.
Pomáz	2012.11.15.
Kistarcsa	2012.11.16.
Szob	2013.04.09.
Aszód	2013.05.02.
Gyál	2013.05.09.
Nagykovács	2013.05.16.
Érd	2013.05.23.
Vecsés	2013.05.30.
Cegléd	2013.06.06.

3. táblázat: Kistérségi fórumok

- Budapest Főváros és Érd MJV

Az önkormányzati szférán belül, kiemelt partnerünknek tekintettük Budapest fővárost, és Érd Megyei Jogú várost, akikkel nem csak a törvény alapján felállított Konzultációs Fórum keretein belül, hanem azon túl is, folyamatos szakmai konzultációt is folytattunk a tervezés során. Ugyancsak kiemelt partnerként tekintettük a szomszédos megyék önkormányzataira, több alkalommal egyeztetünk akár az általuk, akár a Pest Megye Önkormányzata által szervezett tervezési fórumokon.

- Pest Megyei Civil Kerekasztal

Az önkormányzati szereplőkön túl természetesen kiemelten fontos ügyként kezeltük a gazdasági élet és a civil szervezetek szereplőivel való partneri kapcsolatok erősítését és azok tervezésbe való bevonását is. Fontos állomás volt ezért a partnerség építésében, hogy Pest Megyei Közgyűlése úgy döntött, hogy a civil szervezetek és az egyházak bevonása céljából egy olyan párbeszédre alkalmas fórumot hoz létre, amely alkalmas lehet a civil szervezetek és az egyházak érdekeinek, az általuk képviselt értékeknek a tervezésbe, az önkormányzati döntésekbe való becsatornázásra. A döntés alapján 2013 júniusában megalakult a Pest Megyei Civil Kerekasztal, amelynek célja, hogy elősegítse a civil szervezetekkel, egyházakkal való szorosabb együttműködést, a kölcsönös szerepvállalást, a civilek közötti kapcsolatok fejlődését. A civil kerekasztal feladatai, hogy részt vesz a területfejlesztési programozásban, megtárgyalja, véleményezze a megye területfejlesztési javaslatait, figyelemmel kíséri és segíti a területfejlesztés célrendszerének megvalósulását. Megtárgyalja a civil közösségi életet érintő kérdéseket, javaslatokat fogalmaz meg a megyében élők életminőségének javítására, a közgyűlés elnökének felkérésére előzetesen véleményezik, észrevételezik Pest Megye Önkormányzata feladat- és hatáskörébe tartozó, a civil szervezeteket, illetve egyházakat érintő döntéseket.

Nem csak az egyházak és civil szervezetek képviselőit kívántuk megszólítani, hanem a gazdasági élet szereplőit is. Ennek keretében együttműködve a Magyarok a Piacon Klubbal gazdasági kerekasztal beszélgetést szerveztünk 2013 márciusában. A fórum biztosította a lehetőséget, hogy a megjelent vállalkozások a jelenlegi pályázati rendszer tapasztalatai alapján javaslatot tegyenek a következő tervezési időszak prioritásaira, a célokat és lebonyolítást érintő változtatásokra elősegítve, katalizálva a majdani integrált projektek kialakítását.

Részt vettünk 2013 áprilisában a HUNGEXPO területén megrendezett URBICON konferencián, ahol a szakmai közönség előtt a metropoliszrégió fontosságáról, gazdaságban betöltött szerepéről és fejlődési lehetőségeiről tartottunk előadást.

Részt vettünk a Cegléd és Térsége Vállalkozások Szövetségének közgyűlésén, ahol ismertettük a területfejlesztési koncepciót és különösen annak gazdasági szereplőket érintő megállapításait.

Előadást tartottunk a Széchenyi Programiroda vendégeként, jelentős számú érdeklődő előtt.

A megyei területfejlesztési koncepció készítése során megtörtént a munkaverzió társadalmi vitája, azaz széleskörű közzététele és véleményezése. Tekintettel a résztvevő partnerek nagy számára, a dokumentumok, tartalmak és a feladatokkal kapcsolatos kérdések és teendők megosztása, elérhetősége valamint a hozzáférés aktív támogatása különös jelentőséggel bírt. A nyilvánosan közzétett munkaanyagok és hírek folyamatosan elérhetőek voltak a www.pestmegye.hu honlapon, az aktív résztvevők közötti kapcsolatot, munkamegosztást, közös munkafelületet FTP szerver támogatta és természetesen elektronikus levelezés is.

Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése 2013. április 26-án tartott ülésén vitatta meg, fogadta el, és bocsátotta véleményezésre a Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció egyeztetési anyagát.

A megyei területfejlesztési koncepciót a Pest Megyei Önkormányzati Hivatal a vonatkozó jogszabályok és kormányzati szervek útmutatói alapján, szakértők, valamint a társadalmi és gazdasági élet szereplőinek – a jogszabályban előírtaknál szélesebb körben történő – bevonásával készítette el. A

területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályiról szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) 18. § (5) bekezdése alapján a Hivatal a dokumentumot megküldte a kormányrendeletben meghatározott véleményezőknél, illetve a széleskörű társadalmi érdekek érdekében az egyeztetési eljárásban korábban közreműködő Pest megyei települési önkormányzatoknak, civil szervezeteknek és gazdasági szereplőknek is.

A megkeresett véleményezők és a koncepciót ténylegesen véleményezők számát az alábbi táblázat tartalmazza:

		MEGKERESETT VÉLEMÉNYEZŐK SZÁMA	TÉNYLEGÉSEN VÉLEMÉNYEZŐK SZÁMA
KORMÁNYRENDELET ALAPJÁN		25	13
VÉLEMÉNYEZÉSRE JOGOSULTAK			
MEGYEI TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK		187	37
EGYÉB SZERVEZETEK		95	12
NEM KÖZVETLENÜL MEGKERESETT VÉLEMÉNYEZŐ SZERVEK		–	9

4. táblázat: Koncepció társadalmi érdekek bevonásának kimutatása

2020-2021

A tervezésre **rendelkezésre álló idő rövidsége és a COVID-19 következtében kialakult járványhelyzet miatt** a korábbi tervezési időszakhoz képest **egy igen intenzív és elsősorban az online térben történő partnerségi együttműködésre volt lehetőségünk** a koncepció megújítása, felülvizsgálata során. Ennek keretében az alábbi lépések megvalósítására volt lehetőségünk:

2020. november

- A TOP+ programstruktúrához illeszkedő online felület kialakítása és megnyitása Pest megye települési önkormányzatai számára a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési elképzelések összegyűjtése céljából,
- online kérdőívek összeállítása a Pest megyében a civil szervezetek számára, a kérdőívek megküldéséhez megyei vagy legalább térségi hatókörrel rendelkező, az élet különböző területein működő szervezetek kiválasztása, adatbázisuk összeállítása,
- online kérdőívek összeállítása a megye vállalkozói szférájának fejlesztési igényeinek feltérképezése céljából, a kérdőívesítésbe bevont vállalkozások adatbázisának összeállítása,
- a kérdőívek megküldése, majd a beérkezett kérdőívek feldolgozása, értékelése, ezek alapján a civil és a vállalkozói igények szakmai összefoglalójának elkészítése,
- egyeztetés a Budapesti Fejlesztési Központ munkatársaival az agglomerációs közlekedésfejlesztési tervek tárgyában,
- egyeztetés az Innovációs és Technológiai Minisztérium munkatársaival az új programozási időszakra vonatkozó Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program + tartalma és várható megvalósítása tárgyában,
- egyeztetés a Pénzügyminisztérium munkatársaival a TOP+ tervezése tárgyában,
- a területi hatásvizsgálat tervezett metodikájának társadalmi egyeztetése a jogszabály által előírt körben

2020. december

- Pest megye települési önkormányzataival intenzív személyes és online egyeztetés a 2021-2027 tervezési időszakra vonatkozó fejlesztési elképzelések összegyűjtése terén,
- a beérkezett projekt és program javaslatok feldolgozása, szakmai összefoglalójuk elkészítése,
- egyeztetés a Magyar Turisztikai Ügynökség munkatársaival a következő időszak fejlesztéseiről,

2020. január

- a szomszédos megyék területfejlesztési koncepcióinak véleményezése, javaslatok megfogalmazása,

2020. február

- Budapest Főváros Területfejlesztési Programja véleményezése, javaslatok megfogalmazása,
- a Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció társadalmi egyeztetésre bocsátása. A Koncepció és a területi hatásvizsgálat anyaga Pest Megye Önkormányzata honlapján is közzétételre került. <http://www.pestmegye.hu/dokumentumok-teruletfejlesztas/4343-koncepcio2021>

2.6 A Pest Megyei Stratégiai Program készítéséhez kapcsolódó társadalmisítási folyamat bemutatása

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció felülvizsgálati folyamatába a lehetőségekhez képest széles körben igyekeztünk bevonni a megye társadalmi és gazdasági szereplőit, önkormányzatait, és párbeszédre törekedtünk a kormányzati- és szakmai szervezetekkel is.

Ennek eredményeképpen a koncepcióban megfogalmazott jövőkép, fejlesztési prioritások és célrendszer jól tükrözi a megye társadalmának fejlesztési törekvéseit.

A program stratégiai és operatív munkarészeinek készítése folyamata már egy sokkal inkább szakmai műhelymunka, aminek az eredményét, a program egyeztetési anyagát van lehetősége a jogszabályok által előírt szervezeteknek és személyeknek véleményezniük.

A Területfejlesztési Program társadalmisítása során az érvényben lévő, **218/2009. (X. 6.) Kormányrendelet** – a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól – szerint kell eljárni.

A megyei területfejlesztési stratégiai programot meg kell küldeni véleményezésre az egyeztetésben érintett partnerek részére, ez Pest Megye Önkormányzata, mint a tervek készítéséért felelős szervezet feladata.

A 45 napos egyeztetési eljárásra az alábbi szervezetek részére kerül megküldésre a stratégiai program:

- a miniszterek;
- a Központi Statisztikai Hivatal,
- az érintett megyei és fővárosi kormányhivatal,
- a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,
- az Országos Atomenergia Hivatal;
- az Országos Környezetvédelmi Tanács;
- a Magyar Tudományos Akadémia;
- az országos önkormányzati érdekszövetségek;
- az érintett térségi fejlesztési tanácsok;
- az érintett megyei önkormányzatok;
- a fővárosi önkormányzat,
- az érintett megyei jogú város önkormányzata,
- az érintett települési önkormányzatok,
- a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság,

- az illetékes vízügyi hatóság,
  - a működési területével érintett nemzeti park igazgatóság,
  - a működési területével érintett vízügyi igazgatóság,
  - a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
- Ezzel egy időben, a koncepcióhoz hasonlóan, a területfejlesztési program egyeztetési anyaga is közzétételre kerül Pest Megye Önkormányzata honlapján is. A 45 napos határidőt követően a beérkezett vélemények, észrevételek és javaslatok a programon átvezetésre kerülnek, ezt követően fogja Pest Megye Közgyűlése a programot végső formájában megtárgyalni és jóváhagyni.

2.7 A Pest Megyei Stratégiai Program tervezése során figyelembe vett mérföldkövek, határidők és döntési pontok

A Tftv. hatályos 11. § (1) bekezdésében rögzítettek szerint a megyei önkormányzat az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban kidolgozza és elfogadja a megyei területfejlesztési koncepciót, illetve - a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével - a megyei és a fővárosi területfejlesztési programot.

A Program készítésének első mérföldkövét a 2020. november-december folyamán végzett önkormányzati körben végzett projektgyűjtés, illetve a civil szervezetek és a vállalkozások javaslatainak, igényeinek kérdőíves felmérése jelentette. Az ezen az úton szerzett információk meghatározóak voltak ahhoz, hogy a területfejlesztési koncepció célrendszere felülvizsgálatra kerülhessen, és így a program tervezését, annak stratégiai és operatív céljait, prioritásait ebben a fázisban hatékonyan megalapozza.

A megyei program kidolgozása során figyelembe kellett venni azt a tényt, hogy az országos uniós **operatív programok tervezése a megyei tervezéssel párhuzamosan megy végbe.**

A program készítésével párhuzamosan folyt és folyik jelenleg is a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségén keresztül, illetve közvetlenül is a Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Operatív program Plusz Irányító Hatóságával az egyeztetés annak érdekében, hogy a megyei program és az operatív program céljai és beavatkozásai egymással a lehetőségek szerint mind nagyobb összhangban legyenek, és a területi szempontok a lehető legnagyobb mértékben érvényre tudjanak jutni a tervezés és a program megvalósítása során egyaránt.

Ennek érdekében folyamatos az egyes tervezett pályázati felhívások véleményezése, az azokhoz kapcsolódó terület specifikus munkaanyagok készítése, a megyei forráskeretek prioritások közötti és azokon belüli felosztásának tervezése, az egyes fejlesztési kezdeményezések programban történő megjelenítése, megalapozása.

A program stratégiai és operatív munkarészének elkészítését követően azok is felülvizsgálatra kerülnek a területi hatásvizsgálat keretében.

Az egyeztetési anyag közgyűlés általi jóváhagyását követően a program és a területi hatásvizsgálat vonatkozásában is megkezdődik a társadalmi egyeztetés, majd a vélemények átvezetése és végül a végső anyag jóváhagyása.

Stratégiai Program munkarész

A tervezés fentiekben ismertetett menetét és a további fázisokat az alábbi táblázat tartalmazza:

Mérföldövek	Teljesítés megvalósult/tervezett ideje
<i>A Pénzügyminisztérium által készített, a megyei területfejlesztési programra vonatkozó tervezési útmutató kézhezvétele</i>	2020. október 7.
<i>Online felület készítése előzetes megyei projektgyűjtéshez</i>	2020. október-november
<i>A pest megyei települések tervezett fejlesztési projektjeinek összegyűjtése az online felületen, annak összesítése és kiértékelése, abból szakmai anyag készítése</i>	2020.november-december
<i>Online kérdőívek összeállítása a pest megyei civil szervezetek és a vállalkozások számára, a kitöltött kérdőívek feldolgozása és szakmai anyagok készítése azok alapján</i>	2020. november-december
<i>A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció egyeztetési anyagának elkészülte, annak alapján a program stratégiai és operatív munkarészének készítésének megkezdése</i>	2021. január 9.
<i>Egyeztetések a ROP Irányító hatósággal a megyei program és a TOP+ és a forrásfelhasználás közötti összhang megteremtése érdekében</i>	2020. december-folyamatosan
<i>A program stratégiai munkarészének egyeztetési anyagának elkészülte</i>	2021.február 26.
<i>A program operatív munkarészének egyeztetési anyagának, és területi hatásvizsgálatának egyeztetési anyagának elkészülte</i>	2021. március 31.
<i>A program és a területi hatásvizsgálat Pest Megye Közgyűlése által egyeztetési anyagként történő elfogadása</i>	2021. április 10.
<i>A program és a területi hatásvizsgálat társadalmi egyeztetése</i>	2021. április 12- május 27.
<i>A társadalmi egyeztetés során érkezett vélemények feldolgozása</i>	2021.május 27- június 10.
<i>A program Pénzügyminisztérium általi véleményezése (30 nap)</i>	2021.június 10-július 10.
<i>A program Pest Megye Közgyűlése általi elfogadása</i>	2021. június-július, a Pénzügyminisztérium jóváhagyása érkezése függvényében

5. táblázat: Stratégiai program tervezésének főbb határidői

3 A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció főbb megállapításai

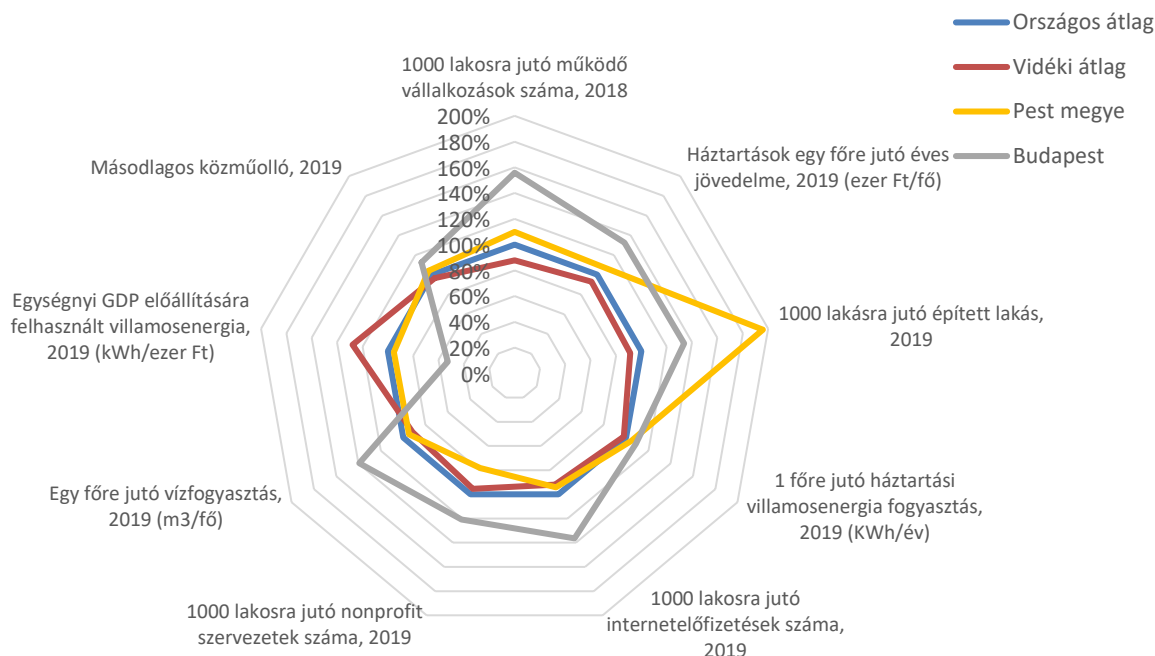
Pest megye hazánk egyik legdinamikusabban fejlődő megyéje, a Fővárost körülölelve, azzal a gazdasági- és a társadalmi élet terén ezer szálon összefonódva, mégis önálló területi egységként Kelet-Közép-Európa egyik legjobb adottságokkal rendelkező térsége. A megye, ahogy a térség egésze, nem a többi hazai megyével, hanem közép-európai és ázsiai térségekkel versenyez.

Az agglomerációban az országos átlaghoz képest jelentősen nagyobb a népsűrűség, és továbbra is dinamikusán nő a lakosság szám. A szuburbanizációs folyamatot a fiatal és képzett népesség

betelepülése táplálja, ugyanakkor az agglomeráción kívül térségek mutatói az országos átlaggal megegyezők, vagy annál rosszabbak.

A térszerkezet az országban egyedülálló: a Főváros központi szerepe, a centrális hálózati elemek, az M0-ás körgyűrű, a nemzetközi repülőtér jelenléte, a Duna, a kisvárosokkal átszőtt tér, a környező megyékhez hasonló adottságú peremvidékek nagy fejlődési potenciált hordoznak, ugyanakkor számos megoldandó problémát is jelentenek.

1. ábra Pest megye jellemzői (forrás: KSH)

Pest megyét a sokszínűség jellemzi mind természeti, földrajzi, mind gazdasági, társadalmi- és kulturális szempontból. Kiválóak az adottságok a turisztika, a feldolgozóipar, a kereskedelem és logisztika, a kulturális- és kreatív ipar területén. A megye gazdasága nagyban függ a fővárosétól, ugyanakkor bizonyos területeken attól függetlenül fejlődik, döntően a főbb útvonalak mentén, részben a nemzetközi vállalatok kereskedelmi, logisztikai, feldolgozóipari fejlesztései eredményeként.

A mezőgazdasági termelés, az élelmiszer-feldolgozás az elmúlt másfél évtized során jelentősen visszaesett, növelve a leszakadó térségekben a munkanélküliséget. A helyi gazdaság – bár a vállalkozások száma igen magas – nem nyújtja azt a teljesítményt, ami az adottságokból következhetne.

Pest megye Budapesttel szoros kapcsolatban fejlődik. A fejlődés motorja a koncentrált vásárlóerő, valamint a nemzetközi versenyképesség szempontjából fontos ágazatok – gyógyszeripar, informatikai szolgáltatások, egyéb csúcstechnológiai és tudás intenzív szolgáltatások – tekintetében kimutatható együttműködés, a városhatárt átlépő beszállítói és értéklánc-kapcsolódás. Pest megyében létezik regionális innovációs rendszer – ezzel egyedülálló az országban – az egyes kistérségek K+F+I aktivitása összekapcsolódik.

Pest megye, illetve azon belül a budapesti agglomeráció- és a főváros fejlődése tehát szorosan összefügg, ugyanakkor nem tekinthető és nem kezelhető egységes funkcionális várostérséggént. A főváros körül történelmi léptékben is jelen volt a nagy- és kisvárosok sűrű, de decentralizált hálózata, amelyek működése szoros kapcsolatban volt Budapesttel, de különböző gazdasági, társadalmi és kulturális profil határozta meg fejlődésüket. A földrajzi, társadalmi és kulturális rétegzettség mintái ma

is jelen vannak, kézzelfoghatóak az egyes kistérségek működésében, fejlődésében, külgazdasági kapcsolataiban és innovációs teljesítményében.

A megye fejlődését meghatározzák továbbá a szomszédos megyékhez fűződő kapcsolatok, valamint az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióban (OFTK) „Csapágyvárosként” definiált városokkal való együttműködések. Különösen fontos az együttműködés a fejlődésben lemaradó térségek esetében, hiszen ezek a térségek a megye határán találhatóak, gazdasági-társadalmi jellemzőik pedig megegyeznek a szomszédos megyéékével.

Pest megye Magyarország nemzetközi versenyképességének egyik meghatározó térsége. Az egy főre jutó export és külföldi működő tőke értéke ugyan nem kiemelkedő, de Pest megye exportorientált, a nemzetközi gazdaságba beágyazódott ipari, feldolgozóipari agglomerációja még így is a legnagyobbak között van Magyarországon, és a külgazdasági aktivitás folyamatosan növekszik. A belföldi piacra termelő és/vagy szolgáltató cégek egy jelentős része nem a Fővárosban, hanem az ország egészében értékesít; ez utóbbi esetben is gyakran megállapítható, hogy az adott tevékenység exportáló vállalatok teljesítményéhez kapcsolódik.

Pest megyének a válság utáni magára találását jelzi, hogy jelentősen (a megyék között a legnagyobb mértékben) emelkedett a működő vállalkozások száma. Sajnos az lakosra jutó GDP emelkedése elmaradt a leggyorsabban fejlődő megyéktől, de a fővárostól valamelyest lemaradva továbbra is második helyen áll a megyék rangsorában az egy lakosra jutó külföldi működőtőke befektetések értékét tekintve. Az ipari beruházások értéke pedig vetekszik a fővárossal, így a jövőben is a megye gazdaságának erősödésére lehet számítani.

Pest megye sem társadalmi, sem gazdasági szempontból nem homogén térség. Az agglomerációs öv kistérségeire gazdasági szempontból a magas vállalkozói aktivitás, a szolgáltató ágazatok, illetve az innovatív termelési szektor meghatározó jelenléte, a magasabb jövedelemtermelő képesség, a nagyobb együttműködési készség jellemző, míg a peremvidék kistérségeiben lényegesen alacsonyabb a működő vállalkozások száma, azok inkább a hagyományos ágazatokban (agrárium, építőipar, élelmiszergazdaság) tevékenykednek és jóval alacsonyabb jövedelmezőségűek.

Ilyen mértékű különbségek indokolatlannak tűnnek a régió belül, hiszen a megye fejlődésben lemaradó térségei is mindössze néhány tucat kilométernyi távolságra vannak a fővárostól.

E térségeknek azonban közös jellemzőjük, hogy vagy a régió belüli megközelíthetőségük nehéz, vagy a térségen belüli közlekedési viszonyuk, infrastruktúrájuk elégtelen állapotú, hiányos.

A megye egészére nézve igaz, hogy miközben a makro regionális közlekedési hálózatok viszonylag jó minőségben, néhány hiányzó elemtől eltekintve rendelkezésre állnak, a megye belső közlekedési rendszere, úthálózata, jelenlegi állapotában nem tud megbirkózni a rá terhelődő nyomással. Rendkívüli az igénybevétel a napi több százezer régió belüli ingázó utazásai miatt, de legalább ekkora, ha nem nagyobb terhet jelent a térségen keresztüláramló tranzit forgalom.

Az elégtelen belső közlekedés, a leromlott állapotú úthálózat, a hiányzó haránt irányú elemek nemcsak a megyében élők és az azon átutazók életminőségét rontják, hanem a térben is egészséges szerkezetű gazdaságfejlődésnek is akadályát jelentik. Különösen a lemaradó térségek esetében nem képzelhető el hatékony gazdaságfejlesztés a közlekedési hálózati elemek, utak fejlesztése nélkül, hiszen ennek hiányában nemcsak új befektetők nem investálnak ezeken a területeken, hanem még a jelenleg ott lévők is odébb állhatnak.

Míg a megyehatár-menti térségekben a lakosság alacsonyabb képzettséggel rendelkezik, munkaerőpiaci pozíciói rosszabbak, a társadalom elöregedő, a fiatalokat nehéz helyben tartani, addig az agglomerációban jellemzően az aktív, fiatalabb, képzettebb korosztályok vannak túlsúlyban, s ez meghatározza a térségek jövőre vonatkozó kilátásait is.

Ehhez társult az elmúlt közel egy évtized során, hogy sem a hazai, sem az uniós támogatáspolitikák nem foglalkoztak ezen belső periféria kialakulásának megfékezésével. Pest megye fejlett régiós státusza

magával vonta ugyanis, hogy a szűkös források és az alacsony támogatás intenzitás miatt nemhogy külföldi befektetések nem érkeztek ezekbe a térségekbe, hanem még a hazai vállalkozásoknak is sokkal inkább kifizetődő volt a mindössze néhány kilométerrel távolabbi szomszédos megyében fejleszteni, beruházni. Ezzel elindult egy olyan ördögi kör kialakulása, amelyből kitörni csak alapvető támogatáspolitikai szemléletváltással lenne lehetőség.

Az innováció, a technológia és a puha infrastruktúra mutatói, valamint a vállalkozási, népesedési, jövedelmi értékek és folyamatok arra engednek következtetni, hogy eltérő gazdasági (egyben társadalmi, kulturális és feltételezhetően innovációs) szerkezet jellemzi a Budaörs, Érd, Pilisvörösvár, Szentendre kistérségei alkotta innovációs-vállalkozói öv közösségeit, vagy a Veresegyház-Gödöllő versenyképességi pólust. De sajátos a kitörési pontokat kereső Cegléd, vagy a „Gateway” (Ráckeve, Gyál, Monor kistérségei) nyomában érkező – „feltörekvő” – Dabasi kis-térség fejlődése. Bizonytalan a helyzet az „átalakuló” Vác, valamint kisebb mértékben Dunakeszi térségében – ahol a technológiát, tudást hasznosító iparágak teljesítménye, a 2-es főút alkotta tengely növekedési perspektívája kérdéseket vet fel. Végül, mindenképpen át kell gondolni az innováció és a versenyképesség szempontjából „fehér folt” Nagykáta és Aszód kistérségeinek jövőjét.

Területfejlesztési szempontból tehát teljesen más megközelítést kívánnak a megye jobb adottságú, agglomerációs térségei és mást a peremvidékek fejlődésben lemaradó területei.

Ennek megfelelően, a következő, 2021-2027-es Európai Unió költségvetési időszak programjainak tervezésekor is figyelemmel kell lennünk ezekre a sajátosságokra

3.1.1 Pest megye erősségei és gyengeségei - a SWOT elemzés főbb megállapításai

A következő bekezdés a SWOT elemzés főbb megállapításait foglalja össze. Elsősorban abban segít ezek áttekintése, hogy a helyzetértékelés során összegyűjtött adatok és megállapítások szisztematikus átgondolásával meg tudjuk a későbbiekben fogalmazni Pest megye következő fejlesztési időszakra vonatkozó céljait, és az azok elérését segítő programokat.

Erősségek: Pest megye kis területre kiterjedő, de átlagot meghaladó sokszínűsége minden tekintetben helytálló megállapítás. Természeti és települési környezetét jelentős mértékű táji-, természeti változatosság jellemzi: például a Duna, a hegyvidékek erdőkkel, jelentős kiterjedésű védett területekkel és értékekkel, az alföldi tájak, stb. A megyében átlagon felüli a rendelkezésre álló építőanyag, nyersanyag. Javul a környezetminőség – a szennyező iparágak termelésének csökkenésével, a tehermentesítő közlekedésfejlesztés, a hulladékgazdálkodás, a csatornázás és a tisztított szennyvizek arányának növelésével. A gáz- és áramellátás kiépítettsége közel teljes. A megye műemlékekben gazdag, a megyét meghatározó kisvárosok központjai megújultak, zöldterületeik megfelelően szolgálják a rekreációt, az intézményhálózat építményei, valamint a lakóépületek száma, minősége jó.

A makrohálózati (elérhetőségi) adottságai kiválóak az – elsősorban sugárirányú – közlekedési szerkezetnek köszönhetően. Pest megye specifikus erőssége a nemzetközi kapcsolódás (reptér), és a közösségi közlekedés kiépítettsége. A megyében az országosnál kedvezőbb a demográfiai helyzet – életkor, státusz, aktivitási arány – és a munkáltatók összetétele. Sűrű az iskolahálózat, működik a szociális ellátórendszer. Kiemelést érdemel a szakmai háttér erőssége, valamint a képzési kínálat, a viszonylag komplex szolgáltatást nyújtó kezdeményezések a szociális ellátásban.

Pest megye gazdaságát erős és folyamatosan, az országos átlagot meghaladó módon növekvő nyitottság, teljesítmény jellemzi (ipari export, turizmus). Magas a működő vállalkozások száma, jelentős a külföldi működő tőke befektetések nagysága. Specifikus erőssége a viszonylag fejlett gazdasági infrastruktúra, a kis és közepes méretű vállalkozások piaci versenyben szerzett tapasztalata, érettsége, a fejlődő menedzsmentkultúra és pénzügyi tudatosság, a növekvő integráció, betagozódás a nemzetközi értékláncokba, valamint az üzleti környezet, a kereslet viszonylagos kiszámíthatósága. Megjelent a megkülönböztetés igénye, a helyi értéken (innovációs és tudásközponton, kompetencián és márkaértéken) alapuló tudatos stratégia. Nemzetközi és hazai összehasonlításban a megye, illetve

a metropoliszrégió kedvező pozíciókkal rendelkezik az egészségiparban (gyógyszeripar, biotechnológia), a szállítmányozásban és a logisztikában, az informatikai szolgáltatásokban, az oktatásban és a tudásgenerálásában – a regionális innovációs rendszer működésében.

Gyengeségek: A kisvárosok sajátosan nagy aránya miatt a térség központjai és a közöttük lévő kapcsolatok hiányosak, gyengék, fizikai értelemben (haránt-irányú közlekedés) és térségi menedzsmentben, koordinációban, szolgáltatásokban egyaránt. A kapcsolatok, a hálózatos rendszerek hiánya minden szinten gondot jelent – így a szakképzés és a gazdaság, vagy az önkormányzatok között is. A művelhető, illetve biológiailag aktív területeken a klímaváltozás, a beépítés, az erózió, a területi potenciálba nem illeszkedő művelés jelent kockázatot.

A közműöllő záródásának üteme elmarad az országos átlagtól, a beépítettség jellemzői magas költségszintet eredményeznek a társadalmi ellátások megszervezésében. A hatékonysági problémákat gazdagítja a nagytérségi potenciálok kihasználását akadályozó versenyhelyzet Budapest és Pest megye között, valamint a környezeti (és más) monitoring-rendszerek hiánya. A specifikus adottságokon – Duna, repülőtér, intermodalitás – alapuló előnyök kihasználatlanok. A strukturális problémák meghatározó jelentőséggel bírnak: munkaerőhiány, pályakezdők munkanélkülisége, a szakiskolák, szakmunkásképzés és a felnőttképzés iránti érdeklődés alacsony szintje, valamint csökkenése. Az óvodai és bölcsődei ellátás hiányos. Az intézményi feladatellátásban a fejlesztések és az igények nincsenek összhangban, az erőforrások szétaprózódtak, a szolgáltatási szemlélet hiányzik. A közellátás intézményrendszerének infrastruktúrája energetikai szempontból elavult, pazarló. Az intézményrendszer rugalmatlan, miközben az igények gyorsan, illetve nehezen kiszámíthatóan változnak. A strukturális problémák mellett új kockázatot jelent az, hogy a megye egyes térségei a tartós lemaradás pályájára álltak.

A Pest megyei gazdaságra komoly kockázatot jelent, hogy általánosságban hiányoznak a termelékenység és a jövedelemtermelő képesség fenntartható növekedésének alapjai. Alacsony a tőke, a külföldi működő tőke, a K+F és az innováció fajlagos szintje. Nemzetközi összehasonlításban elmaradnak a felzárkózáshoz szükséges mértéktől a technológiai fejlesztések, és a nemzetközi piacra kilépő kkv-k aránya, hiányosak továbbá a vezetési és vállalatirányítási ismeretek. A megye fejlődését akadályozza a duális gazdaság jelensége, a nagyszámú hazai kkv-ra alacsony termelési hatékonyság, tőke és kapacitáshiány, kedvezőtlen piaci pozíció, termelési és tulajdonosi szerkezet a jellemző. E tulajdonságok a turizmusban és az agráriumban is megfigyelhetők, mint ahogy az is, hogy a termelés, a feldolgozás és a szolgáltatások nem épülnek egymásra és nem hoznak létre megkülönböztető erővel bíró portfóliót. A metropoliszrégió nemzetközi pozíciói kedvezőtlenek. A nemzetközi HUB szerepvállalás tekintetében viszonylag jól teljesítő klaszterek mellett az üzleti és a pénzügyi szolgáltatások, a telekommunikációs szektor, az építőipar, a kreatív ipar (média, filmipar, ékszergyártás, alkotó-, művészeti- és szórakoztatóipari tevékenység), valamint a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység tekintetében mérhető egyfajta átlagon felüli teljesítmény – ugyanakkor ez a teljesítmény jelentősen elmarad attól, ami megkülönböztető erővel bírna.

Lehetőségek: A fenntartható mezőgazdasági művelés előtérbe kerülése, a kedvezőtlen termőhelyi adottságokkal rendelkező területek művelésbe vonása kihasználatlan tartalékokat tud aktivizálni a mezőgazdaságban. A Duna közlekedésben, turizmusban, márkaértékben kifejezhető értéke, a helyi karakter erősítése, valamint a területi adottságokba illeszkedő fejlesztések hangsúlyosabbá válhatnak.

A gazdasági fejlődés erősítheti az üzleti központ szerepet, az uniós politika támogatja a kötöttpályás fejlesztéseket, valamint a K-Ny és É-D irányú logisztika fejlődését.

A közellátás és a közszolgáltatások fejlődésére kedvező hatással van a kereslet folyamatos mennyiségi és minőségi növekedése – a tudás iránti kereslet, az alternatív foglalkoztatási formák bővülése –; a meglévő intézményi infrastruktúra jobb kihasználása, a verseny és az együttműködés egyidejű erősödése a felsőoktatásban és a K+F területén. A járási rendszer, az egyablakos ügyintézés mellett a jelentősebb civil szerepvállalás teremtheti meg a továbblépés lehetőségét.

Különleges lehetőséget jelent a metropoliszrégió vásárlóereje, valamint kulturális és tudásbázisa, egyetemei és innovációs központjai, üzleti szolgáltatásainak kínálata, az elérhető humán erőforrás koncentrációja és sokfélesége. A világgazdaság globalizációjával tovább bővülnek az elérhető javak és erőforrások. A vállalkozások működését és új beruházásait, fejlesztéseit megkönnyítheti a pénzügyi szolgáltatások, a tudásközpontok, hálózatok és klaszterek szolgáltatásainak fejlődése. Az új vállalkozások alapítását és a forrásszerzést segítheti, ha a nemzetközi tőkeáramlás új erőre kap, valamint az uniós támogatáspolitikán belül a vállalkozásfejlesztés előtérbe kerülése. Különösen az agrárium fejlődését segítheti a tudatosabb fogyasztói magatartás, a klímaváltozás jelentette innovációs és technológiai ösztönzés, a minőségi termények előállítására. A pozicionálásból adódó lehetőség határozza meg a turizmus jövőjét is (a Duna, a Dunakanyar és Budapest márkaereje, a termálvizek és a vízi turizmus különleges adottságai) – valamint rámutat a piaci rétegzettség erősödésére, az adekvát szolgáltatási stratégiák kialakításának szükségére. A megye földrajzi elhelyezkedése és az üzleti infrastruktúra kifejezetten kedvez a logisztikai szolgáltatások fejlődésének – európai léptékű KAPU szerep betöltésének.

Veszélyek: Súlyos gondot jelent a természeti erőforrások – erdőterületek, talajvíz és ivóvíz készlet – csökkenése, veszélyeztetése; továbbá az ár- és belvízveszély, a parlagterületek növekedése. Specifikus problémák jellemzik a megyét az urbanizációval, a koordinálatlan szuburbanizációval, a tranzitforgalom erősödésével, a bányászati tevékenységgel kapcsolatban – beleértve a tömegesen épített lakóparkok, a közlekedési hálózat, fenntarthatóságát (leromlás, értékcsökkenés, degradáció), a települések gazdasági és közlekedési töredezettségének fennmaradását, vagy a dezintegrációt. A területi és társadalmi kohéziót gyengíti a diplomások, vagy a szakképzett aktív munkaerő ki- és elvándorlása, a kereslet és a szolgáltatott képzések közötti olló nyílása, a szociális ellátásban megfigyelhető területi különbségek.

A dezintegráció veszélye a gazdaságban is jelen van. Pest megye üzleti és fizikai infrastruktúra hiányosságai – és a szükséges fejlesztések esetleges jövőbeni elmaradása – mellett a COVID miatti gazdasági válság nagy kockázatot jelent a megye gazdaságára. Annak ellenére, hogy Pest megye az egyetlen olyan térsége az országnak, ahol az innováció járások közötti kapcsolódása viszonylag fejlett, e relatív fejlettség csak országon belüli összehasonlításban számottevő, már európai méretekben nem az, és nem generál automatikus fejlődést, nem alapozza meg a megcélzott nemzetközi szolgáltató HUB szerepét. A metropolisztérség klasztereinek törékenysége, valamint a helyi gazdaság integrációja és a kistérségek közötti gazdasági, szolgáltató szerep, a haránt-irányú kapcsolódás hiánya miatt a növekedés és a foglalkoztatás jelentős romlása is elképzelhető, különösen egy kedvezőtlen, inkonzisztens szabályozási, támogatási, adópolitikai helyzetben. Ez esetben Magyarország növekedési célkitűzései nem teljesülhetnek.

4 A célrendszer átfogó, stratégiai és horizontális céljainak ismertetése, a jövőkép bemutatása

4.1 Pest megye jövőképe

A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptióban megfogalmazott jövőkép a következő: **„Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye”**. Ez a jövőkép több folyamat megvalósulása esetén válik valósággá.

„Pest megye szerves és alkotó módon része a Budapest, valamint a hazai „csapágyvárosok”, a kapcsolódó megye (és ország) határon túli területek alkotta metropolisztárságnak, amely fejlett termelési és szolgáltató központja az európai gazdasági térnek, s azon belül motorja, illetve csomópontja a feltörekvő kelet-európai országok gazdasági növekedésének és társadalmi megújulásának.”³

„A metropolisztárság versenyképessége az itt élő emberek tudásán, szorgalmán és kreativitásán, az itt tevékenykedő közösségek együttműködésén, valamint a térség vállalkozásai és a rendelkezésre álló természeti és kulturális háttér által megalapozott – sokszínű, innovatív és dinamikus fejlődő – üzleti környezetén alapszik...” „...A metropolisztárság erős márkaértékkel, kiegyensúlyozott térszerkezettel és az erőforrások hatékony felhasználására vonatkozó képességgel rendelkezik.”

„...A megyén belüli térségek megkülönböztető erővel bíró technológiai és gazdasági profittal rendelkeznek; a gazdasági és intézményi városközpontok fejlett vállalkozási övezetet, hatékonyan összekapcsolódó városhálózatot alkotnak. A megye kulturális- és tudásközpontjai, valamint a technológiai-, ipari-, és a növekedési pólusai jelentős mértékben hozzájárulnak a metropolisztárság növekedéséhez, erősítik nemzetközi versenyképességét és innovációs teljesítményét.”

„Gazdasága kiegyensúlyozott, urbánus és vidéki térségeiben is több lábon áll. Hatékonyan kihasználja a helyi adottságokra alapozható, valamint a főváros közelségéből adódó lehetőségeket; biztosítva így a kiterjedt foglalkoztatást, valamint a jövedelmek növekedését”

4.2 A megyei területfejlesztési koncepcióban rögzített célrendszer szöveges bemutatása

A megyei helyzetértékelés alapján, az elmúlt évtizedben végbemenő folyamatokat elemezve, a fővárossal és a tágabb környezettel való kapcsolatrendszerértékelve, figyelembe véve a lehetséges jövőképek átgondolása során felvázolt forgatókönyveket, Pest megye átfogó- és stratégiai célok kitűzésével és azok megvalósításával tartja lehetségesnek a jövőképben vázolt társadalmi, gazdasági és térszerkezeti „célállapot” elérését.⁴

A gazdasági környezet „megújítása”, mint általános cél, tehát azt a következtetést fejezi ki, hogy Pest megye Területfejlesztési Konceptiójának átfogó, valamint stratégiai és horizontális célkitűzései eléréséhez jelentős hatékonyságnövelésre van szükség az endogén erőforrások, valamint a térszerkezeti adottságok kihasználásában, valamint a vállalkozások és intézmények együttműködésében, ami alapvető változást feltételez a gazdaság működésében. Pest megye valamennyi célkitűzésében érvényre kívánja juttatni azt a törekvését, hogy a gazdasági, társadalmi és területi fejlődéshez alapvető gazdasági szerkezetváltásra van szükség.

Arra a megállapításra jutottunk, hogy a jövőképben felvázolt, „Európai térben versenyképes, és minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye” célkitűzés megvalósításának alapja az, hogy a térség gazdasági környezetét megújítsuk, ezért a megyei koncepció alapvetően a versenyképesség és a hatékonyság javítására fókuszál. Természetesen a gazdasági megújulás nem mehet végbe sem a megye társadalmában megvalósuló megújulás, sem a makro- és mikroregionális térszerkezetben szükséges átalakítások végrehajtása nélkül.

³ Forrás: Pest Megyei Területfejlesztési koncepció

⁴ 1. sz. melléklet: Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió átfogó, stratégiai és horizontális céljai

Mindazok a változtatások, amelyeket a koncepció célrendszerén alapulva a következő nagyjából 10 évben, de azon belül is a 2021-2027 közötti európai uniós költségvetési időszakban térségünkben végre szeretnénk hajtani, együttesen fogják eredményezni reményeink szerint a térség gazdasági megerősödését, egy egészségesebb és hatékonyabb társadalom épülését és a természeti környezetével összhangban lévő organikus élettér, fenntartható környezet megvalósítását.

A célrendszer struktúrájának felépítése során három nagy átfogó célt határoztunk meg.

- i. **Társadalmi megújulás** (Testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek);
- ii. **Gazdaság dinamizálása** (Az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve);
- iii. **Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása** (A lokális és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet);

Az átfogó célokon belül ágazati és területi stratégiai célokat egyaránt kitűztünk. A stratégiai célok teremtik meg a Stratégiai Program gerincét. Átfogó területi célokat is megfogalmaztunk, amelyek a térszerkezet kiegyensúlyozása irányába tesznek lépéseket, úgy hogy a fenti átfogó stratégiai célok teljesülését is segítik.

Horizontális célok is megfogalmazásra kerültek, melyek olyan jellegű kitűzések, melyeknek jellegüknél fogva szükséges valamennyi stratégiai célt áthatniuk, hatásuk nem korlátozódhat egyetlen szegmensre sem önállóan. Ezért itt jelenik meg például a partnerség, a kohézió és szociális felzárkóztatás és az értékek megőrzése, identitás erősítése, illetve a hatékonyság javítása és az innovativitás.

4.3 Átfogó célok jellemzése

4.3.1 Társadalmi megújulás

Az egyén a közösségek, a társadalom egészének megújulása, megújítása nélkül nem várható a gazdaság fellendülése sem. Ezért meggyőződésünk, hogy minden további fejlődés alapja az, hogy gyökeres változások induljanak el a megye társadalmában az egyén, a család és a nagyobb közösségek szintjén egyaránt. Ahogy a koncepcióban megfogalmaztuk: *az egyén szintjén nem csak a testi, hanem a lelki egészségi állapot javítása is célunk, sőt ez utóbbi megelőzi az előbbi. Fentiekkel összefüggésben elengedhetetlen az erkölcsi-etikai fejlődés és nevelés is. Azok a személyek képesek egészséges, jól működő családokat alkotni, társadalmat építeni, akik testi és lelki egészséggel rendelkeznek, vagy valamilyen betegség, fogyatékosság mellett megfelelő ellátásban részesülnek, kiegyensúlyozottak, megfelelő öntudattal és önértékeléssel bírnak.*

Értékrendünkben a család, a családi értékek nagyon fontosak. Fontos családpolitikai szempontból, hogy a további népességcsökkenést képesek legyünk megállítani és fontos az egyén biztonsága szempontjából is, hiszen a kiegyensúlyozott érzelmi- és tudati háttérrel biztosító család minden esetben és élethelyzetben támaszt tud nyújtani a tagjainak.

A családok megerősítése után a közösségek erősítése, a közösségi értékek középpontba helyezése jelenti számunkra a következő feladatot. A jövőben az együttműködésekre, azok építésére, azok intézményesítésére szeretnénk nagyobb hangsúlyt fektetni. Az együttműködések nagyban javíthatják a szociális biztonság megerősítését is. A közösségek megerősítésében támaszkodni szeretnénk a civil szervezetek és egyházak munkájára is. Általános tapasztalatunk, hogy mai társadalmunkban a rászorultság egy szégyellnivaló, megvetendő állapotot tükröz, amely gondolkodást gyökeresen meg kell változtatni. Az önmaga sorsáért felelős egyén fogalmából következik, hogy önhibáján kívül kerül olyan helyzetbe, amelyben a szolidaritást és egyenlőséget valló közösségek segítséget tudnak nyújtani.

Az egyén megújulásának része a saját maga iránt való növekvő igényesség, saját maga tudásának és képességeinek fejlesztése. Ebben szeretnénk segítséget nyújtani úgy, hogy támogatjuk az egész életen át való tanulást, a felnőttképzést, a duális, az informális és nonformális képzés fejlesztését a korszerű gyakorlati tudás és versenyképes munkavállalói készségek, kompetenciák érdekében és általában a humántőke fejlesztését.

4.3.2 Gazdaság dinamizálása

Pest megye gazdasága sok szempontból kétarcú, átmenetet képez a nagyvárosi, és a vidéki terekre jellemző gazdaság szerkezet között. Egyszerre vannak jelen benne a hagyományos termelő tevékenységek és az innovatív termelés, szolgáltatás. A térség vállalkozásai gyakran önmagukban egyesítik a múlt, a jelen és a jövő termelési technológiáit, termelési folyamatait, kultúráját. A megyének ez a tulajdonsága a tervezés során azt jelentette nekünk, hogy nem tudtunk egyféle választ adni a felmerülő problémákra éppen azok összetettsége miatt.

Vannak innovatív termelésre és szolgáltatásokra épülő gazdaságú húzóterseink, ahol a jó adottságoknak köszönhetően a vállalkozás intenzitása is igen magas, és vannak a fejlődésben leszakadó térségeink, ahol az erőforrások szűkösebben állnak rendelkezésre, döntően a hagyományos gazdasági tevékenységek a jellemzők és még a meglévő adottságok sincsenek megfelelően kihasználva.

Gazdaságfejlesztési elképzeléseinkben, egyrészt a megye gazdasága szempontjából meghatározó súlyú és jelentőségű, stratégiai ágazatok fejlesztésére kívánunk kiemelten fókuszálni, másrészt viszont a speciális adottságú és helyzetű térségeink gazdaságfejlesztését szeretnénk komplexen, területi programok keretében megvalósítani. Javaslataink között megjelenik az „újjgazdaság” fejlesztése (technológia és tudás intenzív, az innovációra, a kreativitásra építő gazdaság) mellett, a hagyományos (feldolgozóiparra, mezőgazdaságra, építőiparra építő) ágazatok fejlesztése is. Pest megye fejlődésében kiemelt szerepet szánunk **a gépipar, fejlett feldolgozóipar a gyógyszeripar, az IKT szektor valamint a kereskedelem, logisztika** fejlesztése.

Fontos, hogy a megyei vállalkozásokat ösztönözzük a világgazdaság új kihívásainak való megfelelésre, a fenntarthatóságot, a körforgásos gazdaság alapelveit szem előtt tartó innovációkra, mivel ez megfelelően korai belépés esetén jelentős versenyelőnyt jelenthet, későbbi bevezetése pedig segíthet a piaci pozíciók megtartásában.

Megállapítható az is, hogy a Pest megyei vállalkozások erőssége kifejezetten az új, vagy korszerű tudás alkalmazása, adaptálása. A vezető technológia-felhasználó vállalkozások hozzájárulása ezért kimagasló a gazdaság termelékenységének növekedéséhez, valamint fontos szerepük van a foglalkoztatás bővítésében. Kiemelten fontos hogy a vállalati innováció egyre több vállalkozás életében töltsön be fontos szerepet, hiszen ez az alapja a megfelelő piaci alkalmazkodásnak.

A gazdaság dinamizálását területi és ágazati programokkal kívánjuk elérni, valamint jelentős hangsúlyt szeretnénk fektetni a befektetés ösztönzésre, a vállalkozásfejlesztésre és a foglalkoztatottság növelésére.

4.3.3 Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása

Pest megye, a Metropolisz Térség centrális elhelyezkedésénél fogva Magyarország és Közép-Európa térszerkezetének jelentős csomópontja, azonban annak makrotérségi közlekedési elemeinek, nemzetközi és országos multimodális kapcsolati elemeinek megtervezésére és megvalósítására nincs hatáskörünk. A terület kiegyensúlyozottabb fejlődését, annak európai pozícióinak betöltését jobban szolgáló térstruktúra kialakítására vonatkozóan azonban határozott elképzeléseink vannak és azt a megye szempontjából is stratégiai célnak tekintjük.

Ugyancsak stratégiai célunk a térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzaskörzetük közlekedésének és az elővárosi közlekedés fejlesztését.

Budapest központi szerepét nem megkérdőjelezve, hanem inkább megerősítve olyan policentrikus térben gondolkodunk, ahol koordinált térségfejlesztéssel, takarékos területhasználatot valósítunk meg, az épített és környezeti értékek megóvásával és fejlesztésével pedig vonzó életteret alakítunk ki. Ebben a policentrikus térben fontos szerepük van a kisvárosok és térségeik összekapcsolásának, a nagyterület és Budapest kapcsolatainak közös menedzselésének. Szakítani kívánunk a határtól határig való tervezéssel, mert egyre összetettebb világunkban csak így tudunk folyamatokat komplexen

kezeleni. Ebben a nagyobb kontextusban tudunk például a klimatikus változásokra megfelelően reagálni.

A társadalmi egyeztetés folyamán többször megjelent annak az igénye, hogy a településeken további infrastruktúrafejlesztésekre van szükség. Erre utal a települési szereplők nagyszámú és még nagyobb összegű javaslatcsomagja is. Azt gondoljuk, hogy fontos települési szintről fentebb lépni és térségi szinten vizsgálni a szükségleteket és lehetőségeket, hogy kiegyensúlyozott fejlesztés tudjon megvalósulni.

4.4 Horizontális célok jellemzése

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepcióban megjelenő horizontális célok olyan speciális szempontok, melyek értékválasztásban-, szemléletmódban minden megfogalmazott cél esetében áthatják a fejlesztési elképzeléseket.

Horizontális célként jelenik meg a területi és társadalmi kohézióra való törekvés, a fenntarthatóság szempontja valamennyi fejlesztés esetében, a klíma és energiapolitika. Ez utóbbihoz szorosan kapcsolódik a rendelkezésre álló erőforrásokkal való átgondolt és takarékos gazdálkodás, azaz az emberi és gazdasági tevékenységek hatékonyságának növelése, amely egy szűkülő erőforrásokkal rendelkező világ legfontosabb vezérelve kell, hogy legyen. Ez azonban csak folyamatos alkalmazkodással, gazdasági, társadalmi és környezeti innovációk révén érhető el. Fontos horizontális célunk a partnerség és együttműködés fenntartása, sőt elmélyítése, mert azt gondoljuk, hogy a fejlesztések akkor tudnak igazán hasznosulni, ha az érdekelt szereplők között megfelelő a párbeszéd, folyamatos a kapcsolat, a térségi szinergiák működnek.

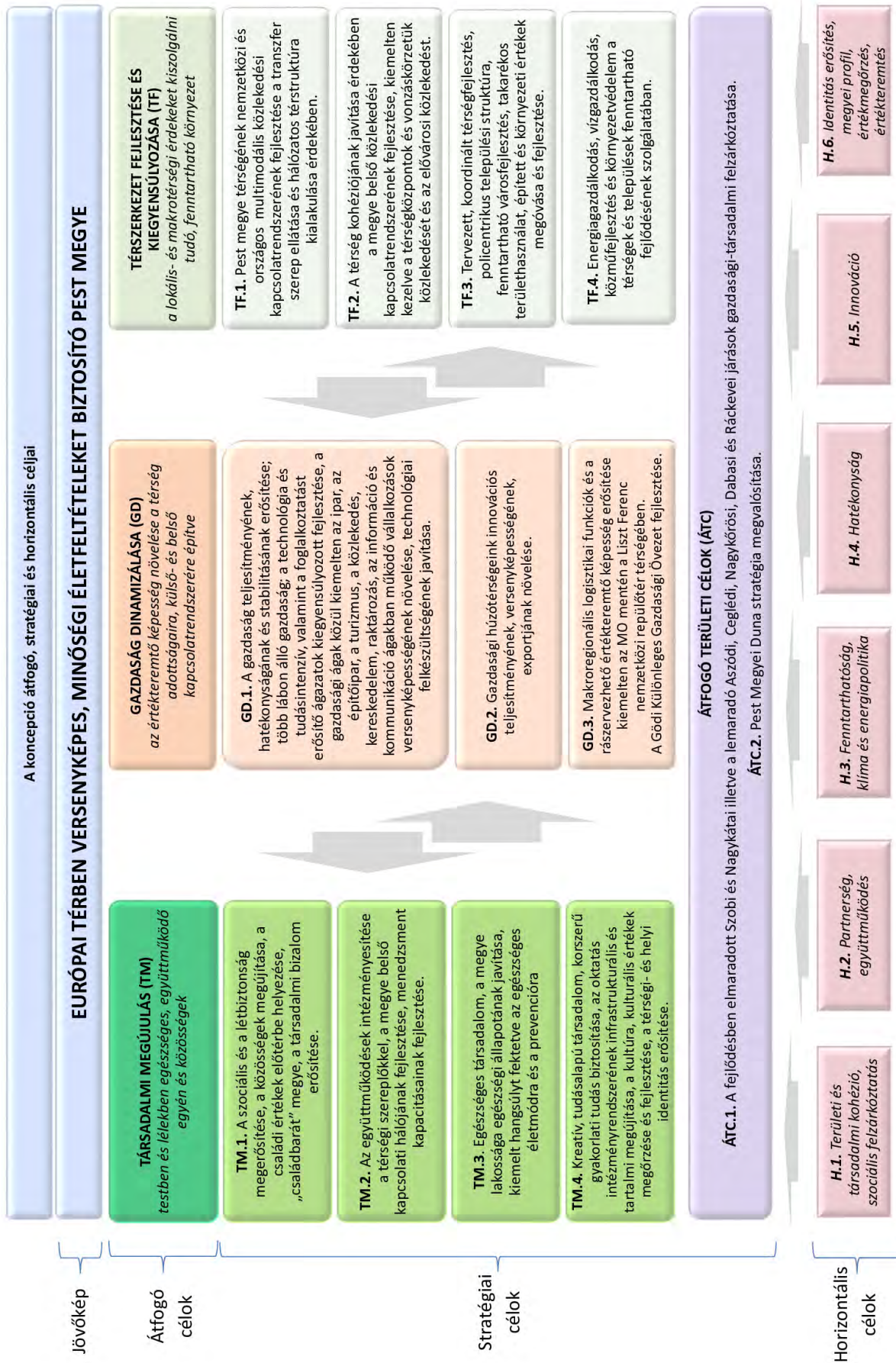
Amennyiben a horizontális célokat lehetséges fontossági sorrendbe rendezni, akkor biztosan előkelő helyen szerepelne a térségi identitás megőrzése és fejlesztése. *„A rendkívüli mobilitás, a népesség növekedése, illetve a népességcsere, továbbá a gazdasági és társadalmi változások gyors üteme és nem utolsósorban a főváros „gravitációs ereje” komoly kockázatot jelent a hagyományosan erős nemzetiségi-, kulturális és gazdasági gyökerekkel rendelkező települések számára.”*⁵ Véleményünk szerint a helyi értékek,- identitás-, közösségek fejlesztésének gazdasági haszna egyértelműen meghatározható.

4.5 Átfogó területi célok

A főváros fejlesztő hatása a fővárostól távolodva az elérési idő növekedésével párhuzamosan csökken. Így a szuburbanizáció hajtotta kedvező demográfiai változások a távolabb elhelyezkedő térségeket egyre kevésbé érik el. A megyén belül emiatt egyfajta belső periféria alakult ki. Így pedig állami beavatkozás nélkül nehéz új tőke bevonása a térségbe, hazai, vagy külföldi befektetők meggyőzése a termelésük áthelyezésére, vagy helyi bővítésére vonatkozó döntésük meghozataláról. E lemaradó térségek felzárkóztatása csak komplex módon, előre meghatározott tervszerű módon történhet meg, ugyanis a gazdaság dinamizálásához előbb a leszakadást okozó társadalmi, közlekedési okok megszüntetésére van szükség. Ugyanakkor ennek a térnek a szorosabb bekapcsolása a megye és a metropolisztérség gazdaságába és társadalmába, óriási növekedési potenciált rejt.

A Duna Stratégia már régóta szolgálja a folyam által összefűzött országok és régiók együttműködését és együttgondolkodását. A jelenkor kihívásai miatt sosem volt ilyen fontos az együttes gondolkodás és cselekvés, hiszen a klímaváltozás a Dunát sem hagyja érintetlenül és egyre inkább ezen országok és régiók egymásra utaltsága válik igazi hajtóerővé. Fontosnak tartjuk tehát a közösséghez való tartozás megjelenítését és a közös cselekvés gyakorlatának megteremtését.

⁵ forrás: Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció 2013

2. ábra Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció célrendszere

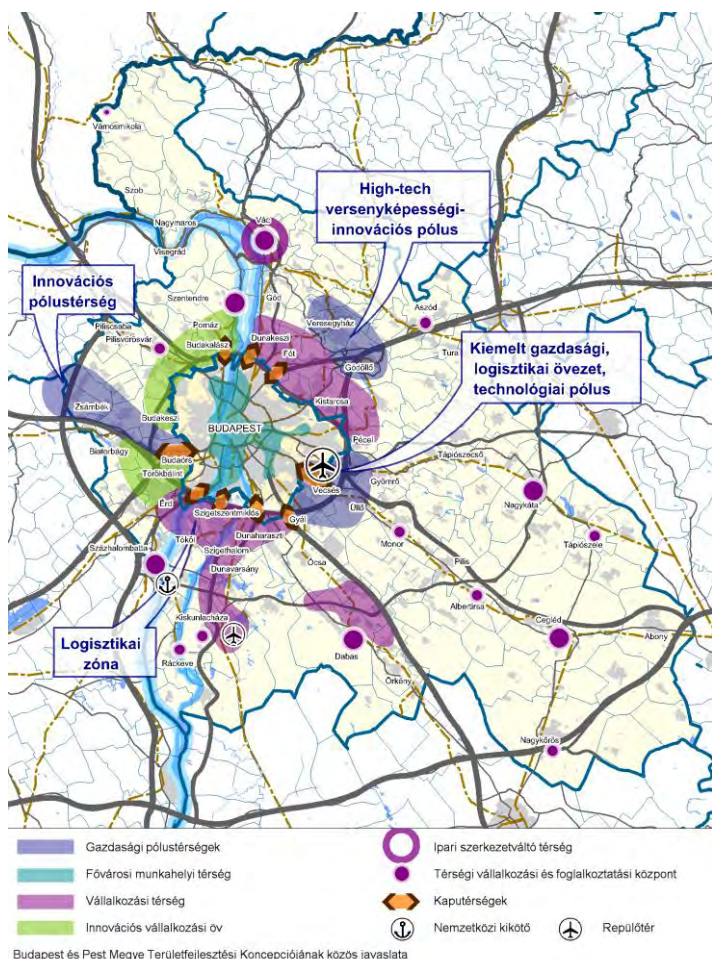

4.6 A területi célokhoz kapcsolódó megyei kiemelt fejlesztési térségek kijelölésének indoklása

Pest megye korántsem egységes szerkezetű és fejlettségű térség. Gazdasági fejlettségében elkülönül egymástól az agglomeráció övezete, mely kissé lemaradva helyezkedik el Budapest mögött és az agglomerációtól távolabbi, megyehatár menti kistérségei, melyek inkább a szomszédos megyék fejlettségi szintjén állnak.

A megyén belül megtalálhatóak olyan magasan fejlett központok is, mint a Budakeszi járás, mely az ország „leggazdagabb” járása az egy főre jutó adóköteles jövedelem tekintetében (2020-ban ez 1 586 970 Ft/év/fő volt).⁶ Továbbá országos jelentőséggel bíró pólusképző térségek is jelen vannak (Gödöllő – Veresegyház, Érd - Százhalombatta), ahol a népesség, a gazdasági erő és az innovációs teljesítmény együttesen meghaladja számos magyar nagyváros hasonló mutatóit.

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepcióban több pólustérséget is kijelöltünk, melyek élenjárnak bizonyos szegmensek terén.

3. ábra A gazdaságfejlesztés speciális célterületei Pest megyében

- **Logisztikai zóna:** Érd, Százhalombatta, Szigetszentmiklós, Gyál, Dunakeszi, Fót, Kistarcsa, Dabas, Újhartyán
- **Kiemelt gazdasági-logisztikai zóna:** Vecsés, Gyömrő, Üllő, Pécel,
- **High-tech versenyképességi-innovációs pólus:** Veresegyháza, Gödöllő,
- **Innovációs zóna:** Budaörs, Zsámbék, Budakeszi, Budakalász,

A koncepcióban rögzítettük, melyek a leszakadóban lévő térségeink. A népesség összetételének (korosztályok, képzettség, aktivitás) tekintetében kimutatható hátrányban van az **Ipoly-mente, Aszódi és Nagykátai járás**. Átlag alatti vállalkozássűrűség jellemzi a Szobi, Nagykátai, Ceglédi, Aszódi, Monori, Gyáli, Dabasi járásokat. Ezekben a térségekben magasabb a mezőgazdaság, ipar és építőipar aránya, alacsonyabb a szolgáltató szektor aránya. Különösen Cegléd, Nagykőrös, Abony térségére jellemző a hagyományos mezőgazdaság és élelmiszeripar útkeresése. Mivel ezek a térségek Pest megyén belül nem rendelkeznek megfelelő közlekedési kapcsolattal, ezért elmaradtak a külföldi

működő tőke beruházások is. A legkedvezőtlenebb közlekedési kapcsolatok az Ipoly mentét, a Ráckevei és a Nagykátai járásokat jellemzik. A hátrányos helyzetű térségekre általánosan igaz, hogy a népesség jelentős része alacsonyan iskolázott, vagy elavult képzettséggel rendelkezik. Ezt a folyamatot erősíti, hogy a piacképes képzettséggel rendelkezők elvándorlásával tovább csökken az aktív keresőképes lakosság aránya. A folyamat a települések demográfiai megújuló képességének esélyét is visszaveti.

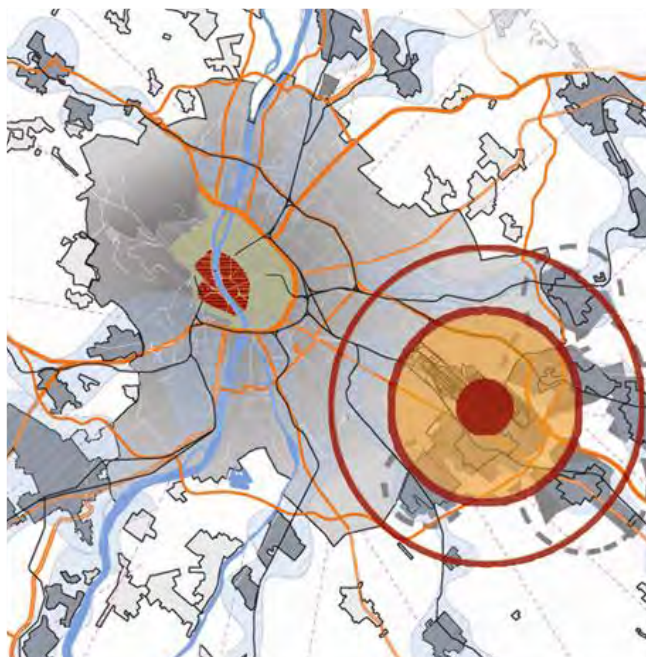
⁶ forrás: KSH

A leszakadás irányába mutató folyamatokat a helyi erőforrásokra alapozva, célzott módon kívánja megállítani Pest Megye Önkormányzata. Meghatározásra került a leginkább érintett 7 térség. A Szobi, az Aszódi kistérség, a Nagykáta, a Ceglédi és Nagykőrösi, valamint Dabas és Ráckeve járása.⁷

Pest megye rendelkezik olyan térségekkel is, melyek fejlesztésével jelentős tovagyrúzó hatást lehet elérni közvetlenül a velük szomszédos leszakadó területeken, de fejlesztésüknek országos kihatásai is lehetnek. A térségek egyike az ország gazdaságfejlesztésének egyik legnagyobb fejlődési potenciállal rendelkező térsége az általunk Ferihegyi Gazdasági Övezetnek elnevezett, a repülőtér tágabb környezetét magába foglaló térség. A nemzetközi repülőterek és vonzáskörzetük minden országban kiemelt jelentőséggel bírnak a gazdaságfejlesztés szempontjából, hiszen rendkívül nagy személy-és áruforgalmat bonyolítanak le, ehhez a szolgáltatások széles skálája kapcsolódik, s az értékteremtési folyamatok közül egyre több termelő- és feldolgozó kapacitás is ezekbe az övezetekbe összpontosul.

Pest megye esetében ezeket a lehetőségeket bővíti, hogy a Budapest és a megye határán lévő repülőtér egy egyébként is rendkívül dinamikus fejlődő logisztikai övezet, intermodális csomópont része, hogy a vasúti és közúti kapcsolatrendszer, az autópályák, az M0-ás körgyűrű rendkívül kedvező fejlesztési és elérhetőségi feltételeket biztosítanak.

4. ábra Ferihegyi gazdasági övezet közvetlen hatásterülete

Ehhez hasonló gyors növekedéssel jellemezhető térség a **Gödi Különleges Gazdasági Övezet**, mely számos jelentős vállalatnak ad otthont közöttük a Samsung akkumulátor gyára, amely világszinten is jegyzett termelő egység. Ez a gazdasági övezet is kitűnő közlekedési adottságokkal rendelkezik köszönhetően a vasúti összeköttetésének, illetve az M2 és M0 gyorsforgalmi utaknak.

4.7 A megyei stratégiai programban bemutatott célrendszer külső és belső koherenciájának bemutatása

Pest megye és a határos megyék koherenciájának vizsgálatát a 1. sz. melléklet tartalmazza, míg az Operatív programokhoz való illeszkedést a 2. sz. melléklet mutatja be.

Budapest és a szomszédos megyék átfogó céljai is tartalmaznak humán, gazdasági és a természeti erőforrásokkal kapcsolatos fejlesztési elképzeléseket. Pest, Bács-Kiskun, Fejér és Komárom-Esztergom megye átfogó célkitűzései között megjelennek a periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása, ill. egyedi térséghez sajátos, adottságaikhoz igazodó fejlesztési célok is. Pest megye a szomszédos megyékkel egyeztetve készítette el fejlesztési koncepcióját, mely egyeztetés megelőzte a társadalmi vitát. Így olyan koncepciók készültek minden megyei szereplő részéről, melyek koherenciában állnak egymással.

A területfejlesztési program egyértelműen épít a Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció célkitűzéseire és tartalmára, ez teremti meg a program belső koherenciáját, és logikus egymásra

⁷ forrás: Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció (2013)

épülését. Természetesen sem a koncepció sem pedig a program tervezésekor figyelembe vettük az országos terveket és operatív programokat.

A megye és a települési önkormányzatok szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír a Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz, amely a hazai területfejlesztési politika alapvető irányait szabja meg. Mind a prioritások, mind a fejlesztési kezdeményezések közvetlenül építenek ennek tartalmára.

Pest megye számára nagyon fontosak az ágazati operatív programok is, hiszen ezek az operatív programok további forrásokat teremtenek a gazdasági szereplők, intézményi és infrastrukturális fejlesztések végrehajtására, humán és környezeti programok megvalósítására. A legfontosabb ágazati operatív programok, amelyekkel közvetlen kapcsolatban áll a program, a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz, a Digitális Megújulás Operatív Program Plusz, Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz, Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program Plusz, Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz. Mindegyik ágazati operatív programra fogalmaztunk meg konkrét fejlesztési elképzeléseket, melyeket az ő keretükből szeretnénk megvalósítani a megyében. Ezek a fejlesztések illeszkednek az ágazati operatív programok prioritásstruktúrájához, valamint kimutatható hatással lennének a környező konvergencia régiók számára is. A konkrét javaslatainkat a Pest Megyei Területfejlesztési Stratégia Operatív Programrésze tartalmazza.

A célrendszer kapcsolata a területi és ágazati operatív programhoz való kapcsolódás mellett a Nemzeti Vidékstratégiához, a Duna Régió Stratégiához, III. Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési keretstratégiához, Nemzeti Éghajlat változási Stratégiához, Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervéhez, valamint az OTTr-ről szóló 2003. évi XXVI.sz. törvényhez is kimutatható.⁸

4.8 A tervezési környezetet meghatározó EU 5. tematikus célkitűzésének bemutatása

A regionális fejlesztési beruházások erőteljesen az 1. és 2. célkitűzésre helyezik majd a hangsúlyt. Az ERFA és a Kohéziós Alap erőforrásainak 65 %-85 %-át e prioritásokra allokálják, a (tagállamok) relatív gazdagság(á)tól függően.

- **Intelligensebb Európa:** az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül
- **Zöldebb, karbonmentes Európa:** a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel
- **Jobban összekapcsolódó Európa:** a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal
- **Szociálisabb Európa:** a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával
- **A polgáraihoz közelebb álló Európa:** a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

5 Prioritások azonosítása és rendszerezése

Pest megye területfejlesztési programjában olyan cselekvési prioritásokat állítottunk fel, olyan fejlesztési kezdeményezéseket jelöltünk ki, amelyek képesek a gazdaság, a társadalom és a környezet fenntartható egyensúlyának irányába mozdítani megyénket. Az elkövetkező évek, évtizedek jelentős kihívásokat támasztottak velünk szemben, így rendkívül sok múlik azon, hogy ebben a 10 éves

⁸ forrás: Pest Megye Területfejlesztési Koncepció, területi (Társadalmi, gazdasági) hatásvizsgálat és Környezeti értékelés

időszakban, milyen válaszokat tudunk adni ezekre a kihívásokra és hogyan tudunk alkalmazkodni a globális változásokhoz.

A 2021-2027-es tervezési időszakra a korábbinál kevesebb öt cselekvési területet (prioritást) határoztunk meg, ám ezek kiterjednek a megye életének, gazdaságának szinte minden területére. Ezek a következők:

I. Prioritás: *Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása*

A prioritás a megye gazdaságának megerősítését, a vállalkozások versenyképességének, hatékonyságának javítását célozza, különös tekintettel a megye húzóágazataira és gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű térségeiben

II. Prioritás: *Szolidáris Pest megye: a megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése*

A prioritás a megye leszakadó járásainak komplex fejlesztését célozza, melyben első sorban a társadalmi kohézió, felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtésén keresztül kívánjuk megteremteni a hosszú távú fejlődés alapjait, egyúttal lépéseket teszünk a közlekedés helyzetének javítására és ezek eredőjeként a helyi gazdaság megerősítésére.

III. Prioritás: *Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében*

A megye kiváló közlekedés földrajzi helyzetére alapozva kívánjuk megerősíteni a megye és az egész nagyrégiónak a transzeurópai közlekedésben betöltött szerepét, oly módon hogy egyúttal a megye belső közlekedési kapcsolatainak fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk, hiszen a közlekedés elemeinek készen kell állniuk e két szintű makroregionális és az intraregionális közlekedés fenntartható kiszolgálására.

IV. Prioritás: *Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért*

A prioritás egy a mainál kiegyensúlyozottabb policentrikus térszerkezet létrehozását célozza, mindezt úgy, hogy az egyes települések környezetükkel összhangban, fenntartható módon működjenek, az ott élők számára kedvező lakó és életkörülményeket teremtve.

V. Prioritás: *Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése*

Az egyén boldogulása a társadalom megfelelő működésének az alapja, a prioritás a magas színvonalú egészségügyi, oktatási, rekreációs és kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést kívánja megvalósítani.

6 A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepcióban meghatározott célok és a Stratégiai Program kapcsolatainak azonosítása

A Pest Megyei Stratégiai Program prioritásai a Pest Megyei Területfejlesztési koncepcióban megfogalmazott stratégiai célokon alapulnak. Összesen öt prioritást fogalmaztunk meg, melyek meghatározásánál arra törekedtünk, hogy - tekintettel a megye sokszínűségére - valamennyi Pest megye fejlődését meghatározó, a megye szereplőinek fontos kitörési lehetőséget rögzítsünk. A Területfejlesztési Koncepció által meghatározott stratégiai célok, egyszerre több prioritásban is megjelennek. A társadalom, gazdaság és környezet közvetlen kölcsönhatásai miatt alig van olyan cél, amely valamilyen módon nem jelenik meg több prioritásban.

Területfejlesztési Koncepció Stratégiai céljai		I. Prioritás: Versenyképes Pest megye: a megyetöbb lábbon álló gazdaságának dinamizálása	II. Prioritás: Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térsegeinek (Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése	III. Prioritás: Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében	IV. Prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért	V. Prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése
TÁRSADALMI MEGÚJULÁS (TM) – testben és lélekben egészséges, önmaga sorsáért felelős egyén, együttműködés a közösségek, valamint az egyén és közösségek között	A szociális és létbiztonság megerősítése, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése. (TM.1.)		X		X	X
	Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső intézményfejlesztése, menedzsment kapacitásának fejlesztése. (TM.2.)	X	X		X	X
	Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra (TM.3.)		X			X
	Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi és helyi identitás erősítése (TM.4.)		X			X
GAZDASÁG DINAMIZÁLÁSA az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira, külső és belső kapcsolatrendszerre építve (GD)	A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése; több lábbon álló gazdaság; a technológia és tudás intenzív, valamint a foglalkoztatást erősítő hagyományos ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése, a gazdasági ágak közül kiemelten az ipar, az építőipar, a turizmus, a közlekedés, kereskedelem, raktározás, az információ és kommunikáció ágakban működő vállalkozások versenyképességének növelése, technológiai felkészültségének javítása. (GD.1.)	X	X	X	X	X
	Gazdasági húzóterseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése. (GD.2)	X	X	X	X	X
	Makroregionális logisztikai funkciók és a rászervezhető értékteremtő képesség erősítése kiemelten az MO mentén a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér térségében. A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése. (GD.3.)	X		X	X	

Területfejlesztési Konceptió Stratégiai céljai		I. Prioritás: Versenyképes Pest megye: a megyetöbb lábón álló gazdaságának dinamizálása	II. Prioritás: Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Aszód, Dabasi, Ceglédi, Nagykáta, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése	III. Prioritás: Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében	IV. Prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért	V. Prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókot segítő megyei társadalom építése
TÉRSZERKEZET FEJLESZTÉSE ÉS KIEGYENSÚLYOZÁSA a lokális- és makrotársági érdekeket kiszolgáló tudó, fenntartható környezet (TF)	Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése a transzfer szerep ellátása és hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében (TF.1.)			X		
	A térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségek központok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést (TF.2.)			X	X	
	Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területhasználat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése (TF.3.)		X	X	X	
	Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségek és települések fejlődésének szolgálatában (TF.4.)	X			X	
ÁTFOGÓ TERÜLETI CÉLOK (ÁTF)	A fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykáta illetve a lemaradó Aszód, Ceglédi, Nagykőrösi, Ráckevei és Dabasi térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása (ÁP3.1)		X			
	Pest Megyei Duna Stratégia megvalósítása			X	X	
HORIZONTÁLIS CÉLOK	Területi és társadalmi kohézió, szociális felzárkóztatás		X		X	X
	Partnerség, együttműködés	X	X	X	X	X
	Fenntarthatóság, klíma és energiapolitika	X	X	X	X	
	Hatékonyság	X	X	X	X	X
	Innováció	X	X	X	X	X
	Identitás erősítés, megyei profil, értékmegőrzés, értékteremtés		X		X	X

6. táblázat: A stratégiai célok és prioritások közötti kapcsolatok azonosítása

7 Prioritások bemutatása

7.1 Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása – [I. Prioritás]

7.1.1 A prioritás indoklása és kapcsolódása a koncepcióhoz

A prioritás a megye gazdaságának megerősítését, a vállalkozások versenyképességének, azok működésének hatékonysága javítását célozza, különös tekintettel a megye húzóágazataira és gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű térségeiben

Miközben Pest megye gazdaságának súlya az országban betöltött pozícióit tekintve még mindig jelentős, a növekedés üteme lelassult. Ennek oka egyrészt a 2008-ban kezdődő gazdasági válság, illetve a többi régiónál kisebb mértékű EU támogatások voltak. A válságból való kilábalás megtörtént és gyorsuló ütemben állt helyre a megye gazdasága, ami a foglalkoztatási és a vállalkozások teljesítménymutatóiban is megmutatkozott. Azonban a megye versenyképessége és termelékenysége mára elmaradt nemcsak a fővárostól, de egyes gyorsan fejlődő vidéki centrumtérségektől is. A megye gazdaságára minden szempontból jellemző a kettősség: jelen vannak az innovatív, húzó ágazatok és a hagyományos gazdasági tevékenységek egyaránt, miközben teljesen más a Budapest környéki agglomerációs övezet gazdaságának összetétele, lehetőségei, erőforrásai, és más a határ menti térségeké. Összességében elmondható, hogy a megye nem képes megfelelően kihasználni a fővárosi régió és a centrális elhelyezkedés adta gazdasági lehetőségeket.

A vállalkozássűrűség magas a megyében, a vállalkozások döntő többségét a kis és középvállalkozások adják. A vállalkozási kedv a kedvező hazai és világgazdasági környezet, illetve a vállalkozások versenyképességének növelése és általában a vállalkozói környezet javítása érdekében hozott kormányzati intézkedések hatására jelentősen növekedett az utóbbi években. Azonban a megyei mikro- kis- és középvállalkozások éppúgy, ahogyan az ország egészében számos kihívással kell, hogy szembe nézzenek.

Ezek között az egyik legfontosabb kihívást az okozza, hogy a gazdasági válság utáni gyors növekedés a munkaerő piaci tartalékokat fokozódó ütemben szívta fel, amit a növekvő gazdasági aktivitás sem tudott kompenzálni. Egyes ágazatokban jelentős munkaerőhiány alakult ki, de általában is szűkös a szakképzett munkaerő a munkaerőpiacon. A vállalkozásoknak a keresleti piac miatt növekvő bérekkel is szembe kell nézniük, ám ezt a hatást némileg ellensúlyozza a forint gyengélkedése és a lassan, de biztosan növekvő infláció hatása. A másik jelentős probléma, amelyet nemcsak a megyei, hanem az összes hazai vállalkozásnak mielőbb orvosolnia kell, az a termelés hatékonyságának javítása. Ennek elemei a megfelelő termelési feltételek megteremtése és a helyi üzleti környezet javítása, a vállalkozások technológiai fejlesztése, kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységük, digitális transzformációjuk elősegítése és a működésük, üzleti folyamataik újragondolása, innovációja.

A magyar gazdaság rendkívül nyitott, a megye ipari termelésének héttizede kerül exportra, de egyes ágazatokban ez az arány akár a 100%-ot is megközelíti. A jelentős nyitottság mellett továbbra is szükséges a vállalkozások külföldre jutásának támogatása, hiszen a vállalkozások „válságállóságán” javít, ha egyszerre több piacon is jelen vannak termékeikkel, szolgáltatásaikkal.

Szintén általánosan jellemző a hazai vállalkozásokra, hogy többségük még nem volt képes termelését, szolgáltatásait a fenntarthatóság szempontjából megvizsgálni és e szempontokat mindennapi tevékenységébe integrálni. Pedig ez a gondolkodás versenyképességi szempontból szintén egyre fontosabbá válik a szigorodó iparági jogszabályok, szabványok bevezetésével és a tudatos társadalmi és környezeti szerepvállalás szükségességének általános felismerésével. A metropolisz térség számára óriási terhet jelent a jelentős mennyiségű háztartási és ipari hulladék kezelése, így különösen fontos és sürgető, hogy a gazdasági szereplői a körforgásos gazdaság megteremtésének irányába tegyenek lépéseket. A vállalkozások teljes tevékenységét (tervezéstől az értékesítésig) átható szemlélet

integrálása révén a vállalkozások képesek lehetnek nemcsak környezetterhelésük csökkentésére, de egyúttal termelési színvonaluk és hatékonyságuk növelésére is.

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetfeltárás munkarészében több olyan ágazatot érintő megállapítást tettünk, melyek vagy jelentős fejlődésre képesek és ebben segítenünk kell őket. Fontosnak tartjuk az agrárium termelésben betöltött szerepének erősítését, a termelés fokozását, az élelmiszer feldolgozóipar erősítését, valamint a rövid ellátási láncok térnyerésének elősegítését, beleértve a specifikus logisztikai és nagy-, illetve kiskereskedelmi tevékenységek támogatását. Amennyiben a „Termőföldtől az asztalig (Farm to fork)” és a „Biodiverzitás stratégia” életbe lép, jelentős változásokat hoz majd a helyi mezőgazdaság számára, hiszen a stratégiákban rögzített irányok jelentősen növelik a termelési költségeket és valamelyest rontják a várható termésátlagokat is, köszönhetően az alkalmazott technológiáknak. Ezek miatt a fenti termelési eljárások bár hosszabb távon környezeti és egészségügyi előnyökkel járnak, rövidtávon mégis rontják a mezőgazdaság globális versenyképességét. Azonban az ország más térségeivel szemben Pest megyében akár pilot jelleggel el lehetne kezdeni a stratégiában szereplő technológiai és üzleti modellben megjelenő változások bevezetését.

A megye ipara kiemelkedő jelentőségű számos ágazatában jelentős kapacitások épültek ki. A megye ipara döntően exportra termel, és általában magas hozzáadott értékű termékeket állít elő. Az egyik legerősebb ipari ágazat a járműipar, ahol nemcsak termelés, hanem kutató-fejlesztő kapacitások is kiépültek. A termelési érték alapján jelentős az élelmiszeripar, a számítógép és elektronikai cikkek előállítása, a villamos berendezések gyártása, a fémfeldolgozás és gépgyártás is. Perspektívikus szempontból fontos ágazat a gyógyszeripar, ahol bár a központi K+F+I tevékenység a fővárosra koncentrálódik, de jelentős gyártókapacitásokkal rendelkezik a megye. Az ipar fejlesztése a megye szempontjából kiemelten fontos, több európai nagyváros és környezete küzd jelenleg az újraparosítás problémájával, hiszen a kizárólag szolgáltatásokra épülő helyi gazdaság rendkívül kitérté teszi az adott térséget a piaci változásokkal szemben.

Bár az ország külpiaci szerepére nincs hatással, egy ilyen nagyvárosi térben igen fontos az építőipar és annak helyzete, ezért kiemelten fontosnak tartjuk az itt működő építőipari vállalkozások megerősítését technológiai fejlesztését. Az ágazat termelése (termelékenysége) nagyban hozzájárul a többi prioritásokban jelzett intézkedések sikeréhez, vagy akár azok hatékonyságához. Ráadásul az építőiparhoz köthető a hulladéktermelés jelentős része, így egyáltalán nem elhanyagolható fontosságú az ágazat környezettudatos, a körforgásos gazdaság alapelveit szem előtt tartó technológiai és kapacitás fejlesztése

Pest megyében nemzetközi összehasonlításban is számottevő az informatikai vállalkozások és foglalkoztatottak száma, valamint általában a tudás intenzív tevékenységek és azon belül a tudás intenzív üzleti szolgáltatások aktivitása. Ahogyan a fővárosban és országosan is az IKT szektor fejlődésének elsődleges korlátját a speciálisan képzett munkaerő hiánya jelenti.

A térséget átszövik a nemzetközi közút és vasúti útvonalak, a Duna nemzetközi hajóútvonala is keresztülhalad területén, továbbá itt található az ország legnagyobb forgalmat lebonyolító nemzetközi repülőtere is. Ennek a kitüntetett helyzetnek köszönhetően, ha nem is makroregionális léptékben, de jelentősen fejlődött a logisztika és ezen belül a city logisztika is. A logisztika mára részét képezi a termék előállításnak, illetve az értékesítésnek, az ágazatot a folyamatos innováció jellemzi.

A főváros és a megye együtt mintegy hárommillió fős népesség tömörülést alkot, a nagyrégió működéséhez, gazdasági teljesítményéhez kiemelten járul hozzá a kereskedelem. Bár a kiskereskedelem egy része mára egyre inkább a virtuális térbe költözik egyre inkább a city logisztika teljesítményére alapozva, azért a nagykereskedelem és az élelmiszer kereskedelem továbbra is óriási szerepet játszik ebben a térben.

A magán- és közzféra szereplőinek összefogásával a Ferihegyi Gazdasági Övezetben célszerű komplex térség- és gazdaságfejlesztési szemlélet alkalmazása. Ez nem csak Pest megye, hanem a Közép-

magyarországi Régió és egész Magyarország érdeke. A fejlesztés továbbgyűrűző hatása Pest megye szempontjából többek között a megye déli-keleti leszakadó területeinek felzárkóztatását is jelentheti.

A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése kiemelt fontosságú a megye számára, hiszen a Samsung akkumulátorgyára révén olyan magas szintű technológiát igénylő termékek gyártása valósul meg, amely a közeljövő mobilitásának meghatározó eleme. Hatalmas lehetőséget jelentene, ha a gyártás mellett a Samsung fejlesztői kapacitásokat is kiépítene a gyár közelében, hiszen akkor egész ökoszisztéma alakulhatna ki a gyár körül. Azonban az övezetnek nem csak ez a kiemelkedő profilja, hiszen a vasúti járműgyártás területén és a világítástechnikában is vezető vállalkozásoknak ad otthont ez a tér. Mivel az övezet rendkívül kedvező demográfiai és közlekedési jellemzőkkel bír, óriási növekedési potenciállal rendelkezik.

A megye másik kiemelt ágazata a turizmus, amely a COVID miatt szinte egyik napról a másikra került válságba. A megye inkább a főváros turisztikai kínálatához, mint szekunder desztináció csatlakozik, ami a vendégforgalomban és a vendégéjszakák számában is tükröződik. Ám ami korábban hátrány volt, most sok szempontból előnnyé válik, hiszen első sorban a repülőtérre épülő turisztikai szolgáltatások építettek a külföldi vendégforgalomra, a megye többi térségében inkább a belföldi turizmus bírt nagyobb súllyal. Ennek hatásai a vészhelyzet feloldását követően érezhetőek majd.

7.1.2 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritásban megfogalmazott gazdasági versenyképességet fokozó intézkedésekre a megye teljes területén szükség van, ugyanakkor vannak olyan intézkedések, amelyek a térbeli munkamegosztás, és a térségek eltérő fejlődése miatt csak bizonyos térségekre kell, hogy korlátozódjanak.

Az elmúlt évtized fejlődése azt bizonyította, hogy a gazdaságfejlesztés hatékonysága nagyban függ az adott tér által biztosított környezet (demográfiai, társadalmi, közlekedési és szolgáltatási) minőségétől, így a fejlesztésekben fontos az egymásra épülés és a fokozatosság érvényesítése. A beavatkozások akkor igazán hatékonyak, ha segítenek az amúgy is megindult térbeli piaci, gazdasági folyamatok érvényesülésében. Ezen gondolatmenet mentén az üzleti infrastruktúra fejlesztése esetében, annak jelentős beruházás igénye miatt a 2021-2027-es időszakban a főközlekedési folyosókkal már feltárt és fejlődésben lévő térségek üzleti környezetét kívánjuk javítani. Az ezen kívül eső, gyakran elmaradott térségekben, elsősorban a fejlődés elsődleges társadalmi, demográfiai, települési infrastrukturális környezetének megerősítését célozzuk (II-V. prioritások), amelyet később követhet az üzleti infrastruktúra fejlesztése, de ezekben a terekben is fontos a vállalkozások technológiai felkészültségének, telephely feltételeinek javítása, digitális transzformációjának fejlesztése és általában is versenyképességük, hatékonyságuk javítása.

A megyei gazdaság egyik kiemelt, területi szempontból jól definiálható kiterjedéssel rendelkező ága a turizmus. Bár a fővároshoz való közelsége miatt bármely térségben pontszerűen kialakíthatók turisztikai szempontból értékes attrakciók, vagy rentábilisan működtethető szálláshelyek, programunkban alapvetően a komplex turisztikai adottságokkal rendelkező térségekre koncentrálunk. Ezek közül hazai viszonylatban is kiemelt jelentőségű a Dunakanyar Kiemelt Turisztikai Térség, amely megyében található területe a Dunakanyar egészét, a Visegrádi hegységet és a Börzsöny területét öleli fel. Szintén országos jelentőségű természeti és kulturális öröksége miatt, ám jelenleg még az előbbinél jóval inkább alulhasznosított térségei a Gödöllői dombság és Galga mente, illetve a Ráckevei-Duna turisztikai térségei. A fővárosiak által leginkább kedvelt és általában aktív turisztikai tevékenység számára lehetőségeket rejtő komplex turisztikai hasznosításra alkalmas a Pilis-Budai térség is. A megye délkeleti részének termálforrásaira és már korábban kiépült fürdőire, valamint az ökológiai szempontból nagy potenciált jelentő vizes élőhelyekre épülve, fürdő és egészségturizmus és ökoturizmus építhető ki. A megyének talán ez a legkevésbé feltárt, turisztikai lehetőségekkel rendelkező területe.

7.1.3 Vállalkozások versenyképességének javítása [P1.1-intézkedés]

A fejlesztési kezdeményezésen belül a vállalkozások versenyképességének javítása érdekében foglalkoztatási gondjaikat kívánjuk megoldani a foglalkoztatási paktumra alapozva, a vállalati képzések támogatásával, átképzési támogatásokkal, az atipikus foglalkoztatási formák támogatásával, vezetői kompetenciafejlesztésekkel stb..

A megyei vállalkozások esetében a fejlődés gátját jelenti a nem megfelelő méretű, minőségű, vagy nem megfelelő adottságokkal rendelkező telephely. A megye számára kedvező trend, hogy a nagyvállalkozások a távmunkában és a telekommunikáció fejlődésében rejlő lehetőségeket egyre nagyobb mértékben igyekeznek kihasználni, és a korábbi cégközpontok helyett, több telephelyen a munkavállalók lakóhelyéhez közelebbi lokációkban hoznak létre vagy bérelnek kisebb irodaterületeket. Ez a változás a foglalkoztatási célú ingázás csökkenéséhez, forgalomcsökkenéshez és hosszabb távon egy fenntarthatóbb gazdasághoz vezet, ezért a megye kiemelt érdeke ennek támogatása. Fentiek miatt program keretében támogatni kívánjuk a vállalkozások, illetve helyi önkormányzatok gazdasági célú ingatlanfejlesztéseit.

A mikro-, kis- és középvállalkozások az állami hitelprogramok ellenére továbbra is finanszírozási problémákkal küzdenek. Növekedésükhöz, fejlesztési elképzeléseikhez bizonyos esetekben a vállalkozások még mindig nehezen jutnak forráshoz (finanszírozási hézagok), de talán ennél is nagyobb problémát jelent az induló vállalkozások számára a megfelelő források megteremtése. A helyzet javítása érdekében a szükséges finanszírozási források rendelkezésre állását hitel-, faktoring-, lízing-, illetve tőkeprogramokkal, továbbá nagyobb kockázatvállalást ösztönző garanciatermékek működtetésével javítani. A beavatkozás során alkalmazhatóak visszatérítendő támogatástípusok is.

A vállalkozások versenyképességének javításához, hatékonyságuk növeléséhez szükség van technológiai felkészültségük javítására. Azonban ma már nem elegendő önmagában a technológiai változás a versenyképesség, hatékonyság fokozására, hanem ezzel együtt szükség van a vállalatok belső üzleti folyamatainak megújítására, innovációjára is. A technológia nyújtotta előnyök csak úgy aknázhatók ki megfelelően, ha a technológiai fejlesztések a működés stratégiai léptékű átgondolásával, komplex vállalati fejlesztések keretében valósulnak meg. Ezért a programban ezek megvalósítását kívánjuk támogatni a megyei KKV-nál.

A digitális világ változásaihoz általában a mikro- kis- és középvállalkozások képesek a leggyorsabban alkalmazkodni, hiszen az új informatikai eszközök, rendszerek a kisebb méret miatt könnyebben, kisebb kockázattal tesztelhetők, alkalmazhatók, kisebb a szervezeti hierarchiából származó ellenállás is. A digitalizáció nagyban képes hozzájárulni a vállalkozások versenyképességéhez, alkalmazkodó képességének javításához. A beavatkozás keretében olyan KKV körbe tartozó vállalkozások digitális átalakulását kívánjuk támogatni, amelyek rendelkeznek megfelelő digitális stratégiával, vagy most alakítják ki a hosszú távú digitális alkalmazkodásuk kereteit, illetve ennek nyomán olyan informatikai fejlesztéseket valósítanak meg, amelyek a tervezett folyamatba illeszkednek, és együtt járnak vállalkozások üzleti folyamatainak megújításával, hatékonyabbá tételével.

Inkubátorházak, technológiai parkok létesítésével a vállalkozások indulásának ösztönzése valósulhat meg egy olyan környezetben, amely szolgáltatásaival, üzleti környezetével elősegíti a kezdést és megerősíti a kritikus szakaszban lévő kezdő vállalkozások fejlődését. Támogatjuk egy adott szektorhoz kötődő tematikus inkubátorházak létrehozását, különösen felsőfokú oktatási intézmények környezetében, az egyetemhez kötődő induló vállalkozások fejlesztése kapcsán.

Fontosnak tartjuk a beszállítói hálózatok, klaszterek valamint egyéb vállalati együttműködések kialakulását és továbbfejlődését, melyet külön program keretei között támogatunk.

A vállalkozások sok esetben szorulnak külső tanácsadói segítségre, belső folyamataik optimalizálása, átalakítása, kompetenciáik javítása vagy éppen valamilyen a vállalkozás életében tervezett változás

kapcsán. A vállalkozásokat számtalan állami szervezet segíti most is, azonban pont a KKV szektor az, ahol még mindig nehéz a vállalkozások számára a külső segítség igénybe vétele, gyakran hiányosak a vállalkozások ismeretei e téren. A fejlesztési kezdeményezésben erre is külön programot indítunk, amelyben segítenénk a lehetőségek megismertetését, továbbá a segítségnyújtást a megfelelő piaci vagy állami tanácsadó szervezet megtalálásában, a partnerség kialakításában. A vállalkozások számára az ilyen szolgáltatások igénybevételét állami hozzájárulással is szükséges segíteni azok jelentős költségigénye miatt.

A vállalkozások kutatás-fejlesztési ráfordításai még mindig alacsonyok, ezért külön program keretében támogatnánk a kisvállalatok, nagyvállalatok és egyetemek közötti stratégiai együttműködések létrejöttét, a tudás- és technológiatranszfer hatékonyságának növekedését. Célunk az innovációs értéklánc különböző szakaszainak támogatása, a célzott alapkutatástól kiindulva akár a létrehozott termék piacra vitelének elősegítéséig.

A nemzetközi és hazai versenyképesség megőrzéséhez fontos a környezeti fenntarthatóság fejlesztése, külön beavatkozásban a vállalkozások működésének, teljes üzleti folyamatainak kiemelten a hulladéktermelés, kezelés szempontjait figyelembe vevő átalakításának támogatjuk. A beavatkozás keretében szükségesnek tartjuk a szemléletformálást, továbbá a körforgásos gazdasági modell bevezetésével kapcsolatos tanácsadást is. Ezen túl természetesen nemzeti védjegyek és szabványok kialakítását, amellyel bizonyítható a fogyasztó, illetve üzleti partner számára a körforgásos modell alkalmazása. Fontos, hogy az ilyen irányú fejlesztésekhez a vállalkozások pénzügyi segítséget is igénybe tudjanak venni, hiszen a digitalizációnak, vagy bármely technológiai átállásnak igen magasak lehetnek a költségei.

Eredmény: A vállalkozások termelési hatékonysága és versenyképessége növekszik, a piaci alkalmazkodó képességük javul. Ki tudják használni a szinergiákban megbúvó előnyöket. Innovativitásuk minden téren növekszik. Tudatos értékválasztással és komplex szemlélettel a környezeti fenntarthatóságot helyezik fejlesztéseik célkeresztjébe.

Potenciális kedvezményezettek köre: mikro-, kis- és középvállalkozások

7.1.4 Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése [P1.2-intézkedés]

A tervezett komplex program célkeresztjében a járműgyártás, elektronikai, híradástechnikai és gyógyszeripari iparágak versenyképességének fokozása áll, azok üzleti környezetének, termelési feltételeinek javításán keresztül. A beavatkozás beruházásaihoz szorosan kapcsolódik a kutatás-fejlesztés, innovatív megoldások alkalmazása, így egyetemi együttműködések, K+F tudásbázis létrehozása, ipari kutatóközpont kiépítése valósul meg. Támogatjuk a fejlett technológiák széleskörű alkalmazásán (bionika, 3D nyomtatás, szenzorok és mérés technológia, nanotechnológia, robottechnológia, automatizálás, precíziós gépek alkalmazása, csomagoló technológia, stb.) alapuló új megoldások, vállalkozások, valamint kapacitások fejlesztését. Beleértve az egyedi, személyre szabott gyártási, fejlesztési képességek és kapacitások erősítését is, úgy a gyártási technológia, mint az üzleti modellek oldaláról. Az előbbi ágazatok közül némileg kilóg az építőipar, amely Pest megyében különös jelentőséggel bír, hiszen amellett, hogy a szuburbanizációs hatások miatt jelentős a helyi építőipari teljesítmény, amelyet a főváros szintén hatalmas piaca egészít ki. Az sem mellékes, hogy az építőipar környezetterhelése rendkívül nagy, így különösen fontos hogy az ágazat innovativitását, hatékonyságát és versenyképességét növeljük célzott támogatások segítségével.

A mezőgazdaságban a meglévő tudásra, egyetemi bázisra alapozva modern technológiák és megoldások elterjedésével a termelékenység fokozását és bázisának kiszélesítését szükséges elérni. Segíteni kell a mezőgazdaság digitális átalakulását, a precíziós mezőgazdasági termelés térnyerését, a termelési folyamatok átalakítását. A mezőgazdasági termelés fenntarthatóságának elősegítéséhez érdekeltté kell tenni a termelőket a talajok megőrzésében, és a biodiverzitás megóvásában, illetve megfelelő szabványok és minőségi védjegyek segítségével ösztönözni kell a termelőket e változtatás irányába. Támogatni kell olyan innovatív mintagazdaságokat, pilot projekteket, amelyek a fenntartható

mezőgazdasági termelés élő laboratóriumai lehetnek. Fontos az élelmiszeripar szakosodása a korábbi hagyományoknak megfelelően, de magas minőségű, feldolgozott termékek előállítására kell koncentrálni az egyes tájegységekre jellemző sajátosságok figyelembevételével.

Az egészségiparhoz kapcsolódóan a megyei gyógy- és termálfürdők szolgáltatásainak fejlesztése, azok összekapcsolása és egységes csomagként való megjelenítése történik meg. Budapesttel közösen megvalósul a Duna vízfelületének jobb kihasználása. Az egészségipar kiegészül továbbá a biogazdálkodás, gyógynövénytermesztés és feldolgozás kapacitásainak fejlesztésével. A Börzsöny vidékén lehetőséget kívánunk adni az alkonyipar fejlesztéseinek is.

Külön beavatkozás keretében a kiemelt megyei turisztikai térségek komplex fejlesztését kívánjuk megvalósítani. Ennek keretében a turisztikai attrakciók infrastruktúrájának, tematikus kínálatának, szolgáltatási palettájának fejlesztése valósul meg. Ez magában foglalja a természeti látnivalók, kulturális és épített örökség (kiemelten a megyében található paloták, kastélyok, kúriák, várak, templom-, és kolostorromok) megőrzését és a bemutatását lehetővé tevő infrastruktúra kiépítését, a megyei termál és gyógyvizek turisztikai hasznosítását. Az aktív turizmus fejlesztése a lovas túra útvonalak, a bakancsos turizmushoz köthető útvonalak, valamint az infrastrukturális háttér fejlesztését (lovardák, turista és kulcsos házak) öleli fel. Szintén fontos a helyi turisztikai, kulturális, tematikus rendezvények támogatása is. A beavatkozás keretében új szálláshelyek létrehozását a szálláshelykapacitások bővítését, minőségének javítását is támogatni kívánjuk. A szektor egésze számára lényeges, hogy segítsük a megye és az egyes turisztikai térségek arculatának kialakítását, megfelelő marketingjét.

A kereskedelem és logisztika az elmúlt évtizedek során kiemelt jelentőségű ágazattá vált a megye életében. A kedvező közlekedéscsoporthelyi helyzet, a nagy lokális fogyasztói piac révén óriási növekedésen ment keresztül a kereskedelem és logisztika. Nem csak volumenében változott, hanem a korábbinál sokkal innovatívabb, sokoldalúbb lett, hiszen a logisztika egyre több feladatot átvesz a termelő és szolgáltató cégektől észrevétlenül integrálódva azok tevékenységébe. A kereskedelemben pedig egyre nagyobb szeletet hasít ki az e-kereskedelem, amelynek informatikai logisztikai támogatása egy új innovatív és növekedésben lévő ágazat. A megye számára fontos, hogy ezen nagy bővülés előtt álló tevékenységet végző hazai vállalkozásokat, illetve azok fejlődését támogassa, a nagy globális szereplőkkel szemben.

Eredmény: A kiemelt gazdasági ágazatok termelékenységére, kibocsátására növekszik. A vállalkozások képesek termelésük, portfóliójuk és piacaik bővítésére.

Potenciális kedvezményezettek köre: mikro-, kis- és középvállalkozások

7.1.5 Területi fókuszú gazdaságfejlesztés [P1.3-intézkedés]

A Gödi Különleges Gazdasági Övezet öt településére egységes fejlesztési programot kell kidolgozni. Ennek megvalósítása során a gazdaságfejlesztés társadalmi és infrastrukturális hátterének megalapozása történik meg. Ezen túl szükséges az üzleti infrastruktúra további fejlesztése, illetve a vállalkozások közvetlen támogatása is a hatékonyság és versenyképesség fokozása érdekében. Vállalkozási együttműködések ösztönzésében is vannak növekedési tartalékok a szinergiák kihasználása érdekében.

A Ferihegyi Gazdasági Övezetben, elsősorban a helyi önkormányzatok és a megyei önkormányzat együttműködésének erősítése a célunk a fejlesztések összehangolása érdekében. A települési infrastruktúra fejlesztésén túl szükséges az itt működő, vagy az ide beköltöző vállalkozások támogatása, hatékonyságuk, versenyképességük javítása, különösen a kiemelt gazdasági ágazatokban.

Az érintett települések többsége tervezi ipari-, vállalkozói-, logisztikai területek kialakítását. Ezek megvalósítását, a térszerkezetbe történő megfelelő illesztését és a kapcsolódó infrastruktúra kiépítését is támogatni hivatott a program.

Eredmény: A kiemelt övezetek gazdasági növekedése tovább gyorsul, Budapest közelében olyan pólusok alakulnak ki, amelyek már önálló gazdasági arculattal, vonzással rendelkeznek.

Potenciális kedvezményezettek köre: mikro-, kis- és középvállalkozások, helyi önkormányzatok

7.1.6 Az I. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Unió tematikus célkitűzéshez

Kapcsolódó EU célkitűzés:

- PO1 - *Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül*
- PO2 - *Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel*
- PO3 - *Jobban összekapcsolódó Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal*

7.1.7 Indikátorok, fejlesztési igények, illeszkedés, forrásallokáció meghatározása [I. Prioritás]

Azonosító (intézkedések)	Indikátor	Mérték- egység	Az adat forrása	Célérték
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	A befektetés ösztönző tevékenység által generált fejlesztések nagysága	EUR	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	A tevékenység eredményeképpen fejlesztett területek nagysága	ha	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	Tanácsadói programban részt vevő vállalkozások száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	A támogatott inkubátorházak, ipari, illetve tudományos technológiai parkok, ipari területek, valamint logisztikai központok által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevő vállalkozások száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	Támogatott vállalkozói parkok, inkubációs parkok száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	Megújult/új honlapok száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	Támogatott minőség-, környezet- és egyéb irányítási, vezetési, hitelesítési rendszerek szabványok bevezetés, tanúsítás száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	Pénzügyi eszközöket igénybe vevő vállalkozások száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	Pénzügyi eszközöket nyújtó pénzügyi intézetek száma	db	EMIR	n.k.*

Stratégiai Program munkarész

Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1) Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	A támogatott klaszterekben, beszállítói hálózatokban és vállalati együttműködésekben résztvevő vállalkozások száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	A támogatott K+F együttműködésben résztvevő vállalkozások száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1)	A támogatott kutatási intézményekkel együttműködő vállalkozások száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1) Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	A támogatott vállalkozások száma	db	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1) Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	A támogatott vállalkozások által teremtett új munkahelyek száma	fő	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1) Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	A támogatott vállalkozások által megtartott munkahelyek száma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	Létrejött egészségipari központok száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	Támogatott turisztikai attrakciók száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	Támogatott turisztikai szolgáltatások száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	Fejlesztett szálláshelyen eltöltött vendégéjszakák száma	éj	EMIR	n.k.*
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	Támogatás által indukált beruházások nagysága	EUR	EMIR	n.k.*
Vállalkozások versenyképességének javítása (P1.1) Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	Támogatott kkv-k száma	db	EMIR	n.k.*

Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése (P1.2)	A fejlesztés eredményeként korszerű infrastruktúrával ellátott ipari parkok, ipari területek és telephelyek nagysága	ha	EMIR	n.k.*
Területi fókuszú gazdaságfejlesztés (P1.3)	Beruházások értéke a Gödi Különleges Gazdasági Övezetben	Millió Ft	KSH	
Területi fókuszú gazdaságfejlesztés (P1.3)	Beruházások értéke a Ferihegyi	Millió Ft	KSH	

n.k.* Nem Kalkulálható a végleges TOP PLUSZ és a végleges forrásmegosztás ismerete nélkül

7.1.8 Indikatív forrásallokáció prioritás szinten intézkedésenkénti bontásban [I. Prioritás]

Intézkedés neve	Indikatív forrásigény (Mrd Ft)
Vállalkozások versenyképességének javítása	80,5
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése	26,0
Területi fókuszú gazdaságfejlesztés	na.
Összesen	106,5

7.2 Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése [II. Prioritás]

7.2.1 A prioritás indoklása

A prioritás a megye leszakadó járásainak komplex fejlesztését célozza, amelynek keretében első sorban a társadalmi kohézió, felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtésén keresztül kívánjuk megteremteni a hosszú távú fejlődés alapjait, egyúttal lépéseket teszünk a közlekedés helyzetének javítására és ezek eredőjeként a helyi gazdaság megerősítésére.

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetfeltáró kötete több helyen tartalmaz járási összehasonlító adatokat, melyekből világosan látszódnak a megyén belüli törésvonalak. Miközben az agglomerációs zónához tartozó térségekben, településeken a fejlett régiókra jellemző folyamatok jellemzőek inkább (annak minden pozitív és negatív összetevőjével), addig a megye pesti oldalának megyehatárhoz közeli térségeiben egyértelműen a társadalmi, gazdasági elmaradás-leszakadás negatív folyamatai a meghatározóak.

Az EU elmúlt költségvetési ciklusai során Pest megye fejlett régiós státusza, illetve a gazdasági válság közösen azt eredményezték, hogy nem javult a régió belüli kohézió, és inkább nőttek a gazdasági és társadalmi fejlettség különbségei a centrum és a periféria között. Miközben a többi, konvergencia régióban jelentős erőforrások álltak rendelkezésre a fejlettségbeli lemaradás visszafordítására, a

fővárostól mintegy 30-50 km távolságban egy fejlett régió belüli periférikus térség alakult ki. Az érintett járási települései mintegy „vákuumba” kerültek, így mind a támogatáspolitikai, mind a privát befektetések elkerülték azokat. Ugyan a Pest megyének juttatott kompenzációs forrásoktól a térség az ösztönző rendszer hiányát, de nem voltak elegendők arra, hogy ezeket a tendenciákat jelentősen megváltoztassák.

Ezekben a térségekben közel 330 ezren egy átlagos magyar megyényien laknak és helyzetük sem kedvezőbb, mint a szomszédos konvergencia régiókban élőké. Azokban a térségekben végbemenő gazdasági, demográfiai változások alapvető kihívások elé állították a térségek településeit, közösségeit, az ott élő embereket, ott működő vállalkozásokat. Az ipari tevékenységek és a helyi gazdaság leépülése, az agrárium és élelmiszeripar termelésének csökkenése, a helyi vásárlóerő csökkenése, mindegyik térségben bekövetkezett. Ezek a térségek már nem képesek önerőből megállítani lemaradásukat, ahhoz külső segítségre van szükségük. A megye konvergencia régióvá válásával a felzárkóztatásra a korábbinál nagyobb esély mutatkozik, az előző költségvetési időszakhoz képest nagyobb forrástömeg rendelkezésre állása miatt.

A térségekben általában jellemző a települések közúton történő rossz megközelíthetősége (kivétel a Dabasi térség), a fizikai és az üzleti infrastruktúra hiányossága, a gazdaság szerkezeti problémái (a vállalkozások alacsony száma, a nagyfoglalkoztatók hiánya, a termelő és szolgáltató cégek klaszteresedésének elmaradása), valamint az agrárium és az élelmiszeripar termelésének jelentős csökkenése. Jelenleg a növekedés és a munkahelyteremtés több feltétele is hiányzik. A rekreációs szolgáltatások és a turisztika adottságai kedvezőek, de térség mélyen a lehetőségei alatt teljesít; a helyszínek és programok nem kapcsolódnak hálózatba és minőségi fejlesztésre szorulnak.

A lemaradó térségek társadalmi jellemzői is gátolják a fejlődésüket. A szuburbanizáció ezt a teret még nem érte el, így az nem is hozott jelentős társadalmi átalakulásokat. Az érintett települések népessége többnyire elöregedőben van, a lakosság iskolázottsága jelentősen elmarad az agglomerációban jellemzőtől. Ennek megfelelően a népesség jövedelemtermelő képessége és ezáltal életkörülményei is kedvezőtlenek. Az említett társadalmi jellemzők pedig jelentős szociális problémákat is felszínre hoznak. A kedvezőtlen közlekedési kapcsolatok egyes térségekben jelentősen csökkentik az elhelyezkedés esélyeit, rontják az oktatási egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, így jelentősen csökkentik a társadalmi mobilitás esélyét. Akár egész települések lakosságának helyzetét konzerválva hosszú távon és lehetetlenné téve az ott élők számára a szegénységből való kitörést.

Ahhoz, hogy e térségek települései képesek legyenek csökkenteni lemaradásukat és javítani pozíciójukat, mindenképpen komplex beavatkozásra van szükség, amely együtt próbál megoldást keresni a gazdasági, társadalmi problémákra, és egyben olyan települési környezetet teremt, amely képes megakadályozni a térségben élők elvándorlását, a települések elöregedését.

A prioritásban a helyi gazdaság és növekedés beindítása a cél, térségre szabott beavatkozási eszköztárral. Sajátos feladatot jelent az új vállalkozások alapítása, a vállalkozások fejlesztése, a tudatosabb inkubáció és telephelyfejlesztés, a termékfejlesztés ösztönzése, az ipari parkok helyzetének és szerepének újragondolása, a nagyfoglalkoztatók letelepítése és megtartása, a kistérségek adottságainak megfelelő szakképzés és felnőttképzés minőségi újjászervezése, a térség márkaépítését, valamint pozíciószerezését támogató marketingtevékenység kiemelt felkarolása. Nem mellékes a helyi identitás erősítése – a helyi közösségi alapú kezdeményezésekkel, a partnerség elvével összhangban.

A prioritás ezen részére is igaz, hogy komplex programokban gondolkodunk, melyek térségi gazdaságfejlesztési stratégiákra támaszkodnak. A prioritás keretében támogatott intézkedések és beavatkozások fő kiválasztási elvei a következők:

- a prioritás keretében jellemzően programszerű, integrált beavatkozások támogatására kerül sor, a megyei és térségi gazdaságfejlesztési részprogramokhoz illeszkedően;

- a támogatott projektek egymásra épülő fejlesztési elemeket foglalnak magukban, amelyek fő célja a munkaerőpiaci változó helyzetre való gyors reagálás képességének erősítése, tehát a fejlesztéseknek egyértelműen a foglalkoztatási helyzet javítására kell irányulniuk;
- a prioritás célzottan a helyi érdekű gazdaságfejlesztési igényekre orientál. Ezért a prioritás kifejezett célja a helyi érdekű kis- és középvállalkozások foglalkoztatás-bővítési akcióinak támogatása. ehhez segítséget nyújtani a térségi szereplőknek, önkormányzatoknak képzési központoknak. a háttér biztosításához.

Emellett szükség van a helyi társadalom megerősítésére, a szociális problémák leküzdésére. A jelenleginél magasabb szintű egészségügyi, oktatási és egyéb alap és bővített szolgáltatások elérésének javítása érdekében szükséges megerősíteni e térségek központjainak infrastruktúráját, megerősíteni központi szerepkörüket. Ezzel párhuzamosan a kisebb települések esetében szintén szükség van a települési infrastruktúra fejlesztésére, vonzó települési környezet kialakítására. A társadalmi összetartozás megerősítésére, közösségfejlesztésre, a szociális szolgáltatások, az oktatás és az egészségügy alapfokú intézményeinek fejlesztésére, megújítására.

A meglévő problémák kezelése differenciáltan kell, hogy végbemenjen mivel az egyes térségeknek nagyon eltérőek a társadalmi, gazdasági és környezeti adottságaik, így a kitörés, felzárkóztatás lehetőségei is.

A prioritás további megerősítését szolgálja, hogy a **1805/2013. (XI. 12.) Korm. határozat** alapján a RAG (Regionális Támogatási Térkép) ezen pest megyei térségek felzárkóztatásának, az ott működő KKV szektor megerősítésének szándékát szem előtt tartva került meghatározásra. A térkép 2022. január 1. után módosul, amelynek következtében, valamennyi megyei településen a legmagasabb támogatási intenzitás lesz elérhető a vállalkozások számára.

Rendkívül fontos lenne, hogy ezek a pest megyei térségek, különösen az érintett járások legrosszabb mutatókkal rendelkező települései, bár nem halmozottan hátrányos helyzetűek, a szabad vállalkozási zónákhoz hasonló státuszt kaphassanak.

7.2.2 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritás összesen hét lemaradó járás komplex fejlesztését célozza. Ezek közül a Szobi járás a szlovák-magyar államhatáron található, így határmenti térségként, jelentős történelmi hátránnyal is meg kell küzdenie. A többi járás a megye keleti és déli határán fekszik, kimaradva az agglomerációs hatásokból, egyfajta belső perifériát képezve.

Az egyes térségek társadalmi, gazdasági, közlekedési jellemzői jelentősen eltérnek egymástól nem véletlen tehát, hogy az alábbiakban felsorolt intézkedések és beavatkozások nem az összes járásra, csak a lemaradó járások kiválasztott körére érvényesek. Az intézkedések és beavatkozások esetében, illetve az összefoglaló táblában is jelzésre kerülnek az érintett térségek.

7.2.3 Helyi gazdaságfejlesztés [P2.1-intézkedés]

A lemaradó járások területén a vállalkozási aktivitás, a vállalkozások termelékenysége, hozzáadott értéke, átlagos mérete elmarad a fejlettebb járásoktól. A gazdaság szerkezete is a fejletlenebb gazdaságról árulkodik. Ennek megfelelően a fejlesztési kezdeményezésben komplex vállalkozásfejlesztési akciótervet fogalmaztunk meg, amelyben a vállalkozások különböző kompetenciáinak fejlesztése mellett cél az üzleti környezet javítása is. A kezdeményezés az összes lemaradó térségre egyaránt igaz, területi szűkítést, csak az ipari, vállalkozói park fejlesztések esetében tartunk indokoltnak. A beavatkozások között külön nevesítésre került az ipari parkok, inkubátorházak fejlesztése, a telephelyfeltételek javítása, a vállalkozások technológiai feltételeinek javítása, piaci alkalmazkodóképességük fejlesztése. Nagy jelentőségű lehet a vállalkozások együttműködésében rejlő szinergiák kihasználása, a nemzetközi értékláncokhoz kapcsolódás elősegítése. A Szobi, Nagykátai és Ceglédi járások számára a COVID okozta válság ellenére kitörési pontot jelenthet a turisztikai ágazat, illetve a turizmussal részben azonos alapokra építő alkonygazdaság fejlesztése. Az érintett térségekben

az agrárium nagyobb súllyal bír, mint a másutt, ezért fontos az ágazat megerősítése, modern termelési technológiák fejlesztése, termelői együttműködések segítése a rövid értékláncok kialakítása. A magasabb feldolgozottsági szintű termékek előállításának támogatása, az agrárium jövedelemtermelő képességének növelése érdekében.

A program a Ceglédi, Nagykőrösi, Nagykátai, Ráckevei, Szobi és Aszódi járások területére vonatkozik.

Eredmény: A helyi gazdaság értékteremtő képessége növekszik, a vállalkozások piaci alkalmazkodása, hatékonysága javul. Létrejön egy új, a hagyományos termelést felváltó a hazai és nemzetközi szinten is versenyképes gazdasági szegmens, amely képes kihasználni a főváros közelségéből adódó előnyöket

Potenciális kedvezményezettek köre: őstermelők, mikro-, kis- és középvállalkozások

7.2.4 Térségi társadalmi felzárkóztatás [P2.2-intézkedés]

A lemaradó járások fejlesztésének elsődleges célterülete a társadalmi felzárkóztatás. Ennek oka e térségek elmaradása azok társadalmi gondjaiban (előregedés, elvándorlás, szegénység, kirekesztettség, iskolázatlanság, rossz egészségi állapot) gyökerezik. A fejlesztési kezdeményezésben a legfontosabb program az oktatás fejlesztése, mivel e téren a lemaradás jelentős. A köznevelés intézményeinek fejlesztésén keresztül az oktatás színvonalának javítását is reméljük. A fejlesztések kedveznek az esélyegyenlőség megteremtésének és tehetséggondozásban rejlő lehetőségek kiaknázásában. További cél a piaci igényekhez igazodó, duális szakképzés megerősítése, támogatása. Az érintett térségekben sok a szociálisan rászoruló, ami a népesség általános egészségi állapotát is rontja. Éppen ezért a szociális szolgáltatások és ellátórendszer fejlesztése mellett szükséges az egészségügyi alapellátás és szakellátás fejlesztésére, egészségmegőrző programok indítására.

Az összetartozás érzésének megteremtése növeli az itt élők szociális felelősségvállalását, így ennek a helyi értékek, hagyományok ápolásán nyugvó megerősítése elengedhetetlen.

A program a Ceglédi, Nagykőrösi, Nagykátai, Ráckevei, Szobi és Aszódi járások területére vonatkozik.

Eredmény: A helyi társadalom megerősödik, a programok lehetőséget teremtenek a generáción belüli, illetve generációk közötti társadalmi mobilitás megteremtésében. A javuló szolgáltatási környezet, a közös értékek a szociális felelősségvállalás, csökkentik az elvándorlást, vonzóvá teszik a térségeket a fiatalok számára is.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, állami intézmények, civil szervezetek

7.2.5 Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés [P2.3-intézkedés]

A lemaradás szintén fontos dimenziója a közlekedés és a helyi infrastruktúra fejletlensége. A lemaradó járásokban kiemelten fontos a központi szerepkörű települések fejlesztése, hiszen általában ezekben a településekben található a legnagyobb foglalkoztatók, a fontosabb közintézmények, szolgáltatások, egyben ezek általában a legközelebbi közlekedési csomópontok is. Térszervező erejük méretüktől függetlenül az adott térség szempontjából rendkívül fontos. Éppen ezért az intézkedés fókuszában külön megvalósítandó program keretében tervezzük e települések komplex infrastrukturális fejlesztését. A térségközpontok komplex fejlesztési programjaiban kiemelt szerepet kell, hogy kapjanak a többi településen élők által is használt létesítmények, utak, közterek fejlesztésének.

Az Aszódi, Nagykátai járások, illetve a Szobi járások egy részének megközelíthetősége a fővároshoz való földrajzi közelségük ellenére igen rossz. A tömegközlekedés egyes elzártabb települések irányába rendkívül ritka, mivel a közlekedési társaságok számára ezen vonalak üzemeltetése nem rentábilis. A tömegközlekedés hiánya azonban kézzel fogható gazdasági és társadalmi hátrányokhoz vezet. Éppen ezért szükség van ezen járások és települések tömegközlekedésbe kapcsolására, ha ez nem megoldható, úgy helyben kell megoldani ezt (falubusszal, vagy egyéb módon). Szintén szükséges a településekhez vezető alacsonyabb rendű utak minőségének javítására és a települések belterületi útjainak felújítására, burkolására. Ahol ez lehetséges biztosítani kell az alternatív közlekedési eszközök használatának lehetőségét, kerékpárutak létesítésével.

Stratégiai Program munkarész

A települések felelős vízgazdálkodásának javítása, a klímaalkalmazkodás mindenütt cél, ugyanakkor egyes térségekben a csapadékvíz évről évre jelentős károkat okoz, így a vízvezetés, vízvisszatartás megoldása sürgető kérdés. A Szobi és a Nagykátai járások egyes települései e tekintetben kiemelt beavatkozást igényelnek. A települési zöld infrastruktúra fejlesztése mindenütt fontos feladat, a településkép, az életkörülmények javítása érdekében.

Fontos a települési közszolgáltatásokat nyújtó intézmények fejlesztése, műszaki megújítása, bővítése. A programra minden érintett térségben szükség van. Az önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése is szintén fontos feladat.

Eredmény: A járásokon belüli közlekedési összeköttetések javulnak, a helyi intézmények gazdaságosabban és fenntarthatóbb módon üzemelnek. A leszakadó járások számára is lehetőség van lemaradásuk ellenére a klímaalkalmazkodásra.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok

7.2.6 A II. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Unió tematikus célkitűzéshez

Kapcsolódó EU célkitűzés:

- PO3 - Jobban összekapcsolódó Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal
- PO4 - Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával
- PO5 - A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

7.2.7 Indikátorok meghatározása [II. Prioritás]

Azonosító (intézkedés)	Indikátor	Mérték- egység	Az adat forrása	Célték
Helyi gazdaságfejlesztés [P2.1]	Támogatott kkv projektek száma	db	EMIR	n.k.*
Helyi gazdaságfejlesztés [P2.1]	Helyi vállalkozások beruházásai	millió Ft	KSH	n.k.*
Térségi társadalmi felzárkóztatás (P2.2)	Fejlesztett, megújított intézmények száma az intézmény típusa szerint	db	EMIR	n.k.*
Térségi társadalmi felzárkóztatás (P2.2)	Fejlesztett, megújított intézmények által ellátottak száma az intézmény típusa szerint	fő	EMIR	n.k.*
Térségi társadalmi felzárkóztatás (P2.2)	Oktatási programokban résztvevők száma a program típusa szerint	fő	EMIR	n.k.*
Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés [P2.3]	Főváros tömegközlekedési elérési ideje, településenként	perc	TEIR	n.k.*
Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés [P2.3]	Települések energiafelhasználása az energia típusa szerint	kWh, J	TEIR	n.k.*

n.k.* Nem Kalkulálható a végleges TOP PLUSZz és a végleges forrásmegosztás ismerete nélkül

7.2.8 Indikatív forrásallokáció prioritás szinten intézkedésenkénti bontásban [II. Prioritás]

Intézkedés neve	Indikatív forrásigény (Mrd Ft)
-----------------	--------------------------------

Stratégiai Program munkarész

Helyi gazdaságfejlesztés [P2.1]	31,0
Térségi társadalmi felzárkóztatás [P2.2]	7,0
Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés [P2.3]	53,5
Összesen	91,5

7.3 Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében–[III. Prioritás]

7.3.1 A prioritás indoklása

A megye kiváló közlekedés földrajzi helyzetére alapozva kívánjuk megerősíteni a megye és az egész nagyrégiónek a transzeurópai közlekedésben betöltött szerepét, olyan módon hogy egyúttal a megye belső közlekedési kapcsolatainak fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk, hiszen a közlekedés elemeinek készen kell állniuk e két szintű makroregionális és az intraregionális közlekedés fenntartható kiszolgálására.

A nagyvárosi régió makroregionális szerepkörének eléréséhez, a versenyképességi előny megszerzéséhez elengedhetetlen a közlekedési kapcsolatok erősítése, a térszerkezet kiegyensúlyozott fejlesztése, a hálós kapcsolatrendszer kiépítése és bekapcsolása a határokon átnyúló közlekedés – értékteremtés – folyamatába, a térségi elosztó szerep infrastrukturális háttérének kiépítése. Az elérhetőség javulása a tökevonzó-képesség növekedését fokozza, mely a szerepkörök erősödését, újabb ágazatok megjelenését és a gazdasági struktúra bővülését eredményezik. A prioritásban a nemzetközi főközlekedési hálózatokhoz kapcsolódó hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése, fejlesztése történik Pest megyében, a megye-, illetve az országhatáron átnyúló kitekintéssel.

A tervezés során figyelemmel voltunk arra, hogy ne egyedi szakaszokat emeljünk be az uniós tervezési ciklusba, hanem az egyes makroregionális hálózati elemek egymásra épüljenek és egy nagytérségi multimodális közlekedési hálózat jöjjön létre. A stratégiai program egészére igaz, hogy infrastruktúra és gazdaságfejlesztés nem válik szét egymástól, hanem egymást erősítő hatást gyakorolnak a fejlesztendő területre.

Pest megyében rendkívül koncentráltan jelennek meg nemzetközi főközlekedési utak. Ezeket nem csak a helyi lakosok, hanem az országon áthaladó tranzitutasok és szállítmányok is használják. Az úthálózat sugaras jellege miatt a megyei alközpontok elérhetősége nem mindig megfelelő, sőt bizonyos térségekben erősen hiányos. A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció egyik fontos megállapítása, hogy a sugárirányú közlekedésfejlesztést fel kell váltania a négyzethálós kialakításnak, vagyis az eddig háttérbe szorult települések közötti közutak fejlesztésének is hozzá kell fogni.

A klímaváltozás jelentősen és negatívan érinti a folyami áruszállítást és annak jelenlegi hatékonyságát és jövőjét. Bár a modern dunai kikötők alkalmasak jelentősebb mennyiségű áru mozgatására, átrakására, a vízi szállítás számára a legnagyobb nehézséget a kiszámíthatatlan és folyamatosan csökkenő átlagos vízállás jelenti. Mindez a belvízi szállítás kiszámíthatóságát, hatékonyságát és ezzel együtt versenyképességét csökkenti. Amennyiben a Dunai hajózást mint a páneurópai közlekedési rendszer kitüntetett elemét (VII: számú páneurópai közlekedési folyosó) fenn akarjuk tartani, úgy reagálni szükséges a klímaváltozás okozta kihívásokra. A fenntarthatósági és környezeti szempontok figyelembe vétele mellett meg kell találni azokat a műszaki megoldásokat, amelyek alkalmasak a folyam hajózhatóságának hosszú távú biztosítására. A Duna stratégia köré épülő európai együttműködés, mint platform megfelelő kereteket nyújt a közös fellépésre és a folyam problémáinak megoldására.

Bár a vasúthálózat modernizációja a legforgalmasabb nemzetközi vonalakon megkezdődött, szükséges a csomóponti elemek újragondolása, illetve megyei vasúthálózatot kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése is. Ez utóbbi területen is folyamatosak a fejlesztések, de mindenképpen nagy az elmaradás. A régió és az ország számára is kiemelkedően fontos lenne, hogy sugaras vasúti összeköttetés helyett vagy a V0 vasúti elkerülő, vagy más a fővárosi csomópontokat elkerülő vasúti összeköttetés épüljön ki K-Ny-i irányban, tehermentesítve ezzel a fejpályaudvarok és a fővárosi vasúti viszonylatok leginkább problémás és zsúfolt részeit.

A járási rendszer kialakítása a város és vonzáskörzete kapcsolatra épül, azonban ezeknek a központi településeknek a megközelítése közösségi közlekedéssel, illetve közúton (főleg az agglomerációtól

távolodva) jelenleg rossz minőségű mellékúthálózaton történhet csak. A prioritásban ezért a leromlott úthálózati elemek felújítása és közlekedésbiztonsági beavatkozások is szerepelnek.

Nem csak a járási központok elérhetőségén érdemes javítani, hanem Budapest és térsége viszonylatában is. Már nem jelenthető ki egyértelműen, hogy az ingázás csak Budapest irányú, hiszen az agglomerációban is jelentős termelő, szolgáltató kapacitások épültek ki. Intézkedésként emiatt megfogalmaztuk a közösségi közlekedés tengelyei mentén a multimodális csomópontok, P+R, B+R parkolók fejlesztését.

Az elővárosi közlekedés fejlesztése mellett fontos, hogy fejlődjön a települések belső közlekedési hálózata is. Ahhoz, hogy az elővárosi közösségi közlekedés hatékonyan működhessen, és megfelelő alternatívája legyen az egyéni közlekedésnek, szükség van arra is, hogy a helyi (és a már említett települések közötti) tömegközlekedés, a ráhordó hálózatok is fejlődjenek. Hiszen hiába csökken a menetidő, illetve a várakozási idő, ha a településeken belül - a belső közlekedési hiányosságok miatt - az ott élők elvesztik ezt az előnyt.

A nemzetközi úthálózatok, TEN-T hálózat hiányzó szakaszainak kiépítéséig a főúthálózat van rendkívül leterhelve, mivel az országon belüli, települések közötti forgalmon túlmenően a nemzetközi forgalom is ezeken az utakon bonyolódik. Az autópályák építésforgalma is ezeket az útvonalakat terheli, majd az új hálózatok átadása után a tönkrement két számjegyű főutak felújítására már nem jut elegendő forrás. A többi hálózati elem (a három illetve négy számjegyű útjaink) is meglehetősen rossz állapotúak, köszönhetően annak, hogy a szuburbanizáció és a motorizáció terjedésével mindenütt jelentősen megnőtt a közúti forgalom.

A prioritásban szeretnénk lehetőséget adni továbbá a települések belterületi útjainak fejlesztésére is.

Pest megyét több nemzetközi, vagy regionális kerékpárút hálózat is átszelné, ha a hálózat elemei összefüggően kerülnének megépítésre. Korábban ezek a beavatkozások nem kerültek összehangolásra, ezért pontszerűen történtek a fejlesztések. A 2021-2027 uniós ciklusban a kerékpárút hálózatok építését kifejezetten regionális összefogáshoz rögzítjük. További fontos szempont, hogy a kerékpárútnak a hivatásforgalomban is fontos szerepet kell játszania, tehát gazdaságfejlesztési szerepének kimutathatónak kell lennie.

Miközben a forgalom jelentősen megnövekedett a megye úthálózatán, a gépjárművek biztonságtechnikai berendezéseinek, illetve az infrastruktúra állapotának javulásával (jobb közvilágítás, közlekedésbiztonságot szolgáló forgalomtechnikai berendezések, műtárgyak) fejlődésével egyre kevesebb a baleset, ezen belül is a halálos kimenetelű baleset. Ugyanakkor 2019-ben még mindig közel 2 ezer személyi sérüléssel járó baleset történt a megye útjain. Ennek további csökkentése érdekében szükségesnek tartjuk egyrészt az útkorszerűsítések esetében, másrészt az újonnan létesített közúti infrastruktúra elemek esetében a közlekedésbiztonság növelését szolgáló forgalomtechnikai berendezések, elemek, innovatív megoldások alkalmazását. Mivel a megye útjai rendkívül forgalmasak így akár pilot projektek formájában bizonyos innovatív közlekedésbiztonságot javító megoldások jelentős terhelés mellett tesztelhetők, alkalmazhatók.

7.3.2 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritás területi vonatkozása általánosan nem határozható meg, a beavatkozás területi fókusza fejlesztési kezdeményezésként eltérő, a közlekedés vonalas jellegét figyelembe véve.

7.3.3 Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése [P3.1-intézkedés]

A fejlesztési kezdeményezés keretei között a megye nemzetközi elérhetőségét, logisztikai pozícióját kívánjuk javítani. Ennek egyik eleme a közúthálózat fejlesztése, aminek keretében az M2, M4 autópályák további megépítését tartjuk fontosnak, a főváros és az agglomeráció szempontjából lényeges, hogy a Budapest körüli gyorsforgalmi gyűrű bezáródjon oldva ezzel a budai oldal közlekedési problémáit és hozzájárulva a fővárost elkerülő közúti szállítás teljesítményének javulásához. Szintén

fontos a nemzetközi vasútvonalak minőségének teherbírásának javítása, gyorsabb vasúti teher és személyforgalom megteremtése.

A fővárost elkerülő V0 vasútvonal megépítése, illetve a nemzetközi vonalak mellett megfelelő kiszolgáló infrastruktúra létrehozása. A fejlesztési kezdeményezésben lehetőséget kívánunk biztosítani Duna hajózhatóságát, és szállítási biztonságát növelő infrastrukturális beruházások végrehajtására, továbbá a hazai üzemeltetésű hajóállományt, és a multimodális kapcsolatokat érintő összehangolt fejlesztést kívánunk megvalósítani, amely a Duna nemzetközi hajózási, kapcsolati szerepét erősíti.

Eredmény: A nemzetközi összeköttetések javulnak, a szállítás kiszámíthatóbbá, megbízhatóbbá válik, az interregionális elérési idők rövidülnek. A hajózás és a vasúti szállítás versenyképessége növekszik, a közlekedési ágazat emissziója, teljes környezetterhelése csökken.

Potenciális kedvezményezettek köre: NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt., BKK., a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, helyi önkormányzatok

7.3.4 *Közösségi közlekedés fejlesztése [P3.2-intézkedés]*

Budapest és Pest megye között integrált közösségi közlekedési rendszer kialakítására jelenleg irányulnak állami kezdeményezések. Az elővárosi közlekedés fejlesztése mellett meg kell teremteni a módváltás feltételeit fejleszteni B+R, P+R parkolókat. A program keretében szükséges megvalósítani a vasúti csomópontok fejlesztését (pl. állomásépület épület-energetikai korszerűsítése, akadálymentesítés, a multimodalitást elősegítő P+R, B+R, K+R parkolók fejlesztése).

Pest megye támogatja a Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa (FKT) által javasolt H5, H6 és H7 HÉV-vonalak, a pályák, a megállókat, az utastájékoztatói rendszer teljes felújítását, a járművek cseréjét és a csepeli és a ráckevei vonal Kálvin térig való meghosszabbítását. A Pest megyében leszakadónak számító Csepel-sziget közlekedésfejlesztése környezetbarát módon történne ezzel a fejlesztési csomaggal, elősegítve ezzel a népesség (főleg a fiatal és mobilizálható) helyben maradását.

A közúti közösségi közlekedés korszerűsítése, környezetbarát, alacsony, vagy 0 emissziójú buszok beszerzése, a várakozási idők csökkentése, intelligens közlekedés támogató rendszerek kialakítása.

Fontosnak tartjuk a városi-elővárosi menetrendek és szolgáltatások összehangolását, ami kapacitások növelése nélkül is szolgálná a közösségi közlekedés fejlődését.

Az ingázók helyzete nem irigylésre méltó. Naponta egy-két, vagy több órát töltenek közösségi közlekedési eszközön. Az utazás körülményei pedig sokszor kívánni valót hagynak maguk után. A beavatkozás első sorban az agglomeráción túli települések, közösségi közlekedés megállóinak fejlesztésére irányul. A fejlesztések lehetnek egyszerű buszváró építés, vasúti állomás modernizálás, de akár hajókikötő építés is. Valamennyi fejlesztésbe javasoljuk becsatornázni egy további közlekedési eszközt is. (P+R, B+R)

Az egyéni közlekedés volumenének csökkentéséhez az agglomeráció településein az elővárosi közlekedés fejlesztése mellett szükséges a települési belső tömegközlekedés kialakítása.

A megye és a főváros kapcsolatrendszerén túl a megye egyes településein belül a közlekedési kapcsolatok térségi, környezeti, gazdasági sajátosságok szerinti differenciált fejlesztése, a kistérségi és járási központok időben és eszközben (közösségi közlekedés) való jobb elérhetőségének biztosítása, a közlekedésbiztonság javítása történik meg.

Pest megye keleti térségében a Tápió-menti feltáró út ütemezett megvalósítása szükséges a 31-es út településeket súlyos környezeti terheléssel és balesetveszéllyel érintő szakaszának új nyomvonalú megépítésével.

Elengedhetetlen a Csepel-szigeti gerincút déli szakaszának ütemezett megépítése.

Meg kell valósítani a Zsámbéki-medence településeinek elkerülésére tervezett út kiépítését.

Hosszabb távon megvalósítandó a Duna váci ágát keresztező új, a térségi átjárhatóságot javító Duna-híd építése Vác térségében.

Fontos a járási tömegközlekedés újragondolása, az esélyegyenlőségi szempontok érvényre juttatása, a közlekedésben is. Oldani kell a belső perifériára szorult települések lakóinak elzártságát, a távolsági buszközlekedés mellett, kisebb léptékben is rentábilis közösségi közlekedés rendszerének megszervezésével.

Eredmény: A nemzetközi és elővárosi forgalom harmonikusan egészíti ki egymást, rövidülnek az elérési idők intraregionális és interregionális viszonylatokban is. A közlekedési szolgáltatások minősége javul, egyre többen választják a közösségi közlekedést. A megfelelő modális mixnek köszönhetően az ágazat emissziója, átlagos környezetterhelése csökken.

Potenciális kedvezményezettek köre: NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt., BKK., a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, helyi önkormányzatok, Volán társaságok.

7.3.5 Közúthálózat fejlesztése [P3.3-intézkedés]

Az intézkedés keretében a települések belterületi útjainak fejlesztése, felújítása történhet meg. A földutak burkolása, vízelvezetése, az utak mentén járdák, kerékpáros létesítmények kialakítása, a burkolt utak elavult szakaszainak megújítása valósulhat meg e beavatkozás keretein belül.

A városok közötti úthálózat fejlesztése, a települések megközelíthetőségének javítása, térségi úthálózatba történő bekötése valósulhat meg. Ide sorolható a települést, településeket elkerülő utak építése is a meglévő utak nagy forgalma miatt a lakóterületeken keletkező zaj, por- és rezgésterhelés csökkentése. Ide értendők olyan ipari, logisztikai területek megközelítését szolgáló közútfejlesztések is, melyek gazdaságélénkítő szerepe kimutatható.

Szakítani kívánunk attól a gyakorlattól, hogy kerékpárút fejlesztések pontszerűen valósultak meg egyes településeken. Ezért szükség volna egy megyei kerékpár hálózati terv létrehozására, annak érdekében, hogy a hosszú távú fejlesztési irányok és prioritások kijelölésre kerüljenek. A program a települések együttműködésben megvalósított, hálózatba szervezett projektjeinek integrált megvalósítását támogatja az EUROVELO, a Duna-menti kerékpárút, Budapest-Balaton kerékpárút, hálózati elemeivel, továbbá segítséget nyújt az országos kerékpárút hálózathoz kapcsolható helyi szakaszok kiépítéséhez. A kerékpáros utak menti szerviz pontok, szolgáltató állomások fejlesztését együtt szükséges megvalósítani a vonalas infrastruktúra fejlesztésével.

A települések belterületi szakaszain, főleg a kétszámjegyű utakon rendkívül sok baleset történik. Meg kell említeni az 51-es út, 4. sz. főút és 3. sz. főút szakaszait. Ezeken az utakon kerékpársávok, gyalogos átkelők, forgalomlassítók, forgalomtechnikai beavatkozások segítségével növelni kell a közlekedés biztonságát. A biztonságos közlekedési lehetőségek kialakítását kell elősegíteni korszerű csomópontok kiépítésével, körforgalom kialakításával, a meglévő csomópontok korszerűsítésével. A közlekedésbiztonságot a forgalomtechnikai beavatkozásokon túl lakossági szemléletformálással, a közlekedési ismeretek gyarapításával is szükséges javítani.

Eredmény: A települések belső közlekedése javul, az alternatív közlekedési módok, kiemelten a kerékpárok közlekedés infrastruktúrája javul. Ezeknek illetve a közlekedésbiztonsági fejlesztéseknek köszönhetően csökken a balesetek és a személyi sérüléssel járó balesetek száma.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, Magyar Közút Nonprofit Kft., nemzeti parkok

7.3.6 A III. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Uniói tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

Kapcsolódó EU célkitűzés:

- PO1 - *Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül*
- PO2 - *Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel*
- PO3 - *Jobban összekapcsolódó Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal*

7.3.7 Indikátorok meghatározása [III. Prioritás]

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték- egység	Az adat forrása	Célérték
Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése (P3.1)	Felújított utak hossza	km	EMIR	n.k.*
Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése (P3.1) Közúthálózat fejlesztése (P3.3)	Megépült/új utak hossza	km	EMIR	n.k.*
Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése (P3.1)	Felújított vasútvonal hossza	km	EMIR	n.k.*
Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése (P3.1)	Megépült/új vasútvonal hossza	km	EMIR	n.k.*
Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése (P3.1)	Folyón szállított áru mennyisége	t	EMIR	n.k.*
Közösségi közlekedés fejlesztése (P3.2)	Fejlesztett elővárosi közlekedéssel érintett lakosság száma	fő	EMIR	n.k.*
Közösségi közlekedés fejlesztése (P3.2)	Megépített P+R és B+R parkolóhelyek száma, településenként	db	EMIR	n.k.*
Közösségi közlekedés fejlesztése (P3.2)	Megújult közösségi közlekedést szolgáló állomások száma	db	EMIR	n.k.*
Közúthálózat fejlesztése (P3.3)	Létrehozott kerékpáros útvonal hossza	km	EMIR	n.k.*
Közúthálózat fejlesztése (P3.3)	Végrehajtott közlekedésbiztonsági fejlesztések száma	db	EMIR	n.k.*
Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése (P3.1) Közösségi közlekedés fejlesztése (P3.2) Közúthálózat fejlesztése (P3.3)	Fejlesztéssel érintett lakosság száma	fő	EMIR	n.k.*

n.k.* Nem Kalkulálható a végleges forrásmegosztás ismerete nélkül

7.3.8 Indikatív forrásallokáció prioritás szinten intézkedésenkénti bontásban [III. Prioritás]

Intézkedés neve	Indikatív forrásigény (Mrd Ft)
Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése	756,0
Közösségi közlekedés fejlesztése	129,0
Közúthálózat fejlesztése	23,0

Összesen

908,0

7.4 Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért –[IV. Prioritás]

7.4.1 A prioritás indoklása

A prioritás egy a mainál kiegyensúlyozottabb, policentrikus térszerkezet létrehozását célozza, mindezt úgy, hogy az egyes települések környezetükkel összhangban, fenntartható módon működjenek, az ott élők számára kedvező lakó és életkörülményeket teremtve.

Pest megye szempontjából és az egész nagyrégió növekedésének, versenyképességének szempontjából fontos, hogy a főváros körül erős, policentrikus városhálózat alakuljon ki, amelynek egyes elemei is jelentős gazdasági és társadalmi potenciállal rendelkeznek. Ez segíthet abban, hogy az agglomerációs települések, és a főváros is megőrizze működőképességét, amelyet a jelenlegi folyamatok jelentősen veszélyeztetnek. Az egyirányú ingázás, a szolgáltatások koncentrációja egy kisebb térben (főváros), miközben a lakosság egyre inkább a környező településeken képzei el lakhatását, egyre nagyobb közlekedési és környezeti problémához vezet. A közlekedési infrastruktúra csak óriási költséggel és korlátosan bővíthető így sokkal fontosabb lenne a megyei centrumok megerősítése, fejlesztése, hogy közvetlen környezetük számára legalább olyan fontos térszervező erővé váljanak, mint maga a főváros.

A megyének 2020-ban közel 1,3 millió lakosa volt, azonban míg a főváros folyamatosan veszít a népességéből, addig a megye népessége a szuburbanizációnak és a belső vándorlásnak, illetve a demográfiai jellemzői hatására folyamatosan növekszik. Ennek megfelelően nagyon fontos, hogy a fővárost körülölelő megyében élők életminősége, a helyben elérhető szolgáltatások minősége a fővárosban elérhetőhöz hasonlítson. Ahhoz, hogy ennyi ember életét megfelelően lehessen szervezni, a települési önkormányzatoknak felkészültnek, kompetensnek, nyújtott szolgáltatásaiknak naprakésznek kell lenni és meg kell felelniük a mai városlakók támasztotta igényeknek.

Míg Európa nyugati felében a városi szegénység, addig Kelet-Európában inkább a vidéki szegénység jelent problémát. Nem szabad ugyanakkor elhanyagolni a városi szegénység kérdését sem. Számos megyei város küzd a területén kialakult szegregátumok, vagy szegregációval veszélyeztetett városrészek helyzetének javításával. Az előző támogatási időszak során egyes városok már sikeresen végrehajtottak szociális városrehabilitációs projekteket, azonban szükségesnek tartunk további lépéseket e téren. A társadalom egészének érdeke, hogy a leromlott településrészekben élők képességének, kompetenciáinak fejlesztése, helyzetük jobbítása, hiszen ezzel a települések élhetőségét javítjuk, társadalmi kohézióját erősítjük.

A mainál jobb, megfontoltabb és hatékonyabb területgazdálkodásra van szükség, hiszen az élhető településeknek környezetükkel összhangban kell működniük. A környezetre gyakorolt hatásukat minimalizálniuk kell és olyan megoldásokat alkalmazni, amelyek nem zsigerelik ki a környezetet. A gyors és gyakran nem megfelelően szabályozott növekedés a települések egy részében a zöldfelületek, csökkenésével járt és jár. A területrendezési jogszabályok módosítása az agglomerációban csökkentette a belterület expanzióját, de ezzel együtt a városias többszintű beépítés a maradék belterületi zöldfelületek eltűnéséhez vezetett. A barnamezős területek ugyanakkor nagy potenciált jelentenek a növekedéshez, ehhez azonban ezen területek azonosítására, felmérésére és megfelelő hasznosítási stratégiára van szükség. Fentiekkel összhangban különös gondot kell fordítani a meglévő természeti értékek megóvására, mivel ez hozzájárul a településeink fenntarthatóságához, környezetünk sokféleségéhez, meg kell akadályozni a túlzott használatát.

A gyors növekedés gerjesztette a motorizációt, a közlekedés és logisztika, az ipar, a gépesített mezőgazdaság területén jellemző expanzió mind folyamatosan növeli a települések környezeti terhelését. A levegő minőségének romlását a közlekedés mellett számos településen az elavult fűtési rendszerek, nem megfelelő energiahatékonyságú épületek fűtéséből származó égéstermékek rontják jelentősen. Ezen a területen igazi előrelépést csak komplex hosszú távú cselekvési tervekkel, összehangolt akciókkal lehet elérni. Egyszerre szükséges a helyi és elővárosi közlekedés optimalizálása,

az elektromobilitás, illetve egyéb környezetbarát közlekedési módok fejlesztése. A helyi épületállomány energetikai korszerűsítése és a megújuló környezetbarát energiaforrások használatának elterjesztése. A levegő minőség javításához a megfelelő településtervezési megoldások alkalmazása is hozzájárulhat, ilyenek például a zöldsávok, egyéb a szállóport és egyéb szennyezők megkötését szolgáló környezetbarát megoldások, megfelelő levegőáramlási folyosók biztosítása. Bár kevesebb szó esik róla, egyre nagyobb gondot okoz a zaj, amely közvetlenül és közvetett módon is károsítja környezetünket és egészségünket. Sajnos idáig csak lokálisan, valamilyen infrastrukturális beruházáshoz, vagy lakossági tiltakozás okán készültek zajtérképek, így a védelem is csak ezeken a kiemelt pontokon valósul meg, általában érintetlenül hagyva évtizedes problémákat, vagy azokat a problémákat, amelyek lassan fokozatosan alakulnak ki (pl. a forgalom fokozódása miatt). Szükséges lenne tehát helyi szinten is zajtérképek készítése és a védekezés megszervezése forgalmi módosításokkal, zajvédelmi eszközök alkalmazásával, vagy megfelelő építési, területhasználati szabályokkal.

A talajvédelem jelentősége óriási, hiszen a talajpusztulás még az erre nagyobb figyelmet fordító európai kontinensen is jelentős problémát okoz majd az elkövetkező évtizedekben, amelyet a klimatikus változások tovább erősítenek. A megye klímaalkalmazkodásának is egyik fontos eleme kell, hogy legyen a tudatos térhasználat, a termőtalajok védelme, a talajok termőképességének megőrzése, a talajok optimális vízgazdálkodásának biztosítása, az erózió megakadályozása. Ehhez szükség van a precíziós mezőgazdaság további támogatására, az ökológiai szempontból tudatos gazdálkodásra. Amennyiben a „Termőföldtől az asztalig (Farm to fork)” és a „Biodiverzitás stratégia” életbe lép, jelentős változásokat hoz majd a helyi mezőgazdaság számára (ld. I. prioritás).

A klímaalkalmazkodás egyik legfontosabb eleme a vízzel való tudatos gazdálkodás megteremtése. A megye és annak települései jelenleg nem kellően felkészültek e téren, még mindig kevés olyan önkormányzat van, amely rendelkezik megfelelő vízgazdálkodási stratégiával, vízkár elhárítási tervvel, Pedig az árvizek és a csapadékvíz miatt 2020-ban a vis maior kifizetések meghaladták a 640 millió forintot. Szükséges a felszíni vízelvezetés és vízvisszatartás rendszerének megújítása, illetve kibővítése, különösen az ennek kitett településekben, járásokban. A vízgazdálkodás része a felszíni és felszínalatti vizek védelme, és ugyan e tekintetben sokat lépett előre a megye is a rendszerváltozás óta, még mindig van teendő e téren. A lakásoknak 16%-a nincs a hálózatba kapcsolva, a tisztított szennyvíznek 9%-a pedig még mindig csak mechanikai, vagy mechanikai és biológiai tisztításon megy keresztül, ami a megyék között a középmezőnybe tartozik.

A térség összes településén teljes körűen megvalósult a hulladékgyűjtés. Azonban a hasznosítás, az elkülönített hulladékgyűjtés rendszerének kiépítése, a hulladék szétválogatás technológiájának felhasználása nem halad a megtervezett módon. Az EU-ban 2025-re a háztartási hulladék legalább 55%-át kellene újrahasznosítani, míg hazánkban ez az arány ennél 20 százalékponttal alacsonyabb, tehát jócskán van mit faragni ezen értékből. Bár uniós összevetésben hazánk nem a legnagyobb hulladéktermelő, azért az országon belül a főváros és környezete már csak a nagy népesség-koncentráció miatt is kiemelkedik. A legfontosabb teendő e téren a keletkezett hulladék mennyiségének csökkentése és az újrahasznosítás arányának növelése. Ehhez a hulladékkezelés fejlesztésére, a vállalkozások körforgásos gazdaság irányába tett lépéseire van szükség, de fontos a lakosság szemléletformálása is. A megye környezeti értékeit sajnos jelentősen veszélyeztetik az illegális hulladéklerakók, amelyek feltérképezésére és megszüntetésére tett állami erőfeszítések szükségesek, ám ebben a lakosság mellett az önkormányzati szerepvállalásra is szükség van. A zöldhulladék hasznosítása települési, vagy regionális komposztáló beüzemelésével valósulhat meg.

7.4.2 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritás esetében vannak olyan fejlesztési kezdeményezések, ahol a fejlesztéseket koncentráltan, a problémák felmerülésének helyén kell kezelni. Ilyenek a városi problémák megoldása, a centrum települések fejlesztése, de ilyen a vízgazdálkodás kérdése is. Hiszen a csapadékvízkárok általában hegy, vagy dombvidéki lejtős térszínű településeken jellemzőek, koncentrált fejlesztésekkel jelentősen

mérsékelhető lenne a helyreállítást segítő vis maior támogatások összege. Más esetekben, elviekben ugyan felállítható lenne felhasználási térkép, ám éppen a jelenség nem megfelelő feltérképezettsége akadályozza ezt. Végül az intézkedések egy része olyan általános problémákra ad választ, amelyek a megye csaknem minden településén kisebb-nagyobb mértékben jelen van.

Pest megye településszerkezete alapvetően eltér a többi megyétől, nagyrészt annak köszönhetően, hogy a megye nagyobb része állandó és jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti kölcsönhatásban áll a fővárossal. A megye településeinek fejlődését alapvetően befolyásolta és befolyásolja mind a mai napig a szuburbanizáció. A fent felsorolt hatások eredőjeként a megye területén, ma Magyarországon kiemelkedően nagyszámú (54 db) kis és közepes méretű város található. Ezek, bár számos tekintetben jelentősen különböznek egymástól, egy-két kivételtől eltekintve igaz rájuk, hogy térszervező funkcióik kevésbé képesek érvényesülni a főváros óriási gravitációs terében. Különösen fontos a policentrikus városhálózat, és ebben kiemelten a járásszékhelyek funkcióinak megerősítése, ezen belül is a 25 ezer főnél kisebb központi szerepkörű városok fejlődésének elősegítése, hogy teljes értékű központként legyenek képesek szervezni környezetük mindennapi életét.

7.4.3 Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében [P4.1-intézkedés]

Fontosnak tartjuk a dinamikus fejlődő városok, különösképpen a járásközpontok megsegítését olyan forrással, amelyből komplex módon fejleszteni tudják a településüket. Kevés forrás jutott eddig a kötelező szociális feladatok ellátására, az ellátórendszer fejlesztésére. Tovább kívánjuk fejleszteni a nevelési és oktatási intézményeket, a szolgáltatáshiányos települések esetében új intézmények építését is támogatjuk. A dinamikus népesség és méretnövekedés miatt fontosnak tartjuk a helyi közlekedés fejlesztését is akár közösségi közlekedésről, akár kerékpáros fejlesztésekről legyen szó. A belterületi úthálózat és csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztése szintén szükséges. A rekreációra, zöld területek fejlesztésére szintén kívánunk forrást allokálni. Támogatjuk, hogy a városokban közösség-szervező, közösség-teremtő, civil szerveződések erősítő „soft” programok is megvalósuljanak. Az eddig épületenergetikai fejlesztésekből kimaradó közintézmények korszerűsítése révén célunk az ökológiai lábnyom csökkentése.

A megye versenyképességét nagyban befolyásolja, hogy az önkormányzatok milyen minőségben képesek szolgáltatni, hogyan képesek kiszolgálni a lakosaik és a helyi vállalkozások igényeit. A helyi önkormányzatok feladatellátásának terén az ügyfélközpontú, működéshez kapcsolódó fejlesztések megvalósítását támogatjuk. Fontosnak tartjuk, hogy az önkormányzatok lépéseket tegyenek az okos település koncepciója nyújtotta lehetőségek irányába.

Kiemelten fontos a Pest megye városaiban kis számban előforduló szegregátumok, és szegregációval veszélyeztetett településrészek rehabilitációja, a társadalmi kirekesztődés veszélyének enyhítése. A településeken belül a társadalmi esélyegyenlőség javítása ezen önálló program célja.

Eredmény: A megyei városok centrális funkciói megerősödnek, egyre inkább képesek önmagukat a fővárostól, vagy az agglomerációtól függetlenül is definiálni. A városi szolgáltatások minősége javul, a városok társadalmi megerősödik, a különbségek csökkennek, a társadalmi felelősségvállalás megerősödik, a szociális ellátórendszerre szoruló helyzet javul, az esélyegyenlőség több területen megvalósul.

Potenciális kedvezményezettek köre: önkormányzatok, gazdasági társaságok, egyházak, nonprofit szervezetek, városfejlesztő társaságok, szövetkezetek

7.4.4 Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása [P4.2-intézkedés]

A klímaváltozás hatásaira építészeti, településökológiai szempontból is szükséges felkészülni. Fontos a településszerkezet tagolása beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és a természetes szellőztető biztosító zónákkal. A települési zöldterületeket nagyságát növelni, minőségét pedig javítani kell.

Pest megye természetvédelmi területeinek (a Duna-Ipoly Nemzeti Park, a tájvédelmi körzetek, NATURA 2000 és egyéb védett és nem védett, ökológiai területek) biológiai sokféleségének megóvása, a fajok és élőhely típusok hosszú távú fennmaradásának biztosítása, természetes elterjedésük szinten tartásával vagy növelésével úgy, hogy a területek ismertsége, népszerűsége, látogatottsága növekedjen. Támogatandó a biodiverzitás megőrzését szem előtt tartó turisztikai szolgáltatások fejlesztése.

A régió számára kulcskérdés a közlekedés kibocsátásának csökkentése, az elektromobilitás támogatásával, illetve a nulla, vagy alacsony emissziós tömegközlekedés megteremtésével, népszerűvé tételével, támogatásával. Szintén cél az ipari létesítmények, depóniák, bányák, mezőgazdaság poremissziójának – a reális lehetőségeken belüli – csökkentése az ipari, növénytermesztési és állattenyésztési szagmissziók mérséklése. A Ferihegyi Gazdasági Övezet fejlesztése kapcsán támogatni szükséges a légiforgalom biztonságos lebonyolíthatóságával összeegyeztethető, racionálisan kidolgozott zajcsökkentő eljárások további bevezetését. A program keretei között támogatnánk a települési zajtérképek elkészítését, folyamatos frissítését legalább a zajjal leginkább érintett településrészek esetében, illetve támogatnánk a különböző zajcsökkentő műszaki megoldások telepítését, illetve a zajártalom csökkentésére irányuló forgalomszervezési és településtervezési megoldások alkalmazását.

Cél a termőterületek, a talajok megőrzése, a nem megfelelő területhasználat visszaszorítása, a talajerő visszapótlás biztosítása, nemcsak kemizálással, hanem természetes módokon is. Nem csak Pest megyében jelentkező speciális probléma a suvadás és csúszásveszélyes partfalak (lőszfalak) jelenléte, mely komoly gazdasági károkat képes okozni és emberéleteket is veszélyeztet. Ezért támogatni szeretnénk a lőszfalak állékonyságának települési szintű talajmechanikai vizsgálatát, veszélyességének meghatározását, településrendezési tervekbe való integrálását.

A települések számára számottevő fejlesztési tartalékot jelentenek a barnamezős területeik, hiszen általuk úgy képesek hasznosítható területhez jutni, hogy azért nem kell csökkenteniük értékes zöldterületeiknek a nagyságát. Az ésszerű területhasználat kapcsán így nem kerülhető ki a barnamezős területek felmérése, állapotuk rögzítése, illetve amennyiben szükséges a kármentesítés. A program keretei között egyfelől ösztönözzük egy barnamező kataszter felállítását, illetve a vállalkozásfejlesztési programokhoz kapcsolódva előnyben kívánjuk részesíteni a barnamezős területek újrahasznosítását célzó projekteket.

Eredmény: Csökken a környezetterhelés a településeken, felelős területhasználattal és gazdálkodással sikerül megőrizni a természeti értékeinket, talajainkat, a biodiverzitást. Az egészségesebb környezet hatására, csökken egyes krónikus betegségek előfordulása.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, energiaszolgáltatók, önkormányzati és egyéb gazdasági társaságok, nemzeti parkok

7.4.5 Energiahatékonyság növelése, a CO₂ kibocsátás csökkentése [P4.3-intézkedés]

Pest megyében még mindig nagyon alacsony a megújuló energia hozzájárulása a teljes energiatermeléshez. Számottevő környezetterhelést jelent a lakosság, az önkormányzati és állami intézmények, illetve a vállalkozások által fenntartott épületállomány nagy részben elavult, a hőenergia előállításában továbbra is a szénhidrogének játsszák a főszerepet. Fontos tehát minden szektorban javítani az épületek energetikai jellemzőit, illetve ösztönözni a megújuló energiák használatát. Mivel

ezek a beruházások rendkívül költségesek még, fontos segíteni a döntést megfelelő szemléletformálással és tájékoztatással, illetve közvetlenül támogatni ezeket a beruházásokat.

Eredmény: Csökken a megye CO₂ kibocsátása, növekszik az energiahatékonyság, illetve a megye versenyképessége.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi és megyei önkormányzatok, energiaszolgáltatók, egyesületek, kulturális intézmények, gazdasági társaságok, lakosság

7.4.6 Vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése [P4.4-intézkedés]

Pest megye szinte valamennyi településén komoly gondokat okozott az elmúlt másfél évtizedben a klimatikus és csapadékviszonyok megváltozása, azok kiszámíthatatlansága. Előrelépés szükséges a felelős vízgazdálkodás kérdésében. Állami segítséggel szükséges megújítani, fejleszteni a települési csapadékvíz elvezető rendszereket, ki kell építeni a vízvisszatartás létesítményeit. Lépéseket kell tenni a vízbázis védelmére, a folyóvizeink környezetének rendezésére. Fejleszteni kell a települési ivóvíz és szennyvízhálózatokat. Előbbinél az elöregedő hálózati elemek megújításával, megfelelő hálózati diagnosztikai rendszerek kiépítésével minimalizálni kell a hálózati veszteségeket. Utóbbinál pedig további fejlesztéseket kell tenni, hogy a legmagasabb fokú ártalmatlanítás, tisztítással kezeljék a keletkező szennyvíz teljes mennyiségét. Szemléletformálással fontos elérni, hogy vízvagyonunkra jobban vigyázzunk és kisebb vízfelhasználással jelentősen javíthatunk környezetünk állapotán.

Eredmény: Csökken a megye CO₂ kibocsátása, növekszik az energiahatékonyság, illetve a megye versenyképessége.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi és megyei önkormányzatok, energiaszolgáltatók, egyesületek, kulturális intézmények, gazdasági társaságok, lakosság

7.4.7 Hulladékgazdálkodás fejlesztése [P4.5-intézkedés]

Közép-Magyarország nagyrégió óriási mennyiségű hulladékot állít elő egy viszonylagosan kis térben. A környezetünk, vizeink, talajunk, vadvilágunk védelme érdekében nagyon fontos, hogy lépéseket tegyünk a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése, a keletkezett hulladék újra-hasznosítása, valamint a megfelelő kezelése érdekében. Ehhez támogatni kívánjuk a hulladék újra-hasznosítással foglalkozó vállalkozásokat, a zöldhulladékok tekintetében szükséges a komposztálási eljárások megismerttetése és elterjesztése a lakosság és az intézmények esetében is. A program keretében segítségnyújtást tervezünk azoknak a vállalkozásoknak, amelyek termelésüket a körforgásos gazdaság alapelveinek megfelelően próbálják meg átalakítani. A jelenleg a megye éppen legértékesebb turisztikai helyszíneit borítja el az illegálisan lerakott hulladék. Az utóbbi évek kormányzati szerepvállalása miatt megkezdődött ezen lerakók felszámolása, de tartós eredmény csak akkor várható, ha szemléletformálással elérjük, hogy az illegális hulladéklerakást a társadalom fontos és olyan problémának érezze, amely megoldásának önmaga is részese és akár megoldója is lehet.

Eredmény: Csökken a megye hulladéktermelése, visszaszorulnak az illegális hulladéklerakók. A hulladék hasznosítás területén előrelépés történik, csökken az égetéssel történő újrahasznosítás és növekszik az egyéb módon történő újrahasznosítás aránya.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi és megyei önkormányzatok, hulladékkezelők, egyesületek, gazdasági társaságok, lakosság

7.4.8 A IV. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Uniói tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

Kapcsolódó EU célkitűzés:

- PO2 - Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel

- PO4 - Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával
- PO5 - A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

7.4.9 Indikátorok meghatározása [IV. Prioritás]

Azonosító (intézkedés)	Indikátor	Mérték- egység	Az adat forrása	Célérték
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Elkészült, felülvizsgált ITS dokumentumok száma	db	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Funkcióbővítő beavatkozások által érintett terület nagysága	ha	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Funkcióbővítő beavatkozások által érintett lakosság száma	fő	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Fejlesztéssel érintett épületek száma	db	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Megnövekedett/megújított zöldfelületek nagysága	ha	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1) Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	Megvalósult akciók, programok száma	db	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Fejlesztéssel érintett önkormányzati szolgáltatások száma	db	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Fejlesztéssel elért energia megtakarítás	TJ	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Szociális városrehabilitációs beavatkozással érintett terület nagysága	ha	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Érintett lakosok száma a rehabilitált településrészen	fő	EMIR	n.k.*
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében (P4.1)	Szociális városrehabilitációs beavatkozással érintett szegregátum, szegregációval terület nagysága	db	EMIR	n.k.*
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	Fejlesztéssel érintett természetvédelmi terület	ha	EMIR	n.k.*

Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	Fejlesztéssel érintett NATURA2000 terület	ha	EMIR	n.k.*
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	A NATURA2000 fogalmát ismerő állampolgárok aránya	%	közvélemény kutatás	n.k.*
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	Megépült zajvédelmi létesítmények száma	db	EMIR	n.k.*
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	Elkészült megyei kataszter a barnamezős területekről	db	EMIR	n.k.*
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	Kármentesítési, hasznosítási tervvel érintett terület nagysága	ha	EMIR	n.k.*
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	Elkészült kármentesítési, hasznosítási tervek száma	db	EMIR	n.k.*
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása (P4.2)	Kármentesített terület nagysága	ha	EMIR	n.k.*
Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése (P4.3)	A támogatott projektek keretében megújult intézmények száma	db	EMIR	n.k.*
Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése (P4.3)	A fejlesztések eredményeként elért energia megtakarítás	TJ	EMIR	n.k.*
Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése (P4.3)	A fejlesztéssel érintett intézményekben ellátottak száma	fő	EMIR	n.k.*
Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése (P4.3)	A jobb energiafogyasztási osztályba sorolt háztartások száma	db	EMIR	n.k.*
Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése (P4.3)	A támogatott projekt keretében megújuló energiatermelő rendszerek száma	db	EMIR	n.k.*
Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése (P4.3)	A támogatott projekt keretében megújuló energiatermelő rendszerek által foglalkoztatottak száma	fő	EMIR	n.k.*
Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése (P4.3)	Energiatakarékos közvilágítással rendelkező települések száma	db	EMIR	n.k.*
Vízgazdálkodás, vízviszartartás létesítményeinek fejlesztése (P4.4)	Elkészült ár- és belvízvédelmi program(ok) száma	db	EMIR	n.k.*
Vízgazdálkodás, vízviszartartás létesítményeinek fejlesztése (P4.4)	A támogatott projektek keretében bel- és csapadékvíz károktól megvédett lakosság	fő	EMIR	n.k.*

Stratégiai Program munkarész

Vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése (P4.4)	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítésével megvédett terület nagysága	ha	EMIR	n.k.*
Vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése (P4.4)	Megépült víztározó kapacitás	m3	EMIR	n.k.*
Vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése (P4.4)	A fejlesztések eredményeként visszatartható víz mennyisége	m3	EMIR	n.k.*
Vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése (P4.4)	Belvízelvezető csatornák felújításával és karbantartásával csökkent belvizes területek nagysága	m2	EMIR	n.k.*
Vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése (P4.4)	Fenntartható térségi vízszélesztés fejlesztést célzó projektek száma	db	EMIR	n.k.*
Vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése (P4.4)	Élővizek ökológiai állapotmegőrzését, vízgazdálkodásának javítását célzó projektek száma	db	EMIR	n.k.*
Megújuló energiaforrások hasznosításának elősegítése (P4.5)	Megyei Megújuló Energia Stratégia száma	db	EMIR	n.k.*
Megújuló energiaforrások hasznosításának elősegítése (P4.5)	A támogatott projektek keretében megújuló energiatermelő rendszerek száma	db	EMIR	n.k.*
Megújuló energiaforrások hasznosításának elősegítése (P4.5)	A támogatott projektek keretében megújuló energiatermelő rendszerek villamos energiatermelése	watt	EMIR	n.k.*
Megújuló energiaforrások hasznosításának elősegítése (P4.5)	A támogatott projektek keretében megújuló energiatermelő rendszerek által foglalkoztatottak száma	fő	EMIR	n.k.*
Hulladékgazdálkodás fejlesztése (P4.6)	Hasznosított települési hulladék aránya az összes keletkezett mennyiségből	%	OKIR vagy HIR	n.k.*
Hulladékgazdálkodás fejlesztése (P4.6)	Kialakított hulladék újra használati központok, gyűjtőpontok, gyűjtőudvarok száma	db	EMIR	n.k.*
Hulladékgazdálkodás fejlesztése (P4.6)	Biogáz elállítását célzó projektek száma	db	EMIR	n.k.*
Hulladékgazdálkodás fejlesztése (P4.6)	Újra nem hasznosítható hulladék energiatermelő rendszerek villamos energiatermelése	watt	EMIR	n.k.*

Hulladékgazdálkodás fejlesztése (P4.6)	Újra nem hasznosítható hulladék energiatermelő rendszerekben foglalkoztatottak száma	fő	EMIR	n.k.*
Hulladékgazdálkodás fejlesztése (P4.6)	Felszámolt illegális hulladéklerakók száma	db	EMIR	n.k.*

n.k.* Nem Kalkulálható a végleges forrásmegosztás ismerete nélkül

7.4.10 Indikatív forrásallokáció prioritás szinten intézkedésenkénti bontásban [IV. Prioritás]

Intézkedés neve	Indikatív forrásigény (Mrd Ft)
Policentrikus településstruktúra	35,8
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása élhetőbb települési környezet	3,6
Energiahatékonyság növelése, a CO ₂ kibocsátás csökkentése, megújuló energiaforrások hasznosításának elősegítése	24,1
Vízgazdálkodás, csapadékvíz gazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése	52,6
Hulladékgazdálkodás fejlesztése, körforgásos gazdaság elősegítése	5,5
Összesen	121,6

7.5 Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése.–[V. Prioritás]

7.5.1 A prioritás indoklása

Az egyén boldogulása a társadalom megfelelő működésének az alapja, a prioritás a magas színvonalú egészségügyi, oktatási, rekreációs és kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést kívánja megvalósítani.

A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió helyzetfeltárásában megállapításra került több olyan hiányosság amely rámutat a humánerőforrásban, a képzési szerkezetben és az intézményekben jelen lévő problémákra. Alacsony a felnőttképzésben részt vevők aránya, az élethosszig tartó tanulásban az agglomeráción kívül igen kevesen vesznek részt. A szakképzés és készségfejlesztés nem követi elég rugalmasan a piaci igényeket. Az oktatásban nem, vagy alig jelennek meg a helyi tartalmak, ismeretek, értékek. Mindezek markánsan hozzájárulnak a megye visszafogott versenyképességéhez, hiszen azok a régiók leginkább versenyképesek Európában, ahol a magas hozzáadott értékű, tudás-intenzív szolgáltató vállalkozások száma és teljesítménye folyamatosan növekszik. Ezek a vállalkozások a magasan képzett munkaerőt keresik, valamint sokat költenek szervezetfejlesztésre, képzésre és általában a termelékenységet javító tudás megszerzésére. A prioritás egyik beavatkozási területe a szűk keresztmetszetek felszámolására irányul az iskola rendszerű és felnőttképzés esetében, a megyei lakosság képzettségi szintjének emelésével, illetve megújításával. Fentiek mellett még mindig komoly infrastrukturális hiányosságok is jelen vannak a megye oktatási intézményeinek egy részében, és szinte mindenhol indokolt az épületek kisebb-nagyobb energetikai korszerűsítése.

Minőségi képzés nincs felkészült oktatási intézmények és adott esetben gyakorlati képzőhelyek nélkül. Az oktatáshoz kapcsolódóan a képzési-, nevelési-, oktatási intézmények infrastrukturális megújítása, hatékonyságának növelése is szükséges, továbbá meg kell teremteni a kapcsolatot a képző intézmények és potenciális gyakorlati képzőhelyek között. A duális képzés erősítése jó a képzésben résztvevőnek és jó a vállalkozásnak is, hiszen utóbbi a munkaerő szükségletét az általa „felnevelt” szakemberekkel tudja kielégíteni. A mainál hatékonyabb rendszert kell kialakítani a tanulói pályaválasztás, pályaeorientáció területén, amely a képzések hatékonyságát, sikerességét és később a jobb piaci integrációt is segíti.

Sajnos Magyarországon a vállalkozói kedv igen alacsony a fiatalok között, annak ellenére, hogy a vállalkozás feltételei és környezete rengeteget javult az utóbbi években. Ennek okai között nagy szerepe van annak, hogy a fiatalok kevés ismerettel rendelkeznek a vállalkozóvá válás lehetőségeiről, ráadásul az induló vállalkozók sikerességét is jelentősen rontja, a vállalkozói ismeretek, a tudás hiánya. A KKV szektor erősítése szempontjából kulcsfontosságú volna, hogy az általános vállalkozási, piaci és pénzügyi ismeretek a mainál nagyobb mértékben épüljenek be az oktatásba, annak különböző szintjein. Elvárás lenne, hogy olyan naprakész, gyakorlati ismeretek kerüljenek átadásra, amelyek valóban megkönnyítik a vállalkozások első lépéseit, illetve későbbi boldogulásukat.

A tudás megszerzésének, elmélyítésének további eszközei a közművelődési intézmények, a könyvtárak és a múzeumok. Elengedhetetlen, hogy ezek a helyi ismeretterjesztés, a kultúra népszerűsítése szempontjából létfontosságú intézmények szolgáltatási színvonala javuljon, alkalmazkodjanak a változó igényekhez.

A szolgáltatások minőségének javítása, így a gazdasági növekedés érdekében fontos az egészségügyben dolgozók, mind pedig az egyéb települési közszolgáltatásban dolgozók továbbképzése, kompetenciáik folyamatos fejlesztése.

Hasonló jelentősége van a helyi értékek megőrzésének. A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió tervezése során értékválasztásunk egyik fontos elhatározása „*Pest megye a megye márkását, mint többszínű, polifonikus megye előmozdítja, „márkáját” építi, és a marketingkommunikációt irányítja, szervezi.*” Azok az értékek, azok a jellegzetességek, melyek a sokszínű településekben jelen vannak,

extra hozzáadott értéket képviselnek, különösen a turizmus, az örökségvédelem területén és általában a helyi gazdaságban. Ennek bemutatásában, a közös márkázható arculat kialakításában fontos szerepe van a Pest megyei értéktár program keretében megkezdett munkának. Ennek folytatása és kiterjesztése mind a turisztika, mind pedig a kulturális, építészeti és környezeti örökség megóvása szempontjából rendkívüli jelentőséggel bír.

A közösségek szerepének országosan tapasztalt gyengülése, az egyéni érdekek előtérbe helyezése, a családi értékek háttérbe szorulása az egész társadalom megújulásának akadályát jelenti, amelynek következményei kihatnak a megye és települései fejlődésére, de különösen a lakosság szemléletmódjára. A közösségek megújulásának sokoldalú támogatása – kiemelten a „családbarát” megye létrehozása – a megye fejlődésének, az itt élők szemléletváltásának és pozitív hangulatának nélkülözhetetlen feltétele.

A hajléktalan ellátás, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsődei ellátás, gyermekvédelmi szakellátás, pszichiátriai ellátás területi különbségei enyhültek, de kapacitáshiány még mindig sok helyen jelen van. Valamennyi ellátás tekintetében alapvető az igény, hogy a rászoruló személyek egyenlő feltételek mellett juthassanak hozzá mindenütt.

Pest megye lakosságának egészségi állapota messze nem kielégítő, a vezető halálokok (szív- és érrendszeri, daganatos betegségek) jellemzően élen járnak a megyei statisztikában. Ugyan az egészségügyi fejlesztési programok alapvetően az ellátórendszer fejlesztésére fókuszálnak - és részben tesszük ezt mi is- emellett, az élet számtalan területén tennivalónk van az egészséges életmód megtanulása-, kialakítása- és gyakorlása terén, a szemléletváltoztatás elindításában, ami az egészség megőrzésére, a prevencióra, az egészséges táplálkozásra, a sport, a testmozgás rendkívüli jelentőségére irányítja a figyelmünket. Vitathatatlan, hogy a legjobb megelőzni a hosszú és költséges betegségeket, amihez egy fejlett prevenció eszköz-tár alkalmazása a legmegfelelőbb beavatkozás. A szűrővizsgálatok szerepének növelése ennek az eszköztárnak fontos része.

Az egészségmegőrzés szempontjából fontos tömegsportra nem áll rendelkezésre megfelelő minőségű és mennyiségű terület és létesítmény. A meglévő infrastruktúrát sok esetben sportegyesületek, intézmények töltik meg, a szabadidősportnak nem sok tér jut. A gyermekek megnyerése, a diáksport támogatása, az iskolai testnevelés feltételeinek megteremtése is ennek a prioritásnak fontos feladata.

A prevenció programok hosszú távon érnek be, emiatt nem célszerű elhanyagolni a fekvő- és járóbeteg ellátást sem. Az elmúlt időszakban sajnos egyetlen Pest megyei kórház sem részesülhetett érdemi nagyságrendű fejlesztési támogatásban, nem csak a fejlesztések maradtak el ezekben az intézményekben (Flór Ferenc Kórház, váci és ceglédi kórházak), hanem sok esetben az állam megóvás is. A szakellátás és házi orvosi ellátás némileg kedvezőbb infrastrukturális helyzetben van, de a fenntartásban és üzemeltetésben további jelentős megtakarításokat lehetne elérni. Ezekben az intézményekben a használt eszközök átlagéletkora is jelentős probléma, ugyanis a műszerpark életkora elmarad az európai átlag műszerpark életkortól, ami 5-7 év.

Magyarország bizonyos ágazatokban (fogászat, balneológia, stb.) célországja az egészségügyi turizmusnak. A Pest megyében rendelkezésre álló gyógyvizek, vagy a Börzsöny természeti környezete a rekreáció, az egészségipar, az alkonygazdaság speciális ágazatainak kibontakoztatására adhat lehetőséget. További jó lehetőségeink lehetnének a szív- és érrendszeri prevenció, illetve műtéti utógondozás terén. A növekedés egyik pillére a fekvő és járó beteg ellátásban dolgozók életpályájának javítása, szakmai fejlődésének, képzésének elősegítése.

Ezek az intézkedések azonban nem képzelhetők el széleskörű összefogás, a partneri kapcsolatok fejlesztése nélkül. Fontos, hogy a fejlesztések átgondoltan, ne pontszerűen menjenek végbe, ne az legyen az általános hogy a fejlesztések kizárólag egy település, vagy egy kisebb közösség szükségleteit, törekvéseit elégítsék ki, hanem rendszerbe kapcsolódva stratégiai célok teljesülését, nagyobb térségek felemelkedését szolgálják. Ezért egyfelől intézményi összefogásra van szükség, másfelől kompetens térségmenedzsmentre.

7.5.2 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritás legtöbb fejlesztési kezdeményezése esetében nehéz meghatározni konkrét területi vonatkozást, hiszen fejlesztési igények és szükségletek minden településen vannak, csak ezeknek eltérőek az okai és ezáltal a fejlesztések céljai is. Míg az agglomerációban a nagy demográfiai nyomás miatt keletkezik igény az ellátások bővítésére, addig az agglomeráción kívül a hosszú évtizedek óta hiányos, vagy rossz minőségű infrastruktúra megújítása a cél. Így alapvetően ezen két térség különválasztása adja a prioritás térségi célzását. Mivel azonban az agglomeráción kívüli tér sem egységes társadalmi szempontból, ezért indokolt további térségi különbségtétel alkalmazása a megye É-ÉK-i és D-DK-i térségei között.

Az egészségügyben és az oktatásban vannak olyan közép fokú, illetve szakosított intézmények, amelyek fejlesztése csak központi szerepkörű településeken indokolt, így ezekben az esetekben pontszerű fejlesztést tartunk indokoltnak.

7.5.3 Pest megyei humán erőforrás fejlesztése [P5.1- intézkedései]

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy azok a diákok, akik szakmai gyakorlati ismereteiket vállalkozások képzési helyein szerzik meg, sokkal jobb eséllyel helyezkednek el a munkaerőpiacon, alaposabb szakmai ismeretekkel rendelkeznek. Az intézkedés forráskeretének terhére ösztönözni szeretnénk a duális képzésben résztvevők számának bővítéséhez hozzájáruló fejlesztéseket, valamint segíteni a duális képzésben együttműködő vállalkozások közreműködését.

Az oktatás és a piaci szükségletek közötti kölcsönhatás létrejöttének megteremtése szükséges, amelynek alapja a párbeszéd és a feltételek megteremtése. Ezekhez az együttműködésekhez és az alkalmazkodást lehetővé tevő tárgyi keretek megteremtéséhez kívánunk segítséget nyújtani az intézkedés keretei között.

Magyarországon még kevésbé ismerték fel a pályaválasztási tanácsadás fontosságát, pedig a felnőtt életet meghatározó döntés az egész életre hatást gyakorol, így fontos, hogy a fiatalok megfelelő segítséget kapjanak ezen döntéseik meghozatalához. Az ezt támogató keretrendszer kialakításában tervezünk lépéseket tenni e fejlesztési kezdeményezés keretében.

A vállalkozási kedv a megyében még mindig alacsony, különösen a megye és a metropolisz térség nyújtotta lehetőségekhez képest, ezért fontosnak tartjuk, hogy segítsük a vállalkozóvá válást, a vállalkozási, pénzügyi, gazdasági, jogi és egyéb ismeretek megismertetése által.

A közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelése szükséges megyei, járási és helyi önkormányzati szinteken is, hiszen a gyors és hatékony kiszolgálás tudja elégedetté tenni a közigazgatási eljárások során az ügyfeleket.

7.5.4 Pest megyei intézmények fejlesztése és építése [P5.2- intézkedései]

Az elmúlt évek bölcsőde és óvoda fejlesztései nyomán jelentősen csökkent a demográfiai nyomás a köznevelési intézményeken. Szerencsére nemcsak új kapacitások jöttek létre, hanem sok intézményújult meg kívül, belül. Sajnos az általános iskolák esetében ilyen átfogó intézményfelújítási, kapacitásbővítési program nem indult el, számos intézmény nem felel már meg a modern oktatás támasztotta igényeknek, rontva ezzel az ott tanuló gyermekek esélyeit. A fejlesztési kezdeményezés keretei között a köznevelési intézmények fejlesztését, bővítését, felújítását (energetikai is) támogatjuk, amely reményeink szerint hozzájárul az oktatás, nevelés minőségének javulásához.

A közművelődési intézmények, a könyvtárak és a múzeumi és az előadó-művészeti intézmények szerepe az iskolán kívüli képzésben, felnőttképzésben és a lakosság kulturális igényeinek kielégítésében is rendkívül fontos, csakúgy, mint a kulturális szolgáltatások kínálatának bővítésében, így azok tartalmi és infrastrukturális megújítása az oktatási, a helyi identitást és a turizmust szolgáló intézmények fejlesztéséhez hasonló fontossággal bír. Fontos a közművelődési intézmények védelme, sokszínű strukturált közművelődési-kulturális intézményrendszer felújítása, bővítése, új szintek

bővítése. A helyi, térségi megyei és nemzeti identitástudat kialakítása, az önbecsülés és összetartozás erősítése a közösségi művelődés eszközeivel, a közművelődési tevékenység rendszerében.

A megye területén sokan élnek olyanok, akik szociális gondoskodásra szorulnak, nem mindegy tehát hogy milyen felkészült az a rendszer, amely kezelni, orvosolni képes ezen rászorulóknak problémáit. Célunk az intézkedés keretei között a szociális intézmények infrastrukturális, és tárgyi feltételeinek javítása, a férőhelyek bővítése. Pest megyében a szociális és gyermekvédelmi ellátások területi egyenlőtlenségének csökkentése, a tárgyi és személyi feltételek fejlesztése is fontos feladat, annak érdekében, hogy minden rászoruló személy egyenlő feltételekkel juthasson hozzá a szükséges szolgáltatáshoz.

7.5.5 Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése és helyi identitás erősítése [P5.3- intézkedés]

A helyi értékek segítenek a helyi identitás megőrzésében, erősítésében, a helyi márkásításban, turisztikai jelentőségük van, továbbá a gazdaságra is kihatásuk van. Ennek keretében támogatni kívánjuk az épített és a helyi értékekhez kötődően a kulturális örökség megőrzését, a hagyományok megélésén keresztül a helyi identitás erősítését.

A Pest megyei értéktár mára a megye kulturális, természeti és épített örökségének, helyi hagyományainak lenyomatát rögzíti. A fejlesztési kezdeményezés másik programja az értéktár további aktív gondozása, amely segít a fontos megőrzendő értékek bemutatásában és egyértelmű, objektív kritériumok szerint értékeli ezen értékek kulturális jelentőségét. A munka folytatása lehetővé teszi, hogy ne csak a már megmentett, hanem a megmentésre váró örökségelemek is helyet kapjanak az értéktárban.

7.5.6 Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció [P5.4- intézkedés]

Ahhoz, hogy Pest megye érdekérvényesítő szerepe és forrasadaptációs képessége növekedjen nem elegendő csupán a külső partneri együttműködési viszonyok kialakítására, a meglévők erősítésére fókuszálni. Azokat a képességeket és készségeket is fejleszteni szükséges, amelyek egy hatékony térségmenedzselési struktúra és szervezet felállításához és működtetéséhez szükségesek.

A térségi fejlesztési programok eredményes végrehajtása még inkább igényli a partnerkapcsolatok, együttműködések erősítését. A fejlesztési kezdeményezés másik célja a térségi szereplőkkel (Budapest, helyi és nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, gazdasági szereplők szomszédos megyék, költségvetési szervek, országos és helyi kulturális intézmények stb.) való intézményesített partnerkapcsolat kiépítése, működtetése a komplex programok tervezése és megvalósítása érdekében.

7.5.7 Társadalmi programok megvalósítása [P5.5- intézkedés]

A társadalmi kohézió erősítése, az egymás iránti felelősségvállalás a szociális segítségnyújtás, a társadalmi különbségek csökkentése, az esélyegyenlőség javítása együttesen szükséges egy egészséges, és boldog társadalom kialakulásához. Ennek megteremtése ugyan hosszú folyamat, de a végrehajtott programok eredményeképpen a létbiztonság jelentősen javul, a társadalmi biztonsági háló képes kivédeni az egyéni krízishelyzetek negatív hatásait.

A fejlesztési kezdeményezés keretében próbáljuk a családok helyzetét megszilárdítani, a nők munkaerő-piaci alkalmazkodását megkönnyíteni. Atipikus foglalkoztatási formák ösztönzésével, illetve a munkaerő-mobilitás javítását célzó fejlesztésekkel (pl. munkavállalók utazási, szállítási, illetve lakhatási feltételeit javító eszköz- és infrastrukturális beruházások).

A közösségek belső kohéziójának erősítése is cél, a közösségi élet tereinek megteremtésével, a társadalmi segítségnyújtás kereteinek fejlesztésével.

Még mindig sokan vannak a megyében, akik szegénységben élnek. Sajnos, Magyarországon a szegénység generációk közötti átörökítésének esélye továbbra is igen magas. Megyénkben mindent meg kell tennünk, hogy biztosítsunk lehetőséget és támogatást a szociálisan rászorulóknak számára helyzetük jobbítására, illetve a gyermekek számára az egyenlő esélyeket a tanulásban, tehetséggondozással.

7.5.8 Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése [P5.6-intézkedés]

A fejlesztési kezdeményezés keretében, olyan „szoft” programokat támogatnánk, amelyek az egészség megőrzéséhez járulnak. Ezek között nagy szerepe van a szemléletformálásnak, az egészséges életmód megismerésének, és az ahhoz vezető út megismerésének. Az egészség megőrzésének másik fontos összetevője a szűrővizsgálatokon való részvétel, amellyel csökkenthető az incidencia a súlyosabb egészségügyi problémák esetében és a korai felismerés miatt javul az életminőség romlás nélküli gyógyulás esélye, illetve megelőzhető súlyos egészségügyi problémák kialakulása. Épp ilyen fontos a lelki egészség megőrzését szolgáló megelőző, illetve a krízis helyzetekben segítséget nyújtó programok és szervezetek közvetlen támogatása.

A lelki és testi egészség megőrzésének szintén fontos eleme a sport, amelynek sokszor nincsenek meg a feltételei a megye településein. A meglévő infrastruktúra első sorban a verseny és diáksport céljait szolgálja, ugyanakkor kevés lehetőséget teremt a szabadidős sportra. Emiatt szükséges a szabadidő sportra alkalmas pályák, szabadterei vagy fedett sportlétesítmények kialakítása.

7.5.9 Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése [P5.7-intézkedés]

Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése révén, javulnak a gyógyítás és ezáltal a gyógyulás körülményei és esélyei. A társadalmi haszna az egészségügyi infrastrukturális beruházásoknak tehát sokrétű, csökkenti a fenntartási költségeket, egyúttal csökkenti a kibocsátást, energiafelhasználást, végül javítja a gyógyulás esélyeit, amellyel további jelentős összegeket hagy a költségvetésben, illetve javítja az itt élők biztonságérzetét és csökkenti a stresszt. A fejlesztéseknek ki kell terjedni az egészségügyi alap és szakellátásokra, illetve a kórházakra és egyéb egészségügyi intézményekre egyaránt. A fejlesztési kezdeményezés keretében nemcsak a felújítást, hanem építést, bővítést, energetikai korszerűsítést, illetve orvostechikai eszközök beszerzését is indokoltnak és támogatandónak gondoljuk. Ezekkel a fejlesztésekkel a megye egészségügyében évtizedes lemaradásokat kellene ledolgozni.

7.5.10 Az V. prioritás kapcsolódása a releváns Európai Unió tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

Kapcsolódó EU célkitűzés:

- PO4 - Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával
- PO5 - A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

7.5.11 Indikátorok meghatározása [V. prioritás]

Azonosító (specifikus cél)	Indikátor	Mérték- egység	Az adat forrása	Céltérték
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Oktatási intézmények fejlesztéssel érintett telephelyeinek száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Duális képzésben résztvevő tanulók száma	fő	EMIR	n.k.*

Stratégiai Program munkarész

Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Duális képzésben résztvevő vállalkozások száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Duális képzésben résztvevő oktatási/képző intézmények száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Teretített új munkahelyek száma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Programból való kilépéskor magasabb munkaerő piaci státuszban lévők száma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők száma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Felsőfokú végzettségűek aránya	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Pályaválasztási orientációs programban részt vett tanulók száma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Létrejött vállalati képzőhelyek száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Létrejött vállalati-oktatási intézményi kapcsolatok száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Térség specifikus oktatásban részt vett tanulók száma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Képzési programokban részt vett EÜ dolgozók száma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	LLL közigazgatásban résztvevők száma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Új elektronikus ügyfél-kapcsolattartási rendszerek kiépítésének száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése (P5.1)	Már meglévő elektronikus ügyfél-kapcsolattartási rendszerek fejlesztésének száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei intézmények fejlesztése és építése (P5.2)	Nevelési, oktatási, szociális intézmények fejlesztéssel érintett telephelyeinek/feladat-ellátási helyeinek száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei intézmények fejlesztése és építése (P5.2)	Fejlesztéssel érintett intézményben ellátott/tanuló gyermekek átlagos létszáma	fő	EMIR	n.k.*
Pest megyei intézmények fejlesztése és építése (P5.2)	Fejlesztett közművelődési intézmények, könyvtárak és múzeumi intézmények száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei intézmények fejlesztése és építése (P5.2)	Fejlesztett szociális intézmények száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megyei intézmények fejlesztése és építése (P5.2)	Szociális intézmények férőhelyeinek növekedése	%	EMIR	n.k.*

Stratégiai Program munkarész

Pest megye kulturális értékeinek megőrzése, helyi és megyei identitás erősítése (P5.3)	Felújított védelem alatt álló épületek, építmények száma	db	EMIR	n.k.*
Pest megye kulturális értékeinek megőrzése, helyi és megyei identitás erősítése (P5.3)	Megvalósult programok, akciók, rendezvények száma	db	EMIR	n.k.*
Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció (P5.4)	Megyei területfejlesztési program végrehajtás menedzsmentjében résztvevő munkatársak száma	fő	EMIR	n.k.*
Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció (P5.4)	Megyén belül együttműködésben megvalósuló programok	db	EMIR	n.k.*
Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció (P5.4)	A megye közigazgatási határát átlépő komplex programok száma	db	EMIR	n.k.*
Társadalmi programok megvalósítása (P5.5)	Közösségépítést célzó programok, rendezvények száma	db	EMIR	n.k.*
Társadalmi programok megvalósítása (P5.5)	Felzárkóztató programok száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése (P5.6)	Megvalósult komplex egészségnevelő programok száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése (P5.6)	Lelki egészséggel kapcsolatos tanácsadó központok száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése (P5.6)	Lelki egészségfejlesztési programok, szolgáltatások száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése (P5.6)	Lakossági szűrőprogramok száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése (P5.6)	Sportolási lehetőséget biztosító új/felújított épületek, építmények száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése (P5.6)	Támogatásban részesülő közszolgáltatást nyújtó intézmények száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése (P5.7)	Támogatásban részesülő egészségügyi alap- és szakellátást biztosító intézmények száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése (P5.7)	Fejlesztett szakellátó ellátó helyek száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése (P5.7)	Épített/felújított rendelők száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése (P5.7)	Fejlesztéssel érintett fekvőbeteg férőhelyek száma	db	EMIR	n.k.*
Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése (P5.7)	Megújult kórházi ellátással érintett lakosok száma	fő	EMIR	n.k.*
Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése (P5.7)	Fejlesztéssel érintett kórházban dolgozó egészségügyi foglalkoztatottak száma	fő	EMIR	n.k.*

n.k.* Nem Kalkulálható a végleges forrásmegosztás ismerete nélkül

7.5.12 Indikatív forrásallokáció prioritás szinten, intézkedésenkénti bontásban [V. *prioritás*]

Intézkedés neve	Indikatív forrásigény (Mrd Ft)
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése	8,4
Pest megyei intézmények fejlesztése és építése	31,0
Pest megye kulturális értékeinek megőrzése, helyi és megyei identitástudat erősítése	1,5
Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció	0,2
Társadalmi programok megvalósítása	1,4
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése	5,0
Egészségügy intézményrendszerének fejlesztése	6,0
Összesen	53,5

8 A tervezéskísérő eljárások

A 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet szerint a területfejlesztési koncepciók javaslattevő fázisának, kidolgozási, egyeztetési és elfogadási folyamatának kötelező munkarésze a stratégiai környezeti vizsgálat (SKV), amely egyúttal a fenntartható területi tervezési rendszer egyik fontos eleme. A hatásvizsgálat tartalmi követelményeit a rendelet 9. melléklete tartalmazza. A környezeti vizsgálatot, a részletes környezeti értékelést, annak általános tartalmi követelményeit a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet tartalmazza (rendelet az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról).

A területi hatásvizsgálat a program készítésével párhuzamosan történik, arról csak a program elkészültét követően kerül beépítésre!

9 A végrehajtásában közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere

Az érvényben lévő jogszabályok alapján a Pest Megyei Területfejlesztési Program elkészítésért és annak megvalósításáért Pest Megye Önkormányzata felel. A végrehajtásban meghatározó szerepe van az önkormányzat hivatalának, azon belül több olyan szervezeti egységnek, amelyek vagy szakmailag vesznek részt az egyes programok előkészítésében, megvalósításában, vagy a Közgyűlés, mint döntéshozó szerv, illetve annak bizottságai döntéseinek előkészítéséért felelősek. Az önkormányzat hivatala mellett, a program megvalósítását megbízás alapján segíteni fogja az önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft., valamint bizonyos feladatok ellátásában az 50%-os tulajdonában lévő Pro Régió Nonprofit Kft.

A program végrehajtása ütemezése, annak mikéntje, a végrehajtásban résztvevők személye nagymértékben azon múlik, hogy milyen források állnak majd rendelkezésre az egyes programok, fejlesztési kezdeményezések vonatkozásában. Bár a program teljes tervezéssel készül, tehát minden, a megye szempontjából fontos területre kiterjed, az korántsem biztos, hogy a program megvalósítási időszaka alatt valamennyi típusú fejlesztésre lesz forrás. Sőt, inkább valószínű, hogy a tervezett fejlesztések jelentős része nem rendelkezik majd finanszírozással.

Mivel a tervezés jelenlegi időszakában még az EU-val kötendő Partnerségi Megállapodás sincs megkötve, illetve egyetlen operatív program sem került elfogadásra, illetve az ágazati operatív programok tartalma is csak részlegesen ismert, szinte lehetetlen korrekt módon, tételesen rögzíteni a közreműködő szervezetek körét, azok felelősségi körét, kompetenciáit. Arra sincs jelenleg rálátásunk, hogy hazai források mely programelemek megvalósítását tudják majd finanszírozni.

9.1 Partneri együttműködés

A program megvalósításában a legtöbb programtípus vonatkozásában meglátásunk szerint az üzleti és a civil szervezetek elsősorban a kedvezményezett oldalán fognak szerepelni, civil szervezetek esetében lesz inkább lehetőség elsősorban a társadalmi megújuláshoz, mint átfogó megyei célhoz kapcsolódó programokban a végrehajtásban közreműködő szereplőként részt venni. Természetesen a programozás során, a partnerségi terv keretében kialakított partnerkapcsolatok fenntartása a program megvalósítása során is szükséges.

Az operatív programok közül jelenleg a megyék számára a legfontosabb, és a legrészletesebben ismert a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz. Érdemi nagyságrendű, többé-kevésbé biztosan elérhető és tervezhető forrással Pest megye is ebből a programból tud majd részesülni.

Már a programozás során is intenzív az együttműködés a program a Pénzügyminisztérium részeként működő Irányító Hatóságával, ez az együttműködés a megvalósítás során is aktív és a program sikeres végrehajtásához szükséges lesz.

Pest megye szoros kapcsolatot ápol a megye 187 településével, ez a kapcsolat a program megvalósítása során várhatóan tovább fog mélyülni az egyes konstrukciók megvalósítása során. Kiemelten szoros együttműködés szükséges a fenntartható városfejlesztési körbe bekerülő városokkal, illetve a kiemelt gazdaságfejlesztési körzetek településeivel.

Pest megyének fontosak a hátrányos helyzetben lévő térségei, ezért az ezek felzárkóztatására tervezett programok végrehajtása során az érintett települések önkormányzatai, gazdasági és civil szervezetei is fontos partnerei lesznek a Megyei Önkormányzatnak.

9.2 A végrehajtásban várhatóan közreműködő szervezetek köre, az együttműködés módja

Az alábbi táblázatban kíséreljük meg megjeleníteni azon szervezeteket, szervezeti egységeket, melyek a Pest Megyei Területfejlesztési Program végrehajtásában várhatóan részt fognak venni:

A program végrehajtásában résztvevő szervezetek, szervezeti egységek	Feladat, tevékenység, együttműködés módja
Pest Megye Közgyűlése	<ul style="list-style-type: none"> • a döntéshozás legfelsőbb szintje
A Közgyűlés Bizottságai	<ul style="list-style-type: none"> • döntések egyeztetésének és előkészítésének szintje, esetenként átruházott döntések meghozatala
Pest Megye Önkormányzata Közgyűlésének bizottságai	
Területfejlesztési Bizottság	<ul style="list-style-type: none"> • a megyei területfejlesztési tervezéssel kapcsolatos döntések előkészítése, • országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciók és programok, térségi területfejlesztési koncepciók és nemzetközi fejlesztési programok közgyűlési véleményezésének előkészítése, • a Pest megyei települések településfejlesztési koncepcióinak, integrált településfejlesztési stratégiáinak véleményezéséről szóló beszámoló, • a területfejlesztési tervezés és a végrehajtás során a partnerség érvényesítésével összefüggő ügyek véleményezése, • a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területfejlesztési program végrehajtásának nyomon követésével és értékelésével összefüggő döntések előkészítése, véleményezése, • a Tftv.-ben a területfejlesztési koordináció keretében meghatározott feladatok ellátásával kapcsolatos döntések előkészítése, véleményezése, • a Tftv.-ben a vidékfejlesztési feladatok körében meghatározott ügyekkel kapcsolatos döntések előkészítése, véleményezése, • a megyei önkormányzat hatáskörébe utalt területfejlesztési pénzeszközök, források felhasználásával kapcsolatos döntések véleményezése, • a megyei integrált területi program végrehajtásával kapcsolatos döntések előkészítése, véleményezése, • a közlekedés fejlesztéssel kapcsolatos koncepciók, tervek közgyűlési véleményezésének előkészítése,

	<ul style="list-style-type: none"> • hulladékgazdálkodással összefüggő előterjesztések közgyűlési véleményezésének előkészítése, • térségi fejlesztési tanácsokkal kapcsolatos döntések előkészítése, véleményezése.
Jogi és Önkormányzati Bizottság	<ul style="list-style-type: none"> • a megyei területfejlesztési program végrehajtását szolgáló folyamatok önkormányzati szintű rendeleti szabályozást igénylő előterjesztések véleményezése
Gazdasági és Pénzügyi Bizottság	<ul style="list-style-type: none"> • a területfejlesztési program végrehajtásával kapcsolatos, megyei költségvetést érintő, előterjesztések véleményezése, • a különleges gazdasági övezetből származó adóbevételek felhasználásával kapcsolatos átruházott hatáskörök ellátása
Megyei Értéktár Bizottság	<ul style="list-style-type: none"> • a megyei területfejlesztési program V. prioritásában a Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése és helyi identitás erősítése című fejlesztési kezdeményezésben foglalt feladatok végrehajtásában, a megyei értéktár kulturális prioritásokkal kapcsolatos közgyűlési előterjesztések véleményezése;
Pest Megyei Önkormányzati Hivatala	
Elnöki és Területfejlesztési Iroda	<ul style="list-style-type: none"> • ellátja a területfejlesztési törvényben és más jogszabályokban meghatározott területfejlesztési tervezési feladatokat; • ellátja a területfejlesztési törvényben és más jogszabályokban meghatározott végrehajtási és koordinációs tervezési feladatokat; • ellátja az Európai Unió pénzügyi alapjai vagy hazai források támogatásával megvalósuló projektekkel kapcsolatos feladatokat, figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, • előkészíti a közgyűlés területfejlesztési ügyekkel foglalkozó bizottsága véleményezési vagy döntési hatáskörébe utalt ügyekkel kapcsolatos döntési javaslatokat, • ellátja az Önkormányzat részvételével működő európai területi társulások, térségi fejlesztési tanácsok és más területfejlesztéssel összefüggő szervezetek ügyeinek intézését.
Jegyzői Iroda	<ul style="list-style-type: none"> • a megyei területfejlesztési program megvalósításával kapcsolatos közgyűlési, bizottsági döntéshozatali renddel kapcsolatos feladatok ellátása • a program végrehajtására vonatkozó jogszabályi követelmények felügyelete, érvényesítése
Gazdasági Iroda	<ul style="list-style-type: none"> • a megyei területfejlesztési program végrehajtásával kapcsolatos pénzügyi-számviteli feladatok ellátása
Gazdaságfejlesztési Iroda	<ul style="list-style-type: none"> • a megye területén kijelölt Gödi Különleges Gazdasági Övezettel kapcsolatos feladatok ellátása

Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.	<ul style="list-style-type: none"> • stratégiai tervezés és felülvizsgálat, • projektmenedzsment, • településfejlesztési projektek szakmai előkészítése, • döntés előkészítés, • monitoring, ellenőrzés
Pro Régió Nonprofit Kft.	<ul style="list-style-type: none"> • stratégiai tervezés, • projekt előkészítés, pályázat írás, • projektmenedzsment
Programok, projektek előkészítésében, végrehajtásában résztvevő pest megyei szervezetek	
Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány	<ul style="list-style-type: none"> • projektek szakmai előkészítése, megvalósítása, • vállalati stratégiák érvényesítése, • képviselt szervezetek fejlesztési programjainak, projektjeinek előkészítése, megvalósítása, • saját projektek, programok megvalósítása
Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	
Pest Megyei Agrárkamara	
Kormányzati és egyéb állami szervek	
Emberi Erőforrások Minisztériuma	<ul style="list-style-type: none"> • az egyes operatív programok Irányító Hatóságai meghatározó szerepet töltenek be a program megvalósítása szempontjából, közülük kiemelten fontos a Regionális Fejlesztési Programok Irányító hatósága, akivel az együttműködés az érvényes jogszabályok mentén történik. • A BKK Zrt., a BFK, fontos szereplői az agglomerációs közlekedési fejlesztéseknek, ezért az ezzel összefüggő programelemek megvalósításában kulcsszerepe van • A Kormányhivatallal szoros együttműködésben lesz megvalósítva a megyei foglalkoztatási paktum • A közútfejlesztések, egyéb közlekedéshálózati fejlesztések terén együttműködés szükséges az illetékes állami vállalatokkal • Természeti értékeink megőrzése a DINPI-vel, Pilisi Parkerdővel együttműködésben történik • Turisztikai fejlesztések összehangolása az MTÜ-vel • Stb.
Innovációs és Technológiai Minisztérium	
Pénzügyminisztérium	
Agrárminisztérium	
Belügyminisztérium	
Miniszterelnökség	
Pest Megyei Kormányhivatal	
Budapesti Közlekedési Központ Zrt.	
Magyar Turisztikai Ügynökség	
Budapest Fejlesztési Központ	
Magyar Közút Nonprofit Zrt.	
Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	
Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	
Duna-Ipoly Nemzeti park	
Pilisi Parkerdő	
Pest megyei Katasztrófavédelmi igazgatóság	
Magyar Államvasutak Zrt.	
Pest megyei települések és önkormányzati társulások	
187 pest megyei település és azok társulásai	<ul style="list-style-type: none"> • a települések elsősorban, mint projektgazdák, végső kedvezményezettek vesznek részt a program megvalósításában, ugyanakkor bizonyos tématerületeken, pl. a fenntartható városfejlesztési programban részt vevő településekkel a megyének szorosabban együtt kell működnie az ITS-ek elkészítése és a finanszírozandó programelemek kiválasztása terén
Fenntartható városfejlesztés kiválasztott városai	

	<ul style="list-style-type: none"> amennyiben a megyei önkormányzat, vagy annak szervezete projektmenedzsment feladatokat is ellát, az adott településsel napi munkakapcsolat szükséges
Fővárosi és szomszédos megyék önkormányzatai	
Fővárosi Önkormányzat	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködés a Fővárossal a régió gazdaságfejlesztése, és az agglomerációt érintő ügyekben
Nógrád Megyei Önkormányzat	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködés a szomszédos megyei önkormányzatokkal többek között a megyehatárokon átívelő, illetve ahol ez releváns a határon átnyúló fejlesztésekben
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat	
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	
Fejér Megyei Önkormányzata	
Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzata	
Határon túli önkormányzatok	
Nyitra megye önkormányzata	<ul style="list-style-type: none"> Határon átnyúló programok, Pontibus EGTC
Fórumok, platformok	
Megyei területfejlesztési konzultációs fórum	<ul style="list-style-type: none"> A Tftv. 14/B. szerinti funkciók A Tftv. 14/A. szerinti funkciók A klímaváltozással kapcsolatos hírek, fejlesztési lehetőségek helyi szereplők számára történő eljuttatása, továbbá a helyi klímaváltozással, klímaváltozás mérséklésével, az ahhoz történő alkalmazkodással kapcsolatos fejlesztési igények, jó gyakorlatok felmérése és összehangolása, széles körű megismertetése az érdekelt szervezetek részvételével
Regionális területfejlesztési konzultációs fórum	
Pest Megyei Klíma Platform	

7. táblázat: A Területfejlesztési Program végrehajtásában résztvevő szereplők és feladataik

10 A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása

10.1 A területfejlesztési Program megvalósításának intézményrendszere, módszertana, eljárásrendi háttere

A 2021-2027 közötti uniós finanszírozású programok végrehajtási rendszerének kialakítása – beleértve az intézményrendszeri és eljárásrendi kérdéseket – az Innovációs és Technológiai Minisztérium feladat- és hatásköre. Ennek kereteit várhatóan a Partnerségi Megállapodás fogja tartalmazni. A végrehajtási rendszer kidolgozása folyamatban van, végleges kialakítása az Európai Bizottsággal történt egyeztetéseket követően lehetséges. Előzetes információk alapján a tervezett végrehajtási rendszer lényeges elemei megegyeznek a 2014-2020 közötti időszakban kialakítottal.

Fentieket figyelembe véve, a program jelen pontjához az érdemi tartalmat várhatóan a program társadalmi egyeztetési fázisát követő átvezetésekkel egy ütemben tudjuk feltölteni.

10.2 A területfejlesztési program finanszírozási háttere

10.2.1 Európai uniós fejlesztési források

Az Európai Unió kohéziós politikájának elsődleges célja az, hogy csökkentse az unió területén az egyes régiók közötti fejlettségbeli különbségeket.

A 2021-2027 közötti időszakban Pest Megye immár önállóan, a leghátrányosabb helyzetben lévő megyék között részesülhet támogatásban a kohéziós politika keretében, ez jelentős előrelépés az előző időszakhoz képest. Bár az elérhető támogatás intenzitása a vállalkozások esetében 2021 végéig nem változik, (2022-től igen), a rendelkezésre álló források jelentősen magasabbak lesznek a megyében, mint 2014-2020 között.

Az Unió a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozóan öt szakpolitikai célkitűzést határozott meg:

- 1. Intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás (PO1)
- 2. Zöldebb, karbon szegény Európa (PO2)
- 3. Jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT- összekapcsoltság (PO3)
- 4. Szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása (PO4)
- 5. A polgárokhoz közelebb álló Európa – a városi, vidéki és part menti térségek (PO5)

A fenti célkitűzések mentén kerülnek megfogalmazásra az egyes tagállami stratégiák és operatív programok, valamint a prioritások és az intézkedések is ezek tagállami szintű megvalósításához járulnak hozzá.

A 2014-2020 közötti időszakhoz hasonlóan Magyarország elkészítette a 2021–2027 közötti kohéziós célú uniós támogatások felhasználására irányuló legmagasabb szintű nemzeti tervezési dokumentumát, a Partnerségi Megállapodást. A megállapodás a tagállam és az Európai Unió között létrejött szerződés a fejlesztési források felhasználásáról, vagyis arról, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források, hogyan fogják támogatni a nemzeti fejlesztési célokat és az Európai Unió szakpolitikai céljait. A Partnerségi Megállapodás magában foglalja a legfontosabb hazai stratégiai dokumentumok, kiemelten az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció nemzeti fejlesztési céljait is.

A Partnerségi Megállapodásban kijelölt fejlesztési irányok az operatív programokban kerülnek kibontásra és konkretizálásra, melyek a Strukturális és Kohéziós Alapokból finanszírozott ágazati operatív programok és a területi operatív program, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alap operatív programja.

A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről szóló 1023/2019. (II. 11.) Kormányhatározat a 2021-2027 közötti időszakban a területi operatív program szakmai tartalmának meghatározásáért a Pénzügyminisztériumot jelölte ki, mint az első helyen felelős tárcát.

A megyei területfejlesztési program megvalósításához a legnagyobb mértékben a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) tartalmaz forrásokat. Ezt egészítik ki az egyes ágazati operatív programok fejlesztési tématerületei.

A Program Magyarország kevésbé fejlett és fejlett régiójának területi alapú, térségi- és települési fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és az elmaradott térségek fejlesztésére. A program elsődlegesen a helyi önkormányzati fejlesztéseket finanszírozza, de emellett szerepet vállal a kiemelt térségek és gazdasági zónák fejlesztésében és az elmaradott térségek felzárkózásának támogatásában is.

Stratégiai Program munkarész

A TOP Plusz az Európai Unió 2021-2027-es időszakra meghatározott 5 szakpolitikai célkitűzéséből az ötödik, területi jellegű célhoz, a „Polgárokhoz közelebb álló Európa” szakpolitikai célkitűzéshez (PO5) kapcsolódik.

A TOP Plusz fejlesztési tematikája kiterjed a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a települési infrastruktúra településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

Az Operatív Program a kiemelt térségekben ezeket a fejlesztéseket térségi alapon hangolja össze. A fenntartható városfejlesztési intézkedés keretében a kiválasztásra kerülő kis- és középvárosok fejlesztéseiket integrált helyi városfejlesztési programok keretében valósíthatják meg.

Az operatív programok forráskeretei:

Operatív Program	Forrás (Mrd Euró)
Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz	jelenleg nem ismert
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz	jelenleg nem ismert
Digitális Megújulás Operatív Program Plusz	jelenleg nem ismert
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz	jelenleg nem ismert
Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program Plusz	jelenleg nem ismert
Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz	jelenleg nem ismert
Végrehajtás Operatív Program Plusz	jelenleg nem ismert
Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz	jelenleg nem ismert

8. táblázat: A 2021-27-es időszak operatív programjainak indikatív forráskerete

Terület-és Településfejlesztési Operatív Program Plusz	Prioritás	Forrás (Mrd Ft.)
	1: Versenyképes megye	106,035
	2: Klímabarát megye	12,692
	3: Területi humán fejlesztések	24,23
	Összesen	142,950

9. táblázat: A TOP Plusz prioritásainak Pest megyei indikatív forráskeretei

10.2.2 Egyéb európai uniós támogatási lehetőségek

Az operatív programok forrásain kívül az alábbi európai uniós támogatások is lehetséges finanszírozási források pest megyei fejlesztések esetében is:

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF)

Az Európai Bizottság a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtására vonatkozó stratégiai iránymutatást fogalmazott meg a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájában. Az Eszköz a NextGenerationEU központi elemét képező fő helyreállítási eszköz, amely segíteni fogja az EU-t abban, hogy erősebbé és ellenállóbbá váljon a jelenlegi koronavírus válság leküzdését követően. Az Eszköz minden eddiginél több, 672,5 milliárd EUR összegű, az időszak elejére ütemezett kölcsönt és vissza nem térítendő pénzügyi támogatást nyújt majd a helyreállítás döntő fontosságú első éveiben. A támogatások célja az, hogy nagyléptékű pénzügyi támogatást nyújtsanak olyan állami beruházásokhoz és reformokhoz, különösen a zöld és digitális átállás terén, amelyek várhatóan nemcsak ellenállóbbá és a jövőre felkészültebbé teszik a tagállami gazdaságokat, hanem abban is segítik őket, hogy

gyorsabban és eredményesebben küzdhessék le a világjárvány következményeit. Az Eszköznek hozzá kell járulnia az éghajlati és a környezetvédelmi fenntarthatósággal kapcsolatos szempontok érvényesítéséhez, támogatnia kell a tiszta energiára való átállást az energetikai rendszerek korszerűsítésén keresztül. Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből való részesüléshez a tagállamoknak be kell nyújtaniuk helyreállítási és reziliencia építési terveik tervezetét, amely a fent említett uniós szakpolitikai kritériumokkal összhangban lévő nemzeti beruházási és reformterveket vázolja fel. A tagállamok helyreállítási és reziliencia építési terveinek foglalkozniuk kell az elmúlt évek, különösen a 2019-es és a 2020-as ciklus ország specifikus ajánlásaiban meghatározott gazdaságpolitikai kihívásokkal. A terveknek azt is lehetővé kell tenniük, hogy a tagállamok fokozzák gazdasági növekedési potenciáljukat, munkahelyeket teremtsenek, gazdaságukat és társadalmukat ellenállóbbá tegyék, valamint hogy megvalósítsák a zöld és digitális átállást.

Közvetlen uniós elosztású források

A hazai operatív programok és a helyreállítási eszközök mellett Magyarország számára is elérhető közvetlen elosztású források az alábbiak:

- LIFE
- HorizonEU
- European Urban Initiative

LIFE

A LIFE az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikáját támogató programja. Az Európai Bizottság Éghajlat-politikai és Környezetvédelmi Főigazgatóságai felelnek a terület szakpolitikájának kialakításáért. A program európai szintű, közvetlen brüsszeli kezelésű felhívásait főként a KKV-ügyi Végrehajtó Ügynökség (EASME) kezeli.

A LIFE 2021-2027 négy alprogramot tartalmaz:

- *Természet és biodiverzitás alprogram* (2,15 milliárd euró),
- *Körforgásos gazdaság és életminőség alprogram* (1,35 milliárd euró)
- *Éghajlatváltozás mérséklése és alkalmazkodás alprogram* (950 millió euró)
- *Tiszta energiára való átállás alprogram* (1 milliárd euró)

HorizonEU

A HorizonEU az EU ambiciózus kutatási és innovációs keretprogramja (2021–2027), melynek célja az EU tudományos és technológiai bázisainak, valamint az Európai Kutatási Térségnek (EKT) a megerősítése Európa innovációs kapacitásának és versenyképességének fellendítése és a munkahelyteremtés a polgárok prioritásainak megvalósítása, valamint az uniós társadalmi-gazdasági modell és értékek megőrzése. A Bizottság 100 milliárd EUR költségvetést javasol az Európai horizont program céljaira.

Európai Városfejlesztési Kezdeményezés (European Urban Initiative)

Az ERFA forrásokat használó kezdeményezés célja a fenntartható városfejlesztés integrált és részvételen alapuló megközelítéseinek erősítése, valamint erősebb kapcsolat biztosítása a vonatkozó uniós politikákkal, különösen a kohéziós politika beruházásaival. Mindezt az érintett szereplők kapacitásépítésének, az innovatív akcióknak, az ismereteknek, a politikaalakításnak és a kommunikációnak a megkönnyítése és támogatása révén kívánja véghez vinni.

Az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés az alábbi három tématerületre fókuszál:

- kapacitásépítés támogatása
- innovatív akciók támogatása
- a tudás, a politikaalakítás és a kommunikáció támogatása

10.2.3 HAZAI KÖLTSÉGVETÉSI FORRÁSOK

10.2.3.1 Pest megyei kompenzációs keret

A Kormány a Pest megye Területfejlesztési Konceptiója 2014-2030 és Pest megye Területfejlesztési Programja 2014-2020 megvalósításához nyújtandó célzott pénzügyi támogatásról szóló 1295/2016. (VI. 13.) határozatában arról döntött, hogy a Pest megyei önkormányzatok és a Pest megye területén lévő vállalkozások fejlesztései a 2016-2021 közötti időszakban, a hazai központi költségvetés terhére, összesen 80 Mrd Ft célzott pénzügyi támogatásban részesülnek.

Bár a források jelentős része 2016-2020 között felhasználásra került, a 2021. évben még várhatóan lesz néhány kiemelt projekt, valamint pályázatos támogatási konstrukció, amely a pest megyei területfejlesztési programban meghatározott célok elérést szolgálja. A tervekben szerepel többek között egy önkormányzati tulajdonú belterületi útfejlesztési pályázati kiírás a fejlődésben lemaradó térségekben, valamint egy minőségi szálláshely fejlesztést célzó pályázati kiírás a szobi járásban. Ebből e keretből várhatóan mintegy 4 milliárd Ft-nyi forrás lesz még felhasználható a 2021. év folyamán.

10.2.3.2 Gödi különleges Övezet fejlesztési kerete

A megyei önkormányzat a beszedett helyi adókat első sorban a Göd város közigazgatási területén különleges gazdasági övezet kijelöléséről szóló **294/2020. (VI. 18.) Korm. rendelet** szerint meghatározott települések fejlesztésére kívánja fordítani. A megyei önkormányzat a helyi adókkal kapcsolatos adminisztratív feladatainak fedezetéül szolgáló, az adóbevétel 3%-ának megfelelő összeg levonása, valamint a gazdasági övezetben esetlegesen szükségessé váló egyéb, a megyei önkormányzat által végrehajtandó fejlesztések kiadásainak levonása után megmaradt adóbevételből a beruházással közvetlenül érintett Göd településen, illetve a beruházás által közvetetten érintett településeken (Dunakeszi, Fót, Csomád, Sződ) megvalósuló **fejlesztéseket, azok előkészítésének** kiadásait, valamint az érintett településeken működő szervezetek programjait támogatja.

A gödi különleges fejlesztési övezetben így az európai uniós források mellett hazai, adóbevételekből származó források is rendelkezésre állnak az érintett települések fejlesztési projektjei és programjai megvalósítása céljára. Az adóbevételek mértéke jelenleg nem ismert, csak prognosztizálható, hogy a fejlesztési övezetben működő termelő üzemek termelésének felfutása éves szinten milliárdos nagyságrendű adóbevételt fog eredményezni.

10.2.3.3 Egyéb lehetséges hazai fejlesztési források

A stratégia program készítésének jelenlegi fázisában nem ismert pontosan, hogy milyen egyéb hazai fejlesztési források tudják majd segíteni a program megvalósítását. Várható azonban, hogy a Magyar Falu Program keretében az 5 ezer fő alatti lakosú települések számos fejlesztési szükséglete támogatható lesz, ez Pest megyében 118 települést érint.

Elsősorban önkormányzati fejlesztések esetében további hazai forrás elérhetősége valószínűsíthető Belügyminisztériumi forrásokból, ezek azonban információ hiányában jelenleg nem tervezhetőek.

A turisztika területén a Kisfaludy Program támogatott korábban szálláshely-fejlesztési pályázati konstrukciót, amelyből a Dunakanyar kiemelt turisztikai térségéből érkező projektek részesültek vissza nem térítendő támogatásban. Várhatóan a következő programozási időszakban is megmarad a turisztikai beruházások hazai támogatásának gyakorlata.

11 Monitoring és értékelési terv bemutatása

A Pest Megyei Területfejlesztési Program a megye számára az elkövetkező programozási időszak során elérni kívánt célokat és az azokhoz tartozó cselekvéseket rögzíti, azonban mint minden stratégia esetében, szükséges kialakítani olyan megfigyelő és értékelő rendszert, amely képes nyomon követni az egyes célok szintjén elért előrehaladást, változást. Ennek érdekében a Stratégiai Program

munkarészben rögzített Prioritásokhoz program és intézkedés szinten is megfogalmazásra kerültek olyan indikátorok, amelyek képesek e változások irányának és mértékének bemutatására. A mérőszámokat megkülönböztetjük, aszerint hogy a cselekvés közvetlen kimeneti adatait rögzíti (kimeneti, vagy output indikátor), a kiváltott közvetlen eredményt méri (eredmény indikátor), vagy a beavatkozás által kiváltott tágabb társadalmi, gazdasági, környezeti hatásokat (hatásindikátor), magyarul azt, hogy mennyiben sikerült a célokhoz közelebb jutnunk.

Az indikátorokkal szemben fontos elvárás, hogy objektíven mérhetőek legyenek, rendszeresen rendelkezésre álljanak, illetve rendelkezzenek valamilyen kiindulási értékkel, amelyhez a változások mérhetőek. Fontos, hogy az alkalmazott mérőeszközök megfelelően alátámasztottak legyenek, időben változatlan módszertan szerint, ellenőrzött keretek között kerüljenek összeállításra. Az adatgyűjtésnél és feldolgozásnál alkalmazott módszerek legyenek mindenki számára megismerhetőek, az alkalmazott mérőeszközök tartalma érthető legyen, és kimutatható és egyértelmű kapcsolatban álljon a mérés tárgyával és az elérni kívánt céllal.

A mérőeszközöket úgy alakítottuk ki, hogy azok összhangban legyenek a tervben szereplő célhierarchiával. A fejlesztési kezdeményezések, intézkedések szintjén output, illetve eredmény indikátorok használatára törekedtünk, míg a prioritások, stratégiai célok méréséhez hatásindikátorokat kapcsoltunk.

11.1 Programszintű indikátorok bemutatása

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
A régióban előállított bruttó hozzáadott érték növekedése	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
KKV szektor egy teljes munkaidős foglalkoztatottra jutó termelési értéke	Ft/fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Ingázás átlagos ideje	perc	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	háromévente
Beruházások értéke	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Vállalkozási K+F ráfordítások	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Egy állandó lakosra jutó SZJA alapot képező jövedelem értéke	ezer Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Lakossági energiafelhasználás	TOE ⁹	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Önkormányzatok energiafelhasználása	TOE	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Települési zöldterületek aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente

⁹ Tonne of oil equivalent TOE, vagyis tonna kőolaj egyenérték, amely az adott mennyiségű energia előállításához elégetendő nyersolaj tömegét adja meg.

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
Felsőfokú végzettségűek aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	Cenzus, mikrocenzus
Egészségesen várható élettartam születéskor (férfi/nő)	korév	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Öregedési index	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	stagnálás	KSH	évente
Élveszületések száma	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente

11.2 Prioritásszintű indikátorok bemutatása

I. Prioritás: Versenyképes Pest megye: a megye több lábbon álló gazdaságának dinamizálása

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
Pest megyében előállított bruttó hozzáadott érték	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
A megyében megvalósuló beruházások értéke	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Pest megyei vállalkozások K+F ráfordítása	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Vállalkozások száma	db	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Ipari vállalkozások hozzáadott értéke	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Mezőgazdasági vállalkozások hozzáadott értéke	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Kereskedelem, szállítás, raktározás ágazatba tartozó vállalkozások hozzáadott értéke	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Vállalkozási aktivitás (Gödi Különleges Gazdasági Övezet)	db/ezer lakos	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
HGC vállalkozások száma (Gödi Különleges Gazdasági Övezet)	db	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Vállalkozási aktivitás (Ferihegyi Gazdasági Övezet)	db/ezer lakos	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
HGC vállalkozások száma (Ferihegyi Gazdasági Övezet)	db	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
Vendégéjszakák száma (kereskedelmi és magán szálláshelyeken)	vendégéjszaka	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Egy vendégre jutó átlagos vendégéjszaka (kereskedelmi és magán szálláshelyeken)	vendégéjszaka	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente

II. Prioritás: Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
Vándorlási egyenleg	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Aktivitási arány	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Vállalkozási aktivitás	db/ezer lakos	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Vállalkozások hozzáadott értéke	millió Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Öregedési index	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	stagnálás	KSH	évente
Élvezületések száma	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Vándorlási egyenleg	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Egy állandó lakosra jutó SZJA alapot képező jövedelem értéke	ezer Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Egy állandó lakosra jutó adófizetők száma	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente

Stratégiai Program munkarész

III. Prioritás: Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
A térségi központ elérhetősége	perc	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Az ingázással töltött idő	óra	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	EMIR	évente
Utasok éves száma az elővárosi közlekedésben	utas	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	MÁV	3 évente

IV. Prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
Települési zöldfelületek aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Energiafelhasználás	TOE	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Megújuló energia aránya, az energiafelhasználásban	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Keletkező hulladék mennyisége	ezer tonna	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Újrahasznosított hulladék aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente

V. Prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
Felsőfokú végzettségűek aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	5 évente
Foglalkoztatási arány	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
A felsőoktatásba felvettek átlagos aránya Pest megye gimnáziumaiban és szakgimnáziumaiban	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	EMMI	évente
Bölcsődei nevelésben részt vevőknek a 0-2 éves korúakhoz mért aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Megállapított hátrányos és halmozottan	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
hátrányos helyzetű gyermek						
Öregedési index	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Élveszületések száma	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Csecsemőhalandóság	‰	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Súlyos anyagi deprivációban érintett személyek aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Vándorlási egyenleg	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	EMIR	évente
Építés, bővítés felújítás alapterülete az szociális fejlesztések terén	m2	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	EMIR	évente

Horizontális indikátorok bemutatása

Mutató neve	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Célérték	Adatforrás	Mérés ideje
Egy teljes munkaidős munkavállalóra jutó hozzáadott érték	ezer Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
15-29 éves nem tanuló, nem dolgozó fiatalok aránya (NEET)	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	csökkenő	KSH	évente
Pest megye energiatermeléséből a megújuló energiaforrások aránya	%	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
K+F+I ráfordítások	milliárd Ft	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente
Vándorlási egyenleg	fő	kidolgozás alatt	kidolgozás alatt	növekvő	KSH	évente

Az intézkedésekhez tartozó további indikátorokat a Stratégiai Program munkarész minden prioritása külön-külön tartalmazza.

Operatív Program Munkarész

12 Pest Megyei Operatív Program tervezési háttere

Pest Megye Területfejlesztési Programjának második munkarésze az Operatív Program. Tervezési időtáv szempontjából középtávú (7 év) fejlesztési célú dokumentum. Amíg a stratégiai munkarészben a specifikus célok alapján meghatározásra kerültek a megvalósítás prioritásai, az operatív programban azokat az intézkedések kerültek rögzítésre, melyek a prioritások részletezésével az alapjait jelentik a beavatkozásoknak, illetve projekteknek. Bár a stratégiai munkarészben fejlesztési kezdeményezések szintjéig dolgoztuk ki a fontosnak tartott fejlesztési elképzeléseket, ezek részletesebb kibontását az Operatív munkarészben tesszük meg.

Az operatív program tervezésénél éppúgy figyelembe vettük a koncepció megállapításait, adatait, mint a stratégiai munkarész esetében, de figyelembe vettük az EU 2021–2027-es időszakra vonatkozó hosszú távú költségvetése és a helyreállítási csomagjának, illetve az egyeztetés alatt álló hazai operatív programok tartalmát is.

13 Támogatás segítségével megvalósítandó programok

Pest megye a 2021-2027-es programozási időszakban konvergencia régióként már részesül a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) kevésbé fejlett régiói számára allokkált forrásaiból, ráadásul a többi operatív program forrásaiból is a konvergencia régiókra vonatkozó szabályok szerint részesedik. Ez a változás alapvetően új helyzetet teremt, megkönnyítve a forráshoz jutást elsősorban a megye gazdasági szervezetei és lakossága számára.

Prioritási tengely	Finanszírozó Alap	Régiókatória
Versenyképes megye	ERFA	Kevésbé fejlett
Klímabarát megye	ERFA	Kevésbé fejlett
Területi humán fejlesztések	ESZA+	Kevésbé fejlett
Budapesti infrastrukturális fejlesztések	ERFA	Fejlett
Budapesti humán fejlesztések	ESZA+	Fejlett

10. táblázat: Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz prioritásai és finanszírozó forrásaik

A Pest Megyei Területfejlesztési Program a teljes tervezés módszerével készül, tehát a megye számára valamennyi fontos és szükséges fejlesztési igény megfogalmazásra kerül abban, függetlenül attól, hogy a finanszírozás azok megvalósítására a tervezés időpontjában rendelkezésre áll-e, vagy sem. Fontos ugyanakkor, hogy a programban megjelenítésre kerüljön, hogy az egyes programok várhatóan milyen forrásból, a területi operatív programból, az ágazati operatív programokból, egyéb EU közvetlen forrásokból, illetve rendelkezésre állásuk esetén hazai forrásból lesznek majd megvalósíthatóak.

A tervezési dokumentum készítésének időpontjában az TOP Plusz egyeztetési változata, illetve az ágazati operatív programok társadalmi egyeztetésre hozzáférhetővé tett összefoglalói álltak rendelkezésre. Hozzáférhetőek voltak még a társadalmi egyeztetésre már közzé tett pályázati kiírások anyagai, amelyek a források hozzáférhetőségére adtak indikációt. A Partnerségi Megállapodás véglegesítési folyamata során nyilvánvalóan módosulni fognak még a területi és ágazati operatív programok is, ezért a bemutatásra kerülő beavatkozások köre és a hozzájuk rendelt források nagysága és forrása indikatív.

13.1 Uniós forrásból finanszírozható tervezett fejlesztések

A 2021-2027 közötti időszakban a megye első sorban az Uniós forrásokra támaszkodhat a programban meghatározott fejlesztésekben. Természetesen ennek kiegészítésére egyes tématerületeken hazai

programok is biztosítanak kiegészítő forrásokat. Az egyik ilyen, talán legnagyobb volumenű jelenleg is futó program a Magyar Falu Program, amely az ország, így Pest megye kistérségei számára biztosít jelentős forrásokat helyi fejlesztéseikhez. Természetesen még számtalan kisebb-nagyobb hazai fejlesztési forrásból részesülhetnek a helyi szereplők, azonban ezek felsorolása nem képezik e fejezet tárgyát.

A program megvalósítása szempontjából talán a leghangsúlyosabb a területi fókuszú Területfejlesztési Operatív Program Plusz. Ahogyan a fenti táblázat is tartalmazta, a TOP Plusz alapvetően két finanszírozó EU alap forrásait öt prioritáson keresztül teszi elérhetővé a területi szereplők számára, amelyből két prioritás a főváros fejlesztéseit, míg további három a megyei fejlesztéseket hivatott szolgálni. A kevésbé fejlett régiók számára a versenyképes megye, a helyi gazdaságfejlesztése, helyi és térségi turizmus, helyi és térségi közszolgáltatások, illetve a fenntartható városfejlesztés valósul meg az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) forrásaira alapozva. Szintén ebből a fejlesztési alpból történik majd a klímabarát megye prioritás intézkedéseinek finanszírozása. Az Európai Szociális Alap (ESZA) által nyújtott forrásokból a területi humán fejlesztések prioritás keretei között részesülhetnek a kevésbé fejlett régiók. Ennek keretei között, a helyi foglalkoztatásra, a fenntartható városfejlesztésre, a szociális városrehabilitációra, a közösség, kultúra, szabadidő helyi fejlesztéseire, illetve további helyi humán fejlesztésekre biztosít forrást az operatív program. A megyei program megvalósulásához természetesen nagyban járulnak hozzá az ágazati irányított operatív programok is, mint amilyen a GINOP+, KÖZOP+, EFOP+, KEHOP+, továbbá az agrár- és vidékfejlesztési támogatások rendszere. Ezen kívül egyes intézkedések sikeres végrehajtásához hozzájárulhatnak közvetlen EU finanszírozású források is (Horizon Europe, határon átnyúló programok támogatása stb.)

A programunkban megfogalmazott prioritások és intézkedések az alábbiak szerint kapcsolhatók a

A Pest Megyei Területfejlesztési Program **I. prioritása** „*Versenyképes megye: Pest megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása*” közvetlenül a vállalkozások számára tervez beavatkozásokat. Forrásoldalról a tervezett általános vállalati fejlesztések elsődleges forrását a GINOP Plusz Vállalkozásfejlesztés, kiemelt stratégiai ágazatok fejlesztése, digitalizáció (PO1), valamint Kutatás, fejlesztés, innováció (PO2) prioritásai jelentik, illetve elérhetőek lesznek még egyéb közvetlen EU források, mint a kutatás, fejlesztés, innovációs fejlesztések támogatása érdekében létrehozott Horizon Europe.

A vállalkozások foglalkoztatási gondjainak mérséklésére pedig közvetlen forrást a GINOP Fenntartható munkaerőpiac (PO3) és Ifjúsági garancia (PO4) prioritásokban megfogalmazott programok biztosítanak. Ezek hatását a TOP Plusz forrásai is erősítik, többek között a területi humán fejlesztések (PO3) keretei között meghirdetett foglalkoztatási paktum.

A **2. megyei prioritás** a „*Szolidáris megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi, Ráckevei és Szobi járásainak) komplex fejlesztése*” c. várhatóan nem tud integrált programként megvalósulni, az ebben deklarált fejlesztési igények több finanszírozó programon keresztül tudnak érvényre jutni. Ebben az esetben is a helyi gazdaságfejlesztési intézkedés alapját a GINOP+ (PO1-PO4) és a TOP(PO1, PO3) fentebb említett fejlesztési prioritásai jelentik. A térségi társadalmi felzárkóztatási programhoz TOP+ (PO1 és PO3) prioritásain, valamint az EFOP+ prioritásaiban megfogalmazott intézkedéseken keresztül rendelhető források.

A **3. prioritás** „*Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében*” c. prioritásban a legnagyobb fejlesztési forrásigény található, mely döntően a települések igényeit tartalmazza, de megjelenik benne a közösségi közlekedés fejlesztésének szükségessége, valamint a nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztésének igénye is. Ugyan ez utóbbi nem megyei feladat és hatáskör, a megyei területfejlesztési koncepcióban megfogalmazott „hálózatos kialakítást” utóbbi fejlesztések nagyban szolgálnák.

A prioritás egyes kisebb volumenű, alapvetően a helyi, illetve megyén belüli közlekedés fejlesztési intézkedéseikhez (2-3. intézkedések), a TOP+ (PO1) versenyképes megye prioritásában található helyi

gazdaságfejlesztés, illetve településfejlesztés, települési szolgáltatások intézkedéseiben megfogalmazott programok biztosíthatnak forrást. Ezen túl a nagyobb jelentőségű közlekedési fejlesztéseket a KözOP+ forrásaiból lehet majd finanszírozni.

A **4. prioritás** „*Élhető megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért*” c. prioritásban foglalt intézkedések közül a fenntartható városfejlesztésre a TOP+-ban nevesített intézkedés található, így e beavatkozáshoz dedikált források állnak rendelkezésre. A többi intézkedéshez a KEHOP+ prioritásai és kiegészítő forrásként a TOP+ (PO1 és PO2) intézkedései szolgálnak háttérrel.

Az **5. prioritás** „*Emberközpontú megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése*” c. prioritásban megfogalmazott akciókhoz a TOP+(PO1 és PO3) prioritásain, valamint az EFOP+ prioritásaiban megfogalmazott intézkedéseken keresztül rendelkeznek források.

14 A prioritások tartalmának részletes bemutatása

14.1 I. prioritás: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása

Miközben Pest megye gazdaságának súlya az országban betöltött pozícióit tekintve még mindig jelentős, a növekedés üteme lelassult. Ennek oka egyrészt a 2008-ban kezdődő gazdasági válság, illetve a többi régiónál kisebb mértékű EU támogatások voltak. A válságból való kilábalás megtörtént és gyorsuló ütemben állt helyre a megye gazdasága, ami a foglalkoztatási és a vállalkozások teljesítménymutatóiban is megmutatkozott. Azonban a megye versenyképessége és termelékenysége mára elmaradt nemcsak a fővárostól, de egyes gyorsan fejlődő vidéki centrumtársaságoktól is. A megye gazdaságára minden szempontból jellemző a kettősség: jelen vannak az innovatív, húzó ágazatok és a hagyományos gazdasági tevékenységek egyaránt, miközben teljesen más a Budapest környéki agglomerációs övezet gazdaságának összetétele, lehetőségei, erőforrásai, és más a határ menti térségeké. Összességében elmondható, hogy a megye nem képes megfelelően kihasználni a fővárosi régió és a centrális elhelyezkedés adta gazdasági lehetőségeket.

A vállalkozássűrűség magas a megyében, a vállalkozások döntő többségét a kis és középvállalkozások adják. A vállalkozási kedv a kedvező hazai és világgazdasági környezet, illetve a vállalkozások versenyképességének növelése és általában a vállalkozói környezet javítása érdekében hozott kormányzati intézkedések hatására jelentősen növekedett az utóbbi években. Azonban a megyei mikro- kis- és középvállalkozások éppúgy, ahogyan az ország egészében számos kihívással kell, hogy szembe nézzenek.

Ezek között az egyik legfontosabb kihívást az okozza, hogy a gazdasági válság utáni gyors növekedés a munkaerő piaci tartalékokat fokozódó ütemben szívta fel, amit a növekvő gazdasági aktivitás sem tudott kompenzálni. Egyes ágazatokban jelentős munkaerőhiány alakult ki, de általában is szűkös a szakképzett munkaerő a munkaerőpiacon. A vállalkozásoknak a keresleti piac miatt növekvő bérekkel is szembe kell nézniük, ám ezt a hatást némileg ellensúlyozza a forint gyengélkedése és a lassan, de biztosan növekvő infláció hatása. A másik jelentős probléma, amelyet nemcsak a megyei, hanem az összes hazai vállalkozásnak mielőbb orvosolnia kell, az a termelés hatékonyságának javítása. Ennek elemei a megfelelő termelési feltételek megteremtése és a helyi üzleti környezet javítása, a vállalkozások technológiai fejlesztése, kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységük, digitális transzformációjuk elősegítése és a működésük, üzleti folyamataik újragondolása, innovációja.

A magyar gazdaság nemzetközi összehasonlításban rendkívül nyitott, a megye ipari termelésének héttizede kerül exportra, de egyes ágazatokban ez az arány akár a 100%-ot is megközelíti. A jelentős nyitottság mellett továbbra is szükséges a vállalkozások külföldre jutásának támogatása, hiszen a vállalkozások „válságállóságán” javít, ha egyszerre több piacon is jelen vannak termékeikkel, szolgáltatásaikkal.

Szintén általánosan jellemző a hazai vállalkozásokra, hogy még nem voltak képesek termelésüket, szolgáltatásaikat a fenntarthatóság szempontjából megvizsgálni és e szempontokat mindennapi tevékenységükbe integrálni. Pedig ez a gondolkodás versenyképességi szempontból szintén egyre fontosabbá válik a szigorodó iparági jogszabályok, szabványok bevezetésével és a tudatos társadalmi és környezeti szerepvállalás szükségességének általános felismerésével. A metropolisz térség számára óriási terhet jelent a jelentős mennyiségű háztartási és ipari hulladék kezelése, így különösen fontos és sürgető, hogy a gazdasági szereplői a körforgásos gazdaság megteremtésének irányába tegyenek lépéseket. A vállalkozások teljes tevékenységét (tervezéstől az értékesítésig) átható szemlélet integrálása révén a vállalkozások képesek lehetnek nemcsak környezetterhelésük csökkentésére, de egyúttal termelési színvonaluk és hatékonyságuk növelésére is.

A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió helyzetfeltárásában több olyan ágazatot érintő megállapítást tettünk, melyek vagy jelentős fejlődésre képesek és ebben segítenünk kell őket. Fontosnak tartjuk az agrárium termelésben betöltött szerepének erősítését, a termelés fokozását, az élelmiszer feldolgozóipar erősítését, valamint a rövid ellátási láncok térnyerésének elősegítését, beleértve a specifikus logisztikai és nagy-, illetve kiskereskedelmi tevékenységek támogatását. Amennyiben a „Termőföldtől az asztalig (Farm to fork)” és a „Biodiverzitás stratégia” életbe lép, jelentős változásokat hoz majd a helyi mezőgazdaság számára, hiszen a stratégiákban rögzített irányok jelentősen növelik a termelési költségeket és valamelyest rontják a várható termésátlagokat is, köszönhetően az alkalmazott technológiáknak. Ezek miatt a fenti termelési eljárások bár hosszabb távon környezeti és egészségügyi előnyökkel járnak, rövidtávon mégis rontják a mezőgazdaság globális versenyképességét. Azonban az ország más térségeivel szemben Pest megyében akár pilot jelleggel el lehetne kezdeni a stratégiában szereplő technológiai és üzleti modellben megjelenő változások bevezetését.

A megye ipara kiemelkedő jelentőségű számos ágazatában jelentős kapacitások épültek ki. A megye ipara döntően exportra termel, és általában magas hozzáadott értékű termékeket állít elő. Az egyik legerősebb ipari ágazat a járműipar, ahol nemcsak termelés, hanem kutató-fejlesztő kapacitások is kiépültek. A termelési érték alapján jelentős az élelmiszeripar, a számítógép és elektronikai cikkek előállítás, a villamos berendezések gyártása, a fémfeldolgozás és gépgyártás is. Perspektívikus szempontból fontos ágazat a gyógyszeripar, ahol bár a központi K+F+I tevékenység a fővárosra koncentrálódik, de jelentős gyártókapacitásokkal rendelkezik a megye. Az ipar fejlesztése a megye szempontjából kiemelten fontos, több európai nagyváros és környezete küzd jelenleg az újraparosítás problémájával, hiszen a kizárólag szolgáltatásokra épülő helyi gazdaság rendkívül kitérté teheti az adott térséget a piaci változásokkal szemben.

Bár az ország külpiazi szerepére nincs hatással, egy ilyen nagyvárosi térben igen fontos az építőipar és annak helyzete, ezért kiemelten fontosnak tartjuk az itt működő építőipari vállalkozások megerősítését technológiai fejlesztését. Az ágazat termelése (termelési hatékonysága) nagyban hozzájárul a többi prioritásokban jelzett intézkedések sikeréhez, vagy akár azok hatékonyságához. Ráadásul az építőiparhoz köthető a hulladéktermelés jelentős része, így egyáltalán nem elhanyagolható fontosságú az ágazat környezettudatos, a körforgásos gazdaság alapelveit szem előtt tartó technológiai és kapacitás fejlesztése

Pest megyében nemzetközi összehasonlításban is számottevő az informatikai vállalkozások és foglalkoztatottak száma, valamint általában a tudás intenzív tevékenységek és azon belül a tudás intenzív üzleti szolgáltatások aktivitása. Ahogyan a fővárosban és országosan is az IKT szektor fejlődésének elsődleges korlátját a speciálisan képzett munkaerő hiánya jelenti.

A térséget átszövik a nemzetközi közút és vasúti útvonalak, a Duna nemzetközi hajóútvonala is keresztülhalad területén, továbbá itt található az ország legnagyobb forgalmat lebonyolító nemzetközi repülőtere is. Ennek a kitüntetett helyzetnek köszönhetően, ha nem is makroregionális léptékben, de jelentősen fejlődött a logisztika és ezen belül a city logisztika is. A logisztika mára részét képezi a termék előállításnak, illetve az értékesítésnek, az ágazatot a folyamatos innováció jellemzi.

A főváros és a megye együtt mintegy hárommillió fős népesség tömörülést alkot, a nagyrégió működéséhez, gazdasági teljesítményéhez kiemelten járul hozzá a kereskedelem. Bár a kiskereskedelem egy része mára egyre inkább a virtuális térbe költözik egyre inkább a city logisztika teljesítményére alapozva, azért a nagykereskedelem és az élelmiszer kereskedelem továbbra is óriási szerepet játszik ebben a térben.

A magán- és közszféra szereplőinek összefogásával a Ferihegyi Gazdasági Övezetben célszerű komplex térség- és gazdaságfejlesztési szemlélet alkalmazása. Ez nem csak Pest megye, hanem a Középmagyarországi Régió és egész Magyarország érdeke. A fejlesztés továbbgyűrűző hatása Pest megye szempontjából többek között a megye déli-keleti leszakadó területeinek felzárkóztatását is jelentheti.

A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése kiemelt fontosságú a megye számára, hiszen a Samsung akkumulátorgyára révén olyan magas szintű technológiát igénylő termékek gyártása valósul meg, amely a közeljövő mobilitásának meghatározó eleme lesz. Hatalmas lehetőséget jelentene, ha a gyártás mellett a Samsung fejlesztői kapacitásokat is kiépítene a gyár közelében, hiszen akkor egész ökoszisztéma alakulhatna ki a gyár körül. Azonban az övezetnek nem csak ez a kiemelkedő profilja, hiszen a vasúti járműgyártás területén és a világítástechnikában is vezető vállalkozásoknak ad otthont ez a tér. Mivel az övezet rendkívül kedvező demográfiai és közlekedési jellemzőkkel bír, óriási növekedési potenciállal rendelkezik.

A megye másik kiemelt ágazata a turizmus, amely a COVID miatt szinte egyik napról a másikra került válságba. A megye inkább a főváros turisztikai kínálatához, mint szekunder desztináció csatlakozik, ami a vendégforgalomban és a vendégéjszakák számában is tükröződik. Ám ami korábban hátrány volt, most sok szempontból előnnyé válik, hiszen első sorban a repülőtérre épülő turisztikai szolgáltatások építettek a külföldi vendégforgalomra, a megye többi térségében inkább a belföldi turizmus bírt nagyobb súllyal. Ennek hatásai a vészhelyzet feloldását követően érezhetők majd.

Pusztán a KSH adatai nem nyújtanak elég részletes információt a vállalkozások helyzetének, fejlesztési igényeinek megismerésére, ezért különösen fontos a koncepció megalapozásához készített vállalkozói felmérés eredménye.

A statisztikai adatok által rajzolt munkaerő piaci képet támasztja alá a vállalkozói felmérés eredménye is. Míg 2014-ben még a cégek 36%-a nyilatkozott úgy, hogy nincs munkaerőpiaci problémája, a friss megkeresés alapján már csak a vállalkozások 21%-ban gondolják ugyanezt. Hiányzik a szakképzett munkaerő, a meglévő munkavállalók képzettsége sem megfelelő. A korábbi éveknél jellemzőbb a munkavállalók gyors cserélődése és megbízhatatlansága. Az alkalmazottak lakóhelye és a munkahely közötti távolság megnőtt, a közlekedési-bejárás helyzet romlott. A korábbi felméréshez képest a gyermekek elhelyezésével (iskola, óvoda) kapcsolatos gondok nem növekedtek, azok súlya változatlan a válaszok között.

A KSH export adatait árnyalja a vállalkozó felmérés eredménye, hiszen bár magas az exporthányad az ipari termelésben, ebben inkább a nagyvállalatok dominálnak a KKV szektor külpiazi versenyképessége korántsem ilyen jó. Míg 2014-ben a megkérdezett vállalkozások 37%-a rendelkezett egész országra kiterjedő értékesítéssel, addigra a mostani megkérdezésben ez az arány 50% volt. A felmérés esetleges hibáitól eltekintve ez azt is jelenti, hogy a vállalkozások törekednek az egész hazai piac lefedésére, a sikeresebb vállalkozások tudatosan az ország egészét lefedő hálózatok létrehozásában gondolkodnak. Az országhatárokon átlépő cégek aránya viszont az előző felmérésben 23% volt, míg a mostaniban ennél valamivel alacsonyabb 18%. A külföldi terjeszkedés nagyobb rugalmasságot és hatékonyságot követel meg a vállalkozásoktól, amit egyre több vállalkozás ismer fel. Nem véletlen, hogy 2014-es felméréshez képest többen választották azt, hogy a külpiazi terjeszkedéshez technológiai fejlesztésre lenne szükségük. Szintén felértékelődött és majdnem ennyire fontosnak tartották a vállalkozások a külpiaza jutás, a piac megismerésének, és a hatékony marketing támogatását.

Sajnos az állami erőfeszítések ellenére a vállalati együttműködések terén a felmérésünk alapján nem történt érdemi előrelépés az elmúlt években. Az együttműködések általában hosszabb időtávra nyúlnak vissza, jellemzően 2-5 év közötti időszakra, vagy még régebbre. Ahol működik ez az összefogás,

ott az együttműködés résztvevőit egyértelműen a közös piaci fellépés, a stratégiai partnerség – beszállítói kapcsolat, értékesítési együttműködés, innováció és fejlesztés, marketing és export szempontok vezérik. Az együttműködésre való nyitottságot jelzi, hogy az együttműködés hiányára a cégek több mint fele az információhiányt jelölte meg okként, csak ezután következett az érdekütközés, mint kiváltó ok.

Bár az előző programban is kiemelten kezeltük a partnerség megteremtését a piac szereplői és a helyi önkormányzatok között, e téren sajnos nem javult, hanem sokkal inkább romlott a helyzet. A felmérés alapján kijelenthető, hogy az önkormányzatok eltávolodtak a vállalkozásoktól. Korábban 57% nyilatkozta azt a cégek közül, hogy nincs kapcsolata az önkormányzatokkal, most már több, mint 80% jelezte ugyanezt. Hasonlón gyengült a szakképző intézményekkel és munkaügyi központokkal való kapcsolat, immár a válaszadók 76%-a nyilatkozott úgy, hogy nincs kapcsolatban velük. Mindez nagyon megnehezíti a vállalkozások és önkormányzatok együttműködésén alapuló fejlesztések végrehajtását. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy az önkormányzatok döntéseik meghozatalánál kevésbé tudják figyelembe venni a vállalkozások szükségleteit, stratégiaalkotásukban nem lesz jelen a helyi gazdaság fejlesztés.

probléma súlya	2014	2020
1	Finanszírozási gondok	Munkaerővel kapcsolatos problémák
2	Telephely nem megfelelősége	Telephely nem megfelelősége
3	Munkaerővel kapcsolatos problémák	Finanszírozási gondok
4	Adminisztrációs, bürokratikus problémák	Technológiai jellegű nehézségek
5	Piacra jutás, piaci pozíció erősítésének nehézségei	Piacra jutás, piaci pozíció erősítésének nehézségei
6	Technológiai jellegű nehézségek	Adminisztrációs, bürokratikus problémák
7		Lemaradás az infokommunikációs fejlesztések terén, az új kommunikációs és értékesítési technikák alkalmazása terén
8		Vállalkozói, menedzsment ismeretek szűkössége, hiánya

11. táblázat: A vállalkozások problématerképe 2014-ben és 2021-ben (saját felmérés)

14.1.1 A prioritáshoz kapcsolódó Pest megyei stratégiai célok részletes meghatározása

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepcióban meghatározott megyei jövőképünk az „Európai térben versenyképes, és minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye”. A célkitűzés megvalósításának egyik alapfeltétele Pest megye gazdasági környezetének fejlesztése, ezért a Pest Megyei Területfejlesztési Programban kiemelt szerepet szánunk a versenyképesség és a hatékonyság javítására.

A területfejlesztési koncepció három pillére közül ezért az egyik kifejezetten gazdasági fókuszú, ez a „Gazdaság dinamizálása; az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve”. Az átfogó cél három stratégiai cél és egy átfogó területi cél megvalósításából építkezik:

- GD.1. A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése; több lábon álló gazdaság; a technológia és tudás intenzív, valamint a foglalkoztatást erősítő hagyományos ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése, a gazdasági ágak közül kiemelten az ipar, az építőipar, a turizmus, a közlekedés, kereskedelem, raktározás, az információ és kommunikáció ágazatokban

működő vállalkozások versenyképességének növelése, technológiai felkészültségének javítása.

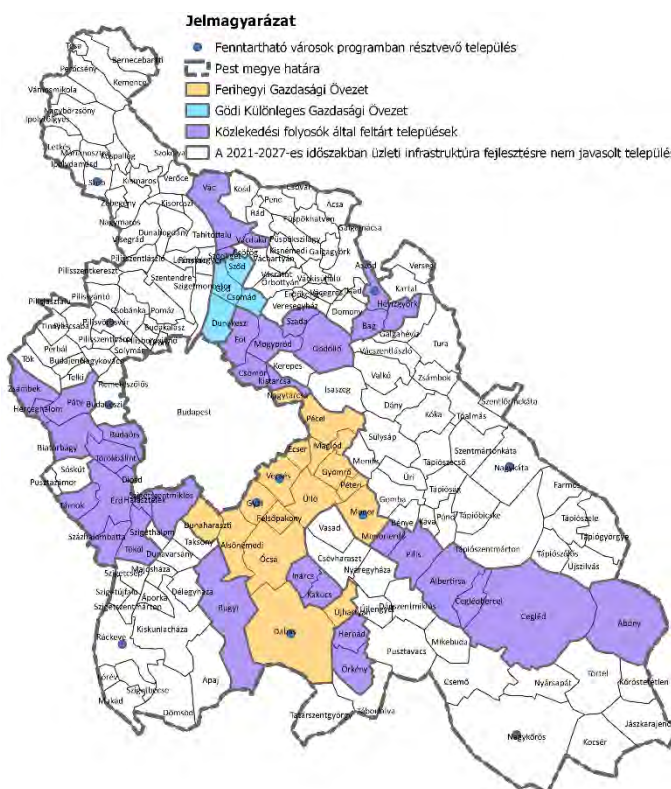
- GD.2. Gazdasági húzóterseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése.
- GD.3. Makroregionális logisztikai funkciók és a rászervezhető értékteremtő képesség erősítése kiemelten az MO mentén a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér térségében. A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése.
- ÁTC.1. A fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykáta, illetve a lemaradó Aszódi, Ceglédi, Nagykőrösi, Dabasi, és Ráckevei járások gazdasági-társadalmi felzárkóztatása.

14.1.2 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritásban megfogalmazott gazdasági versenyképességet fokozó intézkedésekre a megye teljes területén szükség van, ugyanakkor vannak olyan intézkedések, amelyek a térbeli munkamegosztás, és a térségek eltérő fejlődése miatt csak bizonyos térségekre kell, hogy korlátozódjanak.

Az önkormányzati felmérés keretében a települések 57 db projektjavaslatot küldtek összesen 102 Mrd Ft értékben üzleti infrastruktúra, inkubátorház és a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztésére. A beérkezett tervek közül azonban sok olyan van, amelyet jelenleg még nem tartunk üzleti szempontból megalapozottnak tekintettel a települése fejletlen üzleti környezetére, kedvezőtlen elérhetőségére, fejletlen társadalmi viszonyaira.

Az elmúlt évtized fejlődése azt bizonyította, hogy a gazdaságfejlesztés hatékonysága nagyban függ az adott tér által biztosított környezet (demográfiai, társadalmi, közlekedési és szolgáltatási) minőségétől, így a fejlesztésekben fontos az egymásra épülés és a fokozatosság érvényesítése. A beavatkozások akkor igazán hatékonyak, ha segítenek a korábban már piaci alapokon megindult térbeli gazdasági folyamatok érvényesülésében. Ezen gondolatmenet mentén az üzleti infrastruktúra fejlesztése esetében, annak jelentős beruházás igénye miatt a 2021-2027-es időszakban a főközlekedési folyosókkal már feltárt és fejlődésben lévő térségek üzleti környezetét kívánjuk javítani. Az ezen kívül eső gyakran elmaradott térségekben, első sorban a fejlődés elsődleges társadalmi, demográfiai, települési infrastrukturális környezetének megerősítését célozzuk (II-V. prioritások), amelyet később követhet az üzleti infrastruktúra fejlesztése, de ezekben a terekben is fontos a vállalkozások technológiai felkészültségének, telephely feltételeinek javítása, digitális transzformációjának fejlesztése és általában is versenyképességük, hatékonyságuk javítása.

5. ábra Pest megye üzleti infrastruktúra fejlesztésre alkalmas települései 2021-2027

A megyei gazdaság egyik kiemelt, területi szempontból jól definiálható kiterjedéssel rendelkező ága a turizmus. Bár a fővároshoz való közelsége miatt bármely térségben pontszerűen kialakíthatók turisztikai szempontból értékes attrakciók, vagy rentábilisan működtethető szálláshelyek, programunkban alapvetően a komplex turisztikai adottságokkal rendelkező térségekre koncentrálunk. Ezek közül hazai viszonylatban is kiemelt jelentőségű a Dunakanyar Kiemelt Turisztikai Térség, amely megyében található területe a Dunakanyar egészét, a Visegrádi hegységet és a Börzsöny területét öleli fel. Szintén országos jelentőségű természeti és kulturális öröksége miatt, ám jelenleg még az előbbinél jóval inkább alulhasznosított térségei a Gödöllői dombság és Galga mente, illetve a Ráckevei-Duna turisztikai térségei. A fővárosiak által leginkább kedvelt és általában aktív turisztikai tevékenység számára lehetőségeket rejtő komplex turisztikai hasznosításra alkalmas a Pilis-Budai térség is. A megye délkeleti részének termálforrásaira és már korábban kiépült fürdőire, valamint az ökológiai szempontból nagy potenciált jelentő vizes élőhelyekre épülve, fürdő és egészségturizmus és ökoturizmus építhető ki. A megyének talán ez a legkevésbé feltárt, turisztikai lehetőségekkel rendelkező területe. A fenti turisztikai körzetekhez összesen 117 db település tartozik, melyek az összes megyei település 63%-át jelenti.

6. ábra Pest megye kiemelt turisztikai térségei 2021-2027

14.1.3 Vállalkozások versenyképességének javítása [P1.1-intézkedés]

a) beavatkozás: Vállalkozások foglalkoztatási gondjainak mérséklése [P1.1.a]

A gazdasági válság utáni gyors növekedés a munkaerő-piaci tartalékokat fokozódó ütemben szívta fel, amit a növekvő gazdasági aktivitás sem tudott kompenzálni. A rekord alacsony munkanélküliségi ráta, és magas aktivitás következtében egyes ágazatokban jelentős munkaerőhiány alakult ki, de általában is szűkös a szakképzett munkaerő a munkaerőpiacon. A vállalkozásoknak a keresleti piac miatt növekvő bérekkel is szembe kell nézniük, ám ezt a hatást némileg ellensúlyozza a forint gyengélkedése és a lassan, de biztosan növekvő infláció hatása. A vállalkozásokat a világválság ismét kihívások elé állította, hiszen folyamataikat, működésüket a lehetőségekhez kellett igazítaniuk. Ahol lehetett, a foglalkoztatás területén alternatív megoldásokat kellett alkalmazni, elterjedt a távmunka, illetve az atipikus foglalkoztatási formák. A megalapozó munkarész kérdőíves felmérésére alapján a Pest megyei vállalkozások több, mint 52%-a válaszolta azt, hogy a munkaerővel kapcsolatos problémák gátolják legjobban a fejlődésüket. A foglalkoztatási paktumra alapozva tehát olyan intézkedésekre van szükség, melyek hozzájárulnak a vállalkozások munkahelyeinek megőrzéséhez, kívánatosnak tartjuk az atipikus és családbarát foglalkoztatási formák alkalmazását, illetve ahol erre van mód, ezen foglalkoztatási formák megtartását a járványhelyzet enyhülését követően is, a munkavállalók kompetenciáinak javítását, illetve egyre nagyobb mértékben a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok foglalkoztatásának megkönnyítését, az inaktivitás további csökkentését, a munkába járás feltételeinek javítását. Elsődleges cél a munkaerő-piac rugalmasabbá tétele, a vállalkozások termelési

biztonságának, hatékonyságának növelése és az emberek gazdasági, foglalkoztatási biztonságának javítása. Bár jelentős változásokat kényszerített ki a piac, sajnos még mindig szükség van a vállalkozások humán környezetének fejlesztésére, mivel különösen a kis- és középvállalkozások esetében még mindig nem alakult ki megfelelő tudás és kompetens szemlélet a megfelelő munkahelyi légkör kialakításához, a munkafolyamatok optimális szervezéséhez, a munkakörök és az azokhoz kapcsolódó elvárások, hatáskörök tisztázásához, szétválasztásához. Fontos lenne a vállalkozások vezetőinél a vezetői kompetenciáik fejlesztésére, belső kommunikációjuk javítására.

Eredmény: A beavatkozás nyomán a termelés hatékonysága javul a vállalkozások foglalkoztatási gondjai enyhülnek. Ezzel együtt a népesség elhelyezkedési esélyei javulnak, a rugalmasabb foglalkoztatás révén kevesebben kényszerülnek feladni a munkájukat, egészségi, szociális, vagy családi problémák miatt, illetve csökken a munkahelyi ingázással töltött idő.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok

b) beavatkozás: Vállalkozások telephely feltételeinek javítása [P1.1.b]

A megyei vállalkozások esetében a fejlődés gátját jelenti a nem megfelelő méretű, minőségű, vagy nem megfelelő adottságokkal rendelkező telephely. A vállalkozások tevékenységüket gyakran lakóövezetbe ékelődve végzik, amely sem a települési környezet, sem pedig a közlekedés, szállítás szempontjából nem ideális. Emiatt szükséges a gazdasági tevékenységek és a lakófunkciók térbeli szétválasztása. Az egy helyre települő vállalkozások köré könnyebben és olcsóbban tervezhetők és kivitelezhetők üzleti, illetve infrastrukturális szolgáltatások, mindez segíti a vállalkozások közötti együttműködések, szinergiák kialakulását is. Szintén nem elhanyagolható előnyt jelentenek a modern termelési feltételek által lehetővé tett technológiai fejlesztések, folyamat innovációk és a termelés hatékonyságát szintén jelentősen javító modern munkahelyi környezet, illetve az új építési technológiák révén javuló környezeti hatékonyság. A KKV szektorban tehát elsősorban modern a 21. századi technológiai igényeit figyelembe vevő, környezetével összhangban lévő fejlesztések, iroda, termelőépület, raktárkapacitás, tároló és kiszolgáló terek létesítését és bővítését támogatnánk, valamint az meglévő épületek bővítését, felújítását, és energetikai korszerűsítését. Fontos lenne, hogy ezek a fejlesztések hatással legyenek a vállalkozás teljes működésére, ne csak egyetlen speciális területen váltsanak ki hatást.

A megye számára kedvező trend, hogy a nagyvállalkozások a távmunkában és a telekommunikáció fejlődésében rejlő lehetőségeket egyre nagyobb mértékben igyekeznek kihasználni, és a korábbi cégközpontok helyett, több telephelyen a munkavállalók lakóhelyéhez közelebbi lokációkban hoznak létre vagy bérelnek kisebb irodaterületeket. Ez a változás a foglalkoztatási célú ingázás csökkenéséhez, forgalomcsökkenéshez és hosszabb távon egy fenntarthatóbb gazdasághoz vezet, ezért a megye kiemelt érdeke ennek támogatása. A beavatkozás során támogatni kívánjuk a vállalkozások, illetve helyi önkormányzatok gazdasági célú ingatlanfejlesztéseit.

Eredmény: A vállalkozások telephelyfeltételeinek javulása a termelés hatékonyságának növekedését, az üzleti környezet fejlődését, a szinergikus hatások jobb kihasználását, a települési környezet, a munkakörülmények javulását eredményezi.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok, helyi önkormányzatok

c) beavatkozás: Pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés feltételeinek javítása [P1.1.c]

A mikro-, kis- és középvállalkozások az állami hitelprogramok ellenére továbbra is finanszírozási problémákkal küzdenek. Növekedésükhöz, fejlesztési elképzeléseikhez még mindig nehéz forráshoz jutniuk, de talán ennél is nagyobb problémát jelent az induló vállalkozások számára a megfelelő források megteremtése. A helyzet javítása érdekében a szükséges finanszírozási források rendelkezésre állását hitel-, faktoring-, lízing-, illetve tőkeprogramokkal, továbbá nagyobb kockázatvállalást ösztönző garanciatermékek működtetésével javítani. A beavatkozás során alkalmazhatóak visszatérítendő támogatástípusok is.

Eredmény: Javul a vállalkozások versenyképessége, a kezdő vállalkozások piacra lépésének esélyei javulnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: pénzügyi intézetek, vállalkozásfejlesztést segítő szervezetek

d) beavatkozás: Vállalati technológia fejlesztések [P1.1.d]

A vállalkozások versenyképességének javításához, hatékonyságuk növeléséhez szükség van technológiai felkészültségük javítására. Azonban ma már nem elegendő önmagában a technológiai változás a versenyképesség, hatékonyság fokozására, hanem ezzel együtt szükség van a vállalatok belső üzleti folyamatainak megújítására, innovációjára is. A technológia nyújtotta előnyök csak úgy aknázhatók ki megfelelően, ha a technológiai fejlesztések a működés stratégiai léptékű átgondolásával, komplex vállalati fejlesztések keretében valósulnak meg. A technológiai fejlesztések akkor különösen kívánatosak, ha azok segítenek a vállalkozások működését fenntarthatóvá tenni gazdasági és környezeti szempontból is. Ez utóbbi egyre fontosabb elvárás a piaci szereplők, megrendelők, fogyasztók szemszögéből is. A 2021-2027 közötti időszakban ezért az egyszerű eszközbeszerzések mellett egyre inkább a vállalkozások fenntartható technológiai transzformációját tartjuk szükségesnek, amely átfogja a működés teljes spektrumát.

Eredmény: A beavatkozástól a vállalkozások hatékonyságának és versenyképességének, illetve piaci alkalmazkodóképességük javulását várjuk. A növekvő versenyképesség, új lehetőségek, új vállalati növekedési pályák megnyílását, új piacok elérését teszik lehetővé. Várakozásaink szerint a vállalkozások működése minden szempontból rugalmasabbá és fenntarthatóbbá válik.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok

e) beavatkozás: Vállalkozások digitális transzformációja [P1.1.e]

A megyei vállalkozások digitális felkészültsége természetesen igen különböző. Ez nem véletlen, hiszen a vállalkozásoknál digitális átalakulásának (talán emiatt jobb szó az alkalmazkodás) az informatika állandó változása és fejlődése következtében folyamatosnak kell lenni. A digitális világ változásaihoz általában a mikro- kis és középvállalkozások képesek a leggyorsabban alkalmazkodni, hiszen az új informatikai eszközök, rendszerek a kisebb méret miatt könnyebben, kisebb kockázattal tesztelhetők, alkalmazhatók, kisebb a szervezeti hierarchiából származó ellenállás is. Bár egyre több vállalkozás ismeri fel a digitalizáció nyújtotta előnyöket, kevés olyan vállalkozás van, amely határozott elképzelésekkel rendelkezik a digitális transzformáció lépéseiről és ennek megfelelően tervezetten és ütemezetten alakítja át működését. Ugyanakkor a sikeres átalakulás alapfeltétele ebben az esetben is az átfogó, komplex tervezés és cselekvés, amely nem csak lokális, hanem a vállalat szempontjából globális változásra törekszik. Az új informatikai eszközök (mesterséges intelligencia, felhőszolgáltatások, adatelemzés) nemcsak a hatékonyságot növelik, de új, magasabb hozzáadott értékű termékek és szolgáltatások előállítását is lehetővé teszi, alapjaiban változtatja meg a munkafolyamatokat. A beavatkozás keretében olyan KKV körbe tartozó vállalkozások digitális átalakulását kívánjuk támogatni, amelyek rendelkeznek megfelelő digitális stratégiával, vagy most alakítják ki a hosszú távú digitális alkalmazkodásuk kereteit, illetve ennek nyomán olyan informatikai fejlesztéseket valósítanak meg, amelyek a tervezett folyamatba illeszkednek, és együtt járnak vállalkozások üzleti folyamatainak megújításával, hatékonyabbá tételével.

Eredmény: A vállalkozások technológiai színvonala és termelékenysége jelentősen javul. (Beleértve a készletszintek változását, a szervezet rugalmas alkalmazkodási képességét, a beszállítói kapcsolatokban elérhető hatékonyságot, a működés folyamatosságát, a stratégiai partnerségekben elérhető megtakarításokat, stb). Az értékesítés bővítésével új munkahelyek keletkeznek, elsősorban a nagyobb hozzáadott értékkel bíró munkakörökben. Az új kapacitások színvonalával a vállalkozások munkaerő iránti kereslete sokszínűbbé válik, gazdasági tevékenysége több lábon áll.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok

f) beavatkozás: Üzleti környezet fejlesztése [P1.1.f]

Vállalkozói, ipari, kereskedelmi és technológiai parkok, inkubátor-, és szolgáltatóházak létesítésével ösztönözzük a vállalkozások közötti szinergiák kialakulását. Ezen túl ezek a parkok, inkubátor és szolgáltató házak olyan fejlett szolgáltatási környezetet nyújtanak, amelyet egyetlen vállalkozás sokszor nem képes megteremteni, illetve nem tud finanszírozni. Ezáltal a kezdő vállalkozások indulását, meglévő vállalkozások működését és annak hatékonyságát (ezen keresztül versenyképességét) nagyban javítják. Az ipari, vállalkozói parkok fejlesztésének, inkubátor házak létesítésének a jelenlegi tervezési időszakban elsődlegesen ott látjuk lehetőségét, ahol az üzleti környezet indokolja az ilyen jellegű fejlesztéseket. Jelenleg ez még a transznacionális főközlekedési csatornák közvetlen környezetére, illetve a megye kiemelt gazdasági térségeire korlátozódik (ezek nagyjából egybe is esnek). Később, a belső terek telítődésével az elővárosi terek megerősödésével lehet indokolt további térségek bekapcsolása. Ezen infrastruktúra fejlesztések jelentős forrást igényelnek ezért nagyon fontos, hogy a fejlesztések körültekintő üzleti tervezés alapján jöjjenek létre, biztosítva a beavatkozás hatékonyságát.

Eredmény: A helyben elérhető termékek és szolgáltatások minősége, valamint a fejlődéshez szükséges tudás elérhetőségével felgyorsul az ismeretek adaptációja, elterjedése és alkalmazása, így a kezdeti életszakaszon gyorsabban lendülnek át az induló vállalkozások, üzleti modelljük kiforrott lesz, a hasonló vállalkozások jelenléte multiplikátorhatással bír, valamint csökkenti a működési és fejlesztési költségeket.

Potenciális kedvezményezettek köre: egyetemek, helyi önkormányzatok, gazdasági társaságok

g) beavatkozás: Vállalkozói együttműködések ösztönzése [P1.1.g]

A beavatkozás keretében szállítói hálózatok, klaszterek valamint egyéb vállalati együttműködések kialakulását és továbbfejlődését támogatjuk. Különös tekintettel a területi jó gyakorlatok alapján meghatározható megoldásokat a következő területeken: közös piaci fellépés; a stratégiai partnerségen, szállítói kapcsolatokon alapuló, illetve értékesítési együttműködések; innováció és közös fejlesztés, export.

Eredmény: Javul a nemzetközi piacra kilépni képes vállalatok száma, kkv-k képpé válnak szállítóként megjelenni a magyar és nemzetközi piacon.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdálkodó szervezetek, valamint egyesületek, köztestületek, alapítványok és vállalkozásfejlesztést segítő szervezetek

h) beavatkozás: Vállalkozásokat segítő tanácsadói program indítása [P1.1.h]

A vállalkozások sok esetben szorulnak külső tanácsadói segítségre, belső folyamataik optimalizálása, átalakítása, kompetenciáik javítása vagy éppen valamilyen a vállalkozás életében tervezett változás kapcsán. A nagyvállalatok ilyen esetekben a meglévő külső tanácsadóikra támaszkodva képesek menedzselni ezeket a változásokat. A kis és középvállalkozások azonban nem foglalkoztatnak állandó tanácsadó cégeket, hiányoznak a forrásaik és a megfelelő ismereteik ezeknek a változásoknak a sikeres menedzseléséhez. A vállalkozásokat számtalan állami szervezet segíti most is, hiszen a kamarák rendszerén túl a például a külföldre jutás támogatásában a HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zrt., valamint a CED Közép-európai Gazdaságfejlesztési Hálózat Nonprofit Kft. nyújt segítséget, de más szegmensekben is megvannak a támogató állami fenntartású szervezetek. Azonban a KKV szektor vállalkozásainak még mindig nehéz a külső segítség igénybe vétele, gyakran hiányosak a vállalkozások ismeretei e téren. A beavatkozás keretében fontosnak tartanánk a lehetőségek megismertetését, továbbá a segítségnyújtást a megfelelő piaci vagy állami tanácsadó szervezet megtalálásában, a partnerség kialakításában. A vállalkozások számára az ilyen szolgáltatások igénybevételét állami hozzájárulással szükséges segíteni azok jelentős költségigénye miatt. (Erre az állami tanácsadás keretében természetesen most is rendelkezésre állnak források.)

Eredmény: A vállalkozások gyorsabban, megfelelő információk birtokában képesek dönteni, átalakítani működésüket, vagy éppen új piacra lépni, megfelelő külföldi partnert találni. Ezzel a megyei vállalkozások hazai és nemzetközi versenyképessége növekszik.

Potenciális kedvezményezettek köre: kis- és középvállalkozások, vállalkozást segítő szervezetek

i) beavatkozás: Vállalati K+F tevékenység erősítése [P1.1.i]

A beavatkozás fő célkitűzése a megyei kutatás-fejlesztési ráfordítások növelése. Támogatja a szolgáltatások fejlesztését, valamint az innováció menedzsment humán kapacitásának folyamatos készség és kompetenciafejlesztését, helyben tartását. A beavatkozás támogatja a kisvállalatok, nagyvállalatok és egyetemek közötti stratégiai együttműködések létrejöttét, a tudás- és technológiatranszfer hatékonyságának növekedését. A beavatkozás célja az innovációs értéklánc különböző szakaszainak támogatása, a célzott alapkutatástól kiindulva akár a létrehozott termék piacra vitelének elősegítéséig. A megyei termelő és szolgáltató vállalatok, valamint a kutatásokat végző cégek, vagy egyetemek közötti kapcsolat nem megfelelő. Emiatt rossz az új technológiák adaptációja. A fordított információáramlás sem megfelelő, hiszen a vállalatok irányából is nehezen jutnak el információk a kutatás-fejlesztés irányában. A beavatkozás ezt a kapcsolati szakadékat is törekszik áthidalni.

Eredmény: Javuló K+F tevékenység, növekvő versenyképesség,

Potenciális kedvezményezettek köre: K+F+I tevékenységet végző vállalkozások, kutatóintézetek, egyetemek, gazdasági társaságok, K+F együttműködések, technológia transzfer és tudásmenedzsment irodák

j) beavatkozás: Vállalkozások támogatása a fenntartható működés, a körforgásos gazdaság modelljének adaptációjában [P1.1.i]

A beavatkozás célkeresztjében a vállalkozások működésének, teljes üzleti folyamatainak kiemelten a hulladéktermelés, kezelés szempontjait figyelembe vevő átalakításának támogatása áll. A megye hazánk legnagyobb ipari, szolgáltatási centrumát jelentő Közép-Magyarország metropolisz térség részeként az egyik legnagyobb termelője a hulladéknak, így különösen fontos hogy az itt működő vállalkozások a mainál nagyobb figyelmet fordítsanak a tevékenységük során keletkező hulladék kezelésére, újrahasznosítására, újrafeldolgozására, annak érdekében, hogy kibocsátásuk a nullához közelítsen. E szemléletnek a tervezéstől egészen az értékesítésig a teljes üzleti folyamatot át fogja. Mindez azonban nem csak a környezet terhelést csökkenti, hanem szerencsére javítja a vállalkozások hatékonyságát, és a fenntarthatóság szemléletének terjedésével a vállalkozások versenyképességét is. A beavatkozás keretében szükségesnek tartjuk a szemléletformálást, továbbá a körforgásos gazdasági modell bevezetésével kapcsolatos tanácsadást is. Ezen túl természetesen nemzeti védjegyek és szabványok kialakítását, amellyel bizonyítható a fogyasztó, illetve üzleti partner számára a körforgásos modell alkalmazása. Természetesen fontos, hogy az ilyen irányú fejlesztésekhez a vállalkozások pénzügyi segítséget is igénybe tudjanak venni, hiszen a digitalizációhoz, vagy bármely technológiai átállásnak, ennek is igen magasak lehetnek a költségei.

7. ábra Körforgásos gazdaság modellje (forrás: EU Bizottság)

Eredmény: A vállalkozások versenyképessége, hatékonysága javul, gazdasági tevékenységük környezetterhelése csökken. A települési környezet élhetőbbé válik, segít a vizek megóvásában és az élővilág megőrzésében.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok

14.1.4 Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése [P1.2-intézkedés]

a) beavatkozás: Kiemelt jelentőségű ipari, építőipari ágazatok (járműgyártás, elektronikai, híradástechnika, gyógyszeripar, építőipar) fejlesztése [P1.2.a]

A beavatkozás középpontjában különösen a járműgyártás, elektronikai, híradástechnikai és gyógyszeripari iparágak versenyképességének fokozása áll, azok üzleti környezetének, termelési feltételeinek javításán keresztül. A beavatkozás beruházásaihoz szorosan kapcsolódik a kutatás-fejlesztés, innovatív megoldások alkalmazása, így egyetemi együttműködések, K+F tudásbázis létrehozása, ipari kutatóközpont kiépítése valósul meg. Támogatjuk a fejlett technológiák széleskörű alkalmazásán (bionika, 3D nyomtatás, szenzorok és méréstechnológia, nanotechnológia, robottechnológia, automatizálás, precíziós gépek alkalmazása, csomagolóstechnológia, stb.) alapuló új megoldások, vállalkozások, valamint kapacitások fejlesztését. Beleértve az egyedi, személyre szabott gyártási, fejlesztési képességek és kapacitások erősítését is, úgy a gyártási technológia, mint az üzleti modellek oldaláról. Az előbbi ágazatok közül kilóg az építőipar, amely Pest megyében különös jelentőséggel bír, hiszen amellett, hogy a szuburbanizációs hatások miatt jelentős a helyi építőipari teljesítmény, amelyet a főváros szintén hatalmas piaca egészít ki. Az sem mellékes, hogy az építőipar környezetterhelése rendkívül nagy, így különösen fontos hogy az ágazat innovativitását, hatékonyságát és versenyképességét növeljük célzott támogatások segítségével.

Eredmény: Javul a vállalkozások versenyképessége, termelékenysége, működési hatékonysága és innovációs képessége.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok, vállalkozásfejlesztési szervezetek

b) beavatkozás: Mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedésének biztosítása [P1.2.b]

A meglévő tudásra, egyetemi bázisra alapozva modern technológiák és megoldások elterjedésével a termelékenység fokozását és bázisának kiszélesítését szükséges elérni. Segíteni kell a mezőgazdaság digitális átalakulását, a precíziós mezőgazdasági termelés térnyerését, a termelési folyamatok átalakítását. A mezőgazdasági termelés fenntarthatóságának megteremtésében a talajok megőrzésében, a biodiverzitás megóvásában érdekeltté kell tenni a mezőgazdasági termelőket, megfelelő szabványok és minőségi védjegyek segítségével ösztönözni kell a termelőket e változtatás irányába. Támogatni kell olyan innovatív mintagazdaságokat, pilot projekteket, amelyek a fenntartható mezőgazdasági termelés élő laboratóriumai lehetnek. Fontos az élelmiszeripar szakosodása a korábbi hagyományoknak megfelelően, de magas minőségű, feldolgozott termékek előállítására kell koncentrálni az egyes tájegységekre jellemző sajátosságok figyelembevételével.

Eredmény: Nő a szektor kibocsátása, egyes lemaradó térségekben feldolgozóipari kapacitások tudnak ismét működni, melyhez kapcsolódni tud az alapanyag termelés is.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok, vállalkozásfejlesztési szervezetek, költségvetési szervek

c) beavatkozás: Életmód, egészségipar és alkonygazdaság fejlesztése [P1.2.c]

Az egészségiparhoz kapcsolódóan a megyei gyógy- és termálfürdők szolgáltatásainak fejlesztése, azok összekapcsolása és egységes csomagként való megjelenítése történik meg. Budapesttel közösen megvalósul a Duna vízfelületének jobb kihasználása. Az egészségipar kiegészül továbbá a biogazdálkodás, gyógynövénytermesztés és feldolgozás kapacitásainak fejlesztésével. A Börzsöny vidékén lehetőséget kívánunk adni az alkonyipar fejlesztéseinek is.

Eredmény: Térségi specializáció valósul meg egészségügyi szolgáltatások tekintetében. Olyan gyógyító környezet alakul ki, mely a hagyományos eljárásokat a legmodernebb technológiákkal ötvözve éri el hatását.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok, vállalkozásfejlesztési szervezetek, költségvetési szervek

d) beavatkozás: Turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése [P1.2.d]

A beavatkozás keretében a kiemelt megyei turisztikai térségek komplex fejlesztését kívánjuk megvalósítani. Ennek keretében a turisztikai attrakciók infrastruktúrájának, tematikus kínálatának, szolgáltatási palettájának fejlesztése valósul meg. Ez magában foglalja a természeti látnivalók, kulturális és épített örökség (kiemelten a megyében található paloták, kastélyok, kúriák, várak, templom-, és kolostorromok) megőrzését és a bemutatását lehetővé tévő infrastruktúra kiépítését, a megyei termál és gyógyvizek turisztikai hasznosítását. Az aktív turizmus fejlesztése a lovas túra útvonalak, a bakancsos turizmushoz köthető útvonalak, valamint az infrastrukturális háttér fejlesztését (lovardák, turista és kulcsos házak) öleli fel. Szintén fontos a helyi turisztikai, kulturális, tematikus rendezvények támogatása is. A beavatkozás keretében új szálláshelyek létrehozását a szálláshelykapacitások bővítését, minőségének javítását is támogatni kívánjuk. Végül talán a legfontosabb, hogy segítsük a megye és az egyes turisztikai térségek arculatának kialakítását, megfelelő marketingjét.

Eredmény: A megye turisztikai kínálata a mainál színesebbé válik, a turisztikai vállalkozások jövedelemtermelő képessége javul, a helyi önkormányzatok a turizmus révén többletbevételre tesznek szert. Az átgondolt turisztikai fejlesztések hozzájárulnak épített, kulturális és természeti értékeinek megőrzéséhez.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek, vállalkozásfejlesztési szervezetek, TDM irodák, Tourinform irodák, költségvetési szervek, települési és megyei önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok

e) beavatkozás: Kereskedelem, logisztika [P1.2.e]

A kereskedelem és logisztika az elmúlt évtizedek során kiemelt jelentőségű ágazattá vált a megye életében. A kedvező közlekedéscsomóponti helyzet, a nagy lokális fogyasztói piac révén óriási növekedésen ment keresztül a kereskedelem és logisztika. De nem csak volumenében változott meg az ágazat, hanem a korábbinál sokkal innovatívabb, sokoldalúbb lett, hiszen a logisztika egyre több feladatot átvesz a termelő és szolgáltató cégektől észrevétlenül integrálódva azok tevékenységébe. A kereskedelemben pedig egyre nagyobb szeletet hasít ki az e-kereskedelem, amelynek informatikai logisztikai támogatása új innovatív és növekedésben lévő ágazat. A megye számára fontos, hogy ezen nagy bővülés előtt álló tevékenységet végző hazai vállalkozásokat, illetve azok fejlődését támogassa, a nagy globális szereplőkkel szemben.

Eredmény: A kereskedelmi és logisztikai tevékenységet folytató vállalkozások hatékonysága, innovativitása és ezáltal versenyképessége növekszik, nő az ágazat hozzáadott értéke.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok, vállalkozásfejlesztési szervezetek, oktatási intézmények

14.1.5 Területi fókuszú gazdaságfejlesztés [P1.3-intézkedés]

a) beavatkozás: Gödi Különleges Gazdasági Övezet integrált fejlesztése [P1.3.a]

A különleges gazdasági övezet településein -Sződ kivételével- a megyében jellemzőnél jóval magasabb a vállalkozássűrűség, nagyon kedvező a népesség korösszetétele és képzettsége is. Több jelentős foglalkoztató is működik a térségben (Samsung SDI, Dunakeszi Járműjavító Zrt). A térség egyik iparági jellemzője a korszerű világítástechnológiai vállalatok jelenléte. Az övezet településein az elmúlt évekre jellemző jelentős népességnövekedés várhatóan nem áll meg, ennek megfelelően a közszolgáltatások folyamatos elmaradásban vannak és lesznek a lakossági igényektől. Az övezet fejlődését ezért

koordináltan, ésszerű területhasználat fenntartása mellett kívánjuk elősegíteni. Bizonyosan szükség lesz a szociális, egészségügyi, nevelési és oktatási ellátórendszer erősítésére, a kikapcsolódást szolgáló közösségi terek fejlesztésére, a térség közösségi közlekedésének fejlesztésére, a közutak-kerékpárutak fejlesztésére.

Az övezet öt településére egységes fejlesztési program kerül kidolgozásra. Ennek megvalósítása során a gazdaságfejlesztés társadalmi és infrastrukturális hátterének megalapozása történik meg. Ennek forráskeretét a megyei önkormányzat ipari adóból származó bevételei jelentik. Ezen túl szükséges az üzleti infrastruktúra további fejlesztése, illetve a vállalkozások közvetlen támogatása is a hatékonyság és versenyképesség fokozása érdekében. Vállalkozási együttműködések ösztönzése a szinergiák kihasználása érdekében.

Eredmény: A térség társadalmi és infrastrukturális feltételei tovább javulnak, a beköltöző, és már itt működő vállalkozások számára az üzleti környezet javul.

Potenciális kedvezményezettek köre: megyei és települési önkormányzatok, gazdasági társaságok, társadalmi szervezetek

b) beavatkozás: Ferihegyi Gazdasági Övezet integrált fejlesztése [P1.3.b]

Az ország gazdaságfejlesztésének egyik legnagyobb fejlődési potenciállal rendelkező térsége az Ferihegyi Gazdasági Övezetnek elnevezett, a repülőtér tágabb környezetét magába foglaló térség. A repülőtér és környéke rendkívül dinamikusan fejlődő logisztikai övezet, intermodális csomópont része, vasúti és közúti kapcsolatrendszerrel. A fejlesztési programban a Ferihegyi Gazdasági Övezetet tágan értelmezzük, és az M0-ás keleti szakaszának, az M5 autópálya északi részének, valamint az M4 újonnan átadott északi részének területeit értjük alatta. Szándékunk, hogy a megtelepedett nemzetközi cégek, logisztikai bázisok ellátásai láncjaihoz minél több hazai vállalkozás is be tudjon kapcsolódni. Bízunk benne, hogy pusztán a tranzitszolgáltatásokon felül az áruflowot megállító tevékenységek – lokális gyártás, elosztási tevékenységek jönnek létre. Az övezetben támogatni kívánjuk továbbra is új gazdasági területek létrejöttét,- lehetőség szerint térben jobban elosztva.

A program horizontális jellegű, első sorban az összefogást az együtt tervezést, az együttműködést kívánja előmozdítani a térségi szereplők (vállalkozások, önkormányzatok, állami és civil szervezetek) mintsem közvetlen forrásokkal kívánja támogatni azok fejlődését. Ugyanakkor a program közvetlenül is hozzájárul a térség fejlődéséhez, hiszen kiemelt gazdaságfejlesztési térségként a többi gazdasági célú beavatkozás célterületeként jelenik meg.

Eredmény: A térség társadalmi és infrastrukturális feltételei tovább javulnak, a beköltöző, és már itt működő vállalkozások számára az üzleti környezet javul.

Potenciális kedvezményezettek köre: települési önkormányzatok, gazdasági társaságok, vállalkozásfejlesztési szervezetek

14.1.6 A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése

12. táblázat: I. Prioritás Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása - Összefoglaló táblázat

Prioritás neve: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának fejlesztése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
1	Intézkedés: Vállalkozások versenyképességének javítása									
1.1	Vállalkozások foglalkoztatási gondjainak mérséklése	Pest megye	gazdasági társaságok, köznevelési intézmények, közép- és felsőoktatási intézmények	munkaképes korú lakosság	2021.05.15. - 2023.10.01.	5 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01);	Támogatott vállalkozások száma; Képzési programokban résztvevő munkavállalók száma	PMKIK, Pest Megyei Kormányhivatal,
1.2	Vállalkozások telephely feltételeinek javítása	Pest megye	gazdasági társaságok, helyi önkormányzatok	Mikro, kis-, és középvállalkozások, Nagyvállalatok	2021.05.15. - 2023.10.01.	15 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01); Zöldebb, karbonszegény Európa (P02);	Támogatott vállalkozások száma; Megtartott munkahelyek száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	-
1.3	Pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés feltételeinek javítása	Pest megye	pénzügyi intézetek, vállalkozásfejlesztést segítő szervezetek	Mikro, kis-, és középvállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	15 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01);	Támogatott vállalkozások száma; Megtartott munkahelyek száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	MNB, Kereskedelmi Bankok
1.4	Vállalati technológia fejlesztések	Pest megye	gazdasági társaságok,	Mikro, kis-, és középvállalkozások, nagyvállalatok	2021.05.15. - 2023.10.01.	15 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01);	Támogatott vállalkozások száma;	-

Prioritás neve: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának fejlesztése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
									Megtartott munkahelyek száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	
1.5	Vállalkozások digitális transzformációja	Pest megye	gazdasági társaságok,	Mikro, kis-, és középvállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	15 Mrd Ft	GINOP+, DIMOP+	Intelligensebb Európa (P01);	Támogatott vállalkozások száma; Megtartott munkahelyek száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	IFKA, kamarák, IVSZ
1.7	Üzleti környezet fejlesztése	Fenntartható városok programban résztvevő települések; Ipari, vállalkozói park fejlesztés övezete ¹⁰	helyi önkormányzatok, gazdasági társaságok	Mikro, kis-, és középvállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	6 Mrd Ft	TOP+	Intelligensebb Európa (P01); Zöldebb, karbonszegény Európa (P02);	Támogatott vállalkozások száma; Megtartott munkahelyek száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	PM, kamarák, Közép-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság, Magyar Köztársasági Nonprofit Kft.,
1.9	Vállalkozói együttműködés ösztönzése	Pest megye	gazdasági társaságok, egyesületek, alapítványok, nonprofit szervezetek,	kis-, és középvállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	500 millió Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01)	A programba bevont vállalkozások száma	IFKA, Kamarák,

¹⁰ 1.sz. ábra

Prioritás neve: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának fejlesztése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezetttek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
1.8	Vállalkozásokat segítő tanácsadói program indítása	Pest megye	gazdasági társaságok,	kis-, és közép-vállalkozások,	2021.05.15. - 2023.10.01.	2 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Támogatott vállalkozások száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	Kamarák, IFKA
1.10	K+F tevékenység erősítése, vállalatok és kutatóhelyek közötti együttműködés támogatása	Pest megye	gazdasági társaságok, felsőoktatási intézmények	kis-, és közép-vállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	5 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01)	A támogatott K+F együttműködésben résztvevő vállalkozások száma	NKFIH
1.12	Vállalkozások támogatása a fenntartható működés, a körforgásos gazdaság modelljének adaptációjában	Pest megye	gazdasági társaságok,	kis-, és közép-vállalkozások,	2021.05.15. - 2023.10.01.	2 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Támogatott vállalkozások száma Támogatott vállalkozásoknál keletkező hulladék tömegének csökkenése	Kamarák, IFKA,
2. Intézkedés: Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése										
2.1	Kiemelt jelentőségű ágazatok fejlesztése	Pest megye	gazdasági társaságok, felsőoktatási intézmények	Mikro, kis-, és középvállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	5 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Támogatott vállalkozások száma; Megtartott munkahelyek száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	IFKA

Prioritás neve: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának fejlesztése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
2.2	Mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedésének biztosítása	Pest megye	gazdasági társaságok, egyéni cégek	egyéni vállalkozók, őstermelők, Mikro, kis-, és középvállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	5 Mrd Ft	VP+	Intelligensebb Európa (P01);	Támogatott vállalkozások száma; Megtartott munkahelyek száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	NAK
2.3	Kereskedelem, logisztika	Pest megye	gazdasági társaságok,	Mikro, kis-, és középvállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	5 Mrd Ft	GINOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Támogatott vállalkozások száma; Megtartott munkahelyek száma; Létrehozott új munkahelyek száma; Befizetett IPA (Ft);	MKIK
2.4	Életmód, egészségipar és alkonygazdaság fejlesztése	Pest megye	gazdasági társaságok, önkormányzatok	Mikro, kis-, és középvállalkozások	2021.05.15. - 2023.10.01.	5 Mrd Ft	GINOP+ TOP+	Intelligensebb Európa (P01) Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Létrejött egészségipari központok száma, Létrejött időskorba lépő népesség ellátását szolgáló intézmények, központok száma, Támogatás által indukált beruházások nagysága, Létrehozott új munkahelyek száma;	
2.5	Turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése	Délkelet Pest megyei termál és ökoturisztikai térség, Dunakanyar kiemelt turisztikai térség,	gazdasági társaságok, önkormányzatok	Mikro, kis-, és középvállalkozások, lakosság, turisták	2021.05.15. - 2023.10.01.	6 Mrd Ft	TOP+ GINOP+	Intelligensebb Európa (P01) Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Fejlesztett szálláshelyen eltöltött vendégéjszakák száma, Támogatott turisztikai attrakciók száma,	Magyar Turisztikai Ügynökség, MKIK, FATOSZ, MSZÉSZ, TDM

Prioritás neve: Versenyképes Pest megye: a megye több lábón álló gazdaságának fejlesztése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátor neve	Együttműködők nevei
		Gödöllőidomság és Galgamente turisztikai térség, Pilis-Budai aktív turisztikai térség, Ráckevei-Duna turisztikai térség,							Támogatott vállalkozások száma; Megtartott munkahelyek száma;	
3.	Intézkedés: Pest megye kiemelt fejlesztési övezetei									
3.1	Gödi Különleges Gazdasági Övezet Integrált területi programja	Göd, Dunakeszi, Fót Sződ, Csomád	gazdasági társaságok, önkormányzatok, Pest Megye Önkormányzata	Mikro, kis-, és középvállalkozások, civil szervezetek, nonprofit szervezetek, önkormányzatok	2021.05.15. - 2027.12.01	nem ismert	Iparüzési adó, GINOP+, TOP+			-
3.2	Ferihegyi Gazdasági Övezet fejlesztése	az övezet 16 települése	gazdasági társaságok, önkormányzatok, Pest Megye Önkormányzata	Mikro, kis-, és középvállalkozások civil szervezetek, nonprofit szervezetek, önkormányzatok	2021.05.15. - 2023.10.01	-	TOP+	<i>Intelligensebb Európa (P01)</i> <i>Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)</i>	Támogatott vállalkozások száma; Támogatás által indukált beruházások nagysága;	-

13. táblázat: Az intézkedések pénzügyi ütemterve

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (Mrd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (Mrd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (Mrd Ft)
Vállalkozások versenyképességének javítása	60,5	20,0	80,5
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése	26,0	6,0	26,0
Pest megye kiemelt fejlesztési övezetei	na.	na.	na.
ÖSSZESEN	86,5	26,0	106,5

14.2 Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése [II. Prioritás]

14.2.1 A prioritás indoklása

A prioritás a megye leszakadó járásainak komplex fejlesztését célozza, amelynek keretében első sorban a társadalmi kohézió, felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtésén keresztül kívánjuk megteremteni a hosszú távú fejlődés alapjait, egyúttal lépéseket teszünk a közlekedés helyzetének javítására és ezek eredőjeként a helyi gazdaság megerősítésére.

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetfeltáró kötete több helyen tartalmaz járási összehasonlító adatokat, melyekből világosan látszódnak a megyén belüli törésvonalak. Miközben az agglomerációs zónához tartozó térségekben, településeken a fejlett régiókra jellemző folyamatok jellemzőek inkább (annak minden pozitív és negatív összetevőjével), addig a megye pesti oldalának megyehatárhoz közeli térségeiben egyértelműen a társadalmi, gazdasági elmaradás-leszakadás negatív folyamatai a meghatározóak.

Az EU elmúlt költségvetési ciklusai során Pest megye fejlett régiós státusza, illetve a gazdasági válság közösen azt eredményezték, hogy nem javult a régió belüli kohézió, és inkább nőttek a távolságok a centrum és a periféria között. Miközben a többi, konvergencia régióban jelentős erőforrások álltak rendelkezésre a fejlettségbeli lemaradás visszafordítására, a fővárostól mintegy 30-50 km távolságban egy fejlett régió belüli periférikus térség alakult ki. Az érintett járások települései mintegy „vákuumba” kerültek, így mind a támogatáspolitikai, mind a privát befektetések elkerülték azokat. Ugyan a Pest megyének juttatott kompenzációs források tompították az ösztönző rendszer hiányát, de nem voltak elegendők arra, hogy ezeket a tendenciákat jelentősen megváltoztassák.

Ezekben a térségekben közel 330 ezren egy átlagos magyar megyényien laknak és helyzetük sem kedvezőbb, mint a szomszédos konvergencia régiókban élőké. Az ezekben a térségekben végbemenő gazdasági, demográfiai változások alapvető kihívások elé állították a térségek településeit, közösségeit, az ott élő embereket, ott működő vállalkozásokat. Az ipari tevékenységek és a helyi gazdaság leépülése, az agrárium és élelmiszeripar termelésének csökkenése, a helyi vásárlóerő csökkenése, mindegyik térségben bekövetkezett. Ezek a térségek már nem képesek önerőből megállítani lemaradásukat, ahhoz külső segítségre is szükségük van. A megye konvergencia régióvá válásával a felzárkóztatásra a korábbinál nagyobb esély mutatkozik, az előző költségvetési időszakhoz képest nagyobb forrástömeg rendelkezésre állása miatt.

A térségekben általában jellemző a települések közúton történő rossz megközelíthetősége (kivétel a Dabasi térség), a fizikai és az üzleti infrastruktúra hiányossága, a gazdaság szerkezeti problémái (a vállalkozások alacsony száma, a nagyfoglalkoztatók hiánya, a termelő és szolgáltató cégek klaszteresedésének elmaradása), valamint az agrárium és az élelmiszeripar termelésének jelentős csökkenése. Jelenleg a növekedés és a munkahelyteremtés több feltétele is hiányzik. A rekreációs szolgáltatások és a turisztika adottságai kedvezőek, de térség mélyen a lehetőségei alatt teljesít; a helyszínek és programok nem kapcsolódnak hálózatba és minőségi fejlesztésre szorulnak.

A lemaradó térségek társadalmi jellemzői is gátolják a fejlődésüket. A szuburbanizáció ezt a teret még nem érte el, így az nem is hozott jelentős társadalmi átalakulásokat. Az érintett települések népessége többnyire elöregedőben van, a lakosság iskolázottsága jelentősen elmarad az agglomerációban jellemzőtől. Ennek megfelelően a népesség jövedelemtermelő képessége és ezáltal életkörülményei is kedvezőtlenek. Az említett társadalmi jellemzők pedig jelentős szociális problémákat is felszínre hoznak. A kedvezőtlen közlekedési kapcsolatok egyes térségekben jelentősen csökkentik az elhelyezkedés esélyeit, rontják az oktatási egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, így jelentősen csökkenték a társadalmi mobilitás esélyét. Akár egész települések lakosságának helyzetét konzerválva hosszú távon és lehetetlenné téve az ott élők számára a szegénységből való kitörést.

Ahhoz, hogy e térségek települései képesek legyenek csökkenteni lemaradásukat és javítani pozíciójukat, mindenképpen komplex beavatkozásra van szükség, amely együtt próbál megoldást keresni a gazdasági, társadalmi problémákra, és egyben olyan települési környezetet teremt, amely képes megakadályozni a térségben élők elvándorlását, a települések elöregedését.

A prioritásban egyfelől a helyi gazdaság és növekedés beindítása a cél, térségre szabott beavatkozási eszköztárral. Sajátos feladatot jelent az új vállalkozások alapítása, a vállalkozások fejlesztése, a tudatosabb inkubáció és telephelyfejlesztés, a termékfejlesztés ösztönzése, az ipari parkok helyzetének és szerepének újragondolása, vállalkozások, vagy azok telephelyeinek „idecsábítása” és megtartása, a járássok, illetve azok tágabb környezetének gazdasági struktúrájához illeszkedő szakképzés és felnőttképzés minőségi újjászervezése, a térség márkaépítését, valamint pozíciószerezését támogató marketingtevékenység kiemelt felkarolása. Az egyes járássok adottságaihoz illeszkedő ágazati szempontú gazdaságfejlesztés (mezőgazdaság, ipar, építőipar, turizmus, alkonygazdaság és az ezek köré épülő szolgáltatások).

Emellett szükség van a helyi társadalom megerősítésére, a szociális problémák leküzdésére. A jelenleginél magasabb szintű egészségügyi, oktatási és egyéb alap és bővített szolgáltatások elérésének javítása érdekében szükséges megerősíteni e térségek központjainak infrastruktúráját, megerősíteni központi szerepkörüket. Ezzel párhuzamosan a kisebb települések esetében szintén szükség van a települési infrastruktúra fejlesztésére, vonzó települési környezet kialakítására. A társadalmi összetartozás megerősítésére, közösségfejlesztésre, a szociális szolgáltatások, az oktatás és az egészségügy alapfokú intézményeinek fejlesztésére, megújítására.

A meglévő problémák kezelése differenciáltan kell, hogy végbemenjen, az egyes térségeknek nagyon eltérőek a társadalmi, gazdasági és környezeti adottságaik, így a kitörés, felzárkóztatás lehetőségei is.

A prioritás további megerősítését szolgálja, hogy a **1805/2013. (XI. 12.) Korm. határozat** alapján a RAG (Regionális Támogatási Térkép) ezen pest megyei térségek felzárkóztatásának, az ott működő KKV szektor megerősítésének szándékát szem előtt tartva került meghatározásra. A térkép 2022. január 1. után módosul, amelynek következtében, valamennyi megyei településen a legmagasabb támogatási intenzitás lesz elérhető a vállalkozások számára.

Rendkívül fontos lenne, hogy ezek a pest megyei térségek, különösen az érintett járássok legrosszabb mutatókkal rendelkező települései, bár nem halmozottan hátrányos helyzetűek, a szabad vállalkozási zónákhoz hasonló státuszt kaphassanak.

14.2.2 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritás összesen hét lemaradó járás komplex fejlesztését célozza. Ezek közül a Szobi járás a szlovák-magyar államhatáron található, így határmenti térségként, jelentős történelmi hátránnyal is meg kell küzdenie. A többi járás a megye keleti és déli határán fekszik, kívül rekedve az agglomerációs gyűrűn, így egyfajta belső perifériát képezve. Ahogyan arról szó esett, az egyes térségek társadalmi, gazdasági, közlekedési jellemzői jelentősen eltérnek egymástól nem véletlen tehát, hogy az alábbiakban felsorolt intézkedések és beavatkozások nem az összes járásra, csak a lemaradó járássok kiválasztott körére érvényesek. Az intézkedések és beavatkozások esetében illetve az összefoglaló táblában is jelzésre kerülnek az érintett térségek.

14.2.3 Helyi gazdaságfejlesztés [P2.1-intézkedés]

a) beavatkozás: Ipari park fejlesztés és vállalkozások telephely feltételeinek javítása [P2.1a]

A lemaradó térségek mindegyikében fontos a vállalkozások telephelyeinek fejlesztése, hiszen éppen ezekben a térségekben működő vállalkozások nem rendelkeznek a megfelelő telephelyi adottságokkal, és nem áll rendelkezésre megfelelő tőkéjük ilyen volumenű beruházás megvalósítására, tisztán önerőre támaszkodva. Ugyanakkor gyakori, hogy a települési szövetbe ékelődve végzik e vállalkozások tevékenységüket. Minden járásban támogatjuk a barnamezős területek rehabilitációját, gazdasági célú újrahaznosítását.

Jelentősebb üzleti infrastruktúra fejlesztését kizárólag a lemaradó térségek I. prioritásban meghatározott településein tartjuk indokoltnak fejleszteni, ennek keretében is kiemelten ipari és vállalkozói parkok, inkubátor házak létrehozását.

Eredmény: A helyi vállalkozások képesek lehetnek termelésük bővítésére, termelési színvonaluk emelésére. A munka környezet javulása, a munkalehetőségek bővülése a térség népesség megtartó képességét javítja.

Potenciális kedvezményezettek köre: mikro, kis és középvállalkozások

b) beavatkozás: Vállalkozások technológiai feltételeinek javítása, digitális transzformáció segítése [P2.1b]

A leszakadó járáások vállalkozásainak technológiai színvonala jóval sokszínűbb, mint az agglomeráció területén működő vállalkozásoké. Éppen ezért egyszerre van szükség az I. prioritásban említett nagyobb komplex fejlesztések támogatására és az egyszerűbb termelőeszközök beszerzésének, cseréjének támogatására. Fontos a gazdasági szerkezetváltás, az intenzívebb, fejlettebb technológiák alkalmazása, mely növeli hatékonyságukat, segítheti piaci alkalmazkodásukat és integrációjukat nemzetközi értékláncokba.

Eredmény: A helyi vállalkozások képesek lehetnek termelésük bővítésére, termelési színvonaluk emelésére. A munka környezet javulása, a munkalehetőségek bővülése a térség népesség megtartó képességét javítja.

Potenciális kedvezményezettek köre: mikro, kis és középvállalkozások

c) beavatkozás: Helyi térségi és hálózati gazdaságfejlesztés [P2.1c]

Vállalkozások hálózatosodása és logisztikai potenciáljának fejlesztése. Az M0 autópálya mentén létrejövő, Budapest és az agglomeráció piaca által generált prosperáló ipari-logisztikai tengely jelentős potenciált rejt magában, amire több ipari és logisztikai park települt. A zónák azonban az autópálya környezetén nem terjednek túl, ezért lehetőséget kell teremteni, hogy a térségi vállalkozások beszállítóként, vagy különböző szolgáltatások biztosításával kapcsolódni tudjanak az intenzíven növekvő gazdasági zónához. A program végrehajtása során vállalkozások hálózatosodása, klaszteresedése valósul meg, komplex beruházás- és befektetés-ösztönző programok, vállalkozásfejlesztés kerülnek támogatásra. A fejlesztés célja a térségi vállalkozások termékeinek jelentősebb piacra jutásának elősegítése, nemzetközi tevékenység beindítása üzleti modellek kialakításával, feldolgozóipari és logisztikai értékláncokhoz való kapcsolódással.

Külön figyelmet érdemelnek azok a területek, amelyek a fontos közlekedési folyosók mentén fekszenek. Ezek több gazdasági-ipari körzethez is csatlakozhatnak. A Cegléd-Nagykőrös-Kecskemét (Szeged) tengely mellett Budapest-Ferihegy-Cegléd-Szolnok folyosó is komoly potenciált hordoz magában, különösen annak tekintetében, hogy országos jelentőségű főútvonalak, autópályák, autópályák és vasúti vonalak csomópontjai. Kiemelkedő logisztikai potenciállal rendelkezik pl. Cegléd (ahol a helyi vállalkozások az ipari-gazdasági övezetek termelési rendszereire fűződhetnek fel beszállítóként (járműipar, gépgyártás, elektronika), illetve együttműködések ösztönzésével (klaszterek) nagyvállalati befektetéseket hozhatnak a térségbe. Ennek érdekében már eddig is különböző forrású támogatások érkeztek térség ipari területei, telephelyei számára.

Az **alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés** keretében célunk a helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezések felkarolása és a térségek célzott, specifikus támogatása, ezáltal a helyi gazdaságban működő vállalkozások megerősítése, foglalkoztatási helyzetük javítása, új vállalkozások alapítása, a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztási szintjének növelése, új termékek fejlesztése a cél. A program eszközzrendszere:

- közösségi alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködésekhez kapcsolódó komplex beruházások támogatása;

- helyi termékek (bogyós gyümölcsök) termelését és piacra jutását elősegítő együttműködések kialakítása;
- helyi termékek, termékcsomagok térségi, megyei szintű értékesítésének, piacra vitelének támogatása;
- helyi termékek fogyasztásának ösztönzése;
- térségi/megyei szintű helyi vállalkezési szolgáltatások fejlesztése és szolgáltatók együttműködésének támogatása;
- megyei/térségi szintű helyi termékminősítő rendszerek kialakítása;
- helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok lebonyolítása.

A beavatkozás fontos jellemzője, hogy a helyi gazdaság fejlesztését összekapcsolja a regionális tudásközpontokkal, valamint a tudásintenzív vállalkozásokkal, kísérleti kutatásokkal. Például, génbankból származó specifikus fajták kísérleti termesztése, új nemesítésű haszonnövények (pl. gyümölcsfajták) nemesítése, növényvédelmi technológiák kidolgozása, gyógynövénytermesztés. Támogatja ezen kívül az ilyen háttérrel folytatott termékek piacra-jutását.

Eredmény: A helyi vállalkozások képesek lehetnek a szinergiák kihasználására, így hatékonyságuk, piaci pozíciójuk javul.

Potenciális kedvezményezettek köre: mikro, kis és középvállalkozások

d) beavatkozás: Turizmus fejlesztése [P2.1d]

A helyi turisztikai szolgáltatások minőségének javítása, új turisztikai szolgáltatók támogatása. Komplex turisztikai fejlesztések létrehozásának támogatása. A Szobi járásban az aktív turizmus keretei között a Duna és az Ipoly turisztikai hasznosításának elősegítése, látogatóközpont, kisvasút fejlesztése, a Börzsöny kevésbé értékelt természeti látnivalóinak feltárása, népszerűsítése. Új attrakciók kialakítása, a turisztikát támogató vendéglátó vállalkozások fejlesztéseinek támogatása, Minőségi szálláshely fejlesztések támogatása. Kulturális rendezvények támogatása, önálló arculat kialakítása.

A Nagykátai, Nagykőrösi és Ceglédi járásokban a fürdőturizmus és az erre épülő egészségügyi szolgáltatások fejlesztésének támogatása. A vizes élőhelyeket bemutató tanösvények, ökoturisztikai látványosságok fejlesztése. A fenti fejlesztésekhez kapcsolódóan kiemelten támogatható e térségben a kereskedelmi és magán szálláshelyek fejlesztése.

A Ráckevei járásban a kulturális örökség megőrzésén túl a Duna-ág turisztikai hasznosítását, a helyi aktív és rekreációs turisztikai fejlesztéseket, az ehhez kapcsolódó turisztikai célú kulturális rendezvényeket. Szintén támogatjuk a kereskedelmi és magán szálláshelyek fejlesztését.

Az Aszódi térségben a kulturális örökséghez tartozó értékek megőrzését és bemutatását támogatjuk e fejlesztési kezdeményezés keretében.

Eredmény: A turisztikai fejlesztések révén a térségek ismertsége növekszik, a turisztikai vállalkozások jövedelemtermelő képessége nő, a helyi foglalkoztatás növekszik, a fejlesztések a települési környezetet javítják. Összességében növekszik e térségek népességmegtartó képessége

Potenciális kedvezményezettek köre: mikro-, kis- és középvállalkozások, helyi önkormányzatok, egyházak, nonprofit szervezetek

e) beavatkozás: Alkonygazdaság megtelepedésének elősegítése [P2.1e]

A metropolisz térségben igen magas az időskorúak aránya, e térségek egy részének kiválóak az adottságai az idősellátás és a hozzá kapcsolható szolgáltatások tekintetében. Az alkonygazdaság (Silver economy) megtelepedésének elősegítése alatt az időskorba lépő népesség speciális ellátórendszerének kialakítására, fejlesztésére irányuló programot értjük. A szolgáltatás célcsoportját elsősorban nem a helyben élő időskorúak jelentik, hanem olyan szépkorúak, akik a térség környezeti adottságaira alapozva kellemes környezetben, az igényüknek megfelelő szolgáltatást választva kívánják idős napjaikat eltölteni. A fejlesztési kezdeményezés keretében a bentlakásos idősellátó

intézmények létesítését, meglévő intézmények szolgáltatási színvonalának emelését, bővítését és korszerűsítését támogatjuk, valamint az azt kiszolgáló egyéb idősellátáshoz kapcsolódó vállalkozás eszköz, illetve telephelyfejlesztéseit. De ezen túl az alkonygazdaság és a közösségépítés célkitűzéseinek összehangolása is szükséges közművelődés feladataival. Sokszínű, strukturált, integratív közművelődési-kulturális szolgáltatás-, és intézményrendszer kialakítása a cél, amelyben részt vállalnak a helyi kulturális és egyéb szolgáltatók és intézmények. A program célterülete, a Szobi, Nagykátai és Ceglédi járásek települései.

Eredmény: A nagyregió idősellátásának feltételei, körülményei javulnak, a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások a térségek versenyképességét és a helyi gazdaság fejlődését eredményezik.

Potenciális kedvezményezettek köre: települési önkormányzatok, mikro, kis és középvállalkozások, egyházak, nonprofit szervezetek

f) beavatkozás: Agrárvertikum, élelmiszeripar jövedelemtermelő képességének fokozása [P2.1.f]

A leszakadó térségekben az agrárium súlya nagyobb, mint a megye fejlettebb térségeiben, jelentősen járul hozzá a helyi foglalkoztatáshoz és ezen keresztül az itt élők életkörülményeihez. A főváros közelsége miatt ebben a térben nemcsak a nagygazdaságok, hanem a kistermelők számára is rengeteg lehetőség kínálkozik. A program keretében célunk a termelők technológiai felkészültségének javítása, ezzel a termelés hatékonyságának és az agrártermékek minőségének javítása. Az **agrárvertikum jövedelemtermelő képességének növelése** a térség egyik legfontosabb fejlesztési cél.

A mezőgazdaság termelékenységének fokozásával, a feldolgozóipar fejlesztésével, rövid ellátási láncok kialakításával, a helyi alapanyagok használatával hatékony és magas hozzáadott érték termelésére képes agrárvertikum alakulhat ki. Szükséges a termelés mennyiségi és minőségi mutatóinak javítása, az élelmiszer-feldolgozóipari kapacitások fejlesztése a piacra jutás támogatása (főleg export esetén), továbbá helyi ellátási láncok kialakítása.

Eszköztár:

- modern technológiák, precíziós mezőgazdasági módszerek alkalmazása,
- gazdák közti együttműködés kialakítása, a termelés, feldolgozás, raktározás és értékesítés folyamataiban
- raktár- és hűtőkapacitás növelése (termék előkészítés, rövid idejű tárolás, stb.),
- helyi feldolgozás fokozása,
- élelmiszeripari szakosodás: piaci rések, speciális igények, hagyományos kereslet, új termékek,
- alternatív kultúrák (energianövény, ipari növény, vetőmagtermesztés, erdősisítés),
- különleges, vagy hagyományos helyi termékek terjesztése,
- helyi termékek márkaértékének kialakítása;
- piacbővítés, külföldi megjelenés, szállítói és értékláncokban való részvétel,
- beruházás- és befektetés-ösztönzés.

A térség adottságaira és termelési hagyományaira épülő mezőgazdaság megújítása a környezeti feltételeknek megfelelő tájhasználat kialakításával, a környező agrárinnovációs és tudásbázisok (Nemzeti Agrárkutató és Innovációs Központ (NAIK) – Ceglédi Kutatóállomás) tapasztalatainak felhasználásával valósulhat meg az agrár-, öko potenciálra épülő feldolgozóipar kialakítása, fókuszáltan a fiatal gazdák bevonásával. A hagyományos termékstruktúrán túl új, piacképes, innovatív termékek gyártásának ösztönzése, különösen a speciális (bio-, funkcionális, egészséges élelmiszer) szegmensben, kihasználva a fogyasztói trendeket. A feldolgozóipari kapacitás fejlesztésével új termékek előállítására, nagyobb mennyiségű alapanyag feldolgozása hatékonyabban mehet végbe. Szükséges komplex termelői rendszerek felállítása, a termelők összefogása az élelmiszeripar alapanyaggal történő ellátása érdekében, valamint ehhez kapcsolódóan modern technológia kerül kiépítésre, pl. hévíz felhasználása

a kertészetekben. A program a Ceglédi, Nagykőrösi, Nagykátai, Ráckevei és Aszódi járások területére vonatkozik.

Eredmény: Az agrártermelés és az élelmiszeripari termelés színvonala és hatékonysága és jövedelemtermelő képessége növekszik, a mezőgazdaságban dolgozók életkörülményei javulnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: őstermelők, mezőgazdasági és élelmiszeripari mikro-, kis- és középvállalkozások

14.2.4 Térségi társadalmi felzárkóztatás [P2.2-intézkedés]

a) beavatkozás: Oktatás, nevelés fejlesztése, élethosszig tartó tanulás elősegítése [P2.2.a.]

A megyei népesség iskolázottságában jelenlévő területi különbségek igen nagyok, a legfejlettebb agglomerációs járásokban az iskolázottság a fővárosban jellemzőnek felel meg, míg a fővárostól távolodva egyre alacsonyabb. Sajnos a lemaradó térségekre (a Szobi járás kivételével) az jellemző, hogy kevés a kvalifikált szakember, és magas a képzetlen, jobbára csak általános iskolát végzettek aránya. Hiába rosszabbak a foglalkoztatási mutatók, mint az agglomeráció településein, ha éppen a képzettséget követelő állásokra nehéz helyben szakembereket találni. Ahhoz, hogy e térségek képesek legyenek ledolgozni gazdasági hátrányukat, mindenképpen szükséges a helyi oktatás fejlesztése, a szakképzés megerősítése. Sajnos az oktatás hatékonyságát rontja, hogy viszonylag sok gyermek családi háttere nem megfelelő, sokan indulnak hátrányos helyzetből.

A fejlesztési kezdeményezés keretében szükséges fejleszteni a nevelési intézmények infrastrukturális és eszközhátterét, szükséges az iskolai felzárkóztató és tehetséggondozó programok indítása, hogy csökkenjen az iskolai lemorzsolódás és a gyerekek többsége szakmához jusson, illetve legyen esélyük magasabb végzettség megszerzésére is. Meg kell könnyíteni iskolabusz rendszerrel a tanulók iskolába jutását, azonos esélyt teremtve a kistelepüléseken vagy a tanyás területeken élő gyermekek számára is. Meg kell erősíteni a szakképzés rendszerét, nem csak az ebből a szempontból kiemelt helyzetű Ceglédi járás területén. Biztosítani kell a korábban lemorzsolódott fiatalok számára a tanulás, a szakma megszerzésének lehetőségét a felnőtt képzés keretei között, akár gyorsított ütemben.

A program elindítása minden érintett járásban szükséges.

Eredmény: Az iskolai lemorzsolódás csökken, a népesség általános iskolázottsága javul, a munkaerőpiaci kínálat javul.

Potenciális kedvezményezettek köre: települési önkormányzatok, állami intézmények, egyházak, nonprofit szervezetek

b) beavatkozás: Lakosság egészségi állapotának javítása [P2.2.b]

A lakosság alacsonyabb iskolázottsága, a jövedelmi viszonyok, az öregedő társadalom miatt az itt élők általános egészségi állapota sokkal rosszabb, mint az agglomeráció területén. Éppen ezért a fejlesztési kezdeményezés több egészségügyet érintő beavatkozást tartalmaz. Szükséges az egészségügyi alap és szakellátás infrastruktúrájának, eszközfelszereltségének javítása. Szintén elengedhetetlenül fontos a rendszeres mobil szűrések megszervezése, a kistelepüléseken és a tanyás térségekben is, illetve szemléletformáló, egészségmegőrzést szolgáló, felvilágosító kampányok indítása is. Ahol lehetőség van, ott építeni kell az egészségmegőrzést, illetve gyógyulást segítő helyi értékekre, a termál- és hévforrásokra, gyógyvizekre. A programra minden lemaradó térségben szükség van. Az egészség megőrzésében szerepe van a sport és aktív szabadidős tevékenységeknek is, támogatni kell ezek fejlesztését, illetve a sport és szabadidős létesítményekhez való egyenlő hozzáférést.

Eredmény: A térségben élők egészségi állapota javul, az egészségesen várható élettartam növekszik.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, egészségügyi intézmények, egyházak, nonprofit szervezetek

c) beavatkozás: Települési és térségi szociális ellátórendszer megerősítése [P2.2.c]

A leszakadó járásokban viszonylag magas a szociális gondoskodásra szoruló aránya is, mind a nappali mind pedig a bentlakásos szociális intézmények szinte teljes kapacitáskihasználtsággal működnek. A cél, hogy infrastrukturális fejlesztésekkel a szociális alap és szakellátás rendszerét ezekben a térségekben megerősítsük. Szintén lényeges ebben az esetben is a személyes gondoskodás rendszerének megerősítése, különösen az idősek és gyermekek esetében. Rendkívüli fontossággal bír a nehéz helyzetű családok támogatása, lakhatási problémáik akár közösségi összefogáson alapuló támogatása.

Eredmény: A szociális segítségnyújtás révén javulnak a járásban élők életkörülményei, a segítségnyújtás révén a kiszolgáltatott helyzetű személyek családok helyzete javul.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, állam által működtetett szociális intézmények, egyházak, nonprofit szervezetek

d) beavatkozás: A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása [P2.2.d]

Az egészséges teljes élethez hozzátartozik a sport és a kulturális rekreációs lehetőségek biztosítása. Miközben a nagyvárosokban széleskörűen biztosítottak ezek a lehetőségek, a kisebb településeken, periférikus térségekben élők számára ezek a lehetőségek sokkal szűkebbek. Szükség van tehát olyan közösségi terek, sportlétesítmények létrehozására, már létező épületek felújítására, amely a helyi tömegsportot, a szórakozást, kikapcsolódást segíti. A vidéki térségekben továbbra is szükség van a települési könyvtárak gyűjteményeinek bővítésére, a könyvtár épületek felújítására, közösségi házak építésére, felújítására is. A települések számára kiemelt fontosságú a közösség építését szolgáló kulturális és sport rendezvények szervezése is.

Ezekre a programokra minden lemaradó térségben szükség mutatkozik.

Eredmény: A települések népességmegtartó képessége javul, összetartóbb települési közösség alakul ki, a kulturális intézmények és könyvtárak hozzájárulnak az iskolázottság javításához, az esélyegyenlőséghez. A sportlétesítmények a fiatalabb korosztályba tartozók számára az egészségesen várható élettartam növeléséhez járulnak hozzá.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, egyházak, nonprofit szervezetek

e) beavatkozás: Térségi értékek megőrzése, térségi identitás erősítése [P2.2.e]

A térségek népességmegtartó képessége szempontjából különösen fontos, hogy az ott élők között erős összetartozás érzés alakuljon ki. A program a hagyományok, a történelmi emlékek ápolását, helyi kulturális, természet és építészeti értékek megőrzését támogatja, infrastrukturális fejlesztések, helyi programok támogatása segítségével.

Eredmény: A térség népességmegtartó képessége növekszik, a helyi hagyományok, tárgyi és kulturális emlékek az utókor számára is megismerhetővé válnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, egyházak, nonprofit szervezetek

14.2.5 Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés [P2.3-intézkedés]

a) beavatkozás: Járásközpont települések komplex fenntartható fejlesztése [P2.3a]

A lemaradó járásokban kiemelten fontos a központi szerepkörű települések fejlesztése, hiszen általában ezekben a településekben található a legnagyobb foglalkoztatók, a fontosabb közintézmények, szolgáltatások, egyben ezek általában a legközelebbi közlekedési csomópontok is. Térszervező erejük méretüktől függetlenül az adott térség szempontjából rendkívül fontos. Éppen ezért e települések infrastrukturális fejlesztése kiemelt fontosságú, hiszen intézményeiket nem csak a település, hanem az egész járás lakossága igénybe veszi. A térségközpontok komplex fejlesztési programjaiban kiemelt szerepet kell, hogy kapjanak a többi településen élők által is használt létesítmények, utak, közterek fejlesztésének.

A leszakadó térségekről a készített tanulmányban¹¹ is fontos célként jelenik meg Nagykáta, Szob, Aszód, és kisebb léptékben Nagykőrös térségközponti szerepének növelése, és ennek érdekében komplex fejlesztések elindítása. Pilot jelleggel 2021-ben Nagykáta város komplex fejlesztési programjának első üteme fog elindulni. Ezt követnie kell a második szakasznak és a tapasztalatok alapján válnak tervezhetővé hasonló projektek a többi járásközpontban is. A jó gyakorlatok átvételével, a helyi sajátosságok figyelembevételével lehet a programot pontosan célozni.

Eredmény: A térség társadalmi, gazdasági ereje növekszik, a különböző szolgáltatások színvonala, elérhetősége javul. A városok élhetőbbé, rendezettebbé válnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok

b) beavatkozás: Térségi elérhetőség javítása, helyi közlekedés fejlesztése [P2.3b]

A Szobi járásban a határmentiségből adódó hátrányok felszámolása során megye és országhatáron átnyúló együttműködést kívánunk kialakítani Nógrád megyével és Nyitra és Besztercebánya megyékkel. Az együttműködések a közlekedési kapcsolatok javítására, azok közös fejlesztésére, a közösségi közlekedés fejlesztésére, a táji-, természeti potenciálok megőrzésére és fejlesztésére irányulnak. A megyehatár melletti fejlesztések terén Nógrád megyével szükséges megteremteni a szorosabb együttműködést.

Az Aszódi, Nagykátai járások illetve és a Ráckevei járások egy részének megközelíthetősége a fővároshoz való földrajzi közelségük ellenére igen rossz. A tömegközlekedés egyes elzártabb települések irányába rendkívül ritka, mivel a közlekedési társaságok számára ezen vonalak üzemeltetése nem rentábilis. A tömegközlekedés hiánya azonban kézzel fogható gazdasági és társadalmi hátrányokhoz vezet. Éppen ezért szükség van ezen járások és települések tömegközlekedésbe kapcsolására, ha ez nem megoldható, úgy helyben kell megoldani ezt (falubusszal, vagy egyéb módon). Szintén szükséges a településekhez vezető alacsonyabb rendű utak minőségének javítására és a települések belterületi útjainak felújítására, burkolására. Ahol ez lehetséges biztosítani kell az alternatív közlekedési eszközök használatának lehetőségét, kerékpárutak létesítésével.

Eredmény: A települések elérhetősége, így az ott élők életminősége javul, a helyi vállalkozások versenyképességét is növeli a közlekedési feltételek javulása.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok

c) beavatkozás: Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése [P2.3c]

A települések felelős vízgazdálkodásának javítása, a klímaalkalmazkodás mindenütt cél, ugyanakkor egyes térségekben a csapadékvíz évről évre jelentős károkat okoz, így a vízvezetés, vízvisszatartás megoldása sürgető kérdés. A Szobi és a Nagykátai járások egyes települései e tekintetben kiemelt beavatkozást igényelnek. A települési zöld infrastruktúra fejlesztése mindenütt fontos feladat, a településkép, az életkörülmények javítása érdekében.

Eredmény: A vízkárok csökkenése, a települési környezet javulása, a települések népességmegtartó képességének növekedése.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok

d) beavatkozás: Települési egyéb közszolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastruktúrájának fejlesztése [P2.3d]

Bár kiemelten egyes intézményekre vonatkozóan, illetve egyes településekre vonatkozóan, de általánosságban is fontos a települési közszolgáltatásokat nyújtó intézmények fejlesztése, műszaki megújítása, bővítése. Minden térség minden településén szükség van a programra.

Eredmény: A közszolgáltatások minőségének elérhetőségének javulása.

¹¹ Responzum Kft. Pest megye leszakadó térségei (2019)

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok

e) beavatkozás: Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, megújuló energia termelés elősegítése [P2.3e]

Az önkormányzatok tulajdonában lévő épületek gyakran nem felelnek meg a mai igényeknek, nemcsak esztétikai, vagy funkcionális, hanem műszaki és energetikai szempontból sem. A települések klímaalkalmazkodásához elengedhetetlenül szükséges, de üzemeltetési szempontból sem mellékes, hogy az intézmények épületenergetikai jellemzői milyenek. A program részeként támogatni kívánjuk az önkormányzati fenntartású intézmények épületenergetikai megújulását, illetve az önkormányzatok energia mérleget javító, illetve a megújuló energiák termelését segítő helyi jelentőségű fejlesztéseit.

A települések megújuló energia termelő, és így önellátó képességének javításának egyik módja a térségben nagymértékben rendelkezésre álló biomassza felhasználásának növelése valósul meg mintaprojekt megvalósításával. A mintaprojekt keretében megvalósított beruházás bemutatja, hogy a lokális energiaellátó, vagy előállító rendszerek létrehozása és üzemeltetése versenyképes alternatívája a „falugáz” programnak.

A geotermikus energia felhasználásának növelése természetes kitörési pont egy olyan térségben, mely települései egy részének nevében szerepel a „hévíz” szó. A fejlesztések erre a geológiai adottságra alapozva támogatni kívánják a geotermikus energiatermelés növelését, a hévíz és intenzív kertészeti tevékenység összekapcsolását és fejlesztését.

Eredmény: Az önkormányzatok energiafelhasználásának, ezen keresztül pedig dologi költségeinek, illetve környezetterhelésnek a csökkenése.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok

14.2.6 A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése

14. táblázat: II. Prioritás: Szolidáris Pest megye, a társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségek komplex fejlesztése - Összefoglaló táblázat

Prioritás neve: Szolidáris Pest megye, a társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségek komplex fejlesztése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
1.	Helyi gazdaságfejlesztés									
1.1	<i>Ipari park, vállalkozói park fejlesztése és vállalkozások telephely feltételeinek javítása</i>	Az ipari park fejlesztésre kijelölt települések, illetve telephely fejlesztés esetén minden térség	vállalkozások, helyi önkormányzatok	vállalkozások	2022-2027	3,5 Mrd Ft	TOP+, GINOP+	Intelligensebb Európa, Zöldebb, karbonmentes Európa	Fejlesztett terület nagyságaa	
1.2	<i>Vállalkozások technológiai feltételeinek javítása, digitális transzformáció segítése</i>	minden lemaradó térség	mikro-, kis és középvállalkozások	vállalkozások	2021-2027	7 Mrd Ft	TOP+, GINOP+	Intelligensebb Európa, Zöldebb, karbonmentes Európa	termelékenység növekedése	
1.3	<i>Helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés</i>	minden lemaradó térség	mikro-, kis és középvállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok	mikro-, kis és középvállalkozások	2021-2027	1 Mrd	GINOP+	Intelligensebb Európa	létrejött vállalati együttműködések száma	
1.4	<i>Turizmus fejlesztése</i>	Szobi, Aszódi, Ráckevei járások, illetve a DK Pm-i turisztikai térség települései	mikro-, kis és középvállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok	mikro-, kis és középvállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok	2021-2027	7 Mrd	TOP+, GINOP+	A polgáraihoz közelebb álló Európa	támogatott projektek szám, létrejött szállásférőhelyek száma, vendégéjszakák száma	Magyar Turizmus Ügynökség
1.5	<i>Vidéki gazdaság, üzleti infrastruktúrájának fejlesztése</i>	minden lemaradó térség	östermelők, mikro-, kis és középvállalkozások,	östermelők, mikro-, kis és középvállalkozások	2021-2027	7 Mrd	GINOP+	A polgáraihoz közelebb álló Európa	támogatott projektek száma,	

Prioritás neve: Szolidáris Pest megye, a társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségek komplex fejlesztése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
1.6	Alkonygazdaság megtelepedésének elősegítése	Szobi, Nagykátai és Ceglédi járás	vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	2024-2027	3,5 Mrd Ft	EFOP+	A polgáraihoz közelebb álló Európa, Szociálisabb Európa	Létrejött férőhelyek száma, támogatott projektek száma	
1.7	Agrárvertikum, élelmiszeripar jövedelemtermelő képességének fokozása	Ceglédi, Dabasi, Nagykőrösi és Nagykátai járások	östermelők, mikro-, kis és közép vállalkozások,	östermelők, mikro-, kis és közép vállalkozások	2021-2027	3 Mrd	KAP	A polgáraihoz közelebb álló Európa	támogatott projektek száma,	
2. Térségi társadalmi felzárkóztatási program										
2.1	Oktatás, nevelés fejlesztése, élethosszig tartó tanulás elősegítése	minden lemaradó térség	helyi önkormányzatok, állami intézmények, vállalkozások	helyi önkormányzatok, állami intézmények, vállalkozások	2021-2027	2 Mrd	EFOP+, TOP+	Szociálisabb Európa	támogatott projektek száma,	
2.2	Lakosság egészségi állapotának javítása	minden lemaradó térség	civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	2021-2027	2 Mrd	EFOP+, TOP+	Szociálisabb Európa	támogatott projektek száma, létrejött/megújított férőhelyek száma	
2.3	Települési és térségi szociális ellátórendszer megerősítése	minden lemaradó térség	civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	2021-2027	1,5 Mrd	EFOP+, TOP+	Szociálisabb Európa	támogatott projektek száma, létrejött/megújított férőhelyek száma	
2.4	A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása	minden lemaradó térség	civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	2021-2027	1 Mrd	EFOP+, TOP+	Szociálisabb Európa	támogatott projektek száma, létrejött/megújított férőhelyek száma	
2.5	Térségi értékek megőrzése, térségi identitás erősítése	minden lemaradó térség	civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	civil szervezetek, egyházak, helyi önkormányzatok	2021-2027	0,5 Mrd	EFOP+, TOP+	Szociálisabb Európa	támogatott projektek száma, létrejött/megújított férőhelyek száma	
3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés										
3.1	Járasközpont települések komplex fenntartható fejlesztése	minden lemaradó térség	helyi önkormányzatok	helyi önkormányzatok	2021-2027	27 Mrd	TOP+	A polgáraihoz közelebb álló Európa,	támogatott projektek száma, létrejött/megújított férőhelyek száma	

Prioritás neve: Szolidáris Pest megye, a társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségek komplex fejlesztése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
								Szociálisabb Európa		
3.2	Térségi elérhetőség javítása, helyi közlekedés fejlesztése	minden lemaradó térség	helyi önkormányzatok, Magyar Közút Zrt., közlekedési társaságok	helyi önkormányzatok, Magyar Közút Zrt., közlekedési társaságok	2021-2027	20 Mrd	TOP+, IKOP+	A polgáraihoz közelebb álló Európa, Szociálisabb Európa	támogatott projektek száma, megújított utak hossza,	
3.3	Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése	minden lemaradó térség	helyi önkormányzatok, önkormányzati gazdasági társaságok	helyi önkormányzatok, önkormányzati gazdasági társaságok	2021-2027	3 Mrd	TOP+,	A polgáraihoz közelebb álló Európa, Szociálisabb Európa	támogatott projektek száma, létrejött/megújított zöldfelület területe, létrejött/megújított csapadékvíz elvezető hálózat hossza	
3.4	Települési közszolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastruktúrájának fejlesztése	minden lemaradó térség	helyi önkormányzatok, önkormányzati intézmények	helyi önkormányzatok, önkormányzati intézmények	2021-2027	1,5 Mrd	TOP+, EFOP+	A polgáraihoz közelebb álló Európa, Szociálisabb Európa	támogatott projektek száma, létrejött/megújított férőhelyek száma	
3.5	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, megújuló energiatermelés	minden lemaradó térség	helyi önkormányzatok, önkormányzati intézmények	helyi önkormányzatok, önkormányzati intézmények	2021-2027	2 Mrd	TOP+, KEHOP+	A polgáraihoz közelebb álló Európa, Szociálisabb Európa, Zöldebb, karbonmentes Európa	támogatott projektek száma, megtakarított energia	

15. táblázat: Az intézkedések pénzügyi ütemterve

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (Mrd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (Mrd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (Mrd Ft)
Helyi gazdaságfejlesztés	25,0	6,0	31,0
Térségi társadalmi felzárkóztatási program	5,0	2,0	7,0

Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés	40,0	13,5	53,5
ÖSSZESEN	70,0	21,5	91,5

14.3 Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében–[III. Prioritás]

14.3.1 A prioritás indoklása

A megye kiváló közlekedés földrajzi helyzetére alapozva kívánjuk megerősíteni a megye és az egész nagyrégiónak a transzeurópai közlekedésben betöltött szerepét, olyan módon hogy egyúttal a megye belső közlekedési kapcsolatainak fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk, hiszen a közlekedés elemeinek készen kell állniuk e két szintű makroregionális és az intraregionális közlekedés fenntartható kiszolgálására.

A nagyvárosi régió makroregionális szerepkörének eléréséhez, a versenyképességi előny megszerzéséhez elengedhetetlen a közlekedési kapcsolatok erősítése, a térszerkezet kiegyensúlyozott fejlesztése, a hálós kapcsolatrendszer kiépítése és bekapcsolása a határokon átnyúló közlekedés – értékteremtés – folyamatába, a térségi elosztó szerep infrastrukturális háttérének kiépítése. Az elérhetőség javulása a tökevonzó-képesség növekedését fokozza, mely a szerepkörök erősödését, újabb ágazatok megjelenését és a gazdasági struktúra bővülését eredményezik. A prioritásban a nemzetközi főközlekedési hálózatokhoz kapcsolódó hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése, fejlesztése történik Pest megyében, a megye-, illetve az országhatáron átnyúló kitekintéssel.

A tervezés során figyelemmel voltunk arra, hogy ne egyedi szakaszokat emeljünk be az uniós tervezési ciklusba, hanem az egyes makroregionális hálózati elemek egymásra épüljenek és egy nagytérségi multimodális közlekedési hálózat jöjjön létre. A stratégiai program egészére igaz, hogy infrastruktúra és gazdaságfejlesztés nem válik szét egymástól, hanem egymást erősítő hatást gyakorolnak a fejlesztendő területre.

Pest megyében rendkívül koncentráltan jelennek meg nemzetközi főközlekedési utak. Ezeket nem csak a helyi lakosok, hanem az országon áthaladó tranzitutasok és szállítmányok is használják. Az úthálózat sugaras jellege miatt a megyei alközpontok elérhetősége nem mindig megfelelő, sőt bizonyos térségekben erősen hiányos. A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció egyik fontos megállapítása, hogy a sugárirányú közlekedésfejlesztést fel kell váltania a négyzethálós kialakításnak, vagyis az eddig háttérbe szorult települések közötti közutak fejlesztésének is hozzá kell fogni.

A klímaváltozás jelentősen és negatívan érinti a folyami áruszállítást és annak jelenlegi hatékonyságát és jövőjét. Bár a modern dunai kikötők alkalmasak jelentősebb mennyiségű áru mozgatására, átrakodására, a vízi szállítás számára a legnagyobb nehézséget a kiszámíthatatlan és folyamatosan csökkenő átlagos vízállás jelenti. Mindez a belvízi szállítás kiszámíthatóságát, hatékonyságát és ezzel együtt versenyképességét csökkenti. Amennyiben a Dunai hajózást, mint a páneurópai közlekedési rendszer kitüntetett elemét (VII: számú páneurópai közlekedési folyosó) fenn akarjuk tartani, úgy reagálni szükséges a klímaváltozás okozta kihívásokra. A fenntarthatósági és környezeti szempontok figyelembe vétele mellett meg kell találni azokat a műszaki megoldásokat, amelyek alkalmasak a folyam hajózhatóságának hosszú távú biztosítására. A Duna stratégia köré épülő európai együttműködés, mint platform megfelelő kereteket nyújt a közös fellépésre és a folyam problémáinak megoldására.

Bár a vasúthálózat modernizációja a legforgalmasabb nemzetközi vonalakon megkezdődött, szükséges a csomóponti elemek újragondolása, illetve megyei vasúthálózatot kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése is. Ez utóbbi területen is folyamatosak a fejlesztések, de mindenképpen nagy az elmaradás. A régió és az ország számára is kiemelkedően fontos lenne, hogy sugaras vasúti összeköttetés helyett vagy a V0 vasúti elkerülő, vagy más a fővárosi csomópontokat elkerülő vasúti összeköttetés épüljön ki K-Ny-i irányban, tehermentesítve ezzel a fejpályaudvarok és a fővárosi vasúti viszonylatok leginkább problémás és zsúfolt részeit.

A járási rendszer kialakítása a város és vonzáskörzete kapcsolatra épül, azonban ezeknek a központi településeknek a megközelítése közösségi közlekedéssel, illetve közúton (főleg az agglomerációtól

távolodva) jelenleg rossz minőségű mellékúthálózaton történhet csak. A prioritásban ezért a leromlott úthálózati elemek felújítása és közlekedésbiztonsági beavatkozások is szerepelnek.

Nem csak a járási központok elérhetőségén érdemes javítani, hanem Budapest és térsége viszonylatában is. Már nem jelenthető ki egyértelműen, hogy az ingázás csak Budapest irányú, hiszen az agglomerációban is jelentős termelő, szolgáltató kapacitások épültek ki. Intézkedésként emiatt megfogalmaztuk a közösségi közlekedés tengelyei mentén a multimodális csomópontok, P+R, B+R parkolók fejlesztését.

Az elővárosi közlekedés fejlesztése mellett fontos, hogy fejlődjön a települések belső közlekedési hálózata is. Ahhoz, hogy az elővárosi közösségi közlekedés hatékonyan működhessen, és megfelelő alternatívája legyen az egyéni közlekedésnek, szükség van arra is, hogy a helyi (és a már említett települések közötti) tömegközlekedés, a ráhordó hálózatok is fejlődjenek. Hiszen hiába csökken a menetidő, illetve a várakozási idő, ha a településeken belül - a belső közlekedési hiányosságok miatt - az ott élők elvesztik ezt az előnyt.

A nemzetközi úthálózatok, TEN-T hálózat hiányzó szakaszainak kiépítéséig a főúthálózat van rendkívül leterhelve, mivel az országon belüli, települések közötti forgalmon túlmenően a nemzetközi forgalom is ezeken az utakon bonyolódik. Az autópályák építésforgalma is ezeket az útvonalakat terheli, majd az új hálózatok átadása után a tönkrement két számjegyű főutak felújítására már nem jut elegendő forrás. A többi hálózati elem (a három illetve négy számjegyű útjaink) is meglehetősen rossz állapotúak, köszönhetően annak, hogy a szuburbanizáció és a motorizáció terjedésével mindenütt jelentősen megnőtt a közúti forgalom.

A prioritásban szeretnénk lehetőséget adni továbbá a települések belterületi útjainak fejlesztésére is.

Pest megyét több nemzetközi, vagy regionális kerékpárút hálózat is átszelné, ha a hálózat elemei összefüggően kerülnének megépítésre. Korábban ezek a beavatkozások nem kerültek összehangolásra, ezért pontszerűen történtek a fejlesztések. A 2021-2027 uniós ciklusban a kerékpárút hálózatok építését kifejezetten regionális összefogáshoz rögzítjük. További fontos szempont, hogy a kerékpárútnak a hivatásforgalomban is fontos szerepet kell játszania, tehát gazdaságfejlesztési szerepének kimutathatónak kell lennie.

Miközben a forgalom jelentősen megnövekedett a megye úthálózatán, a gépjárművek biztonságtechnikai berendezéseinek, illetve az infrastruktúra állapotának javulásával (jobb közvilágítás, közlekedésbiztonságot szolgáló forgalomtechnikai berendezések, műtárgyak) fejlődésével egyre kevesebb a baleset, ezen belül is a halálos kimenetelű baleset. Ugyanakkor 2019-ben még mindig közel 2 ezer személyi sérüléssel járó baleset történt a megye útjain. Ennek további csökkentése érdekében szükségesnek tartjuk egyrészt az útkorszerűsítések esetében, másrészt az újonnan létesített közúti infrastruktúra elemek esetében a közlekedésbiztonság növelését szolgáló forgalomtechnikai berendezések, elemek, innovatív megoldások alkalmazását. Mivel a megye útjai rendkívül forgalmasak így akár pilot projektek formájában bizonyos innovatív közlekedésbiztonságot javító megoldások jelentős terhelés mellett tesztelhetők, alkalmazhatók.

14.3.2 A prioritáshoz kapcsolódó Pest megyei stratégiai célok

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció átfogó céljai közül a harmadik a „Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása a lokális és makrotérségi érdekeket kiszolgáló, fenntartható környezet”. Az átfogó célon belül releváns stratégiai célok a következők:

- TF.1. Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése a transzfer szerep ellátása és hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében
- A térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést

14.3.3 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritás területi vonatkozása általánosan nem határozható meg, a beavatkozás területi fókuszja fejlesztési kezdeményezésként eltérő lesz, a közlekedés vonalas jellegét figyelembe véve.

14.3.4 Hiányzó nemzetközi közlekedési kapcsolatok ütemezett megépítése, illetve a meglévő kapcsolatok fejlesztése [P3.1-intézkedés]

a) beavatkozás: Nemzetközi közúti kapcsolatok fejlesztése [P3.1.a]

Pest megye centrális, Budapestet övező elhelyezkedésének köszönhetően számos, nemzetközi szinten jelentős főút keresztezi, érinti. A gyorsforgalmi és főutak hálózata azonban nem folyamatos, helyenként csak szakaszosan kiépített. A sugaras-gyűrűs hálózat gyűrű irányú elemeinek hiányzó szakaszai a fővároson áthaladó utak telítődéséhez, állandó közlekedési konfliktusokhoz vezet, amely a megyei útszakaszok zsúfoltságának is egyik okozója. A torlódások csökkentéséhez, megszüntetéséhez és a térség geostratégiai pozíciójának jobb kihasználása érdekében elengedhetetlen a nemzetközi közúti közlekedési hálózat hiányzó szakaszainak mielőbbi megvalósítása. A gazdaságfejlesztési operatív céljainkhoz kapcsolódva kiemelten fontosnak tartjuk a transzkontinentális kapcsolati szerepre is alkalmas R11 gyorsforgalmi út ütemezett megvalósítását. Szükségesnek tartjuk, hogy a Ploce – Szarajevo – Budapest V/C Helsinki folyosó, illetve a Léva – Krakó – Gdansk irányú VI. Helsinki folyosó Budapest Léva közötti szakasza a TEN-T hálózat részeként, az Esztergom és Párkány határ menti várospár érintésével kapcsolódjon össze, és Budapestet, valamint a környező településeket Pest megye nyugati határa közelében elkerülve Ercsi térségében csatlakozzon rá az M6 autópályára.

Az észak-déli irányú nemzetközi kapcsolatok másik fontos nyomvonala az M2, Váctól a határig húzódó szakaszának kiépítése kiemelt jelentőségű.

Pest megye számára kiemelten fontos az M8 autópálya Veszprém – Szolnok közötti szakaszának, e nagyjelentőségű – TEN-T útvonalakat összekapcsoló, kiegészítő – hálózati elemnek az ütemezett megvalósítása, amely a megye kelet-nyugati irányú tranzitforgalomtól való részleges mentesítésének alapja. Az M8 gyorsforgalmi út megvalósításáig a regionális forgalmon túlmenően a nemzetközi forgalmat is a 4-es főút vezeti le. Elengedhetetlen az M4 autópálya (Üllő – Szolnok közötti szakasz) fejlesztése.

Eredmény: Makroregionális elérhetőség javítása, a megye nemzetközi áruszállítási, kereskedelmi folyamatokba való aktív, árumegállítást, hozzáadott érték termelést indukáló bekapcsolódása, szétválasztható nemzetközi és országon belüli közlekedés, kiszámíthatóbb utazási idő, csökkenő baleseti statisztikák, csökkenő közlekedéshez köthető káros anyag kibocsátás.

Potenciális kedvezményezettek köre: NIF ZRT., a Belügyminisztérium, az Országos Rendőr-főkapitányság, illetve meglévő szakaszoknál a Magyar Közút Nonprofit ZRT.

b) beavatkozás: Nemzetközi vasúti kapcsolatok fejlesztése [P3.1.b]

A beavatkozásban a fővárost délről elkerülő VO tehervonal és nagyobb távon a transzkontinentális nagysebességű vasútfejlesztés (NSV) megvalósítása szerepel. A meglévő vasúti nyomvonalakon a lassújelek megszüntetése, a kapcsolódó korszerű vasúti infrastruktúra kialakítása szükséges. Feladatot jelent a megyét keresztező két kiemelt európai vasúti áruszállítási folyosó környezetkímélő fejlesztése és a jelenleginél magasabb szolgáltatási színvonal elérése, az állomások felújítása, esetleges bővítése.

Eredmény: Makroregionális elérhetőség javítása, vasúti közlekedés ütemeztettségének javulása, a közlekedésre fordított időráfordítás csökkenése, környezetkímélő fuvarozási mód szerepének növekedése.

Potenciális kedvezményezettek köre: NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt.

c) beavatkozás: Duna szerepének erősítése a nemzetközi szállítmányozásban [P3.1.c]

A program keretében a folyót, a hazai üzemeltetésű hajóállományt, és a multimodális kapcsolatokat érintő összehangolt fejlesztést kívánunk megvalósítani, amely a Duna nemzetközi hajózási, kapcsolati szerepének növelésére irányul. A beavatkozások központi eleme a folyami hajózhatóság javítására, az áruszállításra alkalmas kikötői infrastruktúra bővítésére, a multimodális kapcsolatok kiaknázására, a kikötők közötti és vasúti elérhetőségének javítására is irányulnak. Fontos a Duna átlagos vízállásának növelése a hajózhatóság biztosítása érdekében, sarkantyúk és egyéb duzzasztóművek segítségével.

Eredmény: Makroregionális elérhetőség javítása, folyami, környezetkímélő fuvarozási mód szerepének növekedése az áruszállításban.

Potenciális kedvezményezettek köre: MAHART, önkormányzatok, Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság, gazdasági társaságok

14.3.5 *Közösségi közlekedés fejlesztése [P3.2-intézkedés]*

a) beavatkozás: Elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése [P3.2.a]

Budapest és Pest megye között integrált közösségi közlekedési rendszer kialakítására jelenleg irányulnak állami kezdeményezések. Az elővárosi közlekedés fejlesztése mellett meg kell teremteni a módváltás feltételeit fejleszteni B+R, P+R parkolókat. A program keretében szükséges megvalósítani a vasúti csomópontok fejlesztését (pl. állomásépület épület-energetikai korszerűsítése, akadálymentesítés, a multimodalitást elősegítő P+R, B+R, K+R parkolók fejlesztése).

Pest megye támogatja a Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa (FKT) által javasolt H5, H6 és H7 HÉV-vonalak, a pályák, a megállók, az utastájékoztatói rendszer teljes felújítását, a járművek cseréjét és a csepeli és a ráckevei vonal Kálvin térig való meghosszabbítását. A Pest megyében leszakadónak számító Csepel-sziget közlekedésfejlesztése környezetbarát módon történne ezzel a fejlesztési csomaggal, elősegítve ezzel a népesség (főleg a fiatal és mobilizálható) helyben maradását.

Továbbra is fontosnak tartjuk a városi-elővárosi menetrendek és szolgáltatások összehangolását, ami kapacitások növelése nélkül is szolgálná a közösségi közlekedés fejlődését.

Szintén cél a közúti közösségi közlekedés korszerűsítése, környezetbarát, alacsony, vagy 0 emissziójú buszok beszerzése, a várakozási idők csökkentése, intelligens közlekedés támogató rendszerek kialakítása.

Eredmény: Budapest elérhetőségének javítása, magasabb szolgáltatási színvonal nyújtása, mikrotérsgégi elérhetőség javítása, közösségi közlekedés ütemezettségének javulása, megtakarított utazási idő.

Potenciális kedvezményezettek köre: NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt., BKK., Volánbusz.

b) beavatkozás: Közösségi közlekedés kisléptékű fejlesztése [P3.2.b]

Ahhoz, hogy az elővárosi közlekedésfejlesztés sikeres legyen, az egyéni közlekedési módokról mind többen váltsanak át a tömegközlekedésre, fontos hogy a helyi közlekedést is fejlesszük. Sok esetben a módváltás infrastruktúrájának (multimodális csomópontok) nem megfelelő infrastruktúrája, a helyi tömegközlekedés fejletlensége akadályozza az elővárosi közösségi közlekedést igénybe vevők körének bővülését. A beavatkozás egyrészt a települések, közösségi közlekedéshez kapcsolódó megállóinak fejlesztésére, másrészt a helyi közösségi közlekedési szolgáltatást nyújtó járműpark modernizálására irányul.

A fejlesztések lehetnek buszváró építése, vasúti állomás modernizálása-fejlesztése, e-buszok vásárlása, B+R, P+R létesítményekhez szükséges területek vásárlása és kisajátítása, a szükséges szabályozási tervek elkészítése. A helyi fejlesztéseknek összhangban kell lennie a felsőbb szintű hálózati tervekkel és beavatkozási pontokkal.

Eredmény: Egészségesebb életmód, utazási komfort növekedése, az utazási stressz csökkenése. A fejlesztések hatására növekedni fog a közösségi közlekedést igénybe vevők száma.

Potenciális kedvezményezettek köre: NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt., Volánbusz, BKK, MAHART.

c) beavatkozás: Kistérségi és járási központok elérhetőségének javítása [P3.2.c]

A megye és a főváros kapcsolatrendszerén túl a megye egyes településeiben belül a közlekedési kapcsolatok térségi, környezeti, gazdasági sajátosságok szerinti differenciált fejlesztése, a kistérségi és járási központok időben és eszközben (közösségi közlekedés) való jobb elérhetőségének biztosítása, a közlekedésbiztonság javítása történik meg.

Pest megye keleti térségében a Tápió-menti feltáró út ütemezett megvalósítása szükséges a 31-es út településeket súlyos környezeti terheléssel és balesetveszéllyel érintőszakaszának új nyomvonalú megépítésével.

Elengedhetetlen a Csepel-szigeti gerincút déli szakaszának ütemezett megépítése.

Meg kell valósítani a Zsámbéki-medence településeinek elkerülésére tervezett út kiépítését.

Nagyobb távon megvalósítandó a Duna váci ágát keresztező új, a térségi átjárhatóságot javító Duna-híd építése Vác térségében.

Fontos a járási tömegközlekedés újragondolása, az esélyegyenlőségi szempontok érvényre juttatása, a közlekedésben is. Oldani kell a belső perifériára szorult települések lakóinak elzártságát, a távolsági buszközlekedés mellett, kisebb léptékben is rentábilis közösségi közlekedés rendszerének megszervezésével.

Eredmény: A fejlesztések hatására a települések belső úthálózata mentesül az átmenő forgalom környezeti terhelésétől, a balesetveszélyes útszakaszok száma csökken, gyorsabbá és kiszámíthatóbbá válik a térségi forgalmat bonyolító útszakaszok forgalma, növekedni fog a közösségi közlekedést igénybe vevők száma.

Potenciális kedvezményezettek köre: NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt., BKK, a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, helyi önkormányzatok, Volán társaságok.

14.3.6 Közúthálózat fejlesztése [P3.3-intézkedés]

a) beavatkozás: Belterületi utak fejlesztése [P3.3.a]

Az intézkedés keretében a települések belterületi útjainak fejlesztése, felújítása történhet meg. A földutak burkolása, vízelvezetése, az utak mentén járdák, kerékpáros létesítmények kialakítása, a burkolt utak elavult szakaszainak megújítása valósulhat meg e beavatkozás keretein belül.

Eredmény: Közlekedésbiztonság javulni fog, az életminőség emelkedik, a szolgáltatások igénybevételi lehetőségei javulnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, útkezelők

b) beavatkozás: Közutak fejlesztése [P3.3.b]

A települések közötti úthálózat fejlesztése, a települések megközelíthetőségének javítása, térségi úthálózatba történő bekötése valósulhat meg. Ide sorolható a települést, településeket elkerülő utak építése is a meglévő utak nagy forgalma miatt a lakóterületeken keletkező zaj, por- és rezgésterhelés csökkentése. A konstrukció keretében támogathatók olyan ipari, logisztikai területek megközelítését szolgáló közútfejlesztések is, melyek gazdaságélénkítő szerepe kimutatható.

Eredmény: A közlekedés feltételei, a közlekedésbiztonság javulása az érintett szakaszokon, munkába járás körülményei fejlődnek, további beruházások telepedhetnek le a térségekben, kiemelten a hátrányos helyzetű térségekben.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, útkezelők.

c) beavatkozás: Nemzetközi és országos kerékpáros kapcsolatok fejlesztése [P3.3.c]

A kerékpáros turizmus, szabadidős kerékpározás és a folyamatosan bővülő hivatásforgalom egyre jelentősebb igényeket támaszt megfelelő minőségű, az úttesttől elválasztott és rendszerbe szervezett kerékpárutak felé. A kerékpárút fejlesztések jelentős beruházással járnak, így igen fontos, hogy a fejlesztések hatékonyan, a valós igényekre támaszkodva valósuljanak meg. Szükséges, hogy a kerékpárutakat ne helyi pontszerű fejlesztésekként kezeljük, hanem törekedjünk arra, hogy ezek országos és megyei kerékpárút hálózatba szerveződjenek, legalább tervezés tekintetében igazodva annak hosszú távú céljaihoz. Szükség volna egy megyei kerékpár hálózati terv létrehozására, annak érdekében, hogy a hosszú távú fejlesztési irányok és prioritások kijelölésre kerüljenek.

A települések együttműködésben megvalósított, hálózatba szervezett projektjeinek integrált megvalósítását javasoljuk az EUROVELO, a Duna-menti kerékpárút, Budapest-Balaton kerékpárút, hálózati elemeivel. A kerékpáros utak menti szerviz pontok, szolgáltató állomások fejlesztését együtt szükséges megvalósítani a vonalas infrastruktúra fejlesztésével.

Eredmény: Szinten marad, vagy növekszik a kerékpárt használók száma, csökken a halálos balesetek száma, a környezettudatosság fejlődik,

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, útkezelők, NIF Zrt.

d) beavatkozás: Közlekedésbiztonsági beavatkozások [P3.3.d]

A települések belterületi szakaszain, főleg a kétszámjegyű utakon rendkívül sok baleset történik. Kiemelhetők ezek közül az 51-es út, 4. sz. főút és 3. sz. főút szakaszai. Ezeken az utakon kerékpársávok, gyalogos átkelő, forgalomlassítók, forgalomtechnikai beavatkozások segítségével növelni kell a közlekedés biztonságát. A biztonságos közlekedési lehetőségek kialakítását kell elősegíteni korszerű csomópontok kiépítésével, körforgalom kialakításával, a meglévő csomópontok korszerűsítésével. A közlekedésbiztonságot a forgalomtechnikai beavatkozásokon túl lakossági szemléletformálással, a közlekedési ismeretek gyarapításával is szükséges javítani. A közútjaink jelentős forgalma miatt óriási lehetőségnek tartjuk e területen a közlekedési innovációkat. Ezért a megye közútjain támogatjuk, hogy megjelenjenek a közlekedés biztonságát javító innovatív, modern forgalomtechnikai eszközök, berendezések, akár pilot projektek keretében, élő tesztkörnyezetet biztosítva azok hazai bevezetéséhez.

Eredmény: Csökken a halálos balesetek száma a kritikus szakaszokon.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, Magyar Közút Zrt., útkezelők, oktatási intézmények

14.3.7 A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése

16. táblázat: III. Prioritás: Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében

Prioritás neve: Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
1. Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése										
1.1	Nemzetközi közúti kapcsolatok fejlesztése	Pest megye	NIF Zrt., a Magyar Közút Nzrt	hazai és külföldi lakosság, szállítványozók,	2022-2030	5 Mrd Ft	IKOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02) Jobban összekapcsolt Európa (P05)	Megépült új főközlekedési utak hossza; Felújított főközlekedési utak hossza,	-
1.2	Vasúti kapcsolatok fejlesztése	Pest megye	NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt.,	hazai és külföldi lakosság, szállítványozók,	2022-2026	750 Mrd Ft	Hitel	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02) Jobban összekapcsolt Európa (P05)	Felújított vasútvonal hossza	China Tiejiju Engineering & Construction Kft, China Railway Electrification Engineering Group Kft, RM International Zrt.
1.3	Duna szerepének erősítése a nemzetközi szállítványozásban	Pest megye	MAHART Zrt, MAHART Passnave, NIF Zrt.,	hazai és külföldi lakosság, szállítványozók,	2022-2030	2-3 millió EUR	85% EU	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02) Jobban összekapcsolt Európa (P05)	Folyón szállított áru mennyisége, Fejlesztéssel érintett kikötők száma	
2. Közösségi közlekedés fejlesztése										

2.1	Elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése	Pest megye	NIF Zrt., MÁV Zrt., Nemzeti Vasúti Pályaműködtető Zrt., MÁV-START Zrt., GYSEV Zrt., BKK,	lakosság	2022-2026	15 Mrd Ft	IKOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Fejlesztett elővárosi közlekedéssel érintett lakosság száma, Megépített P+R és B+R parkolók száma,	
2.2	Közösségi közlekedés kisléptékű fejlesztése	Pest megye	NIF Zrt., MÁV Zrt., MÁV-START Zrt., BKK, Volánbusz Zrt.	lakosság	2022-2030	15 Mrd Ft	IKOP+ TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Megújult közösségi közlekedést szolgáló állomások száma	
2.3	Térségi és járási központok elérhetőségének javítása	Pest megye	NIF Zrt.,	lakosság	2022-2030	99 Mrd Ft	IKOP+ TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Megépült új utak hossza; Felújított utak hossza,	
3.	Közúthálózat fejlesztése									
3.1	Belterületi utak fejlesztése	Pest megye	NIF Zrt., települési önkormányzatok,	lakosság	2022-2027	5 Mrd Ft	TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Megépült új utak hossza; Felújított utak hossza,	
3.2	Közutak fejlesztése	Pest megye	NIF Zrt.,	lakosság	2022-2027	13 Mrd Ft	IKOP+ TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Megépült új utak hossza; Felújított utak hossza,	
3.3	Kerékpárúthálózat fejlesztések	Pest megye	önkormányzatok	lakosság	2022-2027	4 Mrd Ft	TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Létrehozott kerékpáros útvonal hossza,	
3.4	Közlekedésbiztonsági beavatkozások	Pest megye	önkormányzatok, NIF Zrt.,	lakosság	2022-2027	1 Mrd Ft	TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Végrehajtott közlekedésbiztonsági fejlesztések száma	

17. táblázat: Az intézkedések pénzügyi ütemterve

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (Mrd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (Mrd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (Mrd Ft)
Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése	756,0		756,0
Közösségi közlekedés fejlesztése	129,0		129,0
Közúthálózat fejlesztése	23,0		23,0
ÖSSZESEN	908,0		908,0

14.4 Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért –[IV. Prioritás]

14.4.1 A prioritás indoklása

A prioritás egy a mainál kiegyensúlyozottabb, policentrikus térszerkezet létrehozását célozza, mindezt úgy, hogy az egyes települések környezetükkel összhangban, fenntartható módon működjenek, az ott élők számára kedvező lakó és életkörülményeket teremtve.

Pest megye szempontjából és az egész nagyrégió növekedésének, versenyképességének szempontjából fontos, hogy a főváros körül erős, policentrikus városhálózat alakuljon ki, amelynek egyes elemei is jelentős gazdasági és társadalmi potenciállal rendelkeznek. Ez segíthet abban, hogy az agglomerációs települések, és a főváros is megőrizze működőképességét, amelyet a jelenlegi folyamatok jelentősen veszélyeztetnek. Az egyirányú ingázás, a szolgáltatások koncentrációja egy kisebb térben (főváros), miközben a lakosság egyre inkább a környező településeken képzei el lakhatását, egyre nagyobb közlekedési és környezeti problémához vezet. A közlekedési infrastruktúra csak óriási költséggel és korlátosan bővíthető így sokkal fontosabb lenne a megyei centrumok megerősítése, fejlesztése, hogy közvetlen környezetük számára legalább olyan fontos térszervező erővé váljanak, mint maga a főváros.

A megyének 2020-ban közel 1,3 millió lakosa volt, azonban míg a főváros folyamatosan veszít a népességéből, addig a megye népessége a szuburbanizációnak és a belső vándorlásnak, illetvedemográfiai jellemzői hatására folyamatosan növekszik. Ennek megfelelően nagyon fontos, hogy a fővárost körülölelő megyében élők életminősége, a helyben elérhető szolgáltatások minősége a fővárosban elérhetőhöz hasonlítson. Ahhoz, hogy ennyi ember életét megfelelően lehessen szervezni, a települési önkormányzatoknak felkészültnek, kompetensnek, nyújtott szolgáltatásaiknak naprakésznek kell lenni és meg kell felelniük a mai városlakók támasztotta igényeknek.

Míg Európa nyugati felében a városi szegénység, addig Kelet-Európában inkább a vidéki szegénység jelent problémát. Nem szabad ugyanakkor elhanyagolni a városi szegénység kérdését sem. Számos megyei város küzd a területén kialakult szegregátumok, vagy szegregációval veszélyeztetett városrészek helyzetének javításával. Az előző támogatási időszak során egyes városok már sikeresen végrehajtottak szociális városrehabilitációs projekteket, azonban szükségesnek tartunk további lépéseket e téren. A társadalom egészének érdeke, hogy a leromlott településrészekben élők képességének, kompetenciáinak fejlesztése, helyzetük jobbítása, hiszen ezzel a települések élhetőségét javítjuk, társadalmi kohézióját erősítjük.

A mainál jobb, megfontoltabb és hatékonyabb területgazdálkodásra van szükség, hiszen az élhető településeknek környezetükkel összhangban kell működniük. A környezetre gyakorolt hatásukat minimalizálniuk kell és olyan megoldásokat alkalmazni, amelyek nem zsigerelik ki a környezetet. A gyors és gyakran nem megfelelően szabályozott növekedés a települések egy részében a zöldfelületek, csökkenésével járt és jár. A területrendezési jogszabályok módosítása az agglomerációban csökkentette a belterület expanzióját, de ezzel együtt a városias többszintű beépítés a maradék belterületi zöldfelületek eltűnéséhez vezetett. A barnamezős területek ugyanakkor nagy potenciált jelentenek a növekedéshez, ehhez azonban ezen területek azonosítására, felmérésére és megfelelő hasznosítási stratégiára van szükség. Fentiekkel összhangban különös gondot kell fordítani a meglévő természeti értékek megóvására, mivel ez hozzájárul a településeink fenntarthatóságához, környezetünk sokféleségéhez, meg kell akadályozni táj túlhasználását.

A gyors növekedés gerjesztette motorizáció, a közlekedés és logisztika, az ipar, a gépesített mezőgazdaság területén jellemző expanzió mind folyamatosan növeli a települések környezeti terhelését. A levegő minőségének romlását a közlekedés mellett számos településen az elavult fűtési rendszerek, nem megfelelő energiahatékonyságú épületek fűtéséből származó égéstermékek rontják jelentősen. Ezen a területen igazi előrelépést csak komplex hosszú távú cselekvési tervekkel, összehangolt akciókkal lehet elérni. Egyszerre szükséges a helyi és elővárosi közlekedés optimalizálása,

az elektromobilitás, illetve egyéb környezetbarát közlekedési módok fejlesztése. A helyi épületállomány energetikai korszerűsítése és a megújuló környezetbarát energiaforrások használatának elterjesztése. A levegő minőségének javításához a megfelelő településtervezési megoldások alkalmazása is hozzájárulhat, ilyenek például a zöldsávok, egyéb a szállóport és egyéb szennyezők megkötését szolgáló környezetbarát megoldások, megfelelő levegőáramlási folyosók biztosítása. Bár kevesebb szó esik róla, egyre nagyobb gondot okoz a zaj, amely közvetlenül és közvetett módon is károsítja környezetünket és egészségünket. Sajnos idáig csak lokálisan, valamilyen infrastrukturális beruházáshoz, vagy lakossági tiltakozás okán készültek zajtérképek, így a védelem is csak ezeken a kiemelt pontokon valósul meg, általában érintetlenül hagyva évtizedes problémákat, vagy azokat a problémákat, amelyek lassan fokozatosan alakulnak ki (pl. a forgalom fokozódása miatt). Szükséges lenne tehát helyi szinten is zajtérképek készítése és a védekezés megszervezése forgalmi módosításokkal, zajvédelmi eszközök alkalmazásával, vagy megfelelő építési, területhasználati szabályokkal.

A talajvédelem jelentősége óriási, hiszen a talajpusztulás még az erre nagyobb figyelmet fordító európai kontinensen is jelentős problémát okoz majd az elkövetkező évtizedekben, amelyet a klimatikus változások tovább erősítenek. A megye klímaalkalmazkodásának is egyik fontos eleme kell, hogy legyen a tudatos térhasználat, a termőtalajok védelme, a talajok termőképességének megőrzése, a talajok optimális vízgazdálkodásának biztosítása, az erózió megakadályozása. Ehhez szükség van a precíziós mezőgazdaság további támogatására, az ökológiai szempontból tudatos gazdálkodásra. Amennyiben a „Termőföldtől az asztalig (Farm to fork)” és a „Biodiverzitás stratégia” életbe lép, jelentős változásokat hoz majd a helyi mezőgazdaság számára (ld. I. prioritás).

A klímaalkalmazkodás egyik legfontosabb eleme a vízzel való tudatos gazdálkodás megteremtése. A megye és annak települései jelenleg nem kellően felkészültek e téren, még mindig kevés olyan önkormányzat van, amely rendelkezik megfelelő vízgazdálkodási stratégiával, vízkár elhárítási tervvel, Pedig az árvizek és a csapadékvíz miatt 2020-ban a vis maior kifizetések meghaladták a 640 millió forintot. Szükséges a felszíni vízelvezetés és vízvisszatartás rendszerének megújítása, illetve kibővítése, különösen az ennek kitett településekben, járásokban. A vízgazdálkodás része a felszíni és felszínalatti vizek védelme, és ugyan e tekintetben sokat lépett előre a megye is a rendszerváltozás óta, még mindig van teendő e téren. A lakásoknak 16%-a nincs a hálózatba kapcsolva, a tisztított szennyvíznek 9%-a pedig még mindig csak mechanikai, vagy mechanikai és biológiai tisztításon megy keresztül, ami a megyék között a középmezőnybe tartozik.

A térség összes településén teljes körűen megvalósult a hulladékgyűjtés. Azonban a hasznosítás, az elkülönített hulladékgyűjtés rendszerének kiépítése, a hulladék szétválogatás technológiájának felhasználása nem halad a megtervezett módon. Az EU-ban 2025-re a háztartási hulladék legalább 55%-át kellene újrahasznosítani, míg hazánkban ez az arány ennél 20 százalékponttal alacsonyabb, tehát jócskán van mit faragni ezen értékből. Bár uniós összevetésben hazánk nem a legnagyobb hulladéktermelő, azért az országon belül a főváros és környezete már csak a nagy népesség-koncentráció miatt is kiemelkedik. A legfontosabb teendő e téren a keletkezett hulladék mennyiségének csökkentése és az újrahasznosítás arányának növelése. Ehhez a hulladékkezelés fejlesztésére, a vállalkozások körforgásos gazdaság irányába tett lépéseire van szükség, de fontos a lakosság szemléletformálása is. A megye környezeti értékeit sajnos jelentősen veszélyeztetik az illegális hulladéklerakók, amelyek feltérképezésére és megszüntetésére tett állami erőfeszítések szükségesek, ám ebben a lakosság mellett az önkormányzati szerepvállalásra is szükség van. A zöldhulladék hasznosítása települési, vagy regionális komposztáló beüzemelésével valósulhat meg.

14.4.2 A prioritáshoz kapcsolódó Pest megyei stratégiai célok

A prioritás kapcsolódása a Pest Megyei Területfejlesztési Kon koncepcióval a „Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása a lokális és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet” átfogó célon keresztül valósul meg, melynek vonatkozó stratégiai céljai a következők:

- TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területhasználat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése.
- TF.4. Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségek és települések fejlődésének szolgálatában

14.4.3 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritás esetében vannak olyan fejlesztési kezdeményezések, ahol a fejlesztéseket koncentráltan, a problémák felmerülésének helyén kell kezelni. Ilyenek a városi problémák megoldása, a centrum települések fejlesztése, de ilyen a vízgazdálkodás kérdése is. Más esetekben, elviekben ugyan felállítható lenne ilyen területi lehatárolás, ám éppen a jelenség nem megfelelő feltérképezettsége akadályozza ezt. Végül az intézkedések egy része olyan általános problémákra ad választ, amelyek a megye csaknem minden településén kisebb-nagyobb mértékben jelen van.

A csapadékvízárak a megyében igen koncentráltan jelentkeztek, a Belügyminisztérium nyilvántartásai alapján jól körülhatárolható térben történtek vízkárok az elmúlt 10 év során. Mivel általában nagy beruházás igényű fejlesztésről van szó, érdemes a forrásokat azokra a településekre összpontosítani, ahol a jelentős károkat okozott a lezúduló csapadékvíz, így az esetleges fejlesztésekkel jelentős további károk előzhetőek meg. Ezek körét Pest megye hegy, vagy dombvidéki lejtős térszínű települései jelentik.

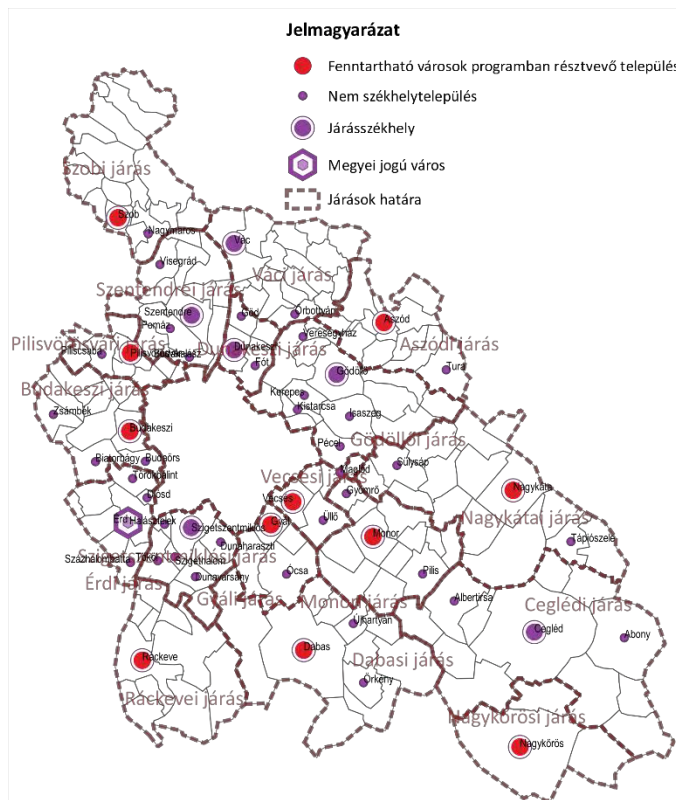
8. ábra Pest megye vízkárral veszélyeztetett térségei

Pest megye településszerkezete alapvetően eltér a többi megyétől, nagyrészt annak köszönhetően, hogy a megye nagyobb része állandó és jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti kölcsönhatásban áll a fővárossal. A megye településeinek fejlődését alapvetően befolyásolta és befolyásolja mind a mai napig a szuburbanizáció. A fent felsorolt hatások eredőjeként a megye területén, ma Magyarországon kiemelkedően nagyszámú (54 db) kis és közepes méretű város található. Ezek, bár számos tekintetben jelentősen különböznek egymástól, egy-két kivételtől eltekintve igaz rájuk, hogy térszervező funkcióik kevésbé képesek érvényesülni a főváros óriási gravitációs terében.

Különösen fontos a policentrikus városhálózat, és ebben kiemelten a járásszékhelyek funkcióinak megerősítése. A megye 25 ezer főnél népesebb járásszékhely települései megfelelő belső erőforrásokkal rendelkeznek ahhoz, hogy fejlesztéseiket különböző állami vagy EU forrás terhére, vagy bizonyos elemeket akár saját erőből, illetve magántőke bevonásával valósítsanak meg. Hozzájuk hasonlóan a Gödi Különleges Gazdasági Övezetbe tartozó Dunakeszi a térség gazdasági ereje miatt szintén jó eséllyel képes a hazai, EU és saját forrásaira alapozva fejlesztéseit koordinálni és komplex fejlesztési programokat végrehajtani.

A többi járásközpont azonban a fejlődésének abban a szakaszában jár, amikor a városi funkcióik részben hiányosak, a népességnövekedés miatt növekvő infrastrukturális igényekkel nem tudnak lépést tartani, vagy az infrastruktúrájuk a korábban rendelkezésre álló szűkebb EU-s fejlesztési források miatt elavultabb, mint azt a településhálózatban betöltött szerepük indokolná. Éppen ezért a 2021-2027 közötti időszakban ezeknek a településeknek a kiemelt fejlesztését fontosnak tartjuk, komplex fejlesztések révén kívánunk olyan segítséget nyújtani számukra, amely ezen az átmeneti időszakon átsegíti őket, megerősíti centrális funkcióikat és hozzájárul e városok és környezetük fenntartható működéséhez.

9. ábra Pest megye városhálózata

14.4.4 Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében [P4.1-intézkedés]

a) beavatkozás: Járásközpontok fejlesztése, funkcióbővítő településfejlesztési beruházások [P4.1.a]

Pest megyében van a legtöbb városi jogállású település Magyarországon. A városok népessége folyamatosan növekedett az elmúlt évtizedekben, ütemük miatt több településen sem tudták intézményhálózattal, úthálózattal és városi léthez kapcsolódó funkciókkal és szórakozási-, kulturális lehetőségekkel lekövetni a felmerült igényeket. Fontosnak tartjuk a dinamikus fejlődő városok, különösképpen a járásközpontok megerősítését olyan forrással, amelyből komplex módon fejleszteni tudják a településüket. Kevés forrás jutott eddig a kötelező szociális feladatok ellátására, az ellátórendszer fejlesztésére. Tovább kívánjuk fejleszteni a nevelési és oktatási intézményeket, a szolgáltatáshiányos települések esetében új intézmények építését is támogatjuk.

A dinamikus népesség és méretnövekedés miatt fontosnak tartjuk a helyi közlekedés fejlesztését is akár közösségi közlekedésről, akár kerékpáros fejlesztésekről legyen szó. A belterületi úthálózat és csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztése szintén elengedhetetlen. Tapasztaljuk, hogy a városokba költöző emberek szeretnének városias módon élni, ezért a rekreációra, zöld terek fejlesztésére szintén kívánunk forrást allokálni. Támogatjuk, hogy a városokban közösség-szervező, közösségteremtő, civil szerveződések erősítő „soft” programok is megvalósuljanak. Az eddig épületenergetikai

fejlesztésekből kimaradó közintézmények korszerűsítése szintén célunk az ökológiai lábnyom csökkentésének érdekében.

Eredmény: Új települési funkciók jelennek meg magas zöldfelületi aránnyal, a városi klíma javulni fog. Az ingázás mértéke csökken, emiatt a közutak leterheltsége nem romlik tovább. Megnő a helyi vállalkozások és a helyben maradó munkavállalók száma, növekszik a települések gazdasági és lakossági vonzereje, erősödik a helyi gazdaság.

Potenciális kedvezményezettek köre: önkormányzatok, gazdasági társaságok, egyházak, nonprofit szervezetek, városfejlesztő társaságok, szövetkezetek, kormányhivatal

b) beavatkozás: Önkormányzati szolgáltatások javítása [P4.1.b]

A megye versenyképességét nagyban befolyásolja, hogy az önkormányzatok milyen minőségben képesek szolgáltatni, hogyan képesek kiszolgálni a lakosaik és a helyi vállalkozások igényeit. A helyi önkormányzatok feladatellátásának terén az ügyfélközpontú, hatékony ügyfél kiszolgálás személyi feltételeinek, eszközszükségletének, szoftverigényének, továbbá a kötelező feladatellátáshoz kapcsolódó egyéb fejlesztések valósulhatnak meg. Fontosnak tartjuk, hogy az önkormányzatok lépéseket tegyenek az okos település koncepciója nyújtotta lehetőségek irányába.

Eredmény: A települési közszolgáltatások elérhetősége és minősége javul. Gyorsabbá válik az ügyintézés, amely a gazdasági szereplők mindennapi életében is kedvező változást fog jelenteni. A „bürokrácia” immár nem akadály lesz egy-egy beruházás megvalósításának, hanem hatékony közreműködésével elősegítője.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, gazdasági társaságok

c) beavatkozás: Szociális városrehabilitációs beavatkozások [P4.1.c]

Kiemelten fontos a Pest megye városaiban kis számban előforduló szegregátumok, vagy szegregációval veszélyeztetett településrészek rehabilitációja, a társadalmi kirekesztődés veszélyének enyhítése. A beavatkozás célja a településeken belül a társadalmi esélyegyenlőség javítása. A rehabilitáció eszközével a leromlott környezet megújítása történik meg, miközben kiemelt hangsúlyt helyezünk a szegregátumban élők felzárkóztatására, szociális és életkörülményeik jobbítására, illetve további munkapiaci esélyeik javítására. A beavatkozás önkormányzati tulajdonú területeken valósulhat meg, a privát és vállalkozói szféra bevonásával.

Eredmény: A társadalmi szempontból szegregálódó és környezeti szempontból kockázatot jelentő területek megújulnak, csökkennek a társadalmi feszültségek, erősödik a társadalmi kohézió. Javul az élet minősége.

Potenciális kedvezményezettek köre: önkormányzatok, gazdasági társaságok, egyházak, nonprofit szervezetek, városfejlesztő társaságok, szövetkezetek

14.4.5 Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása [P4.2-intézkedés]

a) beavatkozás: Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése [P4.2.a]

A klímaváltozás hatásaira építészeti, településökológiai szempontból is szükséges felkészülni. Fontos a településszerkezet tagolása beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és a természetes szellőzést biztosító zónákkal. A települési zöldterületeket nagyságát növelni, minőségét pedig javítani kell. Az utak mellett, megfelelő zöldsávokat kell kialakítani, amelyeken olyan növényzetet, fákat kell ültetni, amelyek árnyékuk, lombzatuk révén képesek egyfelől csökkenteni az éghajlatváltozásból adódó szélsőséges hőmérsékleti terhelést, másrészt szűrik az emberi tevékenységből származó levegő és hangszennyező hatásokat is.

Fontos, hogy olyan modern közösségi terek is kerüljenek kialakításra, amelyek a COVID okozta korábbiaktól eltérő igényekhez igazodva képesek megteremteni a találkozás a szociális érintkezés biztonságos és kényelmes terét.

Eredmény: Fenntarthatóbb városi-, települési környezet valósul meg

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, nemzeti parkok, gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek, költségvetési szervek

b) beavatkozás: Természeti területek és értékek megóvása, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztése [P4.2.b]

Fontos feladat Pest megye természetvédelmi területeinek (a Duna-Ipoly Nemzeti Park, a tájvédelmi körzetek, NATURA 2000 és egyéb védett és nem védett, ökológiai területek) biológiai sokféleségének megóvása, a fajok és élőhely típusok hosszú távú fennmaradásának biztosítása, természetes elterjedésük szinten tartásával vagy növelésével úgy, hogy a területek ismertsége, népszerűsége, látogatottsága növekedjen. Támogatandó a biodiverzitás megőrzését szem előtt tartó turisztikai szolgáltatások fejlesztése.

Eredmény: Szemléletformálás, és teljes szemléletváltás valósul meg. Megnövekedik a helyi vállalkozások és a helyben maradó munkavállalók száma, erősödik a helyi gazdaság.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, nemzeti parkok, gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek, költségvetési szervek,

c) beavatkozás: Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem [P4.2.c]

Pest megyében növekvő gondot jelent a levegő és a zajszennyezés. A közlekedési ágazat gerincvonalai okozzák a legnagyobb levegő és zajszennyezést, a legnagyobb problémát a nitrogén oxidok és PM10 vagy annál kisebb szemcseméretű szálló por jelenti. A közlekedés kibocsátásán a szigorodó kibocsátási normák javítanak ugyan, de a hazai gépjárműállomány még mindig elég idős, így az említett jogszabályok hatása csak évek múlva éreztetni nálunk a hatását. Fontos volna tehát a közlekedés kibocsátásának csökkentése, az elektromobilitás támogatásával, illetve a nulla, vagy alacsony emissziós tömegközlekedés megteremtésével, népszerűvé tételével, támogatásával. Szintén cél az ipari létesítmények, depóniák, bányák, mezőgazdaság poremissziójának – a reális lehetőségeken belüli – csökkentése az ipari, növénytermesztési és állattenyésztési szagmissziók mérséklése. A Ferihegyi Gazdasági Övezet fejlesztése kapcsán támogatni szükséges a légiforgalom biztonságos lebonyolíthatóságával összeegyeztethető, racionálisan kidolgozott zajcsökkentő eljárások további bevezetését.

A program keretei között támogatnánk a települési zajtérképek elkészítését, folyamatos frissítését legalább a zajjal leginkább érintett településrészek esetében, illetve támogatnánk a különböző zajcsökkentő műszaki megoldások telepítését, illetve a zajártalom csökkentésére irányuló forgalomszervezési és településtervezési megoldások alkalmazását.

A megye termőföldjeit több veszély is fenyegeti, ami a kiszáradásban, a felszín alatti vizek mélyebbre húzódásában, a nem megfelelő területhasználatban, a jó minőségű termőföldek művelés alóli kivonásában jelentkezik legfőképp. Emiatt fontosnak tartjuk a parlagterületek visszaszorítását, újra művelés alá vonásának támogatását. Nem csak Pest megyében jelentkező speciális probléma a suvadás és csúszásveszélyes partfalak (lőszfalak) jelenléte, mely komoly gazdasági károkat képes okozni és emberéleteket is veszélyeztet. Ezért támogatni szeretnénk a lőszfalak állékonyságának települési szintű talajmechanikai vizsgálatát, veszélyességének meghatározását, településrendezési tervekbe való integrálását.

Eredmény: Tudatformálás, szemléletváltás valósul meg. A városi települések élhetőbbé válnak, a tartós hőség elviselhetőbb valamennyi korosztály, de különösen az idősek és gyerekek számára. A rekreációs terek egyben találkozóterekké válnak, a társadalmi kapcsolatok javulni fognak.

Magyarország egyik legnagyobb kincse a termőföld hosszú távon biztosítja majd utódaink megélhetését is és nemzetgazdaságilag továbbra is kiemelt ágazat marad.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, NIF Zrt., MÁV Zrt., gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek

d) beavatkozás: Barnamezős területek megyei kataszterének elkészítése, kármentesítési-, hasznosítási tervek elkészítése, barnamezős területek kármentesítése, hasznosításra történő előkészítése [P4.2.d]

A települések számára számottevő fejlesztési tartalékot jelentenek a barnamezős területeik, hiszen általuk úgy képesek hasznosítható területhez jutni, hogy azért nem kell csökkenteniük értékes zöldterületeiknek a nagyságát. Az ésszerű területhasználat kapcsán így nem kerülhető ki a barnamezős területek felmérése, állapotuk rögzítése, illetve amennyiben szükséges a kármentesítés. A program keretei között egyfelől ösztönözzük egy barnamező kataszter felállítását, amelynek révén képet kaphatunk településenként a rendelkezésre álló ilyen jellegű területek nagyságáról, elhelyezkedéséről. A program keretében más vállalkozásfejlesztési programokhoz kapcsolódva előnyben kívánjuk részesíteni a barnamezős területek újrahasznosítását célzó projekteket.

Eredmény: Növekszik a hasznosított barnamezős területek aránya, stagnál, vagy csak kisebb mértékben folytatódik a települések „szétterülése”.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, gazdasági társaságok, Pest Megyei Önkormányzat

14.4.6 Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése [P4.3-intézkedés]

a) beavatkozás: Önkormányzati tulajdonú intézmények és bérlakások, valamint költségvetési szervek energetikai megújítása [P4.3]

A beavatkozás során a Pest megyei gyermekjóléti alapellátást nyújtó intézmények (bölcsőde, óvoda, családi napközik) infrastrukturális fejlesztése, az alap- és középfokú oktatási intézmények infrastruktúrájának fejlesztése, korszerűsítése, a szociális szolgáltatást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése, az egészségügyi ellátást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése, valamint a helyi önkormányzat kötelező feladatait ellátó intézményrendszer infrastrukturális fejlesztései valósulnak meg. Ezen kívül a költségvetési szervek intézményeinek infrastrukturális fejlesztésére is sor kerülhet. A felsorolt esetekben a program keretében energia és környezeti hatékonysági beruházásokat, megújuló energiatermelést, valamint ezek együttes alkalmazását támogatjuk. A fejlesztésbe beleértjük az épületgépészeti rendszerek fejlesztését, alternatív energia alkalmazását, valamint a hőszigetelést érintő fejlesztéseket, illetve a kifejezetten jelentős megtakarítást eredményező kísérleti és bevezetés alatt álló megoldások támogatását, adott esetben pilot projektek keretében. Az egyes beruházások hatékonyságát jelentős mértékben javítja a térségi tervezés és tanácsadás, illetve menedzsment.

Eredmény: Települési energiahatékonyság növekszik, a klímavédelmi és energiahatékonysági szempontokat előtérbe helyező közszolgáltatások fejlődnek, példát mutatva a lakosság felé. Az ökológiai lábnyom csökken, fenntarthatóbbá válnak az intézmények, csökken az energiafüggőség mértéke. Az egyedi fejlesztésű, illetve komplex, egymásra épülő rendszerek alkalmazása ösztönzi a megyében működő és a hazai vállalkozások fejlődését, a környezettechnológiai és energetikai fejlesztéseket, innovációt, valamint segítheti a helyi gazdaság fejlődését, stabilitását és jövedelemtermelő képességét. A hatékonyabb működés és kedvezőbb költségstruktúra elősegíti a szolgáltatásokkal elért emberek és az ellátottak számának növelését. A beruházás legjobb megtérülését az egyedi, valamint térségi adottságok figyelembevétele és az érintettek közreműködése biztosítja.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, egyházi és civil szervezetek, intézményfenntartók, költségvetési szervek

b) beavatkozás: Gazdasági társaságok energiahatékonysági beruházásai [P4.3.c]

A beavatkozás során megtörténik a gazdasági szektor energiahatékonyságának növelése, a vállalkozások megújuló energiafelhasználását és energiahatékonyság növelését célzó fejlesztések támogatása. Támogatjuk kisléptékű energiatermelő rendszerek fejlesztését és helyi felhasználás ösztönzését. A lakosság jelentős része él olyan lakásokban, amelyek távfűtési rendszeren keresztül kapják a meleg víz és fűtési szolgáltatást. Ezért a távhő rendszerek komplex energetikai korszerűsítésének támogatását is támogatni kívánjuk. Gazdasági társaságok esetén a verseny része az energia racionalizáció, akár telephely energiafelhasználása, akár a technológia működése közben megtakarítható energia tekintetében. Támogatni kívánjuk ezeket a fejlesztéseket.

Eredmény: Az ökológiai lábnyom csökken, az épületállomány korszerűbbé válik, csökken az energiafüggőség mértéke. Tudatosul az energiahatékonyság szükségszerűsége, növekszik a környezettudatosság, a klímaváltozás hatásainak mérséklésének szükségessége.

Potenciális kedvezményezettek köre: gazdasági társaságok

c) beavatkozás: Lakossági fejlesztések támogatása [P4.3.b]

A közsféra által működtetett közszolgáltatások energetikai fejlesztései mellett a lakossági használatban lévő épületek, rendszerek energetikai korszerűsítésére is kiemelten kell fókuszálni. Az energiatakarékossági beavatkozások, de különösen a megújuló energiák alkalmazása azonban hosszú távon térül meg. A lakosság számára ezért fontos támogatással ösztönözni a beruházást, amely így belátható időn belülre közelíti a befektetett költségek megtérülését.

Eredmény: Az ökológiai lábnyom csökken, az épületállomány korszerűbbé válik, csökken az energiafüggőség mértéke. Tudatosul az energiahatékonyság szükségszerűsége, növekszik a környezettudatosság, a klímaváltozás hatásainak mérséklésének szükségessége.

Potenciális kedvezményezettek köre: lakosság (magánszemélyek, társasházak, lakásszövetkezetek), nonprofit szervezetek

d) beavatkozás: Megújuló energiatermelő rendszerek kialakításának támogatása [P4.3.d]

A megújuló energiaforrásokból származó energia mennyisége még mindig számottevően elmarad a tagországi vállalástól. Pest megye adottságai a geotermikus és napenergia termelés területén biztosítják a beruházások megtérülését. A megújuló energiaforrások részaránya az ország energiagazdálkodásában nem növelhető korlátlanul, hiszen az energia ipari méretű tárolása jelenleg még nem megoldott. Helyi léptékű fejlesztések esetében ez nem jelent problémát, hiszen az országos rendszerbe történő visszatáplálás ilyen léptékben még nem jelent problémát, azonban csökkentik a helyi energiafelhasználás költségeit és segítenek hazánknak elérni a korábbi klímavédelmi vállalásait.

Eredmény: Csökken az energiafüggőség mértéke, csökken a károsanyag kibocsátás

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, energiaszolgáltatók, önkormányzati gazdasági társaságok

e) beavatkozás: Szemléletformálás az energiatakarékosság és megújuló energiák használatát tekintetében [P4.3.d]

Olyan szemléletformáló programokat kívánunk megvalósítani, melyek segítik a megújuló energiaforrások használatának közvetlen és globális előnyeit. Segítenek megismerni a technológiák alkalmazásának hatékonyságát, pénzügyi megtérülésének lehetőségeit.

Eredmény: Az energiatakarékosság különböző megoldásai, helyes alkalmazása szélesebb körben elterjedté válik, a szemléletváltozás újabb és önerős fejlesztéseket fog generálni.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi és megyei önkormányzatok, energiaszolgáltatók, egyesületek, kulturális intézmények

14.4.7 Vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése [P4.4-intézkedés]

a) beavatkozás: Megyei és települési vízkár elhárítási tervek és program(ok) kidolgozása [P4.4.a]

Pest megye szinte valamennyi településén komoly gondokat okozott az elmúlt másfél évtizedben a klimatikus és csapadékviszonyok megváltozása, azok kiszámíthatatlansága. A jelentős új beépítések többnyire nem jártak együtt a vízvezetési rendszerek újragondolásával, megépítésével. A korábbi időszak csapadékszegényebb időjárása miatt a meglévő csapadékvíz elvezető rendszerek is elhanyagolt állapotba kerültek, illetve a belvízelvezető rendszerek egy része is hiányos, gondozatlan, gyakran a korábban vízjárta területek is beépítésre kerültek. A vízgazdálkodás és vízvisszatartás beavatkozásait program alapon, térségi szemlélettel kívánjuk megvalósítani, mivel ezeken a területeken csak rendszerként megtervezett beavatkozások vezethetnek tartós megoldásra. A programok megtervezése előkészíti a későbbi fejlesztéseket.

Eredmény: Rendelkezni fogunk azokkal az ismeretekkel, melyek tudatában meg fogjuk határozni a legfontosabb beavatkozási pontokat. Olyan programokat tudunk megvalósítani, melyek egy-egy térségre kiterjedően komplex módon kezelik az ár és belvízvédelmet.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi és megyei önkormányzatok, vízgazdálkodási társaságok, egyesületek, nonprofit szervezetek

b) beavatkozás: Felszíni csapadékvíz elvezetés, vízvisszatartás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása fejlesztése [P4.4.b]

A klímaváltozás miatti szélsőséges időjárás szükségessé teszi a hiányzó csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítését, a meglévők felújítását, karbantartásának elvégzését, a szükséges kapacitások újraméretezését és megvalósítását. Különösen azokban a térségekben sürgető a felszíni csapadékvíz elvezetésének megoldása, ahol az utóbbi időben koncentráltan jelentkezett ez a probléma, jelentős károkat okozva. A felszíni vizek egyenlőtlen területi és időbeni eloszlása miatt kiemelten fontos a vízkészletekkel való tervszerű gazdálkodás térségi, települési és lakossági szinten is. Részben záportározók kialakítása támogatott a beavatkozásban, továbbá programok indítása a lakossági csapadékvíz-gyűjtés és hasznosítás hatékony és biztonságos körülmények közötti elterjedésének támogatása.

Növényfedettség intenzitásának növelése a tájra jellemző potenciális növényfajokkal (gyepesítés, fásítás) különösen a lejtős területeken. Gyepgazdálkodás, illetve a gyümölcsös és szőlőművelésű területek gyepesített felületének növelésére irányuló támogatás. A Duna-Tisza közti Homokhátság területe a globális éghajlati változások által leginkább érintett magyarországi térség. A talajvízszint tartós csökkenése, a víz gazdasági és ökológiai célokból történő hozzáférése egyre komolyabb gondokat okoz, és a térség felzárkóztatása, adottságainak kihasználása, természeti értékeinek megőrzése szempontjából.

Eredmény: A csapadékvíz okozta károk mérséklése, a kiszámíthatatlan csapadékeloszlást és mezőgazdasági kockázatokat egy kiszámítható, öntözésen alapuló termelés váltja fel.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, vízgazdálkodási társaságok, lakosság

c) beavatkozás: Közcsatorna rendszerek fejlesztése, szennyvíztisztító művek korszerűsítése [P4.4.c]

Ugyan a csatornázottság meghatározó részben kiépült a településeken, azonban még mindig maradtak ellátatlan területek. A megyében a szennyvíznek egy része még mindig csak első vagy másodfokú tisztításon esik át, ennek arányát a nullára kell csökkenteni. A fejlesztésekkel javítani kívánjuk a legmagasabb fokú tisztítással kezelt szennyvíz arányát, a tisztító művekben keletkező iszap elhelyezését és feldolgozását. Az elmúlt évtizedekben kiépített vezetékes ivóvízellátással párhuzamosan lényegesen megnőtt a fajlagos vízfelhasználás, s ezzel együtt a keletkező szennyvíz mennyisége is.

Eredmény: A környezet terhelése csökken, a vízháztartás javítása történik. A tisztítók kapacitása tervezhetővé válik.

Potenciális kedvezményezettek köre: ellátásért felelős önkormányzatok

d) beavatkozás: Az egészséges ivóvízhez való hozzáférés javítása [P4.4.d]

Az egészséges ivóvízhez való hozzáférés állampolgári jog. Az elmúlt években jelentős fejlesztések történtek a közműháló záródásának elősegítése érdekében, azonban a vízminőség és szolgáltatásbiztonság nem kielégítő valamennyi Pest megyei településen, több esetben a közüzemi ivóvíz megfelelősége nem volt megfelelő egyes baktériumtörzsek, az arzén-, vas- és mangántartalom tekintetében.

Sok településen a közműhálózat elöregedése okoz komoly gondot az ellátásbiztonságban és a hatékonyság terén. Azokban a településekben, ahol a hálózat kapacitásai már nem megfelelőek, ott pedig a kapacitásnövelésre, illetve kapacitáscsökkentésre lesz lehetőség a beavatkozás keretében. Az ivóvíz-takarékosság egyre fontosabb, így lényegesnek és támogathatónak tartjuk, a vízszolgáltatók valós idejű hálózatdiagnosztikai fejlesztéseit a vízvesztések csökkentése érdekében.

Eredmény: Az egészséges ivóvízhez való hozzájutás biztonságossá válik.

Potenciális kedvezményezettek köre: magyar állam nevében eljáró ellátásért felelős önkormányzatok

e) beavatkozás: Élővizeink (folyók, tavak, patakok) és környezetük rendbetétele, revitalizációja [P4.4.e]

A beavatkozás keretei között élővizeink természetes környezetének és élővilágának megőrzését, a folyóvizeink védelmét kívánjuk megszervezni. Olyan projektek megvalósulását támogatjuk, mint a Rákos patak komplex rehabilitációs programja, amely Budapest érintett kerületei és a patak-menti települések együttműködésével valósulhat meg, vagy Hosszúréti patak újraélesztése és vízgazdálkodásának rendbetétele. Kiemelt figyelmet szeretnénk fordítani a bányatavak rekultivációjának, mely a horgászturizmus számára is kedvező feltételeket teremt. A Ráckevei-Soroksári Duna-ág vízminőségének javítása régóta húzódó, de aktualitását el nem veszítő megoldásra váró feladat. Az RSD kotrása, rehabilitációja túlmutat a TOP Plusz Program keretein, költségeire való tekintettel ágazati operatív programból képzelhető el megvalósítása.

Eredmény: Az „ökológiai folyosók” megmaradnak és újratelítődnek étellel. Értékes rekreációs területek alakulnak ki.

Potenciális kedvezményezettek köre: lakosság, helyi önkormányzatok, vízgazdálkodási társaságok, gazdasági szervezetek

f) beavatkozás: Szemléletformálás az ésszerű vízgazdálkodás tárgyában [P4.4.f]

Olyan szemléletformáló programokat kívánunk megvalósítani, melyek a hatékony és fenntartható vízgazdálkodáshoz kapcsolódnak. A vízgazdálkodás problémáinak társadalmi megismerése révén a fejlesztések hatását is erősítik. A jó példa megismerése mellett önálló kampányok megvalósítását is támogatjuk.

Eredmény: A megvalósított beruházások fenntartása könnyebbé válik.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi és megyei önkormányzatok, vízgazdálkodási társaságok, nevelési/oktatási intézmények, nonprofit szervezetek, egyházak, kulturális intézmények,

14.4.8 Hulladékgazdálkodás fejlesztése [P4.5-intézkedés]

a) beavatkozás: Hulladék újrahasznosítás arányának növelése [P4.5.a]

A szelektív gyűjtés és a gyűjtött hulladék kezelése és felhasználása még mindig elmarad a kívánatostól. Jelenleg a szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya jóval az Európai Unió átlag alatt van. Szükséges a válogatás és hasznosítás infrastruktúrájának fejlesztése is. Sajnos összességében is

jellemző, hogy a hulladék újrahasznosítás még nagyon kismértékű, ennek támogatása kulcsfontosságú kérdés a főváros környezetében, ahol a lakossági hulladék mellett, jelentős építőipari hulladékmennyiség keletkezik. Az újrahasznosításban még mindig nagyarányú a hulladék égetőműben való tovább hasznosítása, azonban ennél sokkal környezettudatosabb újrafelhasználást kell támogatni, akár az ilyen vállalkozások technológiai, telephely fejlesztésének, innovációinak kiemelt támogatásával.

Eredmény: A hasznosított hulladék mennyisége nő.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, gazdasági társaságok

b) beavatkozás: Zöldhulladék hasznosítás szerepének növelése [P4.5.b]

A lakosság jelentős része még mindig égetéssel szabadul meg a keletkezett zöldhulladéktól, ami nemcsak tűzveszélyes, de jelentősen növeli a levegőbe jutó szennyezőanyagok üvegház hatású gázok mértékét. Ezért a program a településeken keletkező zöldhulladék gyűjtését, feldolgozását és hasznosítását támogatja, illetve célul tűzi a kerti komposztálás népszerűsítését, megismertetését.

Eredmény: biogáz hasznosításának erősítése, helyben termelődött komposzt felhasználása a települések zöldfelületének fenntartásában, melioráció a mezőgazdaságban

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, gazdasági társaságok, költségvetési szervek, nonprofit szervezetek

c) beavatkozás: Újra nem hasznosítható hulladék energiatermelő szerepének növelése [P4.5.c]

A településeken keletkező, újra nem hasznosítható hulladék energiatermelésre való hasznosítását támogatja a beavatkozás.

Eredmény: Az energiafüggőség csökkentése, település CO₂ kibocsájtásának csökkenése, foglalkoztatás növelés, gazdasági szektor energiahatékonyágának növekedése

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, gazdasági társaságok

d) beavatkozás: Az illegális hulladéklerakás megakadályozása, meglévő illegálisan működő lerakók felszámolása [P4.5.d]

A szemléletformálás mellett hatékonyabban szükséges fellépni az illegális hulladéklerakás ellen. A beavatkozás jogszabályi változtatások mellett hatékonyabb hatósági ellenőrző és megelőző rendszer létrehozását támogatja. Fontos lépés a meglévő lerakók felszámolása is.

Eredmény: Kevesebb illegális hulladék fog keletkezni, élhetőbb, kulturált települési környezet jön létre.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek, rendvédelmi szervezetek, polgárőrség

e) beavatkozás: Szemléletformálás a hulladékhasznosítás kapcsán [P4.5.e]

A hazai és uniós környezetügyi célok csak a társadalom széles és aktív részvételével, az erőforrások megőrzéséhez, a környezetterhelés megelőzéséhez szükséges eszközrendszer sokfélesége révén valósíthatók meg, amelyhez kapcsolódóan elengedhetetlen a szemléletformálás. Olyan programokat kívánunk megvalósítani, melyek az TF9.a-TF9.d beavatkozásokhoz kapcsolódnak, azok hatását, társadalmi megismerését erősítik. A jó példa megismerése mellett önálló kampányok megvalósítását is támogatjuk.

Eredmény: Kevesebb hulladék fog keletkezni, a létrejött hulladék gyűjtése szelektív módon fog történni, a hulladék újrahasznosításának aránya jelentősen megnövekszik. A deponált hulladék mennyisége csökkenni fog, amely kevesebb környezeti terhelést is jelent.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, nevelési/oktatási intézmények, nonprofit szervezetek, egyházak, kulturális intézmények,

14.4.9 A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése

18. táblázat: IV. Prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért - Összefoglaló táblázat

Prioritás neve: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátor neve	Együttműködők nevei
1. Policentrikus településstruktúra, fenntartható városfejlesztés										
1.1	Központi szerepkörű városok fejlesztése (fenntartható városfejlesztés)	Szob, Aszód, Pilisvörösvár, Budakeszi, Gyál, Vecsés, Ráckeve, Dabas, Monor, Nagykáta, Nagykőrös	önkormányzatok, civil szervezetek, nonprofit társaságok	lakosság	2021-2028	32 Mrd Ft	TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02) Intelligensebb Európa (P01); Szociálisabb Európa (P04) Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Az integrált területfejlesztési stratégiák projektjei által érintett lakosság (fő) Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák (db)	
1.2	Önkormányzati szolgáltatások javítása	Pest megye	önkormányzatok	önkormányzati dolgozók	2021-2028	0,8 Mrd Ft	EFOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Képzési programban résztvevő önkormányzatok száma	
1.3	Szociális városrehabilitációs beavatkozások	Pest megye	önkormányzatok, civil szervezetek	szegregátumok lakossága	2021-2027	3 Mrd Ft	TOP+, EFOP+	Szociálisabb Európa (P04)	Érintett lakosság száma (fő)	
2. Természeti területek és értékek megóvása élhető települési környezet kialakítása										
2.1	Települési környezet megújítása, a települések	Pest megye	önkormányzatok	lakosság	2021-2028	1,5 Mrd Ft	TOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében újonnan	

Prioritás neve: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókönyezetért										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
	zöldfelületeinek növelése								épített vagy korszerűsített zöld infrastruktúra (ha)	
2.2	Természeti területek és értékek megóvása, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztése	Pest megye	önkormányzatok	lakosság	2021-2028	1 Mrd Ft	KEHOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megnövekedett/ megújított zöldfelületek nagysága (ha)	
2.3	Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem	Pest megye	önkormányzatok	lakosság	2021-2028	1 Mrd Ft	KEHOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megvédett lakosság száma (fő)	
2.4	Barnamezős területek felmérése és megújítása	Pest megye	önkormányzatok	lakosság	2021-2028	0,1 Mrd Ft	KEHOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Barnamezős területek adatbázisa (db)	
3.	Energiahatékonyság növelése, zöld energiák térnyerésének elősegítése									
3.1	Önkormányzati intézmények, közszolgáltatások és bérlakások energetikai megújítása	Pest megye	önkormányzatok	lakosság	2021-2028	7,6 Mrd Ft	TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02) Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év), Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	
3.2	Gazdasági társaságok energiahatékonysági beruházásai	Pest megye	gazdasági társaságok	gazdasági társaságok	2021-2028	8 Mrd Ft	KEHOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02) Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év), Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	

Prioritás neve: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókönyezetért										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
3.3	Lakossági energiahatékonysági fejlesztéseinek támogatása	Pest megye	gazdasági y	lakosság	2021-2028	8 Mrd Ft	KEHOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02) Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év), Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	
3.4	Szemléletformálás az energiatakarékosság és a megújuló energiák felhasználása tekintetében	Pest megye	civil szervezetek, önkormányzatok	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd Ft	KEHOP+ TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02) Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Becsült ÜHG-kibocsátás (CO2t/év), Javított energetikai teljesítménnyel rendelkező középületek (m2)	
4.	Vízgazdálkodás, csapadékvíz gazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése									
4.1	Megyei és települési vízkár elhárítási programok és tervek kidolgozása	Pest megye	önkormányzatok, Pest megyei önkormányzat	lakosság	2021-2028	0,1 Mrd Ft	TOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Elkészült programok száma (db)	
4.2	Felszíni csapadékvíz elvezetés, vízvisszatartás, vízpótlás létesítményeinek fejlesztése	Vízrendezés célterületei c. lehatárolás alapján	önkormányzatok	lakosság	2021-2028	7 Mrd Ft	TOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Villámárvizek hatásaitól megvédett lakosság (fő)	
4.3	Közcatorna rendszerek fejlesztése, szennyvíztisztító művek korszerűsítése	Pest megye	önkormányzatok, közmű infrastruktúra üzemeltetők	lakosság	2021-2028	20 Mrd Ft	KEHOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Épített/felújított csatornahálózat hossza (km), Épített, felújított szennyvíztisztító művek (db)	

Prioritás neve: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
4.4	Az egészséges ivóvízhez hozzáférés fenntartható biztosítása	Pest megye	önkormányzatok, közmű infrastruktúra üzemeltetők	lakosság	2021-2028	20 Mrd Ft	KEHOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Épített/felújított vízhálózat hossza (km),	
4.5	Élővizeink (folyók, tavak, patakok) és környezetük rendbetétele, revitalizációja	Pest megye	önkormányzatok, Nemzeti Parkok, Vízügyi szervezetek	lakosság	2021-2028	5 Mrd Ft	KEHOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megújított vízparti környezet (ha)	
4.6	Szemléletformálás az ésszerű vízgazdálkodás tárgyában	Pest megye	önkormányzatok, civil szervezetek	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd Ft	KEHOP+ TOP+	Polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megvalósult szemléletformáló programok száma (db)	
5.	Hulladékgazdálkodás fejlesztése a körforgásos gazdaság elősegítése									
5.1	Hulladék újrahasznosítás arányának növelése	Pest megye	önkormányzatok, NHKV	lakosság	2021-2028	3 Mrd	KEHOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Hasznosított települési hulladék aránya az összes keletkezett mennyiségből (t)	
5.2	Zöldhulladék újrahasznosítás szerepének növelése	Pest megye	önkormányzatok, NHKV	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd	KEHOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Gyűjtött zöldhulladék mennyisége (t)	
5.3	Újra nem hasznosítható hulladék energiatermelő szerepének növelése	Pest megye	önkormányzatok, NHKV	lakosság	2021-2028	2 Mrd	KEHOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Kialakított hulladék újra használati központok, gyűjtőpontok, gyűjtőudvarok száma (db)	

Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
5.4	Az illegális hulladéklerakás megakadályozása, meglévő lerakók felszámolása	Pest megye	önkormányzatok	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd	KEHOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Felszámolt illegális hulladéklerakók száma (db)	
5.5	Szemléletformálás a hulladékhasznosítás kapcsán	Pest megye	önkormányzatok, civil szervezetek	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd Ft	KEHOP+ TOP+	Zöldebb, karbonszegény Európa (P02)	Megvalósult szemléletformáló programok száma (db)	

19. táblázat: Az intézkedések pénzügyi ütemterve

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
Policentrikus településstruktúra, fenntartható városfejlesztés	35,8		35,8
Természeti területek és értékek megóvása élhető települési környezet kialakítása	3,6		3,6
Energiahatékonyság növelése, zöld energiák térnyerésének elősegítése	24,1		24,1
Vízgazdálkodás, csapadékvíz gazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése	52,6		52,6
Energiahatékonyság növelése, zöld energiák térnyerésének elősegítése	5,5		5,5
ÖSSZESEN	121,6		121,6

14.5 Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése.–[V. Prioritás]

14.5.1 A prioritás indoklása

Az egyén boldogulása a társadalom megfelelő működésének az alapja, a prioritás a magas színvonalú egészségügyi, oktatási, rekreációs és kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést kívánja megvalósítani.

A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetfeltárásában megállapításra került több olyan hiányosság, amely rámutat a humánerőforrásban, a képzési szerkezetben és az intézményekben jelen lévő problémákra. Alacsony a felnőttképzésben részt vevők aránya, az élethosszig tartó tanulásban az agglomeráción kívül igen kevesen vesznek részt. A szakképzés és készségfejlesztés nem követi elég rugalmasan a piaci igényeket. Az oktatásban nem, vagy alig jelennek meg a helyi tartalmak, ismeretek, értékek. Mindezek markánsan hozzájárulnak a megye visszafogott versenyképességéhez, hiszen azok a régiók leginkább versenyképesek Európában, ahol a magas hozzáadott értékű, tudás-intenzív szolgáltató vállalkozások száma és teljesítménye folyamatosan növekszik. Ezek a vállalkozások a magasan képzett munkaerőt keresik, valamint sokat költenek szervezetfejlesztésre, képzésre és általában a termelékenységet javító tudás megszerzésére. A prioritás egyik beavatkozási területe a szűk keresztmetszetek felszámolására irányul az iskola rendszerű és felnőttképzés esetében, a megyei lakosság képzettségi szintjének emelésével, illetve megújításával. Fentiek mellett még mindig komoly infrastrukturális hiányosságok is jelen vannak a megye oktatási intézményeinek egy részében, és szinte mindenhol indokolt az épületek kisebb-nagyobb energetikai korszerűsítése.

Minőségi képzés nincs felkészült oktatási intézmények és adott esetben gyakorlati képzőhelyek nélkül. Az oktatáshoz kapcsolódóan a képzési-, nevelési-, oktatási intézmények infrastrukturális megújítása, hatékonyságának növelése is szükséges, továbbá meg kell teremteni a kapcsolatot a képző intézmények és potenciális gyakorlati képzőhelyek között. A duális képzés erősítése jó a képzésben résztvevőnek és jó a vállalkozásnak is, hiszen utóbbi a munkaerő szükségletét az általa „felnevelt” szakemberekkel tudja kielégíteni. A mainál hatékonyabb rendszert kell kialakítani a tanulói pályaválasztás, pályorientáció területén, amely a képzések hatékonyságát, sikerességét és később a jobb piaci integrációt is segíti.

Sajnos Magyarországon a vállalkozói kedv igen alacsony a fiatalok között, annak ellenére, hogy a vállalkozás feltételei és környezete rengeteget javult az utóbbi években. Ennek okai között nagy szerepe van annak, hogy a fiatalok kevés ismerettel rendelkeznek a vállalkozóvá válás lehetőségeiről, ráadásul az induló vállalkozók sikerességét is jelentősen rontja, a vállalkozói ismeretek, a tudás hiánya. A KKV szektor erősítése szempontjából kulcsfontosságú volna, hogy az általános vállalkozási, piaci és pénzügyi ismeretek a mainál nagyobb mértékben épüljenek be az oktatásba, annak különböző szintjein. Elvárás lenne, hogy olyan naprakész, gyakorlati ismeretek kerüljenek átadásra, amelyek valóban megkönnyítik a vállalkozások első lépéseit, illetve későbbi boldogulásukat.

A tudás megszerzésének, elmélyítésének további eszközei a közművelődési intézmények, a könyvtárak és a múzeumok. Elengedhetetlen, hogy ezek a helyi ismeretterjesztés, a kultúra népszerűsítése szempontjából létfontosságú intézmények szolgáltatási színvonala javuljon, alkalmazkodjanak a változó igényekhez.

A szolgáltatások minőségének javítása, így a gazdasági növekedés érdekében fontos az egészségügyben dolgozók, mind pedig az egyéb települési közszolgáltatásban dolgozók továbbképzése, kompetenciáik folyamatos fejlesztése.

Hasonló jelentősége van a helyi értékek megőrzésének. A Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció tervezése során értékválasztásunk egyik fontos elhatározása „Pest megye a megye márkáztatását, mint többszínű, polifonikus megye előmozdítja, „márkáját” építi, és a marketingkommunikációt irányítja, szervezi.” Azok az értékek, azok a jellegzetességek, melyek a sokszínű településekben jelen vannak,

extra hozzáadott értéket képviselnek, különösen a turizmus, az örökségvédelem területén és általában a helyi gazdaságban. Ennek bemutatásában, a közös márkázható arculat kialakításában fontos szerepe van a Pest megyei értéktár program keretében megkezdett munkának. Ennek folytatása és kiterjesztése mind a turisztika, mind pedig a kulturális, építészeti és környezeti örökség megóvása szempontjából rendkívüli jelentőséggel bír.

A közösségek szerepének országosan tapasztalt gyengülése, az egyéni érdekek előtérbe helyezése, a családi értékek háttérbe szorulása az egész társadalom megújulásának akadályát jelenti, amelynek következményei kihatnak a megye és települései fejlődésére, de különösen a lakosság szemléletmódjára. A közösségek megújulásának sokoldalú támogatása – kiemelten a „családbarát” megye létrehozása – a megye fejlődésének, az itt élők szemléletváltásának és pozitív hangulatának nélkülözhetetlen feltétele.

A hajléktalan ellátás, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsődei ellátás, gyermekvédelmi szakellátás, pszichiátriai ellátás területi különbségei enyhültek, de kapacitáshiány még mindig sok helyen jelen van. Valamennyi ellátás tekintetében alapvető az igény, hogy a rászoruló személyek egyenlő feltételek mellett juthassanak hozzá mindenütt.

Pest megye lakosságának egészségi állapota messze nem kielégítő, a vezető halálokok (szív- és érrendszeri, daganatos betegségek) jellemzően élen járnak a megyei statisztikában. Ugyan az egészségügyi fejlesztési programok alapvetően az ellátórendszer fejlesztésére fókuszálnak - és részben tesszük ezt mi is- emellett, az élet számtalan területén tennivalónk van az egészséges életmód megtanulása-, kialakítása- és gyakorlása terén, a szemléletváltoztatás elindításában, ami az egészség megőrzésére, a prevencióra, az egészséges táplálkozásra, a sport, a testmozgás rendkívüli jelentőségére irányítja a figyelmünket. Vitathatatlan, hogy a legjobb megelőzni a hosszú és költséges betegségeket, amihez egy fejlett prevenció eszköz-tár alkalmazása a legmegfelelőbb beavatkozás. A szűrővizsgálatok szerepének növelése ennek az eszköztárnak fontos része.

Az egészségmegőrzés szempontjából fontos tömegsportra nem áll rendelkezésre megfelelő minőségű és mennyiségű terület és létesítmény. A meglévő infrastruktúrát sok esetben sportegyesületek, intézmények töltik meg, a szabadidősportnak nem sok tér jut. A gyermekek megnyerése, a diáksport támogatása, az iskolai testnevelés feltételeinek megteremtése is ennek a prioritásnak fontos feladata.

A prevenció programok hosszú távon érnek be, emiatt nem célszerű elhanyagolni a fekvő és járóbeteg ellátást sem. Az elmúlt időszakban sajnos egyetlen Pest megyei kórház sem részesülhetett érdemi nagyságrendű fejlesztési támogatásban, nem csak a fejlesztések maradtak el ezekben az intézményekben (Flór Ferenc Kórház, váci és ceglédi kórházak), hanem sok esetben az állam megóvás is. A szakellátás és házi orvosi ellátás némileg kedvezőbb infrastrukturális helyzetben van, de a fenntartásban és üzemeltetésben további jelentős megtakarításokat lehetne elérni. Ezekben az intézményekben a használt eszközök átlagéletkora is jelentős probléma, ugyanis a műszerpark életkora elmarad az európai átlag műszerpark életkortól, ami 5-7 év.

Magyarország bizonyos ágazatokban (fogászat, balneológia, stb.) célországja az egészségügyi turizmusnak. A Pest megyében rendelkezésre álló gyógyvizek, vagy a Börzsöny természeti környezete a rekreáció, az egészségipar, az alkonygazdaság speciális ágazatainak kibontakoztatására ad lehetőséget. További jó lehetőségeink lehetnének a szív- és érrendszeri prevenció, illetve műtéti utógondozás terén. A növekedés egyik pillére a fekvő és járó beteg ellátásban dolgozók életpályájának javítása, szakmai fejlődésének, képzésének elősegítése.

Ezek az intézkedések azonban nem képzelhetők el széleskörű összefogás, a partneri kapcsolatok fejlesztése nélkül. Fontos, hogy a fejlesztések átgondoltan, ne pontszerűen menjenek végbe, ne az legyen az általános hogy a fejlesztések kizárólag egy település, vagy egy kisebb közösség szükségleteit, törekvéseit elégítsék ki, hanem rendszerbe kapcsolódva stratégiai célok teljesülését, nagyobb térségek felemelkedését szolgálják. Ezért egyfelől intézményi összefogásra van szükség, másfelől kompetens térségmenedzsmentre.

14.5.2 A prioritáshoz kapcsolódó Pest megyei stratégiai célok

Átfogó célunk a „Társadalmi megújulás – testben és lélekben egészséges, önmaga sorsáért felelős egyén, együttműködés a közösségek, valamint az egyén és közösségek között”. A célt stratégiai célokra bontottuk:

- TM.1. A szociális és létbiztonság megerősítése, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése.
- TM.2. Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső intézményfejlesztése, menedzsment kapacitásának fejlesztése.
- TM.3. Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra
- TM.4. Kreatív, tudáslapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi és helyi identitás erősítése

14.5.3 A prioritás területi vonatkozásai

A prioritás legtöbb fejlesztési kezdeményezése esetében nehéz meghatározni konkrét területi vonatkozást, hiszen fejlesztési igények és szükségletek minden településen vannak, csak ezeknek eltérőek az okai és ezáltal a fejlesztések céljai is. Míg az agglomerációban a nagy demográfiai nyomás miatt keletkezik igény az ellátások bővítésére, addig az agglomeráción kívül a hosszú évtizedek óta hiányos, vagy rossz minőségű infrastruktúra megújítása a cél. Így alapvetően ezen két térség különválasztása adja a prioritás térségi célzását. Mivel azonban az agglomeráción kívüli tér sem egységes társadalmi szempontból, ezért indokolt további térségi különbségtétel alkalmazása a megye É-ÉK-i és D-DK-i térségei között.

Az egészségügyben és az oktatásban vannak olyan közép fokú, illetve szakosított intézmények, amelyek fejlesztése csak központi szerepkörű településeken indokolt, így ezekben az esetekben pontszerű fejlesztést tartunk indokoltnak.

10. ábra Köznevelési és egészségügyi infrastruktúra fejlesztés kiemelt térségei

14.5.4 Pest megyei humán erőforrás fejlesztése [P5.1- intézkedései]

a) beavatkozás: Térségi igényeknek megfelelő szakképzés (duális képzés) erősítése [P5.1.a]

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy azok a diákok, akik szakmai gyakorlati ismereteiket vállalkozások képzési helyein szerzik meg, sokkal jobb eséllyel helyezkednek el a munkaerőpiacon, alaposabb szakmai ismeretekkel rendelkeznek. A szakmai képzés mellett erősíteni szükséges egyes készségeket, kompetenciákat is. Fentiek miatt ösztönözni szeretnénk a duális képzésben résztvevők számának növekedését, valamint a duális képzésben együttműködő vállalkozások közreműködését. Ehhez egyrészt szükségesnek tartjuk a képző intézmények infrastrukturális megújítását, a képzési

feltételek javítását, a szakképző intézmények számának bővítését. Másrésztől szükségesnek tartjuk a gyakorlati oktatásnak helyt adó vállalkozások technológiai és telephelyfejlesztéseit, amelynek révén a munka körülmények és a termelési eszközök megfelelő háttérrel biztosítanak a szakmai ismeretek elsajátításához.

Eredmény: A javul a megyében a szakképzés minősége és piacorientáltsága, erősödik az oktatási intézmények és a vállalkozások együttműködése nő a termelő vállalatok szakképzésben betöltött részaránya, bővül a tanműhelyek száma, javul a tanműhelyek és a gyakorlati képző helyek infrastrukturális háttere és eszközparkja.

A szakmában nagy gyakorlattal rendelkező vállalkozások szakképzésbe való szélesebb körű bevonásával korszerű gyakorlati ismeretekkel rendelkező, a termelésben jártas fiatal és motivált munkaerő kerül kibocsátásra, mely megkönnyíti a fiatalok elhelyezkedését, illetve javítja az őket alkalmazó vállalkozások hatékonyságát, versenyképességét. A beavatkozás közvetve a kis- és közepes vállalatok, és azon belül is elsősorban az 50 főnél többet foglalkoztató közepes vállalkozások helyzetére gyakorol kedvező hatást.

Potenciális kedvezményezettek köre: közép- és felsőoktatási intézmények, továbbképző központok, TISZK, vállalkozások, Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.

b) beavatkozás: Térség- specifikus igények biztosítása az oktatásban [P5.1.b]

A beavatkozás keretében az alap- és középfokú oktatás során megszereshető tudást szeretnénk kiegészíteni a helyi, települési, kistérségi speciális ismeretekkel. Ösztönöznünk szeretnénk a pályakezdő fiatalok vállalkozóvá válását is. Szükséges, hogy a szakképzés jobban reagáljon Pest megye gazdasági szereplőinek speciális szakember igényeire. (Pl.: IKT ipar, logisztika, gyógyszeripar, építőipar, gépipar, fejlett feldolgozóipar, szociális szféra) Fontosnak tartjuk a megyében működő KKV-k számára nyújtott képzések biztosítását, a menedzsmentismeretek, informatikai ismeretek, marketingtechnikák terén, segíteni szeretnénk, a KKV vezetők generációváltását képzési programokkal. A beavatkozás támogatja a munkavállalók további, speciális képzését az új technológiákhoz, módszerekhez, termelési folyamatokhoz kapcsolódóan, illetve az álláskeresők át és továbbképzését.

Eredmény: Biztos megélhetés, kiszámítható életpálya az iskolapadot elhagyók számára. Pest megye gazdasága olyan ágazatokban tud további pozíciókat szerezni, mely elsősorban a humán erőforrás minősége miatt telepedik meg egy-egy térségben. A helyi gazdaság erősítését segíti a térség-specifikus ismeretekkel rendelkező munkaerő. A térségben már jelen lévő vállalatok szakember ellátottsága jobban biztosított lesz, a hiányszakmákban megfelelő utánpótlás áll rendelkezésre. A pályaválasztás előtt álló fiatalokban a vállalkozóvá válás pozitív jövőképpé válik, nem elrettentő példa lesz, mint sok esetben jelenleg. A vállalkozások vezetői korszerű management, marketing, IKT ismeretekkel rendelkeznek, a generációs vezetők váltásra történő felkészülésben is segítséget kapnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: közép- és felsőoktatási intézmények, továbbképző központok, TISZK, vállalkozások, Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, KKV-szektor, nagyvállalatok, ipari parkok.

c) beavatkozás: Pályaválasztási orientáció fejlesztése [P5.1.c]

A szakképzésben intézményenként eltérő mértékben, de rendkívül nagy a lemorzsolódás. Ennek egyik valószínűsíthető oka az, hogy sem a pályaválasztás előtt álló diákok, sem a szülei nincsenek tisztában az egyes szakmák mibenlétével. Nem ismerik a képzés tartalmát, annak követelményrendszerét illetően, a tanulót érő fizikai és szellemi hatásokat. Ezen túl, az oktatási rendszer folyamatosan termeli ki azokat a végzős diákokat, akik a munkaerőpiacra kilépve találják magukat szembe azzal a ténnyel, hogy nem tudnak elhelyezkedni. Az iskolai szakképzés rendszerében nem feltétlenül a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő képzések indulnak, illetve a rendszer rugalmassága igen kicsi, reakcióideje lassú a valós gazdasági folyamatokban bekövetkező változásokhoz képest. A pályaválasztást sokszor a szülők döntése határozza meg szubjektív alapon, sok esetben az iskola fizikai közelsége és elérhetősége fontosabb választási szempont, mint a megszerzett tudással való elhelyezkedési lehetőség reális

számbavétele, illetve a gyermek adottságaihoz, képességeihez igazodó képzés választása. Amennyiben a szülők és tanulók a megfelelő időben kapják meg azt a segítséget, szerzik meg azt a tájékozottságot, hogy az egyes képzéseknek pontosan mi a tartalmuk, azok elsajátításához milyen készségek és képességek kellenek, hogy melyik szakmával hol lehet elhelyezkedni, milyen fizetésre lehet számítani, tehát egy aktív pályaeorientáció valósul meg, akkor közelebb lehet kerülni ahhoz, hogy ott és annyi szakember álljon rendelkezésre amennyi szükséges. Mivel jelenleg a Pest megyei vállalkozások legalább kétharmada nem áll kapcsolatban a térségi szakképzési rendszerrel, ezért a vállalkozások és a szakképzés közötti együttműködés erősítése alapvető előfeltételnek tekinthető.

Eredmény: Az iskolaelhagyás csökkentése, a pályakezdő munkanélküliek számának csökkenése, a gazdaság munkaerő ellátásának javulása, a tőkevonzó képesség növelése megyei, illetve regionális szinten. Kiszámítható életpálya a fiatalok számára, a családok életminőségének javulása

Potenciális kedvezményezettek köre: alapfokú és középfokú oktatási intézmények, továbbképző központok, TISZK, gazdasági szervezetek

d) beavatkozás: Egész életen át való tanulás ösztönzése [P5.1.d]

Pest megye még mindin nem hozta be a lemaradását a makroregionális versenytársakhoz, a nyugat-európai nagyvárosi régiókhoz képest a felnőttképzés és a felsőfokú végzettségűek arányában. A beavatkozás ezt a lemaradást kívánja megszüntetni a munkavállalók tanulásának, továbbképzésének támogatásával.

Eredmény: A lakosság szakmai képzettsége javul, munkahelyi kompetenciái erősödnek a munkaügyek tekintetében „válságállóbbá” válik. Növekszik a felsőfokú képzettséggel rendelkezők aránya. Olyan vállalatok fognak megtelepedni a térségben, melyek működésük során a képzett munkaerőt részesítik előnyben. Végso soron a lakosság jövedelmi viszonyai javulnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: alapfokú és középfokú oktatási intézmények, továbbképző központok, TISZ-ek, gazdasági szervezetek, kulturális intézmények

e) beavatkozás: Vállalkozóvá válás ösztönzése az iskolarendszerben történő képzés részeként [P5.1.e]

Az oktatás tartalmi megújításának részeként Pest megyében támogatni szeretnénk a vállalkozói ismeretek-, vállalkozóvá váláshoz köthető ismeretek oktatását. Az oktatásban sikeres vállalkozók bevonásával vonzóbbá kívánjuk tenni a vállalkozói életformát, az önálló felelősségvállalást. Továbbá olyan ismereteket kívánunk oktatni, melyek segíthetnek egy induló vállalkozás létrehozásánál.

Eredmény: Javulni fog a működő vállalkozások aránya.

Potenciális kedvezményezettek köre: alapfokú és középfokú oktatási intézmények, továbbképző központok, TISZK, gazdasági szervezetek

f) beavatkozás: Helyi közszolgáltatásokat nyújtó humán erőforrás fejlesztése [P5.1.f]

A közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelése szükséges megyei, járási és helyi önkormányzati szinteken is, hiszen a gyors és hatékony kiszolgálás tudja elégedetté tenni a közigazgatási eljárások során az ügyfeleket.

Eredmény: Gyorsabb ügyintézés, LLL a közigazgatásban, az elektronikus ügyfél kapcsolattartások elterjedésének növekedése. A gyorsabb ügyintézés hatására javul a befektetési környezet, a bürokrácia nem lassítja, hanem előmozdítja a hatósági, engedélyezési folyamatokat.

Potenciális kedvezményezettek köre: önkormányzati, megyei, járási hivatalok, helyi, járási és megyei tisztviselők

14.5.5 Pest megyei intézmények fejlesztése és építése [P5.2- intézkedései]

a) beavatkozás: Oktatási alapintézmények (bölcsőde, óvoda, családi napközi, általános iskola) fejlesztése [P5.2.a]

Az elmúlt évek bölcsőde és óvoda fejlesztései nyomán jelentősen csökkent a demográfiai nyomás a köznevelési intézményeken. Szerencsére nemcsak új kapacitások jöttek létre, hanem sok intézményújult meg. Sajnos az általános iskolák esetében ilyen átfogó intézmény felújítási, kapacitásbővítési program nem indult, számos intézmény nem felel már meg a modern oktatás támasztotta igényeknek, rontva ezzel az ott tanuló gyermekek esélyeit. A beavatkozás keretében javul a pest megyei gyermekek magas minőségű a kor követelményeinek megfelelő oktatási-nevelési feltételekhez, infrastruktúrához való hozzáférése, ezzel családjaik életkörülményei és a munkavállalás, munkába állás feltételei is jobbak lesznek, vagyis a fejlesztések közvetve a gazdaság erősödéséhez is hozzájárulnak.

Megtörténik a maradék bölcsődei, óvodai kapacitáshiányok felszámolása új intézmények építésével, megújul az alap- és középfokú oktatási intézmények infrastruktúrája, eszközállománya, új alap és középfokú intézmények épülhetnek indokolt esetben. Energiatakarékossági beruházásokkal fenntarthatóbbá válnak az intézmények, kisebb terhet jelentenek fenntartóiknak és a nemzetgazdaságnak. Különösen akkor, ha a beruházások és fejlesztések integrált módon, valamint térségi szemlélettel és tervezésben valósulnak meg.

Eredmény: Fenntarthatóbb intézmények jönnek létre, mely hozzájárul az EU hosszú távú céljához, az energiafüggettség csökkentéséhez, valamint a CO2 mentes gazdaság eléréséhez. Öröm lesz dolgozni és tanulni ezekben az intézményekben, a lakosság pszichológiai és egészségi állapota javul.

Potenciális kedvezményezettek köre: a nevelési, oktatási intézmények intézményfenntartó szervezetei, egyházak.

b) beavatkozás: Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése [P5.2.b]

A közművelődési intézmények, a könyvtárak és a múzeumi és az előadó-művészeti intézmények szerepe az iskolán kívüli képzésben, felnőttképzésben és a lakosság kulturális igényeinek kielégítésében is rendkívül fontos, csakúgy, mint a kulturális szolgáltatások kínálatának bővítésében, így azok tartalmi és infrastrukturális megújítása az oktatási, a helyi identitást és a turizmust szolgáló intézmények fejlesztéséhez hasonló fontossággal bír. Fontos a közművelődési intézmények védelme, sokszínű strukturált közművelődési-kulturális intézményrendszer felújítása, bővítése, új szinterek bővítése. A helyi, térségi megyei és nemzeti identitástudat kialakítása, az önbecsülés és összetartozás erősítése a közösségi művelődés eszközeivel, a közművelődési tevékenység rendszerében. Az innováció és a kreatív ipar, valamint az azt megalapozó készségek és kompetenciák fejlesztése, tehetséggondozás támogatása.

A nemzeti digitális kultúra szervezetének és tartalmának létrehozásával új lehetőségek biztosítása a közművelődés fejlesztésének sikeréhez. Ennek keretében a nemzeti kultúra kreatív, kulturális szolgáltatóipari átalakítása, a kulturális közmunka program tartalmának hasznosítása a helyi közösségekben, azok megerősítésének érdekében.

Ezen intézmények képesek lehetnek a munkaerő-piacon lévők, illetve az oda belépni kívánó munkavállalók esélyét növelni a jobb foglalkoztatási feltételek eléréséhez képzéseik és a tudás megszerzését támogató szolgáltatásaik révén. A beavatkozás keretében olyan országos programok megvalósítását támogatjuk a Pest megyei intézményekben, melyek az iskolarendszeren kívüli nem formális és informális tanulásban, tanításban nyújtanak segítséget. Ezért indokolt például a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Skanzen Örökség Programjának folytatása.

Eredmény: Iskolarendszeren kívüli oktatás, képzés, önképzés elfogadottabbá válik, a kultúra és képzés összekapcsolódik, a képzésekben résztvevők elhelyezkedési esélyei javulnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: közművelődési intézmények, a könyvtárak, múzeumi intézmények, előadó-művészeti intézmények és szervezetek, civil szervezetek,

c) beavatkozás: Szociális intézmények fejlesztése [P5.2.c]

Pest megyében a szociális ellátások terén tapasztalható területi egyenlőtlenségek csökkentése. A szociális intézmények infrastrukturális, és tárgyi feltételeinek javítása, a férőhelyek bővítése, mellyel több ember számára válnak elérhetővé a kínált szolgáltatások. Pest megyében a szociális és gyermekvédelmi ellátások területi egyenlőtlenségének csökkentése, a tárgyi és személyi feltételek fejlesztése, annak érdekében, hogy minden rászoruló személy egyenlő feltétel mellett juthasson hozzá a szükséges szolgáltatáshoz.

Eredmény: A szociális ellátások területén tapasztalható területi egyenlőtlenségek csökkennek, bővülnek a férőhelyek, a fenntartás költségei mérséklődnek.

Potenciális kedvezményezettek köre: önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, intézményfenntartók

14.5.6 Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése és helyi identitás erősítése [P5.3-intézkedés]

a) beavatkozás: Helyi és megyei identitás erősítése [P5.3.a]

A helyi értékek segítenek a helyi identitás megőrzésében, erősítésében, a helyi márkásításban, turisztikai jelentőségük van, továbbá a gazdaságra is kihatásuk van. A beavatkozás két módon támogatja a helyi értékek megőrzését, egyrészt segít az épített örökség értékmegőrzésében, másrészt támogatja a helyi értékhez köthető rendezvények, identitást erősítő fesztiválok megtartását.

Eredmény: Az értékek ismerete, szeretete, felismerése annak, hogy tartozunk valahova horgonyt ad a mai multikulturális világban. Ezek az értékek jelentik a lokális márkát. A helyi kreatív ipar ezekre alapozva tud olyan hozzáadott értéket megjeleníteni, ami gazdasági előnyt is jelent.

Potenciális kedvezményezettek köre: önkormányzatok, önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok, költségvetési szervek, kulturális intézmények egyházak, civil szervezetek, amelyek helyi értéknek minősülő, vagy azt hasznosító épülettel, szokással, tudással rendelkeznek és azok fenntartásában érdekelték azt a helyi értéktárba felvették¹².

b) beavatkozás: Pest megyei értéktár fejlesztése és a megyei értékek széleskörű megismertetése [P5.3.b]

A Pest megyei értéktár mára a megye kulturális, természeti és épített örökségének, helyi hagyományainak lenyomatát rögzíti. A megkezdett munka segít a megye értékeinek megismertetésében a megyei arculat kialakításában. Az értéktár aktív gondozása segít rávilágítani a fontos megőrzendő értékekre és egyértelmű, objektív kritériumok szerint értékeli azok jelentőségét. A munka folytatása lehetővé teszi, hogy ne csak a már megmentett, hanem a megmentésre váró örökségelemek is helyet kapjanak az értéktárban.

Eredmény: Megújult műemlékek, melyek nem folyamatos kiadást jelentenek fenntartójuknak, tulajdonosuknak, hanem bevételt is. A fejlesztések következményeként további szolgáltatások generálása történik meg. Növekszik a turizmus, munkahelyeket, bevételt jelent olyan helyi szereplőknél, melyek nem tudtak volna megjelenni a piacon a turisztikai látványosság nélkül.

Az épített örökség következő generációk számára történő megóvása nemzetünk történelmi ismeretei, identitástudata megőrzése miatt is kötelességünk.

¹² A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény.

Potenciális kedvezményezettek köre: önkormányzatok, önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok, költségvetési szervek, egyházak, gazdasági társaságok, civil szervezetek,

14.5.7 Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció [P5.4- intézkedés]

a) beavatkozás: Pest megye térségmenedzselési kapacitásainak kialakítása és működtetése [P5.4.a]

Ahhoz, hogy Pest megye érdekérvényesítő szerepe és forrásabszorpciós képessége növekedjen nem elegendő csupán a külső partneri együttműködési viszonyok kialakítására, a meglévők erősítésére fókuszálni. Azokat a képességeket és készségeket is fejleszteni szükséges, amelyek egy hatékony térségmenedzselési struktúra és szervezet felállításához és működtetéséhez szükségesek. A beavatkozás keretében hatékony térségmenedzselési struktúra és szervezet felállítása tervezett a megyei területfejlesztési, területrendezési, vidékfejlesztési feladatok ellátása érdekében. Cél, hogy a menedzseléshez, megfelelő struktúrában rendelkezésre álljanak a szükséges szaktudások, képességek, az intézményrendszer segítse elő a tudás generálását és megosztását, adaptálását az érintettek irányába.

Eredmény: A befektetési környezet javul, a nagyvárosi régió végre kihasználja térségi potenciálját. A képzési központok és a termelés elkülönülése megszűnik.

Potenciális kedvezményezettek köre: Pest Megyei Önkormányzat

b) beavatkozás: Partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése [P5.4.b]

A Pest Megyei Önkormányzat hivatalán és a Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft-n keresztül az elmúlt két év folyamán igen intenzív munkát folytatott egy együttműködési rendszer kiépítésén, jelentősen javult a kommunikáció a térségi szereplők között. A térségi fejlesztési programok eredményes végrehajtása még inkább igényli a partnerkapcsolatok, együttműködések erősítését. A beavatkozás célja a térségi szereplőkkel (Budapest, Érd, helyi és nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, gazdasági szereplők szomszédos megyék, költségvetési szervek, országos és helyi kulturális intézmények stb.) való intézményesített partnerkapcsolat kiépítése, működtetése a komplex programok tervezése és megvalósítása érdekében.

Eredmény: Közös megvalósított térségi fejlesztési programok.

Potenciális kedvezményezettek köre: Pest Megyei Önkormányzat, Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft., költségvetési szervek helyi és nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati társulások, a közösségi művelődés intézményei civil szervezetek, gazdasági szereplők.

14.5.8 Társadalmi programok megvalósítása [P5.5- intézkedés]

a) beavatkozás: Családbarát Pest megye [P5.5.a]

Pest megyében bár összességében nem csökken a lakónépesség száma, ez a megyébe való beköltözőknek köszönhető. Jól működő társadalomhoz kiegyensúlyozott családok szükségesek. A nők számára a munka és a család összehangolását segíteni szükséges. Ennek érdekében meg kell indítani a családdal kapcsolatos szemléletváltást, ösztönözni kell a gyermekvállalási kedvet. A beavatkozással a munkaerő-piaci rugalmasságot és alkalmazkodóképességet kívánjuk javítani atipikus és családbarát foglalkoztatási formák működésével, (pl. távmunka, részmunkaidős, illetve alkalmi munkavállalás, bedolgozók, munkaerő-kölcsönzés, intézményi és vállalati gyermekfelügyelet infrastrukturális háttérének biztosítása), valamint a munkaerő-mobilitás javítását célzó fejlesztésekkel (pl. munkavállalók utazási, szállítási, illetve lakhatási feltételeit javító eszköz- és infrastrukturális beruházások).

Eredmény: Bővülő foglalkoztatás, a nők munkába állása és szülés utáni munkafelvétele könnyebbé válik.

Potenciális kedvezményezettek köre: gyermekjóléti és/vagy családsegítő szolgálatok, civil szervezet, egyházak, gazdasági társaságok, természetes személyek

b) beavatkozás: Közösség építése és társadalmi bizalom erősítése [P5.5.b]

A közösségek szerepének országosan tapasztalt gyengülése, az egyéni érdekek előtérbe helyezése az egész társadalom megújulásának akadályát jelenti, amelynek következményei kihatnak a megye és települései fejlődésére, de különösen a lakosság szemléletmódjára. A társadalmi tőke egyik legfontosabb eleme a társadalmi bizalom. A beavatkozás keretében a civil szféra és egyházak részvételét ösztönözzük a szociális és gyermekvédelmi ellátások területén.

Eredmény: A leszakadó társadalmi rétegek számára szélesíteni tudjuk a felzárkózás lehetőségeit.

Potenciális kedvezményezettek köre: egyházak, civil szervezetek, önkormányzatok, kulturális intézmények,

c) beavatkozás: Szegénység elleni küzdelem, más leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása [P5.5.c]

Pest megyében jelentős azoknak a száma, akik nem megfelelő lakhatási körülmények között élnek, jövedelmi, nemi, etnikai hovatartozás, lakóhely, illetve fogyatékoság miatt hátrányosabb helyzetben vannak embertársaiknál. Az alapvető közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésük nem megfelelően biztosított. Ennek érdekében szükséges a tehetséggondozás, felzárkóztatás, az iskolai integráció segítése, valamint családsegítési, idősgondozási programok indítása. A munkavállalás ösztönzése, képzések, átképzések segítségével, közlekedési hozzájárulásokkal, hátrányos helyzetből érkező munkavállalót foglalkoztató munkaadóknak nyújtott kedvezményekkel. Ezen túl szükség van a lakáskörülmények és a tágabb lakókörnyezet javítására szolgáló programok indítására.

Eredmény: A szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés esélye javul.

Potenciális kedvezményezettek köre: egyházak, civil szervezetek, önkormányzatok, kulturális intézmények

14.5.9 Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése [P5.6-intézkedés]

a) beavatkozás: Egészséges életmódra és prevencióra irányuló szemléletformáló programok [P5.6.a]

A beavatkozás keretében komplex egészségnevelő programok, egészséges életmódot népszerűsítő, annak elemeit bemutató kezdeményezések valósulnak meg szakemberek közreműködésével. A beavatkozás célja a lakosság egészségműveltségének növelése, ezért a programok integrálódnak a közoktatási programokba is. Kiemelt területként szükséges kezelni a függőségek, különösen a kábítószer negatív, személyiséget romboló hatásának bemutatását.

Eredmény: Csökken az egészségügyi ellátásban részt vevők száma, javul a gazdaság termelékenysége, növekszik az egészségesen megélt évek száma, csökken a deviáns magatartások aránya.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, civil szervezetek, költségvetési szervek, kulturális intézmények, egészségügyi intézmények, oktatási intézmények, egyházak.

b) beavatkozás: Lelki egészség megteremtése [P5.6.b]

A személyi és közösségi szolgáltatások keretében támogatjuk az anti-stressz, lelki egészséget szolgáló és egyéb jóléti – mint a fizikai rekreáció mellett megjelenő, a lelki rekreációt segítő – szolgáltatások, programok innovatív fejlesztését. A beavatkozás során a lelki egészséggel kapcsolatos tanácsadás, támogatás, a még ki nem alakult mentális betegségek korai felismerése és megelőzése, a helyi szerveződések erősítése történik. Olyan programok megvalósítását tartjuk fontosnak, amelyek az élethelyzetükből adódóan magas kockázatú csoportok számára nyújtanak rövid, célzott konzultációs lehetőséget, továbbá támogatják a színtereken (iskola, munkahely, közösség) zajló lelki egészségfejlesztési programok elindítását.

Eredmény: Csökken az egészségügyi ellátásban részt vevők száma, javul a gazdaság termelékenysége, növekszik az egészségesen megélt évek száma, csökken a deviáns magatartások aránya.

Potenciális kedvezményezettek köre: önkormányzatok, civil szervezetek, egészségügyi intézmények, oktatási intézmények, egyházak.

c) beavatkozás: Lakossági szűrőprogramok indítása [P5.6.c]

A települések, egészségügyi intézmények aktív közreműködésével lakossági szűrőprogramok indítását javasoljuk, mely szintén fontos a betegségek megelőzésében, vagy komolyabb betegség megelőző kezelésében. A kezelések helyett a megelőző vizsgálatok preferálása, az abban való munkaadói és munkavállalói részvétel ösztönzése is támogatásra kerül. A beavatkozás a humán oldala annak a fejlesztésnek, mely az egészségügyi intézmények fejlesztésére koncentrál.

Eredmény: Az emberek tisztában lesznek szervezetük állapotával, fokozottabban fognak magukra vigyázni, a komolyabb betegségek és szövődmények korai stádiumban kiszűrhetőek. Nő a munkavállalói lojalitás.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, civil szervezetek, költségvetési szervek, kulturális intézmények, egészségügyi intézmények, oktatási intézmények, egyházak.

d) beavatkozás: Sportoláshoz alkalmas környezet megteremtése [P5.6.d]

Az egészséges életvitel alapvető eleme a rendszeres testmozgás, ezért az aktív életmódhoz szükséges feltételrendszer megteremtése, a tömegsport intézményi és infrastrukturális hátterének kialakítása valósul meg a beavatkozás kapcsán. Támogatandó komplex szolgáltatást nyújtó létesítmények, tornatermek, uszodák építése, felújítása, mely magában foglalja a fenntartható üzemeltetést is. Hangsúlyos a megújuló energetikai felhasználása a projektekben. A beavatkozás célja a lakosság szabadidejének hasznos eltöltésére ösztönzése, rekreációs és sporttevékenységének elősegítése.

Eredmény: A lakosság egészségi állapota javul, a tömegsport lehetőséget ad a tehetségek fiatal korban való megtalálására, az élsport társadalmi bázisa növekszik, gazdasági potenciálja pedig kiterjed.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, intézményfenntartó központok, egyházak

14.5.10 Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése [P5.7-intézkedés]

a) beavatkozás: Egészségügyi alap-, és szakellátás intézményeinek fejlesztése [P5.7.a]

A települési egészségügyi alapellátást és térségi szakellátást biztosító intézmények fejlesztésével azok fenntartási költsége csökkenthető. (pl. hőszigetelések, klímaberendezés, nyílászárók cseréje) Továbbá üzemeltetéshez kapcsolódó fejlesztések valósulhatnak meg, (vezetékek felülvizsgálata, szennyvízelvezetési problémák orvosolása, elektromos hálózat cseréje). Harmadrészt az elavult eszközállomány cseréje is megtörténhet. A lakossági szűrőprogramokhoz kapcsolódóan fontos a korai diagnosztikai eszközök fejlesztése, a szűrővizsgálatokhoz nélkülözhetetlen eszközök beszerzése.

Eredmény: Fenntarthatóbb épületek és egészségügyi ellátás, a korai diagnosztika fejlesztésével pedig a prevenció javulása, a gyógyításra fordított idő és pénz csökkenése. Az intézmények műszerparkjának átlagéletkora közeledni fog az európai átlaghoz.

Potenciális kedvezményezettek köre: helyi önkormányzatok, egészségügyi alap és szakellátás intézménye.

b) beavatkozás: Pest megyei kórházak fejlesztése [P5.7.b]

A beavatkozás a leginkább leromlott állapotban lévő megyei kórházak, különös tekintettel a kistarcsai Flór Ferenc Kórház fejlesztésére koncentrál. A Pest megyei kórházak az elmúlt tervezési időszakokban nem részesültek érdemi fejlesztési támogatásban, miközben szinte valamennyi megyei és számos fővárosi, megyei jogú városi kórház megújult. A beteg utak átszervezése kapcsán tágabb térségben is

feladatot ellátó Flór Ferenc Kórház sem kapott lehetőséget fejlesztésekre. Az épület infrastruktúrájában olyan fokú leépülés következett be az elmúlt évtizedek alatt, hogy az már a működést is veszélyezteti, illetve energetikai szempontból annak fenntartása pazarló. Kisebb mértékben, de hasonló a helyzet a ceglédi és a váci kórházak esetében is.

Eredmény: Fenntarthatóbb épületek és egészségügyi ellátás. Az intézmények műszerparkjának átlagéletkora közeledni fog az európai átlaghoz. Az érintett intézményekben dolgozó humán erőforrás motiváltabb lesz, javul 500 ezer ember egészségügyi ellátása.

Potenciális kedvezményezettek köre: kistarcsai kórház, ceglédi kórház, váci kórház.

14.5.11A prioritás finanszírozandó fejlesztési kezdeményezéseik és programok összefoglaló adatai és a finanszírozás ütemezése

20. táblázat: V. Prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése - Összefoglaló táblázat

Prioritás neve: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
1.	Pest megyei humánerőforrás fejlesztése									
1.1	Térségi igényeknek megfelelő szakképzés (duális képzés) erősítése	Pest megye	közép- és felsőoktatási intézmények, továbbképző központok, vállalkozások, Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.	iskoláskorú népesség	2021-2028	3 Mrd	EFOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Duális képzésben résztvevő tanulók száma (fő), Duális képzésben résztvevő vállalkozások száma (db)	TISZK, KLIK
1.2	Térség-specifikus ismeretek megjelenítése az oktatásban	Pest megye	közép- és felsőoktatási intézmények, továbbképző központok, TISZK, vállalkozások, Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.	iskoláskorú népesség	2021-2028	3 Mrd	EFOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Duális képzésben résztvevő tanulók száma (fő)	
1.3	Pályaválasztási orientáció fejlesztése	Pest megye	közép- és felsőoktatási intézmények, továbbképző központok, TISZK, vállalkozások, Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.	iskoláskorú népesség	2021-2028	0,1 Mrd	EFOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Képzésben résztvevő tanulók száma (fő),	
1.4	Egész életen át való tanulás ösztönzése	Pest megye	közép- és felsőoktatási intézmények, továbbképző központok, TISZK, vállalkozások, Pest	felnőtt lakosság	2021-2028	1,4 Mrd	EFOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Programból való kilépéskor magasabb munkaerő piaci	

Prioritás neve: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
			Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.						státuszban lévőek száma (fő)	
1.5	Vállalkozóvá válás ösztönzése az iskolarendszerben történő képzés részeként	Pest megye	közép- és felsőoktatási intézmények, továbbképző központok, TISZK, vállalkozások, Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.	iskoláskorú népesség	2021-2028	0,1 Mrd	EFOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Képzésben résztvevő tanulók száma (fő),	
1.6	Helyi közszolgáltatásokban foglalkoztatottak kompetencia fejlesztése	Pest megye	önkormányzatok	közalkalmazottak, köztisztviselők	2021-2028	0,4 Mrd	EFOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Programban résztvevő közalkalmazottak, köztisztviselők száma (fő)	
1.7	Egészségügyben dolgozók kompetencia fejlesztése	Pest megye	önkormányzatok	szakdolgozók, orvosok	2021-2028	0,4 Mrd	EFOP+	Intelligensebb Európa (P01)	Képzési programokban részt vett EÜ dolgozók száma (fő)	
2. Pest megyei intézmények fejlesztése, építése										
2.1	Oktatási alapintézmények (bölcsőde, óvoda, családi napközi, általános iskola) fejlesztése	Köznevelési intézményfejlesztés célterületei c. térségi lehatárolás alapján	önkormányzatok, intézményfenntartók, egyházak	lakosság	2021-2028	19 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények osztálytermi kapacitása (fő), Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények férőhely kapacitása (fő),	

Prioritás neve: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
2.2	Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése	Pest megye	közművelődési intézmények, a könyvtárak, múzeumi intézmények, előadó-művészeti intézmények és szervezetek, civil szervezetek	lakosság	2021-2028	6 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Fejlesztett, újonnan épített kulturális intézmények száma (db)	
2.3	Szociális ellátás intézményeinek fejlesztése	Pest megye	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	lakosság	2021-2028	3 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Fejlesztett szociális intézmények száma (db)	
2.4	Lemaradó térségek szolgáltatási környezetének fejlesztése	Pest megye lemaradó térségei	önkormányzatok,	lakosság	2021-2028	3 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Létrehozott szolgáltatóház területe (m2)	
3.	Kulturális értékek megőrzése, helyi és megyei identitástudat erősítése									
3.1	Helyi és megyei identitás erősítése	Pest megye	önkormányzatok, önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok, költségvetési szervek, kulturális intézmények egyházak, civil szervezetek,	lakosság	2021-2028	1 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megyei értékeket népszerűsítő programok száma (db)	
3.2	Pest megyei értéktár fejlesztése és a megyei értékek széleskörű megismertetése	Pest megye	önkormányzatok, Pest Megyei Önkormányzat	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megyei értékeket népszerűsítő programok száma (db)	
4.	Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció									

Prioritás neve: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
4.1	Pest megye térségmenedzselési kapacitásainak megerősítése	Pest megye	Pest Megyei Önkormányzat	lakosság	2021-2028	0,1 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Térségi koordinációjában megerősített megye (db)	
4.2	Partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése (több szintű partnerség fejlesztése)	Pest megye	Pest Megyei Önkormányzat	lakosság	2021-2028	0,1 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Térségi koordinációjában megerősített megye (db)	
5. Társadalmi programok megvalósítása										
5.1	Családbarát Pest megye	Pest megye	gyermekjóléti és/vagy családsegítő szolgálatok, civil szervezet, egyházak, gazdasági társaságok, természetes személyek	lakosság	2021-2028	0,4 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Családbarát munkahelyek száma (db)	
5.2	Közösség építése és társadalmi bizalom erősítése	Pest megye	egyházak, civil szervezetek, önkormányzatok, kulturális intézmények	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megvalósult programok száma (db)	
5.3	Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása	Pest megye	egyházak, civil szervezetek, önkormányzatok, kulturális intézmények	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megvalósult programok száma (db)	
6. Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése										
6.1	Egészséges életmódra és prevencióra irányuló szemléletformáló programok	Pest megye	egyházak, civil szervezetek, önkormányzatok, kulturális intézmények	lakosság	2021-2028	2 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megvalósult programok száma (db)	

Prioritás neve: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése										
s.sz.	Program megnevezése	Program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megnevezése	Program ütemezése	Program költségigénye	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés	Program eredmény és output indikátorok neve	Együttműködők nevei
6.2	Lelki egészség megteremtése	Pest megye	egyházak, civil szervezetek, önkormányzatok, kulturális intézmények	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megvalósult programok száma (db)	
6.3	Lakossági szűrőprogramok indítása	Pest megye	civil szervezetek, önkormányzatok, kulturális intézmények	lakosság	2021-2028	0,5 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megvalósult programok száma (db)	
6.4	Sportoláshoz alkalmas környezet megteremtése	Pest megye	civil szervezetek, önkormányzatok,	lakosság	2021-2028	2 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Megvalósult programok száma (db)	
7	Egészségügyi intézmények fejlesztése									
7.1	Egészségügyi alap-, és szakellátás intézményeinek fejlesztése	Pest megye	önkormányzatok,	lakosság	2021-2028	4 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Létrehozott, fejlesztett egészségügyi intézmények száma (db)	
7.2	Pest megyei kórházak fejlesztése	Pest megye	önkormányzatok,	lakosság	2021-2028	2 Mrd Ft	TOP+	A polgárokhoz közelebb álló Európa (P05)	Fejlesztett kórházak száma (db)	

21. táblázat: Az intézkedések pénzügyi ütemterve

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (Mrd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (Mrd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (Mrd Ft)
Pest megyei humánerőforrás fejlesztése	8,4		8,4
Pest megyei intézmények fejlesztése, építése	31,0		31,0

Kulturális értékek megőrzése, helyi és megyei identitástudat erősítése	1,5		1,5
Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció	0,2		0,2
Társadalmi programok megvalósítása	1,4		1,4
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése	5,0		5,0
Egészségügyi intézmények fejlesztése	6,0		6,0
ÖSSZESEN	53,5		53,5

15 Együttműködésben megvalósuló programok

Már a stratégiai program is kiemeli, hogy mind a megyei tervezés, mind pedig a programok végrehajtása a partnerség az együttműködés elvén nyugszik. Meghatározásra került a megvalósítók közötti munkamegosztás, az együttműködés és az információcsere formája is (partnerségi program).

Jelen területfejlesztési dokumentum komplex programnak tekinthető, mely több intézkedésből és beavatkozásból tevődik össze. Minden beavatkozás esetében megtörtént a kedvezményezett kör meghatározása, ki lettek jelölve a végrehajtás koordinátorai, felelősei. Ahhoz, hogy a program elérje célját, nem csak beavatkozás és intézkedés, hanem programok szintjén is nélkülözhetetlen az önkormányzatok közötti, az önkormányzat és az üzleti szféra, valamint az önkormányzat és a civil szektor közötti együttműködés megvalósítása. A partnerség természetesen túlmutat Pest megye határain.

Az együttműködés kialakítása, fejlesztése érdekében Pest megye térségmenedzselési kapacitás kialakítását és működtetését, valamint a partnerségi kapcsolatok intézményesítését kívánja létrehozni, mely megjelenik a „Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció” intézkedés beavatkozásaiban is (P5.4.a, P5.4.b).

- „Pest megye térségmenedzselési kapacitásának bővítése” beavatkozás (P5.4.a): A megyei területfejlesztési program végrehajtása érdekében belső intézményfejlesztés és menedzsmentrendszer felállítása szükséges. A programkoordinációhoz, a közös projektek végrehajtásához az önkormányzat humán erőforrás állományának kapacitásbővítését, a feladatok ellátáshoz szükséges pénzügyi, infrastrukturális feltételeket (pl.: IKT és egyéb eszközök) meg kell teremteni.
- „Partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése” beavatkozás (P5.4.b): Pest Megye Önkormányzata hivatalán és a Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.-n keresztül az elmúlt években igen intenzív munkát folytatott egy együttműködési rendszer kiépítésén, jelentősen javult a kommunikáció a térségi szereplők között. A programok eredményes végrehajtása még inkább igényli a partnerkapcsolatok, együttműködések erősítését, ezért a térségi szereplőkkel (Budapest, Érd, önkormányzatok, civil szervezetek, gazdasági szereplők szomszédos megyék stb.) való intézményesített partnerkapcsolat kiépítése, működtetése nélkülözhetetlen.

Pest megye esetében az alábbi térségi együttműködésen alapuló komplex programok megvalósítása tekinthető relevánsnak:

- **A Gödi Különleges Gazdasági Övezet** öt településére egységes fejlesztési programot kell kidolgozni. Ennek megvalósítása során a gazdaságfejlesztés társadalmi és infrastrukturális hátterének megalapozása történik meg.
- **Ferihegyi Gazdasági Övezet komplex fejlesztése:** A térség az ország egyik legnagyobb fejlődési potenciállal rendelkező területe, mely a repülőtér tágabb környezetét foglalja magában. A magán- és közszféra szereplőinek összefogásával a Ferihegyi Gazdasági Övezetben célszerű egy komplex térség- és gazdaságfejlesztési program elindítása. Ez nem csak Pest megye, hanem a Közép-magyarországi Régió és egész Magyarország érdeke. A fejlesztés továbbgyűrűző hatása Pest megye szempontjából többek között a megye déli-keleti leszakadó területeinek felzárkóztatását is jelentheti.
- **Pest Megyei Duna Stratégia (PDS) megvalósítása:** Az elkészült, a Pest Megye Közgyűlése 77/2013. (11.29.) PMÖ határozatával elfogadott Pest Megyei Duna Stratégiában meghatározott beavatkozások önállóan, egymástól elszigetelten nem valósíthatók meg. A beavatkozási területek integrált megközelítését indokolja a Duna jelenlegi elválasztó szerepe, magának a folyónak és mellékfolyóinak kölcsönös egymástól való függése, ágazati szempontból pedig a feladatok szerteágazó volta.

Ezek a feladatok egy bonyolult belső összefüggésrendszert alkotnak melyben az egyik beavatkozás szorosan épül a másikra. Egyszerre kell választ adni az ökológiai, gazdasági, területrendezési és turisztikai kihívásokra. Ezen okból kifolyólag az érintett PDS beavatkozási területekhez sorolható intézkedéseket közösen javasolt megvalósítani, a Duna-menti településekkel, a fővárossal, a szomszédos megyékkel és a fejlesztésekben érintett tárcákkal.

- **Lemaradásban lévő térségek komplex fejlesztése** – Szobi, Nagykátai, Aszódi, Ceglédi illetve a Dabas/Ráckevei és Nagykőrösi járások helyi gazdaságfejlesztési programjaik alapján megvalósuló fejlesztése.

A korábbi fejezetekből látható, hogy Pest Megye Önkormányzata intenzíven együttműködött az üzleti szféra szereplőivel, az ő munkájukat segítő szervezetekkel (Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Pest Megyei Agrárkamara, PMVA, SZPI, Nemzeti Vidékhálózat). A vállalkozások fejlesztési tervei megvalósítása során ezen együttműködések az Önkormányzat továbbra is fenn kívánja tartani, intézményesített partnerkapcsolat kiépítésére és működtetésére törekszik.

Az önkormányzati és gazdasági szereplőkön túl természetesen kiemelten fontos a civil szervezetek szereplőivel való partneri kapcsolatok erősítése. Továbbá a gazdasági szereplőkön kívül kérdőíves közvélemény kutatás keretében a civil szervezetek véleményét is kikértük az együttműködésben megvalósítandó projektekről. A válaszoló szervezetek kivétel nélkül fontosnak tartották, illetve megemlítették az együttműködés szükségességét valamilyen önkormányzati intézménnyel vagy egyéb civil szervezettel.

15.1 Együttműködések a beavatkozások megvalósítása során

Több tervezett beavatkozás esetében az egymással együttműködő szereplők növelni képesek a csomag sikerét. Az alábbiakban bemutatjuk azokat a beavatkozásokat, melyekben a további szereplők bevonásával a megvalósítás hatékonyabbá, szélesebb szereplői kör által elérhetőbbé válik.

a) Üzleti környezet fejlesztése:

A beavatkozás szerepe vállalkozások indulásának ösztönzése inkubátorközpontok létrehozásával, illetve meglévő üzleti parkok szolgáltatásainak fejlesztése. Az együttműködés a beavatkozás tekintetében már a projektek előkészítésénél meg kell, hogy valósuljon, illetve a pályázati kiírásoknál feltételként kell megjeleníteni az együttműködésben részt vevők körét. Az inkubált cég sikeres indulása nagyban függ az őt körülvevő üzleti környezettől, ezért tartjuk fontosnak mentorok, egyetemek bevonását az alapvető szolgáltatásokon túl.

b) Vállalkozói együttműködések ösztönzése:

A vállalkozói klaszterek ösztönzésével olyan egymást erősítő vállalati kör jön létre mely hatékonyabb a piacra jutás, vagy közös fejlesztések terén. A pályázat célja maga az együttműködés, közös kutatás-fejlesztési tevékenység (termék- és technológiafejlesztés) megszervezése, közös projektek előkészítése és továbbfejlesztése. Közös arculat kialakítása.

a) Lemaradásban lévő térségek fejlesztése:

A lemaradó térségek esetében a komplex fejlesztések azok, amik igazán hatékonyak lehetnek, ehhez pedig térségi összefogásra van szükség a helyi vállalkozók, helyi önkormányzat, civil szervezetek illetve a magasabb szintű államigazgatási szereplők bevonása is szükséges lehet. A fejlesztéseknél a megyei önkormányzat egyféle generáló, képviselő, tanácsadó szerepet tud betölteni és végigkíséri a projektek megvalósulását.

b) Szociális városrehabilitációs beavatkozások:

A beavatkozásban a kívánt hatás elérése kapcsán fontos a helyi szereplők együttműködése a megvalósítás során. A helyi önkormányzat, a civil szervezetek, érdekelt vállalkozók bevonásával valósulhat meg hatékony rehabilitáció.

c) Vízvisszatartás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása:

A fejlesztés hatásterülete miatt megyék közötti együttműködésben megvalósulva érheti el célját. A területfejlesztési program tervezőiként a Homokhátság területét érintően integrált beruházásként gondoljuk legcélszerűbben megvalósítani a fejlesztéseket.

d) Szakképzés területe:

Duális képzés erősítése, Pályaválasztási orientáció fejlesztése, valamint a Vállalkozóvá válás ösztönzése az iskolarendszerben történő képzés részeként, beavatkozások tekintetében az iskolák a vállalkozók tanárok, önkormányzatok, KLIK együttműködése szükséges.

16 A Pest megyei vállalkozások fejlesztési tervei

16.1 Felmérés munkamódszere

Pest Megye Önkormányzata 2020 októberében elektronikus felületen indította el kérdőíves felmérését a megyei vállalkozások körében, hogy megismerje azok problémáit és fejlesztési elképzeléseit. A felkért cégek listája a 2014-ben már megkeresett és kérdőívet kitöltő, valamint a Pest Megyei Kompenzáció pályázatain nyertes (telephelyfejlesztés, eszközbeszerzés) vállalkozásokat tartalmazta.

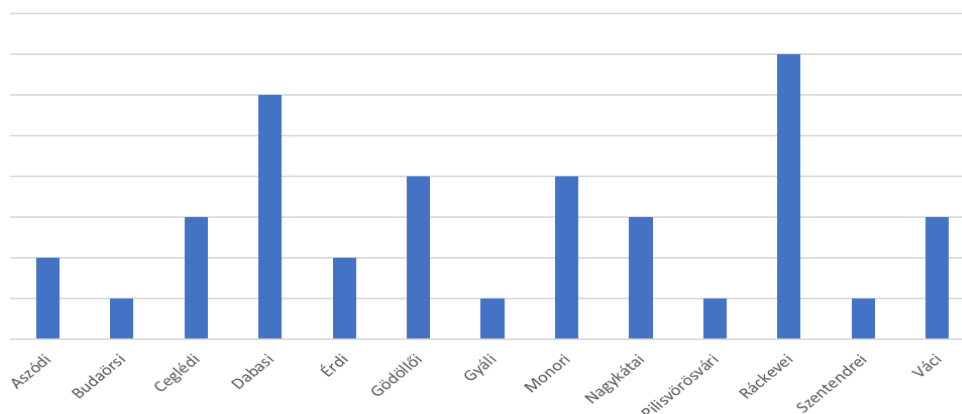
Összesen 718 elektronikus levelet küldött ki a Megyei Önkormányzat. A 2014-es felmérés kérdéseinek lényegi módosítások nem történtek annak érdekében, hogy az eltelt időszak eredményeit is lehessen mérni.

A kitöltésre 2020. október 30. és november 13. között volt lehetőség. Összesen 38 értékelhető válasz érkezett a webes felületre.

A felmérés három tématerületre fókuszált:

- a vállalkozások legfontosabb jellemzői, gazdasági szerepük;
- 2014-2020-as időszakban végrehajtott fejlesztések;
- 2021-2027-es időszakban tervezett fejlesztések.

A válaszok nem tekinthetők reprezentatívnak, de lenyomatot adnak a megyében működő vállalkozások helyzetéről és azokról a kihívásokról, melyekkel találkoznak. A visszaküldő cégek 47%-ban nyertesek voltak a Pest megyei kompenzációs pályázatokon, 53%-ban pedig nem. Két kistérségből nem érkezett válasz a cégektől, ezek a Budakeszi és a Dunakeszi térségek.

3. ábra Járásonkénti válaszolói aktivitás, 2020

A válaszadók aránya eltér a vállalkozások tényleges megyei eloszlásától, hiszen arányaiban túlreprezentáltak a kisvállalkozások. Mikroállalkozás 18%, kisvállalkozás 58%, közepes vállalkozás 21%, nagyvállalkozás 1% arányban válaszolt.

Tulajdonosi összetétel szempontjából valamennyi cég többségi belföldi (nem állami) tulajdonban van.

16.1.1 Javasolt fejlesztési témák a 2021-2027-es időszakra

Munkaerő fejlesztési csomagok kidolgozása

A felmérés nem tért ki rá, hogy milyen jellegű munkaerőhiánnyal találkoznak a cégek, azonban ebben a tekintetben – országos szinten – komoly kutatások készültek, pl: „A 2018-2020 évi munkaerőpiaci helyzet és folyamatok várható alakulása, hatása a növekedésre és államháztartásra”.¹³

A tanulmány szerint 2018-ra a 15-64 évesek foglalkoztatási rátája növekedett, amelyet elsősorban a legjobb munkavállalási korú (25-54 éves) népesség foglalkoztatási növekedése és az idősebb korosztály (55-64 éves) foglalkoztatotti növekedése segített elő. A tanulmány megállapítja, hogy míg az alacsony iskolázottságú csoportok esetében a nők és férfiak aránya hasonló, addig felsőfokú végzettséget (BA) közel kétszer annyi nő szerez, mint férfi. Az MA végzettséget a nők és férfiak hasonló arányban szerzik meg. Az érettségizettek és szakmunkások körében a férfiak kétszer annyian végeznek szakiskolát, mint nők. A nők aránya az érettségizett és szakképzés nélküli érettségizett kategóriában viszont magasabb.

A munkáltatókkal való konzultációk alapján az is kijelenthető, hogy a szakirányú iskolai végzettség még nem elegendő a nyitott pozíciók betöltésére. A hozott tudás gyakran elmarad a munkahelyen elvárttól, a technológiai ismeretek hasonlóan elégtelenek. Az új munkatársnak gyakran hosszabb betanulási időt is biztosítani kell, míg korábban ez a jelenség csak speciális gépek használata esetén volt jellemző.

Ha elfogadjuk azt a tényt, hogy nem várható a szakképzett munkavállalók jelentősebb létszámnövekedése a közeljövőben, akkor szükséges a képző intézményeket és munkáltatókat közelebb hozni egymáshoz és a képzést gyakorlatorientálttá tenni. Ebben a folyamatban a munkáltatókat is közvetlenül érdekeltté kell tenni, nem várható el tőlük, hogy olyan tevékenységbe öljenek időt, pénzt, szakképzett munkatársak munkaóráit, amely nem feltétlenül térül meg számukra.

Fentiek miatt fontosnak tartjuk gyakornoki program elindítását, melyben támogatjuk a képző intézmények és cégek együttműködését.

A kérdőíves felmérés azt mutatja, hogy a vállalkozások alig költenek a munkavállalók képzésére és annak ellenére sem, hogy a piacra jutás egyik akadályának az alkalmazottak képzetlenségét tartják. Egyik oka ennek az lehet, hogy nem érzik feladatuknak ezt a tevékenységet, másik oka pedig az attól

¹³ MTA KRTK KTI – 2018. december

való félelem, hogy a képzettebb munkavállaló jobb ajánlatot kap egy másik munkahelyen. Esetleg az is felmerülhet, hogy a képzettebb munkaerő magasabb fizetési igénnyel léphet fel.

Vállalaton belüli szakmai képzések támogatása

Szükséges olyan eszközöket elérhetővé tenni a vállalkozások számára, melyek segítségével a munkavállalók képzettségét, akár végzettségét is magasabb szintűvé tudják tenni. Ebben a folyamatban az ösztönzés a munkaadó és munkavállaló számára is nélkülözhetetlen. Nem kötelezhető olyan képzésen való részvételre a dolgozó, melyen nem kíván részt venni. A munkáltatónak pedig a termelésben kieső időt kell különböző eszközökkel megoldania.

Javasoljuk, hogy a támogatás a munkáltató számára legyen elérhető, de bizonyos részét a dolgozónak tovább kelljen adnia. Elsősorban anyagi jellegű motivációt javaslunk. A dolgozók ezeken a képzéseken munkaidő után tudnak részt venni. Ezért fontosnak tartjuk a megfelelő mennyiségű felkészülési/tanulási idő biztosítását is, amellett, hogy a dolgozó minőségi időt tudjon magára, vagy a családjára is fordítani. Javasoljuk a szakmák megszerzését, a technikus szint, érettségi megszerzését, releváns esetben akár a diplomaszerezést is támogatni.

Technológiai fejlesztések támogatása

A magyar munkaerőpiacon ugyan csökken az alacsony iskolázottságúak aránya, azonban jelenleg és a közeljövőben is a munkáltatók kénytelenek a termelés fenntartása érdekében kényszermegoldásokat alkalmazni. Az adott munkafolyamathoz nem eléggé képzett dolgozókat vesznek fel, illetve idősebb korosztályt (nyugdíjhoz közeli, vagy azon túli) munkatársakat alkalmaznak. Ezek közé a megoldások közé sorolható az idegennyelvű külföldi munkavállalók csoportos alkalmazása a mezőgazdaságban, iparban és kiemelten az építőiparban.

Azokon a területeken, ahol ez lehetséges továbbra is támogatni kell a technológiai fejlesztéseket, a termelés gépesítettségének növelését, a robotika elterjedését és a kézi munkaerő arányának csökkentését. A pályázatoknál fel kell számolni azt a paradoxont, hogy technológiai fejlesztés esetén is munkaerő létszámnövekedést kell/ajánlott a cégnek produkálnia. A magasabb technológiai szint munkaerőt fog kiváltani, vagy helyettesíteni, a vállalkozások versenyképessége azonban a fejlesztések hatására növekedni fog.

A Pest Megyei Kompenzáció eszközvásárlásokat támogató pályázati kiírását jó mintának tartjuk a 2021 utáni időszakra is, melyet javaslunk folytatni.

Telephelyek fejlesztése

A vállalkozások egyre komolyabb kihívásokkal néznek szembe. A működésüket érintő szigorodó környezetvédelmi, technológiai előírásokat kell betartaniuk, a termék életciklusok rövidülése miatt gyorsabb váltásokra kényszerülnek, továbbá a versenyhelyzet miatt növelni kell a kapacitásukat. A fentiekhez, hogy alkalmazkodni tudjanak a termelési környezetüket is időről időre át kell alakítaniuk. A 2014-2020 időszak Pest megyében – a konvergencia régiókkal összevetve – szűkmarkú volt a cégek számára a vissza nem térítendő támogatási lehetőségek elérhetőségével, melyekből a telephelyeiket tudták fejleszteni, vagy új telephelyet tudtak kialakítani. A Pest Megyei Kompenzáció vállalkozásokat támogató pályázatainak sikeresek voltak, de csak a fejlesztési igények töredékét tudták kielégíteni. Hasonló kiírások nagyban hozzájárulhatnak a megyei cégek fejlődéséhez.

A támogatható tevékenységeknek széleskörűnek kell lennie, például épület építés és felújítás, megújuló energiák használatának növelése, technológiához kapcsolódó energetikai fejlesztések. Javasoljuk továbbá a termeléshez, szolgáltatáshoz kapcsolódó raktárak és tárolóhelyek építésének támogatását, a telken belüli közlekedőterületek kialakítása és felújításának támogatását, továbbá a telken belüli infrastruktúrafejlesztés támogatását is.

Informatikai fejlesztések

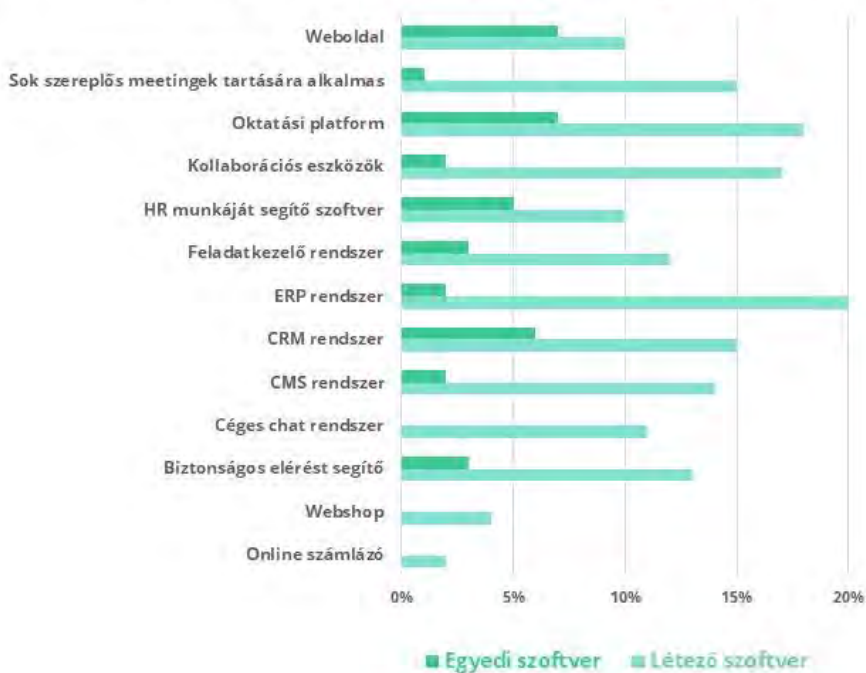
A termelőeszközök cseréjén, új eszközök beszerzésén felül a termelési folyamatok informatikai hátterének fejlesztését is elő kell segíteni. Ide tartoznak a vállalatirányítási rendszerek (ERP – Enterprise Resource Planning), a raktár és készletnyilvántartó programok, specifikus termelésirányító szoftverek, integrált munkaerő és munkaidő nyilvántartó szoftverek, beléptető rendszerek. Elsődlegesnek a szoftverek fejlesztését, újak beszerzését tartjuk fontosnak, természetesen amennyiben a beszerzések miatt hardverek cseréjére is szükség van, akkor együtt támogathatónak tartjuk mindkettőt.

Az informatikai fejlesztéseknél megemlítendő a vállalati digitalizáció további fejlődésének támogatása, elsősorban olyan komplex rendszerek felé való átállás segítése, amely az értékesítés, gyártás, termelésszervezés, pénzügy, dokumentummenedzsment, projektmenedzsment területek közül minél többet átfog.

Napjainkban a vállalatok COVID miatti működési környezete kényszerűen tolódik egyre jobban a munkatársak mobilitását biztosító technológiák alkalmazására. Ez a kényszerűség további fejlesztésekre sarkalja a vállalatokat, melyben a támogatási rendszernek is segítségül kell lennie.

MILYEN SZOFTVEREK BESZERZÉSÉT TERVEZIK A JÖVŐBEN?

4. ábra A vállalatok digitális transzformációjáról szóló felmérés eredménye 2020 április¹⁴

Energetikai fejlesztések

A 2014-2020 időszak alatt Pest megye vállalkozásai fejlett régióba tartoztak és az energetikai támogatásoktól nagyobb részben elestek. A megkérdezett cégek a fejlesztési elképzeléseik között 44%-ban szerepeltették az energiahatékonysági beruházásokat is, tehát az előzmények ellenére, vagy éppen pont miatta nagy érdeklődés és igény van az ilyen fejlesztési lehetőségre.

¹⁴ forrás: <https://stylers.hu/a-vallalati-digitalis-transzformacio-nyomaban/>

Emiatt az önálló (kiserőművi) energetikai fejlesztéseken felül támogatni javasoljuk a vállalkozások telephelyein megvalósításra kerülő komplex energiahatékonysági beruházásokat. Lehetőség szerint a beruházások megtervezése során legyen mérlegelve az adott épület adottsága, a határoló felületek és nyílászárók, a fűtési/hűtési rendszerek, az alkalmazott technológia energiaigénye és annak javítása és ezek komplex energiámérlege. A fejlesztés pedig ezek együttes figyelembevételével kerüljön megtervezésre pontszerű beavatkozások helyett.

Kutatás, fejlesztés, termékfejlesztés

A kérdőív kitöltése során a cégek konkrét termékfejlesztéshez kötődő tevékenységet nagyobb arányban jelölték meg, mint általános K+F+I tevékenységet. A kutatás-fejlesztés tevékenysége erősödött a megyében a korábbi kérdőíves felméréshez képest. Ezt a folyamatot támasztja alá a KSH Kutatás-fejlesztés 2018 összefoglalója is, mely szerint 2010-2018 között közel 30%-al növekedett a K+F ráfordítások mértéke Pest megyében, Közép-Magyarországon az egy kutató-fejlesztő helyre jutó ráfordítás¹⁵ 239 millió forint volt.

A K+F+I kapcsán a kedvező tendenciát meg kellene őrizni, ezért javasoljuk elsősorban az alkalmazott ipari kutatásokat, a tevékenységhez kötődő eszköz-beszerezést és immateriális javak beszerzését, valamint termékfejlesztést, prototípus fejlesztést támogatni.

Marketingtevékenység, piacra jutás támogatása

Nagyon pozitívan értékeljük a megyei cégek növekedési szándékait, különösen a külföldi piacokon való terjeszkedés és megerősödés tekintetében. A technológiai fejlesztés mellett a vállalatok második helyen jelölték meg a marketinggel kapcsolatos segítség igényét.

A 2021-2027 programozási időszakra nézve javasoljuk a külföldi, elsősorban a környező országokban való terjeszkedés elősegítését tanácsadói programokkal, jogi és marketing támogatással. Javasoljuk továbbá sikeres külföldi nyitást megvalósító vállalatoktól jó gyakorlatokat és működő piaci stratégiákat megismerni vállalatközi együttműködések támogatásával, vállalkozói klubok létrehozásával, határon túli szervezetekkel való partnerség létrehozásával.

17 A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere

17.1 A végrehajtás módja

A Pest Megyei Területfejlesztési Program végrehajtásának módja nagymértékben azon múlik, hogy a programot elsődlegesen finanszírozó európai uniós források felhasználása milyen konkrét szabályok, milyen eljárásrend szerint történik, és ennek függvényében milyen konkrét feladatok lesznek a megyei önkormányzatok hatáskörében. Amennyiben ezek véglegesen tisztázásra kerülnek, azt követően lehet kialakítani a végrehajtáshoz szükséges szervezeti háttérrel és lehet elkészíteni a szükséges folyamatok és ellenőrzési rendszerek szabályozását.

Amennyiben Pest megye, illetve az ország többi megyéjére vonatkozóan meghatározásra kerülnek a 2021-2027 időszakra vonatkozó konkrét feladatok, fejlesztési források, a végrehajtásban Pest megye részt tud és szeretne vállalni. A területfejlesztési tevékenységekhez a megyei önkormányzatnál, illetve a tulajdonába tartozó cégeknél jelenleg rendelkezésre álló humán erőforrás állományt az alábbiakban mutatjuk be. A Pest Megyei Önkormányzat a programok előkészítésébe és azok megvalósításába saját hatáskörben a Hivatal munkatársait és a tulajdonában lévő cégek munkatársait közvetlenül be tudja vonni. Ezen túlmenően a megyei területfejlesztési program valamennyi programjának végrehajtása nem kizárólag a megyei hivatalnál rendelkezésre álló erőforrásokra fog épülni, hiszen az egyes

¹⁵ forrás: KSH

programoknál is nevesítésre kerültek a bevonandó, vagy a végrehajtásban érintett egyéb megyei szereplők.

Jelenlegi ismereteink szerint az alábbi feladatok várhatóak Pest Megye Önkormányzata számára az időszak uniós és hazai forrásainak felhasználása terén:

1., PEA pályázatból finanszírozott, előkészítő jellegű feladatok:

- típustervek, engedélyezési- és kiviteli tervek készítése mini bölcsődék számára,
- mélyépítési tervek készítése,
- három fejlődésben lemaradó térség komplex fejlesztési programjának elkészítése (aszódi, dabasi, ráckevei),
- pest megyei barnamezős területek felmérése és hasznosítási javaslat készítése,
- vis maior problématerkép készítése csapadékvíz, felszíni vízkárelhárítás vonatkozásában,
- települési vízkár elhárítási tervek készítése,
- megvalósíthatósági tanulmányok, üzleti tervek, megalapozó tanulmányok készítése,
- energetikai átvilágítások / tanúsítványok készítése,
- Integrált településfejlesztési Stratégiák készítése.

2., A TOP Plusz forrásainak felhasználása során ellátandó feladatok:

- A megyére jutó forráskeretek felhasználásának megtervezése,
- A Terület és Településfejlesztési Operatív Program megvalósítása során a program egyes pályázati kiírásai Pest Megye Integrált Területi Programjára épülő terület specifikus mellékleteinek elkészítése, amelyeknek fontos szerepük lesz az egyes projektek értékelése, döntés előkészítése során,
- részvétel a Döntés Előkészítő Bizottság munkájában,
- aktív részvétel a Megyei Foglalkoztatási Paktum programjának megtervezésében és végrehajtásában,
- részvétel a program előrehaladásának monitoringjában,
- a megye települési önkormányzatainak segítése a megvalósítandó programok, projektek előkészítésében, tervezésében és végrehajtásában,
- saját projektek megvalósítása.

3., Egyéb Operatív Program végrehajtása során ellátandó feladat:

- jelenlegi ismereteink szerint a megyei önkormányzatok az ágazati operatív programok megvalósításába nem kerülnek bevonásra.

4., A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése:

Pest megye Önkormányzata a helyi adóbevételekből származó források felhasználását az alábbiak szerint tervezi:

- A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 8. § (4) bekezdése alapján a gödi különleges gazdasági övezetből származó adóbevétel 97 %-át Pest Megye Önkormányzata elsődlegesen a gazdasági övezettel érintett települések (Csomád, Dunakeszi, Fót, Göd, Sződ) fejlesztése érdekében használhatja fel. A megyei önkormányzat közgyűlése által jóváhagyott támogatási rendelet értelmében a források

tervszerű és eredményes felhasználása érdekében négy alapot hozott létre. Az éves adóbevétel alapok közötti felosztásáról a megyei közgyűlés dönt.

- A Településfejlesztési alap elsődlegesen településfejlesztési feladatokra, illetve az ezzel kapcsolatban közvetlenül felmerülő költségekre fordítható.
- A Gödi útfenntartási és -fejlesztési alap – kizárólag Göd város területén – közutak kialakítására, fejlesztésére és karbantartására, valamint az e tevékenységekkel kapcsolatban közvetlenül felmerülő tevékenységek finanszírozására használható fel egyedi támogatási kérelmek útján.
- A Gödi zöld-fenntarthatósági alap – szintén Göd város területén – zöld infrastruktúra fejlesztésekre, a környezeti ártalmak, a környezetterhelés csökkentésére vagy megszüntetésére irányuló beavatkozásokra, továbbá a természeti értékek megőrzését és védelmét szolgáló beavatkozásokra használható fel.
- A Civil támogatási alap az érintett települések, illetve azokkal határos településeken működő civil és egyházi szervezetek tevékenységeinek megvalósításához biztosít forrást, pályázati úton.

17.2 A végrehajtás feltételrendszere, a rendelkezésre álló erőforrások

A program végrehajtásában Pest Megye Önkormányzata elsősorban saját hivatala, illetve a tulajdonában lévő gazdasági társaságok meglévő kapacitásaira épít. A feladatok konkretizálódása alapján ezek a kapacitások tovább bővíthetők, a szükségletek függvényében. Esetenként, illetve speciális szakértelem igénye esetén természetesen külső szolgáltató cégek és szakemberek szakmai közreműködése is igénybe vehető.

A programok megvalósítása során a megye építeni szeretne a megye települései, szakmai szervezetei, vállalkozásai, civil szervezetei együttműködésére, az agglomerációt és a régió gazdaságfejlesztését érintő ügyekben, programok tekintetében a Fővárossal való szakmai együttműködésre, a határon átnyúló programok vonatkozásában pedig a környező megyékkel való közös tervezésre és megvalósításra.

17.2.1 A Pest Megyei Önkormányzati Hivatal rendelkezésre álló kapacitásai

Elnöki és Területfejlesztési Iroda	
<ul style="list-style-type: none"> - ellátja a területfejlesztési törvényben és más jogszabályokban meghatározott végrehajtási és koordinációs tervezési feladatokat; - ellátja az Európai Unió pénzügyi alapjai vagy hazai források támogatásával megvalósuló projektekkel kapcsolatos feladatokat, figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, - előkészíti a közgyűlés területfejlesztési ügyekkel foglalkozó bizottsága véleményezési vagy döntési hatáskörébe utalt ügyekkel kapcsolatos döntési javaslatokat, - ellátja az Önkormányzat részvételével működő európai területi társulások, térségi fejlesztési tanácsok és más területfejlesztéssel összefüggő szervezetek ügyeinek intézését 	<p>Szakmai végrehajtásban közreműködők:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 fő irodavezető, jogász-közgazdász 1 fő területfejlesztési referens, geográfus-regionális elemző 1 fő területfejlesztési referens, geográfus-terület és településfejlesztő 1 fő megyei főépítész 1 fő területrendezési és területfejlesztési referens, okl. tájépítész mérnök, terület- és településfejlesztő szakértő és szakmérnök 2 fő területfejlesztési referens igazgatásszervező
Gazdaságfejlesztési Iroda	

<ul style="list-style-type: none"> - ellátja a megyei önkormányzat területfejlesztési törvényben meghatározott gazdaságfejlesztési feladatait; kapcsolatot tart a megyei kamarákkal, vállalkozói szervezetekkel; - ellátja a különleges gazdasági övezetről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi LIX. törvényben meghatározott, önkormányzati, valamint elnöki és jegyzői feladat-és hatáskörök megvalósításával kapcsolatos előkészítő, eljárási és végrehajtási feladatokat; - ellátja a különleges gazdasági övezetben fekvő megyei önkormányzati ingatlan-vagyongazdálkodásával és fejlesztéssel összefüggő feladatokat, - gondoskodik az övezetre vonatkozó fejlesztések tervezési, végrehajtási feladatainak ellátásáról. 	<p>Szakmai végrehajtásban közreműködők:</p> <p>1 fő irodavezető, jogász, igazgatásszervező</p> <p>1 fő külső szakértő építész</p>
<p>A megyei területfejlesztési program végrehajtásában a jogi, törvényességi, szervezési, koordinációs, pénzügyi és számviteli tevékenységek ellátására útján az alábbi további irodák működnek közre:</p> <p>Jegyzői Iroda</p> <ul style="list-style-type: none"> - ellátja a közgyűlések előterjesztések törvényességi vizsgálatával kapcsolatos feladatokat, - figyelemmel kíséri az önkormányzati rendeletek alkalmazását, a határozatok végrehajtását, - ellátja és szervezi a jegyző feladatainak koordinálását, - segíti, koordinálja a jegyző által meghatározott feladatokat, - kapcsolatot tart a hivatal valamennyi irodájával, szervezeti egységével, - figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat, - előkészítő tevékenységet végez szabályzatok, elnöki vagy jegyzői utasítások, önkormányzati rendeletek és határozatok tekintetében, - intézi – a jogszabályszerű adatvédelem biztosítása mellett – a hivatal köztisztviselőinek, munkavállalóinak személyzeti ügyeit, és az ezzel kapcsolatos bér- és bérgazdálkodási feladatokat, vezeti a közszolgálati nyilvántartást, - támogatja a köztisztviselők irányított képzését, továbbképzését. <p>Gazdasági Iroda</p> <ul style="list-style-type: none"> - ellátja a költségvetési tervezéssel, végrehajtásával, előirányzat-felhasználásával összefüggő feladatokat, ezen belül a működtetéssel, beruházással, a vagyon használatával, hasznosításával, a munkaerő-gazdálkodással kapcsolatos pénzügyi és számviteli feladatokat, továbbá a beszámolási kötelezettséggel, az adatszolgáltatással kapcsolatos összefoglaló és a saját szervezetére kiterjedő feladatokat; - ellátja a Hivatal fenntartásával, működtetésével kapcsolatos ellátmányozási, műszaki, karbantartási feladatokat. 	

17.2.2 A Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. Rendelkezésre álló kapacitásai

1999 - ben történt megalapítása óta segíti Pest megyében a területfejlesztési feladatok ellátását a Pest Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. A szervezet kezdeti feladata a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács, annak Bizottságai munkájának szervezése, előkészítése, a megyei szintre decentralizált fejlesztési keretek (CÉDE, TEKI, TFC, Vis-maior) pályázati rendszerben történő kezelése, valamint a Tanács döntéseinek előkészítése és végrehajtása volt. Közreműködött a pályázati rendszerek,

feltételek kidolgozásában, pályázatok kiírásában, a beérkezett pályázatok kezelésében, döntés előkészítésében, szerződéskötésekben, részt vett a pályázati keretkből támogatott beruházások ellenőrzésében. 2012 óta immár Pest Megye Önkormányzata 100%-os tulajdonában végzi a Kft. A feladatait. A Kft. számos, a területfejlesztéshez kapcsolódó feladatot lát(ott) el az elmúlt több, mint húsz éves működése során, többek között az alábbiakat:

- együttműködött a megyében 1996- 2012 között működő fejlesztési tanácsokkal (KMRFT, BAFT, DTFT, stb.) és kistérségi társulásokkal, települési önkormányzatokkal, illetve más szakmai, civil szervezetekkel és vállalkozókkal,
- a megyén belül koordinációs feladatokat látott és lát el, melynek keretében többek között részt vett és részt vesz a megyei fejlesztési programok kidolgozásában,
- 2003 tavaszán lebonyolította a statisztikai kistérségi lehatárolás módosítását, 2004 őszén a Közigazgatási Hivatallal közösen a kistérségi társulások átalakulását, valamint a Kistérségi Egyeztető Fórum és Civil Egyeztető Fórum felállítását,
- nemzetközi szakmai kapcsolatokat ápolt, EU-s pályázatok kidolgozásában vett részt együttműködő szervezetként, vagy önálló pályázóként,
- a Pro-Régió Nonprofit Kft.-vel együttműködésben a KMRFT hazai támogatási rendszerének pályázatainak végezte az ellenőrzését,
- ugyan nem kapcsolódik szorosan véve a területfejlesztéshez, de az EU regionális politikájával összefüggésben, valamint a megye lakosságának csatlakozásra való felkészítése, hiteles EU-s tájékoztatása érdekében 2000. őszén Pest megye Önkormányzatával közösen megnyitotta, és azóta is sikeresen működteti a Pest Megyei Európai Információs Pontot, amely 2005 óta Europe Direct Információs Hálózat Pest Megyei Európai Információs Pont néven várja az érdeklődőket.
- tervező, véleményező és javaslattevő feladatot látott el és lát el napjainkban a megyét érintő fejlesztési programok és stratégiák vonatkozásában,
- részt vett/vesz a pest megyei 80 milliárd Ft-os kompenzációs keret felhasználásának megtervezésében, végrehajtásában,
- részt vesz az európai uniós programokhoz, és a hazai fejlesztési forrásokhoz kapcsolódó megyei tervek készítésében, azok végrehajtásában.

Rendelkezésre álló humán erőforrás:

Szervezeti egységek, feladatkörök	A felsorolt szervezeti egységekben, feladatkörökben foglalkoztatottak végzettsége, kompetenciái
Ügyvezető	1 fő, egyetem, okleveles közigazda, EU szakos szakközigazda
Projekt management és pályázati iroda (Önkormányzati VEKOP projektek managementje, kompenzációs forrásokra beérkező pályázatok szakmai értékelése, megvalósult projektek monitoring folyamatában való részvétel, helyszíni ellenőrzések)	5 fő egyetemi és főiskolai végzettség, az alábbiak szerint: - 3 fő közigazdász, - 2 fő geográfus, területfejlesztő
Gazdasági Iroda (Könyvelés, munkaügyi feladatok, európai uniós projektek könyvelése és beszámolóinak elkészítése)	1 fő gazdasági vezető, egyetemi végzettség, 1 fő pénzügyi ügyintéző rész munkaidőben, egyetemi végzettség
Europe Direct Pont (Európai Unió tájékoztatói központ, szakmai programok szervezése és megvalósítása, EU-s tanórák tartása, vetélkedők szervezése)	1 fő főállású irodavezető, egyetemi végzettség, 1 fő megbízási szerződéses munkatárs egyetemi végzettség

Tervezési és Befektetés Ösztönzési Iroda
(Település, térségi, megyei fejlesztési programok tervezése, pályázati kiírások tervezése, beruházás ösztönzés)

1 fő egyetemi végzettség

17.2.3 A Pro Regio Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és Szolgáltató Nonprofit Kft. Rendelkezésre álló kapacitása

A Pro Regio Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és Szolgáltató Kht. 2000 júniusában alakult, mint a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács felügyelete alatt működő koordinációs szervezet. 2009. január 1-től Kft-ként, Pro Regio Nonprofit Közhasznú Kft. néven, 2019. július 2-től Pro Regio Nonprofit Kft. néven működik tovább. 2014. január 1. napjától a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosítására tekintettel a Társaság a Fővárosi Önkormányzat és Pest Megye Önkormányzata közös tulajdonába került.

A 2000-es évek elején a Pro Régió Ügynökség részt vett hazai költségvetési forrásból finanszírozott (TEUT, TRFC stb.) pályázati rendszerek kezelésében, majd az Uniós csatlakozást követően a 2004-2006-os RTOP végrehajtásában.

A 2007-2013 programozási időszakban a Pro Régió Ügynökség Közreműködő szervezeti (KSZ) feladatokat látott el, amely fontos tapasztalatokkal gazdagította a cég szakmai hátterét. Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről Közép-magyarországi operatív program (KMOP) végrehajtásában közreműködő szervezetek kijelöléséről szóló 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet jelölte ki az Ügynökséget erre a feladatra.

2014. április 15-től hatályba lépő módosítása alapján – az addig ellátott feladatok mellett – az Ügynökség került kijelölésre az ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., valamint a MAG – Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt. által korábban kezelt KMOP-s intézkedéseinek Közreműködő Szervezeti feladatainak ellátására. A hivatkozott feladatokat a Társaság 2017. áprilisáig látta el.

A Pro Régió jelenleg tervező és tanácsadó céggént működik, amely településtervezési és -rendezési szolgáltatásokat biztosít az önkormányzati ügyfélkör számára, illetve projekt előkészítési és projekt menedzsment tanácsadással segíti az önkormányzati és vállalati ügyfelek fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását.

A Pro Régió Ügynökségnek aktív állományban 25-30 munkavállalója van, amelyet egy széles szakértői háló egészít ki, amelyből a feladat ellátásához szükséges szaktudás, jogosultsági elvárás függvényében von be kapacitást.

Rendelkezésre álló humán erőforrás:

Szervezeti egységek, feladatkörök	A felsorolt szervezeti egységekben, feladatkörökben foglalkoztatottak végzettsége, kompetenciái
Cégvezetés ügyvezető	1 fő, főiskola, gépészmérnök, közgazdász, mérlegképes könyvelő
szakmai igazgató	1 fő, egyetem (PhD), geográfus, terület- és településfejlesztő
Gazdasági iroda	1 fő irodavezető, főiskolai végzettség,
- gazdálkodási és üzemeltetési feladatok;	1 fő munkatárs közgazdász végzettség,
- humánerőforrás-menedzsment;	1 fő recepciós érettségi végzettség
- koordináció;	
- kommunikáció.	

Szervezeti egységek, feladatkörök	A felsorolt szervezeti egységekben, feladatkörökben foglalkoztatottak végzettsége, kompetenciái
<p><u>Tervezési Iroda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - a Tulajdonosi jogok gyakorolójának a területfejlesztést érintő döntéseinek támogatása; - településtervezési, településfejlesztési stratégia és koncepcióalkotási, szabályozási illetve településrendezési szolgáltatások biztosítása; - kapcsolattartás Közép-Magyarország területfejlesztésben résztvevő érintettekkel; - új piaci lehetőségek feltárása, kialakítása; - a fentiekhez kapcsolódó dokumentációs és irattározási feladatok ellátása; - terület- és településfejlesztési kutatás, elemzés szakmai kiadványok készítése. 	<p>1 fő tervezési irodavezető egyetemi végzettség,</p> <p>1 fő vezető tervező egyetemi végzettség, valamint</p> <p>5 fő projektmenedzser egyetemi végzettség</p>
<p><u>Tanácsadási Iroda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tulajdonosi jogok gyakorlója részére szakmai előterjesztések elkészítése, a Tulajdonosi jogok gyakorolójának a területfejlesztést érintő döntéseinek támogatása; - kapcsolattartás közép Magyarország területfejlesztésben résztvevő érintettekkel; - nemzetközi projektek előkészítése, végrehajtása; - közép Magyarország és tágabb környezete szereplőinek folyamatos tanácsadás, továbbképzés biztosítása; - a térség fejlődését biztosító projektek azonosítása, generálása; - a térség önkormányzati, civil és vállalkozói szférája projektfejlesztési tevékenységének szakmai támogatása, a projektek feldolgozása; - projektfejlesztési, pályázatírási és projektmenedzsmet szolgáltatások biztosítása; - pénzügyi tervezési, költség-haszon elemzési feladatok; - projektek, támogatási rendszerek monitoring és értékelési szolgáltatások biztosítása; - projektfinanszírozással támogatási és fejlesztési alapok kialakításával, működtetésével kapcsolatos szolgáltatások nyújtása; - új piaci lehetőségek feltárása, kialakítása; - projektadatbázis működtetése, projektfejlesztés ösztönzése; - a pályázati felhívások kidolgozásával és egyeztetésével kapcsolatos feladatok szakmai támogatása; - részvétel a hazai költségvetési forrásból finanszírozott fejlesztések fenntartásának ellenőrzésében, a kapcsolódó szerződések lezárásában; - dokumentációs és irattározási feladatok ellátása; - a hazai pályázattal kapcsolatos adatbázisok elkészítése, feltöltése és kezelése; 	<p><u>Menedzsmet csoport:</u></p> <p>1 fő csoportvezető egyetemi végzettség, valamint</p> <p>7 fő projektmenedzser az alábbiak szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 fő egyetemi, - 2 fő főiskolai végzettség. <p><u>Tanácsadási csoport:</u></p> <p>1 fő csoportvezető egyetemi végzettség, valamint</p> <p>8 fő projektmenedzser az alábbiak szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7 fő egyetemi, - 1 fő főiskolai végzettség.

Szervezeti egységek, feladatkörök	A felsorolt szervezeti egységekben, feladatkörökben foglalkoztatottak végzettsége, kompetenciái
<ul style="list-style-type: none"> - köz- és lakóépületek energiahatékonysági korszerűsítésének végrehajtásával, előkészítésével kapcsolatos feladatok támogatása; - területhasználati, illetve településfejlesztési tevékenységekhez szakmai háttérelmzési és szabályozásalkotási, -felülvizsgálati szolgáltatások nyújtása. 	

17.2.4 Együttműködő szervezetek

Pest Megye Önkormányzatával együttműködő szervezetek a tervezés folyamata során magában a tervezésben és a társadalmi egyeztetések terén is segítséget nyújtottak. Ezek a szervezetek szakmai közreműködőként a megvalósítás folyamatában is részt kívánnak venni, a megyei önkormányzattal pedig számít azok konstruktív együttműködésére.

Az együttműködő szervezeteket a Stratégiai Program munkarész 9.2 fejezete tartalmazza.

17.3 Az ellenőrzés rendszere

A Pest Megyei Területfejlesztési Program végrehajtása során biztosítani szükséges azokat a folyamatokat, melyek megmutatják a program előrehaladását.

1. Az **ex-ante** (előzetes) értékelés egy tervezés alatt / megvalósítás előtt álló program értékelési dokumentuma. Ennek céljai, feladatai az alábbiak:
  - elérni kívánt, számszerűsített célok kijelölése,
  - a kijelölt célok társadalmi-gazdasági megalapozottságának vizsgálata;
  - a költségvetési források optimalizálása;
  - fejlődési lehetőségek meghatározása;
  - a program várható hatásainak eredményeinek prognosztizálása.
2. A **mid-term** (időközi) értékelés célja adott – végrehajtás alatt álló program eredményeinek időközi értékelése. A mid-term értékelés azt vizsgálja, hogy sikerül-e / sikerülhet-e a programidőszak végéig kitűzött célokat teljesíteni. Amennyiben a célok teljesülése veszélyben forog a mid-term értékelés javaslatokat tesz a célok elérést segítő intézkedésekre, illetve szükség esetén a célértékek módosítására.
3. Az **ex-post** (utólagos) értékelés a projektek / program végrehajtását és befejezését követően készülnek. Az utólagos értékelés vizsgálja a források felhasználásának mértékét, a végrehajtás módját, a program eredményességét és hatékonyságát, a társadalmi-gazdasági hatásait, illetve hogy az eredeti célkitűzéseket sikerült-e elérni / teljesíteni. Az elemzés az elmúlt időszak eredményeinek számbavétele mellett inputokat ad későbbi programok, akciótervek, útmutatók tervezéséhez.
4. Az **On-going** (folyamatos) értékelés némiképp eltér a fent felvázolt értékeléstípusoktól. Legfontosabb jellemzői az alábbiak:

- Az értékelés nem egy adott időpontban történik, hanem folyamatosan / periodikusán;
- Folyamatosan követi a megvalósulás menetét, adott program céljainak megvalósulását;
- Folyamatosan elemzi az elért outputokat és eredményeket.

A bemutatott módszerek közül Pest megye az **ex-ante** és **ex-post** értékelési módszereket kívánja használni.

Az előrehaladás megfelelőségét minősítő szervezet az önkormányzat Területfejlesztési Bizottsága, vagy adott esetben új bizottságként a Monitoring Bizottság.

18 Környezeti értékelés

Mivel a Program társadalmi egyeztetése nem zárult le, így a Stratégiai Környezeti Vizsgálat megállapításai is csak a dokumentum elfogadása esetében tekinthetők véglegesnek.

18.1 A területi hatásvizsgálat kidolgozásának ismertetése

A 2020-2021 évek egyik kiemelt feladata a 2021-27-es időszakra szóló új területfejlesztési program kialakítása. A területi tervek aktualizálása a 2021-2027 közötti uniós tervezési időszak fejlesztési dokumentumainak tervezését és (elsősorban a területi operatív program) végrehajtását is támogatja.

A területi, megyei területfejlesztési tervezési folyamat az alábbi főbb feladatokból áll:

- A helyzetfeltáró, helyzetértékelő dokumentumok frissítése, elkészítése
- A területfejlesztési koncepció felülvizsgálata és módosítása
- A területfejlesztési program megújítása, összeállítása
- A területi hatásvizsgálat készítése
- A környezeti vizsgálat készítése
- A 2021-2027 közötti programozási időszak megyei integrált területi programjának összeállítása
- A tervezési folyamat során a partnerség biztosítása

I.1 A területi hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata

A Pest Megyei Önkormányzat 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó területfejlesztési tervezési feladataihoz, a területfejlesztési dokumentumok elkészítéséhez fontos a várható hatások vizsgálata.

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009 Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése előírja, hogy a területfejlesztési tervek megalapozására területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálatot kell készíteni. A hatásvizsgálat tartalmi követelményeit a rendelet 9. melléklete sorolja fel.

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet alapján a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényben meghatározott területi tervek, így a megyei területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program esetében is kötelező a stratégiai környezeti vizsgálat (SKV) lefolytatása. A 218/2009 Korm. rendelet 9. § (2) bekezdés szerint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (2/2005. Korm. rendelet) alapján elkészített környezeti értékelés a területi hatásvizsgálat környezeti szempontú elemzésének minősül.

A Megyei Területfejlesztési Program összetett, azaz a gazdasági-társadalmi és természeti környezet teljességét lefedő jellege, továbbá a fejlesztéspolitikára gyakorolt meghatározó szerepe egyaránt indokoltá teszik, hogy a dokumentum valamennyi olyan szempontot, amelyek az itt élők életfeltételeinek és életminőségének hosszú távú fennmaradását, illetve fenntartását garantálják kiemelt hangsúllyal kezeljen és valamennyi részében következetesen érvényesítsen.

18.2 A területi hatásvizsgálathoz felhasznált információk leírása

A hatásvizsgálat készítése során az alábbi dokumentumok kerültek felhasználásra:

- Pest Megye Területfejlesztési Konceptió Helyzetfeltárás–Felülvizsgálat
- Pest Területfejlesztési Konceptió Javaslattevő Fázis–Felülvizsgálat
- Pest Megye Területfejlesztési Program 2021-2027

18.3 A környezeti értékelés megállapításainak összegzése

A környezeti hatásvizsgálat megállapítja, hogy abból fakadóan, hogy a Programnak – a dokumentum-tervhierarchiában elfoglalt helyének megfelelően – nem feladata a tervezett intézkedések projektszintű programozása, sem az intézkedések helyszíneinek konkrét megjelölése, **a legtöbb esetben nem határozhatók meg pontosan és egyértelműen az egyes beavatkozások, beruházások környezeti elemekre, rendszerekre gyakorolt hatásai, sem az egyes élőhelyek, ökoszisztéma szolgáltatások konkrét érintettsége, „csak” azok várható irányai.** E jelenséget erősíti, hogy több fejlesztési irány esetében (pl. technológiafejlesztés, megújulóenergia-hasznosítás) az intézkedések megfogalmazása technológia-semleges, pedig éppen annak típusa határozná meg a várható környezeti hatások irányát és mértékét. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a Program megvalósulásának várható környezeti hatásai – legalább fő vonalaikban – ne lennének megbecsülhetők a dokumentum aktuális részletezettsége alapján, de mindenképpen felhívják a figyelmet a körültekintő, a környezeti szempontokat lehető legnagyobb mértékben érvényesítő végrehajtás jelentőségére. Az alábbiakban a Program környezeti vizsgálata során azonosított főbb hatások vázlatos összegzését nyújtjuk.

A talajok és termőföldek a védelme hangsúlyos szerepet kapott a Programban. Több intézkedéscsoport elősegíti a precíziós mezőgazdasági gyakorlatok elterjedését, a talajkímélő biogazdálkodás támogatását, illetve hangsúlyos szerepet kapnak a helyzetelemzésben azonosított talajdegradációs folyamatok kezelését célzó intézkedések: talajerőpótlás, erózió csökkentése, talajszennyezések felszámolása, megelőzése stb. A fő célkitűzések és intézkedések környezeti szempontból megfelelőek, az SKV az intézkedések hatékonyságának növelése érdekében tett javaslatokat. A talajokat terhelő beruházások elsősorban a közlekedési infrastruktúra fejlesztésekhez kapcsolódnak.

A felszíni- és felszín alatti vizek tekintetében a Program – a helyzetelemzésre alapozva – megfelelően beazonosította a klímaváltozásból eredő szélsőséges vízrajzi eseményeket, mint kezelendő problémát, illetve az intézkedések között is több kiemelten célozza a probléma kezelését. A csapadékvíz-gazdálkodás megfelelő súllyal szerepel a Programban, illetve a szennyvíztisztítással és ivóvizekkel kapcsolatos intézkedések is megjelennek. A vízvisszatartás, mint területi vízgazdálkodási gyakorlat is megfelelő mértékben megjelenik a dokumentumban, ugyanakkor a hévizekkel, termálvizekkel kapcsolatos, jellemzően energetikai fejlesztési elképzelések vízgazdálkodási (használt termálvíz elhelyezése) vonzata és ennek környezeti hatásainak mérséklése nem elégséges. Az SKV több javaslatot tett a termálvizek kérdéskörében, illetve az egyéb természetes vizeket érő hatások mérséklésével kapcsolatosan is.

A levegőtisztaság-védelem, továbbá a zaj- és rezgés elleni védelem nem minősülnek hangsúlyosnak a Programban. Célzottan e területekre irányuló fejlesztéseket csak a Program negyedik prioritása alatt szereplő „Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása” intézkedés egyik beavatkozása („Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem”) tartalmaz. Az említett beavatkozás mellett azonban számtalan további olyan fejlesztési irányt is

tartalmaz a Program, amelyek a lokális légszennyező-anyag és zajterhelés emelkedéséhez vezethetnek. Abból a feltételezésből kiindulva, hogy csak a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő, szükség esetén környezetvédelmi engedéllyel rendelkező tevékenységek betelepülésére kerülhet sor, azok minden bizonnyal nem eredményeznek a vonatkozó jogszabályokban meghatározott határértékeket meghaladó mértékű, pontszerű forrásból származó károsanyag-kibocsátást. Nem lehet eltekinteni ugyanakkor a gazdaság növekedésével, új beruházásokkal járó forgalombővülés légszennyezőanyag-kibocsátásra gyakorolt hatásaitól sem, ami lokálisan és időszakos jelleggel a légszennyező anyagok koncentrációjára vonatkozó egészségügyi határértékek túllépését is eredményezheti. A közlekedésfejlesztésen belül valamennyi olyan beavatkozás, amely az egyéni motorizált közlekedés visszaszorítását célozza (közösségi közlekedés, kerékpáros infrastruktúra fejlesztése), a közúti forgalom és ezáltal közlekedési eredetű károsanyag-kibocsátás mérséklését eredményezi. A települési levegőminőség-védelem szempontjából kitüntetett jelentőséggel bír az elektromos meghajtású járműállomány bővítése, valamint a fűtési célú megújulóenergia-hasznosítás térnyerése, a Program azonban – üdvözlendő módon – mindkét fejlesztési irányt támogatja.

Az **élőhelyeket, élővilágot, ökoszisztéma szolgáltatásokat** ugyanakkor a vonalas közlekedési infrastruktúra, valamint a nagyobb telephelyek létesítése, továbbá a turisztikai fejlesztések az élőhely-fragmentáció, elszigetelődés, zavarás, szennyezés, területfoglalás révén kedvezőtlenül érintheti. A hatások mérséklése vagy elkerülése a körültekintő tervezéssel megvalósítható, amelyre az SKV konkrét javaslatokat fogalmazott meg. Ugyanakkor előremutató, hogy a Programban több intézkedés is elősegíti az élőhelyek fennmaradását, sőt az *Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért* prioritás intézkedéseinek döntő többsége közvetett vagy közvetlen módon javító hatású lehet. A Natura 2000 hatásbecslés a hatályos és hozzáférhető Natura 2000 Fenntartási Tervek figyelembevételével készült.

Az **épített környezet megóvása** összességében kellő hangsúllyal jelenik meg a dokumentumokban. A beavatkozások ugyanakkor jelentős hatással lehetnek a települések épített környezetére, amelyek elsősorban a fizikai létesítmények, infrastruktúrák építése, korszerűsítése, azok megjelenése, települési feltárulása, valamint a megvalósult létesítmények üzemeltetése, a kapcsolódó infrastruktúrák működése révén érvényesülnek. A beépítettség fokozódásával degradálódhatnak a védett zöldfelületi elemek, ex lege védett elemek, valamint a hagyományos épített környezet, a kulturális örökség, a műemléki és a régészeti értékek egyaránt.

A Programban foglalt intézkedések kétféle szempontrendszer mentén hozhatók kapcsolatba az **éghajlat változásával**, egyrészt az emisszió, illetve elnyelés révén közvetlenül befolyásolják a légköri üvegházhatású gáz koncentráció alakulását, másrészt elősegítik, vagy hátráltatják az éghajlatváltozás már elkerülhetetlen következményeihez való alkalmazkodást. A Program egyes prioritási tengelyei alá tartozó intézkedések eltérő jellegű, illetve mértékű hatást váltanak ki e két szempontrendszer mentén, továbbá számos olyan is akad közöttük, amelyek hatásait – mind irányukat, mind mértéküket tekintve – a végrehajtás jelen tervezési fázisban még nem ismert körülményei determinálják. Így pl. a vállalozói szektor fejlesztését, üzleti infrastruktúrájának, telephelyi adottságainak javítását célzó beavatkozások összesített környezeti hatását jórészt az dönti el, hogy mely ágazatok milyen célú fejlesztései valósulnak meg a következő években. Ugyanakkor a vállalkozások fejlesztése végső soron a termelés bővülését, ezáltal többlet-energiafelhasználást és minden bizonnyal magasabb üvegházgáz-emissziót eredményez, amelynek mértéke azonban korszerű technológiai megoldásokkal, a körkörös gazdasági szemlélet érvényesítésével jelentősen mérsékelhető, ahogy arra a Program is javaslatokat fogalmaz meg. A közlekedési infrastruktúrán belül a közúthálózat-fejlesztések esetében nem lehet eltekinteni attól, hogy azok minden esetben magukban hordozzák a forgalomnövekedés és ezáltal üvegházhatású gáz kibocsátás emelkedésének lehetőségét, míg a vasút, kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése lehetőséget teremt a közlekedési igények alacsony emissziójával járó módokon történő kielégítésére. A turizmus – az általa generált közlekedési igények kielégítése, a szálláshelyek és a turisztikai attrakciók energiafelhasználása révén – gyakorlatilag minden esetben szintén az emisszió növekedésével jár, amelynek mértéke azonban jelentős eltéréseket mutat a különböző turizmusfajták

esetében. A megye agrárszektorának fejlesztésére irányuló intézkedés nem jeleníti meg hangsúlyosan az e forrásból származó emisszió mérséklésének szükségszerűségét és lehetőségeit. Végül az „Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért” prioritás alatt megvalósuló intézkedések egyértelműen az üvegházhatású gázok mérséklésének és a várható éghajlati változásokhoz való alkalmazkodás irányába hatnak.

Tekintettel arra, hogy a környezeti elemek, rendszerek állapota minden esetben direkt vagy indirekt módon befolyásolja az emberek egészségi állapotát vagy életminőségét, megállapítható, hogy az intézkedések és beavatkozások szinte mindegyike – ha csak közvetve is – hatással van az **emberi egészségre**. Az energiatakarékosági és -hatékonysági beavatkozások, megújulóenergia-hasznosításra, közösségi, kerékpáros és vasúti infrastruktúrára irányuló fejlesztések többek között a por és a toxikus anyagok kibocsátásának mérséklését is eredményezik; az épületek szigetelése, fűtés-korszerűsítése – megfelelő légcseré biztosításával – a beltéri komfortot és levegőminőséget is javítják. A Program intézkedéseinek pszichés és egészségvédelmi hatásai is döntően kedvezők (foglalkoztatás, kerékpáros fejlesztések, energiahatékonyság, elérhetőség, hozzáférés javulás). Ugyanakkor az új közlekedési, ipari, szolgáltató létesítmények mentén lokálisan – és az építkezések idején átmeneti jelleggel – potenciálisan megemelkedő levegő- és zajterhelés környezetegészségügyi szempontból kedvezőtlennek minősül. Az egészségügyi hatások tárgyalása során ugyanakkor mindenképpen említést érdemel, hogy a Program magának az egészségügyi ellátórendszernek a fejlesztésére vonatkozóan is előirányoz beavatkozásokat.

A Program kisebb mértékű pozitív hatás gyakorol a **környezettudatosságra**. Az épített fizikai környezetben jelenlevő modern környezetbarát megoldások és a közösségi cselekvések is ösztönző hatással lehetnek az egyének magatartására. A helyi identitás növelése, az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése szintén motiválhat a fenntartható, környezettudatos környezethasználatra. Az anyag- és energiatakarékos technológiák elterjesztése, a háztartási, közintézményi energiaigények mérséklése kedvező hatást gyakorol a környezettudatosságra, s a megújuló energiahordozók elterjesztése is elősegíti a környezet- és energiatudatos szemlélet kialakulását.

Összességében tehát megállapítható, hogy az energia- és anyag ciklusok térségen belüli zárásának igénye, a helyi és térségi erőforrások helyben történő használata, a közösségi közlekedés, illetve a környezetbarát közlekedési módok fejlesztése, valamint az energiahatékonysági, energiatakarékosági beavatkozások, illetve megújuló energia felhasználás mértékének növelése az erőforrásokkal való takarékos bánásmód szempontjából alapvetően mind-mind előrelépést jelent. Ugyanakkor nem hagyható szó nélkül az, hogy a gazdasági növekedés előmozdításának mindent átható, horizontális célja éppen a fenntartható fejlődés ellen hathat.

19 A teljesítés-igazolás követelményrendszerének kialakítása

A **1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről, 11. § bb) pont** értelmében a megyei önkormányzat „*dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról*”.

A 2021-2027. időszakra vonatkozóan az EU források felhasználásáról és a hazai források elosztására vonatkozó részletszabályok még nem kerültek elfogadásra teljes körűen. A 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. Korm. rendelet egyes elemei megújításra kerültek, ugyanakkor több ponton is várható, ezen szabályok további módosítása. A megyei önkormányzatok szerepe, felelősségi köre az operatív programok végrehajtásában még nem került kijelölésre, erre további részletszabályok kidolgozása várható.

A rendelkezésre álló hazai forrásokról és a megyei önkormányzatok ezzel kapcsolatos feladatairól jelenleg még kevesebb információ áll rendelkezésünkre.

A Pest Megyei Önkormányzat feladatai egyedül a Gödi Különleges Gazdasági Övezet kapcsán világosak, ennek alapját a Göd város közigazgatási területén különleges gazdasági övezet kijelöléséről szóló

294/2020. (VI. 18.) Korm. rendelet jelenti. Azonban az ezzel kapcsolatos részletes eljárásrend még szintén kialakítás alatt áll.

20 MELLÉKLETEK:

20.1 Ábrajegyzék:

1. ábra	Pest megye jellemzői (forrás: KSH).....	29
2. ábra	Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció célrendszere	38
3. ábra	A gazdaságfejlesztés speciális célterületei Pest megyében	39
4. ábra	Ferihegyi gazdasági övezet közvetlen hatásterülete.....	40
5. ábra	Pest megye üzleti infrastruktúra fejlesztésre alkalmas települései 2021-2027	102
6. ábra	Pest megye kiemelt turisztikai térségei 2021-2027	103
7. ábra	Körforgásos gazdaság modellje (forrás: EU Bizottság).....	107
8. ábra	Pest megye vízkárral veszélyeztetett térségei	141
9. ábra	Pest megye városhálózata	142
10. ábra	Köznevelési és egészségügyi infra-struktúra fejlesztés kiemelt térségei	157
11. ábra	Egy főre jutó gdp (folyó áron), 2013-2018 [ezer ft].....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
12. ábra	Beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint (előzetes adat), 2018 [millió ft] (Forrás: KSH)	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
13. ábra	Az egy állandó lakosra jutó gdp és beruházás összefüggése, 2018 [ezer ft]	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
14. ábra	Járásonkénti válaszolói aktivitás, 2020.....	175
15. ábra	A vállalatok digitális transzformációjáról szóló felmérés eredménye 2020 április	178

20.2 Táblajegyzék:

1. táblázat:	2021-2027 Operatív Programok.....	13
2. táblázat:	Közreműködők névsora	20
3. táblázat:	Kistérségi fórumok.....	24
4. táblázat:	Kon koncepció társadalmasítása kapcsán bevont véleményező k kimutatása.....	25
5. táblázat:	Stratégiai program tervezésének főbb határidői	28
6. táblázat:	A stratégiai célok és prioritások közötti kapcsolatok azonosítása	44
7. táblázat:	A Területfejlesztési Program végrehajtásában résztvevő szereplők és feladataik.....	86
8. táblázat:	A 2021-27-es időszak operatív programjainak indikatív forráskerete	88
9. táblázat:	A TOP Plusz prioritásainak Pest megyei indikatív forráskeretei.....	88
10. táblázat:	Területfejlesztési Operatív Program Plusz prioritásai és finanszírozó forrásaik	96
11. táblázat:	A vállalkozások problématerképe 2014-ben és 2021-ben (saját felmérés)	101
12. táblázat:	I. Prioritás Versenyképes Pest megye: a megye több láb on álló gazdaságának dinamizálása - Összefoglaló táblázat.....	111
13. táblázat:	Az intézkedések pénzügyi ütemterve.....	116
14. táblázat:	II. Prioritás: Szolidáris Pest megye, a társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségek komplex fejlesztése - Összefoglaló táblázat	126
15. táblázat:	Az intézkedések pénzügyi ütemterve.....	128
16. táblázat:	III. Prioritás: Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében	136
17. táblázat:	Az intézkedések pénzügyi ütemterve.....	138
18. táblázat:	IV. Prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért - Összefoglaló táblázat	150
19. táblázat:	Az intézkedések pénzügyi ütemterve.....	154
20. táblázat:	V. Prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradók at segítő megyei társadalom építése - Összefoglaló táblázat	166
21. táblázat:	Az intézkedések pénzügyi ütemterve.....	170

20.3 Rövidítések jegyzéke:

CLLD (Community Led Local Development) - Közösség által irányított helyi fejlesztés. Korábban csak a vidékfejlesztési célterületeken működő Helyi Akciócsoportok által irányított fejlesztéseket értettük ez alatt, a 2014-2020 tervezési időszakban kiterjesztően értjük valamennyi olyan fejlesztésre, mely alulról építkezve, helyi közösség stratégiájára építve valósít meg fejlesztéseket.

CRM (Customer relationship management) - Ügyfélkapcsolat kezelés. Leggyakrabban egy szoftvert értünk alatta, mely egy vállalat ügyfélköréhez kapcsolódó valamennyi tevékenységet kezelni képes. (ügyféladatok, hírlevelek, értékesítés támogatása, ügyfélszolgálat támogatása)

DILK (Duna Intermodális Logisztikai Központ) – Érd Megyei Jogú Város területén megvalósítható trimodális (víz-vasút-közút) logisztikai központ.

EMIR (Egységes Monitoring Információs Rendszer) – Az uniós támogatások felhasználását követő szoftver Magyarországon, mely segíti a pályázók, projektgazdák és támogatásközvetítésben részt vevő központi szereplők egymás közti gyors kommunikációját, nyomon követi az eljárásrendi határidőket, segítségével naprakész monitoringot segítő adatok nyerhetők ki a pályázati rendszerből.

ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) – Az EU regionális politikájának finanszírozására létrehozott alapok közül a legjelentősebb, elsősorban infrastrukturális beruházásokat finanszíroz.

ESZA (Európai Szociális Alap) - Az EU regionális politikájának finanszírozására létrehozott további alap. A társadalmi felzárkózás és gazdasági jólét intézkedéseinek finanszírozását szolgálja.

GDP (Gross Domestic Product) - Bruttó Hazai Termék angol betűszava. A GDP az egy területen, adott idő alatt előállított végső felhasználásra szánt javak (termékek és szolgáltatások) összességének értéke.

GINOP (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program) – Uniós forrásokat felhasználó, a gazdaság fejlesztésére koncentráló, ágazati megközelítésű operatív program Magyarországon a 2014-2020 időszakra vonatkozóan.

HITA (Hungarian Investment and Trade Agency) - Nemzeti Külgazdasági Hivatal. Magyar állami tulajdonú cég, melynek feladata egyfelől a hazai kis- és középvállalkozások külgazdasági tevékenységének támogatása, másfelől a külföldi cégek magyarországi befektetéseinek ösztönzése.

HUB - Regionális központ, csomópont.

IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) – A számítógép, a mobiltelefon, az informatika térnyerésével kialakult technológiai szektor összefoglaló neve.

ITI (Integrated Territorial Investment) – Az Integrált Területi Beruházás angol betűszava.

K+F+I - Kutatás+Fejlesztés+Innováció

KA (Kohéziós Alap) - A Kohéziós Alap a hatalmas ráfordításokat igénylő, hosszútávon megtérülő környezetvédelmi és infrastrukturális beruházások támogatásának legfontosabb eszköze. A Kohéziós Alap forrásait az EU kevésbé tehetős tagállamai számára különítették el.

KMR (Közép-Magyarországi Régió) – Budapest és Pest megye közös régiója.

LEADER (Liaison Entre Actions pour le Development de l'Economie Rurale) - Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében.

LIMES – A Római Birodalomban így nevezték a határ menti területeket, melyek elsősorban védelmi funkciót tölthettek be. Magyar vonatkozásban a Duna-menti római emlékeket őrző területeket értjük alatta.

LLL (Lifelong Learning) – Élethosszig tartó tanulás angol betűszava. Az egész életet végigkísérő tanulási lehetőségek biztosítását, az emberi önnevelő, önkreatív, önképző képesség fejlődésének elősegítését támogató fejlesztések összességét értjük a programban alatta.

NFÜ (Nemzeti Fejlesztési Ügynökség) – 2014. január 1-vel megszűnt, tevékenységét az illetékes minisztériumok vették át.

NGM (Nemzetgazdasági Minisztérium) – A versenyképesség-, és innováció, foglalkoztatáspolitikai, államháztartás, adó-, és pénzügyek, tervezéskoordináció, gazdaság szabályozásért felelős minisztérium.

NTH (Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal) - A 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakhoz kapcsolódó kiemelt feladatokat végző intézmény. Aktívan részt vesz a Magyarország uniós finanszírozású fejlesztési programjait megalapozó Partnerségi Megállapodáshoz kapcsolódó feladatokban, továbbá a Nemzetgazdasági Minisztérium kompetenciájába tartozó három operatív program - a GINOP (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program), a TOP (Terület- és Településfejlesztési Operatív Program) és a VEKOP (Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program) - előkészítésében.

NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) – Az EU 5 területi egységbe sorolja (NUTS 0-NUTS 5) a tagországok területeit, ahol a NUTS-0 az ország, NUTS-1 az országrész, NUTS-2 a régió, NUTS-3 a megye, NUTS-4 a kistérség, NUTS-5 a település.

P+R (Park and Ride): Közösségi közlekedési eszköz megállója közelében kialakított parkoló.

RAG (Regionális Támogatási Térkép) – A regionális támogatási térkép olyan jogszabályi rendelkezés, mely az ország egyes régiói, illetve a fejlett régiók esetében kisebb területi egységei számára meghatározza az ott beruházó vállalatok számára beruházási támogatásként nyújtható állami támogatás maximális mértékét.

RSD – Ráckevei (Soroksári) Duna-ág

S-BAHN (Stadtschnellbahn) - Városi gyorsvasút. A vasútvonalak jobb hasznosítása elővárosi közlekedésre, ütemes menetrenddel, nagy kapacitású motorvonatokkal.

SWOT (Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats) – Elemzési módszer, mely az erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek azonosításával segíti a tervezés munkáját.

TDM (Turisztikai Desztináció Menedzsment) – Önálló szervezetek, melyek a 2008-as, és a 2011-es pályázati felhívást követően alakultak meg. Feladatuk egy-egy térség turizmusának szervezése.

TeIR (Területi Információs Rendszer) - Web alapú térinformatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el.

TEN-T - Transzeurópai Közlekedési Hálózat

TISZK – Térségi Integrált Szakképző Központ

TOP (Területi és Településfejlesztési Operatív Program) – Területi operatív program Magyarországon a 2014-2020 időszakban. A Közép-Magyarországi Régió kívüli régiókat fedi le.

VIS-Maior – Előre nem látott körülmény, vagy akadály.

20.4 Idegen kifejezések magyarázata:

Abszorpciós képesség: A területfejlesztésben használt jelentésében egy régió – jelen esetben Pest megye – képessége arra, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat (például európai uniós fejlesztési forrásokat) ténylegesen le tudja kötni, szabályszerűen fel tudja használni meghatározott üzleti vagy társadalmi célok érdekében végzett tevékenységek, beruházások támogatására.

Agglomerációs térség: A budapesti agglomeráció Budapest főváros körül kialakult településtömörülés, mely a magyar fővárost és a vele szorosan együtt élő, gazdasági, infrastrukturális, munkaerő piaci és szolgáltatási tekintetben egymásra utalt településeket foglalja magában. A budapesti agglomerációhoz hivatalosan tartozó 81 település felsorolását a budapesti agglomeráció területrendezési tervét rögzítő 2005. évi LXIV. törvény tartalmazza.

Agglomeráción túli területek: Jelen dokumentumban a budapesti agglomerációs gyűrűn kívül eső, de Pest megye határán belüli településeket értjük agglomeráción túli területek alatt; amely tartalmazza a Fővárostól távolabb eső városközpontokat, valamint a vidékies térségek legnagyobb részét.

Alkonyipar: Alkonygazdaság, a növekvő arányú idősödő népesség kulturális, rekreációs, közösségi aktivitásának megfelelő szolgáltatások, ellátások, lehetőségek biztosítása, életminőségének javítása. Komplex ágazat (hasonlóan a kreatív iparhoz, vagy az egészségiparhoz), amely a közszolgáltatások, a versenyszféra által kínált szolgáltatások széles körét fogja át. A területfejlesztésben szorosan kapcsolódhat a humán infrastruktúra ágazataihoz (egészségügyi, valamint szociális ágazatok), másrészt az egyes (elsősorban vidéki) térségek gazdasági szerepkörének újragondolásához, akár integrált módon, a rekreációs, turisztikai és szabadidő-gazdaság területeihez kapcsolva.

Brand: márka, márkanév, esetleg védjegy, különösen olyan, amely egy terméket vagy szolgáltatást (illetve egy származási helyet, például országot, régiót, kistérséget, települést) jól felismerhetően azonosítani tud.

City logisztika: A citylogisztika a belváros szervezett áruellátásának, szabályozott tehergépjármű-forgalmának együttes megvalósítása; rokon értelmű a városi logisztika, amely a citylogisztika kibővített fogalma; s magába foglalja a belvárosi logisztikát, a városi, a városkörnyéki, urbanizálódó térség logisztikai ellátását, kiterjed az agglomeráció optimális működésének támogatására, beleértve a kereskedelmen túl a személyek áramlását, az információk és szervezetek közötti kapcsolatokat, hatásokat. A sűrűn beépített, a teherforgalom és az árurakodást számára nehezen megközelíthető, raktározási szempontból korlátozott kapacitásokkal rendelkező terület és népesség ellátása sajátosan összetett feladat, egyben szakosodási lehetőség, amely sajátos üzleti modellt igényel a szolgáltatóktól. A területfejlesztésben kiemelt jelentőséggel bíró feladat a citylogisztika és a személyforgalom integrált fejlesztése; a városközpont és az agglomeráció egészére kiterjedő módon.

Csapágyvárosok: Budapesttől távolabbi, „gyűrűszerűen” elhelyezkedő középvárosok, technológiai, gazdasági (feldolgozóipari) és tudományos központok, melyek önmagukban is életképesek, saját vonzáskörzettel rendelkeznek – funkcionális várostérségek – így a körülöttük lévő teret alakítják és térségeik, valamint a nemzetgazdaság számára növekedési motorként funkcionálnak. Pest megye területfejlesztési koncepciója alapvető célkitűzésként határozza meg a központok közötti haránt-irányú kapcsolatok erősítését.

Emisszió: Levegőterhelés, az adott légszennyező forrásból időegység alatt kijutó szennyezőanyag mennyisége, amely a környezetre és az egészségre valószínűsíthetően káros hatást gyakorol. Mértékegysége: kg/h.

Gateway: Kapu, átjáró. A területfejlesztésben esetlegesen használt kifejezés, amikor egy térség, platform, vagy éppen támogatott programmal kapcsolatban (pl. az Európai Bizottság által finanszírozott EU Gateway program) kifejezetten azt a tartalmat, jellemzőt, vagy célt szeretnék hangsúlyozni, miszerint az adott KAPU térség, platform, vagy program kiemelt feladata, illetve jellemzője, hogy egymástól fizikai, vagy más minőségben igen távol eső piacok, társadalmi rétegek, ágazatok és vállalkozások, illetve egyéb szervezetek között hoz létre kapcsolatot. A kifejezés eredetileg

olyan számítástechnikai, valamint telekommunikációs megoldásokat, illetve eszközöket jelent, amelyek közös jellemzője, hogy egymástól eltérő programok, rendszerek, vagy hálózatok között teremtenek összeköttetést.

GYELV elemzés: Angol rövidítéssel SWOT; a „gyengeségek”, „erősségek”, „lehetőségek”, „veszélyek” – felmérésén alapuló eszköz, amely a stratégiai tervezést támogatja, a stratégia (belső tényezők) és a piaci folyamatok (külső tényezők) közötti kapcsolat módszeres vizsgálatát segíti; támogatja a helyes célmeghatározást, és az odavezető út feltérképezését. Gyengeségek: belső tényezők, amelyek „nem jól” működnek, de lehet rá befolyás, hogy jobb legyen; erősségek: belső tényezők, amelyek jól működnek és lehet rá befolyás, hogy még jobban működjenek, lehetőségek: olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de számunkra kedvezőek; veszélyek: olyan korlátok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, csökkentik a siker esélyét, kockázatot jelentenek.

HUB: Regionális központ, csomópont. A közlekedésben, illetve a logisztikában hasonló (de nem teljesen azonos) tartalmú kifejezés, mint a KAPU; azaz jelenthet olyan logisztikai központot, amely egy nagyobb térség – makro-régió – számára szolgáltat, illetve a térségben a nemzetközi kereskedelem csomópontja. Nyilvánvalóvá teszi egy régió, illetve metropolisztérség szakosodását és komparatív előnyét egy meghatározott területen. HUB létrejöttét elősegítheti a nemzetközi szolgáltató központok, a nemzetközi vállalatok ún. „osztott szolgáltató központjainak” (shared services centers) letelepítése; másrészt a technológiai szektorra, illetve az innovatív vállalkozásokra általában jellemző klaszterek fejlődése.

IKT ipar: Infokommunikációs ipar; az informatikai (számítástechnikai) és telekommunikációs iparágak együttes elnevezése.

Immisszió: Az emisszió mérésekor egy adott forrás kibocsátására szorítkozunk, például egy olyan helyen mérve egy gyárkémiény kéndioxid kibocsátását, ahol a teljes mért mennyiség a gyárkémiényből származik. A levegő terheltsége a környezetbe behatolt (innen az „immisszió” szó) szennyeződések együttese, például a gyárak, autók, tömegközlekedési eszközök együttes hatása a környezetre.

Inkubáció: Az üzleti inkubáció kifejezetten az induló vállalkozások fejlesztésének eszköze, amely részükre komplex szolgáltatásokat és többnyire működési (inkubációs) teret is nyújt. Az eszköz alkalmazásának köszönhetően jelentősen csökkenthető a kezdő vállalkozások bukási aránya, javítható az innovációs teljesítményük és gyorsítható a növekedésük.

Innovációs hot spot: A gazdaság (és az innováció) témájában a „hotspot” kifejezéssel leggyakrabban azokat a térségeket (városokat, pólustérségeket, vagy akár csak egy-egy fejlesztési területet) illetik, ahol – az adott elemzés témájától függően: technológia, innováció, ingatlanfejlesztés, stb. – a vállalkozások vagy más szereplők aktivitása, illetve teljesítménye jelentősen meghaladja az ágazatra, illetve a nagyobb régió, nemzetgazdaság egészére jellemző értéket, azaz az adott aktivitás koncentrált módon van jelen.

Invazív: Az idegenhonos növények, vagy állatok néhány esetben hirtelen és tömegesen elterjednek, ezzel rövidebb-hosszabb időre felborítják a korábban kialakult természetes ökológiai egyensúlyt. Megjelenésükkel képesek kiszorítani az őshonos növényeket, vagy állatokat, mert nincs természetes kártevőjük, vagy ragadozójuk.

KAPU: Kontinentális, transzkontinentális tranzitforgalom tekintetében kiemelt jelentőséggel bíró nagyterületi, illetve makro-régiós központ; olyan szállítási csomópont, amely kedvező elhelyezkedésével, infrastruktúrájával, és szolgáltatásaival kapcsolatot hoz létre a globális gazdaság nagy gazdasági térségei között. Potenciálisan bármely jelentősebb metropolisztérségből lehet KAPU, illetve a legtöbb metropolisz betölt ilyen szerepet; mégis jellemző, hogy a legismertebb ilyen központok ott jönnek létre „természetes” módon, ahol egy egységes gazdasági térség, piac – például az EU – fizikai „bejárata”, vagy „kijárata” található az egyes nagy gazdasági térségeket összekapcsoló korridorok mentén. Alkotó elemei: intermodális központok és jelentős méretű logisztikai klaszter, beleértve a logisztikát támogató üzleti szolgáltatásokat (pénzügyi közvetítés, nagykereskedelem), valamint a

logisztikát használó tevékenységek (feldolgozóipar). Kapu-városok – „gateway cities” – lehetnek nem csak a jelentősebb tengeri kikötők, nemzetközi repülőterek, de például „vásárvárosok”, kulturális központok is.

K+F (K+F+I): kutatás – fejlesztés, magában foglalja az ismeretanyag (beleértve az ember, a kultúra és társadalom tudását) növelése érdekében végzett kreatív munkát, valamint a létrejövő ismeretanyag új alkalmazások kidolgozásához történő felhasználását. A K+F keretében három fajta tudományos tevékenységet különböztetünk meg, az alapkutatást, az alkalmazott kutatást és a kísérleti fejlesztést. Makrogazdasági jelentősége: a K+F-re fordított jövedelmek megmutatják, mennyire hajlandók a piaci szereplők feláldozni a jelenbeli anyagi jólétüket a jövőbeli helyzetük biztosításáért cserébe. Használatos a K+F+I rövidítés is, ahol az I = innováció, azaz új, vagy jelentősen javított termék (áru vagy szolgáltatás) vagy eljárás, új marketing-módszer, vagy új szervezési-szervezeti módszer bevezetése.

Klaszter: Jelen anyag szóhasználatában a klaszter kifejezés alatt a kifejezett üzleti (iparági) klasztert értjük, ahol üzleti klaszternek tekinthető az egymással kapcsolatban álló vállalkozások, beszállítók és egyéb intézmények, illetve ezek földrajzi koncentrációja. A klaszter – mint szervezet – jelenthet ezen kívül társulást, egységbe tömörülést, összefogást, szövetkezést is; azaz a klaszter társult tagok gazdasági együttműködését, azonos üzleti érdekek és célok elérése érdekében történt közös képviselő létrehozását (például értékesítési hálózat kialakítását).

Konvergencia régiók: Azok a régiók, ahol az egy főre jutó GDP kevesebb az EU-25 átlagának 75%-ánál. Ezek a régiók az Európai Unió regionális politikájának 1. fő célkitűzése („A legelmaradottabb régiók támogatása és fejlesztése”) alá tartoznak. A közép-magyarországi régió kivételével Magyarország összes régiója e kategóriába tartozik.

Living laboratory: „Living lab” olyan „felhasználó-központú” nyílt innovációs ökoszisztéma, amely egyidejűleg több K+F és innovációs folyamatot menedzsel, méghozzá a közzsféra, a versenyszféra és egyes közösségek sajátos partnerségében; jellemzően területi alapon (egy településen, városban, várostérségben, vagy régióban). A koncepció lényegét tekintve egy szisztematikusan felépített „co-creative” rendszer, ahol az érintettek – intézmények, vállalkozások, s mindenekelőtt maguk az emberek – új ötleteket, lehetőségeket, koncepciókat, technológiákat, szolgáltatásokat hoznak létre együtt, kutatnak és vizsgálnak meg, és értékelnek a gyakorlatban (valós élethelyzetben) megszerzett tapasztalatok alapján.

Megapolisz: Kiemelkedő lélekszámmal (>10 millió) bíró nagyvárosok, illetve metropolisztérségek.

Metropolisztérség: Budapest és Pest megye várostérsége, nagyvárosi régiója például metropolisz, de egy metropolisz létrejöttének nem előfeltétele a több milliós népesség. A térségi integráció mértéke és jellemzői alapján néhány százazres várostérségek is metropolisznak tekinthetőek. A meghatározás fontos kritériuma, hogy ezek a részek szorosan összekapcsolódnak, integrált módon működnek a gazdaság, a közmű-, közlekedési és egyéb infrastruktúrák, továbbá a munkaerőpiac és a lakáspiac tekintetében. A metropolisztérség alapesetben egy sűrűn lakott városi magból, többé-kevésbé egybefüggően épített városi térségből – agglomeráció – valamint egy alacsonyabb népsűrűséggel bíró, karakterében nem feltétlenül városias környező területből áll. (Pl. Ruhr-vidék, Bécs-Pozsony várospár (CENTROPA), Felső-Szilézia Metro).

Multimodális / intermodális: A közlekedésben az intermodalitás a különböző közlekedési módok egymáshoz illesztése egy utazási láncon belül, mint például a P + R (parkolás és közösségi közlekedéssel történő utazás) A multimodalitás a különböző közlekedési módok különböző utakhoz történő igénybe vétele (például kerékpárral történő munkába járás és taxival való operatív utazás). A koncepcióban az intermodális logisztikai szolgáltató központ kifejezés is használatos. Ez utóbbi olyan logisztikai központot jelent, amely legalább kettő közlekedési, szállítási mód – jellemzően a közúti kapcsolat mellett vasúti, vízi, légi kapcsolódás – kiszolgálására képes telephellyel, infrastruktúrával és szolgáltató vállalatokkal rendelkezni, és amely így biztosítja a szállított áru raktározása mellett az átrakodást, disztribúciót, valamint további hozzáadott értékkel bíró szolgáltatások működésének feltételeit.

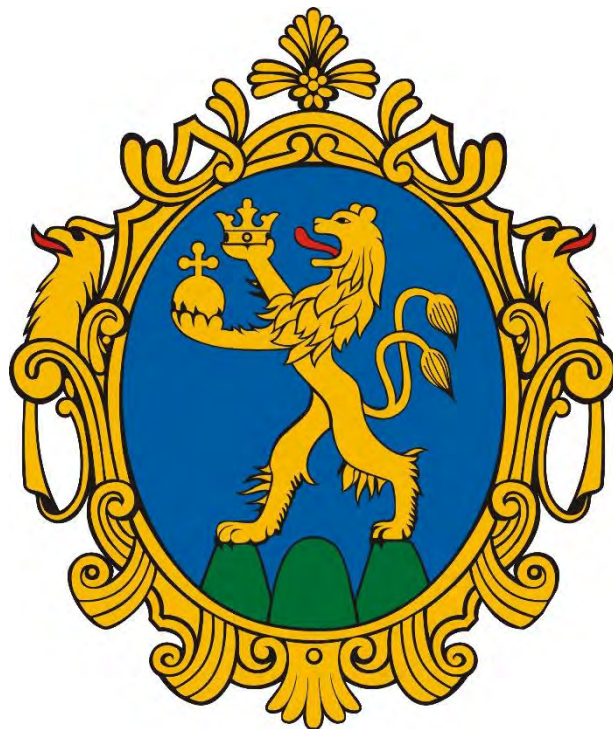
Pilot projekt: Egy projekt akkor „pilot”, ha egy adott terméket, vagy szolgáltatást csak egy szűk csoport számára mutatnak be, mégpedig azzal a céllal, hogy a projekt fogadtatásának szisztematikus megfigyelése alapján következtessenek annak várható piaci működőképességére, illetve eredményességére. Nem feltétlenül csak innováció esetében merülhet fel pilot projekt, de a leggyakrabban ilyen esetekben alkalmazzák, és a területfejlesztésben is rendszerint ilyen szöveggörnyezetben használják.

Rekultiváció: A rekultiváció vagy újraművelés, az emberi beavatkozás miatt elpusztult természeti környezet, vagy terület újrahasznosításra való alkalmassá tétele. Szeméttánya rekultiváció esetén Magyarországon azt a tevékenységet értjük, mely során tervezetten, megfelelő technológia alkalmazásával helyben elhelyezésre, vagy engedélyezett lerakóba átszállításra kerül, a korábban ellenőrizetlen módon elhelyezett ipari, vagy lakossági hulladék.

Stakeholder: (érintett, érdekelt személy) fogalom alatt mindazokat az egyéneket, csoportokat, szervezeteket értjük, amelyek hatással vannak a vállalkozás, a szervezet működésére. Ide tartoznak a szervezet tagjai és a külső környezet szereplői. A stakeholder menedzsment az érintettek vonatkozásában konkrét cselekményeket eredményez.

Szuburbanizáció: az a folyamat, melynek során a városközpontok népessége csökken, de a külső területein elhelyezkedő részek népessége növekszik.

Pest megye
Területfejlesztési Programjára
vonatkozó
TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLAT

2021

Készítette:

MEGÉRTI Kft.

- dr. Kukely György** projektvezető, okl. terület- és településfejlesztő geográfus és okl. közgazdász
- Dobozi Eszter** projektvezető, okl. környezetföldrajzi geográfus; környezetvédelmi jogi szakértő, környezetvédelmi szakigazgatás-szervező
- dr. Fehér Balázs** projektvezető, okleveles környezetgazdálkodási agrármérnök;
SZKV-1.1. - Hulladékgazdálkodási szakértő 01-12652
SZKV-1.3. - Víz- és földtani közeg védelem szakértő 01-12652
SZTjV Tájvédelem szakterületi szakértő: SZ-019/2019
- Fülöp-Boros Boglárka** okl. építőmérnök
SZKV-1.1. - Hulladékgazdálkodási szakértő 01-14998;
SZKV-1.2. - Levegőtisztaság-védelem szakértő 01-14998;
SZKV-1.3. - Víz- és földtani közeg védelem szakértő 01-14998,
SZKV-1.4. - Zaj- és rezgésvédelem szakértő 01-14998;
- Szőke Norbert** okl. környezetkutató geográfus
Földtani természeti értékek és barlangok védelme: Sz-078/2010
SZTjV Tájvédelem szakterületi szakértő: Sz-078/2010
- Puskás Erika** okl. biomérnök, környezetmérnök
SZTV Élővilágvédelem szakterületi szakértő Sz-077/2010
- Rácz Andrea** okl. gazdaság- és vidékfejlesztési agrármérnök
- Varga György** okl. regionális elemző geográfus
- Zábrádi Zsolt** okl. terület- és településfejlesztő geográfus

Tartalomjegyzék

I.	A területi hatásvizsgálat kidolgozásának ismertetése	6
I.1	A területi hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata	6
I.2	A területi hatásvizsgálathoz felhasznált információk leírása	6
II.	A területfejlesztési program ismertetése és céljainak összevetése más megegyező szintű tervek, koncepciók, programok céljaival	7
II.1	A területfejlesztési program főbb céljai, tartalmának összefoglaló ismertetése	7
II.2	A területfejlesztési program összevetése más, megegyező szintű releváns tervekkel, koncepciókkal.....	10
III.	A területfejlesztési program rész céljainak környezeti, társadalmi és gazdasági szempontú konzisztencia vizsgálata, az esetleges ellentmondások feltárása	11
IV.	A jelenlegi társadalmi és gazdasági állapot elemeinek ismertetése a területfejlesztési programmal összefüggésben	14
V.	Várható társadalmi és gazdasági hatások azonosítása	15
VI.	Környezeti értékelés – a Program megvalósításának várható környezeti hatásai, következményei	21
VI.1	A Program céljainak összevetése a program szempontjából releváns nemzetközi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, azok figyelembevételének vizsgálata.....	21
VI.2	A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a Programmal összefüggésben lévő elemeinek ismertetése	23
VI.2.1	A tervezési terület azon környezeti jellemzőinek és környezeti állapotot befolyásoló tényezőinek azonosítása, amelyeket a Program megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol.....	23
VI.2.2	A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a Program nem valósulna meg	26
VI.3	A Program megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása.....	27
VI.3.1	A természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelését okozó tényezők összefoglalása	28
VI.3.2	Környezeti következményekkel járó társadalmi és gazdasági folyamatok összefoglalása	29
VI.4	A Program megvalósítása esetén várható, a környezetre gyakorolt közvetlen és közvetett hatások, környezeti következmények.....	30
VI.4.1	A talajt, termőföldet érintő hatások, következmények.....	30
VI.4.2	A felszín alatti és felszíni vizeket érintő hatások, következmények	33
VI.4.3	A levegőt érintő hatások, következmények	38

VI.4.4	A zaj- és rezgés tekintetében várható hatások, következmények.....	41
VI.4.5	Az élővilágot, a biológiai sokféleséget, természeti rendszereket, ökoszisztéma szolgáltatásokat érintő hatások, következmények.....	42
VI.4.6	A védett természeti területeket és Natura 2000 területeket érintő hatások, következmények.....	45
VI.4.7	Településeket, az épített környezetet és az épített és régészeti örökséget érintő hatások, következmények.....	46
VI.4.8	A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására gyakorolt hatások, következmények	51
VI.4.9	A táj eltartóképességéhez alkalmazkodót helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére gyakorolt hatások, következmények	53
VI.4.10	Klímát (kibocsátás és alkalmazkodás tekintetében) érintő hatások, következmények	58
VI.4.11	A természeti erőforrások megújulásának korlátozására gyakorolt hatások, következmények.....	62
VI.4.12	Az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében várhatóan fellépő változások.....	63
VI.4.13	A környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeire, feltételeire gyakorolt hatások	65
VI.4.14	Az új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerősödésére gyakorolt hatások	66
VI.4.15	A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására gyakorolt hatások, következmények.....	67
VI.5	A Program környezeti hatásainak, következményeinek összefoglalása.....	67
VI.6	A Program megvalósításából várható országhatáron átterjedő környezeti hatások összefoglalása	70
VII.	A területfejlesztési program céljainak megvalósulása esetén a közvetett és közvetlen negatív társadalmi és gazdasági hatást kiváltó tényezők feltárása	70
VIII.	A területfejlesztési program által feltárt társadalmi és gazdasági hatások várható alakulása abban az esetben, ha a terv javaslatai nem valósulnak meg.....	71
IX.	Javaslat társadalmi és gazdasági szempontú intézkedésre	71
IX.1	A társadalomra és a gazdaságra káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok és egyéb intézkedések meghatározása	71
IX.2	A társadalmi felzárkózás elősegítésére irányuló javaslatok és intézkedések meghatározása, továbbá a társadalmi felzárkózási szempontok érvényesítése a tervekben	72
IX.3	Javaslat olyan társadalmi és gazdasági szempontú előírásokra, feltételekre, amelyeket a területfejlesztési program által befolyásolt más terveknel figyelembe kell venni.....	72

X. Javaslat környezeti szempontú intézkedésre	73
X.1 A Program környezeti eredményességének javítására tett javaslatok.....	73
X.2 A Program által befolyásolt programokra, projektekre vonatkozó javaslatok.....	76
X.3 A Program megvalósításához és értékeléséhez javasolt monitorozási, értékelési javaslatok	81
XI. Közérthető összefoglaló	83
XI.1 A hatásvizsgálat célja, módszere.....	83
XI.2 Várható társadalmi, gazdasági hatások	83
XI.3 A környezeti hatást kiváltó azonosított beavatkozás-típusok	89
XI.4 A környezeti értékelés megállapításainak összegzése.....	91
XII. Melléklet: Natura 2000 hatásbecslés	94
XII.1 Bevezető.....	94
XII.2 Az alkalmazott módszer korlátai.....	94
XII.3 A terv térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület	94
XII.4 A Terv várható hatásai a Natura 2000 területekre, hatások általános bemutatása.....	95
XII.5 A Natura 2000 területeket érő hatások megelőzése, a hatások csökkentése.....	98
1.sz. függelék: Pest Megye Natura 2000 területtel érintett települései	101
2.sz. függelék: Pest Megye Natura 2000 területei	113

I. A területi hatásvizsgálat kidolgozásának ismertetése

A 2020-2021 évek egyik kiemelt feladata a 2021-27-es időszakra szóló új területfejlesztési program kialakítása. A területi tervek aktualizálása a 2021-2027 közötti uniós tervezési időszak fejlesztési dokumentumainak tervezését és (elsősorban a területi operatív program) végrehajtását is támogatja.

A területi, megyei területfejlesztési tervezési folyamat az alábbi főbb feladatokból áll:

- A helyzetfeltáró, helyzetértékelő dokumentumok frissítése, elkészítése
- A területfejlesztési koncepció felülvizsgálata és módosítása
- A területfejlesztési program megújítása, összeállítása
- **A területi hatásvizsgálat készítése**
- **A környezeti vizsgálat készítése**
- A 2021-2027 közötti programozási időszak megyei integrált területi programjának összeállítása
- A tervezési folyamat során a partnerség biztosítása

I.1 A területi hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata

A Pest Megyei Önkormányzat 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó területfejlesztési tervezési feladataihoz, a területfejlesztési dokumentumok elkészítéséhez fontos a várható hatások vizsgálata.

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009 Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése előírja, hogy a területfejlesztési tervek megalapozására területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálatot kell készíteni. A hatásvizsgálat tartalmi követelményeit a rendelet 9. melléklete sorolja fel.

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet alapján a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényben meghatározott területi tervek, így a megyei területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program esetében is kötelező a stratégiai környezeti vizsgálat (SKV) lefolytatása. A 218/2009 Korm. rendelet 9. § (2) bekezdés szerint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (2/2005. Korm. rendelet) alapján elkészített környezeti értékelés a területi hatásvizsgálat környezeti szempontú elemzésének minősül.

A Megyei Területfejlesztési Program összetett, azaz a gazdasági-társadalmi és természeti környezet teljességét lefedő jellege, továbbá a fejlesztéspolitikára gyakorolt meghatározó szerepe egyaránt indokoltá teszik, hogy a dokumentum valamennyi olyan szempontot, amelyek az itt élők életfeltételeinek és életminőségének hosszú távú fennmaradását, illetve fenntartását garantálják kiemelt hangsúllyal kezeljen és valamennyi részében következetesen érvényesítsen.

I.2 A területi hatásvizsgálathoz felhasznált információk leírása

A hatásvizsgálat készítése során az alábbi dokumentumok kerültek felhasználásra:

- Pest Megye Területfejlesztési Koncepció Helyzetfeltárás–Felülvizsgálat
- Pest Területfejlesztési Koncepció Javaslattevő Fázis–Felülvizsgálat
- Pest Megye Területfejlesztési Program 2021-2027

II. A területfejlesztési program ismertetése és céljainak összevetése más megegyező szintű tervek, koncepciók, programok céljaival

II.1 A területfejlesztési program főbb céljai, tartalmának összefoglaló ismertetése

A Pest Megyei Területfejlesztési Program öt cselekvési területet (prioritást) határoz meg a 2021–2027-es tervezési időszakra vonatkozóan illeszkedve a Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció jövőképehez („Európai térben versenyképes, és minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye”) és céljaihoz:

- **I. Prioritás: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása**
- **II. Prioritás Szolidáris Pest megye: a megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése**
- **III. Prioritás: Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében**
- **IV. Prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért**
- **V. Prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése**

Az egyes prioritásoknak a Területfejlesztési Koncepció átfogó és stratégiai céljaihoz való illeszkedését az alábbi táblázat mutatja be.

II.1-1. táblázat: A Koncepció célrendszerének és a stratégiai prioritásoknak az illeszkedése

Területfejlesztési Koncepció Stratégiai céljai		I. Prioritás	II. Prioritás	III. Prioritás	IV. Prioritás	V. Prioritás
TÁRSADALMI MEGÚJULÁS (TM)– testben és lélekben egészséges, ön maga sorsáért felelős egyén, együttműködés a közösségek, valamint az egyén és közösségek között	A szociális és létbiztonság megerősítése, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése. (TM.1.)		✓		✓	✓
	Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső intézményfejlesztése, menedzsment kapacitásának fejlesztése. (TM.2.)	✓	✓		✓	✓
	Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra (TM.3.)		✓			✓
	Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi és helyi identitás erősítése (TM.4.)		✓			✓
GAZDASÁG DINAMIZÁLÁSA az értékteremtő képesség növelése a térség	A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése; több lábon álló gazdaság; a technológia és tudás intenzív, valamint a foglalkoztatást	✓	✓	✓	✓	✓

Területfejlesztési Koncepció Stratégiai céljai		I. Prioritás	II. Prioritás	III. Prioritás	IV. Prioritás	V. Prioritás
adottságaira, külső és belső kapcsolatrendszerére építve (GD)	erősítő hagyományos ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése, a gazdasági ágak közül kiemelten az ipar, az építőipar, a turizmus, a közlekedés, kereskedelem, raktározás, az információ és kommunikáció ágakban működő vállalkozások versenyképességének növelése, technológiai felkészültségének javítása. (GD.1.)					
	Gazdasági húzóterseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése. (GD.2)	✓	✓	✓	✓	✓
	Makroregionális logisztikai funkciók és a részervezhető értékteremtő képesség erősítése kiemelten az MO mentén a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér térségében. A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése. (GD.3.)	✓		✓	✓	
	Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése a transzfer szerep ellátása és hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében (TF.1.)			✓		
	A térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést (TF.2.)			✓	✓	
	Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területhasználat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése (TF.3.)		✓	✓	✓	
	Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségek és települések fejlődésének szolgálatában (TF.4.)	✓			✓	
ÁTFOGÓ TERÜLETI CÉLOK (ÁTF)	A fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykátai, illetve a lemaradó Aszódi, Ceglédi, Nagykőrösi, Ráckevei és Dabasi térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása (ÁP3.1)		✓			
	Pest Megyei Duna Stratégia megvalósítása			✓	✓	
	Területi és társadalmi kohézió, szociális felzárkóztatás		✓		✓	✓
HORIZONTÁLIS CÉLOK	Partnerség, együttműködés	✓	✓	✓	✓	✓
	Fenntarthatóság, klíma és energiapolitika	✓	✓	✓	✓	
	Hatékonyság	✓	✓	✓	✓	✓
	Innováció	✓	✓	✓	✓	✓
	Identitás erősítés, megyei profil, értékmegőrzés, értékteremtés		✓		✓	✓

A Pest Megyei Területfejlesztési Program egyes prioritásaihoz változó számú (3–7) intézkedést határozták meg, melyeknek a várható eredményét, potenciális kedvezményezett körét, indikátorait és indikatív forrásallokációját a program stratégiai program munkarésze rögzíti (az egyes prioritások indoklását, a koncepcióhoz és európai uniós tematikus célkitűzésekhez való kapcsolódását, valamint területi vonatkozásait is ez a programrész tartalmazza). A területfejlesztési program operatív program munkarésze részletezi a prioritások tartalmát és az egyes intézkedésekhez beavatkozásokat (programokat) határoz meg, feltüntetve azok várható eredményét, potenciális kedvezményezett körét, célcsoportját, területi specifikumait, ütemezését, költségigényét, finanszírozási forrását, az eredmény és output indikátorok, valamint az együttműködők nevét, illetve a kapcsolódó európai uniós szakpolitikai célkitűzést. Az alábbi táblázat az egyes intézkedések nevét és a hozzájuk kapcsolódó beavatkozások számát tartalmazza.

II.1-2. táblázat: A prioritások keretében tervezett intézkedések és beavatkozások száma

Prioritás	Intézkedések	Beavatkozások (programok) száma
I.	Vállalkozások versenyképességének javítása	12
	Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése	5
	Területi fókuszú gazdaságfejlesztés	2
II.	Helyi gazdaságfejlesztés	7
	Térségi társadalmi felzárkóztatás	5
	Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés	5
III.	Hiányzó nemzetközi közlekedési kapcsolatok ütemezett megépítése, illetve a meglévő kapcsolatok fejlesztése	3
	Közösségi közlekedés fejlesztése	3
	Közúthálózat fejlesztése	4
IV.	Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében	3
	Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása	4
	Energiahatékonyság növelése, a CO ₂ kibocsátás csökkentése	4
	Vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése	6
	Hulladékgazdálkodás fejlesztése	5
V.	Pest megyei humán erőforrás fejlesztése	7
	Pest megyei intézmények fejlesztése és építése	4
	Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése és helyi identitás erősítése	2
	Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció	2
	Társadalmi programok megvalósítása	3
	Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése	4
	Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése	2

II.2 A területfejlesztési program összevetése más, megegyező szintű releváns tervekkel, koncepciókkal

Pest megye Területfejlesztési Programja az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepción (OFTK) keresztül kapcsolódik a hazai szakpolitikai stratégiai tervdokumentumokhoz, amelyek közül a környezeti értékelés szempontjából különösen fontos a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiahoz, a Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz, a Nemzeti Tájstratégiahoz, a Nemzeti Vidékstratégiahoz, a Nemzeti Erdőstratégiahoz, a Nemzeti Vízstratégiahoz (Kvassay Jenő Terv) a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiahoz, a Nemzeti Energiastratégiahoz, valamint Magyarország Nemzeti Energia- és Klímatervéhez való kapcsolódás. A Pest megyei stratégiai dokumentumok közül a klímastratégiahoz való illeszkedés is elvárás (jelenleg a megye nem rendelkezik érvényes megyei környezetvédelmi programmal).

A Program célrendszere számos ponton illeszkedik a releváns országos és megyei tervdokumentumokhoz. A legerősebb koherencia az OFTK és a megyei Klímastratégia esetében mutatható ki, de a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia célrendszere is számos ponton illeszkedik a dokumentumhoz. Környezeti szempontból a 4. prioritás (Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért) kapcsolódási pontjai a legmeghatározóbbak.

II.2-1. táblázat: A Program prioritásainak összefüggése a releváns országos és megyei tervekkel

	P1	P2	P3	P4	P5
Országos szint					
Partnerségi Megállapodás	✓		✓	✓	
Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia				✓	
Nemzeti Tájstratégia				✓	
Nemzeti Vízstratégia (Kvassay Jenő Terv)				✓	
Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia		✓		✓	
Nemzeti Energiastratégia				✓	
Magyarország Nemzeti Energia- és Klímaterve		✓		✓	
Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia	✓	✓			
OFTK	✓	✓	✓	✓	✓
Megyei szint					
Pest Megyei Klímastratégia	✓	✓		✓	✓

III. A területfejlesztési program rész céljainak környezeti, társadalmi és gazdasági szempontú konzisztencia vizsgálata, az esetleges ellentmondások feltárása

Az alábbi fejezetben azt vizsgáltuk, hogy a program egyes intézkedései között fennáll-e valamilyen szinergia, illetve közvetlen kapcsolat esetén ezek az egymásra hatások hogyan hatnak a megye környezeti, társadalmi és gazdasági célkitűzéseire. Az egyes célok, célkitűzések között elsősorban környezeti aspektusból állt fent ellentmondás, azon belül is a közlekedési hálózat bővítésére visszavezethető környezeti hatások ellentétesek az egyes célkitűzésekben megfogalmazott állításokkal.

II.2-1. táblázat: A Program intézkedéseinek konzisztenciavizsgálata

Prioritás Intézkedés	1. prioritás			2. prioritás			3. prioritás			4. prioritás					5. prioritás						
	P1.1	P1.2	P1.3	P2.1	P2.2	P2.3	P3.1	P3.2	P3.3	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P5.1	P5.2	P5.3	P5.4	P5.5	P5.6	P5.7
P1.1	K?	K?	K?	K0	K+	K!	K+	K!	K+	K+	K+	K+	K+	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T0	T+	T+	T+
	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G0	G+	G0	G+	G+
P1.2	K?	K?	K?	K0	K+	K!	K+	K!	K+	K+	K+	K+	K+	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T+	T+	T+	T!	T+	T?	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T0	T+	T+	T+
	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G0	G+	G0	G+	G+
P1.3	K?	K?	K0	K0	K0	K0	K!	K+	K!	K+	K+	K+	K+	K+	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T0	T0	T0	T!	T+	T?	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T0	T0	T+	T+	T+
	G+	G+	G0	G0	G0	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G0	G+	G0	G+	G+
P2.1	K?	K?	K0	K0	K+	K!	K+	K!	K0	K+	K+	K0	K+	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T0	T+	T+	T+	T+	T?	T0	T0	T+	T0	T0	T+	T0	T0	T+	T0	T0	T0	T0
	G+	G+	G0	G+	G+	G+	G+	G+	G0	G+	G+	G0	G0	G+	G0	G0	G0	G+	G0	G0	G0
P2.2	K0	K0	K0	K0	K+	K0	K+	K+	K+	K0	K+	K+	K+	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T0	T+	T+	T0	T+	T+	T+	T0	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+
	G+	G+	G0	G+	G+	G0	G+	G+	G+	G0	G0	G0	G0	G+	G+	G0	G0	G0	G0	G+	G+
P2.3	K+	K+	K0	K+	K+	K?	K+	K?	K+	K+	K+	K+	K+	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T0	T+	T+	T0	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T0	T+	T0	T0	T0	T0	T+	T+
	G+	G+	G0	G+	G+	G?	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G0	G+	G0	G0	G0	G0	G+	G+
P3.1	K!	K!	K!	K!	K0	K?	K?	K?	K0	K!	K0	K?	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T!	T!	T+	T0	T0	T?	T?	T0	T!	T0	T?	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0
	G+	G+	G+	G+	G0	G?	G+	G+	G0	G?	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0
P3.2	K+	K+	K+	K+	K+	K+	K?	K+	K+	K+	K+	K0	K0	K0	K+	K0	K0	K0	K0	K+	K+
	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T?	T+	T+	T+	T+	T0	T0	T0	T+	T0	T0	T0	T0	T+	T+
	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0
P3.3	K!	K!	K!	K!	K+	K?	K?	K+	K+	K!	K!	K?	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T?	T?	T?	T+	T+	T?	T+	T+	T!	T!	T0	T0	T0	T+	T0	T0	T0	T0	T+	T+

Prioritás Intézkedés	1. prioritás			2. prioritás			3. prioritás			4. prioritás					5. prioritás						
	P1.1	P1.2	P1.3	P2.1	P2.2	P2.3	P3.1	P3.2	P3.3	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P5.1	P5.2	P5.3	P5.4	P5.5	P5.6	P5.7
P4.1	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+	G+		G+	G?	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0
	K+	K+	K+	K0	K+	K+	K0	K+	K+		K0	K+	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T+	T0	T+	T+	T0	T+	T+		T0	T+	T0	T0	T+	T+	T0	T0	T0	T+	T+
	G+	G+	G+	G0	G+	G+	G0	G+	G+		G0	G0	G0	G0	G+	G+	G0	G0	G0	G+	G+
P4.2	K+	K+	K+	K+	K0	K+	K!	K+	K!	K0		K+	K+	K+	K0	K+	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T+	T0	T0	T+	T!	T+	T!	T0		T+	T+	T+	T0	T0	T0	T0	T0	T+	T+
	G+	G+	G+	G+	G0	G+	G?	G0	G?	G0		G0	G+	G+	G0	G0	G0	G0	G0	G+	G+
P4.3	K+	K+	K+	K+	K+	K+	K0	K+	K!	K+	K+		K0	K+	K0	K+	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T0	T+	T!	T+	T+		T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0
	G+	G+	G+	G+	G0	G+	G0	G0	G0	G0	G0		G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0
P4.4	K+	K+	K+	K0	K+	K+	K?	K0	K?	K0	K+	K0		K+	K0	K0	K+	K0	K0	K+	K0
	T+	T+	T+	T0	T+	T+	T?	T0	T0	T0	T+	T0		T0	T0	T0	T0	T0	T0	T+	T0
	G+	G+	G+	G0	G0	G+	G0	G0	G0	G0	G+	G0		G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0
P4.5	K+	K+	K+	K+	K+	K+	K0	K0	K0	K0	K+	K+	K+		K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T+	T+	T+	T+	T0	T0	T0	T0	T+	T0	T0		T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0
	G+	G+	G+	G+	G0	G+	G0	G0	G0	G0	G+	G0	G0		G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0
P5.1	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0		K+	K0	K+	K0	K0	K0
	T+	T+	T+	T+	T+	T0	T0	T0	T0	T+	T0	T0	T0	T0		T+	T0	T+	T+	T+	T+
	G+	G+	G+	G+	G+	G0	G0	G0	G0	G+	G0	G0	G0	G0		G+	G0	G+	G0	G0	G0
P5.2	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K+	K0	K0	K+	K+	K0	K0	K+		K0	K0	K0	K0	K0
	T+	T+	T+	T0	T+	T+	T0	T+	T+	T+	T0	T0	T0	T+		T0	T0	T0	T0	T+	T+
	G+	G+	G+	G0	G+	G+	G0	G0	G0	G+	G0	G0	G0	G0	G+		G0	G0	G0	G0	G0
P5.3	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K+	K0	K0	K0		K+	K+	K0	K0
	T+	T+	T0	T+	T+	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0		T+	T+	T0	T0
	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0		G0	G0	G0	G0
P5.4	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K+	K0	K+		K0	K0	K0
	T0	T0	T0	T0	T+	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T+	T0	T+		T+	T0	T0
	G+	G+	G+	G+	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G+	G0	G0		G0	G0	G0
P5.5	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K+	K0		K0	K0
	T+	T+	T+	T0	T+	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T0	T+	T0	T+	T+		T+	T0
	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0		G0	G0
P5.6	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K+	K0	K0	K0	K0	K+	K0	K0	K0	K0	K0		K0	K0
	T+	T+	T+	T0	T+	T+	T0	T+	T+	T+	T+	T0	T+	T0	T+	T+	T0	T0	T+		T+
	G+	G+	G+	G0	G+	G+	G0	G0	G0	G+	G+	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0		G+
P5.7	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K+	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0	K0		K0	K0
	T+	T+	T+	T0	T+	T+	T0	T+	T+	T+	T+	T0	T0	T0	T+	T+	T0	T0	T0		T+
	G+	G+	G+	G0	G+	G+	G0	G0	G0	G+	G+	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0	G0		G+

Jelmagyarázat

	+	!	?	0
K	K+: Program céljai közötti szinergia kifejezetten támogatja/összehangban van a környezeti céllal	K!: Program céljai közötti szinergia biztosan, vagy potenciálisan ellentétes a környezeti céllal	K?: Program céljai közötti szinergia és a környezeti cél közötti összefüggés jellege a Program végrehajtásának módjától függ	K0: Program céljai közötti szinergia és a környezeti cél nem állnak kapcsolatban egymással
T	T+: Program céljai közötti szinergia kifejezetten támogatja/összehangban van a társadalmi céllal	T!: Program céljai közötti szinergia biztosan, vagy potenciálisan ellentétes a társadalmi céllal	T?: Program céljai közötti szinergia és a társadalmi cél közötti összefüggés jellege a Program végrehajtásának módjától függ	T0: Program céljai közötti szinergia és a társadalmi cél nem állnak kapcsolatban egymással
G	G+: Program céljai közötti szinergia kifejezetten támogatja/összehangban van a gazdasági céllal	G!: Program céljai közötti szinergia biztosan, vagy potenciálisan ellentétes a gazdasági céllal	G?: Program céljai közötti szinergia és a gazdasági cél közötti összefüggés jellege a Program végrehajtásának módjától függ	G0: Program céljai közötti szinergia és a gazdasági cél nem állnak kapcsolatban egymással

IV. A jelenlegi társadalmi és gazdasági állapot elemeinek ismertetése a területfejlesztési programmal összefüggésben

Pest megye jelenlegi társadalmi és gazdasági állapotának részletes bemutatását a felülvizsgált Területfejlesztési Koncepció helyzetfeltáró része tartalmazza. Ez alapján emeltük ki az alábbiakban a főbb jellemzőket.

Pest megye az **ország legnépesebb megyéje**, körülbelül 1 300 000 fő lakja. A magyar megyék közül szinte egyedülálló módon a **népesség száma növekedést** mutat. A növekedés a **megye pozitív vándorlási egyenlegéből** fakad (elsősorban a fővárosból és az ország távolabbi térségeiből érkeznek a megye jó közlekedési adottságokkal rendelkező, fővárosközeli területeire). A gyorsan növekvő népesség azonban kihívásokat is jelent (közmuólló, óvodai és bölcsődei ellátás fejlesztése, települések "szétterülése"). A megye **korstruktúrája összességében kedvező**, ugyanakkor **területileg differenciált** (előregedő társadalom a megye Budapesttől távolabb fekvő, a szuburbanizációs folyamatok által kevésbé, illetve nem érintett térségeit jellemzi). A megye népességének **iskolázottsága országos viszonylatban kiemelkedő, gazdasági aktivitása jónak értékelhető**.

Pest megye az **ország GDP-jének 10,3%-át** állítja elő, a beruházások 7,6%-a itt valósul meg, a működő vállalkozások és ipari parkok 13%-a itt található. A megyében székhellyel rendelkező gazdasági társaságok **80%-a az agglomerációs zónában** összpontosul. A megye gazdasági szerkezetét a **szolgáltatások** dominálják, az ipar részesedése a hozzáadott értékhez 31% (építőiparral együtt), a primer szektor jelentősége az előbbiekhöz képest lényegesen alacsonyabb és csökkenő tendenciát mutat (3%-a a megyei hozzáadott értéknek). A megye gazdasága jelentős mértékben függ a fővárosétól, ugyanakkor bizonyos területeken attól függetlenül fejlődik, döntően a főbb útvonalak mentén, részben a nemzetközi vállalatok kereskedelmi, logisztikai, feldolgozóipari fejlesztései eredményeként. A **megye húzóágazatai közé tartozik a gyógyszeripar, az informatikai szolgáltatások, illetve az egyéb csúcstechnológiai és tudásintenzív szolgáltatások**. A megye számos turisztikai attrakcióval rendelkezik, a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmát tekintve 2019-ben több vendég csak Budapesten, Veszprém és Zala megyében fordult meg. A megye vállalkozásainál egyre jelentősebb probléma a **munkaerőhiány** (minőségi, illetve mennyiségi egyaránt).

Pest megye Magyarország **nemzetközi versenyképességének** egyik alapvető fontosságú térsége. Pest megyei telephelyeken állítják elő a **nemzetgazdasági export 15%-át**, a belföldi piacra fókuszáló vállalatok jelentős része pedig az **ország egészében értékesít**. Nemzetközi összehasonlításban azonban a **technológiai fejlesztések mértéke elmarad** a további felzárkózáshoz szükségesétől, a helyi innovációs kapcsolatok csak országos viszonylatban értékelhetők jelentősnek.

A megye **térszerkezetét** jelentős mértékben meghatározza a **Budapesttel való kapcsolata** (nemzetközi jelentőségű közlekedési folyosók, sugár irányú úthálózat, M0-s körgyűrű, nemzetközi repülőtér), ami országos viszonylatban **centrális helyzetét** eredményezi. A fővárostól távolabb azonban **periférikus helyzetű térségek** is találhatóak. A megyében magas a **kisvárosok** aránya, a **térségi központok között azonban hiányosak, illetve gyengék a kapcsolatok, a főváros-centrikusság a meghatározó**. Szintén nem használja ki kellően a megye a **Duna** adottságait. A közösségi közlekedés kiépítettsége országos viszonylatban kiváló, ugyanakkor további fejlesztési potenciált tartogat – különösen minőségi téren.

Pest megye területfejlesztési programja – illeszkedve a Területfejlesztési Konceptióhoz – **a nemzetközi versenyben történő helytállást** és (attól nem függetlenül) a **helyi lakosság életfeltételeinek javítását** egyaránt szem előtt tartja. A területfejlesztési programban fontos szerepet kap az esetlegesen negatív következményekkel járó – a megyét jelenleg több szempontból jellemző – területi és társadalmi különbségek csökkentése is.

V. Várható társadalmi és gazdasági hatások azonosítása

Az alábbiakban a területfejlesztési programban megfogalmazott intézkedések (és beavatkozások) megvalósulása esetén várható társadalmi és gazdasági hatásokat azonosítjuk, amelyek gyakran egymással is szorosan összefüggenek.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően a társadalmi szféra esetében kiemelten vizsgáljuk, hogy a program megvalósulása milyen hatással lesz:

- a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás),
- a foglalkoztatásra és foglalkoztatás szerkezetére,
- a szabadidő eltöltésre,
- a népesség életminőségére és egészségi állapotára,
- a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére,
- a népességmegtartó képességre,
- az esélyegyenlőségre, esélyteremtésre, társadalmi felzárkózásra,
- a helyi kultúra fejlődésére.

A gazdasági szféra esetében pedig a program megvalósulásának az alábbi szempontokra gyakorolt hatását vizsgáljuk elsősorban:

- a természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai),
- az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére,
- a mezőgazdaságra,
- az erdőgazdálkodásra,
- az idegenforgalomra,
- a vízgazdálkodásra,
- a térség versenyképességére,
- a foglalkoztatásra,
- a műszaki infrastruktúra-hálózatra,
- az energiaellátásra.

II.2-1. táblázat: Az intézkedések gazdasági-társadalmi hatásai

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
I. prioritás: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása		
Vállalkozások versenyképességének javítása	<ul style="list-style-type: none"> •A rugalmasabb foglalkoztatási formák terjedése pozitívan hathat a munkavállalók életminőségére, egészségi állapotára, növelheti szabadidejüket (pl. a munkahelyi ingázással töltött idő csökkenése miatt), vonzóbbá teheti a megye fővárostól távolabb eső térségeit, illetve fokozhatja ezeknek a térségeknek a népességmegtartó képességét. •A vállalkozások versenyképességének javulása a vállalkozások növekedését eredményezheti, ami a munkakörök szélesebb skáláján foglalkoztatásbővítő hatású. •A vállalkozások fenntartható működésének támogatása közvetlenül a népesség egészségi állapotára is pozitív hatást gyakorol. 	<ul style="list-style-type: none"> •A vállalkozások foglalkoztatási problémáinak (pl. munkaerőhiány) mérséklésével, technológiai fejlesztésével, telephelyfeltételeinek és pénzügyi eszközökhöz történő hozzáférésük javításával, valamint a K+F tevékenység erősítésével növekszik a vállalatok versenyképessége, ami a térség versenyképességét is fokozza. Ebben az irányba hat az üzleti környezet fejlesztése, a vállalkozói együttműködések ösztönzése és a vállalkozásokat segítő tanácsadói platform indítása is. •A vállalkozások támogatása a fenntartható működés, illetve a körforgásos gazdaság adaptációjának terén nemcsak a vállalatok versenyképességét fokozza, hanem a térség energiagazdálkodását is kedvezően befolyásolja.
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedésének biztosítása a megyében többnyire a fővárostól távolabb fekvő területek népességmegtartó képességét fokozhatja. •Az életmód, az egészségipar (beleértve a gyógy- és termálfürdők szolgáltatásait), illetve az alkonygazdaság fejlesztése javítja a népesség életminőségét és egészségi állapotát, valamint bővíti a szabadidő eltöltési lehetőségeket. •- A turisztikai fejlesztések munkahelyeket teremtenek, a helyi lakosság számára is bővíti a szabadidő eltöltési lehetőségeket (az aktív turisztikai fejlesztések a népesség egészségi állapotára is jótékony hatást gyakorolhatnak), illetve a helyi kultúra megőrzéséhez, fejlesztéséhez is hozzájárulhatnak. Ugyanakkor a nem megfelelően átgondolt turisztikai fejlesztések "túlturizmushoz" vezethetnek, ami negatív hatást gyakorol a helyi társadalomra. 	<ul style="list-style-type: none"> •A megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése fokozza a megye versenyképességét. •A kereskedelem és logisztika fejlesztése más termelő- és szolgáltató ágazatok fejlődéséhez is megfelelő háttérrel biztosít, növeli a megye versenyképességét.
Területi fókuszú gazdaságfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> •A Gödi Különleges Gazdasági Övezetben a kommunális szolgáltatások fejlesztése életminőség-javító hatású. 	<ul style="list-style-type: none"> •A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése javítja a térség műszaki-infrastrukturális helyzetét, ami a térségbeli vállalatok (pl. világitástechnológiai) működésére és további beruházásaira pozitív hatást gyakorol. •A Ferihegyi Gazdasági Övezet fejlesztéséből elsősorban a kereskedelem és logisztika szektor részesedik leginkább, de az ellátási láncokon keresztül más ágazatokban is pozitív fejlemények várhatók.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
II. prioritás: Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése		
Helyi gazdaságfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> •A helyi gazdaság fejlesztése a munkakörnyezet javulása és a munkalehetőségek bővülése révén növeli a megye lemaradásban lévő térségeinek népességmegtartó képességét. •A helyi termékek értékesítésének és fogyasztásának ösztönzése, illetve a turisztikai fejlesztések a helyi kultúra megőrzését és fejlesztését is elősegítik. •A turisztikai fejlesztések bővítik a foglalkoztatási és szabadidő eltöltési lehetőségeket, az aktív- és gyógyturisztikai fejlesztések a népesség egészségi állapotának javításához is hozzájárulnak. •Az alkonygazdaság megtelepedésének elősegítése a tágabb térség időskorú népességének életminőségének és egészségi állapotának javulásához járul hozzá. 	<ul style="list-style-type: none"> •A megye lemaradásban lévő térségeiben az ipari park fejlesztések, a vállalkozások telephelyeinek fejlesztése, technológiai feltételeinek, illetve általában véve üzleti környezetük javítása növeli a versenyképességüket, ami ezeknek a térségeknek a versenyképességét is fokozza. •A lemaradásban lévő térségek fejlesztése oldhatja a megye gazdaságának főváros közeli területekre történő koncentrációját. •A helyi gazdaságfejlesztés ágazati szinten a mezőgazdaságot, az élelmiszeripart, a turizmust, illetve az alkonygazdaságot célozza leginkább.
Térségi társadalmi felzárkóztatás	<ul style="list-style-type: none"> •Az oktatás és a nevelés fejlesztésének, illetve az élethosszig tartó tanulás elősegítésének kiemelt szerepe van az esélyegyenlőség, illetve a társadalmi felzárkózás lehetőségének biztosításában. - A megfelelő oktatási infrastruktúra a megye lemaradásban lévő térségeinek népességmegtartó erejét is növeli. •Az egészségügyi fejlesztések és a szociális ellátórendszer megerősítése hozzájárul a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javulásához. •A kultúra, a sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez történő hozzáférés javítja a lakosság szabadidő eltöltési lehetőségeit, ezáltal népességmegtartó képességét befolyásolja pozitívan, továbbá jóhatással van a népesség életminőségére is. •A térségi értékek megőrzése és a térségi identitás erősítése hozzájárul a helyi kultúra ápolásához, fejlődéséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •Az oktatás és a nevelés fejlesztése, illetve az élethosszig tartó tanulás elősegítése a foglalkoztatók igényeinek megfelelő munkaerő rendelkezésre állását, közvetve a térség versenyképességét biztosítja.
Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> •A lemaradásban lévő járások központjainak, közszolgáltatásokat nyújtó intézményeinek, illetve műszaki-infrastrukturális hálózatainak fejlesztése növeli ezeknek a területeknek a népességmegtartó képességét. 	<ul style="list-style-type: none"> •A lemaradásban lévő járások központjainak, illetve műszaki-infrastrukturális hálózatainak fejlesztése növeli ezeknek a területeknek a versenyképességét. •A települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése a vízgazdálkodási problémák enyhítését, illetve megoldását eredményezi. •Az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, illetve a megújuló energia termelés (geotermikus) elősegítése a térség energiagazdálkodása szempontjából kedvező hatású.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
		<ul style="list-style-type: none"> •A térség mezőgazdaságának fejlődését is elősegíti a hévíz és az intenzív kertészeti tevékenység összekapcsolása.
III. prioritás: Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében		
Hiányzó nemzetközi közlekedési kapcsolatok ütemezett megépítése, illetve a meglévő kapcsolatok fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A nemzetközi jelentőségű közlekedési kapcsolatok (közúti, vasúti, vízi) fejlesztése a megyei lakosság számára is javíthatja az elérhetőségi viszonyokat, hozzájárulhat a baleseti statisztikák csökkenéséhez, ugyanakkor a (főként közúti) közlekedésfejlesztés forgalombővítő hatása fokozott környezetterheléssel járhat, ami közvetve a lakosság egészségi állapotára negatív hatással lehet. 	<ul style="list-style-type: none"> •A nemzetközi jelentőségű közlekedési kapcsolatok (közúti, vasúti, vízi) fejlesztése növeli a megye versenyképességét, a pozitív hatások elsősorban a kereskedelmi-szállítási szektor esetében érzékelhetők.
Közösségi közlekedés fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •Az elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése, a kistérségi és járási központok elérhetőségének javítása a lakosság utazással töltött idejének csökkenését, szabadidejének bővülését eredményezi, illetve növeli a központoktól távolabb fekvő területek népességmegtartó képességét, hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához. •A közösségi közlekedés fejlesztése ösztönözheti a lakosságot a környezetszennyezőbb közlekedési módokról történő áttérésre, ami közvetve a lakosság egészségi állapotának javulásához is hozzájárul. 	<ul style="list-style-type: none"> •A közösségi közlekedés fejlesztése lehetővé teszi a vállalatok számára, hogy tágabb térségből szervezzék a munkaerőt.
Közúthálózat fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A belterületi- és a közutak fejlesztése, a közlekedésbiztonsági beavatkozások javítják az életkörülményeket (javuló baleseti statisztikák, elérhetőség), növelik egy adott térség népességmegtartó-képességét. •A kerékpáros kapcsolatok fejlesztése segíti a munkába járást és bővíti a lakosság szabadidő eltöltési lehetőségeit, továbbá hozzájárulhat a lakosság egészségi állapotának javulásához. 	<ul style="list-style-type: none"> •A közúthálózat fejlesztésének gazdaságélénkítő, ezáltal versenyképesség növelő hatása van. •A kerékpáros kapcsolatok fejlesztése a kerékpáros turizmus erősödését eredményezheti.
IV. prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért		
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében	<ul style="list-style-type: none"> •A járásközpontok fejlesztése, a funkcióbővítő településfejlesztési beruházások, illetve a helyi önkormányzatok szolgáltatásainak javítása hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához (különösen a szociális városrehabilitációs beavatkozások), növelik az adott települések népességmegtartó képességét. 	<ul style="list-style-type: none"> •A közszolgáltatások javulása a vállalatokat is pozitívan érinti (pl. hatékonyabb ügyintézés).
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> •A környezetvédelem (különösen levegőtisztaság-, zaj-, talaj- és földvédelem), valamint a települési környezet megújítása a környezeti állapot romlásának megelőzése, illetve javítása révén hozzájárul a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javulásához, népességmegtartó képességének növeléséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •A természeti területek és értékek turisztikai vonzerőt jelentenek a megyében, így állapotuk megőrzése és javítása a turizmus szempontjából hosszú távon is előnyös. •A termőföld, illetve talajvédelem a mezőgazdasági tevékenység hosszú távon történő folytatásához biztosít megfelelő háttérrel.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
	<ul style="list-style-type: none"> • A barnamezős területek hasznosítása mérsékli a települések további "szétterülését". 	<ul style="list-style-type: none"> - A barnamezős területek újrahasznosításának elősegítése gazdaságélénkítő hatású is lehet.
Energihatékonyság növelése, a CO ₂ kibocsátás csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> • A lakossági energihatékonysági fejlesztések támogatása és a vonatkozó szemléletformálási tevékenység előmozdítja a környezet védelmét, közvetve pozitív hatással van a lakosság egészségi állapotára. Az energihatékonysági beruházások megtérülésüket követően anyagi előnyt is eredményeznek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az energihatékonyság növelése a vállalatok, illetve az önkormányzati intézmények számára a beruházások megtérülését követően anyagi előnyökkel jár, csökken az energiafüggőségük. • A megye energiagazdálkodását pozitívan érinti az energiatermelő rendszerek kialakításának támogatása.
Vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • A vízgazdálkodási fejlesztések javítják a népesség életkörülményeit. • Az egészséges ivóvízhez való hozzáférés javítása pozitív hatással van a lakosság egészségi állapotára. • Az élővizek és környezetüknek a rendbetétele, revitalizációja megfelelő helyszínt biztosít a lakosság szabadidejének eltöltéséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> • A megfelelő vízgazdálkodás csökkenti a vizet használó gazdasági ágazatokban (pl. mezőgazdaság) a kockázatokat.
Hulladékgazdálkodás fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • A zöldhulladék hasznosítás szerepének növelése az égetési tevékenység mérséklése révén csökkenti a levegőbe jutó szennyezőanyagok mennyiségét, ezáltal hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javulásához. 	<ul style="list-style-type: none"> • A hulladék újrahasznosítási arányának növelése (pl. szemléletformálással) energiamegtakarítást, az újra nem hasznosítható hulladék energiatermelő szerepének növelése pedig hasznosítható energiát eredményez.
V. prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése		
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • A térségi igényeknek megfelelő oktatás biztosítása, a szakképzés (pl. duális képzés) erősítése, a pályaválasztási orientáció fejlesztése, az egész életen át való tanulás a vállalkozóvá válás ösztönzése lehetőséget teremt a társadalmi felzárkózásra. 	<ul style="list-style-type: none"> • A térségi igényeknek megfelelő oktatás biztosítása, a szakképzés (pl. duális képzés) erősítése, a pályaválasztási orientáció fejlesztése, az egész életen át való tanulás ösztönzése enyhítheti a munkáltatók foglalkoztatási problémáit, javítja a vállalatok és a megye versenyképességét. • A helyi közszolgáltatásokat nyújtó humán erőforrás fejlesztése javítja a befektetési környezetet.
Pest megyei intézmények fejlesztése és építése	<ul style="list-style-type: none"> • Az oktatási alapintézmények és a szociális intézmények megfelelő fejlesztése hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához, egyes térségekben az ezekre az intézményekre nehezedő demográfiai nyomás enyhítéséhez. • A kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése a lakosság szabadidő eltöltési lehetőségeiben eredményez pozitív változásokat, hozzájárul a helyi kultúra fejlődéséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmények energihatékonysági szempontokat szem előtt tartó fejlesztése a megye energiagazdálkodását is pozitívan érinti.
Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése és helyi identitás erősítése	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi és megyei identitás erősítése fokozza a népességmegtartó képességet, a kulturális értékek megőrzése, a megyei értéktár fejlesztése hozzájárul a helyi kultúra fejlődéséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi értékek megőrzése a turisztikai fejlesztésekhez biztosít megfelelő hátteret.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció	<ul style="list-style-type: none"> •A térségmenedzselési kapacitások kialakítása és működtetése, valamint a partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése általában véve biztosíthat megfelelő hátteret a pozitív társadalmi hatások eléréséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •Térségmenedzselési kapacitások kialakítása és működtetése, valamint a partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése növeli a térség versenyképességét.
Társadalmi programok megvalósítása	<ul style="list-style-type: none"> •A társadalmi programok (családbarát, közösségépítő, leszakadó társadalmi rétegeket felzárkóztató) megvalósítása hozzájárul az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás lehetőségeinek biztosításához. 	<ul style="list-style-type: none"> •A családbarát, illetve atipikus foglalkoztatási formák ösztönzése a vállalatok foglalkoztatási problémáinak enyhítéséhez is hozzájárulhat.
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése	<ul style="list-style-type: none"> •A szemléletformálás, a tanácsadás, a szűrőprogramok és a sportoláshoz alkalmas környezet megteremtése javítja a lakosság egészségi állapotát, utóbbi a szabadidő eltöltési lehetőségeket is bővíti. 	<ul style="list-style-type: none"> •A munkavállalók egészségi állapotának javulása a gazdaság termelékenységét is fokozza. •A sportlétesítmények energiahatékony fejlesztése a megye energiagazdálkodását pozitívan érinti.
Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •Az egészségügyi alap- és szakellátás, a kórházak fejlesztése hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javulásához. 	<ul style="list-style-type: none"> •Az egészségügyi intézmények energiahatékony fejlesztése a megye energiagazdálkodását pozitívan érinti.

VI. Környezeti értékelés – a Program megvalósításának várható környezeti hatásai, következményei

VI.1 A Program céljainak összevetése a program szempontjából releváns nemzetközi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, azok figyelembevételének vizsgálata

Az 1.2. fejezetben nevesített országos és megyei dokumentumok célkitűzéseit, illetve a Program prioritásainak környezeti összefüggéseit, az összefüggések jellegét vizsgáltuk részletesen abból az aspektusból, hogy a Program beavatkozási logikája mennyire támogatja a környezeti célokat, avagy mennyire ellentétesek azokkal.

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény szerint a területfejlesztés feladata egyrészt az országra, valamint térségeire kiterjedő társadalmi, gazdasági és környezeti területi folyamatok figyelése, értékelése, a szükséges tervszerű beavatkozási irányok meghatározása, másrészt a rövid, közép- és hosszú távú átfogó fejlesztési célok, koncepciók és intézkedések meghatározása, összehangolása és megvalósítása a fejlesztési programok keretében, érvényesítése az egyéb ágazati döntésekben.

VI.1-1. táblázat: Program prioritásainak, valamint a releváns dokumentumok célrendszerének összefüggései

Környezetvédelmi célok	Prioritások				
	P1	P2	P3	P4	P5
Partnerségi Megállapodás					
Kárpát-medencei régió nemzetközi versenyképességének növelése	?	-	!	-	-
Gyors és kényelmes közlekedés, elérhetőség javítása az országban és a Kárpát-medencében	-	?	!	-	-
Gyapardó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes népesség	-	-	(+)	+	+
Vonzó vidéki életmód	(+)	(+)	-	+	+
Energiafüggetlen Magyarország, tiszta és biztonságos környezet	-	+	-	+	
Csúcstechnológiájú, innovatív, magas hozzáadott értéket előállító Magyarország, a magyar termelési kultúra XXI. századi újjászületése	(+)	?	-	-	-
Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia¹					
Természeti erőforrások: Biodiverzitás, megújuló természeti erőforrások	?	?	!	+	-
Természeti erőforrások: Az embert érő környezeti terhelések csökkentése	?	?	!	+	(+)
Természeti erőforrások: Nem megújuló természeti erőforrások	?	?	!	+	-
Nemzeti Tájstratégia					
Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása	?	+	!	+	-
Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás	!	+	!	+	(+)
A tájidentitás növelése	-	+	-	+	(+)
Nemzeti Vízstratégia (Kvassay Jenő Terv)					
Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében	-	(+)	-	+	-
Kockázat megelőző ár- és belvízvédelem	-	-	-		-
A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig	-	-	-	+	-

¹ A környezeti jelentés kidolgozása során a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia célrendszere mellett figyelembe vettük a 3. Előrehaladási Jelentés (<https://www.nfft.hu/elorehaladasi-jelentes>) megállapításait.

Prioritások	P1	P2	P3	P4	P5
	Környezetvédelmi célok				
Minőségi víz- és víziközmű-szolgáltatás, csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítása, elviselhető fogyasztói teherviselés mellett	-	-	-	+	-
A társadalom és a víz viszonyának javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten)	-	-	-	+	-
A tervezés és irányítás megújítása	-	-	-	-	(+)
A vízgazdálkodás gazdasági szabályozórendszerének a megújítása	-	-	-	-	-
Nemzeti Éghajlatváltási Stratégia					
Dekarbonizáció	!	!	(!)	+	?
Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának megalapozása	-	-	-	-	-
Alkalmazkodás és felkészülés	(+)	(+)	-	+	(+)
Éghajlati partnerség biztosítása	-	(+)	-	-	-
Nemzeti Energiastratégia					
A magyar fogyasztót helyezzük a stratégia középpontjába	-	-	-	-	-
Megerősítjük energiaellátásunk biztonságát	-	-	-	+	-
Végrehajtjuk az energiaszektor klímabarát átalakítását	-	-	-	+	-
Kihasználjuk az energetikai innovációban rejlő gazdaságfejlesztési lehetőségeket	?	?		(+)	-
Magyarország Nemzeti Energia- és Klímaterve					
Dekarbonizáció	!	!	(!)	-	-
Energiahatékonyság	-	+	-	+	+
Energiabiztonság	-	+	-	+	-
Belső energiapiac	-	-	-	-	-
Kutatás, innováció és versenyképesség	?	?	-	-	-
Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia					
A Kísfaludy Turisztikai Fejlesztési Program: desztinációs logikán alapuló termék- és attrakciófejlesztés, alpinfrastruktúra-fejlesztés	+	+	-	-	-
Identitás és kötődés	-	(+)	-	-	+
OFTK					
Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	+	+	-	-	+
Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom	-	+	-	+	+
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	-	+	!	+	+
Térségi potenciálokra alapozott fenntartható térszerkezet	?	?	?	(+)	-
Pest Megyei Klímastratégia					
ÜHG kibocsátás csökkentése	!	!	!	+	?
A különböző szektorok alkalmazkodóképességének erősítése és felkészültségének erősítése	?	?	-	+	(+)
Tudásmegosztás és együttműködés javítása, Pest megye példamutató szerepének erősítése	?	?	-	-	(+)

- Jelmagyarázat*
- +** Program célja kifejezetten támogatja/összehangban van a környezeti céllal
  - !** Program célja biztosan vagy potenciálisan ellentétes a környezeti céllal
  - ?** Program célja és a környezeti cél közötti összefüggés jellege a Program végrehajtásának módjától függ
  - Program és a környezeti cél nem állnak kapcsolatban egymással, vagy nincs egyértelmű kapcsolat

VI.2 A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a Programmal összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

A Konceptió és Program 2020-ban elkészült helyzetfelmérő vizsgálata alaposan feltárta a természeti adottságokat, természeti erőforrásokat és a környezet állapotát, s így a tervezés számára megfelelő alapot biztosított. Jelen fejezetben csak néhány olyan tényezőre kívánjuk felhívni a figyelmet, melyek a Program megvalósítása során is figyelmet kell, hogy kapjanak.

VI.2.1 A tervezési terület azon környezeti jellemzőinek és környezeti állapotot befolyásoló tényezőinek azonosítása, amelyeket a Program megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

Pest megye 6393 km² területű, területe a 3., népessége a legnagyobb az országban ráadásul növekvő, az elmúlt 10 év során itt nőtt legdinamikusabban a lakosságszám. A növekedés legnagyobbbrészt a fővárosból kifelé irányuló és az ország távolabbi térségeiből érkező bevándorlásból táplálkozik. A megye lakónépessége közel 1,3 millió fő. Az agglomeráció a megye településeinek több mint négytizedét, a lakosság 68%-át tömöríti. Az agglomeráció gazdasági súlya kiemelkedő, ezt jelzi, hogy a megye vállalkozásaiból népességnél csaknem 10 százalékponttal nagyobb arányban, 78%-kal részesedik.

Éghajlati jellemzők, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

A megye területére a mérsékelt hűvös - mérsékelt száraz éghajlati vonások jellemzők. A megye déli peremén a napsütéses órák száma évi 2100, az északi és magasabb területeken viszont csak 1950-2000 óra a mutató értéke. Jelentős különbség van a lehullott csapadék mennyiségében a megye egyes részei között (a középhegységekben 750-800 mm, az alacsonyabb területeken átlagosan csak 500-600 mm csapadék hull évente). A megye jelentős része aszályos vagy aszályra hajlamos. A klímaváltozás következtében gyakoribbá és hosszabbá váló nyári hőhullámok az agglomerációban intenzívebben beépített és nagyobb népsűrűséggel bíró területeken fokozottabb hatást fejtenek ki. A csökkenő és rendszertelenebbé váló éves csapadékmennyiség nehezíti a megye mezőgazdasági szerepének megerősödését. A nagy intenzitású csapadék, zivatarok, jégesők gyakoriságának növekedése mind a hegyvidéki, mind a síksági területeken fokozódó erózióhoz, löszös területeken suvadáshoz, deflációhoz vezet, ami súlyos környezeti katasztrófák veszélyét hordozza magában. A változékonyabb időjárás, az erős széllel járó viharok gyakorisága mind a mezőgazdaságban, mind az erdőgazdálkodásban új kihívásokat jelent a gazdálkodók számára. Az egyre melegebb nyarak – különösen a települések központjában, a beépített, nagy burkolt felületekkel rendelkező településrészekben – egyre nehezebben elviselhetők. Az elmúlt évtizedben sok városközpont újjáépült, a klímaváltozás elleni védelemre csak kevés település gondolt, és még kevesebb tudott e nagy költségigénnyel rendelkező tevékenységre anyagi forrásokat biztosítani. A növekvő hőmérséklet ellensúlyozására szükséges minél nagyobb felületek – ezekből minél nagyobb közterületek – árnyékolása, ivóvízzel való ellátása. A friss levegő áramlásának segítése és a helyi mikroklíma javítása érdekében újra kiemelt szerepet kell biztosítani a tereken és utcákon a fáknek, a növényzetnek. A településfejlesztési és településrendezési eszközökben és a közterek kialakításában is hangsúly kell fektetni a zöldfelületek (védőerdősávok, közparkok és fasorok, azaz összefüggő zöldfelületi rendszer) növelésére a hőség csökkentése, a vízgazdálkodás javítása, illetve a viharos szelek erejének mérséklése érdekében.

Területfelhasználás, talajadottságok

A térségi területfelhasználás alakulása szempontjából kiemelkedő jelentőségű az új területek igénybevétele lakás-, gazdasági és egyéb célú fejlesztésre (bányanyitásra, közlekedési hálózat fejlesztésére stb.) kivont mezőgazdasági területek kiterjedésének értékelésére. A területkivonási intenzitás a fővárostól és az agglomeráció belső – intenzíven fejlődő és átalakuló – térségeitől távolodva Pest megye hagyományosan vidéki térségei felé csökken. A térségi területfelhasználás alakulására a mezőgazdasági területek (lassuló mértékű) fogyása és a beépített, illetve a beépítésre szánt területek dinamikus növekedése jellemző. A művelésből kivont területek legnagyobb részét különböző gazdasági funkciók foglalták el. Probléma a kavicsbányászatból megmaradt területek visszaállítása a tájgazdálkodásba. Jellemzően a rekultiváció nem terjed ki a tavak körüli teljes körű tájrendezésére.

Az intenzívebb terhelésre javasolható, belterjes mezőgazdasági térségek területét jórészt átfedik a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek: a legjobb termőképességű szántók földvédelmi szempontból kiemelt szabályozás alá esnek, ugyanakkor agrár- tájterhelhetőségi szempontból a leginkább hasznosítható területek. Cél, hogy ezeken a területeken más célú terheléssel járó tájhasználat (pl. beépítés, erdősítés, vízfelület létesítése) ne valósulhasson meg.

A bányaművelés okozta tájsebek a megye sajátos tájterhelési problémáját jelentik. A bányatáj-rekultivációs problémák a megye belső, agglomerációs övezetében jelentkeznek koncentráltan. Probléma a térségi tavak utóhasznosításának összehangolása, amit erőteljesen korlátoz a víz egészségügyi kockázata.

A Budapestet övező agglomerációs települések táji szempontból túlterheltek mind a beépítések, mind a közlekedési hálózatok területfoglalása, mind a fogyatkozó természetes felszín tekintetében. A megye kevésbé urbanizált és gazdaságilag fejletlenebb térségeiben kevesebb a konfliktus.

Pest megye talajainak 1%-a savanyú, területének 30%-án találhatóak gyengén savanyú talajok. Talajainak 11%-a erősen kedvezőtlen, 26%-a kedvezőtlen és 25%-a kedvező talajminőségű, 38%-a művelés alól kivett, illetve erdő terület.

Felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi jellemzői

A Duna mintegy 100 km-es szakasza esik a megye területére. A Duna egyetlen jelentős Pest megyei mellékfolyója az Ipoly, ami egyúttal a nagy folyam egyetlen baloldali mellékfolyója Magyarországon. A Tisza vízgyűjtő területéhez tartozó megyei vízfolyások közül legjelentősebbek a Galga és a Tápió. A hegyvidéki, dombsági területeken természetes patakok, a síkvidéken csatornák találhatóak nagyobb számban. Természetes tavak hiányában nagy a mesterségesen kialakított bányatavak, ill. víztározók száma a megyében. A délegyházi tórendszer, amely közel 50 hektáros területet foglal el, mind közül a legnagyobb.

A Duna-völgy területén a talajvízszint 2-4 m mélyen húzódik, de szoros összefüggésben áll a Duna vízállásával. A talajvíz mennyisége jelentős, a minőségét a csatornázatlan települések kommunális szennyvizei és mezőgazdasági kemikáliái veszélyeztetik. Különleges adottság a Dunát kísérő nagyszerkezeti vonal, melyhez jelentős hévíz-előfordulás kapcsolódik. A Dunától délkeletre is jelentős talajvízkészletek tárolódnak a kavicsos rétegben, átlagosan 2-4 m mélységben. A Dunai vízbázisok a megye egyik legnagyobb jelentőségű természeti kincsei. Az alföldi területek, különösen a Homokhátság területei talajvízben és rétegvízben is szegényebbek.

Az állóvizek és a felszíni vizek esetében a megyében a túl nagy tápanyag és/vagy szervesanyag-tartalom okozza a legjellemzőbb problémát, aminek egyik oka a kommunális szennyvíz bevezetésének módja. A

Duna tápanyagtartalma magas és bakteriológiai szempontból is szennyezett, annak ellenére, hogy egyes paraméterei javultak. A Ráckevei-Soroksári Duna-ág vízminősége messze nem éri el a kívánatos szintet, amiben a legfontosabb szerepet a Duna vízminősége játssza, amely éppen a beömlésnél, a Kvassayzilipnél mutatja a legkedvezőtlenebb értékeket. Pest megye déli térségében több mint 2000 ha kiterjedésű nyílt víztükör párologtatja a talajvizet a térségben. A megye településein számos termálstrand is üzemel (Cegléd, Érd, Nagykáta stb.), amelyek használt termálvizét általában valamilyen felszíni vízfolyás fogadja be.

A megye vízellátását jelentős mértékben a dunai parti szűrésű kutak biztosítják a Szentendrei- és a Csepel-szigetről. A kavicsrétegen átszűrődött víz minősége nagyságrendekkel jobb, mint a vízfolyásé. A Dunától távolabbi területeken a vízadó rétegeket a mélyebben (100-200 m) lévő rétegvizek alkotják. E kutakból nyert víz – általában – közvetlenül, előkezelés nélkül használható ivóvízként. Pest megye településeinek döntő többsége az érzékeny, illetve a fokozottan érzékeny besorolású felszín alatti vizek védelme szempontjából, amit a tervezés során és a területhasználatkor figyelembe kell venni. A Budai-hegység területén gyakori a karsztvízből táplált kút vagy vízbázis. A talajvíz a megye területén – a hegyvidéki területeket leszámítva – szinte egységesen a felszíntől 2-5 m-en belül jelentkezik. A talajvíz magas nitrát szennyezettségű.

Pest megye területén a mélyfúrású kutakból többségében termálvíz is nyerhető. A termálvizek egy részét gyógyászati célra hasznosítják, másrészt üdülés, strandolás eszközeként. Tisztítva csak kisebb részben kerül vissza sajtolással.

Pest megyében is különösen nagy károkat okoz a csapadékvíz mind belterületen, mind külterületen. Ennek oka részben az intenzíven beépített területek megnövekedett aránya, a csapadékvizet felvenni képes növényzettel borított (ligetes-fás területek, erdők, rétek, legelők) területek csökkenése, hiánya; de a csapadékvíz elvezetésének hiánya is, illetve a már meglévő, de a mai csapadékmennyiségekhez képest alulméretezett, nem karbantartott, vagy megszüntetett (betömött) csapadékelvezető rendszerek is. Gyakran tapasztalható, hogy a meglévő rendszerek nem tudják ellátni a feladatukat, és településrészek kerülnek víz alá. Ez különösen veszélyes a löszös területeken, ahol nemcsak vagyonszám lehet a következménye a csapadékvíz-elvezetés, illetve a csatornázatlanság hiányának.

A csapadékvíz belterületi elvezetése több településen még egyesített rendszerben, a szennyvízcsatorna hálózaton keresztül történik. Ezáltal a csatornahálózat méreteinek, szállító kapacitásának növelésére van szükség. Az egyesített rendszer a befogadó szennyvíztisztító telepet is jelentősen terheli.

A nagy mennyiségű csapadék gyors elvezetése a vízgazdálkodásban is kedvezőtlen, mert később a víz hiánya aszályt okoz.

Biológiai sokféleség, természetvédelem, Natura 2000 területek

A természetes növénytakaró és a talajviszonyok tekintetében a megye erősen differenciált. A budapesti agglomeráció az ország legintenzívebben hasznosított és legsűrűbben beépített területe. A mesterséges felszínek – legyenek azok lakóterületek, gazdasági, vagy egyéb különleges területek – igen jelentősek. Invazív fajokkal szennyezett területek elsősorban a Gödöllői-dombságban találhatók, de szinte mindenütt előfordulnak a belterületekhez és utakhoz közelebb fekvő, illetve a felhagyott gazdálkodású területeken, az új beépítéseknél.

A megye területét érintő országos jelentőségű védett természeti területek – kettő nemzeti park és négy tájvédelmi körzet – összes területe 74 ezer hektár, a tizenkettő természetvédelmi területét meghaladja az 1000 hektárt, együttesen a megye területének mintegy 12%-át teszik ki. A 81 helyi jelentőségű védett természeti terület csaknem 12 ezer hektárnyi területe a megye területének 1,8%-át foglalja el.

Levegőminőség

Pest megyében a nagyobb forgalmú útvonalak mellett a nitrogén-oxidok és a szállópor jelent levegőminőség szempontjából imissziós problémát. A megye emissziós légszennyezettségének alakulásában viszont jelentős szerepet játszanak az ipari kibocsátók is. Az agglomerációs övezet fejlett sokrétű gazdaságú, de környezetet terhelő iparral is bíró településeinek levegőjét nagyobb terhelés éri.

A természetes növénytakaróval borított területek alacsony és egyre csökkenő aránya miatt a talaj felső rétege a szélereziónak kevésbé áll ellen, aminek következménye az igen gyakori porképződés. Becslések szerint az agglomeráció szállópor szennyezettségének legalább a fele nem helyi, hanem regionális eredetű. A PM10 napi határérték-túllépések nagy része télen, valamint a szárazabb, hűvösebb tavaszi és őszi inverziós időszakokban történik.

Mivel az ország teljes lakosságának nagyjából negyede itt él az agglomerációban, a közlekedésből eredő terhelés is jelentős, főleg naponta két időintervallumban. Még mindig jelentős arányban fordulnak elő Pest megyében burkolatlan utak, amik kis forgalmuk ellenére is – az útfelszínről felverődő por mennyiségének nagysága miatt – jelentősen hozzájárulnak a porterheléshez.

Különösen egyes nyári napokon, vagy őszi inverziós időszakokban Budapest határainál, az agglomeráció szélén sokszoros túllépések is előfordulnak a csúcsforgalom időszakai alatt – egy óras határérték vonatkozásában –, különösen nitrogén-monoxid (NO) és kén-dioxid (SO₂) esetében.

Jelentős terhelést eredményeznek a pollenek. Pest megye különösen terhelt az invazív fajok által, ami a felhagyott és a nem gondozott mezőgazdasági, illetve erdőterületeken jellemző, de a természetközeli élőhelyeken és a kertekben is jelen vannak.

Lokálisan kis mértékben javította a levegőminőséget, hogy sok helyen megújultak a települési központok és növekedett a közparkok zöldfelülete. Továbbá kedvező, hogy a felhagyott mezőgazdasági területek egy részén gyepgazdálkodás folyik és növekedett az erdővel borított felületek száma is.

VI.2.2 A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a Program nem valósulna meg

A Program megvalósulása egy olyan társadalmi-gazdasági környezetben történik, amelyben eleve számos, évtizedek óta fennálló környezeti konfliktus jelentkezik, hiszen gazdasági rendszerünk hosszú ideje nem fenntartható. A korlátlan gazdasági növekedés és fogyasztás feltételezése kontraproduktív, nem fenntartható. Nem lehet a társadalmi és gazdasági folyamatokat csak állandó utólagos beavatkozások árán fenntartható irányba terelni, mert annak hozadéka a nagy forrásbevonás ellenére is minimális. Mindezek mellett számos olyan környezeti konfliktust lehet azonosítani, melyek a Program megvalósulása esetén erősödhetnek, ugyanakkor számos esetben annak megvalósulásával kedvezőbbé is válhatnak.

Az egyik alapvető környezeti konfliktus a **klimaváltozás** miatt jelentkezik, melyre természetesen a Program kismértékben lehet csak hatással (a megyei klímastratégiák bemutatják mindezen intézkedéseket), ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a fejlesztési irányai révén a hatásokat csökkentheti, az alkalmazkodást javíthatja. Mindez fontos terület kell legyen a következő évtized fejlesztéseinél.

A jelenlegi **vízgazdálkodási** gyakorlat ugyan már elmozdult a vizek kártétele elleni védekezés prioritizálásától és már megjelentek a vízviszataratást elősegítő intézkedések is. Ugyanakkor a Programban hangsúlyosak a vízviszataratás nagyobb, térségi léptékű fejlesztései. Tehát ha nem valósulna meg a Program, az jelentősen hátráthatná a fenntartható vízgazdálkodás kiszélesítését, ami számos egyéb környezeti elem és ökoszisztéma szolgáltatás minőségére is kedvezőtlenül hatna.

Az **energiafelhasználás** terén a megújuló energia prioritása a Program megvalósulása nélkül alig érvényesülhet, hiszen azok az ösztönzők, beavatkozások, melyek egy egészségesebb regionális energiastruktúrát tudnak kialakítani, nem tudnak megvalósulni. Ugyanakkor nagyon fontos e tekintetben is az életmódbeli változás, az energia igények csökkentése.

A **közlekedési, szállítási igények** gyakorlatilag folyamatosan növekednek, amelyet az életmód és a gazdasági verseny is generál. A Program minderre kétféle hatással lehet: egyrészt a fejlesztések további forgalomnövelő hatással is járnak, másrészt számos fejlesztés, különösen a településeken belül igyekezik a mobilitási igényeket csökkenteni.

Az **életmód változása** elkerülhetetlen, de sajnos a társadalom értékrendjében az anyagi jólét megszerzése kap prioritást, ami összefüggésben a fogyasztás (és ezzel összefüggésben az energia, terület és erőforráshasználat) folyamatos növekedésére épülő gazdasági növekedés folyamatosan kedvezőtlen irányba mozdítja a környezethasználatot. Mindezt a média is folyamatosan erősíti. A fenntartható fogyasztási magatartás-formák nehezen terjednek, annak ellenére, hogy azért történt előrelépés egyes területeken, de a hulladékkeletkezés, a pazarló víz- és energiahasználat megelőzése terén további feladatok vannak, mely a Program megvalósulása nélkül még lassabban haladhat. Mindez, az életmódunk és a folyamatos gazdasági növekedési elvárások hozzájárulnak a **területfelhasználás** kedvezőtlen átalakulásához, melyet csak komoly szabályzókkal, korlátozásokkal lehetne fenntartható mederben tartani, amelyre sajnos a Program megvalósulása nélkül még annyi lehetőség sincs, mint annak révén, annak ellenére, hogy bizonyos programelemek tovább rontják a területhasználat már most is egészségtelen szerkezetét.

VI.3 A Program megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása

Az értékelés keretében közvetlen kiváltó oknak tekintünk valamennyi olyan, a beavatkozások körében azonosítható hatótényezőt, amely a vizsgált környezeti elemek, rendszerek állapotát **egyértelműen azonosítható módon** befolyásolja. Számos olyan fejlesztési irány is megjelenik ugyanakkor a Programban, amelyek **az általuk kiváltott hatáslánc révén** szintén – kedvező, vagy kedvezőtlen irányban – képesek módosítani a környezeti elemek, rendszerek állapotát, annak ellenére, hogy elsődleges céljuk messze nem ez. Jellegzetes példáját képezik e közvetett hatásoknak pl. a turisztikai fejlesztések, amelyek – nem kellően átgondolt, a környezeti szempontokat nem megfelelően érvényesítő megvalósítás esetében – pl. a közlekedési igények növelése, és ezáltal a forgalom volumenének növekedése révén veszélyeztethetik a települési levegő minőségét.

Az alábbiakban ezen elvi háttér mentén a Programban foglalt fejlesztési irányok kedvezőtlen környezeti hatásait, következményeit, azok azonosítható hatásmechanizmusait tekintjük át vázlatosan. A kedvezőtlen hatások kiemelését a környezeti vizsgálati eljárás végső célja, azaz az értékelés tárgyát képező tervdokumentumban foglalt tevékenységek potenciális környezeti károsításának, környezetállapot-veszélyeztetésének az azonosítása és megelőzése indokolja. Természetesen nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Program számtalan olyan feladatot tartalmaz, amelyek messzemenően támogatják a különböző környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi célok érvényesülését, ezek részletes bemutatását a III.5 fejezet tartalmazza.

VI.3.1 A természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelését okozó tényezők összefoglalása

Előjáróban érdemes leszögezni, hogy a Program aránylag sok olyan fejlesztési irányt tartalmaz, amely magában hordozza a természeti és környezeti erőforrások túlzott mértékű közvetlen vagy közvetett (pl. szállítási igény növelésére visszavezethető) igénybevételének vagy terhelésének lehetőségét. Ugyanakkor **a legtöbb olyan fejlesztési irány esetében, amely potenciálisan kedvezőtlen környezeti hatással járhat, a Program kiemeli a környezeti, fenntarthatósági szempontok érvényesítésének fontosságát a végrehajtás során.** Ezt a megközelítést messzemenően támogatjuk, hiszen nyilvánvaló, hogy **a környezeti szempontok érvényesítése nem járhat a gazdasági teljesítmény aránytalan romlásával, vagy egyes környezeti károsítás szempontjából magas kockázatú ágazatok hazai leépítésével és ezáltal a környezeti kockázatok más országok felé történő átterhelésével.**

Az alábbiakban a Program azon több helyen is előforduló fejlesztési irányait soroljuk fel vázlatosan, amelyek – különösen a környezeti szempontokat nem teljeskörűen integráló végrehajtás esetében – **közvetlen környezetigénybevétel, illetve terhelést eredményezhetnek.**

- Az **ipari termelés volumenének növelése, ipari parki fejlesztések**, ipari telephelyek létesítése, bővítése, a közvetlen területfelhasználás mellett – a környezet- és természetvédelmi szempontok nem kellően hatékony érvényesítése esetében – a levegő, a felszíni és felszín alatti vizek, a talaj terheléséhez, az élővilág közvetlen veszélyeztetéséhez stb. vezethetnek.
- Az **ipari létesítmények technológiai és hűtővízigényének kielégítése** a vízkészletek csökkenését és az élővizek élővilágát veszélyeztetheti, különösen nyári időszakban jelentkező kisvizek esetében;
- Az **infrastrukturális hálózatok bővítése** a természeti erőforrások közvetlen igénybevételével jár: területfelhasználását feltételez, alakítja a térszerkezetet, az épített környezetet, a táj arculatát, fragmentálhatja az egyes élőhelyeket, megváltoztathatja a talaj- és a felszíni víz áramlási viszonyait stb.
- A közlekedésfejlesztést érintő fejlesztési feladatok között a Program aránylag hangsúlyosan kezeli a **közúti közlekedés fejlesztését**. Környezeti szempontból ugyanakkor ez közvetlen jelentős mértékű környezetterheléssel járhat.
- A helyi igényekhez nem igazodó **szennyvíz-elvezetési és kezelési megoldások** a befogadók vízminőségének romlásához vezethetnek.

VI.3.2 Környezeti következményekkel járó társadalmi és gazdasági folyamatok összefoglalása

A területfejlesztési programban szereplő beavatkozások döntő többsége nem gyakorol közvetlen hatást a környezeti elemek, rendszerek állapotára, ugyanakkor számos közülük olyan **hatásmechanizmusokat generál**, amelyek esetében – a program végrehajtásának módjától függően – kimutathatók ilyen irányú következmények. Az alábbiakban azokat a folyamatokat, illetve hatásmechanizmusokat vázoljuk fel, amelyeket leginkább érint a területfejlesztési program. Hangsúlyozzuk, hogy az alábbi felsorolás messze nem teljeskörű, a közvetett környezeti hatásokra vonatkozóan a VI.4. fejezet nyújt részletes információkat. Mindazonáltal érdemes leszögezni, hogy **az alábbiakban felsorolt egyes beavatkozások környezeti elemekre gyakorolt káros hatásai a legtöbb esetben mérsékelhetők** a környezeti szempontokat érvényesítő előkészítés, tervezés, illetve a jogszabályi előírások betartása révén. Utóbbiak vonatkozásában a területfejlesztési program is tartalmaz üdvözlendő megállapításokat.

- Bár a területfejlesztési program több olyan beavatkozást is megfogalmaz, amellyel a **települések „szétterülését”** igyekeznek mérsékelni (pl. barnamezős területek hasznosítása vállalkozásfejlesztési programokhoz kapcsolódva, természetvédelmi területek megóvása), a megyében jelenleg tapasztalható **népességnövekedés** és a megye **nemzetközi pozíciójának erősítését** célzó intézkedések inkább a további „szétterülést” valószínűsítik. A megye fővárostól távolabb fekvő, lemaradásban lévő térségeinek komplex fejlesztése oldhatja a megye vállalatainak és népességének főváros környéki területekre történő koncentrálódását, ugyanakkor hozzájárulhat a távolabb fekvő (jellemzően természetközeli) települések „szétterüléséhez”.
- A megye (különösen nemzetközi jelentőségű) közúthálózatának bővítése forgalomgeneráló hatású, a **növekvő szállítási- és közlekedési volumen** révén többlet légszennyezőanyag- és üvegházhatású gáz kibocsátás lehetőségét hordozza magában. Bizonyos hiányzó hálózati elemek (pl. települési elkerülőutak) megépítése lokálisan a környezetterhelés csökkenését (pl. az adott település belterületén) és növekedését (pl. az új útvonal által érintett területeken) egyaránt maga után vonja.
- A **szállítási volumen emelkedésének** irányába hat a megye gazdaságában jelenleg is kiemelkedő szerepet játszó kereskedelmi és logisztikai szektor erősítése, ami szintén többlet légszennyezőanyag- és üvegházhatású gáz kibocsátáshoz vezethet, amennyiben a fejlesztések során nem a karbonszegény és alacsony kibocsátású technológiákat részesítik előnyben.
- A **turizmus fejlesztése** jelentős mértékű többlet-környezetterhelést eredményezhet, egyrészt a turisztikai létesítmények létrehozása és üzemeltetése, a megnövekvő közlekedési igények kielégítése, az élővilág zavarása, illetve veszélyeztetése révén.
- A Duna **nemzetközi szállítmányozásban** betöltött szerepének erősítése (illetve fokozottabb turisztikai célú hasznosítása) a vízi ökoszisztémák terheléséhez vezethet.
- A **befektetés-ösztönzésre, versenyképesség növelésére** vonatkozó számtalan különböző jellegű beavatkozás esetében ugyan nem határozható meg a várható környezeti hatások, hiszen azokat messzemenően befolyásolja a befektetések ágazati hovatartozása, helyszíne, a megvalósuló fejlesztések jellege, az alkalmazott technológiák stb., azonban értelemszerűen valamennyi esetben **fennáll a fokozott környezetterhelés lehetősége**, amelyek elkerülésére minden esetben messzemenő figyelmet kell fordítani a végrehajtás során.

VI.4 A Program megvalósítása esetén várható, a környezetre gyakorolt közvetlen és közvetett hatások, környezeti következmények

VI.4.1 A talajt, termőföldet érintő hatások, következmények

A Programban foglalt intézkedések talajokat, termőföldet érintő hatásaival kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy azon infrastrukturális fejlesztések, amelyek zöldmezős beruházásokat generálnak, terhelő hatásúak, jellemzően a területfoglalás miatt. Ugyanakkor a helyzetelemzés és a Program is hangsúlyosan rávilágít arra, hogy a tervezési területen nagyon eltérő adottságú mezőgazdasági területek találhatóak, ezért az agráriumban rejlő fejlesztési potenciálok és igények földrajzi tájanként különböznek. Az agráriummal kapcsolatos tervezett intézkedések, környezeti szempontból jellemzően előremutatók, kedvező hatásúak. A talajokat, termőföldet érintő beazonosított hatások prioritásonként az alábbiak:

A **„Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása”** prioritás tervezett tevékenységei közül, közvetlenül azok hatnak a talajra, termőföldre, amelyek lehetőséget biztosítanak új infrastrukturális elemek fejlesztésére is. **Az intézkedésterületen belül a gazdasági célú ingatlanfejlesztés első sorban a területfoglaláson keresztül fejthet ki terhelő jellegű hatást.** Ugyanakkor a prioritáson belül vannak olyan vállalkozásfejlesztési célú intézkedések, amelyek határozottan javító hatásúak lehetnek a talajok, termőföldek állapotára. A „mezőgazdasági és élelmiszeripar növekedésének biztosítása” intézkedésen belül, célul tűzték ki a mezőgazdaság digitális átalakulását, a precíziós mezőgazdasági termelés térnyerését, a termelési folyamatok átalakítását. A mezőgazdasági termelés fenntarthatóságának megteremtésében a talajok megőrzésében, a biodiverzitás megóvásában érdekeltté kívánják tenni a mezőgazdasági termelőket, megfelelő szabványok és minőségi védjegyek segítségével ösztönzik a termelőket e változtatás irányába. Innovatív mintagazdaságok támogatásán keresztül, pilot projektekkel, szélesebb körökhöz is eljuthatnak a fenntartható mezőgazdasági termelés megvalósításához szükséges ismeretek, technológiák, gyakorlatok. **A fenntartható mezőgazdasági tevékenység, a precíziós gazdálkodási formák és a talajvédelmi intézkedések hozzájárulnak, hogy közvetett és közvetlen módon javuljanak Pest Megye talajainak fizikai állapota, hosszútávon biztosítva legyen a talajerő növelése és a talajok szervesanyag tartalmának javulása.** A „vállalkozások támogatása a fenntartható működés, a körforgásos gazdaság modelljének adaptációjában” közvetett módon szintén a talajok állapotának javulását eredményezheti, hiszen az egyik legnagyobb talajszennyező, a hulladék szabályozott begyűjtését és hasznosítását segíti elő. **Az életmód és egészségipari tevékenységek támogatása közül a biogazdálkodás elterjesztése egyértelműen a talajok állapotának javulásához vezet, a felhasznált növényvédőszeres, vegyszerek, műtrágyák mennyiségének csökkenésén keresztül. A természetes talajerőutánpótlás szintén javítja a talajok állapotát.**

A „turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése” intézkedései között megjelenik a megye termál és gyógyvizeinek hasznosítása is. A termálvizek, gyógyvizek hasznosítása során **törekedni kell a termálvizek többcélú hasznosítására, minimalizálni kell a használt termálvizek felszínen történő elhelyezését.** A használt termálvizek felszíni elhelyezését és az agrárium öntözési igényeit úgy kell összehangolni, hogy a talajok állapotromlása elkerülhető legyen. A termálvizekkel kapcsolatos egyéb megállapításokat, indoklásokat és javaslatokat ld. felszíni- és felszín alatti vizeket érő hatások bemutatásánál.

Javasoljuk, hogy az ipari parkokhoz kapcsolódó fejlesztések során részesüljön előnyben a már meglévő ipari parkok hatékonyságának növelése, továbbfejlesztése. Új ipari parkok létrehozása során részesüljenek előnyben a barnamezős beruházások, amelyek a talajok megóvásán túl

számos egyéb esetben is mérséklük a környezeti terheléseket. Az infrastrukturális jellegű beruházások során törekedni kell a területfoglalás minimalizálására, ill. arra, hogy a burkolt felületek a közlekedési, parkolási és pormentesítési funkciókon túl egyéb módon is hasznosuljanak (pl. vízvizsztatartás ld. VI.4.2 fejezetben).

Javasoljuk, hogy a területfoglalás racionalizálása érdekében, a turisztikai attrakciókhoz kapcsolódóan, csak a reális látogatottsághoz méretezett infrastruktúra kerüljön kiépítésre, kerülni kell a túlzott kapacitások kiépítését (pl. szilárd burkolattal ellátott parkolók kialakítása).

A használt termálvizek felszíni elhelyezését minimalizálni szükséges (részletesebb javaslatokat ld. a felszíni-és felszín alatti vizeket érő hatásoknál tett javaslatok).

„Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (...) komplex fejlesztése” prioritáson belül szintén megjelenik az ipari parkok infrastrukturális fejlesztése, ami esetében fennáll a területfoglalás jelentette terhelő hatás. Ugyanakkor ezt ellensúlyozhatja a „barnamezős területek rehabilitációja, gazdasági célú újrahasznosítása” intézkedés, ami csökkentheti a még természetesebb állapotú felszínek, talajok igénybevételét. A prioritás a Szobi, Nagykátai, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykőrösi és Ráckevei járási területi fókuszú intézkedéseket tartalmazza. Az intézkedések döntő többsége más prioritásokon belül is megjelenik (területi fókusz nélkül), azok hatásai az érintett prioritások vizsgálatánál kerülnek bemutatásra.

Az **„Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritás** közlekedési infrastruktúra (közúthálózat, vasúti hálózat, kerékpárút hálózat) fejlesztése esetében jelentkezhetnek terhelő hatások a talaj szempontjából. A meglévő infrastruktúra továbbfejlesztése jellemzően csak a kivitelezési fázisban jelent átmeneti jellegű terhelő hatást. Környezeti szempontból kiemelten kezelendő az **új nyomvonalon tervezett beruházások, jellemzően elkerülő utak, összekötő utak**, amelyben az **új vonalas létesítmények kialakításának jelentős anyagigénye van, ami a megye területét is érintően a homok, kavics, mészkő, andezit és agyag előfordulási helyekről lehetséges kielégíteni. A területfoglaláson túl, az anyagnyerőhelyek kialakítása és az ásványi nyersanyag kitermelése a talajokat kedvezőtlenül érinti.** A vasúti vonalak fejlesztése esetében is jelentkezhet az ásványi vagyon mennyiségét érintő hatás, azonban – a jellemzően bazalt és andezit – alapanyagok csak korlátozottan fordulnak elő a tervezési területen belül. Jelentősebb alapanyagigény távolabbi anyagnyerőhelyek bevonásával elégíthető ki, ezért a terhelő hatások is ott jelentkeznek. A vízi közlekedéshez kapcsolódó fejlesztéseknél, a kikötői infrastruktúra és a szárazföldi megközelítő utak esetében jelentkeznek a fent ismertetett terhelő tényezők.

Javasoljuk, hogy – a jellemzően közúti infrastruktúra fejlesztésekhez kapcsolódó – **anyagigényeket kielégítő anyagnyerőhelyek a kitermelést követő megfelelő rekultiválása biztosított legyen. A talajok, ásványi nyersanyagok védelmében előnyben kell részesíteni az alternatív építőanyagok használatát (pl. gumiaszfalt, feldolgozott inert hulladékok), amely számos más környezeti előnnyel is jár (hulladékhasznosítás, körforgásos gazdaság elősegítése, üzemanyagfelhasználás csökkenése, nagyobb élettartam, növekvő közlekedésbiztonság).** A vonalas létesítmények tervezése és kivitelezése során törekedni kell a területfoglalás minimalizálására.

Javasoljuk a termőföld mennyiségi védelme érdekében, az átlagosnál jobb minőségű termőföld és a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek övezetében, a területeket mezőgazdasági célra megtartani, amennyiben lehetséges az infrastrukturális fejlesztéseket kevésbé értékes területeken kell végrehajtani.

A Program valamennyi prioritása közül az **„Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért”** prioritás járhat a legtöbb és legnagyobb mértékű javító hatással a talajok állapotára, ugyanakkor néhány intézkedés esetében szükségesek a korlátozó jellegű beavatkozások. A talajok minőségi és mennyiségi állapotának javítása szempontjából előremutató, hogy a helyzetelemzés alapján megfogalmazásra kerültek olyan célok, mint a talajerő utánpótlása, az erózió elleni védelem, a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat és a szennyezett területek kármentesítése. Az előbbi célok megvalósítását a következő tervezett intézkedések szolgálják: települési zöldterületek növelése, parlagterületek visszaszorítása, barnamezős területek újrahasznosítása, hulladékgazdálkodás fejlesztése, illegális hulladéklerakások felszámolása, kerti komposztálás népszerűsítése. Külön ki kell emelni a talajok mennyiségi állapotának javítását célzó két intézkedést. A csuszamlásveszélyes löszfalak állékonyságának felmérése és ennek megfelelő geotechnikai beavatkozások elvégzése értékes (jellemzően csernozjom) talajok megóvását szolgálja. A megye déli részén található, nagy felületű kavicsbányák, bányatavak rekultivációja kiemelt feladat lehet, hiszen a talajvédelmi hasznok mellett a felszíni- és felszín alatti vizek állapotának javítása érdekében is fontos intézkedés.

Az esetleges káros hatások mérséklése érdekében, korlátozó intézkedések jellemzően a megújuló energiahasznosítás egyes intézkedéseivel kapcsolatosan fogalmazhatók meg. A termálvizek hasznosításával kapcsolatos javaslat az 1. prioritás esetében került megfogalmazásra (ld. előző oldal). A kedvező környezeti hatásokon túl, a napelemparkok jelentős területfoglalással valósíthatók csak meg. Ezért elhelyezésüknél nem csak a villamosenergia hálózathoz való kapcsolódási pontok, hanem a környezeti- természeti tényezőkre is figyelemmel kell lenni.

Javasoljuk, hogy napelemparkok csak természeti- környezeti szempontból kevésbé értékes (gyenge termőképességű talajokon, ökológiai- tájvédelmi szempontból kevésbé értékes) területeken valósulhassanak meg, vagy az eleve beépített, degradált területeken kapjanak helyet.

A „Hulladékgazdálkodás fejlesztése” intézkedés **közvetett javító hatással bírnak a talajok állapotára, hiszen az egyik legjelentősebb talajszennyező a hulladék.** Ugyanakkor a biológiailag lebomló hulladékok hasznosítása az agráriumban, zöldfelületek fenntartásában még rengeteg fejlesztési lehetőséggel bír, a talajerő utánpótlásban kiemelt szerepe lehet az ágazatnak.

Javasoljuk, hogy a hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó fejlesztések esetében kevésbé az ártalmatlanításra fókuszáló intézkedések, mint a hasznosításhoz kapcsolódóak kerüljenek előtérbe. A nagy mennyiségben keletkező, talajerőutánpótlásban hasznosítható, biológiailag lebomló hulladékok elkülönített gyűjtése és hasznosítása kiemelt szerepet kell kapjon.

A „Vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése” intézkedés kettős hatású lehet. A víztározásra használt területek időszakosan vagy tartósan vízborítást kapnak, ami a talajok szempontjából egyrészt területfoglalással jár, másrészt a rendszeres vagy tartós vízhatás következtében fizikai és kémiai átalakuláson mennek keresztül. Ezt a lokális hatást nagyban ellensúlyozhatja a visszatartott vizek hasznosításának kedvező hozadéka. A visszatartott vízkészletek zöldfelületeken történő hasznosítása,

öntözési célú hasznosítása vagy egyszerű elszikkasztása, hosszú távon kedvezően hat a környező területek talajvízkészletére, a talajnedvesség állandó optimális szintjének tartására. Ez a hatás elősegíti a talajok fizikai-kémia állapotának optimalizálását, illetve a talajélet állapotának javítását (ami szintén a talajok állapotmutatóit javítja tovább), illetve ellenállóbbak lesznek az eróziós folyamatokkal szemben (csökken a kiporzás veszélye). A vízvisszatartás műszaki létesítményeinek, helyszíneinek elhelyezkedését úgy kell kialakítani, hogy a víztömeg hasznosítása is optimális legyen, illetve lehetőség szerint eleve vízállásos, mezőgazdasági szempontból kevésbé értékes területek igénybevétele történjen meg. A vízgazdálkodás járulékos intézkedései (növényfedettség intenzitásának növelése lejtős felületeken, gyümölcsösök, szőlőültetvények gyepesített felületeinek növelése) csökkenteni fogják a laterális és a lineáris eróziót egyaránt, ami a talajok mennyiségi állapotának megóvása érdekében kulcsfontosságú.

A szennyvíztisztításhoz kapcsolódó fejlesztések révén a talajt érő szennyezések mértéke csökkenhet tovább, jellemzően a kistelepülések területén, ahol jelenleg még nem megoldott a kommunális szennyvíz megfelelő gyűjtése, tisztítása. A szennyvíziszap hasznosításának hosszú távú, környezetkímélő hasznosítása országos probléma. A folyamatosan növekvő szennyvíztisztítási kapacitásoknak köszönhetően, a keletkező szennyvíziszap mennyiség is folyamatosan növekszik. A megye esetében olyan iszap hasznosítási megoldásokat kell találni, amelyek megfelelnek az eltérő jellegű mezőgazdasági területek hasznosítási lehetőségeinek, illetve e lehető legkisebb környezeti terheléssel, ugyanakkor legnagyobb energetikai, környezeti haszonnal járnak.

Javasoljuk, hogy a kistelepüléseken, tanyás térségekben megvalósuló szennyvíztisztítási projektek során részesítsék előnyben a természetközeli megoldásokat, illetve azokat a műszaki megoldásokat, amelyek lehetővé teszik a tisztított szennyvíz helyben történő hasznosítását.

Javasoljuk, hogy napelemparkok csak természeti- környezeti szempontból kevésbé értékes (gyenge termőképességű talajokon, ökológiai- tájvédelmi szempontból kevésbé értékes) területeken valósulhassanak meg, vagy az eleve beépített, degradált területeken kapjanak helyet. Javasoljuk, hogy a hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó fejlesztések esetében kevésbé az ártalmatlanításra fókuszáló intézkedések, mint a hasznosításhoz kapcsolódóak kerüljenek előtérbe. A nagy mennyiségben keletkező, talajerőutánpótlásban hasznosítható, biológiailag lebomló hulladékok elkülönített gyűjtése és hasznosítása kiemelt szerepet kell kapjon.

Az „Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése” prioritás intézkedései jellemzően nem gyakorolnak semmilyen hatást a talajokra, egyedül a sportlétesítmények infrastrukturális jellegű fejlesztései járhatnak terhelő hatással, a fejezet korábbi részeiben ismertetett területfoglaláson keresztül.

A területi fókuszú intézkedések esetében ugyanazok a hatások azonosíthatók, mint a fókusz nélküli intézkedések esetében, ezért azok külön tárgyalása nem indokolt.

VI.4.2 A felszín alatti és felszíni vizeket érintő hatások, következmények

A Programban foglalt intézkedések környezeti hatásainak értékelése során alapvető szempont, hogy az elmúlt évtizedekben alkalmazott vízgazdálkodási gyakorlattal ellentétben, ne a kárelhárítás központú szemlélet érvényesüljön a stratégiai tervezés során. A rövidtávon negatív meteorológiai helyzetekből adódó helyi víztöbbletek elvezetése helyett – ahol lehetséges – a vízvisszatartás és hasznosítás stratégiai és operatív megjelenítése és preferálása elsődleges szempont volt a vizsgálat során. Általánosságban

elmondható, hogy a Program – a helyzetelemzésre alapozva – **megfelelően beazonosította a klímaváltozásból eredő szélsőséges időjárási és vízjárési események megszorodását, mint kezelendő problémát, illetve az intézkedések között is több kiemelten célozza a probléma kezelését.** A fenti szempont vizsgálata és a természetes vizeket érintő egyéb beazonosított hatások prioritásonként az alábbiak:

A **„Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása”** prioritáson belül pozitív és terhelő hatású intézkedések egyaránt találhatók. A precíziós, víztakarékos mezőgazdasági gyakorlatok esetleges elterjedésével javulhat a megye vizeinek állapota, ha azonban az agrárkapacitások növekedésével a hagyományos megoldások (pl. nem precíziós műtrágyázás) mértéke növekszik, még a vizek állapotának további romlása is elképzelhető. Ezért a **prioritás hatása nagyban függ a későbbiekben ténylegesen támogatott és megvalósított intézkedések tartalmától és a végrehajtás módjától.** A fenntartható öko- és biogazdálkodás elterjedésének elősegítése közvetlen módon csökkentheti a vizek terhelését (növényvédőszeres mennyiségének csökkenése, víztakarékos technikák stb.)

A megyei gyógy- és termálfürdő fejlesztések esetében a termálvizek, gyógyvizek hasznosítása során növekszik a felszín alatti- és felszíni vizek terhelése. Mivel a fürdőkhöz hasznosított termálvizek kémiai összetétele változik a felhasználás során – a hatályos előírások értelmében – nem lehetséges a használat utáni visszasajtolásuk a vízáadó rétegbe. Ennek következtében **az érintett felszín alatti víztestek mennyiségi állapota romlik. A használat után a felszíni befogadóba történő vízbeeresztés jelentősen terhelheti a felszíni víztest minőségi állapotát, annak függvényében, hogy a használt termálvíznek milyen az összetétele (pl. fenoltartalom, összes só mennyisége).**

A dunai víziturizmus és a vízfelület turisztikai kihasználását támogató intézkedés magában hordozza a felszíni vizek fokozottabb terhelését, hiszen a **tevékenység során keletkező hulladékok és szennyvizek az érintett folyókban közvetlen környezetében jelennek meg.**

Nem támogatható olyan termesztési gyakorlat alkalmazása, ami tovább rontja a terület vízmérlegét.

Javasoljuk, hogy a termálvíz hasznosításhoz kapcsolódó beruházások (használt víz elhelyezése) és az agráriumhoz kapcsolódó, öntözést igénylő fejlesztések legyenek összehangolva, a potenciálisan öntözésre hasznosítható csatornák, vízfolyások termálvízzel történő terhelését kerülni kell.

„Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (...) komplex fejlesztése” prioritáson belül több területi fókusszal rendelkező intézkedés valósulhat meg. Az ipari parkok infrastrukturális fejlesztése befolyásolhatja a felszíni- és felszín alatti vizek mennyiségét és minőségét egyaránt. Új ingatlanfejlesztések esetében **a burkolt felületek növekedésének következtében, csökken a területre hulló csapadék beszivárgása, ami hátrányosan hat a felszín alatti vizek mennyiségi állapotára.** Amennyiben az ingatlanhoz kapcsolódó járműforgalom jelentős, a burkolatról származó károsanyag terhelés (olajszármazékok, fékporból származó nehézfémek stb.) is eljut a felszíni vizekbe, majd ezen keresztül a felszín alatti vizekbe is, tehát a **vízminőséget is negatív hatások érhetik.** Amennyiben a létesítmények területén – egyéb környezeti szempontokból helyesen – nagy arányú zöldfelület-fejlesztések történnek, az **öntözési igény is jelentős lehet, amit a jellemzően felszín alatti víztestekre támaszkodó vízbázisokból elégitenek ki.** Az intézkedés negatív hatásait jelentősen csökkentheti, hogy a

dokumentum alapján a barnamezős beruházások előnyt élveznek, akár a korábbi szennyezések kármentesítése is megvalósulhat.

A Ráckevei Duna ág turisztikai fejlesztése során kiemelt figyelmet kell fordítani a víztest terhelhetőségére, hiszen jellegéből és vízjárásából adódóan, jóval érzékenyebb a terhelő hatásokra, mint a Duna főága. Szintén területi fókuszú a Szobi és Nagykáti járásban a vízvezetés és vízvisszatartás támogatása (hatásait ld. később). A lemaradó járásokban megjelenő intézkedési elem a hévíz és intenzív kertészeti tevékenységek összekapcsolása és fejlesztése. **A használt termálvizek felszíni beeresztése csatornába, élővizekbe jelentős környezeti problémákat vet fel. A megye területén a végső befogadók vagy időszakosan víztelített, kettős használatú csatornák lehetnek vagy élővizek. Utóbbiakba nagy sótartalmú víz bevezetése kerülendő, a vizek minőségi állapotának megóvása érdekében.** A kettős rendeltetésű csatornák pedig a térség vízellátásában, öntözésében játszanak potenciális szerepet a jövőben. **A nagy sótartalmú termálvizek keveredése az öntözővizekkel nem támogatható tevékenység, sok esetben teljesen ellehetetleníti az öntözést.**

Javasoljuk, hogy az ipari parkok infrastrukturális fejlesztéseihez kapcsolódóan törekedjenek az ingatlanon belüli csapadékvíz-gazdálkodásra. A tetőfelületekről és szilárd burkolatokról származó csapadékvíz gyűjtése szerepeljen a támogatható projektelemek között, illetve az összegyűjtött csapadékvíz ingatlanon belüli hasznosítása is élvezzen előnyt (pl. zöldfelületek locsolása, szűrkevíz hasznosítás stb.). Új, nagy területfoglalással járó szilárd burkolatok (pl. nagyobb kapacitású parkolók) fejlesztése esetén javasoljuk a csapadékvíz gyűjtési és hasznosítási funkció beépítését (pl. a felületre hulló csapadék burkolat alatti gyűjtése, majd későbbi hasznosítása), amelyre már több hazai példa, műszaki megoldás létezik. Amennyiben a létesítmények nagy arányú gépjárműforgalmat generálnak, a telephelyhez kapcsolódó közlekedési útvonalokról származó – potenciálisan szennyezőanyagokkal terhelt – csapadékvizek tisztítása, kezelése is élvezzen előnyt.

A használt termálvizek felszíni befogadóba történő elhelyezését minimalizálni szükséges, a felszíni- és felszín alatti vizek (valamint a talajok és az élővilág) védelme érdekében. A termálvizek többcélú, többlépcsős hasznosításának elősegítését javasoljuk megjeleníteni a Programban (kaskádrendszerek). A termálvizek hasznosítása során figyelembe kell venni a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv előírásait, illetve összhangba kell hozni a területi Vízkészletgazdálkodási Terv ajánlásaival. Javasoljuk az intézkedés felülvizsgálatát és módosítását.

Az **„Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritással** kapcsolatosan általánosan elmondható, hogy a közlekedési infrastruktúra vonalas létesítményei (vasúti töltéstestek, töltésre helyezett úttestek, felüljárók, csomópontok) jelentősen befolyásolják a felszíni vizek áramlási viszonyait, nagyobb tömegű töltéstestek (pl. felüljárók) esetében **még a talajvízáramlási viszonyok is megváltoznak a létesítmények környezetében.** Bizonyos esetekben **akár belvízi események is kialakulhatnak olyan területeken, amelyekre ez korábban nem volt jellemző.** A vonalas létesítmények vízvezetési feladatait úgy célszerű megvalósítani, hogy megfeleljen a megye egyéb vízgazdálkodási célkitűzéseinek is (pl. vízvisszatartás). A belterületi utak fejlesztése (szilárd burkolattal történő ellátása) és vízvezetése csak abban az esetben nem jelent terhelő hatást a felszíni vizekre, amennyiben a fejlesztések illeszkedni fognak a vízvisszatartást célzó egyéb intézkedésekhez.

A prioritás legjelentősebb hatását a felszíni vizekre, a Duna hajózhatóságával, nemzetközi szállítmányozási szerepének megerősítésével kapcsolatos intézkedéscsoport fejtheti ki. **A vízi közlekedés partmenti infrastruktúrájának kiépítése és üzemeltetése egyértelműen terhelő hatásokat fog eredményezni a Duna vízminőségére. A hajózhatóság javítása érdekében tervezett beavatkozások pedig a meder morfológiájának jelentős átalakításával járhat, ami hatással lehet a felszíni víz mennyiségi állapotára, de még a vízi ökoszisztémák állapotára is.**

Javasoljuk, hogy a vonalas létesítmények tervezése során vegyék figyelembe a felszíni és felszín alatti lefolyási viszonyok változását. A létesítményekhez kapcsolódó vízvezetés és vízgyűjtő műtárgyak ennek megfelelően legyenek kialakítva, méretezve. A létesítmények felületéről és környezetéből összegyűjtött csapadékvizek ne kerüljenek elvezetésre, a területen történő hasznosításuk biztosított legyen (amennyiben szükséges, megfelelő tisztítás után). A vízi közlekedés logisztikai hátterének fejlesztése során, akár az előírtaknál szigorúbb haváriás szabályozás, protokoll alkalmazásával legyen biztosított a Duna közlekedési eredetű szennyezésének megelőzése, a kockázatok minimalizálása.

Javasoljuk, hogy csak olyan medermorfológiát is befolyásoló intézkedések valósulhassanak meg, amelyek nem rontják a Duna, mint víztest állapotát, összhangban vannak a Vízyűjtő-gazdálkodási Tervben megfogalmazottakkal.

Az „Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért” prioritás járhat a legtöbb és legnagyobb mértékű javító hatással a természetes vizek állapotára. A zöldfelületek mennyiségének (és minőségének) javulásával, a felszíni- és felszín alatti vizek mennyiségi állapota és minősége egyaránt javulni fog. A természetes növénytakaróval rendelkező felszíneken a csapadékvíz beszivárgása egyenletesebb (a felszíni elfolyás jelentősen lecsökken), ezért a talajvíz, felszín alatti víz folyamatos utánpótlódása biztosított. A talajréteg természetes pufferhatásának köszönhetően, a szennyezések is jóval nehezebben jutnak be a felszín alatti víztestekbe (feltételezve a talaj ideális szervesanyag tartalmát, fizikai állapotát). A növényzet „klímaálló” fejlesztése is kedvezően hathat a vizekre, hiszen a szárazságot jobban tűrő növények kevesebb vizet igényelnek.

A barnamezős területek hasznosítása, illetve revitalizációja szintén előnyös lehet a vízminőség szempontjából. A jellemzően terhelt, szennyezett területek revitalizációja, esetleges kármentesítése mérsékli, megszünteti a felszíni- és felszín alatti vizek potenciális szennyezőforrásait.

A termálvizekhez kapcsolódó fejlesztések esetében (amennyiben kizárólag energetikai hasznosítás valósul meg) a felszín alatti vízkészletek megóvása elsődleges feladat: amennyiben a visszasajtolás, illetve egyéb technológiai követelmények betartásra kerülnek, negatív hatások nem prognosztizálhatók. Egyedüli kockázatot a nem hőpiaci viszonyokra alapuló fejlesztések jelentik. El kell kerülni, hogy megfelelő felvevőpiac nélküli területeken valósuljanak meg a termálvízre alapozott energetikai fejlesztések. Amennyiben a termálvizek nem csak energetikai céllal kerülnek kitermelésre és hasznosításra, a felszíni elhelyezés már jelentős kockázatokat hordoz magában (ld. előző oldalon).

A prioritáson belül önálló intézkedéscsoport lett tervezve a vízgazdálkodás, vízvisszatartás fejlesztése érdekében. Megfogalmazásra került a megyei és települési vízkárelhárítási tervek, programok támogatása. A helyzetelemzés és a többi tervezett intézkedés (illetve az országos stratégiai tervezési háttér) ismeretében, a kárelhárítási szemlélet helyett, indokoltabb lenne Integrált Települési Vízgazdálkodási

Tervek (ITVT) készítése, amelyek a kárelhárítás mellett, valamennyi vízgazdálkodási ágazat tevékenységeit össze tudja hangolni a településeken belül.

A csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése (amennyiben vízvisszatartással együttesen valósul meg) maximálisan szolgálja a vízvédelmi szempontokat, különösen előremutató, hogy a lakossági csapadékvíz gyűjtés és hasznosítás is szerepel a tervezett intézkedések között. A csapadékvizek területen tartása és hasznosítása kapcsán a dokumentum jól azonosította a lehetséges beavatkozási célterületeket.

A szennyvízkezelés fejlesztése egyértelmű javító hatással rendelkezik, különösen a fejlesztések fókuszába kerülő kistelepülések és tanyás térségek esetében, ahol az eddigi gyakorlat szerint – nagyobb részt – elszikkadó szennyvíz megfelelő tisztítása valósulhat meg. Ez elsősorban a felszín alatti vizek minőségi paramétereit javítja. Ugyanakkor törekedni kell arra, hogy a **megfelelően megtisztított víz ne kerüljön elvezetésre a területről, lehetőség szerint helyben hasznosuljon, annak érdekében, hogy a természetes vizek mennyiségi állapota se romoljon tovább.** Az ivóvíz szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a hálózati veszteségek csökkentésén keresztül, jelentősen mérsékelhető a felszín alatti vízkészletek mennyiségi állapotát érő negatív hatás (amennyiben felszín alatti vízkészletre támaszkodik a szolgáltatás).

Az élővizek revitalizációját támogató intézkedések, valamint a bányatavak rekultivációja minden esetben javítja az érintett víztestek állapotát, ezért környezeti szempontból támogatandók. A kavicsbányászathoz kapcsolódó tavak rekultivációját úgy kell tervezni és kivitelezni, hogy a jóléti funkciók mellett, a felszín alatti víztestek mennyiségi állapota is javuljon (csökkenjen a fokozott párologtatás hatására a talajvizek lecsapolását okozó hatás).

A hulladékgazdálkodással (szelektív gyűjtés kiszélesítése, fejlesztése, illegális lerakások felszámolása) kapcsolatos intézkedések jellemzően a potenciális vízszennyező anyagok környezetbe jutását, illetve a már vízgyűjtő területeken található szennyező anyagok eltávolítását célozza, tehát egyértelműen javító hatásúak a vizek állapotára.

Javasoljuk, hogy az elérhető legnagyobb környezeti haszon érdekében a csapadékvíz-gazdálkodás, vízvisszatartás intézkedései legyenek összekapcsolva a zöldfelületek vízellátásával, öntözésével. A barnamezős beruházások esetében törekedni kell az újrahazsnosítás során a lehető legnagyobb mértékű zöldfelület kialakítására, és a vízvisszatartáson alapuló csapadékvíz-gazdálkodásra.

A termásvízhasznosítás és geotermális energiához kapcsolódó fejlesztések esetében javasoljuk, hogy csak olyan energetikai fejlesztés valósulhasson meg, amelynek a hőpiaca előzetesen fel lett térképezve, s a kiépített kapacitás teljes mértékben ki lesz használva.

Javasoljuk, hogy vízkárelhárítási tervek helyett Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervek (ITVT) támogatása valósuljon meg a Program keretein belül.

A szennyvíztisztítás fejlesztése során, ahol lehetséges a természetközeli tisztítási módok alkalmazásának lehetősége is vizsgálatra kerüljön, a tisztított szennyvíz helyben hasznosítása érdekében, fókuszálva a kistelepülésekre és tanyás térségekre, valamint a Homokhátság területére.

VI.4.3 A levegőt érintő hatások, következmények

Összességében megállapítható, hogy a levegőtisztaság-védelem nem minősül hangsúlyosnak a Programban. Célzottan e területre irányuló fejlesztéseket csak a Program negyedik prioritása alatt szereplő „Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása” intézkedés egyik beavatkozása („Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem”) tartalmaz. E rész alapvetően három fejlesztési irányt tart indokoltnak, egyrészt a közlekedési eredetű kibocsátások mérséklését, másrészt a különböző rendeltetésű pontszerű létesítményekből származó poremisszió csökkentését, harmadrészt a különböző eredetű szagmissziók mérséklését. A felsorolt három cél közül a Program kizárólag a közlekedési eredetű károsanyag-kibocsátás csökkentése esetében vázolja annak lehetséges eszközeit, így az e-mobilitás térnyerését, továbbá a nulla, vagy alacsony emissziós tömegközlekedés megteremtését, amelyek valóban képesek lehetnek érdemben hozzájárulni a települési levegőminőség javulásához.

Javasoljuk a levegőminőség javítására irányuló beavatkozási irányok leírásának kiegészítését a pontszerű létesítményekből származó por- és szagmisszió mérséklését szolgáló lehetőségek említésével (pl. legjobb elérhető technológia alkalmazása, véderdők létesítése, lakott területektől távoli elhelyezés stb.)

Az említett kifejezetten levegőminőség-védelmi célú beavatkozás mellett azonban számtalan további olyan fejlesztési irányt is tartalmaz a Program, amelyek érdemben befolyásolják a szennyezőanyag-kibocsátást, az alábbiakban ezek vázlatos áttekintését nyújtjuk.

A „**Versenyképes Pest megye: a megye több lábbon álló gazdaságának dinamizálása**” prioritás, valamint a „Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (...) komplex fejlesztése” prioritás alá tartozó „**Helyi gazdaságfejlesztés**” intézkedés alá tartozó beavatkozások többsége elméletileg kockázatot jelenthetnek a szennyezőanyag-kibocsátás és ezáltal a légszennyezettség növekedése szempontjából, hiszen eredményes megvalósításuk új ipari és szolgáltató tevékenységek megjelenését, a meglévők bővülését eredményezi. A kockázat pontos mértéke azonban nem határozható meg, hiszen a vizsgált dokumentumok alapján nem ismert, hogy pontosan milyen ágazatba tartozó, milyen volumenű tevékenységek megjelenésére, bővülésére lehet számítani. Mindazonáltal **feltételezzük, hogy csak a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő, szükség esetén környezetvédelmi engedéllyel rendelkező tevékenységek betelepülésére kerülhet sor, így az új tevékenységek minden bizonnyal nem eredményeznek a vonatkozó jogszabályokban meghatározott határértékeket meghaladó mértékű, pontszerű forrásból származó károsanyag-kibocsátást.** Nem lehet eltekinteni ugyanakkor a gazdaság növekedésével, új beruházásokkal járó forgalombővülés légszennyezőanyag-kibocsátásra gyakorolt hatásaitól sem, ami elsősorban ott **eredményezheti** – várhatóan csak kedvezőtlen időjárási helyzetben, időszakos jelleggel – a légszennyező anyagok koncentrációjára vonatkozó egészségügyi határértékek túllépését, ahol az iparterületek, logisztikai központok megközelítése a települések belterületi szakaszait (is) érintő utakon történik. A Program említett prioritásai és intézkedései alá ugyanakkor olyan beavatkozások is tartoznak, amelyekre a fenti állítások összességében kevésbé jellemzőek. Ide sorolható mindenekelőtt a „*Helyi térségi és hálózati gazdaságfejlesztés*”, amely elsősorban a mérsékeltebb szállítási igényvel és ezáltal összességében alacsonyabb károsanyag-kibocsátással járó rövid ellátási, beszállítási láncok erősítésére irányul. Az „*Alkonygazdaság megtelepedésének elősegítése*” szintén nem kifogásolható levegőminőség-védelmi szempontból.

Az ipari parki fejlesztéseknél, illetve valamennyi nagyberuházást tartalmazó projekt esetében kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy azok megközelítése lehetőség szerint vasúton is megoldható legyen, de semmiképpen se a környező települések belterületein keresztül valósuljon meg.

A turizmus ösztönzése levegőminőségi szempontból szintén döntően a növekvő közúti forgalomra visszavezethetően jelenthet potenciális veszélyforrást, annak mértéke azonban a turisztikai desztinációk ismertségétől, a turizmus típusától függően jelentős eltéréseket mutathat. A jelentős vendégforgalommal jellemezhető településeken, térségekben, leginkább a Duna-kanyarban már napjainkban is többé-kevésbé rendszeresen előfordulnak közlekedési torlódások, ami – persze időszakos jelleggel – jelentős szennyezőanyag-kibocsátással jár.

Javasoljuk, hogy a már jelenleg is jelentős vendégforgalommal jellemezhető térségekben a közlekedési eredetű szennyezőanyag-kibocsátás mérséklése (és a közlekedésbiztonság javítása) érdekében élvezzen prioritást a közösségi közlekedés adottságainak – turizmus igényeihez igazított – fejlesztése, továbbá induljanak kampányok az érintett térségek közösségi közlekedéssel történő megközelítésének ösztönzésére.

A szintén az első két prioritás alatt megjelenő mezőgazdasági termelés estében – ahogy arra a Program korábban hivatkozott levegőminőségi fejezete is felhívja a figyelmet – elsősorban a szántóföldek kiporzása, illetve az esetleges bűzhatások idézhetnek elő levegőminőségi problémát. Ezek mértékét mindenekelőtt a lehetőség szerinti folyamatos talajborítással, megfelelően alkalmazott és időzített művelési eljárásokkal lehet mérsékelni, teljeskörű megszüntetésük azonban nem reális.

Az **„Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritás** alatt szereplő intézkedések és beavatkozások között több olyan akad, amelyek kedvező irányban befolyásolják a települési levegő minőségét. Egyrészt **valamennyi olyan beavatkozás, amely az egyéni motorizált közlekedés visszaszorítását célozza (közösségi közlekedés, kerékpáros infrastruktúra fejlesztése), a közúti forgalom és ezáltal közlekedési eredetű károsanyag-kibocsátás mérséklését eredményezi.** Az áruszállításon belül a vasút térnyerése a közúti fuvarozáshoz képest a fajlagos kibocsátások mérséklése révén nem elsősorban a települési levegőminőség javulásához, hanem általában véve a közlekedési eredetű károsanyag-emisszió mérsékléséhez járul hozzá. Ez utóbbi további fokozásában szintén lényeges szerepet kap a gépjármű-állomány korszerűsítése, az alacsony kibocsátású járművek arányának növekedése, amelyen belül a **települési levegőminőség-védelem szempontjából kitüntetett jelentőséggel bír az elektromos meghajtású járműállomány bővítése,** amely azonban a Program közlekedésfejlesztési elképzeléseit összegző prioritásban egyáltalán nem kap helyet, említés szintjén az „Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért” prioritás alatt jelenik meg. Ennek minden bizonnyal az az oka, hogy a vizsgált prioritás kifejezetten a közlekedési infrastruktúra-hálózatok fejlesztésére koncentrál, állapotunk szerint ugyanakkor az e-töltőhálózat kiépítése mindenképpen említést érdemelne és helyet kaphatna e fejezetbe is. A **közúthálózat fejlesztésére, különösen bővítésére irányuló beavatkozásokkal kapcsolatban nem lehet eltekinteni attól, hogy azok potenciálisan a forgalom növekedését eredményezhetik,** ami értelemszerűen a közlekedési eredetű károsanyag-kibocsátások emelkedéséhez vezethet. Amennyiben azonban a **közúthálózat fejlesztése lakott településrészek elkerülésére irányul,** úgy a forgalom elterelése révén **az érintett település légszennyezettségi jellemzői egyértelműen**

javulhatnak. Mindez csak a konkrét beruházások részletes, a tervezett nyomvonalra is kiterjedő ismeretében dönthető el.

Javasoljuk a közlekedés elektrifikációját elősegítő fejlesztéseket (pl. e-töltőállomások kiépítése, elektromos meghajtású gépjárművek beszerzésének ösztönzése) is megjeleníteni a Programban.

Javasoljuk, hogy a közúthálózat-fejlesztésre irányuló beruházások előkészítése keretében készüljenek forgalomszámláláson és modellezésen alapuló részletes számítások arra vonatkozóan, hogy a fejlesztéssel érintett térség egészében – azaz nem csak az érintett szakaszon – miként változik várhatóan az összesített gépjármű-forgalom.

A Program valamennyi prioritása közül az **„Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért”** prioritás intézkedései és beavatkozásai képesek a legnagyobb, de természetesen nem azonos mértékben javítani a megye településeinek levegőminőségi jellemzőit. A kifejezetten levegőminőségi célokat is tartalmazó **„Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem”** beavatkozásról jelen fejezet legelején már tettünk említést, ugyanakkor érdemes hangsúlyozni, hogy az e beavatkozást magában foglaló intézkedés (**Természeti területek és értékek megóvása élhető települési környezet kialakítása**) – a zöldterületek védelme, mennyiségi és minőségi fejlesztése és ezáltal a növényzet szennyezésmegkötő-képességének „kihasználása”, ilyen irányú ökoszisztéma-szolgáltatásának fokozása révén – teljes egészében hozzájárul a települések levegőminőségének javításához. Az **„Energiahatékonyság növelése, a CO₂ kibocsátás csökkentése”** intézkedés **energiahatékonyság-növelésre és megújulóenergia-használatra irányuló beavatkozásai levegőminőségvédelmi szempontból egyértelműen kedvezőek**, hiszen a felhasznált fosszilis (és biomassza-alapú) energiahordozók elégetéséből származó károsanyag-kibocsátás mérséklését eredményezik. Levegőminőség-védelmi szempontból kifejezetten kedvező, hogy az egyes megújulóenergia-típusok között a magas szállópor-szennyezettséget eredményező biomassza felhasználását – a nap-és geotermális energiával szemben – nem minősíti prioritásnak a Program, igaz nem is tesz említést annak káros hatásairól. Ez annak fényében figyelemreméltó, hogy a biomassza fűtési célú felhasználása a megye – elsősorban alacsonyabb jövedelemmel bíró – településein napjainkban is elterjedt gyakorlat, ami a téli időszakban továbbra is komoly környezetegészségügyi problémát jelent.

Javasoljuk, hogy a Program „Energiahatékonyság növelése, a CO₂ kibocsátás csökkentése” intézkedése keretében több helyen ösztönzött megújulóenergia-felhasználással kapcsolatban hangsúlyozza a Program, hogy a biomassza fűtési célú hasznosítását kizárólag korszerű, magas hatékonyságú tüzelőberendezések alkalmazása esetében támogatja.

Javasoljuk az energiahatékonysági célú szemléletformáláson belül önálló tematikaként megjeleníteni a hatékony, alacsony kibocsátással járó biomassza-alapú fűtési lehetőségek megismertetését.

A **„Vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése”** intézkedés alá sorolt intézkedések és beavatkozások levegőminőségi szempontból kevésbé bírnak jelentőséggel. Mindazonáltal a növényfedettség intenzitásának növelése a **„Természeti területek és értékek megóvása élhető települési környezet kialakítása”** intézkedésnél leírt kedvező hatással járhatnak. A tervezett **hulladékgazdálkodási intézkedés** döntően a keletkező hulladékok újrafelhasználását, újrahasznosítását lehetővé tevő adottságok javítására irányul, aminek következtében csökkenhet a hulladékégetőműbe kerülő hulladékok aránya. Az intézkedésen **belül a legnagyobb mértékű települési légszennyezettség-javulás a kerti zöld**

hulladékok hasznosításának bővítésétől várható. Bár e hulladékáram égetését jogszabályi rendelkezések tiltják, az továbbra is széleskörben elterjedtnek tekinthető a megye településein, időszakosan és lokálisan hozzájárulva a vonatkozó egészségügyi határértékek túllépéséhez. Ugyanakkor a zöldhulladék szervezett gyűjtése, a gyűjtőjáratok üzemanyag-felhasználása révén maga is szennyezőanyag-kibocsátással jár, így mindenképpen támogatjuk, hogy a Program inkább a helyi szintű megoldásokat, így a kerti komposztálás ösztönzését tekinti prioritásnak.

Az **„Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése”** prioritás alatt megfogalmazott intézkedések és beavatkozások nem gyakorolnak hatást a települési levegő minőségére. Ugyanakkor a levegőminőség kontextusában mindenképpen szót érdemel, hogy környezetegészségügyi hatásbecslések szerint évente mintegy 7000-12000 többlet halálesetet lehet országosan a légszennyezettség, azon belül a szállópor-szennyezettség terhére írni. E jelentős betegségteher megelőzésében, illetve a légszennyezettségre visszavezethető krónikus betegségek kezelésében jelentős feladat hárul az egészségügyi ellátótrendszerre, amelynek Program által is ösztönzött fejlesztése így kapcsolatba hozható a levegőminőségvédelmi problémakörrel is.

VI.4.4 A zaj- és rezgés tekintetében várható hatások, következmények

Előljáróban érdemes említeni, hogy a zaj- és rezgés a légszennyezés után ma már a legtöbb panaszt okozó környezeti ártalom, amelynek települési környezetben különösen nagy a jelentősége, nem is beszélve annak jelentős egészségkárosító hatásairól. A levegőminőség-védelemhez hasonlóan, a **zaj- és rezgés elleni védelem** esetében is megállapítható, hogy azok ugyan nem kifejezetten hangsúlyosak a Programban, de a *„Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása”* intézkedés *„Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem”* beavatkozásán belül **megjelennek célzottan e környezetvédelmi szakterületet érintő fejlesztési elképzelések is. Előremutató, hogy ezek nem csak a „csővégi” megoldást képviselő telepítését foglalják magában, hanem több megalapozó, megelőző jellegű fejlesztést is** (pl. zajtérképezés, zajártalom csökkentésére irányuló forgalomszervezési és településtervezési megoldások alkalmazása). A dokumentum külön nevesíti a Ferihegyi Gazdasági Övezetet, mint a zaj- és rezgés terhelés szempontjából kiemelten veszélyeztetett térséget, a jelentkező kihívás kezelésére **zajcsökkentő műszaki megoldások** vonatkozóan ugyanakkor csak meglehetősen elnagyolt, inkább céljellegű megoldást kínál: *„racionálisan kidolgozott zajcsökkentő eljárások további bevezetését”,* amelyek várható eredményessége a rendelkezésre álló információ alapján nem ítélné meg, magának a célnak a deklarációja ugyanakkor reményt keltő.

A Program amúgy több olyan fejlesztési irányt is tartalmaz, még, ha nem is nagy számban, amelyek a lokális zajterhelés emelkedéséhez vezethetnek, az ezek elleni védelem pedig mindenképpen szerepet kell, hogy kapjon a beruházások megvalósítása során. A **zaj- és rezgésterhelés fokozódását** a Program intézkedései közül **mindenekelőtt néhány** – döntően új vasútvonalak, utak létesítésére, illetve minőségük javítására és ezáltal forgalmuk növelésére, továbbá logisztikai központok kialakítására irányuló – **közlekedésfejlesztési projekt válthatja ki, de lokális jelleggel az ipari termelés bővítése, logisztikai központok kialakítása, továbbá a turisztikai attrakciók fejlesztése is járhatnak is ilyen hatással.** Ez utóbbiak által kiváltott fokozott mértékű zaj- és rezgésterhelés szintén a forgalom bővülésére vezethető vissza. E kiváltott hatás mértéke azonban a Program tervezési szintjének megfelelő információ-részletezettség alapján nem állapítható meg. Mindazonáltal a vizsgált dokumentumokban szereplő közlekedésfejlesztési irányok között több olyan is található (pl. kerékpáros, illetve közösségi közlekedési infrastruktúra bővítése, települési

elkerülő utak létesítése), amelyek vagy közvetlenül, a közlekedési forgalom lakott helyektől való eltérítése révén, vagy közvetve, az egyéni motorizált közlekedés volumenének mérséklése által a zaj- és rezgésterhelés mérsékléséhez vezethetnek. Szintén említést érdemel, hogy a zajcsökkentő műszaki megoldások mellett a többszintű növényzet, nagyobb kiterjedésű fás-bokros területek létesítése szintén hatékony segítséget jelentenek a zajterhelés mérséklésére, így zajvédelmi szempontból is támogatjuk a Program a „Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése” intézkedés keretében megfogalmazott ilyen irányú beavatkozásait. Összességében tehát megállapítható, hogy a **közlekedésfejlesztési területet leszámítva, a Programban foglalt egyéb beavatkozási irányok megvalósítása várhatóan csak az építkezési fázisban jár az érintett területek zaj- és rezgésterhelésének átmeneti növekedésével.**

Javasoljuk, hogy lakott területeken, vagy azok közelében új vonalas közlekedési infrastruktúra-hálózatok, logisztikai központok kiépítéséhez kapcsolódóan a zaj- és rezgés elleni védelemre irányuló jogszabályi előírásokon túlmenően, többszintű növényzet, véderdő telepítésével, további kiegészítő beruházásokra kerüljön sor.

VI.4.5 Az élővilágot, a biológiai sokféleséget, természeti rendszereket, ökoszisztéma szolgáltatásokat érintő hatások, következmények

A Program tervezése során – a dokumentum tervhierarchiában elfoglalt helyének megfelelően – nem feladat a tervezett intézkedések projektszintű programozása, sem az intézkedések helyszíneinek konkrét megjelölése. Éppen ezért az egyes élőhelyek, ökoszisztéma szolgáltatások konkrét érintettsége, hatásoknak történő kitétsége sem határozható meg pontosan. A Megyében a helyi adottságoknak köszönhetően számos élőhelytípus előfordul. Ezek közül ki kell emelni a **Duna árterét, ártéri ligeterdőt, vizes élőhelyeket, a megye déli részét érintő Homokhátságot, jelentősebb vízfolyásokat** (Duna, Ipoly, Galga, Tápió), a hegyvidéki patakok (Bükkös-patak, Dera-patak, Hosszúrégi-patak, Szentlászlói-patak, Csarna-patak). A Dunántúli-dombság (Völgyeség, Tolnai-hegyhát, Külső-Somogy, Szekszárdi-dombság) élőhelyeit, illetve a Homokhátság sajátos **buckaközi vízhez kötött élőhelyei lehetnek fokozottan érintettek**. Alföldi, alacsony fásultságú terület révén, a **gyepek érintettsége is jelentős**. A természetes növénytakaró és a talajviszonyok tekintetében a megye középső része erősen differenciált, a délkeleti területen az alföldi flóraelemek viszonylag összefüggő területet foglalnak el. Az északnyugati hegyvidéki terület potenciális erdőtársulásai a cseres kocsánytalan tölgyesek, a gyertyános kocsánytalan tölgyesek, a tölgy-kőris-szil ligeterdők és a karsztbokorerdők. Jelentős felületen találunk sztyeppréteket. Az erdőgazdasági területeken vegyeskorú keménylombos és fenyőerdők díszlenek. Az alföldi területek potenciális erdőtársulásai között a gyöngyvirágos tölgyesek, a borókás-nyárasok, az alföldi gyertyános tölgyesek és tölgy-kőris-szil ligeterdők az elterjedtebbek. Jelentős felületeket borítanak nyílt társulások. A Dunától nyugatra sajátos színfoltot képviselnek a Tétényi-fennsík főbb potenciális erdőtársulásai, a karsztbokorerdők és a tatárjuharos tölgyesek. A nyílt társulások között elterjedtek a sziklagyepek és a pusztafüves lejtős sztyepprétek.

Két sajátos élőhely, ökoszisztéma érintettségét kell még említeni: a mezőgazdasági ökoszisztémák, illetve a lakott területek azon élőhelyeit, amelyek tolerálják és használják ezt az életteret (települési zöldterületek, parkok, kertek, zöldtetők, út menti élőhelyek, városi vizes élőhelyek). Az agroökoszisztémák közül ki kell emelni a sövények, fasorok, mezsgyék, szegélyek és parlagok szerepét, amelyek tudatos használatával, fejlesztésével **életben lehet tartani az ökológiai folyosók rendszerét.**

Az élőhelyeket, élővilágot, ökoszisztéma szolgáltatások általánosságban az alábbi terhelő folyamatok érhetik, jellemzően infrastrukturális fejlesztések során, ezek közül is kiemelve a vonalas közlekedési létesítményeket, nagyobb telephelyeket.

Az élőhely-fragmentáció, elszigetelődés: Az újonnan épített utak, vonalas létesítmények élővilágra gyakorolt hatásai közül az élőhely-fragmentáció nevezhető a legjelentősebbnek. Az úthálózat fejlesztése során óhatatlanul szükségessé válnak olyan beruházások, amelyek esetében egy nagy, összefüggő élőhely mérete csökken és több darabra osztozik. Az élőhely pusztulása után kis, szétszórt darabjai fennmaradhatnak, amelyeket a közöttük lévő alkalmatlan élőhelyek (utak, infrastrukturális elemek) izolálnak egymástól. **A vonalas létesítményeken keresztül történő átjárhatóság (pl. vadátjáró) biztosítása csak csökkenti a káros hatás mértékét, azonban teljes mértékben megszüntetni nem tudja.** Amennyiben a vonalas létesítmény egy adott faj helyi élőhelye és a korábbi szaporodási helye között létesül, akár **fajvesztés is előfordulhat az élőhelyen.**

Zavarás: A várható zavarást két szempontból lehet értékelni: az építés okozta zavarás, és a későbbi rendszeres üzemelés okozta zavarás (műszaki kialakítás módja és az üzemeltetés módja). Az építés közvetlen zavaró hatása a már meglévő útpályára és annak keskeny szegélyező sávjára korlátozódik. Az építés következtében bekövetkező zavarás mértéke nagyban függ a tevékenységek idejének megválasztásától, a helytelen időben végzett cserjeirtás pl. a fészkelő madarak számára káros, míg a nedves mélyedéseken végzett földmunka az ott szaporodó kétélűtűkre. Az építési és üzemelési feltételek szabályozása nem tárgya a nagytávú terv és hosszú távú program készítésének, arra ettől független jogszabályi és hatósági eszközök állnak rendelkezésre. **Az üzemeltetés vagy az általa generált tevékenységek (pl. vízi turizmus) nagyfokú zavarással járhatnak, amennyiben egy eleve már beszűkült élőhelyen vagy annak közvetlen közelében valósul meg.**

Szennyeződések: Jellemzően közlekedési hálózatokról származó szennyezőanyagok (pl. olajszármazékok, nehézfémek), melyek valamilyen áthalmozás (szél, víz) útján kerülnek a közelben lévő élőhelyekre. A megye területén előforduló termálvízhasznosítás eredményeként, vízhez köthető élőhelyek nagyfokú hő- és sóterhelésnek vannak kitéve, a használt termálvizek felszíni elhelyezésének következtében.

A területfoglalás, mint terhelő tényező, részletesebben a védett területeket érő hatások vizsgálatánál kerül bemutatásra.

Az élőhelyeket terhelő hatások az alábbi prioritások és intézkedéseik esetében képzelhető el:

Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása

Vállalkozások telephely feltételeinek javítása

Üzleti környezet fejlesztése

Életmód, egészségipar és alkonygazdaság fejlesztése

Turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése

Gödi Különleges Gazdasági Övezet integrált fejlesztése

Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (...) komplex fejlesztése

Ipari park fejlesztés és vállalkozások telephely feltételeinek javítása

Turizmus fejlesztése

A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása

Járásközpont települések komplex fenntartható fejlesztése

Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében

*Nemzetközi közúti kapcsolatok fejlesztése
Nemzetközi vasúti kapcsolatok fejlesztése
Duna szerepének erősítése a nemzetközi szállítmányozásban
Elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése
Kistérségi és járási központok elérhetőségének javítása
Közutak fejlesztése
Nemzetközi és országos kerékpáros kapcsolatok fejlesztése*

A terhelő hatások számbavétele mellett meg kell említeni, hogy a Programban több intézkedés is elősegíti az élőhelyek fennmaradását, sőt az ***Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért*** prioritás intézkedéseinek döntő többsége közvetett vagy közvetlen módon javító hatású lehet. Azt is meg kell említeni, hogy számos – egyébként terhelő – intézkedés kapcsán megfogalmazásra kerültek a Programban olyan elemek, amelyek mérséklik az élőhelyeket, ökoszisztémaszolgáltatásokat érő negatív hatásokat.

A Stratégiai Környezeti Vizsgálat alapján olyan javaslatok kerültek megfogalmazásra, amelyek fokozhatják az egyébként pozitív intézkedések hatékonyságát, illetve tovább mérséklik a terhelő hatásokat.

Javasoljuk, hogy amennyiben nincs lehetőség a beruházások barnamezős területen történő elhelyezésére, akkor kizárólag a védett, védelemre érdemes, értékes természeti területektől, ökológiai folyosóktól megfelelő védőtávolságban valósuljanak meg. Vonalas létesítmények esetében a nyomvonal tervezésekor szintén kerülni kell a védett területeket, az élőhelyek védelme érdekében. A fragmentáció hatásainak csökkentése érdekében vadátjárók létesítése javasolt, amelyek elhelyezkedésével kapcsolatosan, az élőhelyek közti mozgásokat ismerő természetvédelmi őrök, illetve a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóság egyéb szakembereinek bevonása javasolt. Az új kerékpáros útvonalak kijelölésénél a meglévő érzékeny, értékes élőhelyek elhelyezkedését figyelembe kell venni, a lehető legnagyobb mértékben kell mérsékelni a zavaró hatásokat. A feltételeket körültekintő vonalvezetés kialakításával lehet javítani. A vízi, vízparti ökoszisztémák megóvása, fennmaradása különösen fontos feladat a felszíni vizeket érintő fejlesztéseknél.

A meglévő erdőterületek érintettsége nem javasolt a fejlesztések által. Amennyiben a tervezés során erdőterületek érintettsége merül fel, javasolt az erdészeti hatóság bevonása az előkészítésbe.

Amennyiben lehetséges, a vonalas létesítmények, telephelyek fejlesztését ki kell egészíteni védőerdősávok telepítésével, amelyek kiegészíthetik az ökológiai folyosók szerepköreit. Valamennyi jelentős infrastrukturális fejlesztés esetében javasolt a zöldfelületek arányának növelése, fejlesztése.

VI.4.6 A védett természeti területeket és Natura 2000 területeket érintő hatások, következmények

Egy megyei területfejlesztési program várható hatásaira vonatkozó vizsgálat természetesen korántsem lehet olyan mélységű és részletezettségű, mint akár egy települési szintű rendezési terv vagy akár egy konkrét beruházás esetében. A megyei területfejlesztési program alapvető elveket rögzít és tag prioritásokat, azok részeként megyei szintű beavatkozástípusokat határoz meg, amelyek a továbbtervezés az egyes települési szintű projektek tervezése és konkrét egyes fejlesztések, beruházások során érvényesítendőek. A Program a 2021-2027 közötti fejlesztések számára keretül és iránymutatásul szolgál a várostérségek és a megyei települések részére. E szerepéből következően olyan konkrét és területileg pontosan beazonosítható javaslatokat egyáltalán nem tartalmaz (ez nem is feladata), amelyek esetében tételesen vizsgálható lenne a Natura 2000 területek érintettsége, illetve a rájuk gyakorolt várható hatás. A Natura 2000 területek kihirdetése helyrajzi szám pontossággal történt meg, ugyanakkor a Program megyei, térségi szintű prioritásai nem készültek, nem is készülhetek ilyen mélységben, illetve léptékben. Az egyes prioritások a hozzájuk rendelt beavatkozások pontos földrajzi beazonosítása ebben a tervezési fázisban nem lehetséges. A várható hatások tételes előrejelzésére és megbecsülésére a részletes projekt-szintű tervezés keretében lesz lehetőség, az egyes települési projektek előkészítése keretében. Jelenleg a védett területekre gyakorolt hatások is csak legfeljebb közvetett módon vizsgálhatók és értékelhetők. Összefoglalva tehát a megszokott Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése nem tekinthető reálisnak, hiszen az érintettség meghatározásához a pontos projekt szinten felmerülő nyomvonalas változatok és pontos beruházási területek rendelkezésre állására volna szükség, ami nyilvánvalóan későbbi tervfázisokban történik meg. A projekt szintű Natura 2000 hatásbecslés a környezeti hatásvizsgálati eljárásán belül kerül lefolytatásra, amely során a részletes helyszíni bejárásra alapozott szakértői dokumentáció alapján állapítható meg a fenti hatások mértéke, illetve azok hatása a közösségű jelentőségű élőhelyekre, valamint az állat és növényfajokra.

Pest megyében a Natura 2000 hálózat területei részben a már meglévő védett területekkel átfedésben kerültek kijelölésre. Akárcsak a védett természeti területek esetében, itt is kerültek meghatározásra olyan Natura 2000 területek, amelyek több foltból állnak, mozaikosak.

A területfoglalás a védett területeken és a Natura 2000 területeken jelentkező hatások legdrasztikusabb formája. Az új infrastruktúra létesítmények építéskor az igénybe vett terület, mint biológiailag aktív élőhely teljesen teljesen megszűnik. Az igénybevétel, a területfoglalás lehet ideiglenes vagy hosszútávú. Utóbbi esetben kicsi az esély arra, hogy belátható időn belül egy burkolt felületből, ipari területből újból aktív zöldfelület legyen. **A területfoglalások ezért olyan irreverzibilis változásoknak tekinthetők, amelynek nagyságát mindenképpen a minimálisra kell szorítani.** Védett területeket érintő területfoglalás, mint potenciálisan terhelő hatás a VI.4.5 fejezetben felsorolt prioritások és intézkedéseik esetében képzelhető el.

Javasoljuk, hogy amennyiben nincs lehetőség a beruházások barnamezős területen történő elhelyezésére, akkor kizárólag a védett, védelemre érdemes, értékes természeti területektől, ökológiai folyosóktól megfelelő védőtávolságban, gyenge termőhelyi adottságú földterületen, az országos, megyei területrendezési ill. a településrendezési tervekben szereplő védőövezetek betartásával valósuljanak meg. Vonalas létesítmények esetében a nyomvonal tervezésekor, szintén kerülni kell a védett területeket, az élőhelyek védelme érdekében. Az új kerékpáros útvonalak kijelölésénél a meglévő érzékeny, értékes élőhelyek elhelyezkedését figyelembe kell

venni, a lehető legnagyobb mértékben kell mérsékelni a zavaró hatásokat. A feltételeket körültekintő vonalvezetés kialakításával lehet javítani.

A turisztikai és infrastruktúra fejlesztések a természeti környezet, a természeti rendszerek, esetenként a védett természeti területek, Natura 2000 hálózatba tartozó területek fokozottabb terhelésével járhatnak. Ezekben az esetekben gondoskodni szükséges a természetvédelmi szempontból érzékeny területek fokozottabb védelméről, a megnövekvő természetvédelmi kezelési feladatok személyi és eszközfeltételeinek biztosításáról.

Natura 2000 területekre gyakorolt jelentős hatás esetén az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. Rendelet előírásai szerint is vizsgálni szükséges a tervezett tevékenységet.

Valamennyi beruházás esetén a racionális, okszerű területhasználatra kell törekedni.

Javasolt a tervezett fejlesztések, elképzelések olyan módon történő megtervezése, hogy a környezeti elemek, valamint, a táj jellege, esztétikai, természeti értékei, a tájra jellemző természeti rendszerek, és egyedi tájértékek megóvása biztosítható legyen.

Javasoljuk, hogy az agglomerációs térségben található ökológiai folyosók és az ökológiai hálózat egyéb elemeinek védelme prioritást élvezzenek bármilyen fejlesztéssel szemben, hiszen ezek biztosítják az utolsó kapcsolatot a városi élőhelyek és a természetes élőhelyek között.

A védett területek esetében valószínűsíthető egyéb hatások (élőhely-fragmentáció, zavarás, szennyeződés) és az azokkal kapcsolatos javaslatok a III.5.5 fejezetben kerülnek bemutatásra.

VI.4.7 Településeket, az épített környezetet és az épített és régészeti örökséget érintő hatások, következmények

A kulturális örökség, különösen a műemléki értékek és a régészeti örökség nem megújuló stratégiai erőforrások; megőrzésük, védelmük, fenntartható használatuk, megismerésük és megismertetésük kulcsfontosságú a jelen és a jövő nemzedékei számára. Pest megye számos kultúra, vallás és földrajzi térség találkozási övezete.

A Budapest – Főváros Kormányhivatala Műemlékvédelmi és Régészeti Örökségvédelmi Szakigazgatási Szerve (KÖH) által üzemeltett közhiteles régészeti lelőhely nyilvántartásban 4761 azonosított **régészeti lelőhely** szerepel, amelyek ex lege a kulturális örökségről szóló a 2001. évi LXIV. törvény alapján általános régészeti védelem alatt állnak. Ezekben belül 84 darab egyedileg, jogszabály által külön védett régészeti lelőhely található. Az 1996. évi LIII. természetvédelmi törvény alapján közel kétszáz lelőhely ex lege természetvédelmi terület hatálya alá esik. Pest megye területén **világörökségi, világörökség-várományos**²

---

² A Nemzeti Erőforrás Minisztériumának Koordinációs Főosztálya és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) 2011-ben a Pest megyei települések közül a „Világörökség és világörökség-várományos terület övezete” által érintett településként jelölte meg az alábbi településeket: Budakalász, Dunabogdány, Dunakeszi, Göd, Kisoroszi, Leányfalú, Százhalombatta, Szentendre, Szigetmonostor, Szigetújfalu, Szob, Tahitótfalu, Vác, Verőce, Visegrád.

és történeti települési terület³ is található. Világörökség-várományos terület a római LIMES védvonal létesítményei által érintett területek, valamint a Dunakanyar kultúrtáj területe.

A helyi építészeti örökség értékeinek feltárása, számbavétele, védetté nyilvánítása, fenntartása, fejlesztése, őrzése, védelmének biztosítása az épített környezet alakításáról szóló 1997. évi LXXVIII. tv. alapján a települési önkormányzatok feladata.

Az épített környezet megóvása összességében kellő hangsúllyal jelenik meg a dokumentumokban. A beavatkozások ugyanakkor jelentős hatással lehetnek a települések épített környezetére, amelyek elsősorban a fizikai létesítmények, infrastruktúrák építése, korszerűsítése, azok megjelenése, települési feltárulása, valamint a megvalósult létesítmények üzemeltetése, a kapcsolódó infrastruktúrák működése révén érvényesülnek. A beépítettség fokozódásával degradálódhatnak a védett zöldfelületi elemek, ex lege védett elemek, valamint a hagyományos épített környezet, a kulturális örökség, a műemléki és a régészeti értékek egyaránt.

Rendkívül fontos, hogy fennmaradjon a természeti táj, valamint az épített környezet összhangja és minél kevesebb természetes, természetközeli állapotú területet vegyenek igénybe a fejlesztések. A Programban a beépítettség minimalizálásának igénye mellett ki kell emelni a hagyományos településszerkezetek megőrzését, az épített környezet és a régészeti értékek védelmét.

Az épített és települési környezet védelme érdekében meg kell teremteni a kulturális és műemléki örökség értékalapú, integrált és innovatív városrehabilitációs feltételeit.

Minden beruháznál - különösen a jelentősebb beruházásoknál, így pl. a műszaki infrastrukturális beruházások egyedi tervezésénél és engedélyezésénél - a műemléki és régészeti területek vagy lelőhelyek érintettségét, a kulturális örökségvédelem, a régészeti értékek érdekeit mindig figyelembe kell venni. Mindezt érintettség esetén - és ha a jogszabály előírja, régész szakértő bevonásával - az egyedi engedélyezéseknél elkészítendő régészeti hatásbecslésekben, hatáselemzésekben kell vizsgálni és értékelni.

A „Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása” prioritást érintő intézkedések és beavatkozások között a vállalkozói, ipari, kereskedelmi és technológiai parkok, inkubátor-, és szolgáltatóházak létesítése (P1.1.f.), valamint a területi fókuszú gazdaságfejlesztés (P1-3 intézkedés) két beavatkozása jár a legnagyobb környezeti hatással. Ha ezeket a fejlesztéseket a környezetvédelem, a fenntartható fejlődés elveinek figyelembevételével valósítják meg, minimalizálhatók a környezeti károk. Új iparterületek, ipari, logisztikai parkok létesítésénél minden esetben a barnamezős beruházásokat kell előnyben részesíteni. Az ilyen jellegű fejlesztéseknél összességében elsősorban területfoglalással kell számolni, valamint esetenként a zöld infrastruktúra megbontására és a beépített területek növekedésére is számítani kell. Fontos, hogy az új beruházásokban ne sérüljenek az épített környezet értékes elemei és a kulturális örökség. Előfordul, hogy a gazdaságfejlesztési céllal megvalósított

---

³ A KÖH a Pest megyei települések közül a „Történeti települési terület övezet” által érintett településként jelölte meg az alábbi településeket: Abony, Aszód, Biatorbágy, Budakeszi, Cegléd, Dabas, Érd, Fót, Gomba, Göd, Gyömrő, Kiskunlacháza, Márianosztra, Nagybörzsöny, Nagykőrös, Ócsa, Páty, Pécel, Pilis, Pilisszentkereszt, Pomáz, Ráckeve, Süllyás, Százhalombatta, Szentendre, Tápiószéle, Tura, Vác, Visegrád, Zsámbék.

beruházások nem érik el céljukat, miközben ennek ellenére környezeti konfliktusokat, problémákat okoznak. Ezeket a végeredményben felesleges beruházásokat **a jelenleginél megalapozottabb stratégiákkal, költség-haszon elemzésekkel, valamint jobb kiválasztási rendszerrel** lehet megelőzni.

A tervezett fejlesztéseket minden esetben az örökségvédelmi érdekeknek és követelményeknek megfelelően kell megvalósítani, hiszen az épített, természeti, kulturális és régészeti örökség hosszú távon csak így őrizhető meg a piaci-gazdasági érdekekkel szemben.

Meglévő és új létesítmények fejlesztésénél az épített környezet szempontjából kedvező hatások elérése érdekében mindenképpen szükséges a rendelkezésre álló települési arculati kézikönyvek, településképi rendeletek által megfogalmazott iránymutatásokat figyelembe venni.

A meglévő, alulhasznosított épületek, gazdasági létesítmények funkcióval való megtöltését, bővítését, felújítását segíthetik elő a P1.1.b beavatkozás keretében megvalósítandó, a XXI. századi technológiai igényeit figyelembe vevő, környezetével összhangban lévő fejlesztések, iroda, termelőépület, raktárkapacitás, tároló és kiszolgáló terek létesítése és bővítése, valamint az a szemléletváltás is, hogy a nagyvállalatok a korábbi cégközpontok helyett több telephelyen, a munkavállalók lakóhelyéhez közelebbi lokációkban hoznak létre vagy bérelnek kisebb irodaterületeket.

A digitalizációt, IKT-t, okos településeket érintő fejlesztések esetében **a szükséges infrastrukturális beruházások**, az azokhoz kapcsolódó új megoldások (pl. adótornyok, légkábelek) **negatívan befolyásolhatják** a települési környezetet: ezek a létesítmények **a települési látképet, sziluettet** döntő mértékben alakíthatják át.

A turizmus fejlesztését érintő beavatkozások (P1.2.d) komplex fejlesztéseket irányoznak elő. Mindez magában foglalja a természeti látnivalók, kulturális és épített örökség - kiemelten a megyében található paloták, kastélyok, kúriák, várak, templom-, és kolostorromok -megőrzését és bemutatását lehetővé tévő infrastruktúra kiépítését, a megyei termál és gyógyvizek turisztikai hasznosítását, szálláshelyek létrehozását, a kapacitások bővítését. Mindezek jellemzően kettős előjellel jelennek meg az épített környezet vonatkozásában. **Pozitívum**, hogy **az épületállomány rehabilitációjával az örökségi elemek megújítása mellett lehetőség adódik a turisztikai funkciók megteremtésére és bővítésére is.**

A fejlesztéseket minden esetben az örökségvédelem szempontjainak alárendelve kell megvalósítani és az örökségvédelemhez kapcsolódó jogszabályokat, szempontokat a gyakorlatban is következetesen alkalmazni kell. A szankcionálás helyett ugyanakkor javasolt a prevenciót szem előtt tartani.

A településeken az üresen álló ingatlanok kataszterét vagy értékataszterét a civil szervezetek, településvédők, helytörténészek, építészek, néprajzosok és lokálpatrióták bevonásával célszerű összeállítani, amelyből akár befektetők részére megyei értékportfóliót, akár pályázatokhoz kapcsolódó, azok összeállítását megkönnyítő projektadatlapot lehet készíteni. Az ingatlankataszter összeállításánál a következő szempontokra érdemes figyelemmel lenni:

- **eredeti funkció**
- **megközelíthetőség (közösségi közlekedés, személygépjármű, kerékpár, gyalogos)**
- **részletes belső és külső állapotfelmérés (először legalább szemrevételezéssel)**
- **közművesítettség mértéke, műszaki jellemzői**

- tulajdonviszonyok
- védelem szintje
- az ingatlan környezetének főbb jellemzői (pl. zöldfelületek, közlekedő terek stb.)
- az épület megújulásával szóba jöhető funkciók
- a megújuláshoz, állapot fenntartásához szükséges teendők
- a teendők felelősei
- költségbecslés, a költségviselők körének feltárása.

Az aktív turisztikai fejlesztések megvalósítása **tulajdonképpen a fenntarthatóság irányába mutat** és a tömegturizmussal szembeni ún. slow turizmus egyik megjelenési formája lehet. Az ezekhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések esetén **a beruházások tájba illeszthetőségére, az elkészült beruházások és a már meglévő elemek folyamatos fenntartására, karbantartására** kell hangsúlyt fektetni.

Negatív kockázatot hordozhat a koordinálatlan kapacitásfejlesztés, illetve a nem eléggé átgondolt módon megvalósított szálláshelyfejlesztés. A turizmus szempontjából ennek a folyamatnak azért van jelentősége, mert **korábban vonzóknak számító desztinációk – pl. Börzsöny és Dunakanyar térsége - , attrakciók válhatnak és válnak túlszűfolttá** („overtourism” jelenség), a turizmus pedig tovább fokozhatja az egyébként is túlterhelt (közlekedési, ellátási stb.) rendszerek problémáit, jelentős konfliktusokat idézve elő a helyi lakosság és a turisták között.

A turizmushoz kapcsolódó fejlesztéseknél figyelembe kell venni az adott desztináció paramétereit, „eltartóképességét”. A tömegturizmus, a látogató- és turistaforgalom mindenáron való növelése helyett az értékteremtésre kell koncentrálni, ahol a szolgáltatások milyensége, a területi dekoncentráció kerül a fókuszba.

A kulturális örökségben rejlő fejlesztési potenciál kiaknázása során a települési léptéket és fenntarthatóságot nem szabad figyelmen kívül hagyni, mert ellenkező esetben az intézkedések kontraproduktívvá válnak és kárt okoznak a települési és épített környezetben.

Hiányosságként értelmezhető, hogy a vizsgált dokumentumok a **tanyás térségekkel**, azok fentmaradásával, **épített környezetükkel, azok értékeivel** nem foglalkoznak. Erre – akár a gazdasági, akár a turizmushoz köthető – hasznosítással összefüggésben mindenképpen **nagyobb hangsúlyt kell fektetni.**

Megfontolandó a Programban definiált turisztikai térségekben ún. belépési pontok fejlesztése, amely a települések, térségek kapufunkcióját is erősíti és egy-egy ilyen „üdvözlőpont” kialakítása révén az utazók első benyomása egy rendezett településkép lesz.

Az „Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritás a megye közlekedési fejlesztéseit gyűjti csokorba. Pozitívum, hogy alapvetően **fenntarthatósági szemlélettel** közelítik meg a beavatkozásokat és tevékenységeket, azaz a **közösségi közlekedés, a kerékpáros infrastruktúra hálózatos fejlesztését** helyezi a fókuszba, amely hosszabb távon az egyéni motorizált közlekedési módok bizonyos mértékű háttérbe szorítását eredményezheti. A közlekedésfejlesztést érintő intézkedések és beavatkozások közül **a közúthálózat fejlesztésével, különösen bővítésével** kapcsolatban azonban nem lehet eltekinteni attól, hogy azok a legtöbb esetben a forgalom növekedését eredményezik, ezzel **az épületek növekvő rezgésterhelését okozhatják.** Amennyiben viszont a közúthálózat fejlesztése lakott településrészek elkerülésére, illetve hosszú kerülőút kiváltását szolgáló összekötő út létesítésére irányul, úgy a meglévő

épületállomány szempontjából mégis kedvező hatással járhat. Mindez ugyanakkor csak a konkrét beruházások részletes, a tervezett nyomvonalra is kiterjedő ismeretében dönthető el.

Új nyomvonalak kijelölésénél rendkívül fontos, hogy fennmaradjon a természeti táj, valamint az épített környezet összhangja és minél kevesebb természetes, természetközeli állapotú területet vegyenek igénybe a fejlesztések. A Programban a közlekedésfejlesztést érintő beruházások tekintetében ki kell emelni a hagyományos településszerkezetek megőrzését, az épített környezet és a régészeti értékek védelmét.

Az **„Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért” prioritásban** kaptak helyet a települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés intézkedései, beavatkozásai, amelyek jellegükből adódóan döntően befolyásolják a települések épített környezetét. Pozitív hatást válthatnak ki a **szociális városrehabilitációs beavatkozások** (P4.1.c), amelyek a fizikai környezet megújítását helyezik fókuszba, s az **épített környezet minőségi fejlesztését** eredményezik. A **települési környezet megújítása, a települési zöldfelületek növelése** (P4.2.a) magában foglalja a települési zöldterületek nagyságának növelését, minőségi javítását, az utak melletti zóldsávok kialakítását, klímaálló növényzet telepítését, valamint modern közösségi terek kialakítását. Ezek a tevékenységek a hatékony környezetgazdálkodás és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás mellett a **városökológiai (épített és természeti) értékek megóvására és fejlesztésére, valamint a korszerű tájépítészeti megoldásoknak a városi és vidéki környezet vonatkozásában történő alkalmazását is eredményezheti.** A klímabarát építészeti megoldások előnyben részesítése, a szélsőséges mikroklíma mérséklésére kiegyenlítő (kondicionáló) zöldfelületek biztosítása elősegíti az épített környezet és a települési életminőség pozitív irányú változását.

A **barnamezős területek** megyei kataszterének elkészítése kármentesítése (P4.2.d), hasznosításra történő előkészítése elősegítheti a **beépített területhez nem kapcsolódó új építési területek kijelölésének, fejlesztésének elkerülését.** Ahogy a Program is több helyen kihangsúlyozza:

A külterületeken az elhagyott majorok, régi üzemközpontok beépítése, a barnamezős beruházások élvezzenek prioritást, míg belterületen elsősorban a felhagyott telkek, telekcsoportok adott fejlesztésre való alkalmasságát szükséges első körben vizsgálni.

Az energiahatékonyság növelésére, a CO₂ kibocsátás csökkentésére irányuló intézkedések (P4.3) a települési intézmények, valamint a lakóépületek energetikai korszerűsítését támogatja. **Mindezt – különösen a védett vagy védelemre javasolt épületek esetében - az örökségvédelem elveinek és jogszabályi előírásainak figyelembevételével szükséges megvalósítani.** A mitigáció mellett ugyanakkor az adaptáció (P4.2) is szerepet kap a dokumentumokban, elősegítve a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást.

A **vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése** (P4.4) során az árvizek elleni védekezés keretében sor kerülhet **töltések kialakítására**, amely a településképet, a település feltárulását befolyásolja. **A települési vízgazdálkodást érintő beavatkozások** (csapadékvíz-elvezetés, vízvisszatartás) a települések belterületén lévő **árokrendszerek** állapotára is befolyással lehetnek.

Fontos feladat ezeknek a karbantartása, folyamatos tisztítása, amely a településképet, a települések rendezettségét is erősen meghatározza. Az árkok karbantartásánál ugyanakkor kerülendő azok lebetonozása, amelyre a lakosság figyelmét is fel kell hívni.

Az „Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése” prioritás keretében a humán közszolgáltatások fejlesztése valósul meg. Az épített környezet szempontjából az épületállomány megújítása, (energetikai) korszerűsítése pozitívan befolyásolja a települési épített környezet állapotát.

Területi fókuszú prioritástengelyként jelennek meg a P2: Szolidáris Pest megye intézkedései és beavatkozásai, amelyek a megye lemaradó járásait helyezi a fejlődés fókuszába. Az itt megfogalmazott intézkedések esetében a korábban megfogalmazott megállapítások itt is relevánsak.

VI.4.8 A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására gyakorolt hatások, következmények

Pest megye Területfejlesztési Koncepciójában megfogalmazott jövőképe értelmében „**a megye szerves és alkotó módon része a Budapest, valamint a hazai „csapágyvárosok”, a kapcsolódó megye (és ország) határon túli területek alkotta metropolisztárségnak.** ... A metropolisztárség erős márkaértékkel, kiegyensúlyozott térszerkezettel és az erőforrások hatékony felhasználására vonatkozó képességgel rendelkezik. ... A megyén belüli térségek megkülönböztető erővel bíró technológiai és gazdasági profillal rendelkeznek; a gazdasági és intézményi városközpontok fejlett vállalászási övezetet, hatékonyan összekapcsolódó városhálózatot alkotnak...Gazdasága kiegyensúlyozott, urbánus és vidéki térségeiben is több lábbon áll. Hatékonyan kihasználja a helyi adottságokra alapozható, valamint a főváros közelségéből adódó lehetőségeket; biztosítva így a kiterjedt foglalkoztatást, valamint a jövedelmek növekedését”. Ezen célok elérését elsősorban a **térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása** elnevezésű átfogó cél segíti elő, amelynek értelmében Budapest központi szerepét nem megkérdőjelezve, hanem inkább megerősítve olyan **policentrikus tér jön létre**, ahol koordinált térségfejlesztéssel, takarékos területhasználat valósul meg, az épített és környezeti értékek megóvásával és fejlesztésével pedig vonzó élettér alakul ki. Ebben a **policentrikus térben fontos szerepük van a kisvárosok és térségeik összekapcsolásának, a nagytárség és Budapest kapcsolatainak, valamint közös menedzselésének.**

Mindezek értelmében a **Program valamennyi prioritása tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek – ha csak közvetve is – hatással vannak a jelenlegi térszerkezetre, területfelhasználásra.**

Minden olyan intézkedés, beavatkozás, amely a területi kiegyenlítés, valamint a hátrányosabb helyzetű térségek és települések felzárkózása irányába hat, üdvözlendő és támogatandó. A Program intézkedései közül tipikusan a centralizált térszerkezet oldását segítik elő pl. a különböző típusú úthálózatfejlesztések, a térség turisztikai attrakcióinak szinergikus fejlesztései, valamint a közoktatás, a szociális ellátórendszer térségi lefedettségét szolgáló fejlesztései. Általánosságban kijelenthető, hogy az innovatív megoldások kedvezően és komplexen hatnak a településre, térszerkezetre (pl. az atipikus foglalkoztatási formák ösztönzése, a gazdasági tevékenységek és lakófunkciók térbeli szétválasztása, az irodák lakóhelyekhez közelebb eső területeken való kialakítása). Külön ki kell emelni térszerkezeti pozitívumként a Program intézkedései közül a közösségi terek létrehozását, a településszerkezet beépítetlen területekkel, zöldterületekkel való tagolását, a barnamezős területek újrahatszósítását célzó beavatkozásokat.

A „Szolidáris Pest megye” prioritás a megye hét lemaradó járásának komplex fejlesztését célozza, amelyek belső és/vagy külső határmenti elhelyezkedésükből fakadóan – kívül rekedve az agglomerációs gyűrűn – egyfajta belső perifériát képeznek.

A megye térszerkezetének szempontjából meghatározóak a közlekedési hálózat elemei, valamint az ökológiai hálózat területei.

A megye meglévő ökológiai hálózatának alappillérei elsődlegesen a magasan erdősült hegy- és dombvidéki területek, valamint a felszíni vízrendszer elemei, a patak- és folyóvölgyek, a hozzájuk kapcsolódó vizenyős és vízparti területekkel és ártéri erdőterületekkel.

A Program prioritásai, intézkedései és beavatkozásai nem foglalkoznak ez erdők védelmével, fenntartható hasznosításukkal. Mivel az erdőterületek a természeti-táji-településképi értékük mellett klímaadaptációs és gazdasági szerepet is betöltenek, ezért a Programot mindenképpen javasolt egészíteni az erdőket érintő intézkedésekkel, beavatkozásokkal, fókuszálva az értékes erdőterületek csökkenésének megállítására.

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése jellemzően forgalombővítő hatással és ezáltal fokozott környezetterheléssel (levegő-, zaj-, fényszennyezéssel) jár. A vonalas közlekedési infrastruktúrák fejlesztése következtében fellépő beépítés-növekedés mindenekelőtt azért problémás, mert hozzájárulhat az élőhelyek fragmentációjához.

A Budapesttel határos települések „összenövése” a fővárossal, illetve az agglomerációs övezet településeinek összeépülése növeli az urbanizált tér terjedését, ezáltal a budapesti agglomeráció térségében erőteljes a biológiailag aktív területek fogyása.

Mivel a területfelhasználás lehetőségei korlátozottak, nem fogadhatók el olyan fejlesztési elképzelések, amelyek csak értékes zöldfelületi elemek felhasználásával valósíthatók meg. A zöldfelületek megfelelő aránya, mennyisége és minősége elengedhetetlen feltétel az élhető, egészséges és fenntartható települések, térszerkezet kialakításához.

Az **„Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritás** közösségi közlekedést és kerékpáros infrastruktúrát érintő intézkedései és beavatkozásai révén új területeket lehet közösségi és kerékpáros közlekedéssel feltárni, amelyek hosszabb távon a gépkocsi-használat csökkenését is eredményezhetik. Mindez egy másik, területfelhasználási jellegű hatással is jár: **a járművek számának visszaesésével a szükséges parkolóhelyek száma is csökken, ami ezeket a területeket más célokra szabadítja fel**, így például az elvett zöldterületek „visszaépítésére” is mód nyílik, amely kedvezően hat a területhasználatra.

A tervezés során figyelembe kell venni, hogy az új kötőtpályás közlekedési vonalak az elvágó hatás minimalizálásával épüljenek ki.

Pest megye településszerkezete alapvetően eltér a többi megyétől, nagyrészt annak köszönhetően, hogy a megye nagyobb része állandó és jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti kölcsönhatásban áll a fővárossal. A megye településeinek fejlődését mind a mai napig alapvetően befolyásolta és befolyásolja a szuburbanizáció. A megye egészében érvényesülő fővárosi hatás következtében gyengébb a megye városhálózata, **a térségi-kistérségi központok térszervező funkciói kevésbé képesek érvényesülni a főváros óriási gravitációs terében.** Éppen ezért különösen fontos a policentrikus településhálózathálózat

kialakítása (P4.1), és ebben **kiemelten a járasszékhelyek funkcióinak komplex fejlesztése** (P4.1.a). Ez utóbbi beavatkozáshoz részben illeszkednek az 5. prioritás (P5: Emberközpontú Pest megye) intézkedései és beavatkozásai, amelyek települési szolgáltatások fejlesztését (pl. oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, sport stb.) helyezi a fókuszba. Ezek jellegzetessége, hogy **míg az agglomerációban a nagy demográfiai nyomás miatt keletkezik igény az ellátások bővítésére, addig az agglomeráción kívül a hosszú évtizedek óta hiányos vagy rossz minőségű infrastruktúra megújítása a cél.**

A **turisztikai fejlesztések** eredményeképpen a térségbe érkező látogatók számának növekedésével párhuzamosan az általuk kifejtett **környezetterhelés** is fokozódik, ami részben független a turisztikai termék típusától. A megyében az overtourism jelensége leginkább a Pilis-Börzsöny-Dunakanyar térségében jelentkezik, komoly problémát okozva a helyi lakosságnak

A térség turizmusát mindenképpen a fenntarthatóság, a csökkenő környezeti terhelés irányába kell elmozdítani, amelyhez komplex, a slow turizmust fókuszba helyező, a területi „szétszóródást” elősegítő, a térség közlekedési anomáliáit csökkentő, jól átgondolt fejlesztés szükséges.

VI.4.9 A táj eltartóképességéhez alkalmazkodót helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére gyakorolt hatások, következmények

A Programban a **táji értékek megőrzése, a fenntartható tájgazdálkodás** mind közvetve, mind közvetlenül, számos intézkedést és beavatkozást érint. A **táji erőforrásokkal történő fenntartható gazdálkodás az erőforrások hosszútávú megőrzéséhez vezet.** A Program a lehetőségeihez mérten összességében **figyelembe veszi a táj, a természeti környezet fenntarthatóságát és eltartóképességét.**

A fejlesztések, beavatkozások megvalósítása során minden esetben a racionális, okszerű területhasználatra kell törekedni. A környezetvédelem, táj- és természetvédelem tekintetében mindenképpen ügyelni kell a környezet és táj eltartó- és tűrőképességével, a táj terhelhetőségével való összhang biztosítására, a természeti erőforrások védelmére, degradációjuk megelőzésére, a területigények minél kisebb termőterület-kieséssel járó harmonikus összehangolására.

A területhasználat tekintetében a terület igényeinek minél kisebb termőfelület kieséssel járó harmonikus összehangolása mellett az agroökológiai adottságokhoz igazodó földhasználat, a barnamezős beruházások szorgalmazása javasolt.

Az épített környezet, valamint a régészeti örökség, továbbá a védett táj- és településképi értékek és a biodiverzitás megőrzésére új fejlesztések tervezése és megvalósítása során kiemelt figyelmet kell fordítani.

A **„Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása”** prioritás beavatkozásai és tevékenységei közül a vállalkozói, ipari, kereskedelmi és technológiai parkok, inkubátor-, és szolgáltatóházak létesítése (P1.1.f.), valamint a területi fókuszú gazdaságfejlesztés (P1-3 intézkedés) két beavatkozása jár a legnagyobb környezet-táji hatással.

Új iparterületek, ipari, logisztikai parkok létesítésénél minden esetben a barnamezős beruházásokat kell előnyben részesíteni. Amennyiben erre nincs lehetőség, akkor kizárólag a védett, védelemre érdemes, értékes természeti területektől, ökológiai folyosóktól, lakó- és

intézményterületektől megfelelő védőtávolságban, gyenge termőhelyi adottságú földterületen, az országos, megyei területrendezési, illetve a településrendezési tervekben szereplő védőövezetek szigorú betartásával lehet csak megvalósítani. Környezetterhelő ipar telepítése sem zöld, sem barnamezős beruházásként nem javasolt.

A hazai vállalatok hozzáadott értékének és termelékenységének növelése ugyan gazdaságfejlesztést eredményez, de ezekben az intézkedésekben az **endogén tényezőkre, a táji adottságokra** kiemelt hangsúlyt kell fektetni. Ezek az különösen a **mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedésének biztosítása (P1.2.b) beavatkozás** esetében jelenik meg **hangsúlyosan, kiemelve a termőföld védelmét, a biodiverzitás megőrzését, a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokat, a korábbi mezőgazdasági hagyományokat, a tájegységi sajátosságokat.**

A gazdaságfejlesztést az erőforráshatékonyság, valamint a **fenntarthatósági szempontok** figyelembevételével a **termékek/szolgáltatások egész életciklusa** során elő kell segíteni, amelyhez jó kiindulópontot adhat a **rövid ellátási láncok ösztönzése**, a vállalkozások **fenntartható technológiai transzformációja**, illetve a **körforgásos gazdasági modell adaptációja**. A területi gazdasági kiegyenlítő intézkedések ugyanakkor nem okozhatják a tájak, tájrészletek egyediségének, értékeinek degradálódását.

A turizmus tekintetében (P1.2.d) **fenntarthatósági és turisztikai szempontból különösen fontos a természetes és természetközeli élőhelyek megőrzése, a biológiai és táji sokszínűség fenntartása, valamint a táji örökség megőrzése.** A turizmushoz kapcsolódó intézkedéscsomagban egyrészt a természeti környezettel és a helyi társadalommal együtt élő, az endogén erőforrásokra alapozott turizmus került a fókuszba. A vízi, vízparti ökoszisztémák megóvása, fennmaradása különösen fontos a felszíni vizeket érintő fejlesztéseknél. **Fontos feladat az egyes fejlesztések, beavatkozások során ökológiai vízminőség biztosítása, a vízi, vízparti ökoszisztémák védelme.**

A turizmushoz kapcsolódó fejlesztéseknél figyelembe kell venni az adott desztináció paramétereit, a táj eltartóképességét. A tömegturizmus, a látogató- és turistaforgalom mindenáron való növelése helyett az értékteremtésre kell koncentrálni, ahol a szolgáltatások milyensége kerül a fókuszba.

Összességében az **aktív turisztikai fejlesztések megvalósítása tulajdonképpen a fenntarthatóság irányába mutat** és a tömegturizmussal szembeni ún. slow turizmus egyik megjelenési formája lehet. Az ezekhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések esetén **a beruházások tájba illeszthetőségére, az elkészült beruházások és a már meglévő elemek folyamatos fenntartására, karbantartására** kell hangsúlyt fektetni.

A táji értékek számbavétele és ismertetése nem csak turisztikai célt szolgál, hanem a tájvédelem számára a társadalmi együttműködés lehetőségét is elősegíti.

Az **„Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritásban** megfogalmazott közlekedésfejlesztések ugyan igen előremutató módon a fenntarthatóság irányába mutatnak (vasútfejlesztés, közösségi közlekedés és kerékpáros infrastruktúra hálózatos fejlesztése), de nem lehet eltekinteni attól, hogy **ezek fejlesztése, illetve bővítése minden esetben magában hordozza a táj, a táji értékek degradálódását, a zöld infrastruktúrák feldarabolódását, a megnövekedett forgalomból eredő zavaró hatást. A tényleges hatások ugyanakkor csak a konkrét beruházások ismeretében definiálhatók.**

Az új és/vagy hiányzó szakaszok vonalvezetésének megtervezésénél kiemelten fontos a meglévő érzékeny és értékes élőhelyek, mezőgazdasági területek elhelyezkedését figyelembe venni. Ennek érdekében a védett, védelemre érdemes, értékes természeti területektől, ökológiai folyosóktól, lakó- és intézményterületektől való megfelelő védőtávolság alkalmazása, szükség esetén vad- és hullóátjárók létesítése szükséges. A körültekintő nyomvonal-vezetés mellett a tervezett úthálózatok mentén védő növényzónák telepítése szükséges, amelyek levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésterhelést csökkentő, természet- és klímavédelmi, valamint tájképvédelmi szerepet is betöltenek.

Az elkerülőutak vonalvezetésének megtervezésénél szintén körültekintően kell eljárni és lehetőleg a településnek azon részén kell kiépíteni, ahol nem szakítják meg a zöld infrastruktúrát, valamint védett, védelemre érdemes területet nem érintenek.

Az új kerékpáros útvonalak kijelölésénél szintén figyelembe kell venni a meglévő érzékeny, értékes élőhelyek elhelyezkedését, s a lehető legnagyobb mértékben mérsékelni kell a zavaró hatásokat. A feltételeket körültekintő vonalvezetés kialakításával lehet javítani.

Az „*Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért*” prioritábens megfogalmazott intézkedések közül **pozitív hatással járnak a települési környezet megújítására, a települések zöldfelületeinek növelésére** (P4.2.a) irányuló beavatkozások, vagyis a települési zöldterületek nagyságának növelése, minőségi javítása, az utak melletti zóldsávok kialakítása, illetve a klímaálló növényzet telepítése. A **környezet-, levegőminőség-, zaj, talaj- és földvédelem** (P4.2.c) kapcsán támogatott tevékenységek magukban foglalják az ipari létesítmények, depóniák, bányák, mezőgazdaság poremissziójának csökkentését, a növénytermesztési és állattenyésztési szegemisszók mérséklését, a parlagterületek visszaszorítását, újra művelés alá vonásuknak támogatását.

A negatív környezeti hatás csökkentésére javasolt az ipari, mezőgazdasági létesítmények, depóniák, bányák mentén védő növényzónák telepítése, amelyek levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésterhelést csökkentő, természet- és klímavédelmi, valamint tájképvédelmi szerepet is betölthetnek.

Táji-környezeti szempontból hasonlóképpen **előremutatók a természeti területek és értékek megóvását, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztését** (P4.2.b) fókuszba helyező tevékenységek, amelyek a biológiai sokféleség megóvására, a fajok és élőhelytípusok hosszú távú fennmaradásának biztosítására, a biodiverzitás megőrzését szem előtt tartó turisztikai szolgáltatások fejlesztésére irányulnak. Különös jelentőséggel bír **a barnamezős területek katasztrézése és kármentesítése** (P4.2.d), amely a felhagyott, degradálódott területek újrahasznosítását teszi lehetővé. Ezek a beavatkozások a **klímaváltozással összefüggésben** az alkalmazkodást is elősegítik.

A hatékony táj- és környezetgazdálkodás, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében érdemes kitérni a városökológiai (épített és természeti) értékek megóvására és fejlesztésére, valamint a korszerű tájépítészeti megoldásoknak a városi és vidéki környezet vonatkozásában történő alkalmazására.

A klímabarát építészeti megoldások előnyben részesítése, a szélsőséges mikroklíma mérséklésére kiegyenlítő (kondicionáló) zöldfelületek biztosítása elősegíti a települési zöldinfrastruktúrák, ezáltal a települési életminőség pozitív irányú változását.

A „Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért” prioritásban **kiemelt hangsúlyt kap a vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése** (P4.4). Mindezzel összefüggésben fontos a megyei és települési vízkár elhárítási tervek és program(ok) kidolgozása (P4.4.a), a közcsatorna-rendszerek fejlesztése, szennyvíztisztító művek korszerűsítése (P4.4.c), az egészséges ivóvízhez való hozzáférés javítása (P4.4.d), a felszíni csapadékvíz elvezetés, vízviszatarítás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása (P4.4.b). Ez utóbbi esetében nem csupán az infrastruktúrák felújítására fókuszálnak, hanem hangsúlyt fektetnek a tájra jellemző potenciális növényfajokkal való növényfedettség intenzitásának növelésére, a gyepgazdálkodás, illetve a gyümölcsös és szőlőművelésű területek gyesített felületének növelése egyaránt. Szintén ebben a beavatkozásban kapott helyet a Duna-Tisza közti Homokhátság felzárkóztatása, adottságainak kihasználása, természeti értékeinek megőrzése is.

Kiemelten fontos a vízgazdálkodási rendszerek változó adottságokra (aszályos és csapadékos időszakok) történő felkészítése, integrált és környezetbarát, kisléptékű vízgazdálkodási fejlesztések, ideiglenes- és vésztározók fejlesztése és komplex tájgazdálkodási hasznosítása. Az öntözési infrastruktúra fejlesztése során a beavatkozásokat a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően szükséges megvalósítani. Ugyanakkor a fejlesztések tervezése során a gravitációs összefolyási pontokat, valamint a talaj milyenségét is figyelembe kell venni.

A vízhiány folyamánként a mezőgazdasági területek, termőföldek degradációja, az elsivatagosodás elkerülése a vízhiány pótlásával, valamint a vízhiányhoz alkalmazkodó mezőgazdasági műveléssel csökkenthető, amely a táj eltartóképességét is javítja. Az alkalmazkodóképes, több lábon álló agrárium kialakítása, a környezeti kihívásoknak megfelelő termékszerkezet fejlesztése, a kisléptékű, kistermelők számára is gazdaságos öntözési megoldások támogatása, az öntözés kiterjesztése, a fokozottan klímaérzékeny térségek klímaadaptációs képességének javítása a táj eltartóképességét fókuszba helyező gazdaságfejlesztést segíti elő. Az öntözés tekintetében lényeges az öntözött területek ésszerű növelése is.

A hulladékgazdálkodással összefüggő beavatkozások az újrahasznosítási arány növelését, a zöldhulladék nagyobb arányú hasznosítását, az illegális hulladéklerakók felszámolását, valamint ehhez kapcsolódó szemléletformáló akciókat támogatnak. Mindezek a tájra, a természeti környezet állapotára is pozitív hatást gyakorolnak.

A szociális városrehabilitációs beavatkozások (P.4.1.c), a fizikai környezet megújítását helyezik fókuszba, amely elsősorban az épített környezet minőségi fejlesztését eredményezi. **Az épített környezet és a zöldfelületi rendszer védelme, fenntartható, érték alapú hasznosítása, a települések harmonikusabb tájba illesztése érdekében támogatni szükséges a szélsőséges hatásokat kiegyenlítő zöldfelületi rendszerrel bíró városszerkezetek létrejöttét.**

Az energiahatékonyság növelése, a CO₂ kibocsátás csökkentése a 4. és az 5. prioritás intézkedései közt is megjelenik. Az épületek energetikai korszerűsítése, a megújuló energia nagyobb arányú hasznosítása összességében **kedvezően hat a környezeti elemek, rendszerek, köztük a táj eltartóképességére is.**

A megújuló energia kiaknázása során azonban a természeti örökség és a táji értékek megőrzésére is figyelemmel kell lenni. Az országos szintű klímapolitikához és energiabiztonsághoz illeszkedően támogatni, ösztönözni kell az energiaszövetkezeteket,

társulásokat, amelyek az alternatív energiaforrások felhasználására, a helyi okoshálózatok kiépítésére és ezek integrálására irányulnak.

Hangsúlyozni kell, hogy a fatüzelés és a biomassza használatának további térnyerése csak korszerű technológiák felhasználása esetében támogatható.

A 2. prioritástengely a megye lemaradó térségeinek fejlesztésére irányul. A fentiekben megfogalmazott állítások, észrevételek – különösen a gazdaság, a közlekedés, a zöld és kék infrastruktúrák fejlesztésének tekintetében – ezekre az intézkedésekre és beavatkozásokra is vonatkoznak. A leszakadó térségek esetében ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kap az agrárvertikum és az élelmiszeripar jövedelemtermelő képességének fokozása (P2.1.f). Az agrárium jövedelemtermelő képességének ösztönzésével **a mezőgazdasági termelés minőségi és mennyiségi tényezőinek növelését** tűzi ki célul. Mindez – a konkrétumok ismeretének hiányában – az **alkalmazott technológiától, eljárástól függően erősítheti, de akár gyengítheti is a táj eltartóképességét.**

Az agráriumban a termőhelyi adottságokra és a saját biológiai alapokra építő területhasználat, termelési szerkezet és agrotechnika kialakítása szükséges. A helyi agrárium fejlesztésénél a magasabb hozzáadott értéket előállító, több lábon álló gazdálkodást erősítő, a táj eltartóképességét szem előtt tartó, a fenntartható tájgazdálkodást elősegítő ökológiai gazdálkodás elterjesztését kell szorgalmazni. Szűkíteni kell azon tevékenységek körét, amelyek veszélyeztetik a diverzitást, valamint az erőforrásokat (termőtalaj, víz) nem a megújulás mértékében használják.

A fenntarthatóság követelményeit teljesítő, a foglalkoztatást biztosító gazdálkodási formák, családi gazdaságok és társulásaik segítése, a középbirtokok szerepének megerősítése, átlátható üzemszerkezeti szabályozás, a tulajdonlás és a földhasználat közelítésének ösztönzése a helyi gazdálkodást támogatja.

A Programban nagyobb hangsúlyt kell fektetni a vidéki és tanyás térségekben az egyedi megoldású környezetkímélő infrastruktúrák kiépítésére, amely a fenntartható tájhasználat irányába hat.

A kialakult tanyás tájszerkezet megőrzése, a tanyák fejleszhetőségének biztosítása közérdek. Ezzel összefüggésben a tanyás térségekben kitűzött célként kell szerepeltetni a meglévő tanyák megtartását, azok gazdasági termelésbe való visszatérésének elősegítését, a klímaváltozás hatásaira való felkészülés ösztönzését, amely a helyi gazdaság megerősítésével a népességmegtartást is elősegítheti. Biztosítani kell a kialakult tanyák lakóhelyként, családi birtokközpontként, továbbá turisztikai funkciójú fejlesztésének lehetőségeit. A tanyás térségekben a megújuló erőforrásokra alapozott egyedi megoldású, alapvető infrastruktúrák költséghatékony és környezeti szempontból előnyös és indokolt kiépítése is szükséges.

VI.4.10 Klímát (kibocsátás és alkalmazkodás tekintetében) érintő hatások, következmények

A Programban foglalt intézkedések kétféle szempontrendszer mentén hozhatók kapcsolatba az éghajlat változásával. Egyrészt azt kell vizsgálni, hogy milyen mértékben növelik, vagy mérséklik a légköri üvegházhatású gázkoncentráció alakulását és ezáltal mennyiben járulnak hozzá magához a globális éghajlatváltozáshoz, másrészt ugyanilyen súllyal bíró vizsgálati szempontként kell értékelni, hogy a dokumentumban foglalt feladatok mennyiben segítik elő az éghajlatváltozás már elkerülhetetlen hatásaihoz való alkalmazkodást. Az alábbiakban e két – részben ugyan átfedéseket is mutató, de alapvetően mégis eltérő irányú – vizsgálati szempont mentén értékeljük Pest Megye Területfejlesztési Programjának klímavonatközös várható hatásait.

Előljáróban érdemes leszögezni, hogy a fejlesztési területek többsége esetében a Program tervezési szintjén nem állapíthatók meg az üvegházhatású gázok kibocsátására, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra gyakorolt pontos hatások, inkább azok bekövetkezésének lehetőségére vonatkozóan lehet megállapításokat tenni. Ennek elsődleges oka, hogy a beavatkozási irányok megfogalmazásai többnyire technológia-, tudományterület- és ágazatfüggetlenek, így végső soron azok végrehajtásának módja dönti el a várható környezeti hatás jellegét és mértékét. Mindez persze felhívja a figyelmet a végrehajtás körülményeit, klíma- és környezeti szempontokat előtérbe helyező megvalósításának fontosságára.

A „*Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása*”, valamint a „*Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (...) komplex fejlesztése*” prioritások, ez utóbbin belül különösen a „*Helyi gazdaságfejlesztés*” intézkedés a fent leírtak talán legegységesebb példái. A vállalkozói szektor technológiai fejlesztését, digitális megújulását, üzleti infrastruktúrájának, telephelyi adottságainak javítását célzó beavatkozások összesített környezeti hatását jórészt az dönti el, hogy mely ágazatok milyen célú fejlesztései valósulnak meg a következő években. A Program első prioritásának „*Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése*” megnevezésű intézkedése ugyan körvonalazza, hogy mely szektorok fejlesztése tekinthető prioritásnak Pest megyében, ugyanakkor – természetesen – sehol nem említi, hogy más ágazatot érintő beruházásokra ne kerülhetne sor, ennek megfelelően a prioritás első, „*Vállalkozások versenyképességének javítása*” című intézkedése teljesen szektorsemleges. A Program által kiemeltnek minősített ágazatok, így a járműgyártás, elektronikai, híradástechnikai és gyógyszeripari iparágak, valamint az építőipar eleve eltérő mértékű üvegházhatású kibocsátással járnak (az építőipar kibocsátásai e téren kiemelkedően magasak), ugyanakkor tovább nehezíti az éghajlati rendszerekre gyakorolt hatások pontos megítélését, hogy a hivatkozott iparágak egy része – a járműipar különösen – kiterjedt beszállítói hálózat működtetését feltételezi, amely természetesen mind a termelés, mind a szállítás energiefelhasználása következtében üvegházhatású gázemisszióival jár. Mindemellett természetesen nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a Program számos alintézkedése a termelési, szervezési folyamatok technológiai korszerűsítéseire irányul, amelyek jellemzően alacsonyabb energia- és anyagfelhasználáshoz vezetnek. E vonatkozásban ugyanakkor érdemes hangsúlyozni, hogy a technológiai korszerűsítések alapvetően a fajlagos üvegházhatású gázkibocsátás mérséklését eredményezik, ám a vállalkozások fejlesztése végső soron a termelés bővülését, ezáltal többlet-energiafelhasználást és – abszolút értékben kifejezve – minden bizonnyal magasabb üvegházgáz-emissziót eredményez. Annak mértéke azonban korszerű technológiai megoldásokkal, a körkörös gazdasági szemlélet érvényesítésével jelentősen mérsékelhető, éppen ezért

kifejezetten támogatjuk a Program ez utóbbi célokat szolgáló alintézkedéseit (ld. „Vállalkozások támogatása a fenntartható működés, a körforgásos gazdaság modelljének adaptációjában”).

Bár a Program említést tesz róla, javasoljuk hangsúlyosan is kiemelni, hogy az ipari parki fejlesztések, és általában az üzleti infrastruktúra fejlesztése során minden esetben az elérhető legjobb technológia alkalmazására kell törekedni, beleértve a megújulóenergia hatékony felhasználását, az energiahatékony és anyagtakarékos megoldásokat, a körkörös gazdasági szempontok érvényesítését (pl. hulladékok, másodnyersanyagok hasznosítása, közös, megosztott erőforráshasználat stb.)

A turizmus fejlesztése önálló alintézkedéseként jelenik meg az első két prioritás mindegyikén belül. A **turizmus** éghajlatvédelmi vonatkozásaival kapcsolatban általánosságban megállapítható, hogy az az **üvegházhatású gázkibocsátás növekedéséhez vezethet**, amelynek forrásai elsődlegesen a vendégforgalom reménybeli bővülésre visszavezethető megnövekvő közlekedési forgalom, valamint a szálláshelyek és a turisztikai termékek, attrakciók üzemeltetésének többlet-energiafelhasználása. Ahogy azonban a vállalkozásfejlesztés esetében általánosságban már megállapítást nyert, úgy ebben az esetben is fennáll, hogy a **beavatkozások iránya, típusa messzemenően determinálja az emisszió várható mértékét**. E tekintetben a fürdőfejlesztések, mindenekelött a kapcsolódó uszodatechnika üzemeltetésének magas energiafelhasználása miatt, éghajlatvédelmi szempontból nagyságrendekkel kedvezőtlenebbek a Program által szintén ösztönzött aktív turizmus térnyerésénél, amelynek esetében gyakorlatilag „csak” a megközelítésből származó közlekedési forgalom eredményez üvegházhatású gázemissziót. A turizmus **esetében a kibocsátások mérséklése mellett felmerül az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás szükségessége is**, különösen az aktív turizmustípusok esetében, erre vonatkozó utalást azonban a Program nem tartalmaz.

A turizmusfejlesztés keretében törekedni kell a lehető legalacsonyabb karbonlábnyomú tevékenységek térnyerésének ösztönzésére, ennek keretében a szálláshely-fejlesztések során a lehető legnagyobb arányú megújulóenergia-felhasználásra, a jogszabályban rögzített épületenergetikai elvárások maradéktalan érvényesítésre, illetve lehetőség szerint azoknál szigorúbb követelmények alkalmazására.

A szintén az első két prioritás alatt megjelenő mezőgazdaságot érintő fejlesztési elképzelések esetében az üvegházhatású gázkibocsátásra gyakorolt hatások feltárása mellett azonos hangsúllyal jelenik meg az éghajlatváltozás kontextusában az annak már elkerülhetetlen hatásaihoz való alkalmazkodás szükségessége is. Ami az éghajlatvédelmet illeti, közismert, hogy a mezőgazdaság az egyik legnagyobb üvegházhatású gázkibocsátó szektor globálisan és hazánkban is (2018-ban az összes hazai kibocsátás kb. 13%-a származott e szektorból). Az emisszió forrásai a fosszilis energiahordozók felhasználása mellett az állattartás, trágyakezelés, szántóföldi művelés, amelyek mennyiségét azonban megfelelő művelési eljárások, illetve állattartási körülmények alkalmazásával mérsékelni lehet. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás esetében pedig mindenekelött a megfelelő fajtaválasztás, talajművelési technikák, öntözési lehetőségek kihasználása bírnak jelentőséggel. Mindezekre a Program nem hívja figyelmet, ugyanakkor kétségtelen, hogy a fenntartható mezőgazdasági termelés térnyerését – mintaprojektek generálása, a gazdák érdekeltté tétele, szabványok, védjegyek alkalmazása révén stb. – ösztönzi, és a tág kategóriába akár az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése is beleértendő lehet.

Javasoljuk, hogy a mezőgazdasági termelés vonatkozásában az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás jelentősége és annak főbb eljárásai kiemelt szerephez jussanak a Program végrehajtása során, ennek elősegítése érdekében javasoljuk a Program kiegészítését a hivatkozott beavatkozási irány említésével.

Az **„Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritás** éghajlatvédelmi szempontból kettős képet mutat, egyes intézkedései várhatóan mérsékelik, míg mások éppen ellenkezőleg, nagy valószínűséggel növelik az üvegházhatású gázok kibocsátását. Az egyre szélsőségesebb időjárási körülményekhez való alkalmazkodást szolgáló beavatkozási irány azonban messze nem jelentőségének megfelelően jelenik meg a Programban. A prioritás valójában négy eltérő közlekedési mód – a közúti, vízi, **kerékpáros és vasúti közlekedés, szállítás** – infrastrukturális feltételeinek javítását célozza. **Az üvegházhatású gázkibocsátás mérséklése szempontjából** az utóbbi két beavatkozási terület **egyértelműen kedvezőnek tekinthető**, hiszen a kerékpározás egyáltalán nem jár szén-dioxid emisszióval, míg a vasúti közlekedés – utaskm-re, vagy árutonnára vetített – fajlagos kibocsátásai jóval alacsonyabbak a közúti közlekedésénél (ez utóbbit természetesen a kihasználtság volumene is befolyásolja, ennek mértéke inkább a személyszállítás esetében jelenthet problémát). A Dunán zajló vízi közlekedés bővítésének éghajlatvédelmi szempontú megítélése nem egyértelmű, a nagy tömegű áruk hatékony mozgatásából származó előnyöket kompenzálja a hajómotorok rendkívül magas fajlagos üvegházhatású kibocsátása. **A közösségi közlekedés mindennemű fejlesztése** – beleértve mind az *„elővárosi közlekedési rendszer fejlesztését”*, mind a *„közösségi közlekedés kisléptékű fejlesztését”* – **elősegíti a legmagasabb fajlagos üvegházhatású gázkibocsátással járó motorizált egyéni közlekedési módok térvesztését**, így klímavédelmi szempontból messzemenően támogatandók. A fentiekkel ellentétben azonban a közúthálózat **fejlesztése, illetve különösen annak bővítése magában hordozza a forgalomnövekedés és ezáltal üvegházhatású gáz kibocsátás emelkedésének lehetőségét. A tényleges hatások ugyanakkor csak a konkrét beruházások ismeretében dönthetők el**, hiszen míg főszabály szerint a jobb állapotú közúti infrastruktúra az érintett szakaszon valóban elősegíti a forgalom volumenének növekedését, addig egy új szakasz kiépítésével egy hosszabb „kerülőút” megtétele válhat feleslegessé, ami a közúti eredetű üvegházgázemisszió mérséklődéséhez vezethet. A kibocsátások összesített mértékét befolyásoló további tényező, hogy a felújított útszakaszokon – különösen, ha azok magasabb rendű, esetleg gyorsforgalmi utakat érintenek – nő a gépjárművek átlagsebessége is, ami szintén a kibocsátások emelkedését idézi elő, másrésztől viszont a belterületi szakaszokon jellemző gyakori lassítás-gyorsítás többletüzemanyag-felhasználása és ezáltal emissziója kiváltható ily módon. A logisztikai központok fejlesztése szintén forgalomnövelő hatással jár, ugyanakkor az intermodális fejlesztések révén nagyobb teret nyerhet az éghajlatvédelmi szempontból kedvezőbb vasúti közlekedés és szállítmányozás részaránya. A fenti néhány példa is meggyőzően alátámasztja, hogy a közúthálózat-fejlesztésekre visszavezethető kedvezőtlen klímavédelmi hatások – az esetlegesen megjelenő összesített forgalomnövekedésre visszavezethető üvegházhatású gázkibocsátás-emelkedés – bekövetkezésének esélye és mértéke körültekintő tervezéssel jelentősen mérsékelhető.

Javasoljuk, hogy a külterületi közúthálózat-fejlesztésre irányuló beruházások előkészítése keretében készüljenek forgalomszámláláson és modellezésen alapuló részletes számítások arra vonatkozóan, hogy a fejlesztéssel érintett térség egészében – azaz nem csak az érintett szakaszon – miként változik várhatóan az összesített gépjármű-forgalom.

A Program valamennyi prioritása közül az **„Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért”** prioritás áll a legközvetlenebb kapcsolatban az éghajlatváltozással összefüggő kihívások kezelésével. **Az itt található intézkedések azonban eltérnek egymástól a tekintetben, hogy elsődlegesen az éghajlatvédelmet, vagy az éghajlatváltozás elkerülhetetlen hatásaihoz való alkalmazkodást szolgálják-e, ugyanakkor természetesen egyes intézkedéstípusok esetében e célok átfedésben állnak egymással.** Ez utóbbira szolgál például a *„Természeti területek és értékek megóvása élhető települési környezet kialakítása”* intézkedés, amely a zöldterületek védelme és bővítése révén egyaránt ösztönzi a szén-dioxid elnyelő kapacitás növelését és ezáltal a légköri szén-dioxid koncentráció mérséklését, valamint – különösen települési környezetben – a helyi mikroklima kiegyenlítettébbé tételét és ezen keresztül az éghajlatváltozás következtében egyre szélsőségesebbé váló időjárási helyzetekhez való alkalmazkodást. Az *„Energiahatékonyság növelése, zöld energiák térnyerésének elősegítése”* a sikeres éghajlatvédelem kulcskérdése, így kifejezetten támogatjuk, hogy a Program gyakorlatilag valamennyi szóba jöhető célcsoport – köztintzmények, lakosság, gazdasági vállalkozások, távfűtést végző vállalkozások – esetében ösztönzi ezek térnyerését. Egyben felhívjuk a figyelmet arra, hogy az említett beruházások, köztük is elsősorban az épületek hőtechnikai adottságainak javítása, egyben a szélsőséges időjárási helyzetekhez, különösen nyári hőhullámokhoz való alkalmazkodásban is alapvető jelentőséggel bírnak. Ehhez hasonló szerepet tölt be a *„Vízgazdálkodás, víz visszatartás létesítményeinek fejlesztése”* intézkedés, amelynek leírása több esetben szövegszerűen is hivatkozik az éghajlatváltozásra, mint a fejlesztések szükségességét és jellegét meghatározó jelenségre. Mindenképpen egyetértünk azzal, hogy a vízvezetés mellett a víz visszatartás, záportározók kiépítése, valamint a növényfedettség intenzitásának növelése azonos jelentőséggel bíró fejlesztési irányként jelennek meg a Programban. Mindemellett említést érdemel, hogy a vízi közmű-szolgáltatások technológiai fejlesztése a víziközművek üzemeltetése során felhasznált energia mennyiségének csökkenését, ezáltal a kapcsolódó üvegházhatású emisszió mérséklődését is eredményezik. A kapacitásbővítés ellenére összességében az üvegházgáz-kibocsátás csökkenéséhez vezet a szennyvízhálózatok tervezett bővítése is, hiszen a szervesanyag-lebomlási folyamatok a szennyvíztisztító telepeken kisebb arányban eredményeznek a szén-dioxidnál klímavédelmi szempontból jóval kedvezőtlenebb tulajdonságokkal bíró metánkibocsátást, mint a csatornázatlan területeken. A tervezett *hulladékgazdálkodási* intézkedések a keletkező hulladékok újrafelhasználásának, újrahasznosításának lehetőségeit mindenképpen javítják, ami éghajlatvédelmi megközelítésből két szempont mentén is előnyös, egyrészt csökken a lerakóra kerülő hulladék és ezáltal az ott felszabaduló üvegházhatású gázok mennyisége (ez mindenekelőtt a biológiailag lebomló frakció esetében bír jelentőséggel), másrészt a hulladékok újrahasznosításának eredményeképpen előállított másodnyersanyagok felhasználása részben kiváltja a primer nyersanyagok előállításának és szállításának szükségességét – annak energiafelhasználásával és ebből fakadó emissziójával együtt (ez a közvetett haszon természetesen valamennyi hulladékarám esetében érvényesül, mértéke azonban az alapanyag-előállítás energia- és szállítási igényétől függően változó).

Az **„Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradokat segítő megyei társadalom építése”** prioritás alatt megfogalmazott beavatkozási irányok döntő többsége nem, vagy csak nagyon áttételes módon áll kapcsolatban az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívások kezelésével (pl. helyi foglalkoztatás bővítésének elősegítése mérsékeli az üvegházhatású gázemisszióval járó hivatásforgalmi célú ingázás mértékét). Kivételt képeznek a *„Pest megyei intézmények fejlesztése és építése”, az „Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése”,* valamint *„Egészségügyi intézményrendszeri fejlesztése”* című intézkedések. Míg az előbbi esetében,

legalábbis az oktatási alapintézmények vonatkozásában, maga a Program is utal az épületállomány energiahatékonysági célokat szolgáló felújítására, mint éghajlatvédelmi jellegű beavatkozásra, addig az utóbbi fejlesztési irányok döntően a klímaalkalmazkodásban töltenek be jelentős szerepet, hiszen az egyre szélsőségesebbé váló időjárási helyzetek, azokon belül különösen a gyakoribbá váló nyári hőhullámok, továbbá az éghajlatváltozás miatt újonnan megjelenő, vagy a korábbinál szélesebb körben terjedő betegségek mind-mind többlet terhelést rónak az egészségügyi ellátórendszerre, nem csak a betegek ellátása, hanem a kapcsolódó prevenciók feladatok elvégzése terén is. Éppen ezért **minden fejlesztés, amely az egészségügyi ellátás minőségének javítását célozza, közvetett módon egyben hozzájárul az éghajlatváltozás hatásaihoz való eredményes alkalmazkodáshoz is.**

VI.4.11 A természeti erőforrások megújulásának korlátozására gyakorolt hatások, következmények

A természeti erőforrások megújulása mellett, a vizsgálat során azok a hatások is azonosításra kerültek, amelyek csökkentik az erőforrások használatát. Környezeti szempontból mindkét megközelítésnek egyforma jelentősége van.

A megújuló energia hasznosítását célzó intézkedések tipikusan azok, amelyek csökkenthetik a természeti erőforrások használatának jelenlegi szintjét. Ugyanakkor a kettős hatások kiszűrésére, illetve a negatív és pozitív hatások egymással szembeállítására van szükség, hogy az adott beruházás pontos hatásait meg lehessen határozni. **A termálvizek energetikai hasznosítása során minden esetben meg kell valósítani a használt termálvíz visszasajtolását a felszín alá, lehetőség szerint a vízáadó rétegbe. Amennyiben ez nem valósul meg, terhelő a folyamat.** Az „A P2.3. Települési és térségi infrastruktúrafejlesztés” és az „Energiahatékonyság növelése, a CO₂ kibocsátás csökkentése” intézkedéscsoportok a megújuló energiák innovatív felhasználását célozzák.

A körforgásos gazdaság megteremtését célzó, jellemzően hulladékgazdálkodási intézkedések szintén az erőforrások használatát racionalizálják. A „Hulladékgazdálkodás fejlesztése” önálló intézkedéscsoport pontosan az említett folyamatot kívánja erősíteni, az „**Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért**” prioritáson belül.

A Megye esetében két olyan természeti erőforrást is ki kell emelni, amelyek már jelenleg is fontosak, de a jövőben – a klímaváltozás folyamatait is figyelembe véve – még inkább fel fognak értékelődni: a **víz és a talaj**. A természetes vizekre számos terhelő hatású intézkedés van (az „**Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében**” prioritás). Ugyanakkor több intézkedéscsoport javító hatású lehet a vizek állapotára: pl. az „**Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért**” prioritáson **belül önálló vízgazdálkodási intézkedéscsoport található.**

A közösségi közlekedés, illetve a szelíd közlekedési módok fejlesztése, preferálása előrelépést jelent az erőforrásokkal (üzemanyagokkal) való takarékos bánásmód szempontjából is az „Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritás – Elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése, közösségi közlekedés kisléptékű fejlesztése, járási központok elérhetőségének javítása). Ezzel ellentétes hatásúak az óhatatlanul a közlekedési – kiváltképp az egyéni motorizált közlekedési – igények növekedésével járó fejlesztések, tipikusan ilyenek a közútfejlesztések. Általános ugyanis az a folyamat, hogy a **közlekedési lehetőségek megteremtése**

egyúttal közlekedési igényt is generál. Ilyen hatásúak lehetnek egyes elkerülő út fejlesztések, amennyiben a „megüresedett helyek” új forgalmat vonzanak, vagy az elkerülő út jócskán megnöveli a megteendő távolságot („Közutak fejlesztése” intézkedéscsoport).

Az egyes természeti erőforrásokra gyakorolt hatások részletesebb bemutatását korábbi fejezetek tartalmazzák.

VI.4.12 Az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében várhatóan fellépő változások

A környezeti elemek, rendszerek állapota minden esetben direkt vagy indirekt módon befolyásolja az emberek egészségi állapotát vagy életminőségét. Előfordulhat, hogy egy-egy ilyen hatás csak hosszabb idő alatt fejlődik ki, vagy egy kisebb negatív hatás nem jut el érzékelhető módon az emberekig, de a hatások összegződésével hosszabb távon mindenképpen megjelennek az embereket érő pozitív vagy negatív hatások.

A Program jövőképeként értelmében „*A metropolisztérség versenyképessége az itt élő emberek tudásán, szorgalmán és kreativitásán, az itt tevékenykedő közösségek együttműködésén, valamint a térség vállalkozásai és a rendelkezésre álló természeti és kulturális háttér által megalapozott – sokszínű, innovatív és dinamikus fejlődő – üzleti környezetén alapszik.*” **Megállapítható tehát, hogy az intézkedések és beavatkozások szinte mindegyike – ha csak közvetve is – hatással van az emberi egészségre.**

Az emberi egészség védelmét közvetlenül és legnagyobb mértékben az egészségügyi és szociális intézmények, a vonalas infrastruktúrák és szolgáltatásának fejlesztése, az ezekhez való hozzáférhetőség javítása szolgálja. Ebbe a körbe sorolhatók az 5. prioritásban (P5: Emberközpontú Pest megye) megjelenő intézkedések és beavatkozások, különösen a megyei oktatási, (P5.2.a), kulturális (P5.2.b) és szociális (P5.2.c) intézményeinek infrastrukturális fejlesztése, hozzáférhetőségük javítása, az ezen a téren tapasztalható egyenlőtlenségek csökkentése. Kifejezetten az egészségmegőrzésre irányul a egészségügy intézményrendszer fejlesztése (P5.7), az egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése (P5.6), de közvetve a társadalmi programok megvalósítása (P5.5) is pozitív hatást fejt ki az emberek egészségi állapotára. **A Program az egészségügyi és szociális intézményhálózat fejlesztését érintő intézkedéseknél az infrastruktúra megújítása mellett a kapacitásfejlesztésre, a szolgáltatásokhoz való hozzáférhetőségre, a szolgáltatások minőségének fejlesztésére különösen nagy hangsúlyt fektet, s ezek az intézkedések és beavatkozások a megye lemaradással küzdő térségeit érintő prioritástengelyben is helyet kaptak.**

Kifejezetten és deklaráltan **javítja az egészséget az ivóvízminőség javítása, a települési vízgazdálkodás, a szennyvízkezelés, valamint a hulladékgazdálkodás fejlesztése,** amely a Program 4. prioritásában jelenik meg. Szintén itt kapott helyet a **környezetvédelem** és az **élhető települési környezet** kialakítása (P4.2) , amely a települési zöldfelületek növelésével, a természeti területek megóvásával, a környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelemmel, a barnamezős területek kármentesítésével járul hozzá az emberi egészség védelméhez. **A zöldinfrastruktúrák fejlesztése a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást is elősegíti.** A zöldfelületeket érintő fejlesztések a belterületi klímavédelmen keresztül javítják az életminőséget és adott esetben az egészséget is. Ezek a beavatkozások csökkentik a hőség kialakulásának hatását (pl. hősziget-hatás), így csökkentve az ezekhez kapcsolódó egészségügyi problémákat, elhalálózásokat. A zöldfelületek megjelenésének, parkosításnak önmagában is életminőség javító hatása van.

A Programban a klímaváltozás a mitigáció oldaláról is megjelenik: az **energiahatékonysági, valamint CO₂ kibocsátás-csökkentésére irányuló intézkedések** (pl. energiahatékonyság-növelése, megújulóenergia-használata) **humán egészség szempontból egyértelműen kedvezőek**, hiszen a felhasználás fosszilis (és biomassza-alapú) energiahordozók elégetéséből származó károsanyag-kibocsátás mérséklését eredményezik, azaz összességében kedvezően hatnak a környezeti elemekre, rendszerekre, így javítják az életminőséget, egészséget. **Az éghajlatváltozás a jövőben erősen meghatározza az emberi egészséget, de közvetve a társadalmi-gazdasági jólétet is.** A mitigációval és adaptációval összefüggésben megfogalmazott intézkedések hatással lehetnek a szociális városrehabilitációra, a telepprogramok felszámolására, a társadalmi felzárkóztatásra, a leszakadó térségek gazdasági-társadalmi helyzetére, valamint az esélyegyenlőség biztosítására is.

Az oktatás fejlesztése, a munkaerőpiaci képzések, a foglalkoztatási paktumok azon túlmenően, hogy elősegítik a foglalkoztatást, ezáltal pedig a gazdasági jólétet is növelik, az oktatás révén hozzájárulhatnak az egészségesebb társadalom létrejöttéhez is. Különösen az alternatív, helyi jövedelmet jelentő foglalkoztatási formák, a környezeti fenntarthatóságot figyelembe vevő környezetkímélő termelési módok elterjesztése jár pozitív hatással, amely egyszerre lehet a vidékfejlesztés és a szociális felzárkóztatás záloga. Ehhez elsősorban a **hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációjának erősítése, felzárkóztatása, az oktatásba és munkaerőpiacra való hatékonyabb bevonása** szükséges. Különösen fontos a digitális kompetenciák fejlesztése, a pályaválasztási orientáció, a vállalkozóvá válás elősegítése, amely a Program számos intézkedésében helyet kap.

A „Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása” prioritás elsődleges célja a **gazdasági jólét növelése, a jövedelmi helyzet javítása, tehát alapvetően pozitívan befolyásolja az emberek életminőségét.** Ugyanakkor ennek gyakran **negatív környezeti hatásai is lehetnek, amelyek hosszú távon, indirekt módon, negatívan is befolyásolhatják az életminőséget.** Az ipari-logisztikai fejlesztések esetében a munkahelyteremtés mellett csökkenő szállítási költségeknek köszönhetően több áru válik szélesebb körben elérhetővé, ezáltal javul az életminőség, az emberek jövedelmi helyzete. Ugyanakkor a beruházások környezetében nő a járműforgalomhoz kötődő zaj- és levegőszennyezés, így romlik az emberek egészségi állapota. A beépített területek kikerülnek a mezőgazdasági termelésből, amely hosszabb távon rontja az élelmiszerellátást. A csökkenő zöldfelület és a növekvő forgalomhoz kapcsolódó ÜHG-kibocsátás fokozza a klímaváltozást, így hosszabb távon is negatívan hat az életminőségre. Pozitívumként értékelhető ugyanakkor az a tendencia, hogy a nagyvállalatok a távmunkában és a telekommunikáció fejlődésében rejlő lehetőségeket egyre nagyobb mértékben igyekeznek kihasználni, és a korábbi cégek központok helyett, több telephelyen a munkavállalók lakóhelyéhez közelebbi lokációkban hoznak létre vagy bérelnek kisebb irodaterületeket. Ez a változás a foglalkoztatási célú ingázás, ebből következőleg az ebből származó CO₂ kibocsátás csökkenéséhez, forgalomcsökkenéshez és hosszabb távon egy fenntarthatóbb gazdasághoz vezet. **A helyi foglalkoztatás révén csökkenthető a munkába járás ideje.** Amennyiben csökken az utazásra fordított idő, és javul annak komfortja, az nagyban hozzájárul a foglalkoztatás és az életminőség javításához. **Összességében az ingázás helyett a munkalehetőségek helyi biztosítása pozitívabban hat az életminőségre.**

A helyi gazdaságot, ezáltal a **helyben történő foglalkoztatást** szolgálják az agráriumot érintő beavatkozások (P1.2.b, ill. P2.1.f). Az **agrárinnovációk, a fenntartható öko- és biogazdaságok létrehozása a gazdasági jólét növekedésén túlmenően elősegítik az egészség megőrzését támogató élelmiszerek helyben történő előállítását, az élelmiszerbiztonság magas szintű megteremtését.**

A turizmus fejlesztése (P1.2.d, ill P2.1.d) egyrészt **hozzájárul a megye gazdasági teljesítményének növeléséhez, másrészt pedig a turisztikai szolgáltatásokat használóinak jóléte által éri el pozitív hatását.** Általánosságban véve a turizmus és a hozzá kapcsolódó közlekedés jelentős környezetterhelése, az megnövekvő ÜHG-kibocsátás, a zaj, a zsúfoltság, a keletkező hulladék mennyiségének növekedése, illetve a területfoglalás rövid és hosszú távon is negatívan befolyásolja az életminőséget, egészséget. Ezek a hatások a természetközeli turizmus révén enyhíthetők.

A 3. prioritástengelyen (P3: Elérhető Pest megye) helyet kapó **közlekedésfejlesztési** jellegű intézkedések között több olyan akad, amelyek kedvező irányban befolyásolják a települési levegő minőségét, ezáltal pedig az emberi egészséget. Egyrészt **valamennyi olyan beavatkozás, amely az egyéni motorizált közlekedés visszaszorítását célozza** (közösségi közlekedés, kerékpáros és gyalogos infrastruktúra fejlesztése), illetve az **áruszállításon belül a vasút térnyerését ösztönzi, a közlekedési eredetű károsanyag-kibocsátás mérséklését eredményezi.** Szintén lényeges szerepet kap a gépjármű-állomány korszerűsítése, az alacsony kibocsátású járművek arányának növekedése, amelyen belül a települési levegőminőség-védelem, ezáltal pedig **az emberi egészség is kitüntetett jelentőséggel bír. Az utóbbi szempontból a közlekedésbiztonsági beavatkozások (P3.3.d) is kitüntetett szerepet kapnak.**

Ugyanakkor **a közlekedésfejlesztési feladatok életminőségre és egészségre gyakorolt hatása jelentősen függ a végrehajtás helyszínétől, módjától.** A megcélzott útpítések (pl. közúthálózat fejlesztése, bővítése; bel- és külterületi utak fejlesztése, felújítása) egyes esetekben biztonságosabbá tehetik a közlekedést, amennyiben egy túlszűfolt vagy lakott területen haladó út tehermentesítését érik el vele, vagy egy jóval rövidebb alternatív útvonalat nyitnak meg. Azok a fejlesztések is javítják az életminőséget és akár az egészséget is, amelyek egy-egy elzárt terület megközelíthetőségét javítják jelentősen, elérhetővé téve többek között az egészségügyi ellátásokat, rövidítve a mentők kiérkezését. Ugyanakkor az új nyomvonalon megépített utak az új helyszín közelében okoznak levegő és zajterhelést, ezen a ponton rontva az életminőséget. Tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy egy-egy út kapacitásának növelése fokozza annak forgalmát, azaz amennyiben ez a fejlesztés lakott területen belül valósul meg, akkor az negatívan hat az út mentén lakók életminőségére, egészségállapotára.

A közúti fejlesztések esetében mindig fontos szempont a balesetek számára gyakorolt hatás, amit gondos tervezéssel és engedélyeztetéssel kell minimalizálni.

VI.4.13 A környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeire, feltételeire gyakorolt hatások

A környezettudatos magatartási formák, életmód térnyerése alapvető jelentőséggel bír a környezet-, természet-, -táj és klímavédelmi célok elérésében. Ennek elterjesztése történhet célzottan, különböző szemléletformálási tevékenységek, akciók, programok révén, illetve elősegíthető olyan feltételek megteremtése által, amelyek hozzájárulnak a „zöld szemlélet” erősödéséhez. Ennek keretében a körforgásos gazdasági modell bevezetésével kapcsolatos tanácsadás és szemléletformálás (P1.1.j), energiatakarékossági és megújuló energia használatára irányuló szemléletformálás (P4.3.e), a vízkészletekkel való tervszerű gazdálkodás megismertetése (P4.4.b), az ivóvízzel, mint vízvagyonnal való gazdálkodás tudatosítása (P4.4.d), a hulladék újrahasznosításával (P4.5.e), valamint a zöldhulladék hasznosításával kapcsolatos ismeretek terjesztése (P4.5.b) valósul meg.

A környezetvédelmi szempontokat érvényesítő jogszabályi környezet nyilvánvaló magatartásformáló hatása mellett a különböző társadalmi ellátórendszerek, a támogatási rendszerek, az infrastrukturális hálózatok kialakításában rejlő szemléletformálási potenciálra is érdemes felhívni a figyelmet.

A **mezőgazdaság** szerepe különösen a megye leszakadó térségeiben kiemelkedő, ugyanakkor a gazdaság ágazatain belüli sérülékenysége is kimagasló. A Program a rövid ellátási láncok kialakítását, olyan **tájhasználati módok alkalmazását, illetve olyan mezőgazdasági technológiák bevezetését és/vagy széleskörű alkalmazását** vetíti előre, amelyek ellenállóbbá teszik a térséget a várható hatásokkal szemben. Ezen **megoldások népszerűsítése, a jó példák bemutatása, széles körű megismertetése elengedhetetlen a környezettudatos és fenntartható agrárium kialakításához.**

A **közlekedésfejlesztésekhez** (3. prioritás) kapcsolódó beavatkozások alatt kifejezetten szemléletformálási tevékenységek megvalósítására irányuló feladat nem található. Mindazonáltal kijelölhetők olyan témakörök, amelyek kiemelt jelentőséggel bírnak a környezeti szemléletformálásban. Ilyen a **klímabarát közlekedési infrastruktúra** (közösségi közlekedés, kerékpáros infrastruktúra) **kialakítása, a klímabarát közlekedési módok népszerűsítése.** Ezek jellemzője, hogy mindkét esetben a **kínálat megteremtése vezethet a környezeti szempontból kedvező magatartási formák** (jelen esetben a kerékpározás, illetve a közösségi közlekedés igénybevételének növelése) **elterjedéséhez.** Ugyanakkor arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy az infrastrukturális feltételeket, helyi szabályozási környezetet, településüzemeltetési gyakorlatot természetesen úgy is lehet alakítani, hogy az éppen ellentétes hatást váltson ki, s ezáltal a környezet- valamint természet- és tájvédelmi szempontok további térvesztését eredményezze. A közlekedési prioritáson belül különösen a közúti infrastruktúra átgondolatlan bővítése vezethet ilyen hatásokhoz, hiszen e fejlesztések egyértelműen a közlekedési igények növekedését eredményezhetik.

VI.4.14 Az új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerősödésére gyakorolt hatások

Általános alapelvként kijelenthető, hogy **egy fejlesztéshez szinte mindig társul új környezeti konfliktus.** A már meglévő környezeti konfliktusok jelentős részében emiatt bizonyos mértékű romlás prognosztizálható, amennyiben központi beavatkozás, fejlesztés híján csak a piaci szereplők, és a lakosság által indukált folyamatok érvényesülnek. Itt tipikusan a gazdasági fejlődéshez kapcsolódó negatív környezeti folyamatok jelennek meg. A beépítettség növelése, az utak forgalmi növekedése vagy a sűrűsödés nem tekinthető kedvező folyamatnak a természetközelség oldaláról nézve (az élőhelyek fragmentációjának növekedése, az ökológiai hálózat érintése miatt). A gazdasági fejlesztések a létrejövő létesítmények működése, illetve a szállítási szükségletek okán szükségszerűen növelik a környezetterhelést. Az új beépítésre szánt területek igénybevétele, a tervezett fejlesztések megvalósítása termőföld igénybevételével jár (pl. nem beépített területre elhelyezett napelemparkok, ipari parkok stb.).

Ugyanakkor a **meglévő környezeti problémák súlyosbodására egyik prioritás, vagy intézkedésterület esetében sem kell számítani.** Emellett **vannak olyan területek, ahol a beavatkozások eredményeként a meglévő környezeti konfliktusok oldódnak:** például a *„Felszíni csapadékvíz elvezetés, vízvisszatartás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása fejlesztése”* beavatkozás keretében végrehajtandó csapadékvízkezelési intézkedések egyszerre szolgálják a szárazodás elleni küzdelmet és a villámárvizek, elöntések okozta károk mérséklését.

VI.4.15 A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására gyakorolt hatások, következmények

A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása nem várható a Program megvalósítása következtében. A fejlesztések éppen a helyben rendelkezésre álló adottságok felhasználására, figyelembevételére törekednek. Így például a helyben elérhető (időjárásfüggő vagy földhőn alapuló) megújuló energiák használata és az aktív mobilitás feltételeinek javítása csökkenti a fosszilis (importált) energiahordozók használatát, a csapadékvíz helyben tartásával csökkenthető a zöldterületek öntözéséhez szükséges vízigény, a körforgásos gazdaság erősítésével az összes természeti erőforrás szállítási igénye. A Program nem tartalmaz olyan beavatkozást, mely a helyi természeti erőforrások helytelen, vagy a nem helyi erőforrások növekvő mértékű használatára utal.

Javasolt a helyi erőforrásokra támaszkodó gazdasági tevékenységek preferálása.

VI.5 A Program környezeti hatásainak, következményeinek összefoglalása

Megállapítható, hogy abból fakadóan, hogy a Programnak – a dokumentum-tervhierarchiában elfoglalt helyének megfelelően – nem feladata a tervezett intézkedések projektszintű programozása, sem az intézkedések helyszíneinek konkrét megjelölése, **a legtöbb esetben nem határozhatók meg pontosan és egyértelműen az egyes beavatkozások, beruházások környezeti elemekre, rendszerekre gyakorolt hatásai, sem az egyes élőhelyek, ökoszisztéma szolgáltatások konkrét érintettsége, „csak” azok várható irányai.** E jelenséget erősíti, hogy több fejlesztési irány esetében (pl. technológiafejlesztés, megújulóenergia-hasznosítás) az intézkedések megfogalmazása technológia-semleges, pedig éppen annak típusa határozná meg a várható környezeti hatások irányát és mértékét. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a Program megvalósulásának várható környezeti hatásai – legalább fő vonalaikban – ne lennének megbecsülhetők a dokumentum aktuális részletezettsége alapján, de mindenképpen felhívják a figyelmet a körültekintő, a környezeti szempontokat lehető legnagyobb mértékben érvényesítő végrehajtás jelentőségére. Az alábbiakban a Program környezeti vizsgálata során azonosított főbb hatások vázlatos összegzését nyújtjuk.

A talajok és termőföldek a védelme hangsúlyos szerepet kapott a Programban. Több intézkedéscsoport elősegíti a precíziós mezőgazdasági gyakorlatok elterjedését, a talajkímélő biogazdálkodás támogatását, illetve hangsúlyos szerepet kapnak a helyzetelemzésben azonosított talajdegradációs folyamatok kezelését célzó intézkedések: talajeróptótlás, erózió csökkentése, talajszennyezések felszámolása, megelőzése stb. A fő célkitűzések és intézkedések környezeti szempontból megfelelőek, az SKV az intézkedések hatékonyságának növelése érdekében tett javaslatokat. A talajokat terhelő beruházások elsősorban a közlekedési infrastruktúra fejlesztésekhez kapcsolódnak.

A felszíni- és felszín alatti vizek tekintetében a Program – a helyzetelemzésre alapozva – megfelelően beazonosította a klímaváltozásból eredő szélsőséges vízrajzi eseményeket, mint kezelendő problémát, illetve az intézkedések között is több kiemelten célozza a probléma kezelését. A csapadékvíz-gazdálkodás megfelelő súllyal szerepel a Programban, illetve a szennyvíztisztítással és ivóvizekkel kapcsolatos intézkedések is megjelennek. A vízvisszatartás, mint területi vízgazdálkodási gyakorlat is megfelelő mértékben megjelenik a dokumentumban, ugyanakkor a hévizekkel, termálvizekkel kapcsolatos,

jellemzően energetikai fejlesztési elképzelések vízgazdálkodási (használt termálvíz elhelyezése) vonzata és ennek környezeti hatásainak mérséklése nem elégséges. Az SKV több javaslatot tett a termálvizek kérdéskörében, illetve az egyéb természetes vizeket érő hatások mérséklésével kapcsolatosan is.

A levegőtisztaság-védelem, továbbá a zaj- és rezgés elleni védelem nem minősülnek hangsúlyosnak a Programban. Célzottan e területekre irányuló fejlesztéseket csak a Program negyedik prioritása alatt szereplő „Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása” intézkedés egyik beavatkozása („Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem”) tartalmaz. Az említett beavatkozás mellett azonban számtalan további olyan fejlesztési irányt is tartalmaz a Program, amelyek a lokális légszennyező-anyag és zajterhelés emelkedéséhez vezethetnek. Abból a feltételezésből kiindulva, hogy csak a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő, szükség esetén környezetvédelmi engedéllyel rendelkező tevékenységek betelepülésére kerülhet sor, azok minden bizonnyal nem eredményeznek a vonatkozó jogszabályokban meghatározott határértékeket meghaladó mértékű, pontszerű forrásból származó károsanyag-kibocsátást. Nem lehet eltekinteni ugyanakkor a gazdaság növekedésével, új beruházásokkal járó forgalombővülés légszennyezőanyag-kibocsátásra gyakorolt hatásaitól sem, ami lokálisan és időszakos jelleggel a légszennyező anyagok koncentrációjára vonatkozó egészségügyi határértékek túllépését is eredményezheti. A közlekedésfejlesztésen belül valamennyi olyan beavatkozás, amely az egyéni motorizált közlekedés visszaszorítását célozza (közösségi közlekedés, kerékpáros infrastruktúra fejlesztése), a közúti forgalom és ezáltal közlekedési eredetű károsanyag-kibocsátás mérséklését eredményezi. A települési levegőminőség-védelem szempontjából kitüntetett jelentőséggel bír az elektromos meghajtású járműállomány bővítése, valamint a fűtési célú megújulóenergia-hasznosítás térnyerése, a Program azonban – üdvözlendő módon – mindkét fejlesztési irányt támogatja.

Az **élőhelyeket, élővilágot, ökoszisztéma szolgáltatásokat** ugyanakkor a vonalas közlekedési infrastruktúra, valamint a nagyobb telephelyek létesítése, továbbá a turisztikai fejlesztések az élőhely-fragmentáció, elszigetelődés, zavarás, szennyezés, területfoglalás révén kedvezőtlenül érintheti. A hatások mérséklése vagy elkerülése a körültekintő tervezéssel megvalósítható, amelyre az SKV konkrét javaslatokat fogalmazott meg. Ugyanakkor előremutató, hogy a Programban több intézkedés is elősegíti az élőhelyek fennmaradását, sőt az *Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért* prioritás intézkedéseinek döntő többsége közvetett vagy közvetlen módon javító hatású lehet. A Natura 2000 hatásbecslés a hatályos és hozzáférhető Natura 2000 Fenntartási Tervek figyelembevételével készült.

Az épített környezet megóvása összességében kellő hangsúllyal jelenik meg a dokumentumokban. A beavatkozások ugyanakkor jelentős hatással lehetnek a települések épített környezetére, amelyek elsősorban a fizikai létesítmények, infrastruktúrák építése, korszerűsítése, azok megjelenése, települési feltárulása, valamint a megvalósult létesítmények üzemeltetése, a kapcsolódó infrastruktúrák működése révén érvényesülnek. A beépítettség fokozódásával degradálódhatnak a védett zöldfelületi elemek, ex lege védett elemek, valamint a hagyományos épített környezet, a kulturális örökség, a műemléki és a régészeti értékek egyaránt.

A Programban foglalt intézkedések kétféle szempontrendszer mentén hozhatók kapcsolatba **az éghajlat változásával**, egyrészt az emisszió, illetve elnyelés révén közvetlenül befolyásolják a légköri üvegházhatású gáz koncentráció alakulását, másrészt elősegítik, vagy hátráltatják az éghajlatváltozás már elkerülhetetlen következményeihez való alkalmazkodást. A Program egyes prioritási tengelyei alá tartozó intézkedések

eltérő jellegű, illetve mértékű hatást váltanak ki e két szempontrendszer mentén, továbbá számos olyan is akad közöttük, amelyek hatásait – mind irányukat, mind mértéküket tekintve – a végrehajtás jelen tervezési fázisban még nem ismert körülményei determinálják. Így pl. a vállalkozói szektor fejlesztését, üzleti infrastruktúrájának, telephelyi adottságainak javítását célzó beavatkozások összesített környezeti hatását jórészt az dönti el, hogy mely ágazatok milyen célú fejlesztései valósulnak meg a következő években. Ugyanakkor a vállalkozások fejlesztése végső soron a termelés bővülését, ezáltal többlet-energiafelhasználást és minden bizonnyal magasabb üvegházgáz-emissziót eredményez, amelynek mértéke azonban korszerű technológiai megoldásokkal, a körkörös gazdasági szemlélet érvényesítésével jelentősen mérsékelhető, ahogy arra a Program is javaslatokat fogalmaz meg. A közlekedési infrastruktúrán belül a közúthálózat-fejlesztések esetében nem lehet eltekinteni attól, hogy azok minden esetben magukban hordozzák a forgalomnövekedés és ezáltal üvegházhatású gáz kibocsátás emelkedésének lehetőségét, míg a vasút, kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése lehetőséget teremt a közlekedési igények alacsony emissziójával járó módokon történő kielégítésére. A turizmus – az általa generált közlekedési igények kielégítése, a szálláshelyek és a turisztikai attrakciók energiafelhasználása révén – gyakorlatilag minden esetben szintén az emisszió növekedésével jár, amelynek mértéke azonban jelentős eltéréseket mutat a különböző turizmusfajták esetében. A megye agrárszektorának fejlesztésére irányuló intézkedés nem jeleníti meg hangsúlyosan az e forrásból származó emisszió mérséklésének szükségességét és lehetőségeit. Végül az *„Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért”* prioritás alatt megvalósuló intézkedések egyértelműen az üvegházhatású gázok mérséklésének és a várható éghajlati változásokhoz való alkalmazkodás irányába hatnak.

Tekintettel arra, hogy a környezeti elemek, rendszerek állapota minden esetben direkt vagy indirekt módon befolyásolja az emberek egészségi állapotát vagy életminőségét, megállapítható, hogy az intézkedések és beavatkozások szinte mindegyike – ha csak közvetve is – hatással van az **emberi egészségre**. Az energiatakarékossági és -hatékonysági beavatkozások, megújulóenergia-hasznosításra, közösségi, kerékpáros és vasúti infrastruktúrára irányuló fejlesztések többek között a por és a toxikus anyagok kibocsátásának mérséklését is eredményezik; az épületek szigetelése, fűtés-korszerűsítése – megfelelő légcseré biztosításával – a beltéri komfortot és levegőminőséget is javítják. A Program intézkedéseinek pszichés és egészségvédelmi hatásai is döntően kedvezők (foglalkoztatás, kerékpáros fejlesztések, energiahatékonyság, elérhetőség, hozzáférés javulás). Ugyanakkor az új közlekedési, ipari, szolgáltató létesítmények mentén lokálisan – és az építkezések idején átmeneti jelleggel – potenciálisan megemelkedő levegő- és zajterhelés környezetegészségügyi szempontból kedvezőtlennek minősül. Az egészségügyi hatások tárgyalása során ugyanakkor mindenképpen említést érdemel, hogy a Program magának az egészségügyi ellátórendszernek a fejlesztésére vonatkozóan is előirányoz beavatkozásokat.

A Program kisebb mértékű pozitív hatás gyakorol a **környezettudatosságra**. Az épített fizikai környezetben jelenlevő modern környezetbarát megoldások és a közösségi cselekvések is ösztönző hatással lehetnek az egyének magatartására. A helyi identitás növelése, az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése szintén motiválhat a fenntartható, környezettudatos környezethasználatra. Az anyag- és energiatakarékos technológiák elterjesztése, a háztartási, közintézményi energiaigények mérséklése kedvező hatást gyakorol a környezettudatosságra, s a megújuló energiaforrások elterjesztése is elősegíti a környezet- és energiatudatos szemlélet kialakulását.

Össességében tehát megállapítható, hogy az energia- és anyag ciklusok térségen belüli zárásának igénye, a helyi és térségi erőforrások helyben történő használata, a közösségi közlekedés, illetve a környezetbarát közlekedési módok fejlesztése, valamint az energiahatékonysági, energiatakarékosági beavatkozások, illetve megújuló energia felhasználás mértékének növelése az erőforrásokkal való takarékos bánásmód szempontjából alapvetően mind-mind előrelépést jelent. Ugyanakkor nem hagyható szó nélkül az, hogy a gazdasági növekedés előmozdításának mindent átható, horizontális célja éppen a fenntartható fejlődés ellen hathat.

VI.6 A Program megvalósításából várható országhatáron átterjedő környezeti hatások összefoglalása

Az országhatáron átnyúló környezeti hatások azonosítására az országhatáron átterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, Espoóban, 1991. február 26. napján elfogadott egyezményhez kapcsolódó, a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló, Kijevben, 2003. május 21-én elfogadott jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 132/2010. (IV. 21.) Korm. rendeletet valamint Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005.(I.11.) Korm. rendeletet figyelembe véve, a Program környezeti értékelése alapján megállapítható, hogy annak **megvalósítása országhatáron átterjedő jelentős káros környezeti hatást várhatóan nem eredményez.**

Az országhatáron átterjedő hatások potenciális csatornája, a Duna és az Ipoly lehet, tehát a felszíni víz mennyiségi kérdései relevánsak, illetve a felszíni víz, mint szállító közeg (szennyező anyagok, tápanyagok). A Programban bemutatott intézkedéscsoportok esetében, a felszíni vizek mennyiségi állapotának javulása várható a Megye területén belül, ugyanakkor a határon átnyúló hatás nem valószínűsíthető, tekintettel arra, hogy a folyóból történő vízkivétel jelentős növekedése nem várható, ahogy a folyóba történő vízbevezetés növekedése sem fog érdemben változni. A Program intézkedéseinek végrehajtása során felszíni vizek minőségi állapota várhatóan nem fog érdemben változni, illetve, ha igen az pozitív előjelű lehet. **Határon átnyúló negatív hatás nem prognosztizálható a Dunai vízkészleten keresztül. Az Ipoly térségében pedig nem várható olyan intézkedés, amely érdemben befolyásolja a folyó mennyiségi, minőségi vagy morfológiai állapotát, ezért a folyó sodorvonalában található határon átnyúló hatás nem prognosztizálható.**

VII. A területfejlesztési program céljainak megvalósulása esetén a közvetett és közvetlen negatív társadalmi és gazdasági hatást kiváltó tényezők feltárása

A területfejlesztési program nem tartalmaz olyan prioritásokat, melyek megvalósulása közvetetten vagy közvetlenül egyértelműen negatív társadalmi vagy gazdasági hatást váltana ki. Ugyanakkor több olyan beavatkozás is szerepel a programban – ahogy arra a korábbi fejezetekben már utaltunk, melynek megvalósulásának módjától függően az elérendő pozitív hatások mellett vagy azok ellenében negatív társadalmi és gazdasági következmények is felléphetnek. Ezek háttérében többnyire **a gazdasági (kisebb részben társadalmi) szempontok környezeti szempontok elé helyezése** áll, amely végső soron a környezeti állapot romlása révén (pl. levegő szennyezettségének növekedése a forgalombővülés következtében) révén a lakosság egészségi állapotát érintheti negatívan.

VIII. A területfejlesztési program által feltárt társadalmi és gazdasági hatások várható alakulása abban az esetben, ha a terv javaslatai nem valósulnak meg

A területfejlesztési program jelentős részben a helyzetfeltárás során azonosított, a megyében tapasztalható negatív jelenségekre kíván reagálni, ezért **amennyiben a program nem valósul meg, a negatív tendenciák megállítása, különösképpen megfordítása nem valószínűsíthető.** A negatív tendenciák felerősödése ebben az esetben például a megye fővárossal való szoros kapcsolata és az értékláncokban betöltött pozíciója miatt tágabb térségben is jelentős mértékben éreztetnék hatásukat.

Amennyiben a megye nemzetközi versenyben történő helytállását biztosító intézkedések nem valósulnak meg (pl. vállalkozásfejlesztés, nemzetközi közlekedési kapcsolatok megépítése, humán erőforrás fejlesztése) a megyének egyre inkább szembe kell néznie a munkaerőhiány és a munkanélküliség egyidőben történő jelenlétével, majd a munkaerőhiánnyal küzdő vállalkozások esetleges megszűnését, relokációját követően a munkanélküliség fokozódásával. A megye versenyképességét hosszabb távon elősegítő, az energiahatékonyság növelését, a megújuló erőforrások használatának ösztönzését célzó beruházások elmaradása növeli a megye energiafüggőségét, fokozza a klímaváltozásnak a megye társadalmára-gazdaságára gyakorolt negatív hatásait.

Az intézkedések elmaradása esetén a megyében jelenleg is tapasztalható társadalmi és területi egyenlőtlenségek fokozódása várható. A főváros közeli területekre nehezedő demográfiai nyomás a közszolgáltatások népességnövekedés ütemével lépést tartó bővítését igényli, melynek elmaradása rontja az itt található településeken élők életkörülményeit és az esélyegyenlőség biztosítása ellenében hat. Mindeközben a megye távolabb fekvő térségeinek fokozódó leszakadását eredményezheti az intézkedések elmaradása.

Részben a megyében tapasztalható társadalmi–gazdasági különbségekből fakadóan a megyei lakosság döntő részét érinti az ingázás kérdésköre, melynek társadalmi–gazdasági–környezeti terhei várhatóan növekednek, ha nem valósulnak meg a területfejlesztési program beavatkozásai. Az ingázásra fordított idő növekedésével csökken a lakosság szabadideje, ami az egészségi állapot romlása mellett a helyi közösségek kialakulására, a helyi kultúra ápolására is negatív hatást gyakorolhat.

IX. Javaslat társadalmi és gazdasági szempontú intézkedésre

IX.1 A társadalomra és a gazdaságra káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok és egyéb intézkedések meghatározása

A területfejlesztési programban kijelölt prioritások és intézkedések káros társadalmi és gazdasági hatásokhoz akkor vezethetnek leginkább, ha nem valósulnak meg. Vannak azonban olyan intézkedések, ahogy arra a korábbi fejezetekben rámutattunk, amelyek negatív hatásokat (is) eredményezhetnek, így az egyes projektek szintjén javasolt előzetes hatásbecslés készítése, illetve a továbbiakban az eredmények folyamatos monitoringja, az intézkedéseknek a tapasztalatok fényében történő módosítása. Az esetleges negatív hatások sok esetben a különböző intézkedések egymáshoz képest nem összehangolt ütemezéséből fakadhatnak, így körültekintő holisztikus tervezéssel könnyen kiküszöbölhetők. Utóbbi

különösen fontos annak fényében, hogy a Pest megyei területfejlesztési program a megye nemzetközi versenyben történő helyzetét és a megyét jellemző társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek mérséklését a minőségi életfeltételek biztosítása mellett egyaránt el kívánja érni.

IX.2 A társadalmi felzárkózás elősegítésére irányuló javaslatok és intézkedések meghatározása, továbbá a társadalmi felzárkózási szempontok érvényesítése a tervekben

A Pest megyei Területfejlesztési Koncepcióban a „Területi és társadalmi kohézió, szociális felzárkóztatást” horizontális célként határozták meg, melyhez a területfejlesztési program prioritásai közül a II. (Szolidáris Pest megye), a IV. (Élhető Pest megye) és az V. (Emberközpontú Pest megye) kapcsolódik leginkább. A II. prioritás, melynek fókuszában a megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykáta, Nagykőrösi és Ráckevei járás) komplex fejlesztése áll, a „Térségi társadalmi felzárkóztatást” külön intézkedésként nevezi meg. Az intézkedés beavatkozásai között szerepel: az oktatás, nevelés fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás elősegítése; a lakosság egészségi állapotának javítása; a kultúra, a sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása; térségi értékek megőrzése, térségi identitás erősítése. Az V. prioritás „Társadalmi programok megvalósítását” ösztönző intézkedése egész Pest megyére vonatkozóan határoz meg az esélyegyenlőség biztosítását célzó beavatkozásokat: családbarát Pest megye; közösség építése és társadalmi bizalom erősítése; szegénység elleni küzdelem, más leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása.

IX.3 Javaslat olyan társadalmi és gazdasági szempontú előírásokra, feltételekre, amelyeket a területfejlesztési program által befolyásolt más terveknél figyelembe kell venni

A Pest megyei területfejlesztési programban megfogalmazott prioritásokat és intézkedéseket a megyei szintnél alacsonyabb területi szintekre készítendő területi és települési tervek (úgy mint Leader-térség helyi fejlesztési stratégiái, településfejlesztési koncepciók, integrált településfejlesztési stratégiák, településrendezési tervek...), továbbá a megye és a főváros szoros kapcsolatából adódóan a vonatkozó fővárosi (kerületi) tervek összeállítása során szükséges figyelembe venni. A különböző területi szintű tervek ütközésének elkerülése mellett az „alacsonyabb területi szintű” egységek számára ez a könnyebb forrásszerzés gyakorlati szempontja miatt is javasolt. A területi terveken felül a területfejlesztési programot a megyei (illetve alacsonyabb szintű) ágazati tervek készítése során is figyelembe kell venni.

X. Javaslat környezeti szempontú intézkedésre

X.1 A Program környezeti eredményességének javítására tett javaslatok

A környezeti értékelés során a megvalósítás következtében várhatóan fellépő, környezetre gyakorolt káros hatások elkerülése, csökkentése vagy ellentételezése érdekében a Programban szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának javítására a következő javaslatok fogalmazhatók meg:

„Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása” prioritás

- Bár a Program említést tesz róla, javasoljuk hangsúlyosan is kiemelni, hogy az ipari parki fejlesztések, és általában az üzleti infrastruktúra fejlesztése során minden esetben az elérhető legjobb technológia alkalmazására kell törekedni, beleértve a megújulóenergia hatékony felhasználását, az energiahatékony és anyagtakarékos megoldásokat, a körkörös gazdasági szempontok érvényesítését (pl. hulladékok, másodnyersanyagok hasznosítása, közös, megosztott erőforráshasználat stb.)
- A fejlesztések, beavatkozások megvalósítása során minden esetben a racionális, okszerű területhasználatra kell törekedni. A környezetvédelem, táj- és természetvédelem tekintetében mindenképpen ügyelni kell a környezet és táj eltartó- és tűrőképességével, a táj terhelhetőségével való összhang biztosítására, a természeti erőforrások védelmére, degradációjuk megelőzésére, a területigények minél kisebb termőterület-kieséssel járó harmonikus összehangolására.
- A területhasználat tekintetében a terület igényeinek minél kisebb termőfelület kieséssel járó harmonikus összehangolása mellett az agroökológiai adottságokhoz igazodó földhasználat, a barnamezős beruházások szorgalmazása javasolt.
- Javasoljuk, hangsúlyozza a Program, hogy nem támogatható olyan termesztési gyakorlat alkalmazása, amely tovább rontja a terület vízmérlegét.
- Javasoljuk, hogy a termálvíz hasznosításhoz kapcsolódó beruházások (használt víz elhelyezése) és az agráriumhoz kapcsolódó, öntözést igénylő fejlesztések legyenek összehangolva, a potenciálisan öntözésre hasznosítható csatornák, vízfolyások termálvízzel történő terhelését kerülni kell.
- A használt termálvizek felszíni befogadóba történő elhelyezését minimalizálni szükséges, a felszíni- és felszín alatti vizek (valamint a talajok és az élővilág) védelme érdekében. A termálvizek többcélú, többlépcsős hasznosításának elősegítését javasoljuk megjeleníteni a Programban (kaskádrendszerek).
- A térség turizmusát mindenképpen a fenntarthatóság, a csökkenő környezeti terhelés irányába kell elmozdítani, amelyhez komplex, a slow turizmust fókuszba helyező, a területi „szétszóródást” elősegítő, a térség közlekedési anomáliáit csökkentő, jól átgondolt fejlesztés szükséges.

- Az épített környezet, valamint a régészeti örökség, továbbá a védett táj- és településképi értékek és a biodiverzitás megőrzésére új fejlesztések tervezése és megvalósítása során kiemelt figyelmet kell fordítani.

„Szolidáris Pest megye: a megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése” prioritás

- Rendkívül fontos, hogy fennmaradjon a természeti táj, valamint az épített környezet összhangja és minél kevesebb természetes, természetközeli állapotú területet vegyenek igénybe a fejlesztések. A Programban a beépítettség minimalizálásának igénye mellett ki kell emelni a hagyományos településszerkezetek megőrzését, az épített környezet és a régészeti értékek védelmét.
- A kialakult tanyás tájszerkezet megőrzése, a tanyák fejleszthetőségének biztosítása közérdek. Ezzel összefüggésben a tanyás térségekben kitűzött célként kell szerepeltetni a meglévő tanyák megtartását, azok gazdasági termelésbe való visszatérésének elősegítését, a klímaváltozás hatásaira való felkészülés ösztönzését, amely a helyi gazdaság megerősítésével a népességmegtartást is elősegítheti. Biztosítani kell a kialakult tanyák lakóhelyként, családi birtokközpontként, továbbá turisztikai funkciójú fejlesztésének lehetőségeit. A tanyás térségekben a megújuló erőforrásokra alapozott egyedi megoldású, alapvető infrastruktúrák költséghatékony és környezeti szempontból előnyös és indokolt kiépítése is szükséges.
- A fejlesztések, beavatkozások megvalósítása során minden esetben a racionális, okszerű területhasználatra kell törekedni. A környezetvédelem, táj- és természetvédelem tekintetében mindenképpen ügyelni kell a környezet és táj eltartó- és tűrőképességével, a táj terhelhetőségével való összhang biztosítására, a természeti erőforrások védelmére, degradációjuk megelőzésére, a területigények minél kisebb termőterület-kieséssel járó harmonikus összehangolására.
- A területhasználat tekintetében a terület igényeinek minél kisebb termőfelület kieséssel járó harmonikus összehangolása mellett az agroökológiai adottságokhoz igazodó földhasználat, a barnamezős beruházások szorgalmazása javasolt.
- Az épített környezet, valamint a régészeti örökség, továbbá a védett táj- és településképi értékek és a biodiverzitás megőrzésére új fejlesztések tervezése és megvalósítása során kiemelt figyelmet kell fordítani.
- A táji értékek számbavétele és ismertetése nem csak turisztikai célt szolgál, hanem a tájvédelem számára a társadalmi együttműködés lehetőségét is elősegíti.
- Javasoljuk, hogy a mezőgazdasági termelés vonatkozásában az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás jelentősége és annak főbb eljárásai kiemelt szerephez jussanak a Program végrehajtása során, ennek elősegítése érdekében javasoljuk a Program kiegészítését a hivatkozott beavatkozási irány említésével

- Az agráriumban a termőhelyi adottságokra és a saját biológiai alapokra építő területhasználat, termelési szerkezet és agrotechnika kialakítása szükséges. A helyi agrárium fejlesztésénél a magasabb hozzáadott értéket előállító, több lábbon álló gazdálkodást erősítő, a táj eltartóképességét szem előtt tartó, a fenntartható tájgazdálkodást elősegítő ökológiai gazdálkodás elterjesztését kell szorgalmazni. Szűkíteni kell azon tevékenységek körét, amelyek veszélyeztetik a diverzitást, valamint az erőforrásokat (termőtalaj, víz) nem a megújulás mértékében használják.

„Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritás

- A vízi közlekedés logisztikai hátterének fejlesztése során, akár az előírtaknál szigorúbb haváriás szabályozás, protokoll alkalmazásával legyen biztosított a Duna közlekedési eredetű szennyezésének megelőzése, a kockázatok minimalizálása.
- Javasoljuk, hangsúlyozza a Program, hogy csak olyan medermorfológiát is befolyásoló intézkedések valósulhassanak meg, amelyek nem rontják a Duna, mint víztest állapotát, összhangban vannak a Vízyűjtő-gazdálkodási Tervben megfogalmazottakkal.
- Javasoljuk a közlekedés elektrifikációját elősegítő fejlesztéseket (pl. e-töltőállomások kiépítése, elektromos meghajtású gépjárművek beszerzésének ösztönzése) is megjeleníteni a Program ezen prioritásában.

„Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért” prioritás

- A Program prioritásai, intézkedései és beavatkozásai nem foglalkoznak ez erdők védelmével, fenntartható hasznosításukkal. Mivel az erődterületek a természeti-táji-településképi értékük mellett klímaadaptációs és gazdasági szerepet is betöltenek, ezért a Programot mindenképpen javasolt egészíteni az erdőket érintő intézkedésekkel, beavatkozásokkal, fókuszálva az értékes erdőterületek csökkenésének megállítására.
- A Programban nagyobb hangsúlyt kell fektetni a vidéki és tanyás térségekben az egyedi megoldású környezetkímélő infrastruktúrák kiépítésére, amely a fenntartható tájhasználat irányába hat.
- Az elérhető legnagyobb környezeti haszon érdekében a csapadékvíz-gazdálkodás, vízvisszatartás intézkedései legyenek összekapcsolva a zöldfelületek vízellátásával, öntözésével.
- A barnamezős beruházások esetében törekedni kell az újrahasznosítás során a lehető legnagyobb mértékű zöldfelület kialakítására, és a vízvisszatartáson alapuló csapadékvíz-gazdálkodásra.
- A termásvízhasznosítás és geotermális energiához kapcsolódó fejlesztések esetében javasoljuk, hogy csak olyan energetikai fejlesztés valósulhasson meg, amelynek a hőpiaca előzetesen fel lett térképezve, s a kiépített kapacitás teljes mértékben ki lesz használva.

- A szennyvíztisztítás fejlesztése során, ahol lehetséges, a természetközeli tisztítási módok alkalmazásának lehetősége is vizsgálatra kerüljön, a tisztított szennyvíz helyben hasznosítása érdekében, fókuszálva a kistelepülésekre és tanyás térségekre, valamint a Homokhátság területére.
- Javasoljuk a levegőminőség javítására irányuló beavatkozási irányok leírásának kiegészítését a pontszerű létesítményekből származó por- és szagemisszió mérséklését szolgáló lehetőségek említésével (pl. legjobb elérhető technológia alkalmazása, véderdők létesítése, lakott területektől távoli elhelyezés stb.)
- Javasoljuk, hogy a Program „Energiahatékonyság növelése, a CO₂ kibocsátás csökkentése” intézkedése keretében több helyen ösztönzött megújulóenergia-felhasználással kapcsolatban hangsúlyozza a Program, hogy a biomassza fűtési célú hasznosítását kizárólag korszerű, magas hatékonyságú tüzelőberendezések alkalmazása esetében támogatja.
- Javasoljuk az energiahatékonysági célú szemléletformáláson belül önálló tematikaként megjeleníteni a hatékony, alacsony kibocsátással járó biomassza-alapú fűtési lehetőségek megismertetését.
- A megújuló energia kiaknázása során a természeti örökség és a táji értékek megőrzésére is figyelemmel kell lenni. Az országos szintű klímapolitikához és energiabiztonsághoz illeszkedően célszerű támogatni, ösztönözni az energiaszövetkezeteket, társulásokat, amelyek az alternatív energiaforrások felhasználására, a helyi okoshálózatok kiépítésére és ezek integrálására irányulnak.
- A hatékony táj- és környezetgazdálkodás, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében érdemes kitérni a városökológiai (épített és természeti) értékek megővésére és fejlesztésére, valamint a korszerű tájépítészeti megoldásoknak a városi és vidéki környezet vonatkozásában történő alkalmazására.

X.2 A Program által befolyásolt programokra, projektekre vonatkozó javaslatok

A környezeti értékelés során több, környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra vonatkozó javaslat került megfogalmazásra, amelyeket a Program végrehajtása során, az annak keretében készülő tervekben és programokban, projektekben és eljárásokban indokolt figyelembe venni. Ezek az alábbiak.

„Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása” prioritás

- Új iparterületek, ipari, logisztikai parkok létesítésénél minden esetben a barnamezős beruházásokat kell előnyben részesíteni. Amennyiben erre nincs lehetőség, akkor kizárólag a védett, védelemre érdemes, értékes természeti területektől, ökológiai folyosóktól, lakó- és intézményterületektől megfelelő védőtávolságban, gyenge termőhelyi adottságú földterületen, az országos, megyei területrendezési, illetve a településrendezési tervekben szereplő védőövezetek

szigorú betartásával lehet csak megvalósítani. Környezetterhelő ipar telepítése sem zöld, sem barnamezős beruházásként nem javasolt.

- Valamennyi beruházás esetén a racionális, okszerű területhasználatra kell törekedni. Az infrastrukturális jellegű beruházások során törekedni kell a területfoglalás minimalizálására, ill. arra, hogy a burkolt felületek a közlekedési, parkolási és pormentesítési funkciókon túl egyéb módon is hasznosuljanak.
- A vízi, vízparti ökoszisztémák megóvása, fennmaradása különösen fontos feladat a felszíni vizeket érintő fejlesztéseknél.
- A meglévő erdőterületek érintettsége nem javasolt a fejlesztések által. Amennyiben a tervezés során erdőterületek érintettsége merül fel, javasolt az erdészeti hatóság bevonása az előkészítésbe.
- Minden beruházásnál – különösen a jelentősebb beruházásoknál, így pl. a műszaki infrastrukturális beruházások egyedi tervezésénél és engedélyezésénél – a műemléki és régészeti területek vagy lelőhelyek érintettségét, a kulturális örökségvédelem, a régészeti értékek érdekeit mindig figyelembe kell venni. Mindezt érintettség esetén – és ha a jogszabály előírja, régész szakértő bevonásával – az egyedi engedélyezéseknél elkészítendő régészeti hatásbecslésekben, hatáselemzésekben kell vizsgálni és értékelni.
- A fejlesztéseket minden esetben az örökségvédelem szempontjainak alárendelve kell megvalósítani és az örökségvédelemhez kapcsolódó jogszabályokat, szempontokat a gyakorlatban is következetesen alkalmazni kell. A szankcionálás helyett ugyanakkor javasolt a prevenciót szem előtt tartani.
- Meglévő és új létesítmények fejlesztésénél az épített környezet szempontjából kedvező hatások elérése érdekében mindenképpen szükséges a rendelkezésre álló települési arculati kézikönyvek, településképi rendeletek által megfogalmazott iránymutatásokat figyelembe venni.
- A turisztikai és infrastruktúra fejlesztések a természeti környezet, a természeti rendszerek, esetenként a védett természeti területek, Natura 2000 hálózatba tartozó területek fokozottabb terhelésével járhatnak. Ezekben az esetekben gondoskodni szükséges a természetvédelmi szempontból érzékeny területek fokozottabb védelméről, a megnövekvő természetvédelmi kezelési feladatok személyi és eszközfeltételeinek biztosításáról.
- Natura 2000 területekre gyakorolt jelentős hatás esetén az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. Rendelet előírásai szerint is vizsgálni szükséges a tervezett tevékenységet.

- Javasoljuk, hogy az agglomerációs térségben található ökológiai folyosók és az ökológiai hálózat egyéb elemeinek védelme prioritást élvezzenek bármilyen fejlesztéssel szemben, hiszen ezek biztosítják az utolsó kapcsolatot a városi élőhelyek és a természetes élőhelyek között.
- A településeken az üresen álló ingatlanok kataszterét vagy értékkataszterét a civil szervezetek, településvédők, helytörténészek, építészek, néprajzosok és lokálpatrióták bevonásával célszerű összeállítani, amelyből akár befektetők részére megyei értékportfóliót, akár pályázatokhoz kapcsolódó, azok összeállítását megkönnyítő projektadatlapot lehet készíteni. Az ingatlankataszter összeállításánál a következő szempontokra érdemes figyelemmel lenni:
  - eredeti funkció
  - megközelíthetőség (közösségi közlekedés, személygépjármű, kerékpár, gyalogos)
  - részletes belső és külső állapotfelmérés (először legalább szemrevételezéssel)
  - közművesítettség mértéke, műszaki jellemzői
  - tulajdonviszonyok
  - védelem szintje
  - az ingatlan környezetének főbb jellemzői (pl. zöldfelületek, közlekedő terek stb.)
  - az épület megújulásával szóba jöhető funkciók
  - a megújuláshoz, állapot fenntartásához szükséges teendők
  - a teendők felelősei
  - költségbecslés, a költségviselők körének feltárása.
- A turizmushoz kapcsolódó fejlesztéseknél figyelembe kell venni az adott desztináció paramétereit, „eltartóképességét”. A tömegturizmus, a látogató- és turistaforgalom mindenáron való növelése helyett az értékkeremtésre kell koncentrálni, ahol a szolgáltatások milyensége, minősége a területi dekoncentráció kerül a fókuszba.
- Javasoljuk, hogy a területfoglalás racionalizálása érdekében, a turisztikai attrakciókhoz kapcsolódóan, csak a reális látogatottsághoz méretezett infrastruktúra kerüljön kiépítésre, kerülni kell a túlzott kapacitások kiépítését (pl. szilárd burkolattal ellátott parkolók kialakítása).
- A termálvizek hasznosítása során figyelembe kell venni a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv előírásait, illetve összhangba kell hozni a területi Vízkészletgazdálkodási Terv ajánlásaival.
- A turizmusfejlesztés keretében törekedni kell a lehető legalacsonyabb karbonlábnyomú tevékenységek térnyerésének ösztönzésére, ennek keretében a szálláshely-fejlesztések során a lehető legnagyobb arányú megújulóenergia-felhasználásra, a jogszabályban rögzített épületenergetikai elvárások maradéktalan érvényesítésre, illetve lehetőség szerint azoknál szigorúbb követelmények alkalmazására.
- Javasoljuk, hogy a már jelenleg is jelentős vendégforgalommal jellemezhető turisztikai térségekben a közlekedési eredetű szennyezőanyag-kibocsátás mérséklése (és a közlekedésbiztonság javítása) érdekében élvezzen prioritást a közösségi közlekedés adottságainak – turizmus igényeihez igazított – fejlesztése, továbbá induljanak kampányok az érintett térségek közösségi közlekedéssel történő megközelítésének ösztönzésére.

„Szolidáris Pest megye: a megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése” prioritás

- Javasoljuk, hogy az ipari parkok infrastrukturális fejlesztéseikhez kapcsolódóan törekedjenek az ingatlanon belüli csapadékvíz-gazdálkodásra. A tetőfelületekről és szilárd burkolatokról származó csapadékvíz gyűjtése szerepeljen a támogatható projektelemek között, illetve az összegyűjtött csapadékvíz ingatlanon belüli hasznosítása is élvezzen előnyt (pl. zöldfelületek locsolása, szűrkevíz hasznosítás stb.).
- Új, nagy területfoglalással járó szilárd burkolatok (pl. nagyobb kapacitású parkolók) fejlesztése esetén javasoljuk a csapadékvíz gyűjtési és hasznosítási funkció beépítését (pl. a felületre hulló csapadék burkolat alatti gyűjtése, majd későbbi hasznosítása), amelyre már több hazai példa, műszaki megoldás létezik. Amennyiben a létesítmények nagy arányú gépjárműforgalmat generálnak, a telephelyhez kapcsolódó közlekedési útvonalokról származó – potenciálisan szennyezőanyagokkal terhelt – csapadékvizek tisztítása, kezelése is élvezzen előnyt.
- Az ipari parki fejlesztéseknél, illetve valamennyi nagyberuházást tartalmazó projekt esetében kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy azok megközelítése lehetőség szerint vasúton is megoldható legyen, de semmiképpen se a környező települések belterületein keresztül valósuljon meg.
- Az épített és települési környezet védelme érdekében meg kell teremteni a kulturális és műemléki örökség értékalapú, integrált és innovatív városrehabilitációs feltételeit.
- A kulturális örökségben rejlő fejlesztési potenciál kiaknázása során a települési léptéket és fenntarthatóságot nem szabad figyelmen kívül hagyni, mert ellenkező esetben az intézkedések kontraproduktívvá válnak és kárt okoznak a települési és épített környezetben.
- Megfontolandó a Programban definiált turisztikai térségekben ún. belépési pontok fejlesztése, amely a települések, térségek kapufunkcióját is erősíti és egy-egy ilyen „üdvözlőpont” kialakítása révén az utazók első benyomása egy rendezett településkép lesz.
- A vízhiány folyamánként a mezőgazdasági területek, termőföldek degradációja, az elsivatagosodás elkerülése a vízhiány pótlásával, valamint a vízhiányhoz alkalmazkodó mezőgazdasági műveléssel csökkenthető, amely a táj eltartóképességét is javítja. Az alkalmazkodóképes, több lábon álló agrárium kialakítása, a környezeti kihívásoknak megfelelő termékszerkezet fejlesztése, a kisléptékű, kistermelők számára is gazdaságos öntözési megoldások támogatása, az öntözés kiterjesztése, a fokozottan klímaérzékeny térségek klímaadaptációs képességének javítása a táj eltartóképességét fókuszba helyező gazdaságfejlesztést segíti elő. Az öntözés tekintetében lényeges az öntözött területek ésszerű növelése is.

„Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében” prioritás

- Javasoljuk, hogy a külterületi közúthálózat-fejlesztésre irányuló beruházások előkészítése keretében készüljenek forgalomszámláláson és modellezésen alapuló részletes számítások arra vonatkozóan, hogy a fejlesztéssel érintett térség egészében – azaz nem csak az érintett szakaszon – miként változik várhatóan az összesített gépjármű-forgalom.
- A közúti fejlesztések esetében mindig fontos szempont a balesetek számára gyakorolt hatás, amit gondos tervezéssel és engedélyeztetéssel kell minimalizálni.
- A vonalas létesítmények tervezése és kivitelezése során törekedni kell a területfoglalás minimalizálására.
- Az új és/vagy hiányzó szakaszok vonalvezetésének megtervezésénél kiemelten fontos a meglévő érzékeny és értékes élőhelyek, mezőgazdasági területek elhelyezkedését figyelembe venni. Ennek érdekében a védett, védelemre érdemes, értékes természeti területektől, ökológiai folyosóktól, lakó- és intézményterületektől való megfelelő védőtávolság alkalmazása szükséges.
- A fragmentáció hatásainak csökkentése érdekében szükség esetén vad- és hullóátjárók létesítése javasolt, amelyek elhelyezkedésével kapcsolatosan, az élőhelyek közti mozgásokat ismerő természetvédelmi őrk, illetve a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóság egyéb szakembereinek bevonása javasolt.
- A körütekintő nyomvonal-vezetés mellett a tervezett úthálózatok mentén védő többszintű növényzónák telepítése szükséges, amelyek levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésterhelést csökkentő, természet- és klímavédelmi, valamint tájképvédelmi szerepet is betöltenek.
- A vonalas létesítmények tervezése során figyelembe kell venni a felszíni lefolyási viszonyok éghajlatváltozásra visszavezethető változását. A létesítményekhez kapcsolódó vízelvezetés és vízgyűjtő műtárgyak ennek megfelelően legyenek kialakítva, méretezve. A létesítmények felületéről és környezetéből összegyűjtött csapadékvizek ne kerüljenek elvezetésre, a területen történő hasznosításuk biztosított legyen (amennyiben szükséges, megfelelő tisztítás után).
- A talajok, ásványi nyersanyagok védelmében előnyben kell részesíteni az alternatív építőanyagok használatát (pl. gumiaszfalt, feldolgozott inert hulladékok), amely számos más környezeti előnnyel is jár (hulladékhasznosítás, körforgásos gazdaság elősegítése, üzemanyagfelhasználás csökkenése, nagyobb élettartam, növekvő közlekedésbiztonság).
- Lényegesnek tartjuk, hogy – a jellemzően közúti infrastruktúra fejlesztésekhez kapcsolódó – anyagigényeket kielégítő anyagnyerőhelyek a kitermelést követő megfelelő rekultiválása biztosított legyen.

„Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért” prioritás

- Javasoljuk, hogy vízkárelhárítási tervek helyett Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervek (ITVT) támogatása valósuljon meg a Program keretein belül.
- Kiemelten fontos a vízgazdálkodási rendszerek változó adottságokra (aszályos és csapadékos időszakok) történő felkészítése, integrált és környezetbarát, kisléptékű vízgazdálkodási fejlesztések, ideiglenes- és vésztározók fejlesztése és komplex tájgazdálkodási hasznosítása. Az öntözési infrastruktúra fejlesztése során a beavatkozásokat a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően szükséges megvalósítani. Ugyanakkor a fejlesztések tervezése során a gravitációs összefolyási pontokat, valamint a talaj milyenségét is figyelembe kell venni.
- Fontos feladat a települési csapadékvíz-elvezető hálózat a karbantartása, folyamatos tisztítása, amely a településképet, a települések rendezettségét is erősen meghatározza. Az árkok karbantartásánál ugyanakkor kerüendő azok lebetonozása, amelyre a lakosság figyelmét is fel kell hívni.
- Javasoljuk, hogy napelemparkok csak természeti- környezeti szempontból kevésbé értékes (gyenge termőképességű talajokon, ökológiai- tájvédelmi szempontból kevésbé értékes) területeken valósulhassanak meg, vagy az eleve beépített, degradált területeken kapjanak helyet.
- Javasoljuk, hogy a hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó fejlesztések esetében kevésbé az ártalmatlanításra fókuszáló intézkedések, mint a hasznosításhoz kapcsolódóak kerüljenek előtérbe. A nagy mennyiségben keletkező, talajerőutánpótlásban hasznosítható, biológiaiag lebomló hulladékok elkülönített gyűjtése és hasznosítása kiemelt szerepet kell kapjon.
- A negatív környezeti hatás csökkentésére javasolt az ipari, mezőgazdasági létesítmények, depóniák, bányák mentén védő növényzónák telepítése, amelyek levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésterhelést csökkentő, természet- és klímavédelmi, valamint tájképvédelmi szerepet is betölthetnek.

X.3 A Program megvalósításához és értékeléséhez javasolt monitorozási, értékelési javaslatok

A Program megvalósítása következtében várhatóan fellépő, a környezetre gyakorolt hatásokra vonatkozóan a Programban szereplő monitorozási javaslatok vonatkozásában a következő javaslatok fogalmazhatók meg:

- Az elérendő célokhoz igazodóan **növelni kell a környezeti, fenntarthatósági indikátorok számát** a közvetlen, a közvetett és a nem környezeti tartalmú, de jelentős hatású intézkedések esetében. Figyelembe véve azt a tényt, hogy az intézkedések többsége nem környezetvédelmi jellegű, az intézkedések környezetre gyakorolt hatásainak meghatározásához az indikátorok szélesebb körét

(intézkedések teljesítménye, hatótényezők, környezeti állapot mérésére szolgáló indikátorokat) lehet alkalmazni.

- A környezetvédelmi értékeléshez háromfajta mutatót lehet általában használni – melynek átgondolását, ilyen mutatóknak a Programba való beépítését a tervezők figyelmébe ajánljuk:
  - a környezet állapotának alakulását jellemző adatokat,
  - az egyes hatótényezők alakulását jellemző adatokat,
  - valamilyen projekt, intézkedés működését, alkalmazását, eredményeit.
- A környezeti állapot fejlődését, változását akár közvetett formában jelző indikátorok közül elsősorban a következőket javasoljuk:
  - ÜHG-kibocsátás változása (t CO₂ eq/év)
  - Megújulóenergia-alapú beépített villamosenergia-termelő kapacitás teljesítménye (MW)
  - Intézményi energia-megtakarítás mértéke (kWh/év)
  - Területen tartott és hasznosított csapadékvíz mennyisége (m³)
  - Kiépített víztározó kapacitások (m³)
  - Talajcserével vagy kármentesítéssel érintett talajok mennyisége (m³)
  - Ivóvíz hálózati veszteségének csökkentése (%)
  - Kiépített szennyvíztisztító kapacitás (m³/év)
  - Hasznosított szennyvíziszap mennyisége (t/év)
  - Kitermelt és hasznosított termálvíz visszasajtott mennyiségének aránya (%)
  - Talajok (kiemelten a termőföldek) szervesanyag tartalmának mennyisége
  - Revitalizált élőhelyek száma vagy mérete (db/ha)
  - Barnamezős beruházások területének aránya az összes beruházási területhez viszonyítva (%)
  - Létesített zöldfelület nagysága (ha)
  - Megőrzött, helyreállított környezeti és kulturális örökség (db)
  - Kerékpárosbarát útvonalak hossza (km)
  - Új építésű kerékpárút hossza (km)

XI. Közérthető összefoglaló

Jelen munka tárgya a társadalmi, gazdasági, környezeti és fenntarthatósági szempontok értékelése Pest megye 2021-27-es időszakra szóló területfejlesztési programjának vonatkozásában, azaz a Program céljainak, prioritási tengelyeinek és meghatározott intézkedéseinek társadalmi, gazdasági, környezeti hatáselemzése, egyben stratégiai környezeti vizsgálata (a továbbiakban: SKV).

A társadalmi, gazdasági hatások azonosítása a *területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól* szóló 218/2009 Korm. rendelet 9. mellékletében előírt tematika mentén készült. A Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV) az *egyres tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról* szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet előírásainak felel meg.

XI.1 A hatásvizsgálat célja, módszere

A hatásvizsgálat célja a Program környezeti és ezzel összefüggő társadalmi hatásainak előrejelzése és értékelése elsősorban az országos és megyei (fejlesztési, környezetvédelmi) célok megvalósulása és a fenntartható fejlődés irányába történő elmozdulás szempontjából. A hatásvizsgálat fő célja társadalmi, környezeti és fenntarthatósági szempontból értékelni a Programban megjelenő célokat, prioritástengelyeket, szükség esetén lebontva az intézkedések szintjére. A hatásvizsgálat így kedvező irányban befolyásolja a terveket, segít elkerülni az elfogadhatatlan hatásokat, illetve az esetleges problémákra megfelelő kompromisszumot találni.

A hatásvizsgálat a tervezés teljes folyamatában, így már annak korai szakaszaiban is támogatja a tervezőket különösen abban, hogy a Programban hogyan lehet a környezeti követelményeket a legmegfelelőbben megjeleníteni, és a fenntarthatóság irányába kedvező elmozdulásokat elérni. Ennek érdekében a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően a különböző, a környezet védelméért felelős szervekkel (hatóságok és államigazgatási szereplők) is felvettük a kapcsolatot. A partnerségi folyamaton keresztül a közvélemény, a szakértők és a civil szervezetek figyelemmel kísérhetik a hatásvizsgálati értékelés teljes folyamatát a tematika kialakításától a tervezésében való részvételen keresztül a végső jelentés elkészítéséig. A partnerek véleményét a jelentés figyelme veszi.

A hatásvizsgálat eredményei két fő részre oszthatók. Egyrészt társadalmi és környezeti szempontból minősíti a Program megvalósulása nyomán várhatóan kialakuló új állapotokat, véleményt alkot a céloknak, prioritásoknak, beavatkozásoknak környezeti és fenntarthatósági teljesítményéről. Másrészt segíti megtalálni a környezeti szempontból optimális, legnagyobb eredménnyel és legkisebb kockázattal járó utakat, amelyekhez alkalmazható javaslatokat fogalmaz meg a későbbi tervek és projektek környezeti megfelelőségének elősegítése céljából.

XI.2 Várható társadalmi, gazdasági hatások

A Program egyes intézkedéseinek megvalósulása esetében várhatóan bekövetkező társadalmi, illetve gazdasági hatásokat a következő táblázat vázolja.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
I. prioritás: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása		
Vállalkozások versenyképességének javítása	<ul style="list-style-type: none"> •A rugalmasabb foglalkoztatási formák terjedése pozitívan hathat a munkavállalók életminőségére, egészségi állapotára, növelheti szabadidejüket (pl. a munkahelyi ingázással töltött idő csökkenése miatt), vonzóbbá teheti a megye fővárostól távolabb eső térségeit, illetve fokozhatja ezeknek a térségeknek a népességmegtartó képességét. •A vállalkozások versenyképességének javulása a vállalkozások növekedését eredményezheti, ami a munkakörök szélesebb skáláján foglalkoztatásbővítő hatású. •A vállalkozások fenntartható működésének támogatása közvetlenül a népesség egészségi állapotára is pozitív hatást gyakorol. 	<ul style="list-style-type: none"> •A vállalkozások foglalkoztatási problémáinak (pl. munkaerőhiány) mérséklésével, technológiai fejlesztésével, telephelyfeltételeinek és pénzügyi eszközökhöz történő hozzáférésük javításával, valamint a K+F tevékenység erősítésével növekszik a vállalatok versenyképessége, ami a térség versenyképességét is fokozza. Ebben az irányba hat az üzleti környezet fejlesztése, a vállalkozói együttműködések ösztönzése és a vállalkozásokat segítő tanácsadói platform indítása is. •A vállalkozások támogatása a fenntartható működés, illetve a körforgásos gazdaság adaptációjának terén nemcsak a vállalatok versenyképességét fokozza, hanem a térség energiagazdálkodását is kedvezően befolyásolja.
Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedésének biztosítása a megyében többnyire a fővárostól távolabb fekvő területek népességmegtartó képességét fokozhatja. •Az életmód, az egészségipar (beleértve a gyógy- és termálfürdők szolgáltatásait), illetve az alkonygazdaság fejlesztése javítja a népesség életminőségét és egészségi állapotát, valamint bővíti a szabadidő eltöltési lehetőségeket. •- A turisztikai fejlesztések munkahelyeket teremtenek, a helyi lakosság számára is bővíti a szabadidő eltöltési lehetőségeket (az aktív turisztikai fejlesztések a népesség egészségi állapotára is jótékony hatást gyakorolhatnak), illetve a helyi kultúra megőrzéséhez, fejlesztéséhez is hozzájárulhatnak. Ugyanakkor a nem megfelelően átgondolt turisztikai fejlesztések "túlturizmushoz" vezethetnek, ami negatív hatást gyakorol a helyi társadalomra. 	<ul style="list-style-type: none"> •A megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése fokozza a megye versenyképességét. •A kereskedelem és logisztika fejlesztése más termelő- és szolgáltató ágazatok fejlődéséhez is megfelelő háttérrel biztosít, növeli a megye versenyképességét.
Területi fókuszú gazdaságfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> •A Gödi Különleges Gazdasági Övezetben a kommunális szolgáltatások fejlesztése életminőség-javító hatású. 	<ul style="list-style-type: none"> •A Gödi Különleges Gazdasági Övezet fejlesztése javítja a térség műszaki-infrastrukturális helyzetét, ami a térségbeli vállalatok (pl. világitástechnológiai) működésére és további beruházásaira pozitív hatást gyakorol. •A Ferihegyi Gazdasági Övezet fejlesztéséből elsősorban a kereskedelem és logisztika szektor részesedik leginkább, de az ellátási láncokon keresztül más ágazatokban is pozitív fejlemények várhatók.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
II. prioritás: Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése		
Helyi gazdaságfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> •A helyi gazdaság fejlesztése a munkakörnyezet javulása és a munkalehetőségek bővülése révén növeli a megye lemaradásban lévő térségeinek népességmegtartó képességét. •A helyi termékek értékesítésének és fogyasztásának ösztönzése, illetve a turisztikai fejlesztések a helyi kultúra megőrzését és fejlesztését is elősegítik. •A turisztikai fejlesztések bővítik a foglalkoztatási és szabadidő eltöltési lehetőségeket, az aktív- és gyógyturisztikai fejlesztések a népesség egészségi állapotának javításához is hozzájárulnak. •Az alkonygazdaság megtelepedésének elősegítése a tágabb térség időskorú népességének életminőségének és egészségi állapotának javulásához járul hozzá. 	<ul style="list-style-type: none"> •A megye lemaradásban lévő térségeiben az ipari park fejlesztések, a vállalkozások telephelyeinek fejlesztése, technológiai feltételeinek, illetve általában véve üzleti környezetük javítása növeli a versenyképességüket, ami ezeknek a térségeknek a versenyképességét is fokozza. •A lemaradásban lévő térségek fejlesztése oldhatja a megye gazdaságának főváros közeli területekre történő koncentrációját. •A helyi gazdaságfejlesztés ágazati szinten a mezőgazdaságot, az élelmiszeripart, a turizmust, illetve az alkonygazdaságot célozza leginkább.
Térségi társadalmi felzárkóztatás	<ul style="list-style-type: none"> •Az oktatás és a nevelés fejlesztésének, illetve az élethosszig tartó tanulás elősegítésének kiemelt szerepe van az esélyegyenlőség, illetve a társadalmi felzárkózás lehetőségének biztosításában. - A megfelelő oktatási infrastruktúra a megye lemaradásban lévő térségeinek népességmegtartó erejét is növeli. •Az egészségügyi fejlesztések és a szociális ellátórendszer megerősítése hozzájárul a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javulásához. •A kultúra, a sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez történő hozzáférés javítja a lakosság szabadidő eltöltési lehetőségeit, ezáltal népességmegtartó képességét befolyásolja pozitívan, továbbá jóhatással van a népesség életminőségére is. •A térségi értékek megőrzése és a térségi identitás erősítése hozzájárul a helyi kultúra ápolásához, fejlődéséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •Az oktatás és a nevelés fejlesztése, illetve az élethosszig tartó tanulás elősegítése a foglalkoztatók igényeinek megfelelő munkaerő rendelkezésre állását, közvetve a térség versenyképességét biztosítja.
Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> •A lemaradásban lévő járások központjainak, közszolgáltatásokat nyújtó intézményeinek, illetve műszaki-infrastrukturális hálózatainak fejlesztése növeli ezeknek a területeknek a népességmegtartó képességét. 	<ul style="list-style-type: none"> •A lemaradásban lévő járások központjainak, illetve műszaki-infrastrukturális hálózatainak fejlesztése növeli ezeknek a területeknek a versenyképességét. •A települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése a vízgazdálkodási problémák enyhítését, illetve megoldását eredményezi. •Az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, illetve a megújuló energia termelés (geotermikus) elősegítése a térség energiagazdálkodása szempontjából kedvező hatású.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
		<ul style="list-style-type: none"> •A térség mezőgazdaságának fejlődését is elősegíti a hévíz és az intenzív kertészeti tevékenység összekapcsolása.
III. prioritás: Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében		
Hiányzó nemzetközi közlekedési kapcsolatok ütemezett megépítése, illetve a meglévő kapcsolatok fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A nemzetközi jelentőségű közlekedési kapcsolatok (közúti, vasúti, vízi) fejlesztése a megyei lakosság számára is javíthatja az elérhetőségi viszonyokat, hozzájárulhat a baleseti statisztikák csökkenéséhez, ugyanakkor a (főként közúti) közlekedésfejlesztés forgalombővítő hatása fokozott környezetterheléssel járhat, ami közvetve a lakosság egészségi állapotára negatív hatással lehet. 	<ul style="list-style-type: none"> •A nemzetközi jelentőségű közlekedési kapcsolatok (közúti, vasúti, vízi) fejlesztése növeli a megye versenyképességét, a pozitív hatások elsősorban a kereskedelmi-szállítási szektor esetében érzékelhetők.
Közösségi közlekedés fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •Az elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése, a kistérségi és járási központok elérhetőségének javítása a lakosság utazással töltött idejének csökkenését, szabadidejének bővülését eredményezi, illetve növeli a központoktól távolabb fekvő területek népességmegtartó képességét, hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához. •A közösségi közlekedés fejlesztése ösztönözheti a lakosságot a környezetszennyezőbb közlekedési módokról történő áttérésre, ami közvetve a lakosság egészségi állapotának javulásához is hozzájárul. 	<ul style="list-style-type: none"> •A közösségi közlekedés fejlesztése lehetővé teszi a vállalatok számára, hogy tágabb térségből szervezzék a munkaerőt.
Közúthálózat fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A belterületi- és a közutak fejlesztése, a közlekedésbiztonsági beavatkozások javítják az életkörülményeket (javuló baleseti statisztikák, elérhetőség), növelik egy adott térség népességmegtartó-képességét. •A kerékpáros kapcsolatok fejlesztése segíti a munkába járást és bővíti a lakosság szabadidő eltöltési lehetőségeit, továbbá hozzájárulhat a lakosság egészségi állapotának javulásához. 	<ul style="list-style-type: none"> •A közúthálózat fejlesztésének gazdaságélénkítő, ezáltal versenyképesség növelő hatása van. •A kerékpáros kapcsolatok fejlesztése a kerékpáros turizmus erősödését eredményezheti.
IV. prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért		
Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében	<ul style="list-style-type: none"> •A járásközpontok fejlesztése, a funkcióbővítő településfejlesztési beruházások, illetve a helyi önkormányzatok szolgáltatásainak javítása hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához (különösen a szociális városrehabilitációs beavatkozások), növelik az adott települések népességmegtartó képességét. 	<ul style="list-style-type: none"> •A közszolgáltatások javulása a vállalatokat is pozitívan érinti (pl. hatékonyabb ügyintézés).
Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> •A környezetvédelem (különösen levegőtisztaság-, zaj-, talaj- és földvédelem), valamint a települési környezet megújítása a környezeti állapot romlásának megelőzése, illetve javítása révén hozzájárul a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javulásához, népességmegtartó képességének növeléséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •A természeti területek és értékek turisztikai vonzerőt jelentenek a megyében, így állapotuk megőrzése és javítása a turizmus szempontjából hosszú távon is előnyös. •A termőföld, illetve talajvédelem a mezőgazdasági tevékenység hosszú távon történő folytatásához biztosít megfelelő háttérrel.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
	<ul style="list-style-type: none"> •A barnamezős területek hasznosítása mérsékli a települések további "szétterülését". 	<ul style="list-style-type: none"> - A barnamezős területek újrahasznosításának elősegítése gazdaságélénkítő hatású is lehet.
Energiahatékonyság növelése, a CO ₂ kibocsátás csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> •A lakossági energiahatékonysági fejlesztések támogatása és a vonatkozó szemléletformálási tevékenység előmozdítja a környezet védelmét, közvetve pozitív hatással van a lakosság egészségi állapotára. Az energiahatékonysági beruházások megtérülésüket követően anyagi előnyt is eredményeznek. 	<ul style="list-style-type: none"> •Az energiahatékonyság növelése a vállalatok, illetve az önkormányzati intézmények számára a beruházások megtérülését követően anyagi előnyökkel jár, csökken az energiafüggőségük. •A megye energiagazdálkodását pozitívan érinti az energiatermelő rendszerek kialakításának támogatása.
Vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A vízgazdálkodási fejlesztések javítják a népesség életkörülményeit. •Az egészséges ivóvízhez való hozzáférés javítása pozitív hatással van a lakosság egészségi állapotára. •Az élővizek és környezetüknek a rendbetétele, revitalizációja megfelelő helyszínt biztosít a lakosság szabadidejének eltöltéséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •A megfelelő vízgazdálkodás csökkenti a vizet használó gazdasági ágazatokban (pl. mezőgazdaság) a kockázatokat.
Hulladékgazdálkodás fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A zöldhulladék hasznosítás szerepének növelése az égetési tevékenység mérséklése révén csökkenti a levegőbe jutó szennyezőanyagok mennyiségét, ezáltal hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javulásához. 	<ul style="list-style-type: none"> •A hulladék újrahasznosítási arányának növelése (pl. szemléletformálással) energiamegtakarítást, az újra nem hasznosítható hulladék energiatermelő szerepének növelése pedig hasznosítható energiát eredményez.
V. prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése		
Pest megyei humán erőforrás fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •A térségi igényeknek megfelelő oktatás biztosítása, a szakképzés (pl. duális képzés) erősítése, a pályaválasztási orientáció fejlesztése, az egész életen át való tanulás a vállalkozóvá válás ösztönzése lehetőséget teremt a társadalmi felzárkózásra. 	<ul style="list-style-type: none"> •A térségi igényeknek megfelelő oktatás biztosítása, a szakképzés (pl. duális képzés) erősítése, a pályaválasztási orientáció fejlesztése, az egész életen át való tanulás ösztönzése enyhítheti a munkáltatók foglalkoztatási problémáit, javítja a vállalatok és a megye versenyképességét. •A helyi közszolgáltatásokat nyújtó humán erőforrás fejlesztése javítja a befektetési környezetet.
Pest megyei intézmények fejlesztése és építése	<ul style="list-style-type: none"> •Az oktatási alapintézmények és a szociális intézmények megfelelő fejlesztése hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához, egyes térségekben az ezekre az intézményekre nehezedő demográfiai nyomás enyhítéséhez. •A kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése a lakosság szabadidő eltöltési lehetőségeiben eredményez pozitív változásokat, hozzájárul a helyi kultúra fejlődéséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •Az intézmények energiahatékonysági szempontokat szem előtt tartó fejlesztése a megye energiagazdálkodását is pozitívan érinti.
Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése és helyi identitás erősítése	<ul style="list-style-type: none"> •A helyi és megyei identitás erősítése fokozza a népességmegtartó képességet, a kulturális értékek megőrzése, a megyei értéktár fejlesztése hozzájárul a helyi kultúra fejlődéséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •A helyi értékek megőrzése a turisztikai fejlesztésekhez biztosít megfelelő hátteret.

Intézkedések	Társadalmi hatás	Gazdasági hatás
Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció	<ul style="list-style-type: none"> •A térségmenedzselési kapacitások kialakítása és működtetése, valamint a partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése általában véve biztosíthat megfelelő hátteret a pozitív társadalmi hatások eléréséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> •Térségmenedzselési kapacitások kialakítása és működtetése, valamint a partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése növeli a térség versenyképességét.
Társadalmi programok megvalósítása	<ul style="list-style-type: none"> •A társadalmi programok (családbarát, közösségépítő, leszakadó társadalmi rétegeket felzárkóztató) megvalósítása hozzájárul az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás lehetőségeinek biztosításához. 	<ul style="list-style-type: none"> •A családbarát, illetve atipikus foglalkoztatási formák ösztönzése a vállalatok foglalkoztatási problémáinak enyhítéséhez is hozzájárulhat.
Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése	<ul style="list-style-type: none"> •A szemléletformálás, a tanácsadás, a szűrőprogramok és a sportoláshoz alkalmas környezet megteremtése javítja a lakosság egészségi állapotát, utóbbi a szabadidő eltöltési lehetőségeket is bővíti. 	<ul style="list-style-type: none"> •A munkavállalók egészségi állapotának javulása a gazdaság termelékenységét is fokozza. •A sportlétesítmények energiahatékony fejlesztése a megye energiagazdálkodását pozitívan érinti.
Egészségügy intézményrendszeri fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> •Az egészségügyi alap- és szakellátás, a kórházak fejlesztése hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javulásához. 	<ul style="list-style-type: none"> •Az egészségügyi intézmények energiahatékony fejlesztése a megye energiagazdálkodását pozitívan érinti.

XI.3 A környezeti hatást kiváltó azonosított beavatkozás-típusok

Előljáróban érdemes leszögezni, hogy a Program aránylag sok olyan fejlesztési irányt tartalmaz, amely magában hordozza a természeti és környezeti erőforrások közvetlen vagy közvetett igénybevételének vagy terhelésének lehetőségét. Ugyanakkor **a legtöbb olyan fejlesztési irány esetében, amely potenciálisan kedvezőtlen környezeti hatással járhat, a Program kiemeli a környezeti, fenntarthatósági szempontok érvényesítésének fontosságát a végrehajtás során.** Ezt a megközelítést messzemenően támogatjuk, hiszen nyilvánvaló, hogy **a környezeti szempontok érvényesítése nem járhat a gazdasági teljesítmény aránytalan romlásával, vagy egyes környezeti károkozás szempontjából magas kockázatú ágazatok hazai leépítésével és ezáltal a környezeti kockázatok más országok felé történő átterhelésével.**

Az alábbiakban a Program azon több helyen is előforduló fejlesztési irányait soroljuk fel vázlatosan, amelyek – különösen a környezeti szempontokat nem teljes körűen integráló végrehajtás esetében – **közvetlen környezetigénybevételt, illetve terhelést eredményezhetnek.**

- Az **ipari termelés volumenének növelése, ipari parki fejlesztések**, ipari telephelyek létesítése, bővítése, a közvetlen területfelhasználás mellett – a környezet- és természetvédelmi szempontok nem kellően hatékony érvényesítése esetében – a levegő, a felszíni és felszín alatti vizek, a talaj terheléséhez, az élővilág közvetlen veszélyeztetéséhez stb. vezethetnek.
- Az **ipari létesítmények technológiai és hűtővízigényének kielégítése** a vízkészletek csökkenését és az élővizek élővilágát veszélyeztetheti, különösen nyári időszakban jelentkező kisvizek esetében;
- Az **infrastrukturális hálózatok bővítése** a természeti erőforrások közvetlen igénybevételével jár: területfelhasználását feltételez, alakítja a térszerkezetet, az épített környezetet, a táj arculatát, fragmentálhatja az egyes élőhelyeket, megváltoztathatja a talaj- és a felszíni víz áramlási viszonyait stb.
- A közlekedésfejlesztést érintő fejlesztési feladatok között a Program aránylag hangsúlyosan kezeli a **közúti közlekedés fejlesztését.** Környezeti szempontból ugyanakkor ez közvetlen jelentős mértékű környezetterheléssel járhat.
- A helyi igényekhez nem igazodó **szennyvíz-elvezetési és kezelési megoldások** a befogadók vízminőségének romlásához vezethetnek.

A területfejlesztési programban szereplő beavatkozások döntő többsége nem gyakorol közvetlen hatást a környezeti elemek, rendszerek állapotára, ugyanakkor számos közülük olyan **hatásmechanizmusokat generál**, amelyek esetében – a program végrehajtásának módjától függően – kimutathatók ilyen irányú következmények. Az alábbiakban azokat a folyamatokat, illetve hatásmechanizmusokat vázoljuk fel, amelyeket leginkább érint a területfejlesztési program. Ugyanakkor érdemes leszögezni, hogy **az alábbiakban felsorolt egyes beavatkozások környezeti elemekre gyakorolt káros hatásai a legtöbb esetben mérsékelhetők** a környezeti szempontokat érvényesítő előkészítés, tervezés, illetve a jogszabályi előírások betartása révén. Utóbbiak vonatkozásában a területfejlesztési program is tartalmaz üdvözlendő megállapításokat.

- Bár a Program több olyan beavatkozást is megfogalmaz, amellyel a **települések „szétterülését”** igyekeznek mérsékelni (pl. barnamezős területek hasznosítása vállalkozásfejlesztési programokhoz kapcsolódva, természetvédelmi területek megóvása), a megyében jelenleg tapasztalható **népességnövekedés** és a megye **nemzetközi pozíciójának erősítését** célzó

intézkedések inkább a további „szétterülést” valószínűsítik. A megye fővárostól távolabb fekvő, lemaradásban lévő térségeinek komplex fejlesztése oldhatja a megye vállalatainak és népességének főváros környéki területekre történő koncentrálódását, ugyanakkor hozzájárulhat a távolabb fekvő (jellemzően természetközeli) települések „szétterüléséhez”.

- A megye (különösen nemzetközi jelentőségű) közúthálózatának bővítése forgalomgeneráló hatású, a **növekvő szállítási- és közlekedési volumen** révén többlet légszennyezőanyag- és üvegházhatású gáz kibocsátás lehetőségét hordozza magában. Bizonyos hiányzó hálózati elemek (pl. települési elkerülőutak) megépítése lokálisan a környezetterhelés csökkenését (pl. az adott település belterületén) és növekedését (pl. az új útvonal által érintett területeken) egyaránt maga után vonja.
- A **szállítási volumen emelkedésének** irányába hat a megye gazdaságában jelenleg is kiemelkedő szerepet játszó kereskedelmi és logisztikai szektor erősítése, ami szintén többlet légszennyezőanyag- és üvegházhatású gáz kibocsátáshoz vezethet, amennyiben a fejlesztések során nem a karbonszegény és alacsony kibocsátású technológiákat részesítik előnyben.
- A Duna **nemzetközi szállítmányozásban** betöltött szerepének erősítése (illetve fokozottabb turisztikai célú hasznosítása) a vízi ökoszisztémák terheléséhez vezethet.
- A **turizmus fejlesztése** jelentős mértékű többlet-környezetterhelést eredményezhet, egyrészt a turisztikai létesítmények létrehozása és üzemeltetése, a megnövekvő közlekedési igények kielégítése, az élővilág zavarása, illetve veszélyeztetése révén.
- A **befektetés-ösztönzésre, versenyképesség növelésére** vonatkozó számtalan különböző jellegű beavatkozás esetében ugyan nem határozhatók meg a várható környezeti hatások, hiszen azokat messzemenően befolyásolja a befektetések ágazati hovatartozása, helyszíne, a megvalósuló fejlesztések jellege, az alkalmazott technológiák stb., azonban értelemszerűen valamennyi esetben **fennáll a fokozott környezetterhelés lehetősége**, amelyek elkerülésére minden esetben messzemenő figyelmet kell fordítani a végrehajtás során.

Mindazonáltal a **Program számos olyan fejlesztési irányt is lefed, amelyek célja éppen a környezeti elemek, rendszerek mennyiségi és minőségi védelme**, és mint ilyenek, számos esetben hatékonyan képesek ellensúlyozni a környezeti szempontból potenciálisan kedvezőtlen beavatkozások hatásait. E kategóriába mindenekelőtt az alábbi fejlesztési irányok sorolhatók:

- **A levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelmet, a természeti területek és értékek megóvását** szolgáló intézkedések a környezeti elemek és rendszerek közvetlen védelmét szolgálják.
- **Energiahatékonyság, valamint megújulóenergia-felhasználás növelése** mind az ipari létesítmények, mind a közintézmények, mind a lakosság, mind a közlekedési ágazat egészében, amelyek a légszennyező- és üvegházhatású gáz kibocsátás mérséklését eredményezik;
- **Víziközmű-rendszerek fejlesztése**, amelyek előnyei a vízfelhasználás mérséklése mellett az energiafogyasztás mérséklésében, valamint a felszíni és felszín alatti vizek terhelésének mérséklésében is tetten érhetők.
- **A vasúti, közösségi és kerékpáros infrastruktúra fejlesztése** a minden bizonnyal megnövekvő közlekedési igények alacsony kibocsátással járó kielégítését segítik elő.
- **A körforgásos gazdasági szemlélet ösztönzése a vállalkozói szférában** az anyag- és energiahatékonyság javulása mellett a hulladéklerakókra kerülő és potenciálisan környezeti terhelést eredményező hulladékmennyiség mérséklését eredményezi.

- **Az innovatív technológiák térnyerése** szintén lehetőséget teremt az anyag- és energiatakarékos termelési és szolgáltatási eljárások, módszerek térnyerésére, ennek bekövetkezése azonban nyilvánvalón nem törvényszerű, hiszen az minden esetben az alkalmazott technológia jellemzőitől függ.

XI.4 A környezeti értékelés megállapításainak összegzése

Előjáróban megállapítható, hogy abból fakadóan, hogy a Programnak – a dokumentum-tervhierarchiában elfoglalt helyének megfelelően – nem feladata a tervezett intézkedések projektszintű programozása, sem az intézkedések helyszíneinek konkrét megjelölése, **a legtöbb esetben nem határozhatók meg pontosan és egyértelműen az egyes beavatkozások, beruházások környezeti elemekre, rendszerekre gyakorolt hatásai, sem az egyes élőhelyek, ökoszisztéma szolgáltatások konkrét érintettsége, „csak” azok várható irányai.** E jelenséget erősíti, hogy több fejlesztési irány esetében (pl. technológiafejlesztés, megújulóenergia-hasznosítás) az intézkedések megfogalmazása technológia-semleges, pedig éppen annak típusa határozná meg a várható környezeti hatások irányát és mértékét. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a Program megvalósulásának várható környezeti hatásai – legalább fő vonalaikban – ne lennének megbecsülhetők a dokumentum aktuális részletezettsége alapján, de mindenképpen felhívják a figyelmet a körültekintő, a környezeti szempontokat lehető legnagyobb mértékben érvényesítő végrehajtás jelentőségére. Az alábbiakban a Program környezeti vizsgálata során azonosított főbb hatások vázlatos összegzését nyújtjuk.

A talajok és termőföldek a védelme hangsúlyos szerepet kapott a Programban. Több intézkedéscsoport elősegíti a precíziós mezőgazdasági gyakorlatok elterjedését, a talajkímélő biogazdálkodás támogatását, illetve hangsúlyos szerepet kapnak a helyzetelemzésben azonosított talajdegradációs folyamatok kezelését célzó intézkedések: talajerőpótlás, erózió csökkentése, talajszennyezések felszámolása, megelőzése stb. A fő célkitűzések és intézkedések környezeti szempontból megfelelőek, az SKV az intézkedések hatékonyságának növelése érdekében tett javaslatokat. A talajokat terhelő beruházások elsősorban a közlekedési infrastruktúra fejlesztésekhez kapcsolódnak.

A felszíni- és felszín alatti vizek tekintetében a Program – a helyzetelemzésre alapozva – megfelelően beazonosította a klímaváltozásból eredő szélsőséges vízrajzi eseményeket, mint kezelendő problémát, illetve az intézkedések között is több kiemelten célozza a probléma kezelését. A csapadékvíz-gazdálkodás megfelelő súllyal szerepel a Programban, illetve a szennyvíztisztítással és ivóvizekkel kapcsolatos intézkedések is megjelennek. A vízvisszatartás, mint területi vízgazdálkodási gyakorlat is megfelelő mértékben megjelenik a dokumentumban, ugyanakkor a hévizekkel, termálvizekkel kapcsolatos, jellemzően energetikai fejlesztési elképzelések vízgazdálkodási (használt termálvíz elhelyezése) vonzata és ennek környezeti hatásainak mérséklése nem elégséges. Az SKV több javaslatot tett a termálvizek kérdéskörében, illetve az egyéb természetes vizeket érő hatások mérséklésével kapcsolatosan is.

A levegőtisztaság-védelem, továbbá a zaj- és rezgés elleni védelem nem minősülnek hangsúlyosnak a Programban. Célzottan e területekre irányuló fejlesztéseket csak a Program negyedik prioritása alatt szereplő „*Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása*” intézkedés egyik beavatkozása („*Környezet-, levegőminőség-, zaj-, talaj- és földvédelem*”) tartalmaz. Az említett beavatkozás mellett azonban számtalan további olyan fejlesztési irányt is tartalmaz a Program, amelyek a lokális légszennyező-anyag és zajterhelés emelkedéséhez vezethetnek. Abból a feltételezésből kiindulva, hogy csak a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő, szükség esetén

környezetvédelmi engedéllyel rendelkező tevékenységek betelepülésére kerülhet sor, azok minden bizonnyal nem eredményeznek a vonatkozó jogszabályokban meghatározott határértékeket meghaladó mértékű, pontszerű forrásból származó károsanyag-kibocsátást. Nem lehet eltekinteni ugyanakkor a gazdaság növekedésével, új beruházásokkal járó forgalombővülés légszennyezőanyag-kibocsátásra gyakorolt hatásaitól sem, ami lokálisan és időszakos jelleggel a légszennyező anyagok koncentrációjára vonatkozó egészségügyi határértékek túllépését is eredményezheti. A közlekedésfejlesztésen belül valamennyi olyan beavatkozás, amely az egyéni motorizált közlekedés visszaszorítását célozza (közösségi közlekedés, kerékpáros infrastruktúra fejlesztése), a közúti forgalom és ezáltal közlekedési eredetű károsanyag-kibocsátás mérséklését eredményezi. A települési levegőminőség-védelem szempontjából kitérített jelentőséggel bír az elektromos meghajtású járműállomány bővítése, valamint a fűtési célú megújulóenergia-hasznosítás térnyerése, a Program azonban – üdvözlendő módon – mindkét fejlesztési irányt támogatja.

Az **élőhelyeket, élővilágot, ökoszisztéma szolgáltatásokat** ugyanakkor a vonalas közlekedési infrastruktúra, valamint a nagyobb telephelyek létesítése, továbbá a turisztikai fejlesztések az élőhely-fragmentáció, elszigetelődés, zavarás, szennyezés, területfoglalás révén kedvezőtlenül érintheti. A hatások mérséklése vagy elkerülése a körültekintő tervezéssel megvalósítható, amelyre az SKV konkrét javaslatokat fogalmazott meg. Ugyanakkor előremutató, hogy a Programban több intézkedés is elősegíti az élőhelyek fennmaradását, sőt az *Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért* prioritás intézkedéseinek döntő többsége közvetett vagy közvetlen módon javító hatású lehet. A Natura 2000 hatásbecslés a hatályos és hozzáférhető Natura 2000 Fenntartási Tervek figyelembevételével készült.

Az **épített környezet megóvása** összességében kellő hangsúllyal jelenik meg a dokumentumokban. A beavatkozások ugyanakkor jelentős hatással lehetnek a települések épített környezetére, amelyek elsősorban a fizikai létesítmények, infrastruktúrák építése, korszerűsítése, azok megjelenése, települési feltárulása, valamint a megvalósult létesítmények üzemeltetése, a kapcsolódó infrastruktúrák működése révén érvényesülnek. A beépítettség fokozódásával degradálódhatnak a védett zöldfelületi elemek, ex lege védett elemek, valamint a hagyományos épített környezet, a kulturális örökség, a műemléki és a régészeti értékek egyaránt.

A Programban foglalt intézkedések kétféle szempontrendszer mentén hozhatók kapcsolatba az **éghajlat változásával**, egyrészt az emisszió, illetve elnyelés révén közvetlenül befolyásolják a légköri üvegházhatású gáz koncentráció alakulását, másrészt elősegítik, vagy hátráltatják az éghajlatváltozás már elkerülhetetlen következményeihez való alkalmazkodást. A Program egyes prioritási tengelyei alá tartozó intézkedések eltérő jellegű, illetve mértékű hatást váltanak ki e két szempontrendszer mentén, továbbá számos olyan is akad közöttük, amelyek hatásait – mind irányukat, mind mértéküket tekintve – a végrehajtás jelen tervezési fázisban még nem ismert körülményei determinálják. Így pl. a vállalkozói szektor fejlesztését, üzleti infrastruktúrájának, telephelyi adottságainak javítását célzó beavatkozások összesített környezeti hatását jórészt az dönti el, hogy mely ágazatok milyen célú fejlesztései valósulnak meg a következő években. Ugyanakkor a vállalkozások fejlesztése végső soron a termelés bővülését, ezáltal többlet-energiafelhasználást és minden bizonnyal magasabb üvegházgáz-emissziót eredményez, amelynek mértéke azonban korszerű technológiai megoldásokkal, a körkörös gazdasági szemlélet érvényesítésével jelentősen mérsékelhető, ahogy arra a Program is javaslatokat fogalmaz meg. A közlekedési infrastruktúrán belül a közúthálózat-fejlesztések esetében nem lehet eltekinteni attól, hogy azok minden

esetben magukban hordozzák a forgalomnövekedés és ezáltal üvegházhatású gáz kibocsátás emelkedésének lehetőségét, míg a vasút, kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése lehetőséget teremt a közlekedési igények alacsony emissziójával járó módokon történő kielégítésére. A turizmus – az általa generált közlekedési igények kielégítése, a szálláshelyek és a turisztikai attrakciók energiafelhasználása révén – gyakorlatilag minden esetben szintén az emisszió növekedésével jár, amelynek mértéke azonban jelentős eltéréseket mutat a különböző turizmusfajták esetében. A megye agrárszektorának fejlesztésére irányuló intézkedés nem jeleníti meg hangsúlyosan az e forrásból származó emisszió mérséklésének szükségszerűségét és lehetőségeit. Végül az *„Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért”* prioritás alatt megvalósuló intézkedések egyértelműen az üvegházhatású gázok mérséklésének és a várható éghajlati változásokhoz való alkalmazkodás irányába hatnak.

Tekintettel arra, hogy a környezeti elemek, rendszerek állapota minden esetben direkt vagy indirekt módon befolyásolja az emberek egészségi állapotát vagy életminőségét, megállapítható, hogy az intézkedések és beavatkozások szinte mindegyike – ha csak közvetve is – hatással van az **emberi egészségre**. Az energiatakarékos és -hatékonysági beavatkozások, megújulóenergia-hasznosításra, közösségi, kerékpáros és vasúti infrastruktúrára irányuló fejlesztések többek között a por és a toxikus anyagok kibocsátásának mérséklését is eredményezik; az épületek szigetelése, fűtés-korszerűsítése – megfelelő légcseré biztosításával – a beltéri komfortot és levegőminőséget is javítják. A Program intézkedéseinek pszichés és egészségvédelmi hatásai is döntően kedvezők (foglalkoztatás, kerékpáros fejlesztések, energiahatékonyság, elérhetőség, hozzáférés javulás). Ugyanakkor az új közlekedési, ipari, szolgáltató létesítmények mentén lokálisan – és az építkezések idején átmeneti jelleggel – potenciálisan megemelkedő levegő- és zajterhelés környezetegészségügyi szempontból kedvezőtlennek minősül. Az egészségügyi hatások tárgyalása során ugyanakkor mindenképpen említést érdemel, hogy a Program magának az egészségügyi ellátórendszernek a fejlesztésére vonatkozóan is előírja beavatkozásokat.

A Program kisebb mértékű pozitív hatás gyakorol a **környezettudatosságra**. Az épített fizikai környezetben jelenlevő modern környezetbarát megoldások és a közösségi cselekvések is ösztönző hatással lehetnek az egyének magatartására. A helyi identitás növelése, az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése szintén motiválhat a fenntartható, környezettudatos környezethasználatra. Az anyag- és energiatakarékos technológiák elterjesztése, a háztartási, közintézményi energiaigények mérséklése kedvező hatást gyakorol a környezettudatosságra, s a megújuló energiahordozók elterjesztése is elősegíti a környezet- és energiatudatos szemlélet kialakulását.

Összességében tehát megállapítható, hogy az energia- és anyag ciklusok térségen belüli zárásának igénye, a helyi és térségi erőforrások helyben történő használata, a közösségi közlekedés, illetve a környezetbarát közlekedési módok fejlesztése, valamint az energiahatékonysági, energiatakarékos beavatkozások, illetve megújuló energia felhasználás mértékének növelése az erőforrásokkal való takarékos bánásmód szempontjából alapvetően mind-mind előrelépést jelent. Ugyanakkor nem hagyható szó nélkül az, hogy a gazdasági növekedés előmozdításának mindent átható, horizontális célja éppen a fenntartható fejlődés ellen hathat.

XII. Melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

XII.1 Bevezető

Pest Megye Területfejlesztési Program környezeti értékelésének keretében Natura 2000 hatásbecslés készült az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet (továbbiakban: Natura 2000 rendelet) 14.sz. mellékletének megfelelően. A Natura 2000 rendeletben meghatározott Natura 2000 hatásbecslés dokumentáció alapvetően konkrét beruházások hatásainak becslésére alkalmazható.

XII.2 Az alkalmazott módszer korlátai

A Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítésénél a fő nehézség, hogy **egy területfejlesztési program nem rendezési, hanem fejlesztési típusú terv. Vagyis nem tartalmazza konkrét területhasználatok lehatárolását, nem tartalmazza nyomvonalas létesítmények nyomvonalait, még nyomvonal változatait sem. Egy TFP fejlesztési csak elvi irányokat fogalmaz meg, műszaki nyomvonalas infrastrukturális létesítmények esetében legfeljebb arra utal, hogy hol van hiányzó kapcsolat, de annak rögzítése, hogy a hiányzó kapcsolat milyen nyomvonalon valósul meg, nem egy TFP tárgyköre.**

XII.3 A terv térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület

A vizsgált dokumentum Pest megye közigazgatási területére terjed ki.

A TFP fejlesztési irányokat, átfogó és operatív célokat fogalmaz meg. Területi lehatárolásként csak általános fejlesztési irányok, területi fókuszát határozza meg, konkrét beruházási helyszín nélkül. **A TFP nem rendezési, hanem fejlesztési típusú terv. Vagyis nem tartalmazza konkrét területhasználatok lehatárolását, nem tartalmazza nyomvonalas létesítmények nyomvonalait, még nyomvonal változatait sem. Egy TFP csak fejlesztési-, elvi irányokat fogalmaz meg, nyomvonalas infrastrukturális létesítmények esetében legfeljebb arra utal, hogy hol van hiányzó kapcsolat, de arra vonatkozóan, de annak rögzítése, hogy a hiányzó kapcsolat milyen nyomvonalon valósul meg, nem egy TFP tárgyköre.**

A TFP célkitűzései megjelenhetnek a későbbiekben készülő rendezési típusú tervekben (megyei vagy térségi) területrendezési tervek, településrendezési tervek. Ugyanakkor a rendezési tervekben egyéb területi elképzelések is helyet kaphatnak, a TFP-nek nem egyenesági folyamánya az adott területre készülő rendezési terv. A TFP a különböző jogszabályi háttérű és helyi igényeken alapuló fejlesztéseknek ad keretet, a területre vonatkoztatott stratégiai célok elérése érdekében. A TFP prioritásai, intézkedései tehát az adott tervezési területen – jelen esetben Pest megye teljes közigazgatási területe – megvalósítandó, lehetséges beavatkozásokat mutatja be, konkrét megvalósítási helyszínek nélkül. Ugyanakkor már a stratégiai tervezési szinten elhelyezkedő TFP is megfogalmazhat területi korlátozásokat (többek közt a védett területek, Natura 2000 területek érintettségének csökkentése érdekében). Továbbá olyan intézkedések is megfogalmazásra kerülhetnek, mint a védett területek, Natura 2000 területek, ökológiai hálózati elemek állapotának javítása, értékeik védelmének további fokozása – jelen vizsgálat tárgyát képező PM TFP is tartalmaz ilyen intézkedéseket.

XII.4 A Terv várható hatásai a Natura 2000 területekre, hatások általános bemutatása

A Natura 2000 rendelet 14.sz. mellékletében meghatározott Natura 2000 hatásbecslés dokumentáció tartalmi előírásai alapvetően konkrét beruházások hatásainak becslésére alkalmazható. Területfejlesztési típusú terveknel az előírt tartalom csak korlátozottan alkalmazható. A jogszabály lehetőséget ad arra, hogy az egyes fejezetek kidolgozása a területfejlesztési koncepciók és programok vonatkozásában a műfaji sajátosságaiból, illetve méretarányokból fakadó értelemszerű egyszerűsítéssel történhet.

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió ökológiai hálózata, amelyet a tagországok közösen jelölnek ki meghatározott eljárási rendet követve, két uniós jogszabály - a madárvédelmi (79/409/EEC) és az élőhelyvédelmi (92/43/EEC) irányelvek - alapján. Kialakításának célja, hogy az európai közösség számára jelentős élőhely típusok hosszútávon fennmaradjanak egy összefüggő ökológiai hálózat részeként. A Natura 2000 területeknek két fő típusa:

- A különleges madárvédelmi területek (SpecialProtectionArea - SPA) ritka és veszélyeztetett madárfajok költő-, táplálkozó- és vonuló helyének védelmét szolgálják.
- A különleges természet-megőrzési területek (SpecialArea of Conservation - SAC) közösségi jelentőségű természetes élőhelyek, valamint közösségi jelentőségű állat- és növényfajok előfordulási helyének védelmét szolgálják

A megyei területfejlesztési program szerepéből következően olyan konkrét és területileg pontosan beazonosítható javaslatokat egyáltalán nem tartalmaz (ez nem is feladata), amelyek esetében tételesen vizsgálható lenne a Natura 2000 területek érintettsége, illetve a rájuk gyakorolt várható hatás. A Natura 2000 területek kihirdetése helyrajzi szám pontossággal történt meg, ugyanakkor a megyei területfejlesztési program megyei, térségi szintű prioritásai nem készültek, nem is készülhettek ilyen mélységben, illetve léptékben.

Jelenleg a Natura 2000 területekre gyakorolt hatások is csak legfeljebb közvetett módon vizsgálhatók és értékelhetők.

PM TFP célkitűzéseinek megvalósulás három esetben érinthet Natura 2000 területeket:

1. nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúra fejlesztések esetén
2. turisztikai fejlesztések
3. hajózással kapcsolatos fejlesztések

Műszaki nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúrafejlesztések

Előfordulhat, hogy a nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúrahálózatokra vonatkozó fejlesztési javaslatok megvalósulásuk esetében —kiemelendők a közúti fejlesztési szándékok— Natura 2000 területek érintenek.

Fejlesztések hatása a Natura 2000 területekre:

Nyomvonalas létesítmények az alábbi hatásokat gyakorolhatják Natura 2000 területekre:

Az élőhely-fragmentáció, elszigetelődés: Az újonnan épített utak, vonalas létesítmények élővilágra gyakorolt hatásai közül az élőhely-fragmentáció nevezhető a legjelentősebbnek. Az úthálózat fejlesztése során óhatatlanul szükségessé válnak olyan beruházások, amelyek esetében egy nagy, összefüggő élőhely mérete csökken és több darabra osztódik. Az élőhely pusztulása után kis, szétszórt darabjai fennmaradhatnak, amelyeket a közöttük lévő alkalmatlan élőhelyek (utak, infrastrukturális elemek) izolálnak egymástól. **A vonalas létesítményeken keresztül történő átjárhatóság (pl. vadátjáró) biztosítása csak csökkenti a káros hatás mértékét, azonban teljes mértékben megszüntetni nem tudja.** Amennyiben a vonalas létesítmény egy adott faj helyi élőhelye és a korábbi szaporodási helye között létesül, akár **fajvesztés is előfordulhat az élőhelyen.**

Zavarás: A várható zavarást két szempontból lehet értékelni: az építés okozta zavarás, és a későbbi rendszeres üzemelés okozta zavarás (műszaki kialakítás módja és az üzemeltetés módja). Az építés közvetlen zavaró hatása a már meglévő útpályára és annak keskeny szegélyező sávjára korlátozódik. Az építés következtében bekövetkező zavarás mértéke nagyban függ a tevékenységek idejének megválasztásától, a helytelen időben végzett cserjeirtás pl. a fészkelő madarak számára káros, míg a nedves mélyedéseken végzett földmunka az ott szaporodó kétélűtűkre. Az építési és üzemelési feltételek szabályozása nem tárgya a nagytávú terv és hosszú távú program készítésének, arra ettől független jogszabályi és hatósági eszközök állnak rendelkezésre. **Az üzemeltetés vagy az általa generált tevékenységek (pl. vízi turizmus) nagyfokú zavarással járhatnak, amennyiben egy eleve már beszűkült élőhelyen vagy annak közvetlen közelében valósul meg.**

Szennyeződések: Jellemzően közlekedési hálózatokról származó szennyezőanyagok (pl. olajszármazékok, nehézfémek), melyek valamilyen áthalmazás (szél, víz) útján kerülnek a közelben lévő élőhelyekre. A megye területén előforduló termálvízhasznosítás eredményeként, vízhez köthető élőhelyek nagyfokú hő- és sóterhelésnek vannak kitéve, a használt termálvizek felszíni elhelyezésének következtében.

A **területfoglalás** a védett területeken és a Natura 2000 területeken jelentkező hatások legdrasztikusabb formája. Az új infrastruktúra létesítmények építésekor az igénybe vett terület, mint biológiailag aktív élőhely teljesen teljesen megszűnik. Az igénybevétel, a területfoglalás lehet ideiglenes vagy hosszútávú. Utóbbi esetben kicsi az esély arra, hogy belátható időn belül egy burkolt felületből, ipari területből újból aktív zöldfelület legyen. **A területfoglalások ezért olyan irreverzibilis változásoknak tekinthetők, amelynek nagyságát mindenképpen a minimálisra kell szorítani.** Az élőhelyeket terhelő hatások az alábbi prioritások és intézkedések esetében képzelhető el:

Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása

Vállalkozások telephely feltételeinek javítása

Üzleti környezet fejlesztése

Életmód, egészségipar és alkonygazdaság fejlesztése

Turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése

Gödi Különleges Gazdasági Övezet integrált fejlesztése

Szolidáris Pest megye: Pest megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (...) komplex fejlesztése

Ipari park fejlesztés és vállalkozások telephely feltételeinek javítása
Turizmus fejlesztése
A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása
Járásközpont települések komplex fenntartható fejlesztése

Elérhető Pest megye: Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében

Nemzetközi közúti kapcsolatok fejlesztése
Nemzetközi vasúti kapcsolatok fejlesztése
Duna szerepének erősítése a nemzetközi szállítmányozásban
Elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése
Kistérségi és járási központok elérhetőségének javítása
Közutak fejlesztése
Nemzetközi és országos kerékpáros kapcsolatok fejlesztése

A terhelő hatások számbavétele mellett meg kell említeni, hogy a Programban több intézkedés is elősegíti az élőhelyek fennmaradását, sőt az ***Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért*** prioritás intézkedéseinek döntő többsége közvetett vagy közvetlen módon javító hatású lehet. Azt is meg kell említeni, hogy számos – egyébként terhelő – intézkedés kapcsán megfogalmazásra kerültek a Programban olyan elemek, amelyek mérséklék az élőhelyeket, ökoszisztémaszolgáltatásokat érő negatív hatásokat.

Turisztikai célú fejlesztések

A nem vonalas jellegű létesítmények számára történő, terület igénybevétellel járó fejlesztések közül a turisztikai fejlesztések esetében fordulhat elő, hogy Natura 2000 területekre hatással vannak.

A turisztikai fejlesztések jellemzően a szép táji környezetű és természeti adottságú területeket keresik, az ilyen területek esetében esetleg előfordulhat, hogy védett természeti területek és/vagy európai közösségi érdekű természetvédelmi rendeltetésű területek is.

A PM TFP turisztikai ágazati célkitűzéseit értékelve az alábbi turisztikai fejlesztési irányok megvalósulása érinthet Natura 2000 területeket:

- A Szobi járásban az aktív turizmus keretei között a Duna és az Ipoly turisztikai hasznosításának elősegítése, látogatóközpont, kisvasút fejlesztése, a Börzsöny kevésbé értékelt természeti látnivalóinak feltárása, népszerűsítése.,
- A Nagykáta, Nagykőrösi és Ceglédi járásokban a fürdőturizmus és az erre épülő egészségügyi szolgáltatások fejlesztésének támogatása. A vizes élőhelyeket bemutató tanösvények, ökoturisztikai látványosságok fejlesztése.,
- Ráckevei járásban a kulturális örökség megőrzésén túl a Duna-ág turisztikai hasznosítását, a helyi aktív és rekreációs turisztikai fejlesztéseket, az ehhez kapcsolódó turisztikai célú kulturális rendezvényeket.
- A fenti területi fókuszú fejlesztési területeken túl, valamennyi aktív turizmushoz (bakancsos turizmus, vízi turizmus, kerékpáros turizmus stb.) kapcsolható természeti környezeti helyszín potenciális célterület lehet.

Pest Megye területén található Natura 2000 területeket az 1.sz. függelék mutatja be. Mivel a PM TFP-ben nem csak területi fókuszú intézkedések lettek megfogalmazva, jelenleg bármelyik Natura 2000 terület érintettsége elképzelhető.

Fejlesztések hatása a Natura 2000 területekre:

A turisztikai célú fejlesztések elsősorban **területigénybevétel** révén vannak hatással a Natura 2000 területekre. A terület igénybevételek irreverzibilis hatásoknak tekinthetők, az élőhelyek, védett fajok megszűnését eredményezik az igénybe vett területen.

A fejlesztések konkrét területei jelenleg nem ismertek.

Hajózáshoz kapcsolódó intézkedések

A PN TFP 3. prioritása fogalmazta meg a közlekedési ágazat tervezett fejlesztéseit. Önálló intézkedéscsoportot képvisel a dunai hajózás kérdése („Duna szerepének erősítése a nemzetközi szállítmányozásban”). A Duna völgyének jelentős része tartozik a Natura 2000 hálózathoz. A dokumentum alapján a folyami hajózás infrastrukturális háttérének biztosítása mellett, a meder morfológiai viszonyinak átalakítása is a tervezett tevékenységek között szerepel: „a Duna átlagos vízállásának növelése a hajózhatóság biztosítása érdekében, sarkantyúk és egyéb duzzasztóművek segítségével”. Utóbbi beavatkozások pontos helyszínei a stratégiai tervezési szinten természetesen nem ismertek, de ebben az esetben is elképzelhető a Natura 2000 területek közvetlen érintettsége vagy, mint hatásterületként történő érintettsége.

XII.5 A Natura 2000 területeket érő hatások megelőzése, a hatások csökkentése

Műszaki nyomvonalas jellegetű műszaki infrastruktúrafejlesztések

Azon nyomvonalak esetében, amely műszaki tervezése már megkezdődött, az engedélyezési eljárások — a környezeti engedélyezési és a műszaki engedélyezési eljárások keretében— kell érvényesíteni a természetvédelmi szempontokat.

A még tervezés alatt nem álló nyomvonalak esetében a hatások csökkentésének módjai:

- **Elkerülés:** természetesen ez a leghatékonyabb módszer, a nyomvonalat oly módon kell megválasztani, hogy a Natura 2000 területet elkerülje.
- **Hatáscsökkentés:** műszaki beavatkozás létesül az élőhely feldarabolódás hatásának ellensúlyozására. Közlekedési létesítmények esetében a műszaki megoldásoknak számos típusa ismert, amelyek különböző állatfajok vagy csoportok részére készülnek, pl.: terelőkerítések, állatok átkelését lehetővé tevő alagutak, faunahidak.
- **Kompenzálás:** pl. az eltűnt élőhelyet máshol kialakított hasonló élőhellyel próbálják kiváltani.

A nyomvonalat megjelenítő tanulmányok, tervek készítésekor a hatások csökkentésének módjai:

- A tervezés első lépcsőjében tanulmányterv keretében a nyomvonalváltozatok között meg kell keresni a természeti értékeket, a védett élőhelyeket, -fajokat elkerülő, vagy legkevésbé veszélyeztető nyomvonalat.
- A területi tervekbe, majd a települések településszerkezeti terveibe ezt követően illeszthető be a nyomvonal. Mivel a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján

a településszerkezeti tervekben csak +/-5%-kal lehet eltérni a kiemelt térségi vagy megyei területrendezési tervben szereplő nyomvonalától, kiemelt jelentősége van annak, hogy a területi tervekbe már jól átgondolt, a természetvédelmi érdekeket kellő súllyal kezelő nyomvonalak kerüljenek be.

- A nyomvonalas létesítmény műszaki tervezésekor a Natura 2000 hatásbecslési eljárás keretében a megvalósításra vonatkozó konkrét feltételek, a hatáscsökkentés módjának meghatározására, a szükséges kompenzációk meghatározására nyílik lehetőség.

Turisztikai célú fejlesztések esetében

Mivel a tervezés jelen szakaszában ismeretlen a turisztikai célú a majdani fejlesztési szándékok helye, területi kiterjedése, befolyásolhatók a fejlesztési területek kijelölése és ezáltal megelőzhető a káros hatások:

- A területfoglalással járó turisztikai létesítmények lehetőleg a Natura 2000 területeken kívül kell elhelyezni, a PM TP térhasználati céljainak megvalósításával. Az aktív turizmus fejlesztési igényei rejtheti magában a legtöbb kockázatot, mégpedig az ahhoz kapcsolódó infrastruktúra és gyakorlati megvalósítása tekintetében.
- Natura 2000 területeken az ökoturizmus megvalósítása nem feltétlenül jár természetkárosítással, ill. minimális hatásokkal járhat, viszont a természet megismerését is szolgáló ökoturisztikai létesítmények a természetvédelem érdekeit is szolgálhatják, a társadalomban a védendő értékek megismerése révén erősítheti a környezettudatos gondolkodást. Ilyen szemléletű fejlesztések esetén a természetvédelmi hatósággal együttműködve tervezés során kiválasztható az a terület, amelynek igénybevétel esetén nem történik természetkárosítás, és a terület igénybevétel csak a szükséges mértékű legyen.
- Területrendezési tervekben és településrendezési tervekben turisztikai célú területek csak az előző pontban részletezett elvek érvényesítésével jelölhető ki.
- A Natura 2000 rendelet szerinti hatásvizsgálati eljárás és a környezeti hatásvizsgálati eljárás keretében a természetvédelméért felelős államigazgatási szerveknek lehetőségük van a szükséges feltételek meghatározására. A megvalósítások során az engedélyekben előírt feltételek betartását meg kell követelni és folyamatosan ellenőrizni kell.
- Az egyes Natura 2000 területek fenntartási terveiben megfogalmazott elveket (ld. 1. sz. függelék) be kell tartani a tervezés és az üzemeltetés során egyaránt

Hajózás

A Duna medréhez kapcsolódó Natura 2000 területek fenntartási terveiben megfogalmazott elvek betartásával biztosíthatók az érintett területek megfelelő szintű védelme. Az alább felsorolt pontok olyan megfontolásra szánt javaslatok, melyek figyelembevétele elősegíti a meder állapotának jobb megismerését, ezáltal a hajózási és egyéb medret érintő munkák tervezhetőbbé válnak.

- A Duna egyik legértékesebb élőhelyei a kavics zátonyok, gázlók. Minden olyan beruházás, amely ezeket közvetlenül érinti, hatással lehet a jelölő fajok állományaira. Ennek hatását feltétlenül vizsgálni szükséges.

- A főág esetén meg kell adni az áramlási sebesség, a mélységviszonyok és az aljzat minőségének megváltozását és azt kell vizsgálni, hogy ezek milyen hatással lesznek a főág élővilágára, különös tekintettel a védett, illetve Natura 2000 fajokra.
- A mellékágak esetén meg kell határozni a vízborítottság időszakos változását, illetve amennyiben várható, az áramlásviszonyok megváltozását. Ki kell térni arra, hogy ez a mellékág szukcessziós folyamatait befolyásolja-e, és ha igen akkor milyen mértékben. Meg kell vizsgálni, hogy az adott mellékág abiotikus paramétereinek változása mennyiben befolyásolja a jelenlegi társulásokat, faunaképet, illetve az állományok nagyságát.
- Az ártér vonatkozásában meg kell vizsgálni a talajvíz viszonyokat, és azt, hogy a beruházás ezt milyen mértékben befolyásolja. Ki kell térni a jelölő élőhelyek toleranciájára a várható változással szemben.
- A meder morfológiai sajátosságainak és az áramlási viszonyainak megváltoztatása kizárólag a természetvédelmi érdekekkel összhangban történhet meg.
- energiatermelést szolgáló létesítések, fejlesztések építése nem javasolt, mivel a Duna és árterén lévő szigetek és zátonyok, illetve a folyóvízi élettér, mint értékes élőhelyek megszűnéséhez vezet
- víz áramlásának, mozgásának megváltozását előidéző műtárgyak elhelyezése a nem javasolt (sarkantyúk)
- a főágban a kotrások korlátozása
- mederfenntartó létesítménye természetközeli megoldásainak alkalmazása
- A hajóútfejlesztési kérdések hatásait együttesen is vizsgálni kell, hiszen a gyakorlatban várható, hogy az élőhelyek átalakulása és a fajok fennmaradása szempontjából együttesen is érvényesül a Duna folyam egészén.
- az evezős turizmus szabályozása, természetvédelmi szempontból kiemelt helyeken (pl. ismert fészkelőhelyen, ívőhelyen) a sátrazás és parthasználat időszakos korlátozása javasolt.
- hajóforgalom kapacitásának (méret, sebesség) maximumának meghatározása, mivel a hullámozás károsítja a part menti élőhelyeket, illetve a vízi élő szervezeteket.
- a hajózási útvonalak kijelölése során ne sérüljenek a természeti értékek, illetve a hajózás hosszútávú szabályozása a meglévő természeti értékek figyelembevételével történjék s. a hajózási útvonalak kijelölése során a Natura 2000 célkitűzések és rendelkezéseket vegyék figyelembe, egyeztessenek a természetvédelmi kezelővel, hatóságokkal

Az 1. sz. függelékben bemutatásra kerülnek a Pest Megye közigazgatási területén található Natura 2000 területek, az érintett települések, valamint bemutatásra kerülnek az egyes területek Natura 2000 fenntartási terveiben meghatározott javaslatok – amelyek relevánsak lehetnek a PM TFP tervezett intézkedéseivel kapcsolatban.

1.sz. függelék: Pest Megye Natura 2000 területtel érintett települései

KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI NATURA 2000 TERÜLETEK		
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság		
Abonyi kaszálóerdő	HUDI10001	Abony
Börzsöny és Visegrádi hegység	HUDI10002	Bernecebaráti
		Dunabogdány
		Ipolydamásd
		Ipolytölgyes
		Kemence
		Kismaros
		Kóspallag
		Leányfalu
		Letskés
		Márianosztra
		Nagybörzsöny
		Nagymaros
		Perőcsény
		Pilisszentlászló
		Szentendre
		Szob
Szokolya		
Tahitótfalu		
Vámosmikola		
Visegrád		
Zebegény		
Jászkarajenői puszták	HUDI10004	Jászkarajenő
		Kocsér
		Kőröstetlen
		Törtel
Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság		
Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék	HUKN10001	Apaj
		Bugyi
		Dömsöd
		Kiskunlacháza

KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETMEGŐRZÉSI NATURA 2000 TERÜLETEK

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Alsó-Tápió és patak völgyek	HUDI20050	Bénye Gomba Káva Tápióság Tápiószecső Úri
<p>Natura 2000 terület fenntartási terv FFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A területen elsődleges feladat a víz visszatartás, az ehhez kapcsolható beruházások támogatandók. Azonban a területen bármilyen területfoglalással járó beruházás kerülendő. • A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a víz elvezetés nem javasolt. • Az élőhelyek ökológiai vízigényét biztosítani kell. Nem engedélyezhető a területre jutó csapadék mesterséges elvezetése, a vízellátást biztosító vízfolyás mederrendezése, ha az az élőhelyet károsíthatja 		
Börzsöny	HUDI20008	Bernecebaráti Ipolydamásd Ipolytölgyes Kemence Kismaros Kóspallag Letskés Márianosztra Nagybörzsöny Nagymaros Perőcsény Szob Szokolya Vámosmikola Zebegény
Budai-hegység	HUDI20009	Budajenő Budakeszi Budaörs Nagykovács Páty Perbál Piliscsaba Pilisszentiván Solymár Telki Tinnye

Budaörsi kopárok	HUDI20010	Budaörs Budakeszi
Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:		
<ul style="list-style-type: none"> • A területen területfoglalással járó beruházások, fejlesztések kivitelezése, valamint a beépítések arányának növelése nem javasolt. • A területen illegálisan kijárt autós, illetve turistautak nyomvonalainak rendezése, megszüntetése, illetve egyes esetekben legálissá tétele. Ezek mikéntje egyedi elbírálást igényel minden esetben. • A lovas és kerékpáros nyomvonalak kijelölése csak meglévő földutakon javasolt, elkerülve mindazon élőhelyeket, melyekre káros hatást gyakorolhatnak. • A terület értékeinek bemutatása érdekében tanösvény kiépítése javasolt. • A területen semmilyen, a gyeppel összefüggő, szerkezetét megváltoztató mezőgazdasági tevékenység nem folytatható, a területeket érintetlenül kell hagyni a természetes élőhelyek fennmaradása érdekében. 		
Csévharaszi homokvidék	HUDI20012	Csévharaszt
Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok: –		
Debegió-hegy	HUDI20014	Sződ Sződliget
Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:		
<ul style="list-style-type: none"> • A területen kiemelt cél a víztől függő élőhelyek (Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinia caerulea</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubium</i>-hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Mészkevelő üde láp- és sásrétek (7230), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0*)) megőrzése a vízháztartás javításával és a fenntartó tájhasználat biztosításával • A területen az ipari, valamint bányászati tevékenység nem javasolt. • Járművel történő közlekedés csak az ingatlan-nyilvántartás szerint útként nyilvántartott területeken javasolt. Az élőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (lovaglás, gyalogos túrázás) ésszerű keretek közé szorítása. • A vizenyős területek lecsapolása kerülendő, a vízelvezető csatornák megszüntetése szükséges a vízhez kötődő élőhelyek megőrzése érdekében. 		
Duna és ártere	HUDI20034	Budakalász Csörög Dunabogdány Érd Göd Halásztelek Kismaros Kisoroszi Leányfalu Lórév Makád

Nagymaros
 Pócsmegyer
 Ráckeve
 Százhalombatta
 Szentendre
 Szigetcsép
 Szigetmonostor
 Szigetújfalu
 Szob
 Sződ
 Sződliget
 Tahitótfalu
 Tököl
 Vác
 Verőce
 Visegrád
 Zebegény

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

- A mellékágak, illetve egyes szakaszokon a parti zóna természetvédelmi prioritással történő rehabilitációja.
- A kavicszátonyok megőrzése, illetve új zátonyok kialakulásának, kialakításának elősegítése.
- A hajóforgalmi igények összehangolása a természetvédelmi érdekekkel.
- energiatermelést szolgáló létesítések, fejlesztések építése nem javasolt, mivel a Duna és árterén lévő szigetek és zátonyok, mint értékes élőhelyek megszűnéséhez vezet
- víz áramlásának, mozgásának megváltozását előidéző műtárgyak elhelyezése a működési terület szerint érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt (sarkantyúk)
- hajóforgalom kapacitásának (méret, sebesség) maximumának meghatározása, mivel a hullámvészárosítás tönkretesz a part menti élőhelyeket, illetve az ivadékokot kiveti a partra.
- a hajózási útvonalak kijelölése során ne sérüljenek a természeti értékek, illetve a meglévő természeti értékek figyelembevételével történjenek
- a hajózási útvonalak kijelölése során a Natura 2000 célkitűzések és rendeltetéseket vegyék figyelembe, egyeztessenek a természetvédelmi kezelővel, hatóságokkal

Érd-Százhalombattai táblarög

HUDI20052

Érd

Százhalombatta

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

- Kerülendő lakóépület, gazdasági épület (kivéve az igazgatóság által engedélyezett ideiglenes állattartó létesítményt) és egyéb építmény, szilárd burkolatú út létesítése.
- Bányászati tevékenység nem támogatandó

<p>Érd-tétényi plató</p> <p>HUDI20017</p> <p>Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bányászati tevékenységek mindennemű korlátozása javasolt. • Rekreációs útvonalak kijelölése (lovaglás, terepkerékpár, turista) és kitáblázása javasolt a taposási károk elkerülése miatt. 		<p>Biatorbágy Diósd Érd Sóskút Törökbálint</p>
<p>Felső-Tápió</p> <p>HUDI20019</p> <p>Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A területen bányák, anyagnyerőhelyek nyitása, valamint a meglévők bővítése Natura 2000 jelölő élőhelyeket és fajokat veszélyeztető módon nem kívánatos. • A földutak stabilizálása, műúttá való alakítása kerülendő. • A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízelvezetés nem javasolt. • A kezelési egység érinti a Felső-Tápió vízfolyást, a vízügyi kezelés csak a természeti értékek figyelembevételével történhet. • Az élőhelyek ökológiai vízigényét biztosítani kell. Nem engedélyezhető a területre jutó csapadék mesterséges elvezetése, a vízellátást biztosító vízfolyás mederrendezése, ha az a jelölő élőhelyet károsíthatja. 		<p>Nagykátá Szentmártonkátá Tápióbicske Tápióság Tápiószecső Tápiószentmárton</p>
<p>Gerje mente</p> <p>HUDI20021</p> <p>Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kora tavaszi és téli vizek, illetve belvizek lefolyásának megakadályozására, valamint visszatartására a kJT területén vízvisszatartást elősegítő vízgazdálkodási beruházások javasoltak, a lefolyás gyorsítását célzó beruházások nemkívánatosak, kotrások csak a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetve lehetségesek. • A szántóterületeken további faültetvények létrehozása nem javasolt. • További mezőgazdasági, illetve tanyaépület építése kerülendő, a jelenleg meglévők felújítása tájbaillően javasolt. 		<p>Albertirsa Cegléd Ceglédbercel Csemő Nyársapát Pilis Törtel</p>

- Főként Cegléd környékén a városiasodás visszaszorítása javasolt – mezőgazdasági telepek, bevásárlóközpontok építése nem támogatandó, újonnan beépítésre szánt területek kijelölése nem javasolt.
- Az egykori tőzégbányászat újraindítása nemkívánatos.
- A vízhez kötődő jelölő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízelvezetés nem javasolt.

Gógány- és Körös-ér mente
HUDI20022

Nagykőrös

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

- A kora tavaszi és téli vizek, illetve belvizek lefolyásának megakadályozására, valamint visszatartására a kJT területén vízvisszatartást elősegítő vízgazdálkodási beruházások javasoltak, a lefolyás gyorsítását célzó beruházások nemkívánatosak.
- További mezőgazdasági, illetve tanyaépület építése kerülendő, a jelenleg meglévők felújítása tájbaillően javasolt.
- A kJT vízfolyásainak területén a vízgazdálkodás során javasolt kerülni az iszapkotrást, amennyiben mégis sor kerül rá, az iszap Natura 2000 területről történő elszállítása kívánatos
- A kJT-n található földutak burkolása nemkívánatos.

Gödöllői-dombság peremhegyei
HUDI20040

Csomád

Fót

Göd

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

Kerülendő lakóépület, gazdasági épület (kivéve az igazgatóság által engedélyezett ideiglenes állattartó létesítményt), lovarda, egyéb építmény, szilárd burkolatú út létesítése.

Gödöllői-dombság
HUDI20023

Bag

Dány

Domony

Erdőkertes

Galgahévíz

Gödöllő

Isaszeg

Kerepes

Kistarcsa

Órbottyán

Pécel

Süllyáp

Vácegres

Váckisújfalu

Vácszentlászló

Valkó

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

- A területen további beépítések és az élőhelyeket fragmentáló nyomvonalas létesítmények kialakítása nem kívánatos.
- A turisztikai infrastruktúra fejlesztése csak természeti és táji szempontból nem érzékeny helyeken valósítható meg.

Hajta mente	HUDI20025 Dány Farmos Kóka Nagykáta Szentlőrinc-káta Szentmárton-káta Tápiószele Tápiószentmárton Tóalmás
<p>Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elsődleges célkitűzés a terület vízellátottságának aktív javítása. • A kJT területén a vízháztartás javítása, a vízpótlás/vízvisszatartás rendszerének kidolgozása, megvalósítása, illetve a nyílt vízfelületek rendszeres helyreállítása. • Az élőhelyek belső területi csökkenésének, feldarabolódásának felszámolása. • A területen a természetvédelmi szempontoknak megfelelő vízkormányzást szükséges végezni az ehhez szükséges műtárgyakat, csatornarendszereket kell kialakítani. • A belvízelvezető árkok fenntartó jellegű kezelését a területileg illetékes nemzeti parkkal egyeztetett módon szükséges folytatni. • Az esetleg szükségesé váló kotrássorán kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt. • A vízfolyást követő őshonos fás vegetációt a vízgazdálkodási tevékenységek során megőrizni szükséges. 	
Ipoly-völgy	HUDI20026 Ipolydamásd Ipolytölgyes Kemence Letskés Nagybörzsöny Perőcsény Szob Tésa Vámosmikola
<p>Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A területen a vizes élőhelyek fenntartásához, fejlesztéséhez kapcsolódó, valamint a természetvédelmi kezelésekre tartozó beruházások támogatandók. Minden egyéb, gazdálkodáshoz nem köthető új beruházás kerülendő. • A lefűződött mellékágak és holtágak horgászati és rekreációs célú hasznosítása nem javasolt. • Bányászati hasznosítás a területen nemkívánatos. • A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízelvezetés nem javasolt. • Az élőhelyek ökológiai vízigényét biztosítani kell. Nem engedélyezhető a területre jutó csapadék mesterséges elvezetése, a vízellátást biztosító vízfolyás mederrendezése, ha az az élőhelyet károsíthatja. • Az Ipoly folyó medermorfológiai változatosságát meg kell őrizni. Különös értéket képviselnek a zátonyok, a gázlók, az alámosott partok. 	

- Újabb duzzasztóművek létesítése a természeti állapot további romlásához vezet. Ez alól – megfelelő tervezés és kivitelezés esetén – kivételt képezhetnek azok a műtárgyak, amelyek elsődleges célja a meder süllyedésének korlátozása, ugyanakkor a hossz irányú átjárhatóságot nem gátolja, az áramlási viszonyokat csak kismértékben változtatja meg, a folyóvízi életteret nem alakítja állóvízi élettérré.
- A meder kotrását el kell kerülni, ahol kiemelt közérdek miatt a kotrás elkerülhetetlen, ott azt a teletelési és az ívási időszakon kívül, azaz augusztus 1. és október 30. között kell megvalósítani.

Nagykőrösi pusztai tölgyesek

HUDI20035

Csemő

Nagykőrös

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

- A területen bányák, anyagnyerőhelyek nyitása, valamint a meglévő illegális helyek használata nem kívánatos, az ökológiai hálózat magterület és folyosó övezetében új külszíni bányatelek nyitása, meglévő bővítése tilos (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján).
- Új épület és építmény létesítése csak a közösségi jelentőségű élőhelyek területén kívül lehetséges.

Nyakas-tető szarmata vonulat

HUDI20037

Tök

Zsámbék

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

A területen területfoglalással járó beruházások, fejlesztések kivitelezése, valamint a beépítések arányának növelése nem javasolt. Amennyiben mégis mutatkoznak beépítésre vonatkozó szándékok, azt az egykori rakétabázis területén javasolt kivitelezni.

Nyugat-Cserhát és Naszály

HUDI20038

Acsa

Csörög

Csővár

Galgamácsa

Kisnémedi

Kosd

Penc

Püspökhatvan

Püspökszilágy

Rád

Vác

Vácduka

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

- A tervezési területen olyan beruházás, fejlesztés kivitelezése, valamint a beépítések arányának növelése, és az élőhelyeket fragmentáló nyomvonalas létesítmények kialakítása mely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza nem javasolt.
- A tervezési terület belterületbe vonása, azon lakó, üdülő vagy iparterület kijelölése a közösségi jelentőségű élőhelyek és közösségi jelentőségű fajok élőhelyén nem javasolt.
- A területen bányák, anyagnyerőhelyek nyitása, valamint a meglévő illegális helyek használata nem kívánatos, az ökológiai hálózat magterület és folyosó övezetében új külszíni bányatelek nyitása, meglévő bővítése tilos (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján).

- A tervezési területen található bányák felhagyását követő bányarekultiváció során a meglévő közösségi jelentőségű élőhelyek védelme kapjon prioritást. Az esetleges bányarekultiváció minden esetben úgy kerüljön végrehajtásra, hogy a környező Natura 2000-es élőhelyekről, a természetes folyamatok révén a termőhelyi viszonyoknak és alapközetnek megfelelő természetes élőhelyek regenerálódjanak.
- A turisztikai infrastruktúra fejlesztése csak természeti és táji szempontból nem érzékeny helyeken valósítható meg
- A lovas és kerékpáros nyomvonalak kijelölése csak a már meglévő földutakon javasolt, elkerülve mindazon élőhelyeket, melyekre káros hatást gyakorolhatnak.
- A meglévő műszelvényes földutak karbantartása, felújítása – elsősorban kőzúzalék felhasználásával – szükség szerint elvégezhető. Az úthálózat karbantartása ugyanakkor nem járhat az utak szélesítésével.
- Vízgazdálkodási létesítmények elhelyezése, vízfolyás medrét megváltoztató beavatkozás a természeti értékek védelmével összeegyeztethetően végezhető. A vöröshasú unka (*Bombina bombina*) populációk érdekében a kis tavak, vízállások megőrzendők.

Pilis és Visegrádi-hegység	HUDI20039	Budakalász Csobánka Dunabogdány Leányfalu Pilisborosjenő Piliscsaba Pilisjászfalu Pilisszántó Pilisszentlászló Pilisvörösvár Pomáz Szentendre Tahitótfalu Tinnye Üröm Visegrád
Ráckevei Duna-ág	HUDI20042	Áporka Dömsöd Dunaharaszti Dunavarsány Kiskunlacháza Majosháza Makád Ráckeve Szigetbecse Szigetcsép Szigethalom Szigetszentmárton Tököl

Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:

- Mivel a legnagyobb problémát az emberi jelenlét, ezen belül is főként a beépítések, a területfoglalás okozza a területen, a legfontosabb feladat a további beépítések korlátozása, a part-menti területek feltöltésének megakadályozása
- A kommunális szennyvizek tisztítatlanul történő bevezetésének megszüntetése szükséges, és a tisztított szennyvizeket is csak szűrőberendezéseken keresztül történő átfolytatás után javasolt az élővízbe vezetni.
- A horgászat által okozott zavarás nagyon jellemző a területen – ennek elkerülésére, illetve a helyzet javítása érdekében a teljes Duna-ágon javasolt horgászmentes övezetek kijelölése (főként a holtágak területén).
- A vízgazdálkodás, hajózás céljából elhelyezett parti létesítmények (pl. hajózási jelek) fenntartási munkálatait a fészkelési időszakon kívül lehet elvégezni.
- A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízelvezetés nem javasolt.
- Az élőhelyek ökológiai vízigényét biztosítani kell. Nem engedélyezhető a területre jutó csapadék mesterséges elvezetése, a vízellátást biztosító vízfolyás mederrendezése, ha az az élőhelyet károsíthatja.

Rekettyés**HUDI20043**Farmos
Tápiógyörgye
Tápiószele**Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:**

- A területen elsődleges feladat a felszíni vizek megőrzése / a víz visszatartása, az ehhez kapcsolható beruházások támogatandók. Szükséges megakadályozni, elsősorban a jelölő élőhelyek területéről a belvizek elvezetését. A gyepterületekről vizet elvezető árkokat szükséges megszüntetni.
- A terület jelölő élőhelyein és jelölő fajainak élőhelyén bármilyen területfoglalással járó beruházás kerülendő.

Székek**HUDI20046**Abony
Cegléd
Törtel**Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:**

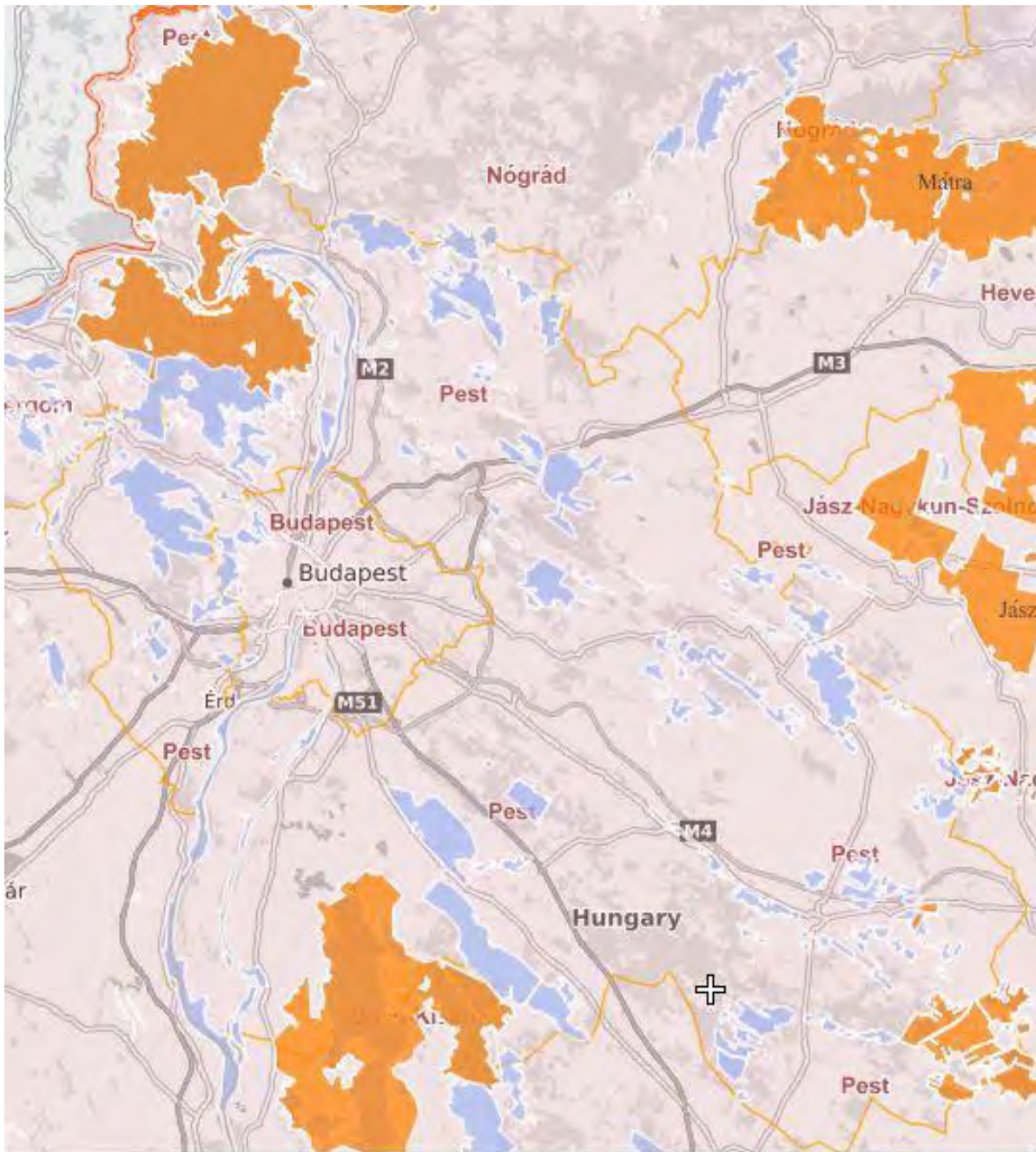
- A területen a vizes élőhelyek fenntartásához, fejlesztéséhez kapcsolódó, a természetvédelmi kezelésekhez tartozó, valamint a terület bemutatását szolgáló beruházások támogatandók. Ilyen beruházások lehetnek:
  - természetvédelmi célú vízgazdálkodás lehetőségeinek kialakítása, árasztásos vízpótlás megvalósítása érdekében a meglévő árokrendszerek, zsilipek felülvizsgálata,
- A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízelvezetés nem javasolt.

Szigeti homokok**HUDI20047**Pócsmegyer
Szigetmonostor
Tahitótfalu

Tápiógyörgye-Újszilvási szikesek	HUDI20024	Tápiógyörgye Újszilvás
<p>Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A szikes gyepeket veszélyeztető zárvány, illetve belvizes szántóterületek extenzív gyepterületekké alakítása. • A vízelvezető árkok rendszerének felülvizsgálata, az élő helyek vízviszonyaira negatív hatással levő árkok felszámolása. • A vízjárást negatívan befolyásoló vízrendezési beavatkozások a területen nem végezhetőek. 		
Turjánvidék	HUDI20051	Alsónémedi Dabas Inárcs Kakucs Ócsa Örkény Táborfalva Tatárszentgyörgy Újhartyán
Veresegyházi-medence	HUDI20055	Mogyoród Szada
<p>Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A területen a természetvédelmi szempontoknak megfelelő vízkormányzást szükséges végezni az ehhez szükséges műtárgyakat kell kialakítani a Sződ-Rákosi-patak mellékágain, a kizárólag gyepterületekről vizet elvezető csatornákat meg kell szüntetni. • A vízfolyásokat követő őshonos fás vegetációt a vízgazdálkodási tevékenységek során megőrizni szükséges. 		
Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság		
Felső-kiskunsági szikes puszta	HUKN20001	Apaj Bugyi Kiskunlacháza
<p>Natura 2000 terület fenntartási terv TFP-t érintő javaslatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kJT magterület és ökológiai folyosó besorolású területrészein beépítésre szánt terület nem jelölhető ki • Új nyomvonalú burkolt, vagy stabilizált út, vagy a régi földutak hasonló jellegű átalakítása nem javasolt a kJT területen belül. • A kJT területén belül új bányatelek fektetése, illetve új bánya nyitása, bármilyen anyagnyerőhely létesítése tilos. • Gyalogos, lovas és lovaskocsis utak, turista ösvények, tanösvények kialakítása előtt konzultálni szükséges a működési terület szerint érintett nemzeti park igazgatósággal. • Kerékpáros utak fejlesztését a meglévő közforgalmi utak mentén javasolt megvalósítani, ügyelve ugyanakkor az útmenti élőhelysávok, füves mezsgyék megőrzésére. 		

- Rekreációs célú vízfelületek (horgásztavak, jóléti tavak stb.) kialakítása, meglévő természetes, természetyszerű vizes élőhelyek (pl. holtágak) hasonló célú átalakítása a kJTT területén belül nem indokolt.
- A tervezési terület jelölő élőhelyeinek és fajainak előfordulását, természetvédelmi helyzetét a vízborítás kiterjedése és időtartama alapvetően meghatározza. Ennek megfelelően a víz elvezetése helyett az érdemi vízgazdálkodás folytatása javasolt a területeket érintő csatornahálózatok és műtárgyaik használatával – ez képezi alapját bármely védelmi tevékenységnek és fejlesztésnek.
- Az élőhelyek természetes vízkészleteinek megőrzéséhez szükséges a vízlevezető árok és csatornarendszer műszaki és üzemelési felülvizsgálata, egyes árok esetleges megszüntetése. A vízlevezető árok, csatornák, illetve műtárgyak segítségével - az adott év időjárásához igazodva – meg kell oldani az érdemi vízviszatartást, és a természetvédelmi célokhoz illeszkedő vízkormányzást.
- A területen jelenleg található extenzív hasznosítású halastavak további térnyerése nem javasolt. A mesterséges – adott esetben élőhely-fejlesztési célú – árasztások szikes élőhelyekre és jellegzetes fajakra való hatását célzott monitoring vizsgálatokkal javasolt értékelni. Általában követendő irány a természetes hidrológiai viszonyok helyreállítása, minél kevesebb művi vízutánpótlás és vízlevezetés alkalmazásával.
- A települések, lakott helyek szennyvizének tisztítására, a tisztított szennyvíz elvezetésére különös figyelmet kell fordítani. Természetvédelmi célú vízutánpótlást biztosító csatornába ilyen szennyvíz nem juthat.
- A lokális vízgazdálkodási jelentőségű árok végleges megszüntetése javasolt, mert a természetvédelmi célokkal ellentétes módon a szikes élőhelyek lokális vízlevezetését szolgálják. Átmeneti megoldásként tiltós műtárgyaik zárva tartása vagy homokzsákos elzárás javasolt. A vízjogi engedéllyel nem rendelkező, a területről vizet elvezető üzemi csatornák, árok hatását meg kell szüntetni
- A vizes élőhelyek, hosszabb vízborítást, felszín közeli talajvízszintet igénylő élőhelytípusok és a felszíni sófelhalmozódást mutató szikes élőhelyek legalább 1 km-es körzetében ne nyíljon újabb mesterséges állóvíz (vítározó, öntözőgödör stb.). Ezekben a helyeken indokolt az esetlegesen meglévő öntözőgödröknek a vízzáró réteg helyreállításával járó betemetése is.

2.sz. függelék: Pest Megye Natura 2000 területei (forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer web.okir.hu)

Tárgy: Beszámoló a lejárt idejű határozatok végrehajtásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Tájékoztatom a T. Képviselő-testületet, hogy a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról utoljára 2021.március 25. napjára készült beszámoló, melyet a 69/2021.(III.25.) sz. polgármesteri határozattal fogadtam el.

A fenti dátum óta eltelt időszakban született lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról az alábbiakban számolok be:

69/2021(III.25.) PM határozat

Intézkedést nem igényel.

70/2021(III.25.) PM határozat

Gyál Város 2021-2023. évi Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiája a megvalósítók részére kiküldésre került.

71/2021(III.25.) PM határozat

A Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának az érintettekkel történő megismertetése megtörtént.

72/2021(III.25.) PM határozat

A központi orvosi ügyelet megszervezésének előrehaladásáról szóló intézményvezetői beszámoló elfogadásáról az intézményvezető tájékoztatása megtörtént.

73/2021(III.25.) PM határozat

A PMPSZ Gyáli Tagintézményével kötendő tulajdonjog ingyenes átruházásáról szóló szerződés aláírásra került.

74/2021(III.25.) PM határozat

A Dabasi Rendőrkapitányság Gyáli Rendőrőrsének dolgozói részére lakhatási célra biztosított támogatásról a szerződések aláírása folyamatban van. A Gyál Közbiztonságáért Közalapítvány részére nyújtott támogatás átutalása megtörtént.

75/2021(III.25.) PM határozat

A Fővárosi Agglomeráció Önkormányzati Társulás Társulási Megállapodása módosítását elfogadó határozat az érintett önkormányzatok részére megküldésre került.

76/2021(III.25.) PM határozat

A 2021. évi közbeszerzési terv módosítása közzétételre került.

77/2021(III.25.) PM határozat

A Vasút utcai járda felújítására a kivitelező részére a megrendelés elküldésre került.

78/2021(III.25.) PM határozat

A házi segítségnyújtásban részesülő személy felülvizsgálati kérelmének elfogadásáról az érintett és a KSZK intézményvezetője is értesült.

79/2021(IV.13.) PM határozat

Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosításáról és: a Településszerkezeti terv és a Helyi Építési Szabályzat módosításáról szóló polgármesteri határozatot a tervezőnek megküldtük. A tervezői szerződés rövidesen aláírásra kerül.

80/2021(IV.13.) PM határozat

Az új önkormányzati konyha építéséhez a pályázat határidőre benyújtásra került.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót elfogadni szíveskedjenek.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elfogadja a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámolót.

Határidő: azonnal

Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Gyál, 2021. április 21.

**Pápai Mihály
polgármester**

Tárgy: Javaslat a Dabasi Rendőrkapitányság 2020. évi beszámolójának elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) 17. pontja szerinti helyi közügy a közreműködés a település közbiztonságának biztosításában.

A helyi közbiztonsággal kapcsolatos feladatok ellátása a Dabasi Rendőrkapitánysággal közösen történik, mely szervezet évente beszámol a Képviselő-testületnek a tevékenységéről. A beszámoló az előterjesztés melléklete.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a mellékelt beszámoló elfogadására.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a Dabasi Rendőrkapitányság 2020. évi beszámolóját elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Pápai Mihály polgármester

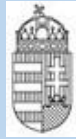
A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság

Az előterjesztést készítette: Szabó Józsefné irodavezető

Gyál, 2021. április 6.

Rozgonyi Erik
címzetes főjegyző

PEST MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
DABAS RENDŐRKAPITÁNYSÁG

B E S Z Á M O L Ó

Gyál Város Önkormányzat Képviselő-testületi ülésére a terület közbiztonságának helyzetéről, a közbiztonság javítása érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról.

Készítette:

**Kocsis István r. alezredes
kapitányságvezető**

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Képviselő-testület!

A Dabasi Rendőrkapitányság 2020 évi tevékenységét az alábbiak szerint végezte.

A Dabasi Rendőrkapitányság a 2020. évben a vonatkozó jogszabályoknak alárendelve, az országos és megyei szakmai irányítás által meghatározott keretek között, a társfegyveres szervekkel, az ügyészségekkel, bíróságokkal, továbbá az önkormányzatokkal és a civil szerveződésekkel együttműködve, a lakosság érdekeinek figyelembevételével végezte munkáját.

A Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területéhez 15 település tartozik az alábbi megoszlásban: 5 város /Dabas, Gyál, Órkény, Ócsa, Újhartyán/, 6 nagyközség / Alsónémedi, Bugyi, Táborfalva, Hernád, Inárcs, Felsőpakony /, valamint 4 község /Kakucs, Pusztavacs, Tatárszentgyörgy, Újlengyel/.

A Rendőrkapitányság szervezeti egységén belül 5 osztály (Bűnügyi, Vizsgálati, Közrendvédelmi, Közlekedésrendészeti, Igazgatásrendészeti), valamint alosztály jogállásban a törzs közvetlen alárendeltségében a Hivatal, továbbá 2 osztály jogállású rendőrőrs működött: Gyáli Rendőrőrs (Gyál és Felsőpakony működési területtel), Órkényi Rendőrőrs (Órkény, Hernád, Pusztavacs, Tatárszentgyörgy, Táborfalva működési területtel). A Dabasi Rendőrkapitányságon alosztály jogállású rendőrőrsként működött az Ócsai Rendőrőrs (Ócsa, Alsónémedi, Bugyi működési területtel)

A közel 800 km² nagyságú illetékességi területünk jelentős tanyavilággal rendelkezik, az itt élő lakosság száma meghaladja a 92.000 főt, mely a Budapest területéről történő kiköltözések miatt folyamatosan növekszik. Úthálózatunk hossza 343 km, területünkön 4 nagy forgalmú főútvonal /M5-ös Autópálya 37,1 km, M0-ás Autópálya 7,1 km, 5. számú főút 41,2 km és a 405. számú főút 4,5 km hosszan/, valamint 1 jelentős forgalmat lebonyolító vasútvonal /Budapest - Lajosmizse - Kecskemét/ halad át 45 km hosszan.

I. A Dabas Rendőrkapitányság közbiztonsági helyzetének értékelése:

1/1. A regisztrált bűncselekmények számának az alakulása.

Kapitányságunk illetékességi területén az ismertté vált bűncselekmények döntő többsége évről évre az országos és megyei arányoknak megfelelően vagyon elleni bűncselekmény, mely főként lopásokból és betöréses lopásokból tevődik össze. Elsősorban a falopások, besurranásos lopások, melléképület betörések, telephely betörések, gépkocsi feltörések jellemzőek.

A regisztrált bűncselekmények száma Gyálon 2019. évben 401, 2020. évben 368 volt, mely 8,2 %-os, csökkenést eredményezett. Az elmúlt 11 évben regisztrált bűncselekmény számadatait a melléklet tartalmazza.

Tizenegy évet áttekintve a Dabasi Rendőrkapitányság Gyáli Rendőrőrshez tartozó településeken az alábbiak szerint alakult az összes ismertté vált bűncselekmények száma:

Település	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gyál	694	692	916	644	644	738	505	570	432	353	340
Felsőpakony	57	50	85	68	59	52	36	41	33	48	28
Összesen	751	742	1001	712	703	790	541	611	465	401	368

Megállapítható, hogy a Gyáli Rendőrőrs illetékességi területén az elmúlt négy évben változó mértékben, de folyamatosan csökkent a regisztrált bűncselekmények száma.

Gyál településen az elmúlt 11 évben a bűncselekmények alakulását az alábbi táblázat mutatja:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Emberölés	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Szándékos befejezett emberölés	0	1	0	-	0	1	-	0	-	-	-
Emberölés kísérlet	-	2	-	-	-	-	-	-	-	0	1
Testi sértés	32	23	22	41	41	23	26	13	12	11	13
Súlyos testi sértés	18	13	12	19	22	16	7	6	7	5	9
Halált okozó súlyos testi sértés	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kiskorú veszélyeztetése	1	4	0	5	7	6	1	0	1	1	-
Embercsempésze s	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Garázdaság	5	6	10	9	12	17	6	6	15	13	19
Önbíraskodás	0	3	1	0	1	1	0	1	0	0	1
Visszaélés kábitószerszel (terjesztői magatartás tekintetében)	1	0	2	0	3	0	0	0	2	0	0
Lopás	302	265	301	263	297	193	222	166	86	114	81
Személygépkocsi lopás	8	9	9	9	10	7	4	4	4	5	1
Zárt gépjármű feltörés	8	14	17	10	6	10	14	40	3	8	6
Lakásbetörés	65	44	70	27	56	39	35	31	15	31	11
Rablás	11	5	4	7	1	1	1	0	0	1	2
Kifosztás	3	2	1	2	0	2	1	3	1	0	0
Zsarolás	2	2	1	1	1	0	1	1	0	0	0
Rongálás	41	39	19	12	12	13	11	10	9	10	52
Orgazdaság	6	5	0	3	21	5	0	1	1	0	1
Jármű önkényes elvétele	12	6	3	0	0	2	1	2	3	2	0
Egyéb	416	363	364	343	396	267	270	203	130	152	170
Összesen:	694	692	916	644	644	738	505	570	432	353	340

A bűncselekmények számának alakulás terén megállapítható, hogy kisebb mértékű csökkenés következett be a 2019-es esztendőhöz képest. A lopások esetében csökkenés figyelhető meg, továbbá a lakosságot leginkább irritáló lakásbetörések száma is jelentősen csökkent.

1/2. A közterületen elkövetett regisztrált bűncselekmények számának alakulása.

A közterületen elkövetett bűncselekmények száma 2020-ban 170 volt, mely kisebb mértékű emelkedést mutat a 2019. évi 138-hoz képest. A közterületen elkövetett bűncselekmények számának alakulását a melléklet tartalmazza.

Tizenegy évet áttekintve a Gyáli Rendőrőrs illetékességi területéhez tartozó településeken az alábbiak szerint alakult a közterületen elkövetett bűncselekmények száma:

Település	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gyál	173	150	167	145	94	99	134	123	126	121	157
Felsőpakony	16	18	15	9	8	10	9	10	11	17	13
Összesen	189	168	182	154	102	109	143	133	137	138	170

1/3. A regisztrált bűncselekmények 10.000 lakosra vetített aránya, változása.

A Dabasi Rendőrkapitányságon 10.000 lakosra átlagosan 121 bűncselekmény jutott a 2020-as esztendőben. Ez az arányszám a 2012. évi csúcsponttól (283) kezdődően folyamatosan csökken. A lakosság számát és a 10.000 lakosra jutó bűncselekmények számának az alakulását a melléklet tartalmazza.

1/4. A 14 kiemelten kezelt bűncselekmények számának az alakulása.

A 14 kiemelten kezelt bűncselekmények száma Gyálon 2020-ban 170 volt, mely növekedést mutat a 2019. évi 152-hoz képest. A 14 kiemelten kezelt bűncselekmények számának alakulását a melléklet tartalmazza.

A Gyáli Rendőrőrs illetékességi területén a vagyon elleni bűncselekmények voltak a korábbi években a legjellemzőbbek, ez a tendencia megváltozott és 2020-as évre a legjellemzőbb bűncselekmények a kisebb fajsúlyú személy elleni bűncselekmények lettek. A lopások száma az előző évhez képest csökkent 114-ről 81-ra változott 2020. évben (- 28.9 %). A lopások számának alakulását a melléklet tartalmazza.

Betöréses lopások számának alakulása csökkenő tendenciát mutat, a 2019. évi 39-ről 2020-ban 26-ra csökkent. (- 33%). A betöréses lopások számának alakulását a melléklet tartalmazza.

Szintén jelentős csökkenés látható a lakásbetörések számánál is, mely az előző évi 31-ről 11-re mérséklődött 2020. évben (- 64.5 %) A lakásbetörések számának alakulását a melléklet tartalmazza.

A rablások vonatkozásában elmondhatjuk, hogy 2020. évben 2 darab volt, ami emelkedés, mivel 2019. évben egy volt.

Személygépkocsi lopásról elmondható, hogy 1 db volt az elmúlt évben, ami jelentős csökkenés a 2019. évhez képest.

A zárt gépjármű feltörések száma csökkenést mutat. Míg 2019. évben 8 volt, a 2020. évben ez a szám 6-ra mérséklődött.

Kiemelt figyelmet érdemel a hatóságunk által befejezett 56 rendbeli rongálás bűncselekmény miatt folytatott eljárás, mely kiterjedt felderítő munka eredménye és sikeresen tudtuk azonosítani egy a BRFK és Pest MRFK területén tevékenykedő graffitis elkövetőt, valamint az által megrongált helyszíneket.

Tizenegy évet áttekintve a Gyáli Rendőrőrs illetékességi területéhez tartozó településeken az alábbiak szerint alakult a 14 kiemelten kezelt bűncselekmények száma:

Település	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gyál	416	363	364	343	396	267	270	203	130	152	170
Felsőpakony	38	32	39	40	25	17	15	27	18	25	1
Összesen	454	395	403	383	421	284	285	230	248	177	171

2. A bűnüldöző munka értékelése:

2/1. A nyomozáseredményességi mutató alakulása.

A nyomozás eredményességi mutató vizsgálatánál megállapítható, hogy Dabas Rendőrkapitányságon a 2019. évi 62,3 %-kal szemben a 2020. évben jelentős mértékű növekedés következtében ez a mutató 72,2 %-ra emelkedett, mely + 9.9 százalékpontos növekedést jelent. A nyomozás eredményességi mutató alakulását a melléklet tartalmazza.

2/2. A közterületen elkövetett, regisztrált bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatójának alakulása.

A Dabasi Rendőrkapitányság tekintetében a közterületen elkövetett bűncselekmények vonatkozásában megállapítható, hogy a nyomozás eredményességi mutató a 2019-es 74,8 %-ról 2020-ban 88.6 %-ra emelkedett (+ 13.8 százalékpont).

2/3. A regisztrált, egyes kiemelten kezelt bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatójának alakulása.

A Dabasi Rendőrkapitányság tekintetében a kiemelten kezelt bűncselekmények vonatkozásában a nyomozás eredményességi mutató 2019. évben 45,1 % volt, a 2020. évben ez az mutató 58.5 %-ra emelkedett (+ 13.4 százalékpont).

A közterületen elkövetett bűncselekmények vonatkozásában megállapítható, hogy a nyomozás eredményesség 2019-ben 74,8 % volt, 2020-ban 88,6 % (+ 13,8 százalékpont)

A közterületen elkövetett kiemelten kezelt bűncselekmények nyomozás eredményessége 2019-ben 46,1 %, 2020-ban 77,6 % (+ 31,5 százalékpont).

Lopás bűncselekmények nyomozás eredményessége 2019. évben 35,3 %, 2020. évben 36,8 %. (+ 1,5 százalékpont).

Betöréssel lopás bűncselekmények kapcsán a nyomozás eredményesség 2019-ben 32,0 %, 2020-ban 37,1 %. (+ 5,1 százalékpont)

A lakásbetörések nyomozás eredményessége 2019-ben 40,0 %, 2020. évben 47,8 %. (+ 7,8 százalékpont)

Rablás bűncselekmények vonatkozásában 2019. és 2020. évben a nyomozás eredményességi és felderítési mutatónk 100-100 %.

Személygépkocsi lopás bűncselekmények kapcsán a nyomozás eredményességünk 2019-ben 50,0 %, 2020-ban 33,3 % (- 16,7 százalékpont)

Zárt gépjármű feltörés kategóriában a nyomozás eredményességünk 2019-ben 35,3 %, 2020-ban 10,5 %. (- 24,8 százalékpont)

(Fenti adatokat a melléklet tartalmazza.)

3. Az elzárással is büntethető szabálysértésekkel kapcsolatos tapasztalatok:

Az elzárással is büntethető szabálysértések a Dabasi Rendőrkapitányságon a Közrendvédelmi Osztály alárendeltségében működő Szabálysértési Előkészítő Csoport kompetenciája. A Csoport 3 fővel a törvényben meghatározott szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés tényállásának felderítése, az elkövető kilétének megállapítása, valamint a bizonyítási eszközök felkutatása és biztosítása érdekében a bírósági eljárást előkészítő eljárást folytat le. A csoport a 2020. évben 313 ügyet indított, melyből 295-öt fejezett be.

A tulajdon elleni szabálysértések száma: 200, ami 1,5 %-kal kevesebb a 2019. évi 203 ügyhöz képest. A tulajdon elleni szabálysértési ügyek felderítési mutatója 45,13 %. A tulajdon elleni szabálysértések felderítési mutatója vonatkozásában – „nem bolti lopások” – a 2020. évre meghatározott szervezeti teljesítménykövetelmény-minimumot (40,0 %) teljesítette. Ezen mutatónk 2020-ban: 48,48 %. A gyorsított bíróság elé állítások terén az értékelt évben 48 alkalommal éltünk e jogintézménnyel a 2019-es évben 69 alkalommal. A csökkenés a koronavírus világiárvány miatt kialakult helyzet miatt következett be.

(A tulajdon elleni szabálysértésekkel kapcsolatos adatokat a melléklet tartalmazza.)

4. A közlekedésbiztonsági helyzet alakulása:

A Dabasi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya a 2020-as évben is végrehajtotta a meghatározott feladatokat, melyek alapvetően a bekövetkezett közlekedési balesetek helyszínén és ahhoz kapcsolódó eljárások lefolytatására, illetve a balesetek megelőzésre vonatkoztak. Az osztály irányította a kapitányság közlekedésrendészeti szakterületen végzett munkáját, reagált a jogszabályokban bekövetkező változásokra, valamint szervezte a komplex közlekedési jellegű akciókat.

A balesetek számának vizsgálatakor megállapíthatjuk, hogy egyrészt azok száma jelentős mértékben csökkent: 2019-ben 461, 2020-ban pedig 370 db. közúti közlekedési balesetet regisztráltunk. A balesetek számának csökkenése mellett kedvező folyamatként állapíthatjuk meg, hogy azon belül csökkent a személyi sérüléssel járó balesetek száma, valamint kedvezően alakult azok súlyossági foka is. (A baleseti statisztikai adatokat a melléklet tartalmazza.)

Anyagi kárral végződött balesetnél 348 esetben történt rendőri intézkedés, amelynek 90 %-nál, a baleseti helyszínelő intézkedett. A személyi sérüléssel járó közúti közlekedési balesetek száma 14,2 %-kal csökkent az előző év ugyanezen időszakához viszonyítva. A halálos balesetek száma az előző évhez viszonyítva 2 esettel, azaz 16,7 %-kal csökkent. A súlyos sérüléssel járó közlekedési balesetek száma 2,3 %-os csökkenést mutat, míg a könnyű sérüléssel járó közlekedési balesetek számában 19 %-os csökkenést regisztráltunk.

A balesetek okozóinak elemzése kapcsán megállapítható, hogy a motorkerékpáros és segédmotorkerékpáros, valamint a kerékpáros járművezetők által okozott balesetek száma jelentősen, háromszorosára megemelkedett. A munkahelyek megközelítésére több ember használja e közlekedési formákat, viszont a települések között minimális mértékben épültek ki a kerékpár utak, kerékpár sávok, gyalogos járdák.

Az ittasan okozott sérüléssel járó balesetek száma 2019-ben 21 eset, még 2020-ban 15 eset volt, ez 28,6 %-os csökkenést jelent.

A balesetek számának növekedése egyenesen arányos a Dabas közigazgatási területén áthaladó járművek számának emelkedésével, valamint a lakosság számának emelkedésével a Budapest agglomerációjában.

Meg kell említenünk azt is, hogy az M0-ás autópályán a közlekedés folyamatosan akadózik a navigációs rendszerek több esetben is a mellékutakra vezetik a járművezetőket ezáltal Alsónémedi, Gyál, Ócsa, Dabas területén nagyobb átutazó forgalom jelentkezik, mint általában.

(A baleseti statisztikai adatokat a melléklet tartalmazza.)

Baleseti számok alakulása Gyál településen:

Év	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Halálos	1	-	-	-	-	-	1	2	4	1	2
Súlyos sérüléssel	11	12	14	11	6	12	8	14	7	9	12
Könnyű sérüléssel	30	23	33	38	27	46	40	40	43	28	28
Anyagi káros	6	22	27	33	56	76	62	79	53	94	127
Összesen	48	57	74	82	89	134	111	135	107	132	169

A balesetek számának alakulásában sajnálatos módon kisebb mértékű növekedés volt megfigyelhető a 2020-as esztendő vonatkozásába, főképp az anyagi káros balesetek tekintetében.

5. Az illegális migráció helyzete:

Az illegális migrációval kapcsolatos rendőri feladatainkat a Dabasi Rendőrkapitányságon elsősorban a közúton végrehajtott mélységi ellenőrzések során fejtettük ki. A fokozott ellenőrzések célja a migrációs cselekményeket végrehajtó személyek felkutatása, a hazánk területéről való kijutásuk megakadályozása, a schengeni ellenőrzési rendszerben szereplő személyek kiszűrése, a hamis, hamisított okmányok felderítése, valamint a Magyarország területén tartózkodás szabályait megszegő személyek felkutatása, ezáltal a közbiztonság javítása, valamint a térség közlekedésbiztonsági helyzetének javítása volt.

A 2020. évben végrehajtott rendőri intézkedések során 23 fővel szemben került sor intézkedésre, akik a magyarországi jogszerű tartózkodásukat, illetve munkavégzésüket nem tudták hitelt érdemlően igazolni.

Az M4-es autópályát átadásával a 405-ös főút külföldi tranzitforgalma gyakorlatilag megszűnt. Ez azt is eredményezi, hogy a személy- és teherforgalom a közlekedésük során már nem a 405-ös főutat, és az M5-ös autópályát veszi igénybe elsősorban.

Az 5-ös számú főútvonalon a külföldi tranzitforgalom elenyésző. A külföldiek elsősorban az M5-ös autópályát veszik igénybe a Magyarországon történő áthaladásuk során, így az illegális migrációhoz köthető cselekmények is az M5-ös autópályához és annak parkolóihoz kötődnek. Az 5-ös számú főúton az illegális migrációhoz köthető rendőri intézkedés a 2020. évben nem volt.

Önálló migrációs ellenőrzéseket 2020-ban havi 6 alkalommal szerveztünk az 5-ös főút különböző szakaszain, ill. Gyál városban a Kőrösi úton. Az 5-ös számú főútvonalon központi elrendelés alapján végrehajtott migrációs ellenőrzés az M5-ös autópályán végrehajtott ellenőrzéssel összhangban történik.

Kapitányságunk részt vett az illegális migrációval kapcsolatos feladatok végrehajtásában a déli határszakaszon illetve ideiglenes útlevelezési csoportokban, a Csongrád-Csanád Megyei Rendőr-főkapitányság állományában.

II. A közbiztonság érdekében tett intézkedések és az azzal kapcsolatos feladatok:

1. Közterületi jelenlét mértéke, a közterületek, nyilvános helyek, valamint a kiemelt idegenforgalmi területek biztonsága

A 2020. évre is célként fogalmaztuk meg a közterületi jelenlét fokozását. A rendőri jelenlétnek, a minőségi rendőri munkának köszönhetően a Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területéhez tartozó 15 település többségében a bűncselekmények számában 2020-ban csökkenés tapasztalható a 2019. évhez képest.

A rendelkezésre álló adatok alapján közrendvédelmi állomány és a lakosság aránya:

- KSH adataihoz viszonyítva 1 fő rendőr jut 1691 lakosra
- nepesseg.com adataihoz mérve 1 fő rendőr jut 1717 lakosra

Kizárólag a ténylegesen közterületi szolgálatot ellátó állomány (szolgálatparancsnok, körzeti megbízott és járőr) létszámát figyelembe véve az arány az alábbiak szerint módosul:

- KSH adataihoz viszonyítva 1 fő rendőr jut 2513 lakosra
- nepesseg.com adataihoz mérve 1 fő rendőr jut 2552 lakosra

A Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén a lakosság száma kismértékben növekedett a 2019-es évhez képest (KSH adatok alapján), ami számokban kifejezve 981 fő és ezzel 92983 fő állampolgár közbiztonsági helyzetéről kellett gondoskodnunk a 2020. évben.

A fenti adatok alapján is megállapítható, hogy az állomány leterheltsége magas, azonban az utóbbi években tapasztalható, csökkenő közterületi létszám és csökkenő közterületi óraszámok közbiztonsági deficitet illetékességi területünkön nem okoztak.

	2019. év	2020. év	Változás 2019-2020.	Dinamika 2019-2020. (%)
Közterületi szolgálati létszám (fő)	5 769	5 593	-176	-3,1 %
Közterületi szolgálati óraszám (óra)	62 439	62 112	-327	-0,5 %
Egy főre jutó közterületi óraszám (óra/fő)	10,82	11,10	0	2,6 %

2. A közrendvédelmi szolgálatteljesítés gyakorlata

A 2020. évben a Dabasi Rendőrkapitányság az illetékességi területén található települések közbiztonságát elsősorban a Közrendvédelmi Osztály valamint a 2 osztály (Gyáli Rendőrőrs, Örkényi Rendőrőrs) és az 1 alosztály jogállású rendőrőrs (Ócsai Rendőrőrs) közreműködésével tartotta fent.

A Közrendvédelmi Osztály Dabas, Ócsa és Újhartyán városért, Alsónémedi, Bugyi és Inárc nagyközségért, Újlengyel és Kakucs községéért felel egy alosztály jogállású rendőrőrssel, valamint két alosztállyal (Őr- és Járőrszolgálati Alosztály, Körzeti Megbízotti Alosztály) és egy csoporttal (Szabálysértési Előkészítő Csoport).

Ócsai Rendőrőrs: Alsónémedi, Bugyi és Ócsa települések közrend, közbiztonságának fenntartásáért felel.

Az Örkényi Rendőrőrs Örkény városáért, Táborfalva és Hernád nagyközségért és Pusztavacs és Tatárszentgyörgy községéért felel.

A Gyáli Rendőrőrs Gyál városáért és Felsőpakony nagyközségért felel.

A Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén található települések rendőri ellenőrzésének időszakos rendőri jelenléttel történő megerősítésének célja a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése volt. A jogsértő cselekmények megelőzését és visszaszorítását, valamint az elkövetők elfogását a folyamatossá tett rendőri jelenlét biztosításával a helyi közrendvédelmi, és közlekedésrendészeti állománya hajtotta végre.

A közrendvédelmi állomány szolgálattelátásának színvonala jó volt a 2020. évben. A Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területének 24 órás közterületi szolgálattal történő ellenőrzését szervezeti egységeink sikeresen megoldják. Kapitányságunk területén a nap 24 órájában átlagosan 3 járőrpár lát el szolgálatot, emellett összesen 17-18 fő körzeti megbízott időszakosan biztosítja a rendőri jelenléteket.

A célirányos közterületi jelenlétet – az önkormányzati és lakossági visszajelzések szerint – az állampolgárok meglepedéssel fogadták, a civil visszajelzések alapján nőtt a lakosság szubjektív biztonságérzete.

A rendőrkapitányság és a rendőrőrsök járőrei tevékenységüket az illetékességi területükön lévő településeken önállóan, illetve adott esetben összevonva, közösen hajtották végre. A szolgálatban lévő állományt a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központja (TIK) irányítja, aki a bejelentés helyszínéhez legközelebb lévő rendőri egységet tudja a helyszínre irányítani. A rendőrkapitányságunk állományába tartozó szolgálatparancsnokok megfelelő módon irányítják, segítik a közterületi állomány munkáját. A szolgálatok magas szintű és hatékony szervezésének, a rendelkezésre álló technikai eszközök magas fokú gyakorlati használatának, valamint az ERFESZ tagjaival való hatékony együttműködésnek köszönhetően jó szintű volt a reagáló-képesség a Rendőrkapitányság illetékességi területén.

A közrendvédelmi állomány intézkedéseinek vizsgálatakor az alábbiakat állapíthatjuk meg:

A 2020-as teljes évet szinte a koronavírus világjárvánnyal összefüggésben a rendőrségre háruló új feladatok végrehajtása jellemezte. Az új feladatok végrehajtása mellett a közterületi tevékenység kismértékű változást eredményezett a 2019-es évhez viszonyítva, amelyben szerepet játszott az erősödő fluktuáció is. A közrendvédelmi állomány által elfogott személyek száma 418 főről 406 főre csökkent, ami - 2,8 %-os változás. 2010-hez képest (354 fő) 14,6 %-kal több személyt fogtunk el 2020-ban. A közrendvédelmi állomány által végrehajtott összes előállítás (447 fő) 12,0 %-kal emelkedett az előző évihez (399 fő) képest. A közrendvédelmi állomány által foganatosított összes biztonsági intézkedések száma 149-ről 153-re nőtt. A közrendvédelmi állomány szabálysértés miatt lefolytatott intézkedéseinek vizsgálata során megállapítható, hogy a helyszíni bírságok száma 18,2 %-kal, 3.629 főről 2.970 főre csökkent, míg a szabálysértési feljelentések száma 5,5 %-kal nőtt, 870-ről 918-ra az elmúlt évben. A szabálysértési feljelentések száma 2010-ről 77,5 %-kal csökkent 4.081-ről 918-ra. Kapitánysági szinten az elrendelt elővezetések száma 509 volt (- 38,7 %), amelyből 256 (- 37,4 %) került végrehajtásra. A közrendvédelmi állomány 2020-ban összesen 227 büntető feljelentést tett, 12,3 %-kal kevesebbet, mint 2019-ben (259). A pozitív eredményű alkoholszondás ellenőrzések száma 2020-ban 246-ről 228-ra változott, ami 7,3 %-os csökkenést jelent.

3. Rendezvénybiztosítások:

Az értékelt évben a pandémiás helyzetre való tekintettel a rendezvények száma jelentősen csökkent. Gyülekezési törvény hatálya alá tartozó rendezvényről 8 esetben érkezett a Dabasi Rendőrkapitányságra bejelentés. A sportrendezvények biztosítását 6 esetben sikeresen hajtottuk végre (NB I-es férfi kézilabda) ezen események rendőri biztosítása nem jelentettek jelentős elvonó tényezőt. 2019-ben ezen esetszám 29 biztosított sportrendezvényt jelentett.

4. Katasztrófa, illetve veszélyhelyzettel kapcsolatban végrehajtott rendőri feladatok:

A Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén katasztrófahelyzet 2020. évben nem alakult ki.

A 2020. évben az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány miatt Magyarország Kormánya Magyarország egész területére 2020. március 11-től kihirdette a veszélyhelyzetet /különleges jogrendet/ amely 2020. június 18-án megszüntetésre került - első hullám -, és egyben járványügyi készültség lépett helyette életbe. 2020. szeptemberétől a folyamatosan erősödő és terjedő koronavírusra tekintettel - második hullámra -, Magyarország egész területére 2020. november 03-tól veszélyhelyzet kihirdetésére került sor, amely következtében folyamatosan egyre nagyobb szigorítások kerültek bevezetésre. A Magyar Közlönyökben a COVID-19-el kapcsolatosan megjelenő Kormányrendeletek, Határozatok folyamatosan figyelemmel kísérésre kerültek(nek), azokról a Dabasi Rendőrkapitányság személyi állománya tájékoztatásra kerül(t), mint ahogy az ORFK Tájékoztatókról, Nemzeti Népegészségügyi Központ által kiadott szabályokról és minden a COVID-19-el kapcsolatos utasításról, intézkedésről. A teljes személyi állomány a járvánnyal kapcsolatos teendőit, előírásait szigorúan végrehajtja, azt betartja /szájmaszk, folyamatos kézfertőtlenítés, higiénias előírások betartása, betartatása, az ügyintézés során az állampolgárokkal való érintkezés stb./. A járványhelyzettel kapcsolatosan a Dabasi Rendőrkapitányságra háruló feladatok folyamatosan, maradéktalanul végrehajtásra kerültek(nek). A COVID-19-hez kapcsolódó nyilvántartások szigorú, pontos kezelése folyamatos a nap 24 órájában. A Dabasi Rendőrkapitányság bünyügyi állománya a 2020. év első felében kontaktkutatósi feladatokat is ellátott.

Az értékelt 2020-as évben 9269 esetben került elrendelésre hatósági házi karantén. A hatósági házi karantén ellenőrzése jelentős elvonó tényezőként jelent meg a közterületi, illetve az év utolsó negyedévében a bünyügyi állomány tekintetében.

A koronavírus világjárvány kapcsán kihirdetett veszélyhelyzet óta eltelt időszakban 2020. évben összesen 4.610.000 forint pénzbírság került kiszabása 90 fővel szemben, e jogsértések kapcsán. Egy főre eső átlagbírság összege 51.222 Ft.

Ezek közül a 2012.évi II. törvény 239. § szerint minősülő Fertőző betegség elleni védekezés elmulasztása szabálysértés elkövetése miatt 14 fő/710.000 Ft pénzbírságot kapott. Kijárási korlátozással kapcsolatos magatartási szabályok megsértése miatt a 71/2020. (III.27.) Kormányrendelet alapján 39 fő, ebből 29 fő/1.010.000 Ft pénzbírság, 3 db figyelmeztetés, 7 db megszüntetéssel zárult. Szabs. törvény 239/A.§ szerinti Védelmi intézkedés megszegése szabálysértés miatt 26 fő összesen – ebből 23 fő / 1.675.000 Ft pénzbírsággal sújtva, 2 fő / figyelmeztetés, 1 esetben megszüntetéssel zárult az eljárás. A veszélyhelyzet idején a második ütemű védelmi intézkedések megszegése miatt 29 fő összesen – ebből 24 fő/1.215.000Ft. pénzbírsággal sújtva és 5 fő figyelmeztetésben részesítve. Méltányossági eljárásra nem került sor.

5. Körzeti megbízotti státuszok feltöltöttsége és tevékenységük értékelése

A Dabasi Rendőrkapitányság a 2020. évben 20 rendszeresített körzeti megbízotti státusszal rendelkezett, melyből 1 körzeti megbízotti státusszal rendelkezik Gyál Rendőrörs. Sós Miklós c. r. törzsszázalós több, mint 10 éve látja el a településen a körzeti megbízotti tevékenységet.

A gyáli körzeti megbízott kiemelkedő a körözött személyek elfogásában. Kiemelkedően jó a kapcsolata a helyi szervekkel. Rendkívül jó a hely és személyismerete, melynek köszönhetően egy-egy szabálysértés vagy bűncselekmény felderítésében nagy szerepet vállal.

A rendőrkapitányság vonatkozásában megállapítható, hogy a KMB állomány az ún. klasszikus területfelelősi szolgálatot hajt végre. 2020-ban a dabasi körzeti megbízott kollégák személyét érintően volt változás, de ez közbiztonsági deficitet nem okozott. A körzeti megbízotti szabályzatnak megfelelően 2020-ban a körzeti megbízottak szolgálati idejük 70 %-át közterületen tudták tölteni. A 2020. évet 17 fő körzeti megbízotti állománnyal zártuk a Dabasi Rendőrkapitányságon.

A körzeti megbízottak a klasszikus tevékenységük mellett – közrend és közbiztonság fenntartása, kapcsolattartás, bűn-és balesetmegelőzés – az előző évhez hasonlóan ellátták az iskolarendőri feladataikat egészen a Covid-19 járvány okozta pandémiás helyzet kezdetéig, melytől kezdődően e rendkívüli veszélyhelyzet kezelésében vettek részt. Bűnügyi hírszerző, és adatgyűjtő tevékenységükkel rendszeresen segítették a bűnügyi szolgálati ág felderítő munkáját, külön utasítás alapján részfeladatokat végeztek folyamatban lévő ügyekben, amelyet 2021-es évben magasabb szintre kell emelni. A körzeti megbízottak, mint elsődleges pillér az állampolgárok és a rendőrség között hatékonyan, hajtották végre a területükön a feladatukat, sok esetben a helyismeretüknek és személyismeretüknek köszönhetően voltunk eredményesek egy-egy szabálysértés vagy bűncselekmény felderítése kapcsán.

6. Az ügyeleti tevékenység, a tevékenység-irányítási központ működése

A Dabasi Rendőrkapitányság ügyeleti tevékenységét a szolgálatirányító parancsnok végzi, a központi irányítás a Pest Megyei Rendőrfőkapitányság Tevékenység Irányítási Központjában valósul meg.

7. Az igazgatásrendészeti tevékenység

Szabálysértés:

A szabálysértési iktatások száma 2020-ban 1638 db. volt, mely növekedést mutat 2019-hez (1479 db.) viszonyítva. A növekedés mértéke 10,75 %. 2020-ban 1197 fővel szemben 63.458.000 Ft.- pénzbírság kiszabására került sor. 2019-ben 1059 fővel szemben 56.029.400 Ft pénzbírság került kiszabásra. 2019-hez viszonyítva a kiszabott bírság összegében a növekedés mértéke 13,25 %. A kiszabott átlagbírság összege 2020-ban 53.037 Ft volt, mely növekedést mutat a 2019. évi 52.907 Ft átlagbírsághoz képest. A pénzbírság kiszabásánál kellő szigorral és a cselekmények elkövetésével arányában álló bírságokat szabtuk ki.

A vezetői engedélyek visszavonásának, illetve a közúti járművezetéstől való eltiltásoknak a száma minimálisan csökkent a 2019-es évhez képest: 2020-ban 200 esetben történt intézkedés járművezetéstől eltiltás felől a 2019. évi 206 esettel szemben. A szabálysértési eljárásokban közúti közlekedési előéleti büntetőpontok kiszabására is sor került 2020-ban 95 fővel szemben, a 2019. évi 103 főhöz viszonyítva.

Helyszíni bírságok végrehajtásának ügyében évek óta folyamatos ügycsökkenés állapítható meg. 2020-ban 1852 ügy került iktatásra a 2019. évi 1870 ügyszámhoz képest.

Fegyver- engedélyügyi szakterület.

Fegyver ügyintézés terén

Jogi személyek száma: 10 db. Jogi személyeknél levő fegyverek száma 2020-ban 121 db (2019-ben 121 db.).

Illetékességi területünkön 8 lőtér működik. (Gyál, Inárcs, Örkény, Bugyi, Alsónémedi, Dabas, /2lőtér/, Tatárszentgyörgy illetékességi területén). A lőterek éves ellenőrzése mind a 8 lőtér esetében megtörtént. Fegyverjavító műhelyek: Illetékességi területünkön 3 db van engedélyezve: Alsónémedi, Gyál és Táborfalva településeken. 2020-ban 2541 db lőfegyver szerepelt a nyilvántartásban, mely 1,47 %-os növekedést jelent a 2019. évi 2504 db-hoz képest. Fegyverrel rendelkező természetes személyek száma: 2020-ban 754 fő volt. Természetes személyeknél lévő fegyverek száma: 2423 db. A fegyverrel rendelkező természetes személyek fegyvereinek megoszlása tartási cél szerint: vadászat céljából 2089, szolgálati célból 52, önvédelmi 4 (gáz-riasztó), sport 276, egyéb 2 db. Gáz-és riasztófegyver viselésére 2020-ban 62 fő részére került engedély kiadásra. Jelenleg 616 fő rendelkezik gáz-és riasztó fegyver viselési engedéllyel.

Pirotechnika:

Pirotechnikai termék felhasználásáról szóló bejelentés 2020-ban 5 db volt, mely a kialakult veszélyhelyzet miatt jelentős mértékű csökkenést jelent a 2019. évi 11 esethez képest. Fentiek miatt 2020. december 28. - december 31. közötti időszakra vonatkozóan az ideiglenes tárolás és forgalmazás nem került engedélyezésre.

Figyelmeztető jelzés engedélyezése:

Figyelmeztető jelzés engedélyezése: 2020-ban 15 esetben került sor a 2019. évi 3 esettel szemben.

Személy-és vagyonvédelem, magánnyomozás:

2020-ban 220 db igazolvány került legyártásra. Ebből 214 db személy-és vagyonőri igazolvány, 2 db magánnyomozói igazolvány, 4 db vagyonvédelmi rendszert tervező-szerelő igazolvány került kiadásra. Új működési engedély iránt 2020-ban 19 vállalkozás nyújtott be kérelmet.

8. Bűn- és baleset-megelőzés:

Bűnmegelőzési tevékenység

8.1.1. A bűnmegelőzési tevékenység helyzete, folyamatban lévő programjai.

A 2020. évre kitűzött célokat teljesítettük részben, ugyanis a járványhelyzet nagyban megnehezítette a sikeres bűnmegelőzési tevékenység elvégzését. Az általános célul meghatározott közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása a családok és egyének számára, az állampolgárok biztonságérzetének javítása ennek ellenére megvalósult.

A 2020. évben is folytattuk - amikor a járványhelyzet ezt engedte - a 2020. évben is célul kitűzött - a rendészeti állomány gyermek és ifjúságvédelmi szempontok szerinti érzékenyítését, különösen a rendőri intézkedéseknél a kiskorúak veszélyeztetettségének felismerésére. Az iskolákban megcéloltuk a szülők és tanári kar oktatását. A programban nehézséget okoz, hogy a rászoruló szülőket nem lehet ezekbe bevonni elzárkózó, közömbös magatartásuk miatt. Együttműködtünk az egyházakkal, a családsegítőkkal, az önkormányzatokkal ifjúságvédelem területén. A családsegítő szervezetekkel való együttműködésünk összetettebb, szorosabb lett, a vezetőkkel szakmai találkozókat, megbeszéléseket szerveztünk.

A megelőző vagyonvédelmi tevékenységhez is kaptunk segítséget a PMRFK. Bűnmegelőzési Osztályától, főként az ELBIR hírlevelek, szóróanyagok és egyéb, pld. vagyonvédelmi egységcsomagot az időskorúak környezeti biztonságának fokozásához. Útmutatást kaptunk a médiával való kapcsolattartáshoz, valamint végrehajtottuk az időskorúaknak a személyesen nyújtott megelőzési tanácsadást. E tevékenységbe bevontuk a bűnmegelőzési előadón kívül a körzeti megbízottakat, a bűnügyi nyomozók és vizsgálókat, a járőröket célirányos portyaszolgálatokat szervezésével. Folytatjuk a „Tanya” programot.

8.1.2. Család és gyermekvédelem.

A Dabasi Gyermekjóléti Központtal folyamatosan tartottuk a kapcsolatot 2020. évben is. Több esetben tartottunk értekezletet az iskolai segítőkkal. A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos feladatok összehangolása céljából folyamatos kapcsolattartást, együttműködést hajtottunk végre a gyámhivatallal. Az iskolákkal telefonon és elektronikus úton folyamatosan valamint az iskolaőr program bevezetésével az iskolaőrökön keresztül tartottuk a kapcsolatot, az esetleges jelzések, információk beérkeztek hatóságunkhoz.

8.1.3. A gyermek- és ifjúságvédelmi programok végrehajtása.

A Dabasi Rendőrkapitányság a területén 22 iskolában végez gyermek és ifjúságvédelmi tevékenységet, valamint alkalmanként 15 óvodában. Az iskolai oktatások 1-8. osztályig és a felsősök oktatására terjed ki, amely oktatások egymásra épülnek. Óriási igény van erre, és a visszajelzések kiválóak. Folytatjuk az „iskolarendőr” programot, részt veszünk az iskolai bűnmegelőzési napokon, rendészeti előkészítést folytatunk, amennyiben a korlátozások feloldásával lehetőségünk nyílik erre. A vizsgált időben az iskolák által tervezett rendezvények és egyben a felkérések a vírushelyzetre tekintettel elmaradtak. A bűnmegelőzési prevenciót 2020. évben elsődlegesen elektronikus úton hajtottuk végre az ELBÍR hírlevelek megküldésével.

8.1.4. Az áldozatvédelem értékelése.

2020-ban kiemelt feladat volt az időskorúak védelme, melynek keretében a helyi sajtó erejét kihasználva adtunk tájékoztatást az "unokázós" családdal kapcsolatban. Illetékességi területünkön ezen Elbír hírlevelek a sajtó mellett, plakátok formájában is kihelyezésre kerültek, továbbá egyes hírleveleket a lakosság részére személyesen eljuttatták az együttműködők, a polgárőrség, önkormányzatok, kortárs segítők, tanya gondnokok, mezőőrség, illetve az egyház is. A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály által szervezett "Bontsa a vonalat" elnevezésű kampányban is részt vettünk, mely során, illetékességi területünkön található nyugdíjas klubokban jelentünk meg, továbbá a körzeti megbízottak segítségével házhoz is vittük a prevenciót.

A Dabasi Rendőrkapitányságon az áldozatvédelem és áldozatsegíttéssel kapcsolatos feladatok rögzödtek, a munkatársak az áldozatvédelmi igazolásokat minden esetben kitöltik, és a szükséges felvilágosításokat megadják. A büntetőeljárások során, a családon belüli erőszakkal kapcsolatos szükséges intézkedések megtétele megtörténik, amennyiben szükséges, alkalmazzuk a dunakeszi gyermekkihallgató szobát is. Éves szinten, a családon belüli erőszak csökkenő tendenciát mutat.

8.1.5. Az emberkereskedelem.

2020 évben a bűnmegelőzési előadások során az internet veszélyeivel kapcsolatos témakör keretében tartottunk tájékoztatást a prostitúció, gyermekprostitúció, külföldi munkavállalás veszélyeivel kapcsolatban a diákok részére.

8.1.6. Megelőző vagyonvédelem.

A megelőző vagyonvédelmi tevékenységhez is kaptunk segítséget a PMRFK. Bűnmegelőzési Osztályától, főként az ELBIR hírlevelek, szóróanyagok és egyéb, pld. vagyonvédelmi egységcsomagot az időskorúak környezeti biztonságának fokozásához. Útmutatást kaptunk a médiával való kapcsolattartáshoz, valamint végrehajtottuk az időskorúaknak a személyesen nyújtott megelőzési tanácsadást. E tevékenységbe bevontuk a bűnmegelőzési előadón kívül a körzeti megbízottakat, a bűnügyi nyomozók és vizsgálókat, a járőröket célirányos portyaszolgálatokat szervezésével. Folytatjuk a „Tanya” programot.

8.1.7. A kábítószer prevenció helyzete.

2020-ban drogprevencióval kapcsolatos előadás nem került megtartásra az iskola bezárások és az iskolába történő belépés tiltása miatt. Kábítószer Egyeztető Fórum, megalakulására korábban már javaslatot tettünk. A kijelölt drogprevenció tanácsadó minden hónapban személyes fogadóóra lehetőségét biztosította a Dabasi Rendőrkapitányságon.

8.1.8. A kiberbiztonság bemutatása.

Az internetbiztonsággal, közösségi oldalak veszélyeivel kapcsolatban az iskolák egyre nagyobb érdeklődést mutatnak. A vizsgált időszakban több esetben tartottunk előadásokat általános iskolákban a közösségi oldalak veszélyeiről. Az előadások száma a járványhelyzet miatt csökkent. Az internet veszélyeivel

kapcsolatos hírlevelek elektronikus úton az iskolák részére is megküldésre kerültek.

8.2. Az iskolaóri tevékenység (az Iskolaórség megalakulása, eddigi működésének értékelése).

2020. szeptemberében elindult az Iskolaórség, amelynek köszönhetően a Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén kezdetben 5 fő iskolaőr kezdte meg szolgálatát. A program első képzésének végrehajtására a Dabasi Rendőrkapitányság került kijelölésre, mely kiemelt többletfeladatot jelentett minden szakterületnek. Ruházati felszerelésük rendben megtörtént, ékítményeiket, szolgálati jelvényeiket, igazolványaikat megkapták. Az oktatási intézmények biztosítottak iskolaőreinknek megfelelően szeparált irodákat, számítástechnikai eszközöket (asztali számítógépek internet használatával), az irodákban zárható szekrényeket a ruházat, kényszerítő eszközök tárolására és szolgálati mobiltelefonokat. Az iskolaőrök 2020. 09. 01-jén ünnepélyes keretek között kerültek szolgálatba állításra a középiskolákban, és átadásra a tanintézmények vezetőinek. Az iskolaőrök irányítása, ellenőrzése céljából a helyi koordinátor és helyettese megbízásra került, továbbá egy fő vezető felelős került kijelölésre a bűnügyi osztályvezető személyében. Az iskolaőrök számítógépeit bekötöttük a rendőrségi hálózatba, telepítettük az előírt programokat, a SharePoint rendszert is, amelyben napi jelentéseiket rendben, ellenőrzötten feltöltik. Az iskolaőrök eligazítása, ellenőrzése rendszeres, melyek Neozsaru és SharePoint rendszerben rögzítésre kerültek, és megküldésre a Pest MRFK Bűnmegelőzési Osztály részére. A sikeres toborzó tevékenységnek köszönhetően 2020. decemberére létszámuk 7 főre emelkedett, így jelenleg minden iskolaóri beosztásunk betöltött. Az iskolákban az iskolaóri rendszertől várt eredmények megjelentek, a hét újdonsült kolléga szolgálatellátásának köszönhetően erősítették, magasabb szintre emelték a kiadott házirendek betartását, aktív jelenlétükkel nagyban hozzájárultak a járványügyi előírások érvényesüléséhez. A tanintézetek vezetésével a kapcsolattartás napi szintű, az iskolaőrök személyével, szolgálatellátásukkal kapcsolatosan negatívumot nem jeleztek vissza, továbbra is igényt tartanak az iskolaóri szolgálatokra. Az iskolaőrök vonatkozásában tapasztalataink pozitívak, hiszen a munkához való hozzáállásuk jó, kommunikációjuk gyors és egyenes. A gördülékeny munkavégzéshez szükséges megfelelő kollegális viszony hamar kialakult velük.

8.3. A baleset-megelőzési tevékenység, a baleset-megelőzési bizottság tevékenységének és programjainak bemutatása.

Az Országos Rendőr-főkapitányság, valamint Pest-megyei Rendőr-főkapitányság által előírtak alapján készítettünk helyi munkatervet. Ezen munkatervben meghatározottak értelmében fokozott figyelmet fordítottunk a gyalogosok, illetve a gyalogos átkelőhelyek biztonságának növelésére, az egy nyomon haladó járművek vezetői által, vagy az Ó sérelműkre bekövetkezett közúti közlekedési balesetek számának visszaszorítására, a passzív biztonsági eszközök használatára, valamint kiemelten kezeltük az ittas járművezetők kiszűrését.

A meghatározottak szerint a VBB tevékenység is megcélozta a halálos áldozatok számának, ittasan okozott baleseteknek, illetve összes személyi sérüléses közúti baleseten belüli arányának csökkentését, továbbá passzív biztonsági eszközök használatának növelését. Ennek érdekében folyamatosan fokozott ellenőrzéseket hajtottunk végre.

A biztonságos közlekedésre nevelés céljából jelen vagyunk a Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén lévő oktatási intézményekben, az „iskola rendőre” program jól működik. Társszervek bevonásával nem csak az iskola kezdési kampány keretén belül, hanem egész tanévben fokozott figyelmet fordítunk az oktatási intézmények közelében lévő gyalogátkelő helyek biztosítására, közterületen közlekedő diákcsoportok mozgására baleset- és bűnmegelőzés céljából.

A Pest Megyei Rendőrfőkapitányság által előírt fokozott ellenőrzéseket, külön intézkedési tervben foglaltak szerint végrehajtottuk.

Az idősök védelmének, és a szabályismereteik bővítése érdekében nyugdíjas klubokkal a kapcsolattartás a kialakult járványügyi helyzetre tekintettel korlátozott volt.

A PMRFK Balesetmegelőzési Csoport által biztosított plakátok, szóróanyagok rendeltetésszerűen kiosztásra kerültek. A téli időszakra tekintettel, illetőleg a "Látni - és látszani" kampányhoz kapcsolódóan láthatósági mellények átvételét követően az előző évekhez hasonlóan hajtottuk végre az intézkedési tervben

foglaltakat.

9. Együttműködés

A helyi és megyei önkormányzatokkal folytatott együttműködés értékelése

Az önkormányzatokkal az együttműködés példaértékű volt az elmúlt évben is, kölcsönösen segítjük egymás érdemi munkáját. A kapcsolatok ápolásában hasznos volt korábban az évente kétszer megrendezett fórum, amely a veszélyhelyzetre tekintettel a 2020-as évben elmaradt. A kapitányság 2020-as munkáját, célkitűzéseit, eredményeit nagyrészt elektronikus formában ismerték meg az önkormányzatok, azonban a beszámolókat a képviselőtestületek kivétel nélkül elfogadták. A járványhelyzet új alapokra helyezte a kapcsolattartást, mely a védelmi intézkedések szükségessége szempontjából felülírta a személyes kapcsolatokat és az elektronikus (Skype elérések, Viber csoportok, elektronikus dokumentumok, e-mail levelezések) elérést tette lehetővé, azonban ez gyorsan alkalmazkodott a helyzethez, a hatékony, közös feladatellátás érdekében és a vártnál eredményesebben, sok esetben gyorsította meg az információáramlást.

A 2020-as év végéig Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén lévő települések közül összesen 9 Önkormányzat Képviselő-testülete döntött arról, hogy településükön az eddig kiépített térfügyelő kamerarendszer végpontjain felül egy további végpont létrehozását támogatják, mely a Dabasi Rendőrkapitányság épületében került kialakításra 2019. szeptemberében.

Ez alapján, a dabasi rendőrkapitányság illetékességi területének jelentős részén (Alsónémedi, Bugyi, Dabas, Gyal, Inárcs, Kakucs, Ócsa, Újhartyán, Hernád) azonos üzemeltetői kézben, a Kevenet cégcsoportnál van összefogva a rendszerek műszaki üzemeltetése. Ebben a körben merült fel a rendszerek hatékonyságának növelése érdekében a térfügyelő rendszerek bekötése a kapitányságra, mely folyamatosan bővül. A kamerarendszer használata beépítésre került a felderítő munkába és rendkívüli szerepe van a közbiztonság fenntartásában. Hasznosságát a közterületi és a bűnügyi állomány is kamatoztatja tevékenysége során.

Együttműködés a polgárőrséggel

A Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén jelenleg 13 polgárőr szervezet működik Gyal, Felsőpakony, Ócsa, Alsónémedi, Bugyi, Dabas, Dabasi-Szőlők, Inárcs, Kakucs, Újlengyel, Örkény, és Táborfalva székhellyel. A területünkhöz tartozó 15 település közül Újhartyánon, Pusztavacson, Tatárszentgyörgyön, valamint Hernád településen nem működik regisztrált polgárőr szervezet, ugyanakkor Dabason és Felsőpakonyon kettő bejegyzett szervezet található. A Táborfalva Polgárőr Egyesület a Pest Megyei Polgárőr Szövetségnek, míg az összes többi szervezet az Országos Polgárőr Szövetség regisztrált tagja. Jelenleg 12 polgárőr szervezettel van hatályos együttműködési megállapodásunk.

Együttműködés a bírósággal, ügyészséggel

Az ügyészséggel történő együttműködés kiemelkedőnek nevezhető. A bűnügyi szakterületek vezetői folyamatos munkakapcsolatban vannak úgy a bűnügyek előadó ügyészeivel, mint a járási vezető ügyésszel. Folyamatosan megtartásra kerülnek a negyedéves értekezletek, melyeken lehetőség nyílik a munkafolyamatok, esetleges típushibák megvitatására, a mindennapi munkavégzés elősegítése érdekében. A Közrendvédelmi Osztály a Dabasi Járásbírósággal napi kapcsolatban áll a bírósági hatáskörű szabálysértési eljárások kapcsán. Az együttműködés példaértékű, a tapasztalatcsere folyamatos és kölcsönös.

A más rendvédelmi és nemzetbiztonsági társszervekkel való munkakapcsolat.

A társszervekkel jó munkakapcsolatban állunk, mind nyílt és operatív ügyekben együttműködünk, legyen szó személyzeti, bűnügyi vagy rendészeti együttműködésről. A 2020-as évben elektronikus formában történt a kapcsolattartás, minimalizálva a személyes találkozókat.

A civil szervezetekkel történő együttműködés értékelése.

A civil szervezetekkel történő kapcsolattartás a nyugdíjas személyek elérése céljából mondható eredményesnek. Az együttműködés bűnmegelőzési és szociális jellegű, azonban a járvány ideje alatt a közös munkavégzés még szorosabbá és hatékonyabbá vált. Az önkormányzatokkal és civil szervezetekkel együttműködve a lakosság tájékoztatása és segítése gördülékenyebben zajlott.

III. Összegzés, kitűzött feladatok a következő időszakra:

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Képviselő-testület!

A Dabasi Rendőrkapitányság egyik fő célkitűzése, hogy rendőrei az eredményes és hatékony működés mellett minél jobban megfeleljenek a lakosság, illetve a civil szervezetek által támasztott követelményeknek, elvárásoknak. Úgy gondolom, hogy kapitányságunk egész évben nyújtott egyenletes jó teljesítményével, a társszervekkel, az önkormányzatokkal és a társadalmi szervezetekkel való együttműködéssel, valamint a lakossággal folytatott párbeszéddel eleget tett ezen elvárásoknak.

Munkánkat a hatályos jogszabályok és normák betartása, valamint a megyei szakirányítás mellett önállóan végeztük, jó színvonalon.

Az elért eredmények fokozása és azok továbbvitele a 2021-es év egyik fő célkitűzése kell, hogy legyen mind a vezető, mind a végrehajtó állomány számára.

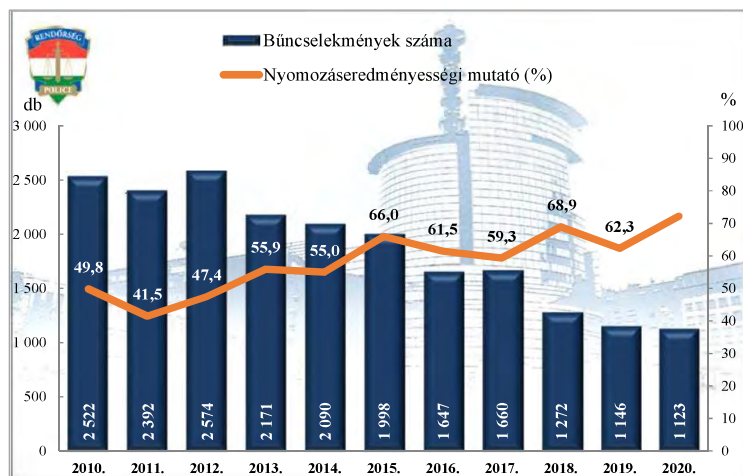
Konkrét célkitűzések:

1. Kiemelt figyelmet kell fordítani a lakosság szubjektív biztonságérzetét leginkább hátrányosan befolyásoló bűncselekmények és a közterületen elkövetett bűncselekmények visszaszorítására. Ezen belül kiemelt jelentőségű a vagyon elleni bűncselekmények, elsősorban a betöréses lopások és a gépjárművekkel kapcsolatos deliktumok megelőzése és felderítése, a kábítószer bűnözés elleni még eredményesebb fellépés.
2. A büntetőeljárások során előtérbe kell helyezni a proaktív szemléletet, nemcsak szakszerűbbé és gyorsabbá, de hatékonyabbá kell tenni a nyomozásokat, folyamatosan egyeztetve az ügyészséggel.
3. Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvánnyal összefüggésben a rendőrségre háruló feladatok maradéktalan és professzionális szintű végrehajtása.
4. A közterületi jelenlét fokozása, toleráns, empatikus, kulturált, segítő, támogató, együttműködő rendőri intézkedések végrehajtása, a rendőri jelenlét szolgálja a bűn- és baleset megelőzést.
5. Aktív és az aktuális közbiztonsági problémákra gyorsan reagáló közterületi jelenlét biztosítása, a reaklási idő csökkentése, rendőrkapitánysági szinten jól tervezett és szervezett szolgálatellátással, a szolgálatirányítói tevékenység színvonalának javításával.
6. A közlekedési balesetek megelőzése és a baleseti gócpontok további feltérképezése és kiszűrése, hatékony ellenőrző pontok létrehozása és a közlekedés biztonságát segítő intézkedések szorgalmazása.

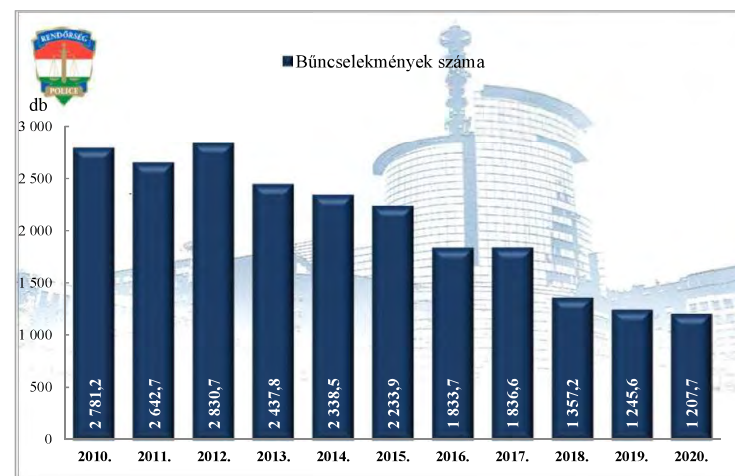
Dabas, "időbélyegző szerint"

**Kocsis István r. alezredes
kapitányságvezető**

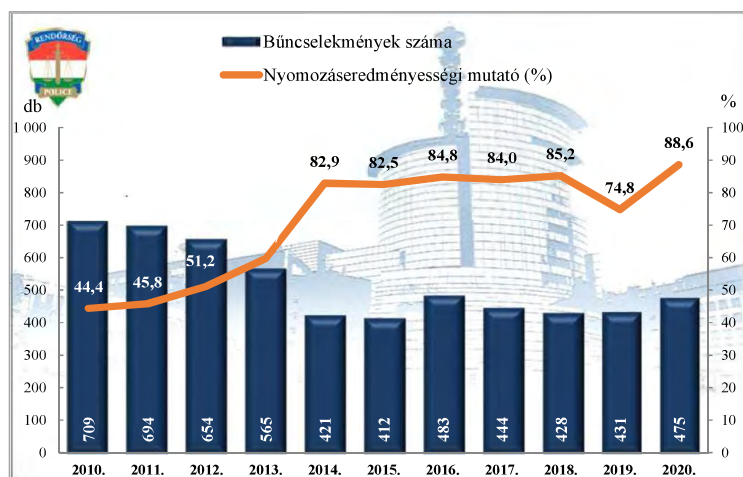
Összes rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

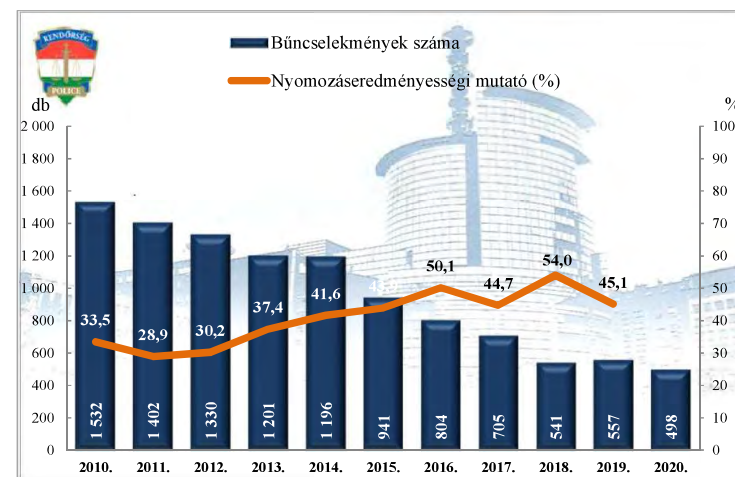
Regisztrált bűncselekmények 100 000 lakosra vetített aránya az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

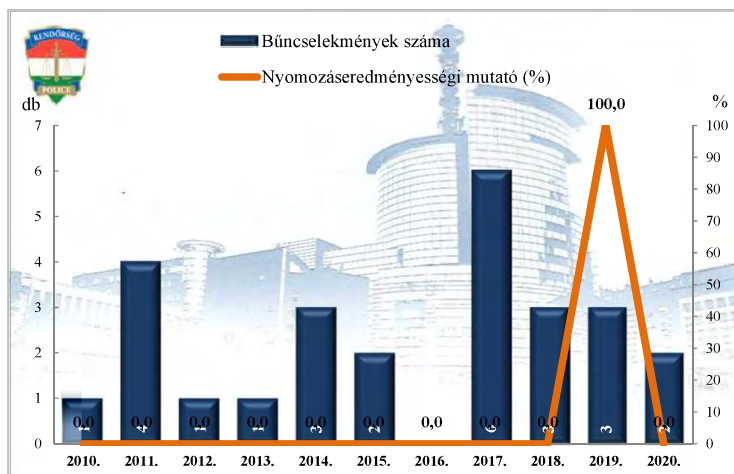
Rendőri eljárásban regisztrált közterületen elkövetett bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

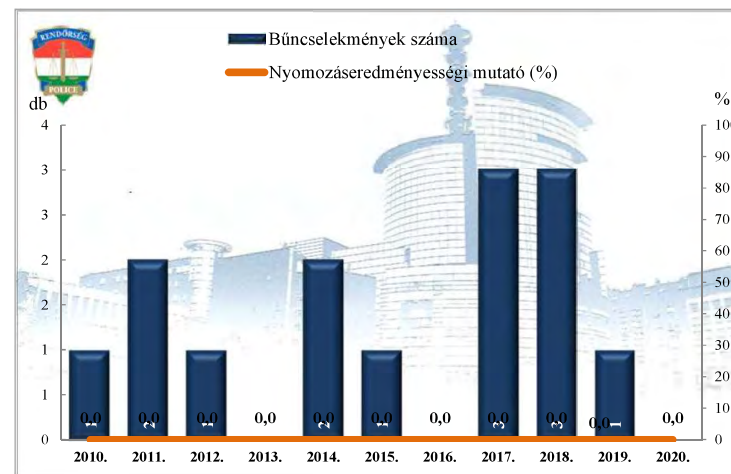
Rendőri eljárásban regisztrált 14 kiemelten kezelt bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

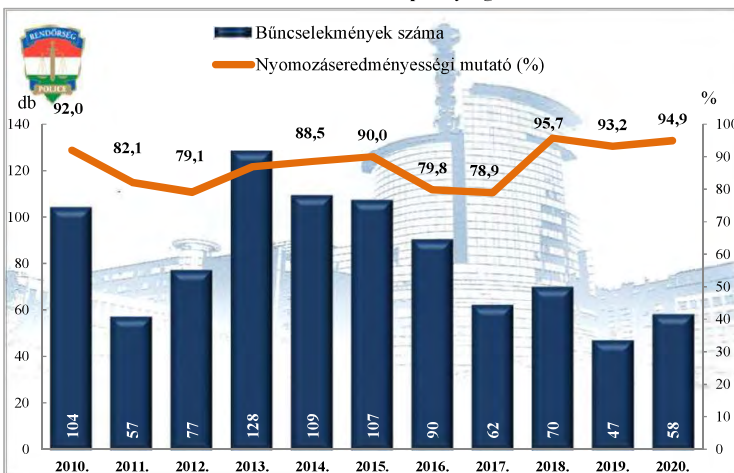
Rendőri eljárásban regisztrált emberölés bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

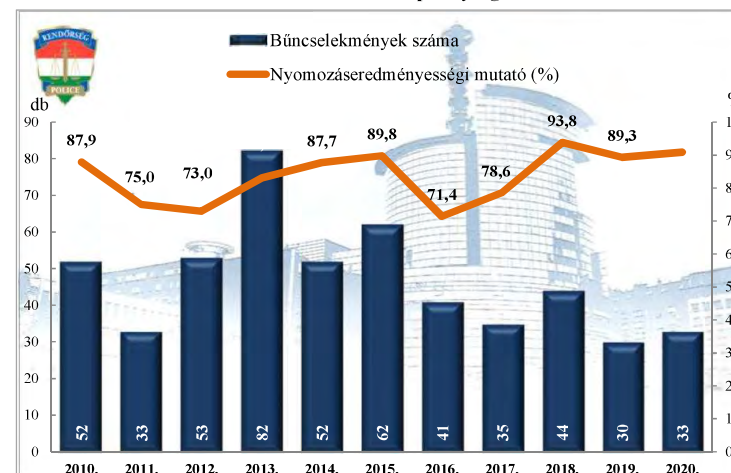
Rendőri eljárásban regisztrált szándékos befejezett emberölés bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

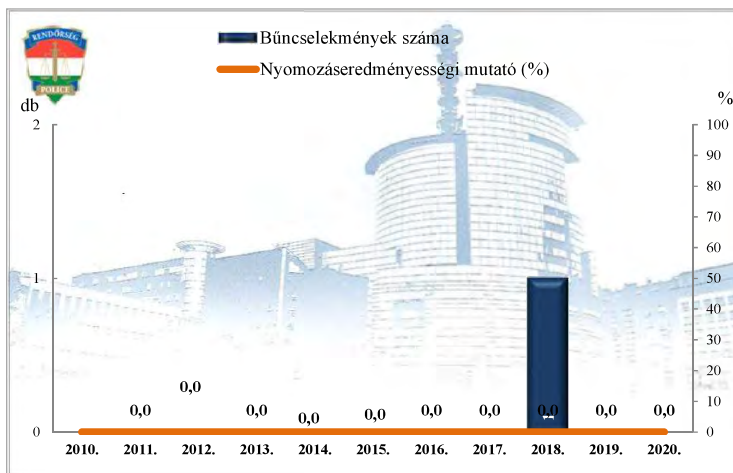
Rendőri eljárásban regisztrált testi sértés bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

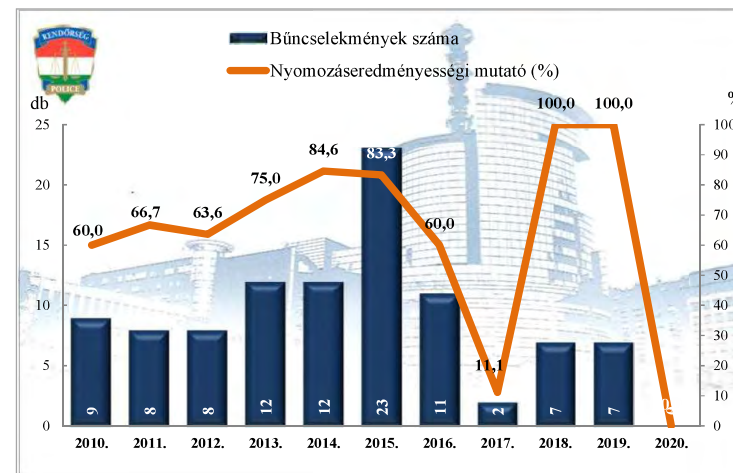
Rendőri eljárásban regisztrált súlyos testi sértés bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

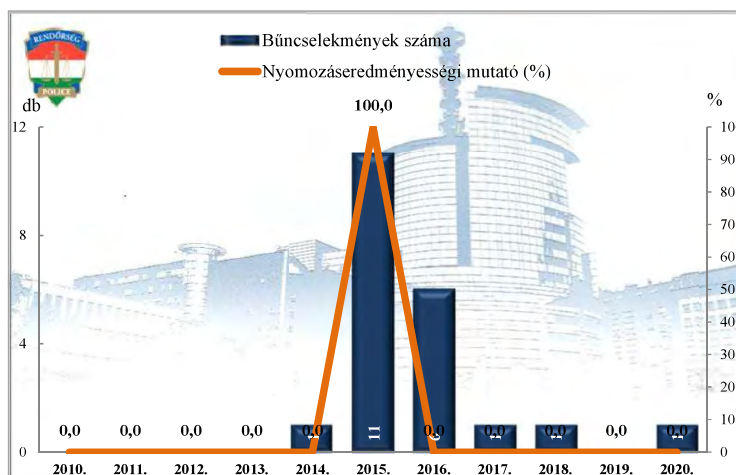
Rendőri eljárásban regisztrált halált okozó testi sértés bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

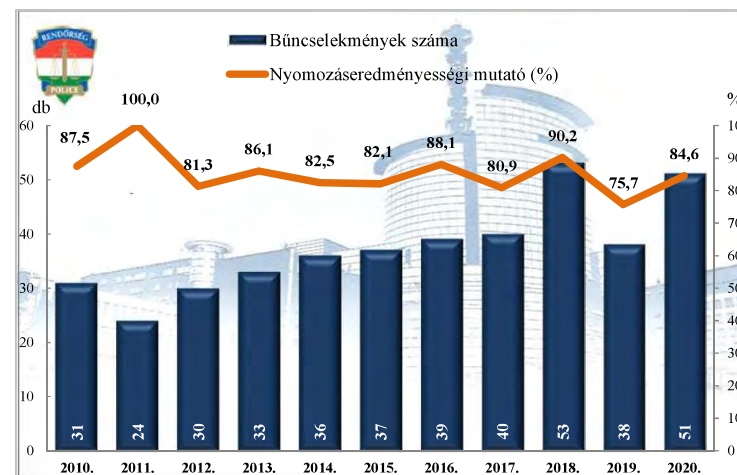
Rendőri eljárásban regisztrált kiskorú veszélyeztetése bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

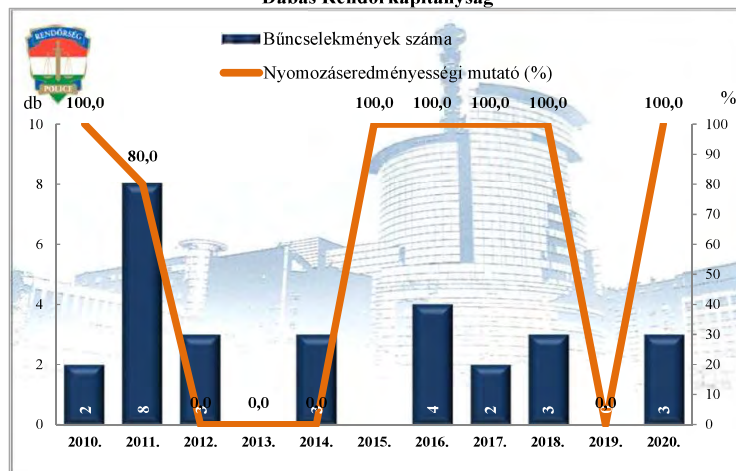
Rendőri eljárásban regisztrált embercsempészség bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

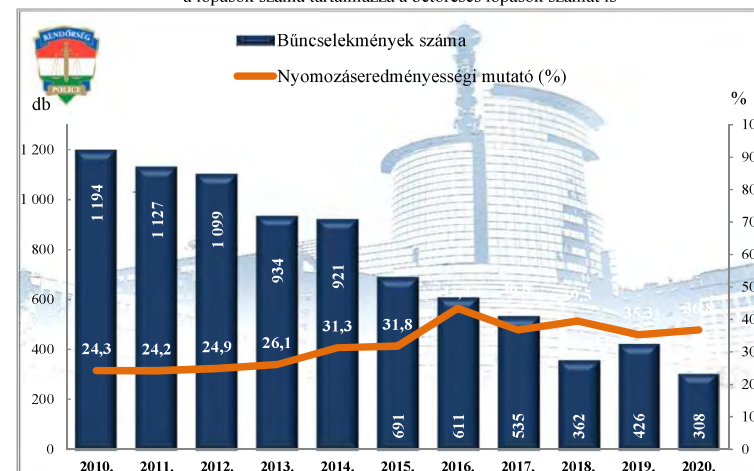
Rendőri eljárásban regisztrált garázdaság bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

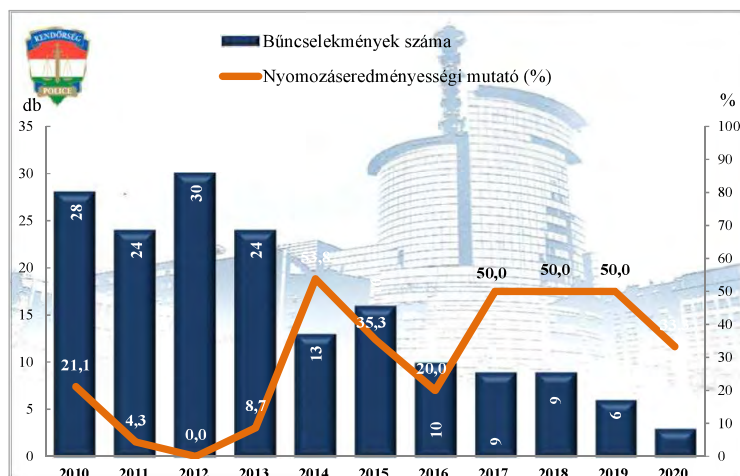
Rendőri eljárásban regisztrált kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények (terjesztői magatartás) az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

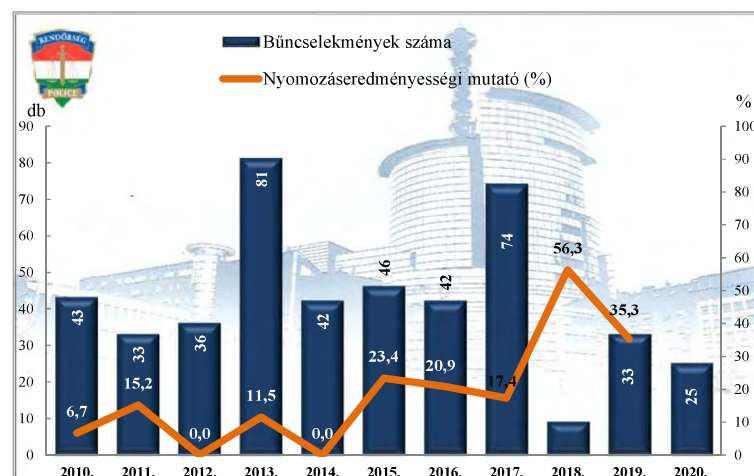
Rendőri eljárásban regisztrált lopás* bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság
 * a lopások száma tartalmazza a betörései lopások számát is

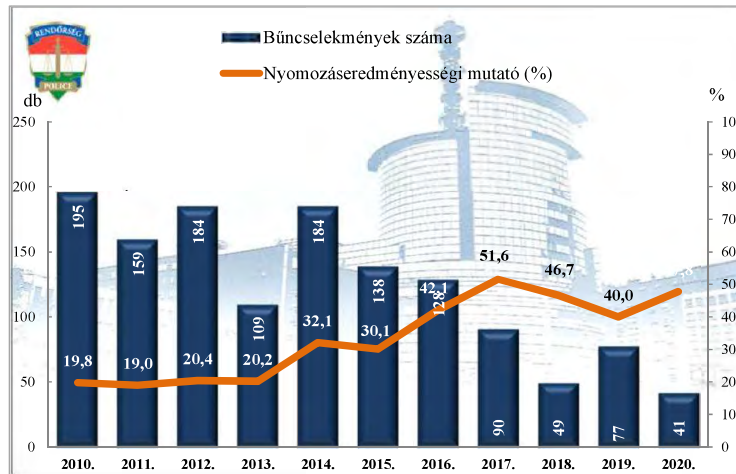
Rendőri eljárásban regisztrált személygépkocsi lopás bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

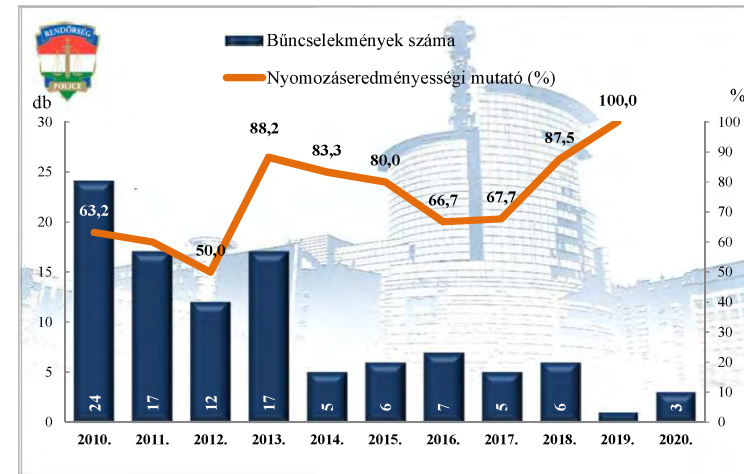
Rendőri eljárásban regisztrált zárt gépjármű-feltörés bűncselekmények az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

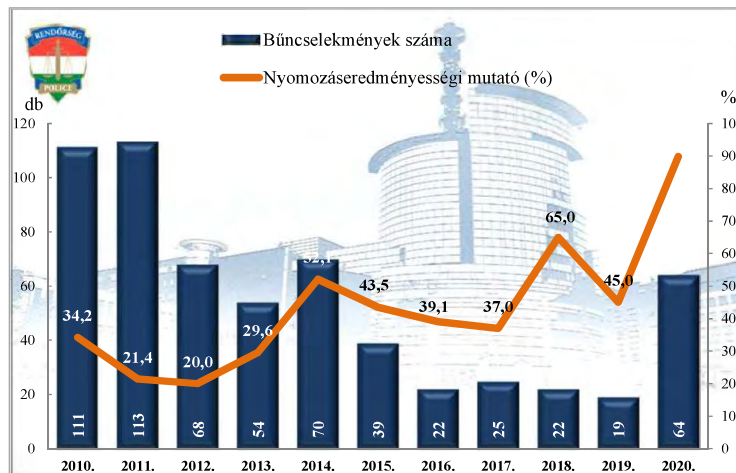
Rendőri eljárásban regisztrált lakásbetörés bűncselekmények az ENYÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

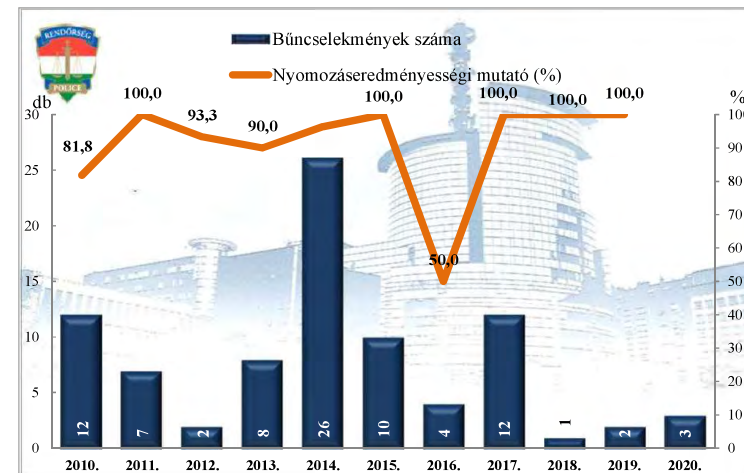
Rendőri eljárásban regisztrált rablás bűncselekmények az ENYÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

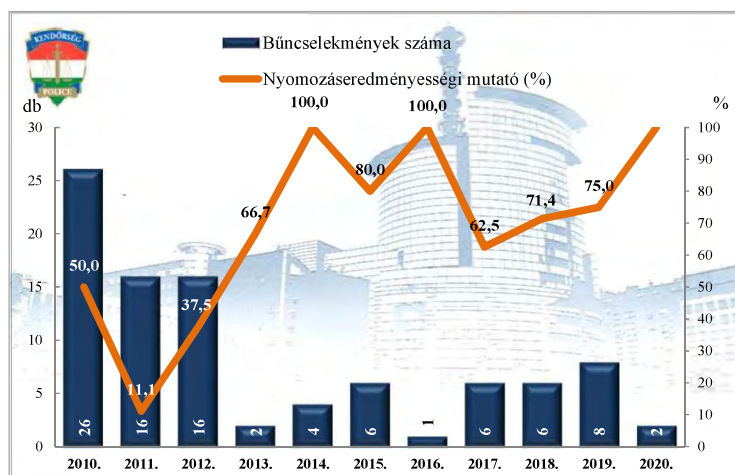
Rendőri eljárásban regisztrált rongálás bűncselekmények az ENYÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

Rendőri eljárásban regisztrált orgazdaság bűncselekmények az ENYÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság

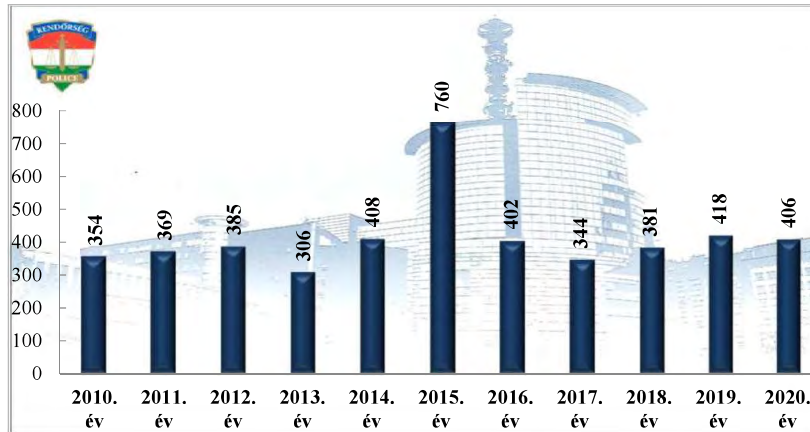

**Rendőri eljárásban regisztrált jármű önkényes elvétele bűncselekmények
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Dabas Rendőrkapitányság**

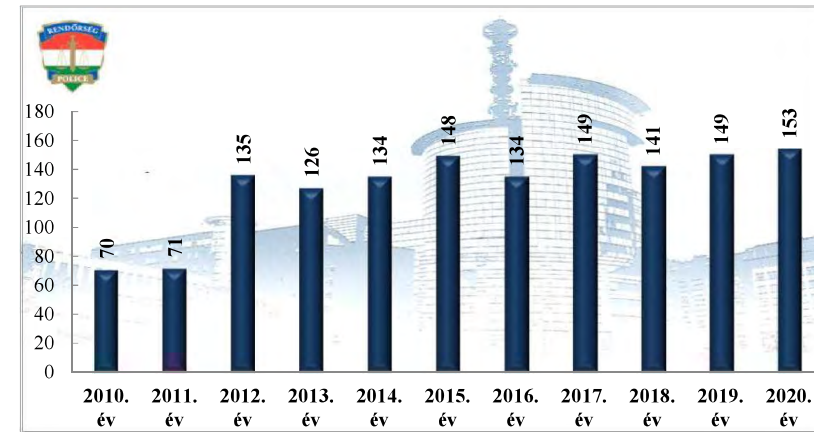

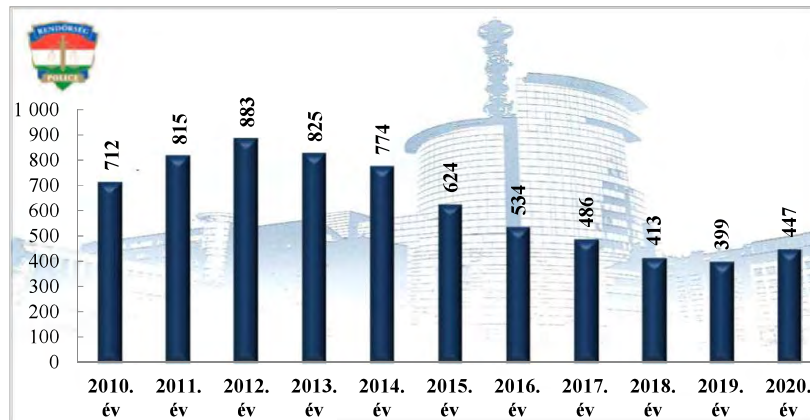
Elfogások száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

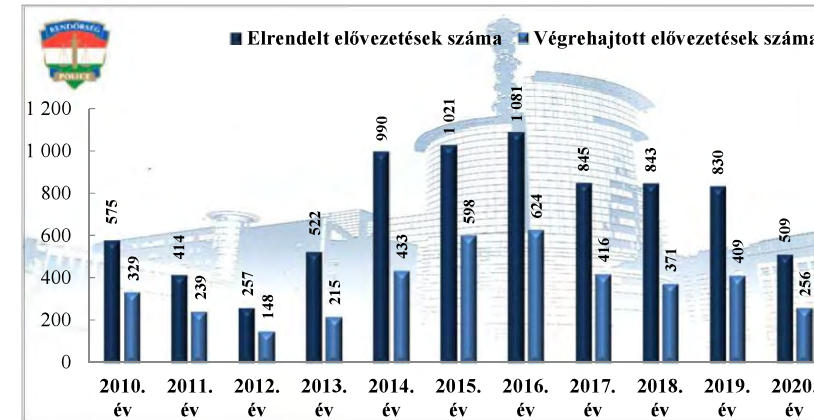
Biztonsági intézkedések száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

Előállítások száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

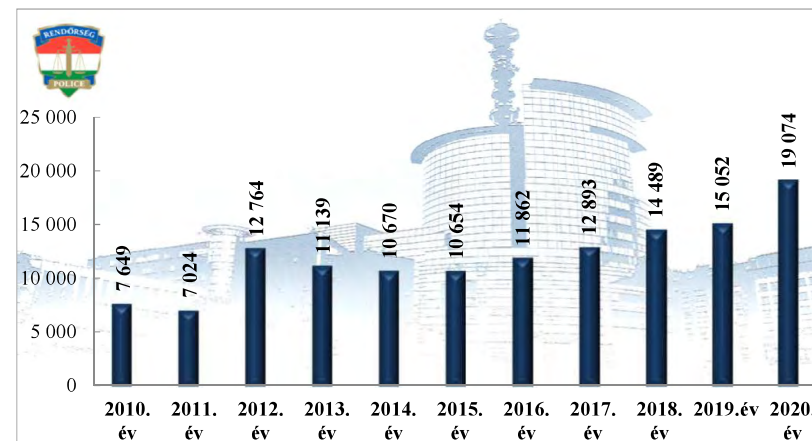
Elrendelt és végrehajtott elővezetések száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

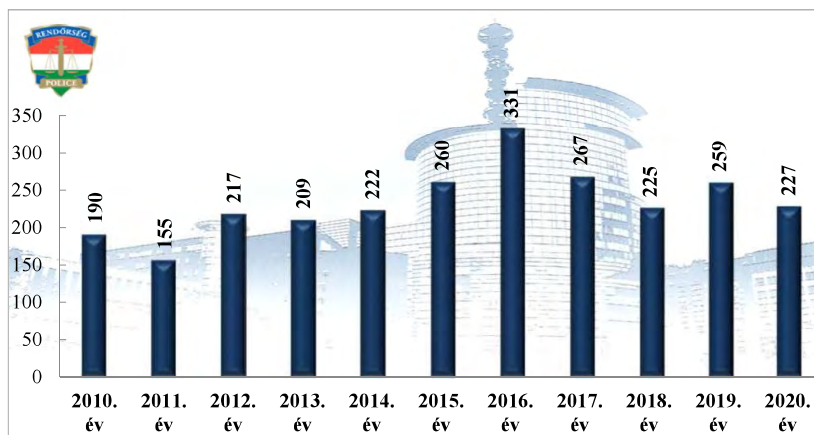
**Szabálysértési feljelentések és a kiszabott helyszíni bírságok száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

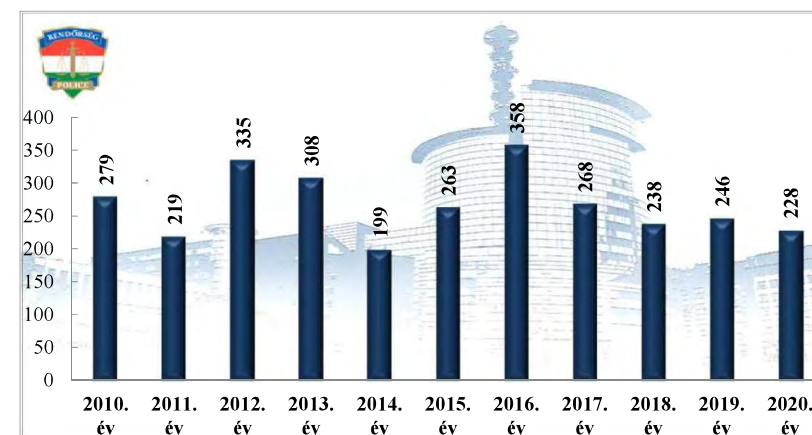
**Az egy főre jutó helyszíni bírságok összege (Ft)
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

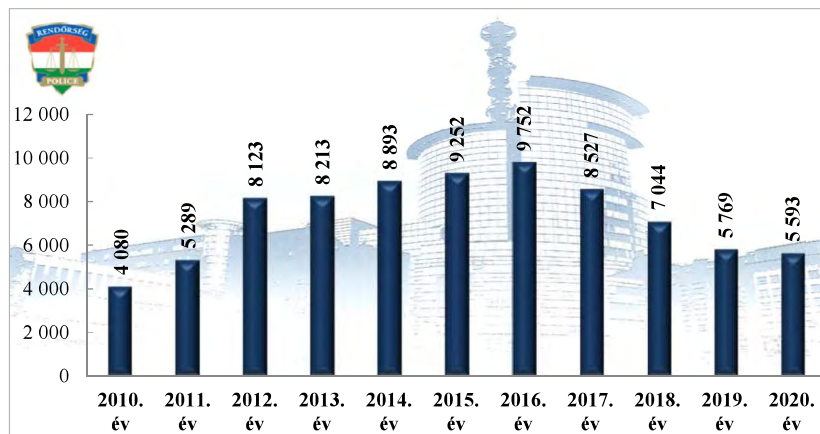
**Büntető feljelentések száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

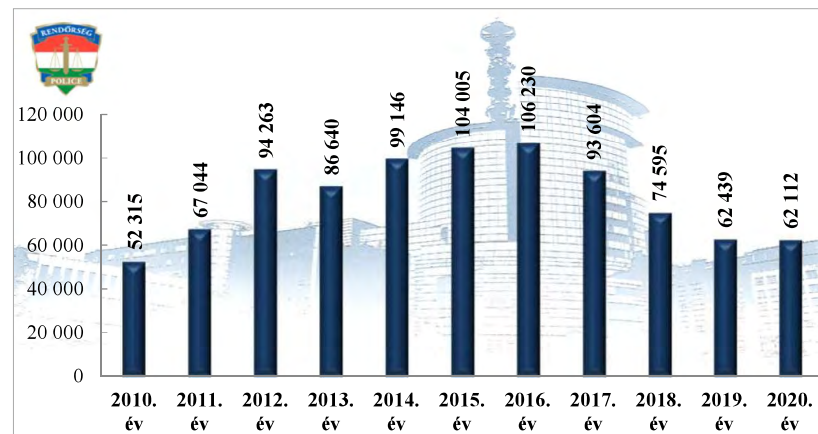
**Pozitív alkoholszonda alkalmazások száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

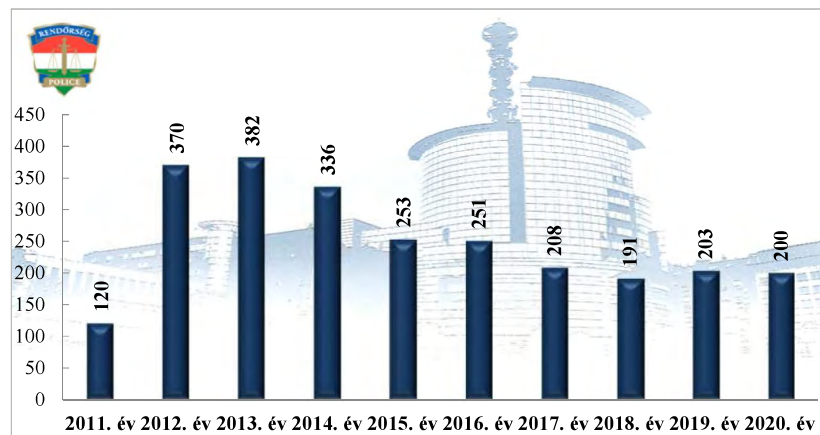
Rendészeti állomány, közterületre vezényelték száma (fő)
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

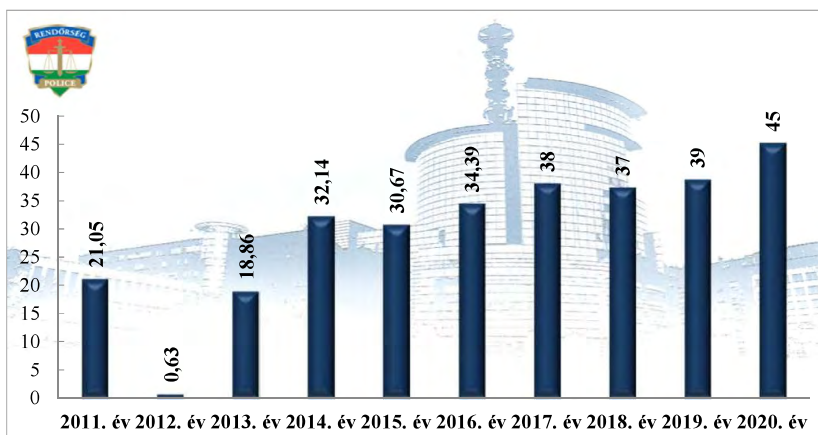
Rendészeti állomány, közterületre vezényelték óraszám (óra)
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

Tulajdon elleni szabálysértési ügyek száma
2011-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

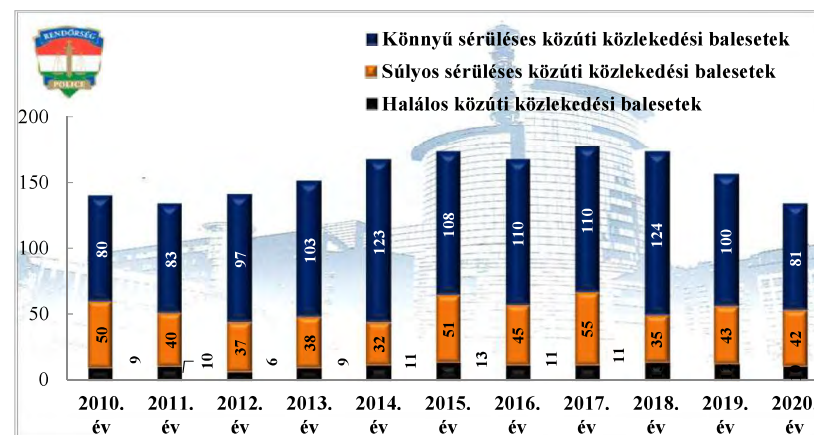
Tulajdon elleni szabálysértési ügyek felderítési mutatója (%)
2011-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

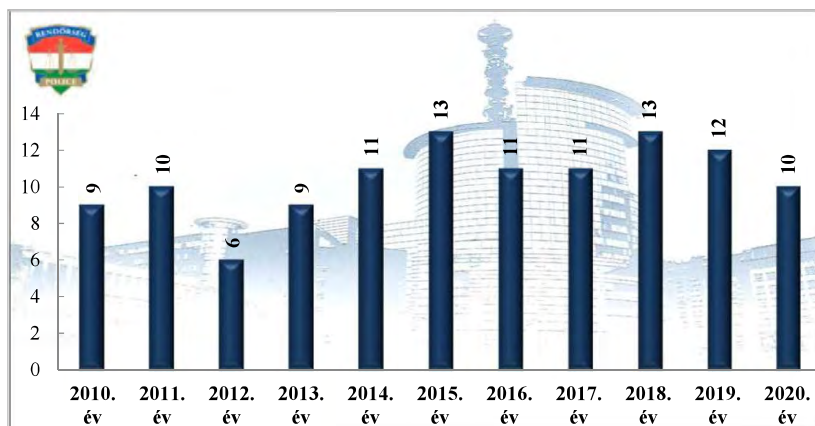
**Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

**Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek megoszlása
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

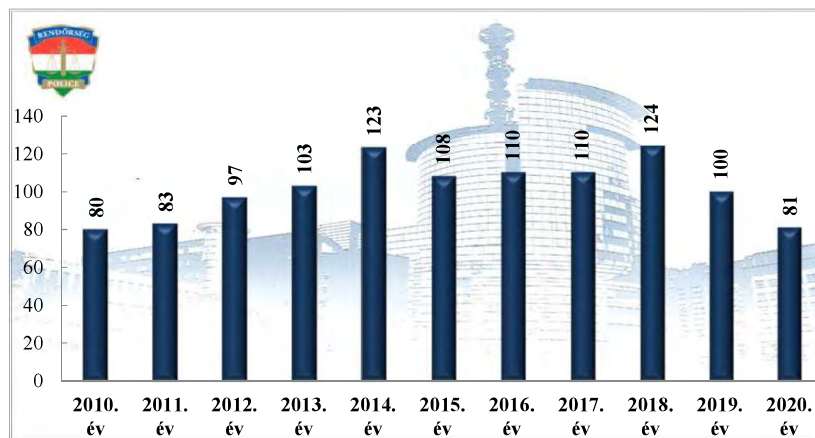
**Halálos közúti közlekedési balesetek száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

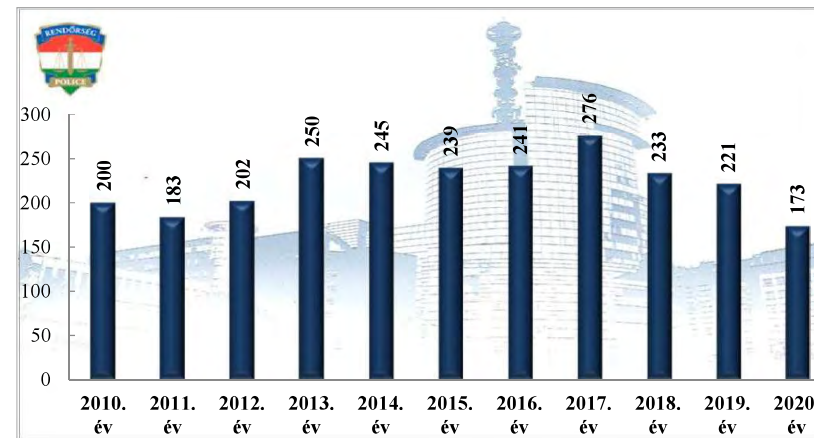
**Súlyos sérüléses közúti közlekedési balesetek száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

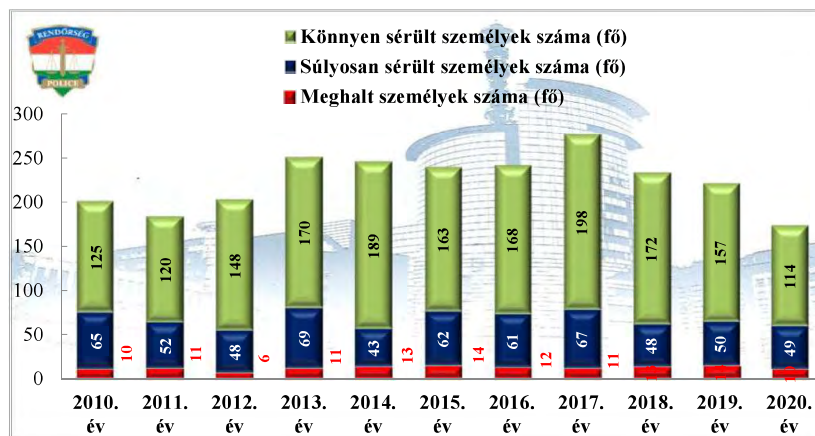
**Könnyű sérüléses közúti közlekedési balesetek száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

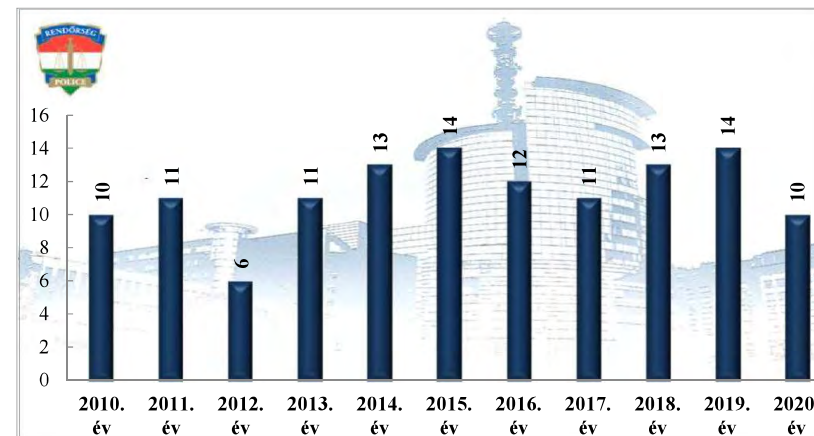
**Balesetet szenvedett személyek száma (fő)
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

**Balesetet szenvedett személyek megoszlása (fő)
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

**Személy sérüléses közúti közlekedési balesetekben meghalt személyek száma (fő)
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság**

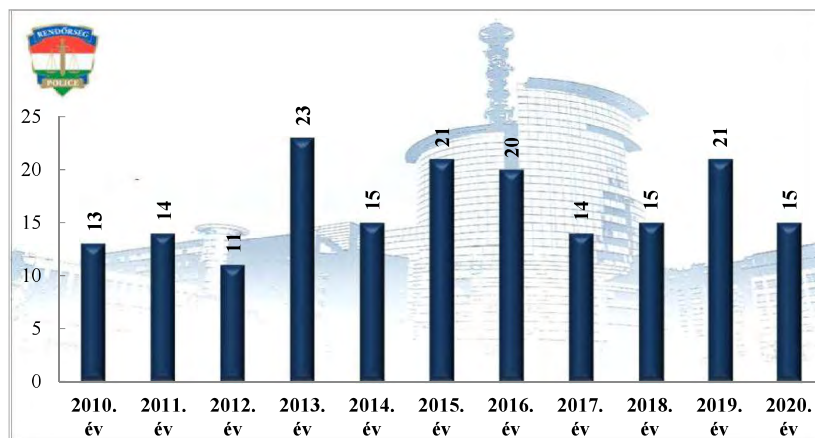
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetekben súlyosan megsérült személyek száma (fő)
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

Személy sérüléses közúti közlekedési balesetekben könnyen sérült személyek száma (fő)
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

Ittasan okozott személy sérüléses közúti közlekedési balesetek száma
2010-2020. évek statisztikai kimutatása
Dabas Rendőrkapitányság

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített

Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft.

2360 Gyál, Rákóczi F. u. 44. • Telefon: (29) 340-134 • Fax: (29) 340-063

Honlap: www.varosuzemeltetes-gyal.hu • Email: info@varosuzemeltetes-gyal.hu

Iktatószám: /2021.

Tárgy: Beszámoló a Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. 2020. évi mérlegéről

Tisztelt Képviselő-testület!

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 4.§ (1) bekezdése szerint a Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. a működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek zárását követően, a számviteli törvényben meghatározott könyvvizsgálói jelentés - elkészült a Kft. 2020. évi egyszerűsített éves beszámolója.

A Számviteli törvény, valamint a civil szervezetekről szóló 2011. évi CLXXV. törvény 29.§-ának eleget téve - amelyet alátámaszt a független könyvvizsgálói jelentés - elkészült a Kft. 2020. évi egyszerűsített éves beszámolója.

A beszámoló (mellékletekkel együtt) az előterjesztéshez csatolva.

Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. adózott eredménye:

Gazdasági év	eszköz – forrás főösszeg [eFt]	Adózott eredmény [eFt]
2015. év	153.219	-547
2016. év	157.228	389
2017. év	152.925	-103
2018. év	148.666	80
2019. év	145.379	-470
2020. év	140.397	5.142

A beszámoló jóváhagyása a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:109. § (2) bekezdése értelmében a társaság a legfőbb szerv az alapító, vagyis a Képviselő-testület hatáskörébe tartozik, ezért kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. 2020. évi mérlegbeszámolóját megvitatni és a határozati javaslatban foglaltakat elfogadni szíveskedjenek.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva, mint a Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. (2360 Gyál, Rákóczi F. u. 44.) egyszemélyes alapítója a Kft. 2020. évi mérlegbeszámolóját **5.142e Ft adózott eredménnyel és **140.397e Ft** mérleg főösszeggel elfogadja.**

Határidő: 2021. május 31.

Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadás egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Az előterjesztést készítette: Zsigovits Gábor ügyvezető igazgató

G y á l, 2021. április 16.

Zsigovits Gábor
ügyvezető igazgató

2	0	7	5	4	2	9	9	5	6	2	9	5	7	2	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Statisztikai számjel

1	3	-	0	9	-	1	2	4	0	9	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Cégjegyzék száma

Gyál Városüzemeltetési Nonprofit Kft. a vállalkozás megnevezése

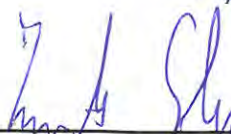
2360 Gyál, Rákóczi F. u. 44. a vállalkozás címe, telefonszáma

2020.év.

Egyszerűsített éves beszámoló

Keltezés: Gyál, 2021.04.16

Gyál Városfejlesztési és
Városüzemeltetési
Nonprofit Kft. ©
2360 Gyál, Rákóczi u. 44.
Adószám: 20754299-2-13

_____
a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Statisztikai számjel: 20754299-5629-572-13

Cégjegyzék szám: 13-09-124093

Gyál Városüzemeltetési Nonprofit Kft.

Egyszerűsített éves beszámoló
"A" MÉRLEGE

Eszközök(aktívák)

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	A. Befektetett eszközök (2+3+4 sor)	95 731	0	89 651
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	0	0	0
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	95 711	0	89 631
4.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	20	0	20
5.	B. Forgóeszközök (6-9 sorok)	43 670	0	40 408
6.	I. KÉSZLETEK	2 092	0	4 708
7.	II. KÖVETELÉSEK	23 653	0	20 693
8.	III. ÉRTÉKPAPIROK	0	0	0
9.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	17 925	0	15 007
10.	C. Aktív időbeli elhatárolások	5 978	0	10 338
11.	ESZKÖZÖK (AKTIVÁK) ÖSSZESEN (1+5+10 sor)	145 379	0	140 397

Források (passzívák)

12.	D. Saját tőke (13+15+16+17+18+19+20 sor)	3 067	0	8 209
13.	I. JEGYZETT TŐKE	3 000	0	3 000
14.	Ebből: visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken	0	0	0
15.	II. JEGYZETT DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)	0	0	0
16.	III. TŐKETARTALÉK	0	0	0
17.	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	-56 145	0	-59 440
18.	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	56 682	0	59 507
19.	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0	0
20.	VII.ADÓZOTT EREDMÉNY	-470	0	5 142
21.	E. Céltartalékok	0	0	0
22.	F. Kötelezettségek (23-25 sorok)	54 800	0	45 318
23.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
24.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
25.	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	54 800	0	45 318
26.	G. Passzív időbeli elhatárolások	87 512	0	86 870
27.	FORRÁSOK (PASSZIVÁK) ÖSSZESEN (12+21+22+26 sor)	145 379	0	140 397

Gyál, 2021.04.16

a vállalkozás vezetője

(képviselője)

Gyál Városfejlesztési és
Városüzemeltetési
Nonprofit Kft. ©

2360 Gyál, Rákóczi u. 44.
Adószám: 20754299-2-13

Statistikai számjel: 20754299-5629-572-13
Cégjegyzék szám: 13-09-124093

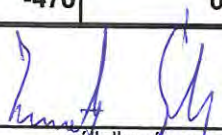
Gyál Városüzemeltetési Nonprofit Kft.

Egyszerűsített éves beszámoló
EREDMÉNYKIMUTATÁSA
(összköltség eljárással)

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
I.	Értékesítés nettó árbevétele	314 118	0	271 973
II.	Aktívált saját teljesítmények értéke	0	0	0
III.	Egyéb bevételek	239 959	0	280 261
IV.	Anyagjellegű ráfordítások	292 381	0	281 575
V.	Személyi jellegű ráfordítások	244 502	0	246 368
VI.	Értékcsökkenési leírás	13 947	0	15 052
VII.	Egyéb ráfordítások	3 715	0	4 097
A.	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I+II+III-IV-V-VI-VII)	-468	0	5 142
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	1	0	0
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	3	0	0
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)	-2	0	0
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±C±D)	-470	0	5 142
X.	Adófizetési kötelezettség	0	0	0
D.	ADÓZOTT EREDMÉNY (±E-XII)	-470	0	5 142

Gyál, 2021.04.16

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Városfejlesztési és
Városüzemeltetési
Nonprofit Kft. ©
2360 Gyál, Rákóczi u. 44.
Adószám: 20754299-2-13

Kiegészítő melléklet

A Gyál Városüzemeltetési Nonprofit Kft.

2020. évi

Egyszerűsített éves beszámolójához

ÁLTALÁNOS RÉSZ

A Nonprofit Kft-t jelenlegi formájában 2009. május 8-án jegyezte be a Pest megyei Cégbíróság 13-09-124093 cégjegyzék számon.

Székhelye a mérlegkészítés napján: 2360. Gyál, Rákóczi u. 44

A társaság fő tevékenysége: egyéb vendéglátás.

Egyéb tevékenysége: jellemzően az alapító okiratában szereplő közhasznú a város üzemeltetésével összefüggő tevékenység.

A tulajdonosi szerkezetben a beszámoló készítés napjáig változás nem következett be.

A Nonprofit Kft jogelődjét a Gyáli Városüzemeltetési Kht -t 2000. július 01-én alapította a Gyál Város Önkormányzata / 2360. Gyál, Körösi u 112-114. / 3.000.000.- forintos törzstőkével, 100 % készpénz vagyoni hozzájárulással. Az alapító személyében változás nem történt.

A 2001. január 01-től hatályos Számviteli törvény - a továbbiakban SzT. - előírásainak megfelelően a vállalkozás számviteli politikáját az alábbiakban szabályozza:

Beszámoló készítés módja, fajtája, időpontja

A Kft. egyszerűsített éves beszámolót készít. A 2000. évi C. törvény 1. számú mellékletében szabályozott mérleg séma „A” változatát, illetve a 2. sz. mellékletben szabályozott eredmény kimutatás séma „A” változatát választja.

A kiegészítő mellékletét a SzT 96 §. (4). bekezdés szerint készíti el.

A Kft. beszámolóját 1000 forintra kerekítve készíti el.

Az üzleti év a beszámolás évének január 01 –től december 31 –ig tart.

A mérlegzárás napja az üzleti év mérleg fordulónapját követő február 28–a.

A Kft könyvvizsgálatra kötelezett.

A könyvvizsgálatot a Kalamáris-Audit Kft (2310, Szigetszentmiklós, Tölgyfa u. 5) végezte, a jelentést Budaházi Klára bejegyzett könyvvizsgáló (kamarai tagsági száma: 006962) adta ki. A könyvvizsgálat díja nettó 480.000.- forint

A beszámolót regisztrált mérlegképes könyvelő /Rüch László, 2360.Gyál, Ady Endre u. 15. r.sz: 185458/ állította össze.

A Nonprofit Kft. jelentős összegű hibának tekinti az ellenőrzések, önellenőrzések eredményét, ha a feltárt hibák és hibahatások együttes összege meghaladja a módosított év mérleg főösszegének 2 % -át.

A mérlegben szereplő eszközök és források értékelése

A befektetett eszközöket, a forgóeszközöket értékcsökkenéssel illetve értékvesztéssel korrigált bekerülési értéken kell értékelni.

A Nonprofit Kft. az értékhelyesbítés intézményével csupán a könyvvizsgáló előzetes jóváhagyása esetében él. Ez esetben az értékhelyesbítés összegét egyedi eszközönként tartja nyilván, az alkalmazott elveket és módszert a kiegészítő mellékletben rögzíti. Visszaírást a vállalkozás nem alkalmaz.

A valutapénztárba bekerülő valutát, a devizaszámílóra kerülő devizát, a külföldi pénznemre szóló követelést illetve kötelezettséget a teljesítés napjára közzétett MNB által közzé tett devizaárfolyamon átszámított forintértéken veszi nyilvántartásba.

A mérleg forduló napján – december 31 –én – a valuta, devizakészleteket, külföldi pénzre szóló követeléseket és kötelezettségeket értékeli és ezen az árfolyamon mutatja ki.

Az üzleti év fordulónapján végrehajtott értékeléskor amennyiben az árfolyam veszteség meghaladja az árfolyamnyereségként elszámolt összeget a tárgy év eredményt csökkentő tételeként kell elszámolni, amennyiben az árfolyamnyereség a több, a tárgyévi eredményt növelő tételként számolja el.

Rövidlejáratú értékpapírokat – a vételár részét képező kamattal, opciós díjjal csökkentett – beszerzési értéken értékeli.

A tulajdoni részesedést megtestesítő értékpapírokat csoportosan tartja nyilván, és FIFO módszerrel értékeli.

A Kft. készleteiről évközben, mennyiségben és értékben nyilvántartást nem vezet. A megvásárolt készleteket a vásárlás időpontjában anyagköltségként, illetve eladott áruk beszerzési értékeként számolja el. Az év végi készletek értékét fordulónapi leltározással állapítja meg.

A vásárolt készleteket beszerzési áron veszi nyilvántartásba és FIFO módszerrel értékeli.

A saját termelési készleteket és a befejezetlen építési-szerelési utókalkulációval megalapozott közvetlen önköltségen értékeli.

A követeléseket, kapott váltót elfogadott, elismert – értékvesztéssel csökkentett – értéken értékeli.

Követelések között a behajthatatlan követeléseket a vállalkozás nem szerepeltet.

A Kft. azokat a követeléseket melyeknél a behajtás költsége meghaladja a követelés összegét, külön eljárás nélkül behajthatatlannak minősíti.

A téves kiegyenlítésből fennmaradó 1.000.- Ft alatti követeléseket a vállalkozás hitelezési veszteségként leírja.

A saját tőkét, kötelezettségeket könyvszerinti értéken mutatja ki.

A váltó tartozások között a kamatait aktív időbeli elhatárolásként veszi állományba.

Immateriális javak, tárgyi eszközök, értékcsökkenés

A Kft. immateriális javairól, tárgyi eszközeiről egyedi nyilvántartást vezet eszközönként. Az 100.000.- forint egyedi bekerülési érték alatti eszközöket évente csoportos nyilvántartásba vezeti be.

A Kft – a jelentős maradványérték levonása után fennmaradó – bekerülési értéket a hasznos időtartam alatt egyenletesen / lineárisan / számolja tervszerinti értékcsökkenésként.

A terv szerinti értékcsökkenést az aktiválás napjától a „0” –ra történő leírás napjáig számolja el. A „0” –n túli, illetve a maradványérték leírása nem lehetséges.

A tárgyi eszközök maradványértékét a társaság az eszköz bekerülési értéke 10 % -ában határozza meg, kivéve a gépkocsikat, ahol a bekerülési érték 20 % -a.

Nem jelentős a maradvány érték, ha az nem haladja meg a 200.000.- forintot. A gépkocsik esetében minden maradvány értéket jelentősnek minősít.

Az 200.000.- forint egyedi bekerülési értéket meg nem haladó eszközöket a vállalkozás üzembe helyezéssel egy időben terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolja.

Szellemi termékek közül a 200.000.- Ft bekerülési értéket meg nem haladó, valamint az egy éven belül felhasználható szoftvereket, vagyoni értékű jogokat üzembe helyezésükkel egy időben, egy összegben írja le.

A hasznos élettartamot eszközcsoportonként az alábbiak szerint határozza meg:

- Immateriális javak / szellemi termékeket kivéve /	5 év
- szellemi termékek (vagyoni értékű jogok)	3 év
- épületek saját üzemeltetésben	50 év
- épületek bérben	20 év
- gépek berendezések	7 év
- gépek berendezések 200.000.- Ft bekerülési érték alatt	2 év
- számítástechnikai, automatizálási berendezések	2 év
- építőipari, mező- erdőgazdasági munkagépek	3.33 év
- gépek, járművek bérletben	3.33 év
- járművek	5 év

Terven felüli értékcsökkenést a Kft. abban az évben számol el, amikor a mérleg fordulónapján az eszköz piaci értéke a számított maradványértéket meghaladó mértékben (10%) alacsonyabb a piaci értéknél.

Az értékcsökkenést negyedévente, illetve az állományból történő kivezetéskor de legkésőbb az év utolsó napján számolja el a könyvvizsgáló által megállapított összegben.

Értékvesztés elszámolása

Befektetett pénzügyi eszközök esetében értékvesztést számol el, ha a könyv szerinti érték egy évet meghaladóan jelentősen meghaladja a piaci értéket.

Nem jelentős az értékkülönbözlet, ha az nem haladja meg a bekerülési érték 5 % -át. A vásárolt készleteknél értékvesztést kell elszámolni, ha a könyv szerinti érték jelentősen meghaladja az utolsó hat havi piaci értéket.

Nem jelentős az értékkülönbözlet, ha az nem haladja meg a nyilvántartási érték 5 %-át. Saját termelésű készletek, befejezetlen építőipari szolgáltatások esetében értékvesztést kell elszámolni, ha nyilvántartási érték jelentősen meghaladja a mérleg- készítés kori piaci értéket, illetve a költségvetésben szereplő vonatkozó tételek vállalási árát.

Specifikus rész

A vállalkozás sem az immateriális javak, sem a tárgyi eszközök esetében érték helyesbítést a beszámolás évében nem számolt el.

Kutatás, kísérleti fejlesztés költségét nem aktivált, környezet védő eszközökkel nem rendelkezik.

Befektetett pénzügyi eszközként tartja nyilván a 20 e Ft értékű takarékszövetkezeti részjegyét.

Veszélyes hulladékot környezetre káros anyagot tárol. Saját tevékenysége nem eredményez veszélyes hulladékot, alapító okirata alapján azonban kezel és ártalmatlanítanak ennek minősülő hulladékot. A kezelés a települési állati melléktermék gyűjtőhely történik az ÁNTSZ, valamint az állategészségügyi hatóság felügyelete mellett.

Devizában jelentkező követeléseit MNB árfolyamon értékeli, az árfolyam különbségeket keletkezésükkor elszámolja.

Hátrасorolt eszközökkel nem rendelkezik.

A mérleg fordulónapját megelőzően saját üzletrész nem vásárolt vissza.

Aktív időbeli elhatárolásként mutatja ki a 2020 évet illető, de csak 2021. évben kiszámlázott bevételeit 9.911 e Ft-ot, valamint a 2020-ban fizetett 2021-et érintő költségeket 427 e Ft-t.

A vállalkozás bejegyzésétől kezdődően a jegyzett tőkéje nem változott, saját üzletrészt nem vásárolt vissza.

Eredménytartalékként mutatja ki az alábbiakat:

Előtársasági veszteségét	168.485.00
2000. évi veszteségét	6.065.779.00
2001. évi veszteségét	18.897.827.38
2002. évi veszteségét	11.696.992.37
2003. évi eredményét (nyereség)	1.303.364.52
2004. évi veszteségét	6.862.932.55
2005. évi veszteségét	8.331.076.93
2006. évi veszteségét	4.959.033,59
2007. évi eredményét (nyereség)	810.708.35
2008. évi veszteségét	1.848.856,12
2009. évi eredményét (nyereség)	6.219.783,00
2010. évi eredményét (nyereség)	6.491.618,00
2011. évi veszteségét	7.028.414.00
2012. évi veszteségét	5.647.319.00
2013. évi veszteségét	55.977.00
2014. évi eredményét (nyereség)	772.702.00
2015. évi veszteség	546.791.00
2016. évi eredményét (nyereség)	389.483.00
2017. évi veszteségét	102.533.00
2018. évi eredményét (nyereség)	80.180.00
2019. évi veszteségét	469.844.00
Összesen	-56.615.023.00

A társaság lekötött tartalékot képezett az elmúlt években, az alapító által befizetett 56.682.000 forint pótbefizetés miatt. Fejlesztési tartalékot is képezett 2.825.000 forint értékben eredménytartalékkal szemben.

Öt évnél hosszabb lejáratú kötelezettsége nincs.
Kötvény-, váltókibocsátásból származó kötelezettséget nem vállalt.

Hosszúlejáratú kötelezettsége nincs.

Rövidlejáratú kötelezettségei között szerepelteti a szállító partnerei által adott biztosítékokat összesen 2.068.008 forint összegben.

Passzív időbeli elhatárolásként az alábbi tételeket tartja nyilván:
A fordulónap után számlázott, de 2020. évet terhelő költségeket 4.799e.- forintot, valamint az előző években beruházásokra folyósított támogatások még el nem számolt részét 82.778.- e forintot és 2020-ban számlázott 2021-as bevételt 30e ft értékben.

Támogatási program keretében támogatást nem kapott.

A Kft. átlagos statisztikai állományi létszáma 63 fő volt, számukra 210.357.- e forint munkabér fizettek ki.

Egyéb juttatások az alábbi jogcímen kerültek elszámolásra:

kiküldetés napidíja	925 e
Üzemorvos	489 e
Reprezentációs ktg.	92 e
Munkába járás, ruházati ktg.	520 e
Betegszabadság	1.710 e
Ruházati ktg.	50 e
Cafetéria	10.752 e
1/3-os táppénz	1.195 e

A társaság tisztségviselői 2.524.000 díjazásban részesültek a beszámolás évében.

Gyál, 2021.04.16.

Gyál Városfejlesztési és
Városüzemeltetési
Nonprofit Kft. ©
2360 Gyál, Rákóczi u. 44.
Adószám: 20754299-2-13

Ügyvezető

KÖLTSÉG ÉS ÁRBEVÉTEL MEGOSZLÁS

e Ft.

ÁRBEVÉTEL	Igazgatás	Temető	Egyéb	Konyha	Szállítás	Karbantartás	Parkosítás	Rákóczi Épület
Közhasznú		12 602		134 461	961		1 023	4 658
Vállalkozási			33 499	41 492	3965			8 271
Összesen	0	12 602	33 499	175 953	4 926	0	1 023	12 929
KÖLTSÉGEK								
Közhasznú	60 991	16 995		222 278	7 393	27 772	45 904	3 381
Vállalkozási			18 707	39 534	1 105	5 492	9 078	6 012
Összesen	60 991	16 995	18 707	261 812	8 498	33 264	54 982	9 393
Közhasznú	-60 991	-4 393	0	-87 817	-6 432	-27 772	-44 881	1 277
Vállalkozási	0	0	14 792	1 958	2 860	-5 492	-9 078	2 259
EREDMÉNY	-60 991	-4 393	14 792	-85 859	-3 572	-33 264	-53 959	3 536

ÁRBEVÉTEL	Rendőrség	Közút Karb.	Hulladék	Vesz.Hull.	Ebrendészet	Ingatlan üz.	Támogatás	MINDÖSSZESEN
Közhasznú			14 400		2 000	15 320	275 746	461 171
Vállalkozási	3 836							91 063
Összesen	3 836	0	14 400	0	2 000	15 320	275 746	552 234
KÖLTSÉGEK								
Közhasznú		38 143	15 659	1 814	9 509	13 292		463 131
Vállalkozási	4 033							83 961
Összesen	4 033	38 143	15 659	1 814	9 509	13 292	0	547 092
Közhasznú	0	-38 143	-1 259	-1 814	-7 509	2 028	275 746	-1 960
Vállalkozási	-197	0	0	0	0	0	0	7 102
EREDMÉNY	-197	-38 143	-1 259	-1 814	-7 509	2 028	275 746	5 142

Gyál Városfejlesztési és
Városüzemeltetési

Nonprofit Kft. ③

2360 Gyál, Rákóczi u. 44.
Adószám: 20754299-2/13

KÖLTSÉGEK MEGOSZLÁSA TEVÉKENYSÉGENKÉNT

Megnevez.	Anyagjellegű		Személyjellegű		ÉCS		Egyéb		Pénzügyi		Összesen		Összesen
	közhasznú	vállalk.	közhasznú	vállalk.	közhasznú	vállalk.	közhasznú	váll.	köz.	váll.	közhasznú	vállalkozási	
Igazgatás	17251,00	0,00	38564,00	0,00	2539,00	0,00	2637,00	0,00	0,00	0,00	60991,00	0,00	60991,00
Temető	7872,00	0,00	8455,00	0,00	668,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16995,00	0,00	16995,00
Egyéb	0,00	18645,00	0,00	0,00	0,00	62,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18707,00	18707,00
Konyha	132669,00	23596,00	86191,00	15930,00	3418,00	608,00	0,00	0,00	0,00	0,00	222278,00	39534,00	261812,00
Szállítás	3691,00	552,00	2432,00	363,00	0,00	0,00	1270,00	190,00	0,00	0,00	7393,00	1105,00	8498,00
Karbantartás	4897,00	968,00	22467,00	4443,00	408,00	81,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27772,00	5492,00	33264,00
Parkosítás	13521,00	2674,00	31304,00	6190,00	1079,00	214,00	0,00	0,00	0,00	0,00	45904,00	9078,00	54982,00
Rákóczi Épület	3078,00	5473,00	0,00	0,00	303,00	539,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3381,00	6012,00	9393,00
Rendőrség	0,00	836,00	0,00	0,00	0,00	3197,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4033,00	4033,00
Közút Karb.	28573,00	0,00	9558,00	0,00	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	38143,00	0,00	38143,00
Hulladék	5794,00	0,00	9865,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15659,00	0,00	15659,00
Vesz. Hull.	1390,00	0,00	0,00	0,00	424,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1814,00	0,00	1814,00
Ebrendészet	4469,00	0,00	4665,00	0,00	375,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9509,00	0,00	9509,00
Ingatlan üz.	5 626	0,00	6541,00	0,00	1125,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13292,00	0,00	13292,00
Összesen	228 831	52 744	220 042	26 326	10 351	4 701	3 907	190	0	0	463 131	83 961	547 092

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

A Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft
legfőbb szerve, Gyál Város Önkormányzat Képviselő Testülete részére

Vélemény

Elvégeztem a Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft („a Társaság”) 2020. évi egyszerűsített éves beszámolójának könyvvizsgálatát, amely egyszerűsített éves beszámoló a 2020. december 31-i fordulónapra készített mérlegből – melyben az eszközök és források egyező végösszege 140.397 E Ft, az adózott eredmény 5.142 E Ft (nyereség) -, és az ugyanezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó eredménykimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Véleményem szerint a mellékelt egyszerűsített éves beszámoló megbízható és valós képet ad a Társaság 2020. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről a Magyarországon hatályos, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvénnyel összhangban (a továbbiakban: „számviteli törvény”).

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatomat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottam végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségem bővebb leírását jelentésem „A könyvvizsgáló egyszerűsített éves beszámoló könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Független vagyok a társaságtól a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara „A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzata”-ban, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Könyvvizsgálók Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Nemzetközi etikai kódex kamarai tag könyvvizsgálóknak (a nemzetközi függetlenségi standardokkal egybefoglalva)” című kézikönyvében (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfelelek az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

Meggyőződésem, hogy az általam megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményemhez.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége az egyszerűsített éves beszámolóért

A vezetés felelős az egyszerűsített éves beszámolóinak a számviteli törvénnyel összhangban történő és a valós bemutatás követelményének megfelelő elkészítéséért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes egyszerűsített éves beszámoló elkészítése.

Az egyszerűsített éves beszámoló elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Társaságnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közvégtelenül a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló egyszerűsített éves beszámoló összeállításáért. A vezetésnek a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulnia, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a vállalkozási tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Társaság pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló egyszerűsített éves beszámoló könyvvizsgálatáért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célom kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy az egyszerűsített éves beszámoló egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a

véleményemet tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássak ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott egyszerűsített éves beszámoló alapján meghozotti gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok szerinti könyvvizsgálat egésze során szakmai megítélést alkalmazok és szakmai szkepticizmust tartok fenn.

Továbbá:

- Azonosítom és felmérem az egyszerűsített éves beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak a kockázatait, kialakítom és végrehajtom az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálói eljárásokat, valamint elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyítékot szerzek a véleményem megalapozásához. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának a kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- Megismerem a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálói eljárásokat tervezek meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Társaság belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsak.
- Értékelem a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonok le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló egyszerűsített éves beszámoló összeállítására, valamint a megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Társaság vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonom le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésemben fel kell hívnom a figyelmet az egyszerűsített éves beszámolóban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősítenem kell véleményemet. Következtetésem a független könyvvizsgálói jelentésem dátumáig megszerzett könyvvizsgálói bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Társaság nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékelem az egyszerűsített éves beszámoló átfogó bemutatását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékelem azt is, hogy az egyszerűsített éves beszámolóban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.
- Az irányítással megbízott személyek tudomására hozom - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Társaság által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatom során általam azonosított jelentős hiányosságait is, ha voltak ilyenek.

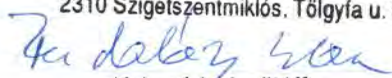
Szigetszentmiklós, 2021. április 16.

Kalamáris-Audit Kft.

Bejegyzett könyvvizsgáló társaság

Kamarai nyilvántartási szám: 002457

2310 Szigetszentmiklós, Tölgyfa u. 5.

Kalamáris-Audit Kft

Budaházy Klára ügyvezető

2310 Szigetszentmiklós, Tölgyfa u. 5.

Nyilvántartásba-vételi szám: 002457

Budaházy Klára

Bejegyzett könyvvizsgáló

Kamarai tagsági szám: 006962

K I V O N A T

Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága 2021. április 19. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

„Kihagyva a kihagyandók.”

Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága 3 – 0 arányban egyhangú szavazattal az alábbi határozatot hozta:

3/2021. (IV.19.) sz. FB határozat

Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága megtárgyalta a Gyál Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Kft. 2020. évi mérlegbeszámolóját, melyet **5142e Ft** adózott eredménnyel és **140.397e Ft** mérleg főösszeggel javasol a Gyál Város Önkormányzat Képviselő Testületének elfogadására.

k.m.f.

Sárközi András s.k.
a Bizottság elnöke

A kivonat hitelül:
2021. április 19.

Fodor-Sáfár Anita s.k.
Jzk.vez.

Tisztelt Képviselő-testület!

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 4.§ (1) bekezdése szerint a Gy.T.H. Gyal és Tésége Hulladékgyűjtési Nonprofit Kft. a működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek zárását követően, e számviteli törvényben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót köteles készíteni.

Ezen törvényi kötelezettségnek eleget téve a számviteli törvényben foglaltaknak és az általános számviteli elveknek megfelelően elkészült a Kft. 2020. évi egyszerűsített beszámolója.

A beszámoló (mellékletekkel együtt) az előterjesztéshez csatolva

Gy.T.H. Gyal és Tésége Hulladékgyűjtési Nonprofit Kft. mérleg szerinti eredménye:

Gazdasági év	eszköz – forrás főösszeg [eFt]	Mérleg szerinti eredmény [eFt]
2019. év	58 774	485
2020. év	74 628	8 771

A beszámoló jóváhagyása a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:109. § (2) bekezdése értelmében a társaság a legfőbb szerv az alapító, vagyis a Képviselő-testület hatáskörébe tartozik, ezért kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Gy.T.H. Gyal és Tésége Nonprofit Kft. 2020. évi mérlegbeszámolóját megvitatni és a határozati javaslatban foglaltakat elfogadni szíveskedjenek.

I. Határozati javaslat

Gyal Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az alábbi határozatot hozza:

Gy.T.H. Gyal és Tésége Hulladékgyűjtési Nonprofit Kft. 2020. évi mérlegbeszámolóját **8 771 eFt** mérleg szerinti eredménnyel és **74 628 eFt** mérleg főösszeggel elfogadja.

Határidő: 2021. április 30.

Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadás egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést tárgyalta: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Az előterjesztést készítette: Horváth Gábor ügyvezető igazgató

G y á l, 2021. április 30.

Horváth Gábor
ügyvezető igazgató

2	4	3	1	3	5	4	0	3	8	1	1	5	7	2	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Statistikai számjel

1	3	-	0	9	-	1	6	3	5	8	8
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Cégjegyzék száma

Gy.T.H. Gyál és Térsége Nonprofit Kft.

a vállalkozás megnevezése

2360. Gyál, Körösi út.112-114

a vállalkozás címe, telefonszáma

2020.év.

Egyszerűsített éves beszámoló

" A közzétett adatok könyvvizsgálattal nincsenek alátámasztva. "

Keltezés: Gyál, 2021.február 28.

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Gy.T.H. Gyál és Térsége
Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
2360 Gyál Körösi út 112-114.
Adószám: 24313540-2-13
Cégjegyzékszám: 13-09-163588
1.

Statistikai számjel: 24313540-3811-572-13
Cégjegyzék szám: 13-09-163588

Gy.T.H. Gyal és Térsége Nonprofit Kft.

Egyszerűsített éves beszámoló
"A" MÉRLEGE

Eszközök(aktívák)

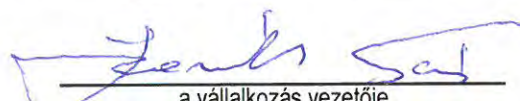
adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	A. Befektetett eszközök (2+3+4 sor)	85	0	487
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	0	0	0
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	85	0	487
4.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	0	0	0
5.	B. Forgóeszközök (6-9 sorok)	58 689	0	74 033
6.	I. KÉSZLETEK	0	0	0
7.	II. KÖVETELÉSEK	16 154	0	43 120
8.	III. ÉRTÉKPAPIROK	0	0	0
9.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	42 535	0	30 913
10.	C. Aktív időbeli elhatárolások	0	0	108
11.	ESZKÖZÖK (AKTIVÁK) ÖSSZESEN (1+5+10 sor)	58 774	0	74 628

Források (passzívák)

12.	D. Saját tőke (13+15+16+17+18+19+20 sor)	4 330	0	13 101
13.	I. JEGYZETT TŐKE	3 000	0	3 000
14.	Ebből: visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken	0	0	0
15.	II. JEGYZETT DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)	0	0	0
16.	III. TŐKETARTALÉK	0	0	0
17.	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	-38 783	0	-38 298
18.	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	39 628	0	39 628
19.	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0	0
20.	VII.ADÓZOTT EREDMÉNY	485	0	8 771
21.	E. Céltartalékok	18 327	0	18 327
22.	F. Kötelezettségek (23-25 sorok)	36 089	0	43 194
23.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
24.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
25.	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	36 089	0	43 194
26.	G. Passzív időbeli elhatárolások	28	0	6
27.	FORRÁSOK (PASSZIVÁK) ÖSSZESEN (12+21+22+26 sor)	58 774	0	74 628

Gyal, 2021.február 28.

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Gy.T.H. Gyal és Térsége
Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
2360 Gyal Körösi út 112-114.
Adószám: 24313540-2-13
Cégjegyzékszám: 13-09-163588

Statisztikai számjel: 24313540-3811-572-13
Cégjegyzék szám: 13-09-163588

Gy.T.H. Gyál és Térsége Nonprofit Kft.

**Egyszerűsített éves beszámoló
EREDMÉNYKIMUTATÁSA
(összköltség eljárással)**

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
I.	Értékesítés nettó árbevétele	117 787	0	117 873
II.	Aktívált saját teljesítmények értéke	0	0	0
III.	Egyéb bevételek	1	0	192
IV.	Anyagjellegű ráfordítások	90 279	0	100 390
V.	Személyi jellegű ráfordítások	7 244	0	7 506
VI.	Értékcsökkenési leírás	35	0	159
VII.	Egyéb ráfordítások	17 978	0	377
A.	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I+II+III-IV-V-VI-VII)	2 252	0	9 633
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	5	0	5
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	0	0
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)	5	0	5
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±C±D)	2 257	0	9 638
X.	Adófizetési kötelezettség	1 772	0	867
D.	ADÓZOTT EREDMÉNY (±E-XII)	485	0	8 771

Gyál, 2021.február 28.

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Gy.T.H. Gyál és Térsége
Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
2360 Gyál Körösi út 112-114.
Adószám: 24313540-2-13
Cégjegyzékszám: 13-09-163588
1.

KIEGÉSZITŐ MELLÉKLET

A Gy.T.H. Nonprofit Kft. 2020. évi
Egyszerűsített éves beszámolójához

ÁLTALÁNOS RÉSZ

A társaságot 2013.05.23.-án jegyezte be a Budapest Környéki Törvényszék Cégbírósága 13-09-163588 cégjegyzék számon.

Székhelye a mérlegkészítés napján: 2360 Gyál, Körösi út 112-114.

A társaság fő tevékenysége: Nem veszélyes hulladék gyűjtése.

Gyál Város Önkormányzata 100%-ban tulajdonos.

A 2001. január 01-től hatályos Számviteli törvény - a továbbiakban SzT. - előírásainak megfelelően a vállalkozás számviteli politikáját az alábbiakban szabályozza:

Beszámoló készítés módja, fajtája, időpontja

A vállalkozás egyszerűsített éves beszámolót készít. A 2000. Évi C. törvény 1. számú mellékletében szabályozott mérleg séma „A” változatát, illetve a 2. sz. mellékletben szabályozott eredmény kimutatás séma „A” változatát választja. A kiegészítő mellékletét a SzT 96 §. (4). Bekezdés szerint készíti el.

A vállalkozás beszámolóját 1000 forintra kerekítve készíti el.

Az üzleti év a beszámolás évének január 01 –től december 31 –ig tart.

A mérlegkészítés napja az üzleti év mérleg fordulónapját követő február 28 –a.

A vállalkozás könyvvizsgálatra nem kötelezett.

A beszámolót regisztrált mérlegképes könyvelő /Rürich László, 2360.Gyál, Ady u. 15. r.sz: 185458/ állította össze.

A mérlegben szereplő eszközök és források értékelése

A befektetett eszközöket, a forgóeszközöket értékcsökkenéssel illetve értékvesztéssel korrigált bekerülési értéken kell értékelni.

A vállalkozás az értékhelyesbítés intézményével csupán a könyvvizsgáló előzetes jóváhagyása esetében él. Ez esetben az értékhelyesbítés összegét egyedi eszközönként tartja nyilván, az alkalmazott elveket és módszert a kiegészítő mellékletben rögzíti. Visszaírást a vállalkozás nem alkalmaz.

A valutapénztárba bekerülő valutát, a devizaszámlára kerülő devizát, a külföldi pénznemre szóló követelést illetve kötelezettséget a teljesítés napjára közzétett MNB által közzé tett devizaárfolyamon átszámított forintértéken veszi nyilvántartásba.

Az üzleti év fordulónapján végrehajtott értékeléskor amennyiben az árfolyam veszteség meghaladja az árfolyamnyereségként elszámolt összeget a tárgy év eredményt csökkentő tételeként kell elszámolni, amennyiben az árfolyamnyereség a több, a tárgyévi eredményt növelő tételként számolja el.

Rövidlejáratú értékpapírokat – a vételár részét képező kamattal, opciós díjjal csökkentett – beszerzési értéken értékeli.

A tulajdoni részesedést megtestesítő értékpapírokat csoportosan tartja nyilván, és FIFO módszerrel értékeli.

A vállalkozás készleteiről évközben, mennyiségben és értékben nyilvántartást nem vezet. A megvásárolt készleteket a vásárlás időpontjában anyagköltségként, illetve eladott árú beszerzési értékeként számolja el. Az év végi készletek értékét fordulónapi leltározással állapítja meg.

A vásárolt készleteket beszerzési áron veszi nyilvántartásba és FIFO módszerrel értékeli.

A saját termelési készleteket és a befejezetlen építési-szerelési utókalkulációval megalapozott közvetlen önköltségen értékeli.

A követeléseket, kapott váltót elfogadott, elismert – értékvesztéssel csökkentett – értéken értékeli.

Követelések között a behajthatatlan követeléseket a vállalkozás nem szerepeltet. A vállalkozás azokat a követeléseket melyeknél a behajtás költsége meghaladja a követelés összegét, külön eljárás nélkül behajthatatlannak minősíti. A téves kiegyenlítésből fennmaradó 1.000.- Ft alatti követeléseket a vállalkozás hitelezési veszteségként leírja.

A saját tőkét, kötelezettségeket könyvszerinti értéken mutatja ki. A váltó tartozások között a kamatait aktív időbeli elhatárolásként veszi állományba.

Immateriális javak, tárgyi eszközök, értékcsökkenés

A vállalkozás immateriális javairól, tárgyi eszközeiről egyedi nyilvántartást vezet eszközönként. Az 100.000.- forint egyedi bekerülési érték alatti eszközöket évente csoportos nyilvántartásba vezeti be.

A vállalkozás – a jelentős maradványérték levonása után fennmaradó – bekerülési értéket a hasznos időtartam alatt egyenletesen / lineárisan / számolja tervszerinti értékcsökkenésként.

A terv szerinti értékcsökkenést az aktiválás napjától a „0” –ra történő leírás napjáig számolja el. A „0” –n túli, illetve a maradványérték leírása nem lehetséges.

A tárgyi eszközök maradványértékét a vállalkozás az eszköz bekerülési értéke 10 % -ában határozza meg, kivéve a gépkocsikat, ahol a bekerülési érték 20 % -a.

Nem jelentős a maradvány érték, ha az nem haladja meg a 200.000.- forintot. A gépkocsik esetében minden maradvány értéket jelentősnek minősít.

Az 200.000.- forint egyedi bekerülési értéket meg nem haladó eszközöket a vállalkozás üzembe helyezéssel egy időben terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolja.

Szellemi termékek közül a 200.000.- Ft bekerülési értéket meg nem haladó, valamint az egy éven belül felhasználható szoftvereket, vagyoni értékű jogokat üzembe helyezésükkel egy időben, egy összegben írja le.

A hasznos élettartamot eszközcsoportonként az alábbiak szerint határozza meg:

- Immateriális javak / szellemi termékeket kivéve /	5 év
- szellemi termékek (vagyoni értékű jogok)	3 év
- épületek saját üzemeltetésben	50 év
- épületek bérben	20 év
- gépek berendezések	7 év
- gépek berendezések 200.000.- Ft bekerülési érték alatt	2 év
- számítástechnikai, automatizálási berendezések	2 év
- építőipari, mező- erdőgazdasági munkagépek	3.33 év
- gépek, járművek bérletben	3.33 év
- járművek	5 év

Terven felüli értékcsökkenést a vállalkozás abban az évben számol el, amikor a mérleg forduló napján az eszköz piaci értéke a számított maradványértéket meghaladó mértékben (10%) alacsonyabb a piaci értéknél.

Az értékcsökkenést negyedévente, illetve az állományból történő kivezetéskor de legkésőbb az év utolsó napján számolja el.

Értékvesztés elszámolása

Befektetett pénzügyi eszközök esetében értékvesztést számol el, ha a könyv szerinti érték egy évet meghaladóan jelentősen meghaladja a piaci értéket.

Nem jelentős az értékkülönbözlet, ha az nem haladja meg a bekerülési érték 5 % -át.

A vásárolt készleteknél értékvesztést kell elszámolni, ha a könyv szerinti érték jelentősen meghaladja az utolsó hat havi piaci értéket.

Nem jelentős az értékkülönbözlet, ha az nem haladja meg a nyilvántartási érték 5 %-át.

Saját termelésű készletek, befejezetlen építőipari szolgáltatások esetében értékvesztést kell elszámolni, ha nyilvántartási érték jelentősen meghaladja a mérleg készítésekor piaci értéket, illetve a költségvetésben szereplő vonatkozó tételek vállalási árát.

Specifikus rész

A vállalkozás sem az immateriális javak, sem a tárgyi eszközök esetében értékhelyesbítést a beszámolás évében nem számolt el.

Kutatás, kísérleti fejlesztés költségét nem aktivált, környezet védő eszközökkel nem rendelkezik.

Befektetett pénzügyi eszközt nem tart nyilván a beszámolás évében.

Veszélyes hulladékot környezetre káros anyagot nem tárol

Devizában jelentkező követeléseit MNB árfolyamon értékeli, az árfolyam különbségeket keletkezésükkor elszámolja.

Hátrasorolt eszközökkel nem rendelkezik.

A mérleg fordulónapját megelőzően saját üzletrész nem vásárolt vissza.

A Kft tulajdonosa, 2016 évben a jegyzett tőkét a kötelező minimumra 3.000.000 forintra felemelte nem változott, saját üzletrészt nem vásárolt vissza.

A társaság lekötött tartalékot képzett az alapító által „tőkepótlás „címén folyósított 2.425 e Ft erejéig, melyhez a 2016. évi veszteséget pótolta 26793 e Ft-tal, a 2017. évi veszteséget pedig 10.410 e Ft-tal, összesen 39.628 e Ft-tal.

2014 évben 700.000.- forint céltartalék képzés történt a várható jövőbeni költségekre kártevő irtás címen, amely 2015 évben további 200.000.- forint összeggel növekedett. 2019-ben az egész városra kiterjedő rágcsálóirtásra kapott ajánlat alapján a jövőben felmerülő költség 8 millió forintot tesz ki, emiatt képzett 7.100.000.- ft tartalékot, és a következő évben felmerülő veszélyes hulladék ártalmatlanítása miatt további 10.327e ftot képzett.

Öt évnél hosszabb lejáratú kötelezettsége nincs.

Kötvény-, váltókibocsátásból származó kötelezettséget nem vállalt.

Mérlegen kívüli kötelezettséget nem vállalt.

Passzív időbeli elhatárolásként a mérlegforduló nap után számlázott, tárgyévet érintő költségeit szerepelteti.

Támogatási program keretében támogatás nem kapott.

A vállalkozás a vállalat értékelését az alábbi táblázatban mutatja be.

MUTATÓK

Vagyoni helyzet mutatói	Előző év	Tárgyév	Előző év %
forgóeszközök aránya (forgóeszköz / összes eszköz)	99,86	99,20	99,35%
Saját tőke aránya (saját tőke / összes forrás)	7,37	17,56	238,29%
Tőkeigényességi mutató (befektetett eszközök / összes eszköz)	0,14	0,65	0,00%
Eladósodottság (összes kötelezettség / összes forrás)	61,40	57,88	94,26%
Tőkefeszültségi mutató (összes kötelezettség / saját tőke)	833,46	329,70	39,56%
Tárgyi eszközök leírási mutatója (TE tárgyévi écs / TE bruttó értéke)	0,00	11,84	0,00%

Pénzügyi helyzet mutatói	Előző év	Tárgyév	Előző év %
Likviditási mutató (forgóeszközök / kötelezettségek)	162,62	171,40	105,40%
Likviditási gyorsráta (pénzeszk.+köv.+értékp. / RL. Kötelezett.)	162,62	171,40	105,40%
Nettó eladósodottság (kötelezett.-követelések / saját tőke)	460,39	0,56	0,12%
Hitel fedezettségi mutató (követelések / RL. Kötelezettségek)	44,76	99,83	223,02%
Vevő-Szállítóállomány aránya (követelések / kötelezettségek)	44,76	99,83	223,02%

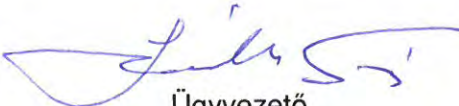
Jövedelmezőségi mutatók	Előző év	Tárgyév	Előző év %
Árbevétel-arányos nyereség (adózás előtti eredmény / Érték.nettó ár.)	1,92	8,18	426,72%
Saját tőke-arányos nyereség (adózás előtti eredmény / saját tőke)	52,12	73,57	141,14%
Eszköz arányos nyereség (adózás előtti eredmény / összes eszköz)	3,84	12,91	336,31%
Bruttó termelési érték (ért.nettó árbev.+Egyéb bevétel+AST)	117788	118065	100,24%
Hozzáadott érték (bruttó termelési érték - anyagjellegű ráf.)	27509	17675	64,25%
Export hányad (export árbevétel / értékesítés nettó ár.)	0,00	0,00	0,00%

A vállalkozás adózott eredményét 8.771 e Ft-ot eredménytartalék terhére átvezetik.
A kft. átlagos statisztikai állományi létszáma 1 fő volt, részére 6.174 e Ft munkabér került kifizetésre. Személyi jellegű ráfordításként a kiküldetést és a cafetériát számolta el 296e Ft értékben.

A vállalkozás tisztségviselői díjazásban nem részesültek a beszámolás évében.

Az ellenőrzések jelentős hibát nem tártak fel az elmúlt évek beszámolójával kapcsolatban.

Gyál, 2021. február 28.

Ügyvezető

Gy.T.H. Gyál és Térsége
Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
2360 Gyál Körösi út 112-114.
Adószám: 24313540-2-13
Cégjegyzékszám: 13-09-163588
1.

KIVONAT

GY.T.H. Gyál és Térsége Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága 2021. Április 15-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A FB a GY.T.H. mérleg beszámolójának értékeléséről a határozatát a FB ügyrendjének V./3 szakasza szerint a tagok személyes jelenléte nélkül hozta meg a FB elnökének döntése alapján.

GY.T.H. Gyál és Térsége Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága 3-0 arányban egyhangú szavazattal a következő határozatot hozta.

3/2021 (IV. 15) sz. határozat

GY.T.H. Gyál és Térsége Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága megtárgyalta a GY.T.H. Gyál és Térsége Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. 2020 éves eredmény kimutatását, melyet 8 771 eFt mérleg szerinti eredménnyel és 74 628 eFt mérleg főösszeggel javasol Gyál Város Önkormányzat Képviselő Testületének elfogadásra.

Gyál, 2021. Április 19.

Sárközi András
a Bizottság elnöke

Tárgy: Javaslat Gyáli-Városgazda Kft. 2020. évi beszámolójának elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 4.§ (1) bekezdése szerint a Gyáli-Városgazda Kft. a működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek zárását követően, a számviteli törvényben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót köteles készíteni.

Ezen törvényi kötelezettségnek eleget téve a számviteli törvényben foglaltaknak és az általános számviteli elveknek megfelelően elkészült a Kft. 2020. évi egyszerűsített beszámolója. A beszámoló (mellékletekkel együtt) az előterjesztéshez csatolva.

A beszámoló jóváhagyása a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk) 3:109. § (2) bekezdése értelmében a társaság a legfőbb szerv az alapító, vagyis a Képviselő-testület hatáskörébe tartozik.

A Ptk 3:183. § (1) és (2) bekezdése szerint, ha a társaság veszteséges, az alapítónak pótbefizetési kötelezettsége keletkezik. Ezen törvényi kötelezettségnek eleget téve 40.758 e Ft tőke visszapótlási kötelezettsége keletkezik Önkormányzatunknak a Gyáli-Városgazda Kft részére.

Az Önkormányzat 2020. évi beszámolója elkészült, amely szerint a kötelezettséggel terhelt maradványon felül szabad maradványa is keletkezett, amelynek terhére a tőke visszapótlás összegének forrását biztosítani tudja, a Kft. pedig ebből az összegből törleszteni tudja a 45/2021.(II.25.) sz. polgármesteri határozatban biztosított 25.269 ezer Ft tagi kölcsönt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Gyáli-Városgazda Kft. 2020. évi mérlegbeszámolóját megvitatni és a határozati javaslatban foglaltakat elfogadni szíveskedjenek.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva úgy dönt, hogy:

- a) a Gyáli-Városgazda Kft. 2020. évi beszámolóját -40 758 e Ft adózott eredménnyel és 26 492 e Ft mérlegfőösszeggel jóváhagyja és elfogadja,
- b) 40 758 e Ft-ot tőkevisszapótlás jogcímen átutal az Önkormányzat 2020. évi szabad maradványa terhére a Gyáli-Városgazda Kft. részére, legkésőbb 2021. május 31-ig.

Határidő: 2021. május 31.

Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Az előterjesztést készítette: Lendvai György ügyvezető igazgató

G y á l, 2020. április 13.

Gyáli-Városgazda Kft.

2360 Gyál, Ady Endre u. 22.

Adószám: 24184409-2-13

Cégjegyzékszám: 13-09-160450

Bsz.: 11600006-00000000-60905169

Lendvai György
ügyvezető igazgató

Az előterjesztés a költségvetési rendelettel összhangban van.

Diera Éva

Pénzügyi és Adó Iroda vezetője

2	4	1	8	4	4	0	9	8	1	1	0	1	1	3	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Statistikai számjel

1	3	-	0	9	-	1	6	0	4	5	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Cégjegyzék száma

Gyáli-Városgazda Kft.

a vállalkozás megnevezése

2360 Gyál, Ady Endre u. 22.

a vállalkozás címe, telefonszáma

2020. év.

Egyszerűsített éves beszámoló

" A közzétett adatok könyvvizsgálattal nincsenek alátámasztva. "

Keltezés: Gyál, 2021. január 31.

_____
a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Statisztikai számjel: 24184409-8110-113-13
Cégjegyzék szám: 13-09-160450

Gyáli-Városgazda Kft.

Egyszerűsített éves beszámoló "A" MÉRLEGE

Eszközök(aktívák)

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	A. Befektetett eszközök (2+3+4 sor)	8 283	0	8 283
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	0	0	0
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	8 283	0	8 283
4.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	0	0	0
5.	B. Forgóeszközök (6-9 sorok)	5 918	0	17 039
6.	I. KÉSZLETEK	0	0	0
7.	II. KÖVETELÉSEK	1 487	0	10 667
8.	III. ÉRTÉKPAPIROK	0	0	0
9.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	4 431	0	6 372
10.	C. Aktív időbeli elhatárolások	1 055	0	1 170
11.	ESZKÖZÖK (AKTIVÁK) ÖSSZESEN (1+5+10 sor)	15 256	0	26 492

Források (passzívák)

12.	D. Saját tőke (13+15+16+17+18+19+20 sor)	-3 781	0	-30 662
13.	I. JEGYZETT TŐKE	10 000	0	10 000
14.	Ebből: visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken	0	0	0
15.	II. JEGYZETT DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)	0	0	0
16.	III. TŐKETARTALÉK	0	0	0
17.	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	96	0	-13 781
18.	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	0	0	13 877
19.	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0	0
20.	VII. ADÓZOTT EREDMÉNY	-13 877	0	-40 758
21.	E. Céltartalékok	0	0	0
22.	F. Kötelezettségek (23-25 sorok)	17 309	0	55 281
23.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
24.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
25.	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	17 309	0	55 281
26.	G. Passzív időbeli elhatárolások	1 728	0	1 873
27.	FORRÁSOK (PASSZIVÁK) ÖSSZESEN (12+21+22+26 sor)	15 256	0	26 492

Gyál, 2021. január 31.

_____
a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Statisztikai számjel: 24184409-8110-113-13
Cégjegyzék szám: 13-09-160450

Gyáli-Városgazda Kft.

Egyszerűsített éves beszámoló
EREDMÉNYKIMUTATÁSA
(összköltség eljárással)

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
I.	Értékesítés nettó árbevétele	1 841	0	27 999
II.	Aktívált saját teljesítmények értéke	0	0	0
III.	Egyéb bevételek	6	0	882
IV.	Anyagjellegű ráfordítások	8 180	0	52 458
V.	Személyi jellegű ráfordítások	7 412	0	16 238
VI.	Értékcsökkenési leírás	92	0	832
VII.	Egyéb ráfordítások	35	0	33
A.	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I+II+III-IV-V-VI-VII)	-13 872	0	-40 680
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	0	0	2
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	2	0	0
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)	-2	0	2
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±C±D)	-13 874	0	-40 678
X.	Adófizetési kötelezettség	3	0	80
D.	ADÓZOTT EREDMÉNY (±E-XII)	-13 877	0	-40 758

Gyál, 2021. január 31.

_____
a vállalkozás vezetője
(képviselője)

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET

A Gyáli-Városgazda Kft. 2020. évi
Egyszerűsített éves beszámolójához

ÁLTALÁNOS RÉSZ

A társaságot 2012.12.18.-án jegyezte be a Pest Megyei Cégbíróság 13-09-160450 cégjegyzék számon.

Székhelye a mérlegkészítés napján: 2360 Gyál, Ady Endre u. 22.

A társaság fő tevékenysége: Építményüzemeltetés

Gyál Város Önkormányzata 100%-ban tulajdonos.

A 2001. január 01-től hatályos Számviteli törvény - a továbbiakban SzT. - előírásainak megfelelően a vállalkozás számviteli politikáját az alábbiakban szabályozza:

Beszámoló készítés módja, fajtája, időpontja

A vállalkozás egyszerűsített éves beszámolót készít. A 2000. Évi C. törvény 1. számú mellékletében szabályozott mérleg séma „A” változatát, illetve a 2. sz. mellékletben szabályozott eredmény kimutatás séma „A” változatát választja. A kiegészítő mellékletét a SzT 96 §. (4). Bekezdés szerint készíti el.

A vállalkozás beszámolóját 1000 forintra kerekítve készíti el.

Az üzleti év a beszámolás évének január 01 –től december 31 –ig tart.

A mérlegkészítés napja az üzleti év mérleg fordulónapját követő január 31 –e.

A vállalkozás könyvvizsgálatra nem kötelezett.

A beszámolót regisztrált mérlegképes könyvelő /Rürich László, 2360 Gyál, Ady E. u. 15. r.sz: 185458/ állította össze.

A mérlegben szereplő eszközök és források értékelése

A befektetett eszközöket, a forgóeszközöket értékcsökkenéssel illetve értékvesztéssel korrigált bekerülési értéken kell értékelni.

A vállalkozás az értékhelyesbítés intézményével csupán a könyvvizsgáló előzetes jóváhagyása esetében él. Ez esetben az értékhelyesbítés összegét egyedi eszközönként tartja nyilván, az alkalmazott elveket és módszert a kiegészítő mellékletben rögzíti. Visszaírást a vállalkozás nem alkalmaz.

A valutapénztárba bekerülő valutát, a devizaszámlára kerülő devizát, a külföldi pénznemre szóló követelést illetve kötelezettséget a teljesítés napjára közzétett MNB által közzé tett devizaárfolyamon átszámított forintértéken veszi nyilvántartásba.

Az üzleti év fordulónapján végrehajtott értékeléskor amennyiben az árfolyam veszteség meghaladja az árfolyamnyereségként elszámolt összeget a tárgy év eredményt csökkentő tételeként kell elszámolni, amennyiben az árfolyamnyereség a több, a tárgyévi eredményt növelő tételként számolja el.

Rövidlejáratú értékpapírokat – a vételár részét képező kamattal, opciós díjjal csökkentett – beszerzési értéken értékeli.

A tulajdoni részesedést megtestesítő értékpapírokat csoportosan tartja nyilván, és FIFO módszerrel értékeli.

A vállalkozás készleteiről évközben, mennyiségben és értékben nyilvántartást nem vezet. A megvásárolt készleteket a vásárlás időpontjában anyagköltségként, illetve eladott árúk beszerzési értékeként számolja el. Az év végi készletek értékét fordulónapi leltározással állapítja meg.

A vásárolt készleteket beszerzési áron veszi nyilvántartásba és FIFO módszerrel értékeli.

A saját termelési készleteket és a befejezetlen építési-szerelési utókalkulációval megalapozott közvetlen önköltségen értékeli.

A követeléseket, kapott váltót elfogadott, elismert – értékvesztéssel csökkentett – értéken értékeli.

Követelések között a behajthatatlan követeléseket a vállalkozás nem szerepeltet.

A vállalkozás azokat a követeléseket melyeknél a behajtás költsége meghaladja a követelés összegét, külön eljárás nélkül behajthatatlannak minősíti.

A téves kiegyenlítésből fennmaradó 1.000.- Ft alatti követeléseket a vállalkozás hitelezési veszteségként leírja.

A saját tőkét, kötelezettségeket könyvszerinti értéken mutatja ki.

A váltó tartozások között a kamatait aktív időbeli elhatárolásként veszi állományba.

Immateriális javak, tárgyi eszközök, értékcsökkenés

A vállalkozás immateriális javairól, tárgyi eszközeiről egyedi nyilvántartást vezet eszközönként. Az 200.000.- forint egyedi bekerülési érték alatti eszközöket évente csoportos nyilvántartásba vezeti be.

A vállalkozás – a jelentős maradványérték levonása után fennmaradó – bekerülési értéket a hasznos időtartam alatt egyenletesen / lineárisan / számolja tervszerinti értékcsökkenésként.

A terv szerinti értékcsökkenést az aktiválás napjától a „0” –ra történő leírás napjáig számolja el. A „0” –n túli, illetve a maradványérték leírása nem lehetséges.

A tárgyi eszközök maradványértékét a vállalkozás az eszköz bekerülési értéke 10 % -ában határozza meg, kivéve a gépkocsikat, ahol a bekerülési érték 20 % -a.

Nem jelentős a maradvány érték, ha az nem haladja meg a 200.000.- forintot. A gépkocsik esetében minden maradvány értéket jelentősnek minősít.

Az 200.000.- forint egyedi bekerülési értéket meg nem haladó eszközöket a vállalkozás üzembe helyezéssel egy időben terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolja.

Szellemi termékek közül a 200.000.- Ft bekerülési értéket meg nem haladó, valamint az egy éven belül felhasználható szoftvereket, vagyoni értékű jogokat üzembe helyezésükkel egy időben, egy összegben írja le.

A hasznos élettartamot eszközcsoportonként az alábbiak szerint határozza meg:

-	Immateriális javak / szellemi termékeket kivéve /	5 év
-	szellemi termékek (vagyoni értékű jogok)	3 év
-	épületek saját üzemeltetésben	50 év
-	épületek bérben	20 év
-	gépek berendezések	7 év
-	gépek berendezések 200.000.- Ft bekerülési érték alatt	2 év
-	számítástechnikai, automatizálási berendezések	2 év
-	építőipari, mező- erdőgazdasági munkagépek	3.33 év
-	gépek, járművek bérletben	3.33 év
-	járművek	5 év

Terven felüli értékcsökkenést a vállalkozás abban az évben számol el, amikor a mérleg forduló napján az eszköz piaci értéke a számított maradványértéket meghaladó mértékben (10%) alacsonyabb a piaci értéknél.

Az értékcsökkenést negyedévente, illetve az állományból történő kivezetéskor de legkésőbb az év utolsó napján számolja el.

Értékvesztés elszámolása

Befektetett pénzügyi eszközök esetében értékvesztést számol el, ha a könyv szerinti érték egy évet meghaladóan jelentősen meghaladja a piaci értéket.

Nem jelentős az értékkülönbözlet, ha az nem haladja meg a bekerülési érték 5 % -át.

A vásárolt készleteknél értékvesztést kell elszámolni, ha a könyv szerinti érték jelentősen meghaladja az utolsó hat havi piaci értéket.

Nem jelentős az értékkülönbözlet, ha az nem haladja meg a nyilvántartási érték 5 %-át.

Saját termelésű készletek, befejezetlen építőipari szolgáltatások esetében értékvesztést kell elszámolni, ha nyilvántartási érték jelentősen meghaladja a mérleg készítésekor piaci értéket, illetve a költségvetésben szereplő vonatkozó tételek vállalási árát.

Specifikus rész

A vállalkozás sem az immateriális javak, sem a tárgyi eszközök esetében értékhelyesbítést a beszámolás évében nem számolt el.

Kutatás, kísérleti fejlesztés költségét nem aktivált, környezet védő eszközökkel nem rendelkezik.

Befektetett pénzügyi eszközt nem tart nyilván a beszámolás évében.

Veszélyes hulladékot környezetre káros anyagot nem tárol

Devizában jelentkező követeléseit MNB árfolyamon értékeli, az árfolyam különbségeket keletkezésükkor elszámolja.

Hátrasorolt eszközökkel nem rendelkezik.

A mérleg fordulónapját megelőzően saját üzletrész nem vásárolt vissza.

A vállalkozás bejegyzésétől kezdődően a jegyzett tőkéje 2014.01.09-én 3.000.000.- forintra emelkedett. 2019.05.30-ával 10.000.000.- forintra emelkedett.

A társaság lekötött tartalékot képezett a 2019-es év veszteségével megegyező összegben, melyet át is utalt 13.877 e ft értékben, céltartalékot nem képezett.

Öt évnél hosszabb lejáratú kötelezettsége nincs.

Kötvény-, váltókibocsátásból származó kötelezettséget nem vállalt.

Mérlegen kívüli kötelezettséget nem vállalt.

Passzív időbeli elhatárolásként a mérlegforduló nap után számlázott, tárgyévét érintő költségeit szerepelteti.

Támogatási program keretében támogatás nem kapott.

A beszámolás évében rendkívüli tételeket nem számolt el.

A vállalkozás a vállalat értékelését az alábbi táblázatban mutatja be.

Vagyoni helyzet mutatói	Előző év	Tárgyév	Előző év %
forgóeszközök aránya (forgóeszköz / összes eszköz)	38,79	64,32	165,80%
Saját tőke aránya (saját tőke / összes forrás)	-24,78	-115,74	467,00%
Tőkeigényességi mutató (befektetett eszközök / összes eszköz)	54,29	31,27	57,59%
Eladósodottság (összes kötelezettség / összes forrás)	113,46	208,67	183,92%
Tőkefeszültségi mutató (összes kötelezettség / saját tőke)	-457,79	-180,29	39,38%
Tárgyi eszközök leírasi mutatója (TE tárgyévi écs / TE bruttó értéke)	1,10	9,04	0,00%

Pénzügyi helyzet mutatói	Előző év	Tárgyév	Előző év %
Likviditási mutató (forgóeszközök / kötelezettségek)	34,19	30,82	90,15%
Likviditási gyorsráta (pénzeszk.+köv.+értékp. / RL. Kötelezett.)	34,19	30,82	90,15%
Nettó eladósodottság (kötelezett.-követelések / saját tőke)	-418,46	-145,50	34,77%
Hitel fedezettségi mutató (követelések / RL. Kötelezettségek)	8,59	19,30	224,61%
Vevő-Szállítóállomány aránya (követelések / kötelezettségek)	8,59	19,30	224,61%

Jövedelmezőségi mutatók	Előző év	Tárgyév	Előző év %
Árbevétel-arányos nyereség (adózás előtti eredmény / Érték.nettó árbev.)	0,00	-145,28	0,00%
Sajáttőke-arányos nyereség (adózás előtti eredmény / saját tőke)	366,94	132,67	36,15%
Eszköz arányos nyereség (adózás előtti eredmény / összes eszköz)	-90,94	-153,55	168,84%
Bruttó termelési érték (ért.nettó árbev.+Egyéb bevétel+AST)	1847	28881	0,00%
Hozzáadott érték (bruttó termelési érték - anyagjellegű ráf.)	-6333	-23577	372,29%
Export hányad (export árbevétel / értékesítés nettó árbev.)	0,00	0,00	0,00%

A vállalkozás adózott eredményét -40.758 e Ft-ot eredménytartalékba helyezi.

A Kft a beszámolás évében 2 főt foglalkoztatott, bérköltsége 14.175e ft volt, személyi jellegű kifizetésként 184e ft-ot mutatott ki az üzemorvosnak fizetett díjat és a Cafetériára fizetett összegeket.

A vállalkozás tisztségviselői díjazásban nem részesültek a beszámolás évében.

Az ellenőrzések jelentős hibát nem tártak fel az elmúlt év beszámolójával kapcsolatban.

Gyál, 2021. január 31

Ügyvezető

KIVONAT

Gyáli-Városgazda Kft. Felügyelő Bizottsága 2020. Április 13-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A FB a Gyáli-Városgazda Kft. mérleg, eredménykimutatás és kiegészítő melléklet beszámolójának értékeléséről a határozatát a FB ügyrendjének V./3 szakasza szerint a tagok személyes jelenléte nélkül hozta meg a FB elnökének döntése alapján.

Gyáli-Városgazda Kft. Felügyelő Bizottsága 3-0 arányban egyhangú szavazattal a következő határozatot hozta.

2/2021 sz. határozat

Gyáli-Városgazda Kft. Felügyelő Bizottsága megtárgyalta a **Gyáli-Városgazda Kft.** 2020 éves eredmény kimutatását, melyet -40 758 eFt adózott eredménnyel és 26 492 eFt mérleg főösszeggel javasol Gyál Város Önkormányzat Képviselő Testületének elfogadásra.

Gyál, 2021. Április 19.

Sárközi András
a Bizottság elnöke

Tárgy: Javaslat Gyál Város Szabályozási tervének módosítására: (a Gyál 2215/40, 2215/52 és a 2215/53 hrsz.-ú területek övezetének módosítására vonatkozóan (11.számú módosítás)

A partnerségi egyeztetési szakasz lezárása

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Polgármestere a **113/2020.(XI.26.) sz. POLGÁRMESTERI HATÁROZATÁBAN** döntött arról, hogy

1. Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálja és módosítja a Gyál 2215/40 hrsz.-ú ingatlanra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 2215/40 hrsz.-ú területre vonatkozóan
  - az építési paraméterek kialakítása a 2215/40 hrsz.-ú területre vonatkozóan a Gksz-12 építési övezet paraméterei szerint
2. a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján – **állami főépítési eljárás keretében** folytatja le;
3. a *környezet védelmének általános szabályiról* szóló 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti **környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartja szükségesnek;**
4. állami főépítési eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapít meg;
5. a tervezési munka elkészítésére háromoldalú szerződést köt a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és az Agroplast Műanyagipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. -vel, mint költségviselővel.

Gyál Város Polgármestere a **127/2020.(XI.26.) sz. POLGÁRMESTERI HATÁROZATÁBAN** döntött arról, hogy

1. Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálja és módosítja a Gyál 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területre vonatkozóan
  - az építési paraméterek kialakítása a 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területre vonatkozóan a Gksz-12 építési övezet paraméterei szerint
2. a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján – **állami főépítési eljárás keretében** folytatja le;
3. a *környezet védelmének általános szabályiról* szóló 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti **környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartja szükségesnek;**
4. állami főépítési eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapít meg;
5. a tervezési munka elkészítésére háromoldalú szerződést köt a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és az Idomok Kereskedelmi Kft.-vel, mint költségviselővel.

A két tervezési munka – mivel a területek egymás mellett vannak - összevonásra került. A tervezés során az érintett tulajdonosokkal is egyeztetve, a módosítási igények vizsgálatát és a változtatási koncepció felállítását követően elkészült GYÁL VÁROS SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA (a Gyál 2215/40, 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területek övezetének módosítása) munkaközi partnerségi egyeztetési dokumentációja.

Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének a településfejlesztési, településrendezési és településképi eszközök készítésével, módosításával összefüggő **partnerségi egyeztetés** szabályairól szóló 10/2017.(IV.28.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint a tervanyag egyeztetése a település hivatalos honlapján, a Polgármesteri Hivatal épületében lévő hirdetőtáblán és a Gyáli Mi Újság 2021. februári számában megjelenő felhívás közzétételével megtörtént.

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 165. § (2) bekezdés b) pontja alapján a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletről eltérően a helyi önkormányzat a partnerségi egyeztetés személyes megjelenést előíró szabályaitól eltérően a tájékoztatást, a véleménynyilvánítást és az egyeztetést elektronikus úton is lefolytathatja.

Fentiek figyelembevételével a közzétett felhívás és tájékoztatás alapján a partnerek, vagy a lakosság - a felhívásban meghatározott 2021. február 26. napja 9.00 óra határidőig - írásos javaslatot tehetnek, véleményt nyilváníthatnak.

A tervdokumentációval kapcsolatosan a meghatározott határidőig vélemény nem érkezett, valamint a továbbiakban **írásos javaslatot, véleményt partnerek egyike sem adott a tervről.**

A fentiek alapján a településrendezési eszközök módosításának véleményezési szakasza a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 29/A. §-a és az előzőekben hivatkozott önkormányzati rendelet alapján lezárható, és az állami főépítész részére végső szakmai véleményezésre megküldhető.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy szíveskedjenek az előterjesztést és mellékleteit tanulmányozni és döntésüket meghozni!

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestereként a Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021.(I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédeletről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva az alábbi határozatot hozom:

1. egyetértek a – **GYÁL VÁROS SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA (a Gyál 2215/40, 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területek övezetének módosítása)** - PARTNERSÉGI EGYEZTETÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓJABAN foglaltakkal;
2. a partnerségi egyeztetést a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet 29/A. §.-ában és a településfejlesztési, településrendezési és településképi eszközök készítésével, módosításával összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 10/2017.(IV.28.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint lefolytattam és lezárom. A tervezett gazdaságfejlesztő beruházás megvalósítására és a településrendezési eszköz módosítására vonatkozó igények támogathatók, azok ellen kifogás nem érkezett;
3. a végső szakmai véleményezési szakasz lefolytatását az állami főépítésznél kezdeményezem.

Határidő: 2021. május 15. (a véleményezési anyag megküldésére)

Felelős: Polgármester

Előterjesztést véleményezte: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést készítette: Kiss István főépítési irodavezető

Gyál, 2021. április 6.

Pápai Mihály
polgármester

Mellékletek:

1. GYÁL VÁROS SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA (a Gyál 2215/40, 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területek övezetének módosítása)
Alátámasztó és szabályozási tervi módosítási javaslat PARTNERSÉGI EGYEZTETÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ
2. SZT-12/M5 szelvény
3. SZT-12/M5 szelvény tervezet
4. 113/2020.(XI.26.) sz. Polgármesteri határozat
5. 127/2020.(XI.26.) sz. Polgármesteri határozat

Gyál Város Önkormányzata

GYÁL VÁROS

SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA

(a Gyál 2215/40, 2215/52 és 2215/53 hrsz-ú területek övezetének módosítása)

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT ÉS SZABÁLYOZÁSI TERVI MÓDOSÍTÁSI JAVASLAT

PARTNERSÉGI EGYEZTETÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ
(állami főépítész eljárás)

Pest megyei Terület-, Település-, Környezet
Tervező és Tanácsadó Kft.
1085. Budapest, Kőfaragó u. 9. 4.em.
Tel: 267 05 08, 267 70 78
E-mail: pestterv@pestterv.hu
www.pestterv.hu

2021. január hó

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ELJÁRÁS	3
ELŐZMÉNYEK-INDOKLÁS	4
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVELŐZMÉNYEK	4
A SZABÁLYOZÁSI TERV MÓDOSÍTÁSÁNAK CÉLJA-TERVEZÉSI FELADAT	5
HATÁLYOS HÉSZVONATKOZÓ ELŐÍRÁSAI	6
A MÓDOSÍTÁSSAL ÉRINTETT TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZ ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT	8
1. számú melléklet: FŐÉPÍTÉSZI FELJEGYZÉS	15
2 SZÁMÚ MELLÉKLET: Önk. határozat a településrendezési eszköz módosításáról	16
3 SZÁMÚ MELLÉKLET: rendelet-tervezet és melléklete.....	18

**Gyál Város szabályozási tervének részleges módosítása
állami főépítési eljárásban való részleges módosítása
a 2215/40, 2215/52 és 2215/53 hrsz. terület szabályozására vonatkozóan.**

Megrendelő: Gyál Város Önkormányzat
(2360 Gyál, Kőrösi út 112-114.)

Költségviselő:
Agroplast Műanyagipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
(2360 Gyál, Kőrösi út 190.)
Idomok Kft
(1147. Bp. Csömöri út 108.)

Tervező: Pest Megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft

(1085 Budapest, VIII. Kőfaragó u. 9.; Telefon: 267-0508, 267-7078
Honlap: <http://www.pestterv.hu>; E-mail: pestterv@pestterv.hu)

ALÁÍRÓLAP

Településrendezés: Makkai Krisztina

TT/01-4921

Makkai Krisztina

Ügyvezető
igazgató: Schuchmann
Péter

TR1-01-5068

Schuchmann Péter

BEVEZETÉS

Gyál Város helyi építési szabályzatának módosításával kapcsolatos előzetes Önkormányzati intézkedések:

Gyál Város Önkormányzat Polgármestere a 113/2020. (XI. 26.) és a 127/2020.(XI.26.) sz. Polgármesteri határozatával döntött Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítása tárgyában. (2. számú melléklet).

Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020.(XI.3.) számú Kormányrendelettel (a továbbiakban: Korm.rendelet) elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva önkormányzat képviselő-testületének feladat és hatáskörét a polgármester gyakorolja.

A KT. hatáskörében eljárva a Polgármester *-összesen mintegy 1,26 ha területére vonatkozóan a tervezett beruházások érdekében-* támogatja a szabályozási terv módosítását. Döntését a 314/2012. (XI.8.) Korm. rend. 32. § (6a) bek. c) pontja alapján hozta meg. (lásd: 2.melléklet)

A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ELJÁRÁS

A hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a településrendezési eszközök módosítását a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban Településrendezési kódex) alapján - állami főépítési eljárás keretében folytatom le.

A Településrendezési kódex 42/A.§ szerint a településrendezési eszköz egyeztetése állami főépítési eljárás keretében történhet, amennyiben a településrendezési eszköz módosítása elsősorban az övezethatár módosítására irányul:

„32.§(6a) * A településrendezési eszköz egyeztetése állami főépítési eljárás szerint történik, amennyiben a településrendezési eszköz módosítása

c) helyi építési szabályzatban meghatározott szabályozási elem pontosítása érdekében történik, az alábbi esetekben:

ca) szabályozási vonal kialakult állapotnak megfelelő módosítása, vagy szabályozási vonal vonalvezetésének módosítása, amely következtében a szabályozási szélesség nem csökken, vagy a már meglévő közterület szabályozási szélességének csökkentése 10%-nál kisebb mértékű és a megmaradó szabályozási szélesség legalább 12 méter, amely a településszerkezeti terv módosítását nem teszi szükségessé,

cb) övezet, építési övezet határának a módosítása, amely a településszerkezeti terv módosítását nem teszi szükségessé, vagy

cc) építési hely, építési határvonal vagy építési vonal módosítása;”

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletet [a továbbiakban: 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet] 546/2020. (XII. 2.) Korm. rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A Korm. rendelet 29/A. § (5) pontja, valamint a veszélyhelyzet ideje alatt egyes településfejlesztési, településrendezési, településképi, építésügyi és örökségvédelmi, valamint közigazgatási hatósági eljárási szabályok eltérő alkalmazásáról szóló 546/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet 2. § (1) bek. b) pont alapján a TRE-módosítás munkaközi egyeztetési tervdokumentációjának partnerségi egyeztetése, elektronikus úton is történhet.

ELŐZMÉNYEK-INDOKLÁS

Kérelmezők (Agroplast Műanyagipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (2360 Gyál, Kőrösi út 190.) és az

Idomok Kft (1147. Bp. Csömöri út 108.) kérelmére Gyál Város 113/2020. (XI. 26.) és a 127/2020.(XI.26.) sz. Polgármesteri határozatával döntött Gyál Szabályozási tervének (továbbiakban: SZT) módosításáról, hogy azt összehangolja a területeken tervezett projektek építési szándékaival. A módosítási területek jelen módosítással érintett területekkel szomszédos ingatlanokon tervezett beruházások bővítési területeként értelmezhetők. Ezen fejlesztői beruházások megvalósítása telekegyesítés után azonos építési övezetbe tartozó területen lehetségesek. Tehát a módosítással a tervezett fejlesztések azonos építési övezetbe sorolása után megvalósíthatóvá válnak.

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVELŐZMÉNYEK

A településen jelenleg a következő településrendezési eszközök vannak hatályban:

- 189/2014.(XI.27.) határozat Gyál Város településfejlesztési koncepciójáról
- 190/2014.(XI.27.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M₁)
178/2015.(VII.16.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M₁jav) -egységes szerkezetben
130/2018.(VI.28.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M₂) -egységes szerkezetben
37/2020.(II.27.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M₄) -egységes szerkezetben
125/2019.(VI.27.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M₄) -egységes szerkezetben
- 17/2014.(XII.01.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatáról (HÉSZ)
16/2015. (VII.16.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatáról 17/2014.(XII.01.) önk. rendelet módosításáról
2/2017.(I.30) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról.
18/2018.(VI.29.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról.
4/2019. (II.01.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról
9/2019. (V.31.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról
11/2019. (VI.28.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról
7/2020.(II.28.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról
5/2020.(V.29.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról

A HÉSZ rajzi módosuló mellékletei:

Rajzjel	Rajz megnevezése	Méretarány
SZT	Szabályozási terv; szelvényszám: 17 – 18. (2 db A3)	M= 1:4.000

A SZABÁLYOZÁSI TERV MÓDOSÍTÁSÁNAK CÉLJA-TERVEZÉSI FELADAT

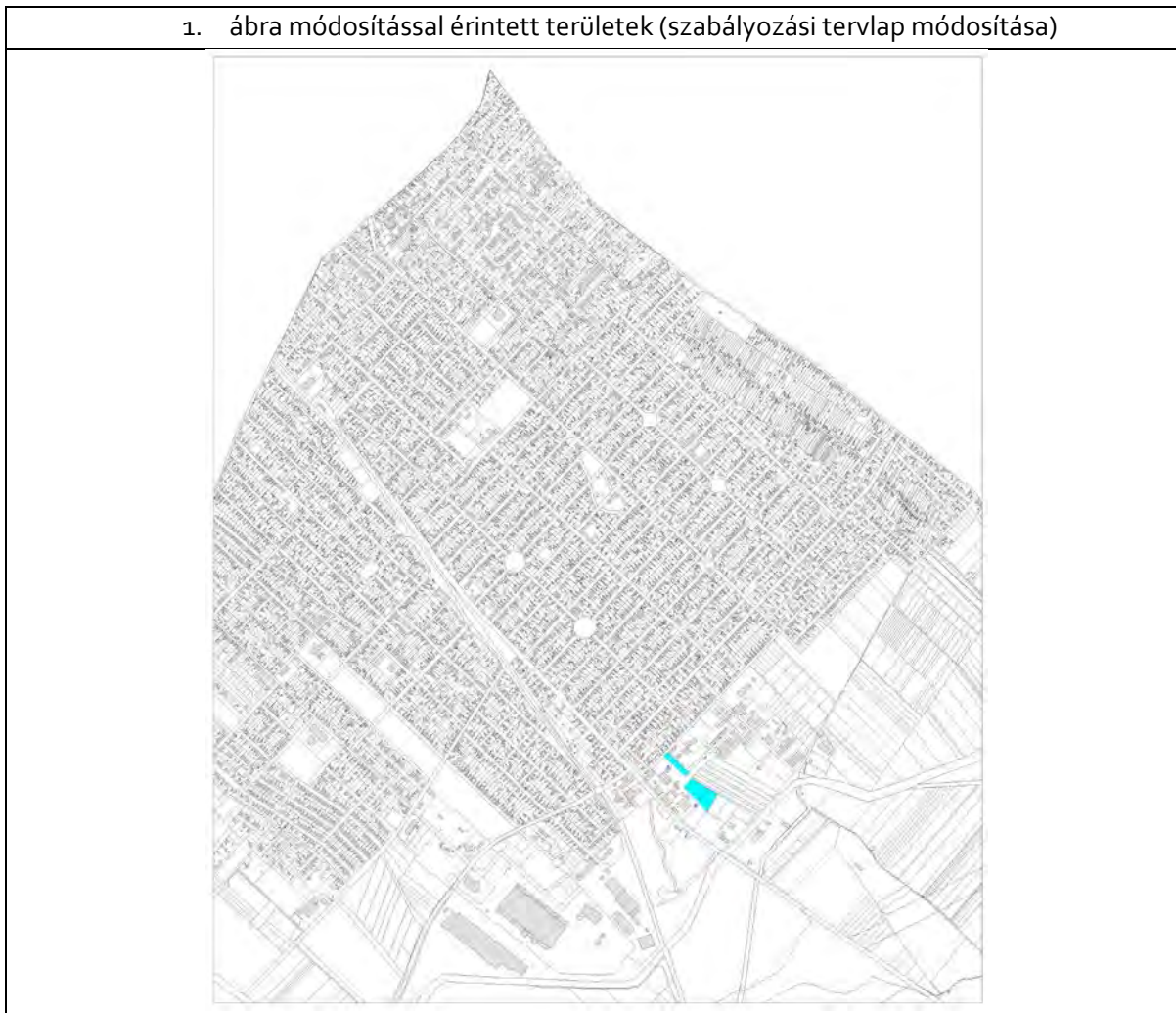
Az Állami főépítészeti eljárás keretében elvégzendő módosítási feladatok, melyekre a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 32.§ 6, c) pontja cb) alpontja lehetőséget biztosít:

- a) a 2215/40 hrsz telek építési övezet határának a módosítása Gksz-2 övezetről Gksz-12 övezetre. Ezzel összefüggésben a 2215/27 hrsz-ú telek DNY-i határán húzódó övezethatár törlésre kerül, ezzel a 2215/27 hrsz-ú telek mintegy 180 m²-es területrésze, *-melyet szabályozási vonal választ el a telektesttől-* szintén Gksz-12 övezetbe kerül.
- b) a 2215/52 és 2215/53 hrsz telek építési övezet határának a módosítása Gksz-13 övezetről Gksz-12 övezetre

Jelen állami főépítészeti eljárásban a módosítási területre vonatkozóan a HÉSZ szöveges módosítása nem szükséges. A módosítás keretében a 2215/40, 2215/52 és 2215/53 hrsz-ú területek övezeti besorolása változik, vagyis a szabályozási tervi mellékleten történik módosítás.

A tervterület lehatárolását, a Városon belüli elhelyezkedését az 1 ábra (áttekintő térkép) mutatja be. Az egyes részterületi változásokat az SZT módosítások esetén is 1:4.000 léptékben dokumentáljuk az egyeztetés és jóváhagyás időszakában a részterületre vonatkozóan A3-as szelvényen.

1. ábra módosítással érintett területek (szabályozási tervlap módosítása)

Településtervi módosítás a település egyéb területeit nem érinti, a fent leírt SZT módosítással érintett területén kívüli településrészekre a jelenleg érvényes szabályozási terv hatályos.

HATÁLYOS HÉSZVONATKOZÓ ELŐÍRÁSAI

50.§

(1) A **Gksz-2** jelű építési övezet előírásai

a.) Beépítési mód	szabadonálló
b.) Az építési telek legkisebb területe (m ²)	4000
c.) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb beépítettség (%)	45
d.) A beépítésnél alkalmazható terepszint alatti legnagyobb beépítettség (%):	45
e.) A terepszint alatti beépítettség helye	építési helyen belül
f.) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m)	10,0
g.) A beépítésnél alkalmazható legkisebb zöldfelületi arány (%)	20
h.) Szintterületi mutató	0,6
i.) beépítésnél alkalmazható legkisebb oldalkert (m):	5,0
j.) beépítésnél alkalmazható legkisebb hátsóker (m):	6,0
k.) beépítésnél alkalmazható legkisebb előker (m):	5,0
l.) A Közműellátás mértéke:	teljes

61§

(1) A **Gksz-12** jelű építési övezet előírásai:

a.) Beépítési mód	szabadonálló
b.) Az építési telek legkisebb területe (m ²)	3000
c.) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb beépítettség (%)	50
d.) A beépítésnél alkalmazható terepszint alatti legnagyobb beépítettség (%):	50
e.) A terepszint alatti beépítettség helye	építési helyen belül
f.) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m)	10,0
g.) A beépítésnél alkalmazható legkisebb zöldfelületi arány (%)	25
h.) beépítésnél alkalmazható legkisebb oldalkert (m):	5,0
i.) beépítésnél alkalmazható legkisebb hátsóker (m):	10,0
j.) beépítésnél alkalmazható legkisebb előker (m):	5,0
k.) A Közműellátás mértéke:	teljes

62§

(1) A **Gksz-13** jelű építési övezet előírásai:

a.) Beépítési mód	szabadonálló
b.) Az építési telek legkisebb területe (m ²)	2500
c.) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb beépítettség (%)	45
d.) A beépítésnél alkalmazható terepszint alatti legnagyobb beépítettség (%):	45
e.) A terepszint alatti beépítettség helye	építési helyen belül
f.) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m)	6,0
g.) A beépítésnél alkalmazható legkisebb zöldfelületi arány (%)	25
h.) beépítésnél alkalmazható legkisebb oldalkert (m):	5,0
i.) beépítésnél alkalmazható legkisebb hátsóker (m):	6,0
j.) beépítésnél alkalmazható legkisebb előker (m):	5,0
k.) A Közműellátás mértéke:	teljes

A MÓDOSÍTÁSSAL ÉRINTETT TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZ ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

A szabályozási terv rajzi módosítása csak az övezethatár módosítására szorítkozik, érdemi változtatásokat nem tartalmaz.

- A Gksz-12 övezeti határának pontosítás a tulajdoni viszonyokhoz igazodóan a telekegyesítések megvalósítása érdekében a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 32.§ (6a), c) pontja cb) alpontjának megfelelően.

1. A 2215/40 hrsz telek építési övezet határának a módosítása, mely során a terület Gksz-2 övezetből Gksz-12 övezetbe kerül.

A vállalkozás üvegszálás poliészterfeldolgozással, műanyaggyártással foglalkozik. A műanyaggyártás területén szerzett tapasztalataikat a mezőgazdaság és az ipar számos területén hasznosítják.

A módosítással érintett 2215/40 hrsz-ú területén egy fémforgácsoló üzem kialakítása tervezett. A telek tulajdonosa a szomszédos 2215/51 hrsz telephelyen működő Agroplast Műanyagipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Az övezethatár korrekcióra vonatkozó módosítási igény belterületen, az Agroplast Műanyagipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft 1 db telkét érintően merült fel. Az Önkormányzat a módosítási igényt támogatta, mivel a két telek két különböző építési övezetbe tartozik és a fejlesztő a kialakult 2215/51 hrsz-on működő telephely építési paramétereivel szeretne élni. Továbbá az építési hely kialakítása is kedvezőbben alakulna egyazon telek és övezet kialakításával.

Ezzel összefüggésben a szintén szomszédos 2215/27 hrsz-ú telek DNY-i határán húzódó övezethatár törlésre kerül, ezzel a 2215/27 hrsz-ú telek mintegy 180 m²-es területrésze, *-melyet szabályozási vonal választ el a telektesttől-* szintén Gksz-12 övezetbe kerül. Ezen további övezethatár korrekcióra azért van szükség, mert a közterület kialakítása után ez a telekrész önálló telekként nem hasznosítható, viszont a Gksz-12 övezet telkeihez tud telekhatárrendezés után kapcsolódni.

Tervezői megállapítás szerint a 2215/40 hrsz telek a kialakult 2215/51 hrsz-ú telephelyhez szervesen kapcsolódik. A telephely fejlesztése helyhez kötött beruházásként értelmezhető. A 2215/40 hrsz telek közterületi kapcsolata jelenleg a Szövetkezet utca felől biztosított. A módosítást követően és a telekegyesítés után a közterületi kapcsolat és a közműkapcsolatok is biztosíthatóak maradnak. A Kőrösi út a terület összközmű ellátását biztosítja és a Szövetkezet utcából is elérhető a víz, gáz és villamosenergia ellátás is. A közműszolgáltatók felé csak a továbbtervezés során a ténylegesen jelentkező igények bejelentése szükséges.

	<p>Hatályos SZT-12 tervlap kivonata</p>
	<p>Tervezett SZT-12 tervlap kivonata</p>

A 2215/40 hrsz telek hatályos és tervezett övezeti besorolása		
	hatályos	tervezett
	Gksz-2 építési övezet	Gksz-12 építési övezet
Beépítési mód	szabaddonálló	szabaddonálló
Az építési telek legkisebb területe (m ²)	4000	3000
A beépítésnél alkalmazható legnagyobb beépítettség (%)	45	50
A beépítésnél alkalmazható terepszint alatti legnagyobb beépítettség (%)	45	50
A terepszint alatti beépítettség helye	építési helyen belül	építési helyen belül
A beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m)	10	10
A beépítésnél alkalmazható legkisebb zöldfelületi arány (%)	20	25
beépítésnél alkalmazható legkisebb oldalkert (m)	5	5
beépítésnél alkalmazható legkisebb hátsókert (m)	6	10
beépítésnél alkalmazható legkisebb előkert (m)	5	5
Közműellátás mértéke:	teljes	teljes

Az övezetváltással és módosítással az eddigi 45%-os építési lehetőség 50%-ra nő és a beépítésnél alkalmazható legkisebb zöldfelületi arány (%) 20%-ról 25%-ra nő. Továbbá nem jelentősen, de változik a kialakítható telekminimum és a hátsótelek minimális mérete is.

2. A 2215/52 és 2215/53 hrsz telek építési övezet határának a módosítása mely során a terület Gksz-13 övezetből Gksz-12 övezetbe kerül.

Az IDOMOK Kft. víz-, gáz-, fűtésszereléshez szükséges anyagok felhasználásával, forgalmazásával foglalkoznak. Viszonteladók számára nagykereskedelmi irodáink, a lakosság, valamint a szereléssel foglalkozó szakemberek számára kiskereskedelmi boltjaink nyújtanak lehetőséget arra, hogy minden szükséges anyagot könnyedén beszerezhessenek egy helyen.

Az Idomok Kft. 2215/53 hrsz telkének Kőrösi út felé eső területén működő telephely üzemel. A telek jelenleg két építési övezetbe tartozik. A telephely bővítése céljából rövidtávon a telek hátsó részét szeretné raktárépülettel beépíteni. A telkének két különböző építési övezetbe tartozó telephelyének egyazon építési övezetbe sorolása mellett a tulajdonos szintén a Kft. tulajdonába lévő szomszédos 2215/52 hrsz-ú telek Gksz-12 övezetbe sorolását kérelmezte, mely a telephely hosszú távú bővítési

területét képezi. A módosítással érintett 2215/52 és 2215/53 hrsz-ú területeit hosszú távon szeretné egyesíteni, hogy a tervezett fejlesztési elképzeléseit megvalósítsa.

A módosítási igény belterületen, az Idomok Kft 2 db telkét érintően merült fel igényként. Az Önkormányzat a módosítási igényt támogatta, mivel a két telek két különböző építési övezetbe tartozik és a fejlesztő a kialakult 2215/51 hrsz-on működő telephely építési paramétereivel szeretne élni. Továbbá az építési hely kialakítása is kedvezőbben alakulna egyazon telek és övezet kialakításával. Ugyan mindkét módosítást érintő teleknek a hatályos szabályozási terv szerint közterületi kapcsolata a Kőrösi úttal párhuzamosan kijelölt 16 méter szabályozási szélességű tervezett közúton biztosított, de a fejlesztő a két telek egyesítése után a Kőrösi útról tervezi a terület feltárását és közműellátását.

Telephelyfejlesztés első ütem. A 2215/53 hrsz-ú telephely hátsó telekrészének raktárépülettel való beépítése.

Tervezői megállapítás szerint a 2215/52 hrsz-ú telek és 2215/53 hrsz-ú telekvég a kialakult Kőrösi útra nyíló 2215/53 hrsz-ú telephelyhez szervesen kapcsolódik. A telephely fejlesztése helyhez kötött beruházként értelmezhető. A 2215/53 hrsz telek közterületi kapcsolata jelenleg is a Kőrösi út felől biztosított. A módosítást követően és a telekegyesítés után a közterületi kapcsolat és a közműkapcsolatok is biztosíthatóak maradnak az összközműves Kőrösi útról. A közműszolgáltatók felé csak a továbbtervezés során a ténylegesen jelentkező igények bejelentése szükséges.

	<p>Hatályos SZT-12 tervlap kivonata</p>
	<p>Tervezett SZT-12 tervlap kivonata</p>

A 2215/52 és 2215/53 hrsz telek hatályos és tervezett övezeti besorolása		
	hatályos	tervezett
	Gksz-13 építési övezet	Gksz-12 építési övezet
Beépítési mód	szabadonálló	szabadonálló
Az építési telek legkisebb területe (m ²)	2500	3000
A beépítésnél alkalmazható legnagyobb beépítettség (%)	45	50
A beépítésnél alkalmazható terepszint alatti legnagyobb beépítettség (%)	45	50
A terepszint alatti beépítettség helye	építési helyen belül	építési helyen belül
A beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m)	6,0	10
A beépítésnél alkalmazható legkisebb zöldfelületi arány (%)	25	25
beépítésnél alkalmazható legkisebb oldalkert (m)	5	5
beépítésnél alkalmazható legkisebb hátsókert (m)	6	10
beépítésnél alkalmazható legkisebb előkert (m)	5	5
Közműellátás mértéke:	teljes	teljes

Az övezetváltással és módosítással az eddigi 45%-os építési lehetőség 50%-ra nő és a beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m) 6,0 méterről 10,0 méterre nő. Továbbá nem jelentősen, de változik a kialakítható telekminimum és a hátsótelek mérete is.

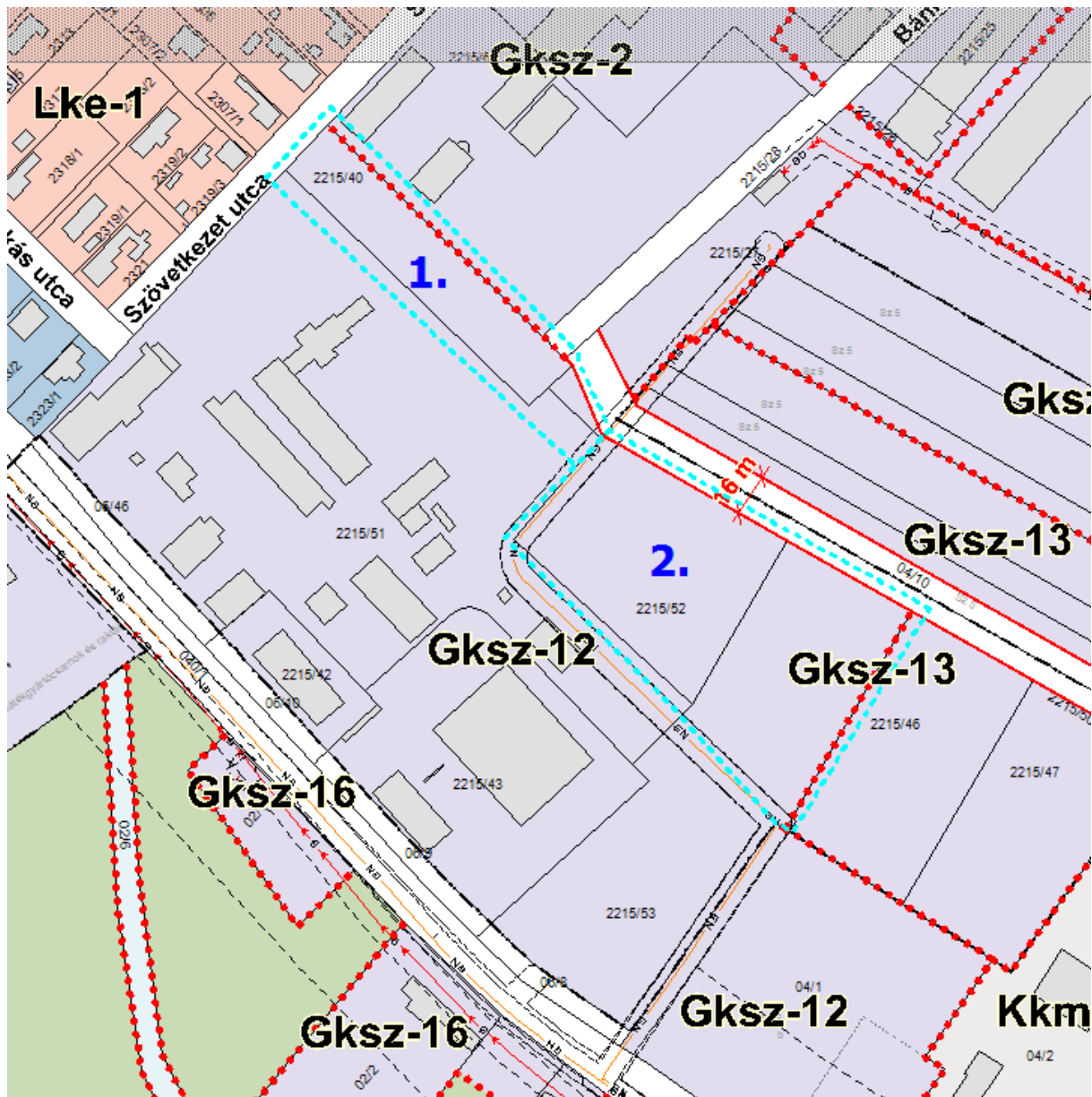
A 2215/40, 2215/52 és 2215/53 hrsz-ú területeket érintő módosítási területek vonatkozásában megállapítható, hogy környezeti értékek sérülésének veszélye nem áll fenn, azonban a településképi és helyi építési szabályok betartására fokozott figyelmet kell fordítani.

A terület érintett az 9/2019.(VI.14) MvM rendelet vízminőség-védelmi terület övezete és az ásványi nyersanyagvagon övezete által. A vízminőség-védelmi terület övezeti érintettség okán a helyi építési szabályzatban a közlekedésre, közművesítésre és esetleges szennyezett csapadékvíz-elvezetésre vonatkozó előírásokat ennek figyelembevételével kell kialakítani.

A vizsgált területek közvetlenül nem érintettek az ásványi nyersanyagvagon övezete által.

Megállapítható, hogy az 1. és 2. pontban ismertetett tervmódosítások a településszerkezeti terv módosítását nem teszik szükségessé, a település területfelhasználási – és térségi területi mérlegét nem befolyásolják, a területrendezési tervekkel való összhang igazolását nem teszik szükségessé.

Kivonat a módosított szabályozási tervből

1. számú melléklet: FŐÉPÍTÉSZI FELJEGYZÉS

FŐÉPÍTÉSZI FELJEGYZÉS

Gyál Város 113/2020. (XI.26) sz. és 127/2020.(XI.26.) sz. Polgármesteri határozatával támogatott településrendezési eszközök a Gyál 2215/40, 2215/52 és 2215/53 hrsz-ú területek övezetének módosítására vonatkozóan

Gyál Város szabályozási tervének módosítása tárgyában a 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet 1. és 3. számú melléklete alapján az alátámasztást kérjük a tervezőtől a módosítással érintett területek vonatkozásában, a tervezési feladat által igényelt mélységben.

A Szabályozási terv rajzi részének módosítása során, tekintettel arra, hogy sem a településszerkezeti terv, sem a helyi építési szabályzat nem módosul, csak a módosítás szöveges indoklását és a szabályozási terv módosításának rajzi bemutatását tartom elkészítendőnek. Megalapozó és vizsgálati munkarész készítése nem indokolt.

Gyál, 2021. január 04.

Kiss István
főépítész

2 SZÁMÚ MELLÉKLET: Önk. határozat a településrendezési eszköz módosításáról

Polgármesteri Hivatal	
Gyál	
Dátum	2020 NOV 26
Előiratszám	K/36568-3/2020
Melléklet	1 db
Előírtó	Km 3

Ikt.szám: 36721/2020.

Tárgy: Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítása Gyál 2215/40 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozóan **11. sz. módosítás**

113/2020. (XI.26.) POLGÁRMESTERI HATÁROZAT

Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020.(XI.3.) számú Kormányrendelettel (a továbbiakban: Korm.rendelet) elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva

- Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálom és módosítom a Gyál 2215/40 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 2215/40 hrsz.-ú területre vonatkozóan
  - az építési paraméterek kialakítása a 2215/40 hrsz.-ú területre vonatkozóan a Gksz-12 építési övezet paramétereirei szerint
- a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján - állami főépítési eljárás keretében folytatom le;
- a környezet védelmének általános szabályáról szóló 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartom szükségesnek;
- állami főépítési eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapítok meg;
- a tervezési munka elkészítésére háromoldalú szerződést kötök a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és az Agroplast Műanyagipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. -vel, mint költségviselővel.

Határidő: 2020. december 15. (a szerződés megkötésére)

Felelős: Polgármester

Gyál, 2020. november 26.

Pápai Mihály
polgármester

Gyáli Polgármesteri Hivatal
2360 Gyál, Körösi út 112-114
06 29 540 930 | 06 29 340 028
polgarmester@gyal.hu
facebook.com/mihaly.papai
www.gyal.hu

Polgármesteri Hivatal Gyál	
2020 NOV 26	
K/57068-3/2020	Feliratszám:
Ügyintéző:	Lisz

Ikt.szám: 36721/2020.

Tárgy: Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítása a Gyál 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozóan **11. számú módosítás (2.rész)**

127/2020. (XI.26.) POLGÁRMESTERI HATÁROZAT

Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020.(XI.3.) számú Kormányrendelettel (a továbbiakban: Korm.rendelet) elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva úgy döntök, hogy:

- Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálom és módosítom a Gyál 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területre vonatkozóan
  - az építési paraméterek kialakítása a 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területre vonatkozóan a Gkksz-12 építési övezet paramétereit szerint
- a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján – **állami főépítési eljárás keretében** folytatom le;
- a környezet védelmének általános szabályáról szóló 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti **környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartom szükségesnek;**
- állami főépítési eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapítok meg;
- a tervezési munka elkészítésére háromoldalú szerződést kötök a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és az Idomok Kereskedelmi Kft.-vel, mint költségviselővel.

Határidő: 2020. december 15. (a szerződés megkötésére)

Felelős: Polgármester

Gyál, 2020. november 26.

Gyáli Polgármesteri Hivatal
2360 Gyál, Korösi út, 112-114
06 29 540 930 | 06 29 340 028
polgarmester@gyal.hu
facebook.com/mihaly.papai
www.gyal.hu

3 SZÁMÚ MELLÉKLET: rendelet-tervezet és melléklete

Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének
..... **Ök. rendelete**
Gyál Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló,
17/2014. (XII.01) önkormányzati rendelet
módosításáról

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (2) bekezdésében és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (6) bekezdés 6. pontjában kapott felhatalmazás alapján, Magyarország Alaptörvénye'32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 42. § és 9. számú melléklete szerint eljáró érdekelt államigazgatási szervek véleményének kikérésével Gyál Város Helyi Építészeti Szabályzatáról szóló 17/2014.(XII.01.) önkormányzati rendeletének módosítására az alábbiakat rendeli el:

1.§

A Gyál Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 17/2014.(XII.01.) sz. önkormányzati rendelet (a továbbiakban: HÉSZ) HÉSZ 1. mellékletében szereplő 1:4000 léptékű SZT-12 szelvény jelű szabályozási tervlap helyébe e rendelet 1. mellékleteként szereplő 1:4000 léptékű SZT-12/M5 szelvény jelű szabályozási tervlap lép.

3.§

Ez a rendelet 2021. .... napján lép hatályba.

Pápai Mihály
polgármester

Rozgonyi Erik
címzetes főjegyző

ZÁRADÉK:

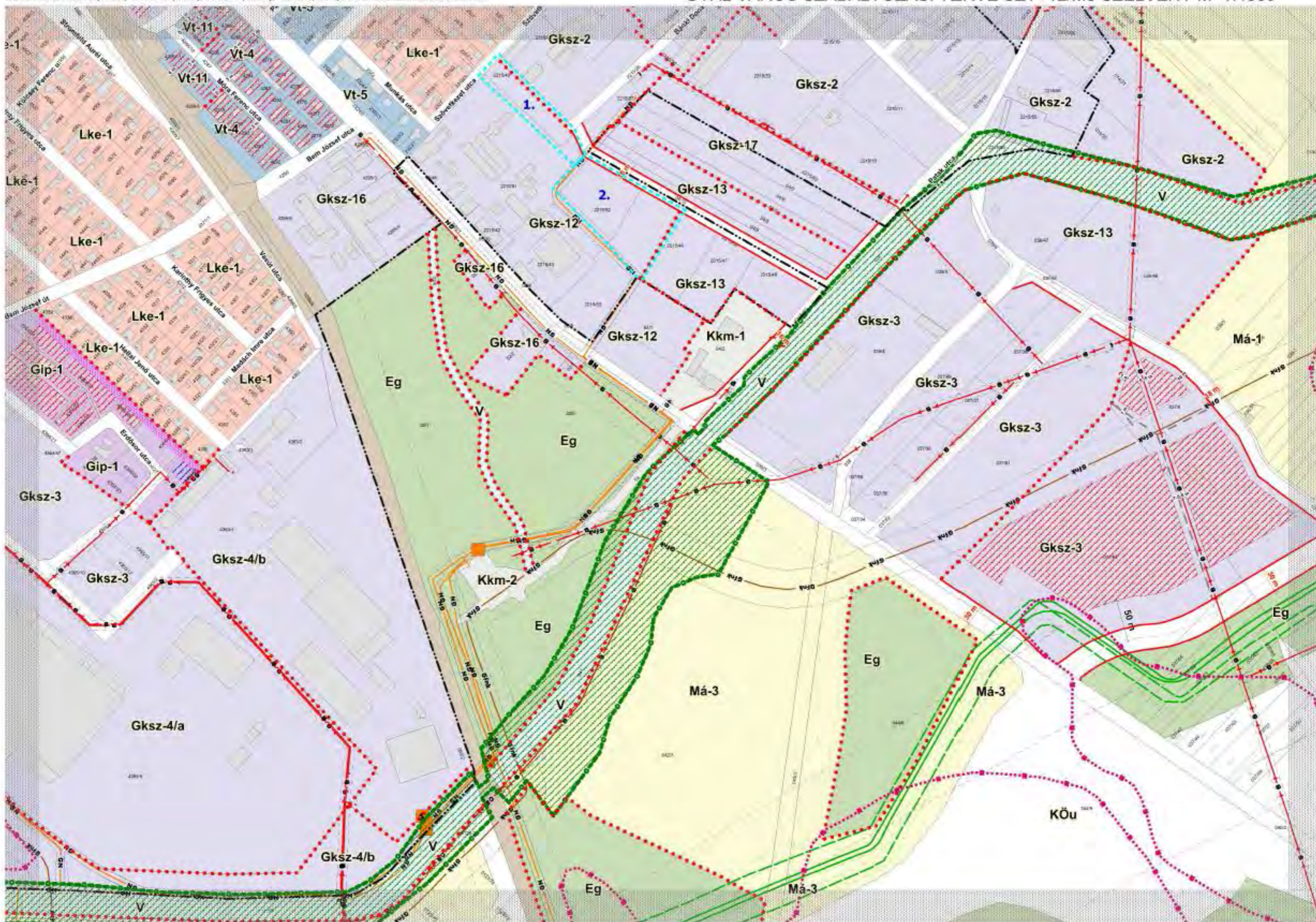
A rendelet 2021. .... napján kihirdetésre került a helyben szokásos módon, a hirdetőtáblára történő kifüggesztéssel és www.gyal.hu honlapon történt közzététellel.

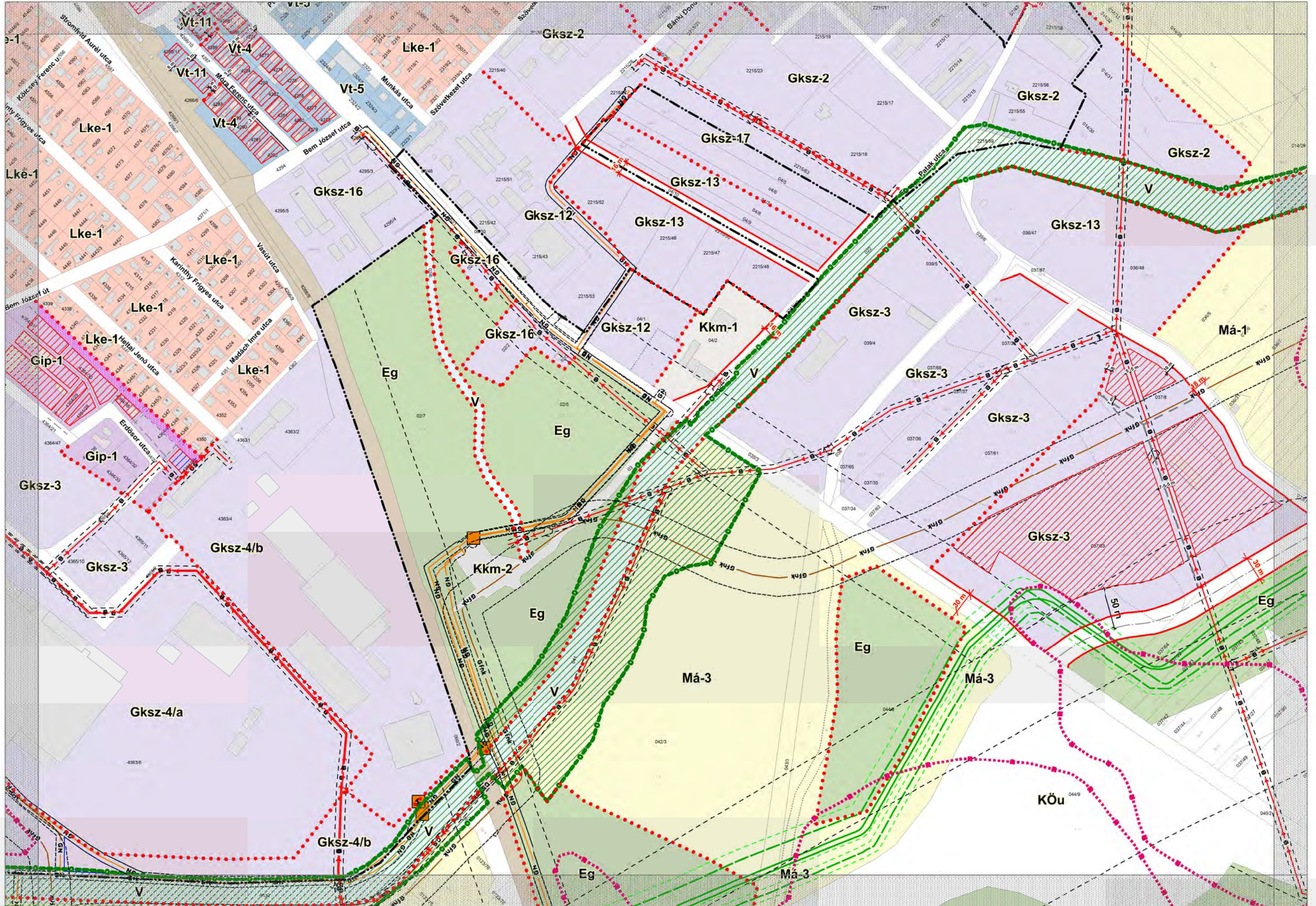
G y á l, 2021.....

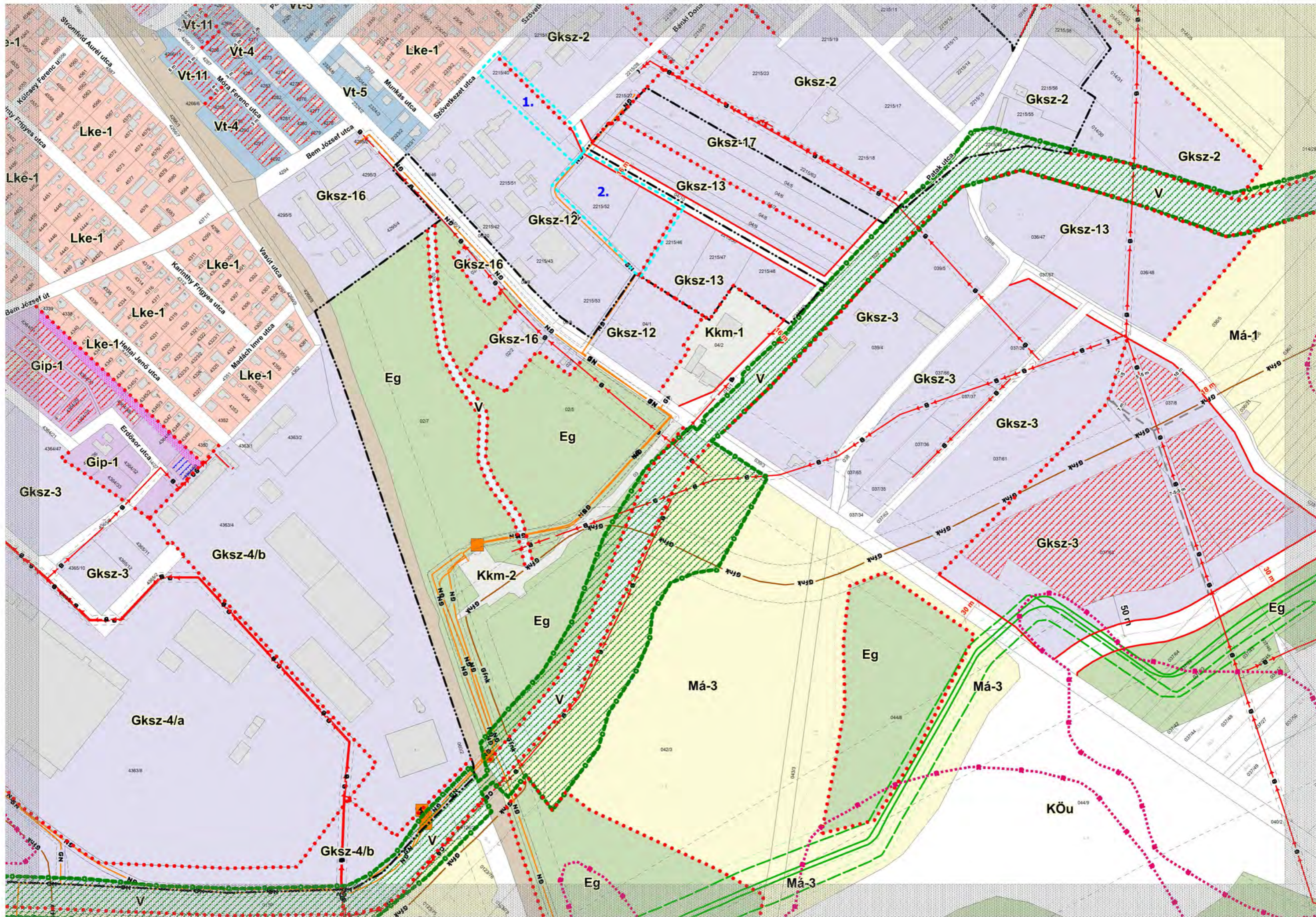
Rozgonyi Erik
címzetes főjegyző

1. melléklet a ..../2021.(.....) önkormányzati rendelethez:
  - „A 17/2014. (XII.01) önkormányzati rendelet
  1. melléklet SZT-12/M5 szabályozási tervlapszelvény“

Polgármesteri Hivatal	
Gyál	
Iktatva:	2020 NOV 26
Ügyiratszám:	K/36568-3/2020
Előiratszám:	
Melléklet:	Ügyintéző: Kiny

Ikt.szám: 36721/2020.

Tárgy: Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítása Gyál 2215/40 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozóan **11. sz. módosítás**

113/2020. (XI.26.) POLGÁRMESTERI HATÁROZAT

Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020.(XI.3.) számú Kormányrendelettel (a továbbiakban: Korm.rendelet) elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva

1. Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálom és módosítom a Gyál 2215/40 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 2215/40 hrsz.-ú területre vonatkozóan
  - az építési paraméterek kialakítása a 2215/40 hrsz.-ú területre vonatkozóan a Gksz-12 építési övezet paraméterei szerint
2. a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján – **állami főépítési eljárás keretében** folytatom le;
3. a *környezet védelmének általános szabályiról* szóló 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint az *egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról* szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti **környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartom szükségesnek;**
4. állami főépítési eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapítok meg;
5. a tervezési munka elkészítésére háromoldalú szerződést kötök a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és az Agroplast Műanyagipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. -vel, mint költségviselővel.

Határidő: 2020. december 15. (a szerződés megkötésére)

Felelős: Polgármester

Gyál, 2020. november 26.

Pápai Mihály
polgármester

Polgármesteri Hivatal Gyál	
Dátum:	2020 NOV 26
Előiratszám:	
Melegköt:	K/57068-3/2020
Ügyintéző:	L. J.

Ikt.szám: 36721/2020.

Tárgy: Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítása a Gyál 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozóan **11. számú módosítás (2.rész)**

127/2020. (XI.26.) POLGÁRMESTERI HATÁROZAT

Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020.(XI.3.) számú Kormányrendelettel (a továbbiakban: Korm.rendelet) elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva úgy döntök, hogy:

1. Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálom és módosítom a Gyál 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területre vonatkozóan
  - az építési paraméterek kialakítása a 2215/52 és 2215/53 hrsz.-ú területre vonatkozóan a Gksz-12 építési övezet paramétereinek szerint
2. a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján – **állami főépítési eljárás keretében** folytatom le;
3. a környezet védelmének általános szabályáról szóló 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti **környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartom szükségesnek;**
4. állami főépítési eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapítok meg;
5. a tervezési munka elkészítésére háromoldalú szerződést kötök a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és az Idomok Kereskedelmi Kft.-vel, mint költségviselővel.

Határidő: 2020. december 15. (a szerződés megkötésére)

Felelős: Polgármester

Gyál, 2020. november 26.

Tárgy: Javaslat Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítására: a Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozóan (10. számú módosítás)
A partnerségi egyeztetési szakasz lezárása

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a **154/2020.(X.29.) sz. határozatában** döntött arról, hogy

1. Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálja és módosítja a Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú területekre vonatkozóan
  - szabályozási előírások szükséges módosítása a tervezési területre vonatkozóan:
    - a) építési paraméterek kialakítása a Gksz-8 építési övezet paraméterei szerint,
    - b) 0145/21, 0143/42, 0144/1, 7000/2 hrsz.-ú területeken lévő szabályozási vonalak felülvizsgálata
2. a *314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet* 32.§ (6) bekezdés c) pontja alapján a gazdaságfejlesztő beruházás megvalósítása érdekében, a fejlesztést érintő Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú **ingatlanokat kiemelt fejlesztési területté nyilvánítja;**
3. a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a *314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet* alapján – **megismételt tárgyalásos eljárás keretében** folytatja le;
4. a *környezet védelmének általános szabályiról szóló* 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint *az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló* 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti **környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartja szükségesnek;**
5. tárgyi tárgyalásos eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapít meg;
6. a tervezési munka elkészítésére - a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és Szabó Ferenc Egyéni cégével, mint költségviselővel - kötött háromoldalú szerződést módosítja;
7. tárgyi tervezési szerződés módosításának aláírása előtt a szabályozási terv készítésével kapcsolatosan érintett ingatlanok tulajdonosaival településrendezési megállapodást köt arról, hogy az érintett ingatlanok tulajdonosai - szabályozási terv módosításának jóváhagyása előtt – az 580-Ft/m² településfejlesztési hozzájárulást az Önkormányzat részére befizetik

A tervezési munka során az érintett tulajdonosokkal is egyeztetve, a módosítási igények vizsgálatát és a változtatási koncepció felállítását követően elkészült **GYÁL VÁROS SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK RÉSZLEGES MÓDOSÍTÁSA a 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó partnerségi egyeztetési dokumentációja.**

Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének a településfejlesztési, településrendezési és településképi eszközök készítésével, módosításával összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 10/2017.(IV.28.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint a tervanyag egyeztetése a település hivatalos honlapján, a Polgármesteri Hivatal épületében lévő hirdetőtáblán és a Gyáli Mi Újság 2020. decemberi számában megjelenő felhívás közzétételével megtörtént.

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 165. § (2) bekezdés b) pontja alapján a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelettől eltérően a helyi önkormányzat a partnerségi egyeztetés személyes megjelenést előíró szabályaitól eltérően a tájékoztatást, a véleménynyilvánítást és az egyeztetést elektronikus úton is lefolytathatja.

Fentiek figyelembevételével a közzétett felhívás és tájékoztatás alapján a partnerek, vagy a lakosság - a felhívásban meghatározott 2020. december 22. napja 9.00 óra határidőig - írásos javaslatot tehetnek, véleményt nyilváníthattak.

A tervdokumentációval kapcsolatosan a meghatározott határidőig vélemény nem érkezett, valamint a továbbiakban **írásos javaslatot, véleményt a partnerek egyike sem adott a tervről.**

A fentiek alapján a településrendezési eszközök módosításának véleményezési szakasza a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 29/A. §-a és az előzőekben hivatkozott önkormányzati rendelet alapján lezárható, és az állami főépítész részére végső szakmai véleményezésre megküldhető.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy szíveskedjenek az előterjesztést és mellékleteit tanulmányozni és döntésüket meghozni!

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestereként a Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021.(I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva az alábbi határozatot hozom:

1. egyetértek a – **GYÁL VÁROS SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK RÉSZLEGES MÓDOSÍTÁSA a 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó - PARTNERSÉGI EGYEZTETÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓJABAN** foglaltakkal;
2. a partnerségi egyeztetést a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet 29/A. §.-ában és a településfejlesztési, településrendezési és településképi eszközök készítésével, módosításával összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 10/2017.(IV.28.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint lefolytattam és lezárom. A tervezett gazdaságfejlesztő beruházás megvalósítására és a településrendezési eszköz módosítására vonatkozó igények támogathatók, azok ellen kifogás nem érkezett;
3. a végső szakmai véleményezési szakasz lefolytatását az állami főépítésznél kezdeményezem.

Határidő: 2021. május 15. (a véleményezési anyag megküldésére)

Felelős: Polgármester

Előterjesztést véleményezte: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést készítette: Kiss István főépítési irodavezető

Gyál, 2021. április 6.

Pápai Mihály
polgármester

Mellékletek:

1. GYÁL VÁROS SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK RÉSZLEGES MÓDOSÍTÁSA. a 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozóan Alátámasztó javaslat PARTNERSÉGI EGYEZTETÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ
2. HÉSZ rendelet módosítási tervezet
3. SZT-15/M1 szelvény tervezet
4. SZT-20/M1 szelvény tervezet
5. A Képviselő-testület 154/2020.(X.29.) sz. határozata

Gyál Város Önkormányzata

GYÁL VÁROS

SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK RÉSZLEGES MÓDOSÍTÁSA

A 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1,
7000/2 hrsz-ú ingatlanokra vonatkozóan

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

PARTNERSÉGI EGYEZTETÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ
(tárgyalásos eljárás)

**Pest megyei Terület-, Település-, Környezet
Tervező és Tanácsadó Kft.**

1085. Budapest, Kőfaragó u. 9.

Tel: 267 05 08, 267 70 78

E-mail: pestterv@pestterv.hu

www.pestterv.hu

2020. november hó

**Gyál Város szabályozási tervének részleges módosítása
tárgyalásos eljárásban való részleges módosítása
a 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1, 7000/2 hrsz.
terület szabályozására vonatkozóan.**

Megrendelő: Gyál Város Önkormányzat
(2360 Gyál, Kőrösi út 112-114.)

Költségviselő:
SZABÓ FERENC Egyéni Cég
(2360 Gyál, Kisfaludy utca 28)

Tervező: Pest Megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft

(1085 Budapest, VIII. Kőfaragó u. 9.; Telefon: 267-0508, 267-7078
Honlap: <http://www.pestterv.hu>; E-mail: pestterv@pestterv.hu)

TERVEZŐK NÉVSORA; ALÁÍRÓLAP

SAKÁG	NÉV	JOGOSULTSÁG	ALÁÍRÁS
Településrendezés:	Makkai Krisztina	TT/ 01-4921	<i>Makkai Krisztina</i>
Zöldfelület- táj- település- és környezetrendezés:	Burányi Endre	TT/T 01-5104; TK 01-5104; TR1 01-5104; SZTJV-031/2013.	<i>Burányi Endre</i>
Közlekedés:	Rhorer Ádám	kamarai szám:01-3157 TKö	<i>Rhorer Ádám</i>
Közműellátás:	Dima András	MMK 01-2130 VZ-T, TE-T, TH-T, TV-T	<i>Dima András</i>
Tervlap szerkesztés, grafika:	Makkai Krisztina Gyurcsó Renáta	TT/ 01-4921	<i>Makkai Krisztina</i>
Ügyvezető igazgató:	Schuchmann Péter	TR1-01-5068	<i>Schuchmann Péter</i>

Bp. – Gyál 2020. október hó

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK.....	4
A MEGBÍZÁS.....	5
INDOKLÁS.....	6
TERVEZÉSI FELADAT.....	6
1. A KÖRNYEZETALAKÍTÁS TERVE.....	9
1.1. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JAVASLATOK.....	9
1.1.1. Javasolt településszerkezet, területfelhasználási rendszer.....	9
1.1.1.1. Beépítésre szánt területek.....	9
(kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület).....	9
1.1.1.2. Beépítésre nem szánt területek - (közlekedési területek).....	9
1.1.1.3. Szerkezet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek.....	9
1.1.1.4. Védelmi és korlátozó elemek.....	9
1.2. A VÁLTOZÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	10
1.2.1. A szabályozási tervi változások bemutatása.....	10
1.2.3. A változások hatályos településfejlesztési koncepcióval való összhangjának bemutatása.....	13
2. SZAKÁGI JAVASLATOK.....	14
2.1. TÁJRENDEZÉSI JAVASLATOK.....	14
2.1.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata.....	14
2.1.2. Természetvédelmi javaslatok.....	14
2.1.3. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok.....	14
2.1.4. Biológiai aktivitásérték változása.....	14
2.2. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE.....	14
2.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai.....	14
2.2.2. Zöldfelületi ellátottság alakulása.....	14
2.2.3. Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok.....	14
3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLATOK.....	15
KÖZÚTI HÁLÓZATI KAPCSOLATOK.....	15
3.1.1. Országos közutak.....	15
3.1.2. Település utak.....	15
3.2. FŐBB KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONTOK.....	15
3.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS (közúti és kötöttpályás tömegközlekedés).....	15
3.3.1. Vasúti közlekedés.....	15
3.3.2. Autóbusz közlekedés.....	15
3.2.3. Gépjármű elhelyezés, parkolás.....	15
Rövid összefoglaló:.....	15
4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLATOK.....	15
4.1. VIZIKÖZMŰVEK.....	16
4.1.1. vízellátás.....	16
4.1.2. szennyvízelvezetés.....	16
4.1.3. csapadékvíz-elvezetés.....	17
4.2. ENERGIPELLÁTÁS.....	17
4.2.1. villamos energiaellátás.....	17
4.2.2. gázenergia ellátás.....	18
4.3. HÍRKÖZLÉS.....	18
5. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK.....	19
6. HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVVEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA.....	20
8. SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ.....	23
9. BEÉPÍTÉSI TERV (a 7. melléklet szerint).....	23
10. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS (környezeti vizsgálati kötelezettség esetén).....	23
1. SZÁMÚ MELLÉKLET: Főépítési Feljegyzés.....	24
2 SZÁMÚ MELLÉKLET: Önk. határozat a településrendezési eszköz módosításáról.....	25
3 SZÁMÚ MELLÉKLET: Döntés a partnerségi egyeztetés lezárásáról.....	26

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosításával kapcsolatos előzetes Önkormányzati intézkedések:

Gyál Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 144/2019.(VII.17.) Kt. határozataiban döntött Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítása tárgyában. (2. számú melléklet).

Az elkészített tervdokumentáció államigazgatási egyeztetési (tárgyalásos) eljárásának végső véleményezési szakasza 2019 októberében zajlott, mely során a PM Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Földhivatali, Növény-és Talajvédelmi, Erdészeti Főosztály Földügyi Osztály PE/AF 00238-2/2019 Hiv. számú levelében nem járult hozzá a terület szabályozási tervi módosításához, így a módosítási szándék jóváhagyása elmaradt. („Tekintettel arra, hogy az érintett területtel szomszédos, már azonos övezetben szereplő területrész igénybevételére sem került még sor, valamint hivatkozva a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 6/b § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakra, az övezeti átsoroláshoz nincs lehetőségem hozzájárulni.”)

Az azóta eltelt időszakban a fejlesztői csoport a kifogásolt szomszédos, már gazdasági övezetbe tartozó terület fejlesztésének előkészítését is megkezdte, ezért a jelen módosítási területtel kapcsolatos eljárás megismétlése indokolttá vált.

Gyál Város Önkormányzat a vonatkozó övezeti módosítást, megismételt tárgyalásos eljárás keretében lebonyolítja a hatályos jogszabályok szerint. Vagyis ismételt partnerségi egyeztetés és államigazgatási egyeztetést kezdeményez a fejlesztést alátámasztó indoklással kiegészítve.

Gyál Város településrendezési eszközei a 314/2012. (XI.8.) Korm. rend. 16.§.(1) bek. b) pontja és az 1997.évi LXXVIII. Építési törvény alapján a 314/2012. (XI.8.) 45.§. (2) bekezdésének értelmében a 2018. január 1-től hatályos eljárási szabályok szerint, és az alátámasztó munkarészek a 3. melléklet a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet tartalmi követelményeknek megfelelően és főépítési feljegyzés alapján készülnek.

A képviselő-testület a Gyál, 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1, 7000/2 hrsz.-ú területeinek módosítását gazdasági célú beruházás megvalósulása érdekében támogatja és kiemelt fejlesztési területté nyilvánította a területet. Döntését a 314/2012. (XI.8.) Korm. rend. 32. § (6) bek. c) pontja alapján hozta meg.

A településrendezési eszközök módosításának egyeztetési eljárása a 314/2012. (XI.8.) Korm. rend. 42.§. értelmében tárgyalásos eljárás keretében történik.

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (továbbiakban: R.) 29./A §-ban kapott felhatalmazás alapján, a településrendezési eszközök készítésével, módosításával kapcsolatos partnerségi egyeztetés szabályairól a 10/2017. (IV. 28.) sz. önk. rendelet rendelkezik. Az Önkormányzat a partnerségi egyeztetést az ebben foglaltaknak megfelelően végzi.

A 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 9. sz. mellékeltben szerepeltetett véleményező szervek előzetes véleményét nem kérte meg az önkormányzat, mivel a jelen jogszabályi környezet lehetővé teszi az tárgyalásos eljárás lefolytatását és tervezői megítélésünk szerint nincs olyan területi befolyásoló tényező, ami az előzetes véleménykérést indokolta volna. A település 2013-2015 évi felülvizsgálat és részterületi módosítások során a 282/2009. (XII. 11.) Korm. rendelet 1. melléklete alapján megkért adatszolgáltatások és az új területrendezési tervek lehatárolásának adatai rendelkezésre állnak.

A Településrendezési Eszközök módosításának fő célja:

A Város településrendezési eszközeinek részleges – településszerkezeti és szabályozási munkarészekre kiterjedő - módosítása az érintett 1 db részterület (0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1, 7000/2 hrsz) ingatlan övezeti besorolásának módosítása.

Ennek keretében:

1. A Szabályozási tervi módosítás a kereskedelmi szolgáltató gazdasági (Gksz) terület bővítése céljából a tervezési területre vonatkozóan. (0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1, 7000/2 hrsz területen az M0 és M5 autópálya közötti területen a Gorcsev Iván utca mentén.)

A MEGBÍZÁS

Gyál Város Önkormányzata 2019 júliusában bízta meg a Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó (továbbiakban: PESTTERV) Kft-t Helyi építési szabályzatának (továbbiakban: HÉSZ) és a Szabályozási tervi (továbbiakban: SZT) mellékletének a részleges módosításával.

Jelen tervanyag Gyál Város Településrendezési terv fentiek szerinti részleges módosításának kiegészített egyeztetési anyagát tartalmazza:

- a módosítás alatt álló részterület HÉSZ rajzi melléklete SZT módosítási javaslata a szükséges alátámasztó munkarészekkel.

A részterületre készülő módosítás az M0 és M5 autópálya között már településszerkezeti terven kijelölt gazdasági terület szabályozása érdekében történik gazdasági területfejlesztés céljából. A területfejlesztés új építési övezetek létrehozását nem igénylik, így a szomszédos területekkel azonos övezetbe kerülnek.

Településrendezési tervelőzmények:

A településen jelenleg a következő településrendezési eszközök vannak hatályban:

- 189/2014.(XI.27.) határozat Gyál Város településfejlesztési koncepciójáról
- 190/2014.(XI.27.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M1)
178/2015.(VII.16.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M1jav) -egységes szerkezetben
130/2018.(VI.28.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M2) -egységes szerkezetben
37/2020.(II.27.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M4) -egységes szerkezetben
125/2019.(VI.27.) Kt. határozattal elfogadott Gyál Város településszerkezeti terve (TSZT/M4) -egységes szerkezetben
- 17/2014.(XII.01.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatáról (HÉSZ)
16/2015. (VII.16.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatáról 17/2014.(XII.01.) önk. rendelet módosításáról
2/2017.(I.30) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról.
18/2018.(VI.29.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról.
4/2019. (II.01.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról
9/2019. (V.31.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról
11/2019. (VI.28.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról
7/2020.(II.28.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról
5/2020.(V.29.) önk. rendelet Gyál Város helyi építési szabályzatának részleges módosításáról

A HÉSZ rajzi módosuló mellékletei:

Rajzjel	Rajz megnevezése	Méretarány
SZT	Szabályozási terv; szelvényszám: 17 – 18. (2 db A3)	M= 1:4.000

Kiegészítő tervlap:

Rajzjel	Rajz megnevezése	Méretarány
ÁT	Áttekintő tervlap	M= 1:8.000

INDOKLÁS

1. módosítási terület (Gksz gazdasági területfejlesztés)

A gazdasági funkciójú fejlesztésére tervezett terület, melyek az M0 és M5 autópálya közötti területen a Gorcsev Iván utca mentén gazdasági telephely kialakítása céljából jelenlegi kereskedelmi-szolgáltató területfelhasználásba, de általános mezőgazdasági övezetbe sorolt beépítetlen szántó művelési ágú 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú területen található. A területen a szomszédos Gksz-8 övezetbe sorolt területhez hasonlóan kereskedelmi-szolgáltató területfejlesztés tervezett.

A tervezett 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú jelenlegi mezőgazdasági övezeti besorolású fejlesztési terület a szomszédos, már Gksz-8 övezeti besorolású (0145/29, 0145/30, 0145/41 hrsz.) terület bővítési területeként kerülne kijelölésre. Mindkét terület vonatkozásában beruházásban érdekelt vállalkozás (Beruházó) jelentkezett, de a már gazdasági övezetbe tartozó mintegy 6 ha-os terület a tervezett fejlesztéshez kevésnek bizonyult, de a szomszédos jelen módosításra szánt mintegy 6,9 ha-os területi fejlesztéssel megvalósítható a tervezett beruházás.

A mintegy 6ha-os területen a betonelem gyártással foglalkozó vállalkozás nagy helyigényű gyára épülne meg és a jelen 6,9 ha-os fejlesztési területen az azt kiszolgáló raktárépületek saját raktározás és bérelhető raktárépületek, burkolt felületek, kamionparkoló és egyéb parkoló területek kialakítására alkalmas kijelölése és megvalósítása tervezett. Az építmények elhelyezhetőségét és az összterülethasználhatóságát erősen korlátozzák a területen áthaladó 20kV-os és 120 kV-os vezetékek és védőtávolságaik, ami okán a valós használható területnagyság jelentősen csökken és ezért is indokolt a 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú bővítési terület kijelölése és övezetváltása.

Az építési szándék telekegyesítések és a Gksz-8 övezeti paramétereinek megfelelő gazdasági célú épületek elhelyezésére irányul. A fejlesztési terület a település külterületéhez tartozik, ahol a közlekedési és közmű feltételek részben biztosítottak, de a terület infrastruktúra fejlesztésre szorul.

A tervezet projektek megvalósítása érdekében Gyál Városnak szabályozási tervét kell módosítania. A terület fejlesztésével a munkahelyteremtő szempont mellett a terület a gazdasági funkciójú üzemi, logisztikai, raktározási-iroda épület fejlesztésére alkalmassá válik.

A gazdasági célú területfejlesztés kialakításánál, fontos szempont a terület környezetbe elhelyezkedő épületek zavartalan fennmaradása és a minőségi gazdasági területfejlesztés biztosítása figyelembe véve a terület közlekedési, környezetvédelmi és egyéb védelmi követelményeit. Ezen szempontoknak a terület gazdasági célú szabályozásánál és településképebe való illeszkedésénél is érvényesülniük kell.

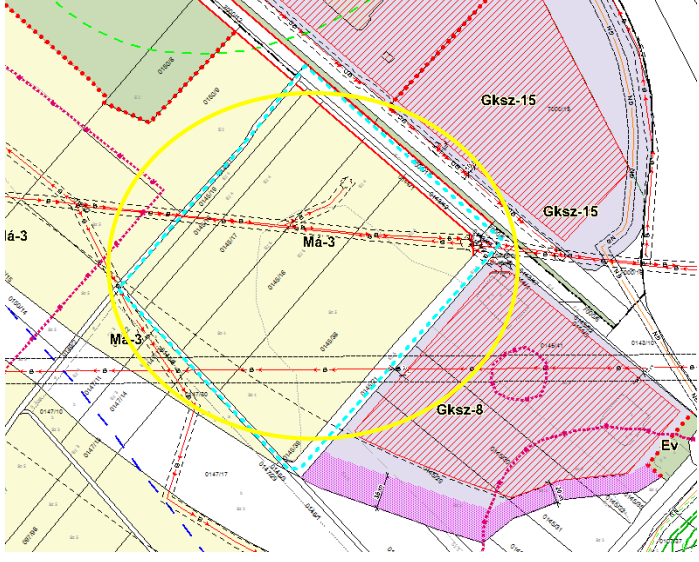
A képviselő-testület fejlesztési elképzelést a szolgáltatási funkciók bővítése és a gazdaságfejlesztés érdekében támogatja.

TERVEZÉSI FELADAT

1. A hatályos helyi építési szabályzat - HÉSZ (mellékleteként a szabályozási terv) részleges módosítása az alábbiak szerint:

- a) a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz. területre vonatkozóan

A módosítás a fent felsorolt, elsősorban Költségviselő által kezdeményezett és Önkormányzat által meghatározott, alábbiakban ismertetett tématerületekre terjed ki, annak alátámasztására irányuló rövid helyzetfeltáró leírás is a módosítással érintett területre készül a szükséges szakági alátámasztó munkarészekkel.

Tervezési cél	SZT terület
<p>2. A módosítási feladat: mely az M0 és M5 autópálya közötti területen a Gorcsev Iván utca mentén gazdasági telephely kialakítása céljából mezőgazdasági övezeti módosítására terjed ki a 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz. területet érintően. A kialakítandó telephely tulajdonosa a tervezett fejlesztésnek megfelelő építési paramétereket szeretné saját telkén biztosítani a meglévő Gksz-8 övezet paramétereinek szerint.</p> <p>A tervmódosítás HÉSZ rendelet és a mellékletét képező SZT-15 és SZT-20 tervlapszelvényre terjed ki.</p>	

A tervezési területek lehatárolását, városon belüli elhelyezkedését az 1 ábra (áttekintő térkép) mutatja be. Az egyes részterületi változásokat az SZT módosítás a 1:4000 léptékben mutatjuk be és dokumentáljuk, az érintett 15-ös és 20-as szelvényen. Településtervi módosítás a település egyéb területeit nem érinti, a fent leírt SZT módosítással érintett területén kívüli településrészekre a jelenleg érvényes településrendezési terv hatályos.

ÁTTEKINTŐ TÉRKÉP

(tárgyalásos eljárás keretében a módosuló területek bemutatásával / SZT/) 1.ábra

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

1. A KÖRNYEZETALAKÍTÁS TERVE

1.1. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JAVASLATOK

1.1.1. Javasolt településszerkezet, területfelhasználási rendszer

1.1.1.1. Beépítésre szánt területek

(kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület)

A település területén meglévő, jelenleg működő gazdasági funkciójú területek a területükön folyó gazdasági tevékenység jellegétől függően a településszerkezeti tervben kereskedelmi-szolgáltató területként és ipari gazdasági területként kerültek besorolásra.

A helyi munkahelyteremtés fokozása érdekében a korábban igénybe vett gazdasági területek rehabilitációja és fejlesztése is cél. A gazdasági területek fejlesztésénél a településszerkezeti és szabályozási terv a települési adottságokat és a település fejlesztési elképzeléseit egyaránt figyelembe veszi.

A tervmódosítás keretében új (szabályozási tervben realizált) kereskedelmi-szolgáltató (Gksz) övezet kialakítására nincs szükség, mivel a hatályos HÉSZ rendelet az igényelt övezeti paramétereket tartalmazó előírást jelenleg már tartalmaz. A terv részleteit a 1.2.1. fejezet tartalmazza.

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT KÜLÖNLEGES TERÜLETEK	
Gazdasági területek:	Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület (Gksz) szintterület sűrűség 2,5 Ipari gazdasági terület (Gip) szintterület sűrűség 0,8

A területfejlesztés a TSZT módosítását nem teszi szükségessé, a település területfelhasználási - területi mérlegét befolyásolja, a területrendezési tervekkel való összhang igazolását szükségessé teszi. Mivel új beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre, ezért biológiai aktivitásérték pótlása sem szükséges.

1.1.1.2. Beépítésre nem szánt területek - (közlekedési területek)

Közlekedési területek

A módosítási és fejlesztési területet érintő útszakaszok a fejlesztési területeket a szükséges mértékben feltárják, de a kiszabályozott úthálózat felülvizsgálatára szükség van. A módosítás során közterület céljára kiszabályozott terület megszüntetése és új közterület kijelölése történik. Lásd. 3. fejezet 3.1.2. pontba.

1.1.1.3. Szerkezet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek

- a) szerkezetet meghatározó, tagoló egyéb nyomvonalas elemek,
  - 20 kV-os szabadvezetékes hálózatok
  - 120 kV-os hálózat

1.1.1.4. Védelmi és korlátozó elemek

Az alábbi korlátozó elemek érintik a tervmódosítást:

- a) védőtávolságok,
  - M0-M5 autópálya védőtávolsága a tengelytől mért 100-100 m
  - 20 kV-os szabadvezetékes hálózatok külterületen 5,0 - 5,0 m,
  - 120 kV-os hálózat 13 - 13 m

1.2 A VÁLTOZÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.2.1. A szabályozási tervi változások bemutatása

s.sz	Érintett területek/cél	Hrsz.	Terület/ ha	Hatályos területfelhasználási besorolás	Tervezett területfelhasználási besorolás	Hatályos övezeti besorolás	Tervezett övezeti besorolás
1.	gazdasági telephely fejlesztése Gksz területfelhasználású területen, gazdasági célú övezeti módosítást igényel	0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.	7,0584 ha	(Gksz,) Kereskedelmi-szolgáltató, gazdasági terület	nem módosul	(Má-3) általános mezőgazdasági övezet	(Gksz-8) Kereskedelmi-szolgáltató, gazdasági övezet

Mivel a módosítás a településszerkezeti tervet nem érinti és új beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre, ezért biológiai aktivitásérték pótlása nem szükséges.

A módosítással érintett terület:

A terület adottságai:

HRSZ.	Terület	Hatályos TSZT és SZT besorolás (területfelhasználási és övezeti besorolása)	földhivatali nyilvántartás	Megjegyzés
0145/16	1.5713 ha	területfelhasználása Gksz gazdasági terület, övezeti besorolása általános mezőgazdasági terület (Má-3) övezet	szántó 4: 8945 m ² szántó 5: 6768 m ² tulajdoni hányad: 1/1 Szabó Ferenc	beépítetlen terület vezetékjog 0,4kV 65 m ² vezetékjog 20kV 971 m ² vezetékjog 120kV 1213 m ² ELMŰ Hálózat Kft.
0145/17	1.5762 ha	területfelhasználása Gksz gazdasági terület, övezeti besorolása általános mezőgazdasági terület (Má-3) övezet	szántó 4: 15095 m ² szántó 5: 667 m ² tulajdoni hányad: 1/2 Nagy Lajos Nagy Tibor	beépítetlen terület vezetékjog 20kV 495 m ²
0145/18	5680 m ²	területfelhasználása Gksz gazdasági terület, övezeti besorolása általános mezőgazdasági terület (Má-3) övezet	szántó 4 tulajdoni hányad: 1/1 Terbócs Zoltán	beépítetlen terület vezetékjog 20kV 165 m ² ELMŰ Hálózat Kft.
0145/19	2960 m ²	területfelhasználása Gksz gazdasági terület, övezeti besorolása általános mezőgazdasági terület (Má-3) övezet	szántó 4 tulajdoni hányad: 1/2 Józan Zsuzsanna Mária Dr. Horváth Mihály Gábor	beépítetlen terület vezetékjog 20kV 64 m ² ELMŰ Hálózat Kft.
0145/38	3,0469 ha	területfelhasználása Gksz gazdasági terület, övezeti besorolása általános mezőgazdasági terület (Má-3) övezet	szántó 4: 11912 m ² szántó 5: 18557 m ² tulajdoni hányad: 1/1 Simon Imréné	beépítetlen terület vezetékjog 20kV 1239 m ² vezetékjog 120kV 4465 m ² ELMŰ Hálózat Kft.
0145/21	4863 m ²	területfelhasználása és övezeti besorolása között terület (KÖu) övezet	szántó 4: 856 m ² szántó 5: 4007 m ² tulajdoni hányad: 1/1 Magyar Közút Zrt.	a terület művelési ágának módosítása szükséges
0143/42	2939 m ²	területfelhasználása és övezeti besorolása között terület (KÖu) övezet	fásított terület 4 Tulajdoni hányad:1/1 Dr. Horváth Mihály	út céljára kiszabályozott terület
7000/2		területfelhasználása és övezeti besorolása között terület (KÖu) övezet	kivett út	Gorcsev Iván utca az út menti cégek tulajdonába vannak
0144/1			kivett út	Önkormányzati tulajdon

A fejlesztési terület az M0 és M5 autópálya közötti területen a Gorcsev Iván utca mentén gazdasági telephely kialakítása céljából szántó beépítetlen területen található. A területfejlesztés célja a Gksz kereskedelmi szolgáltató funkció kialakítása a területen.

A 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-on található terület összesen mintegy 7 ha nagyságú.

A terület megközelítése céljából a hatályos szabályozási terv megfelelő 22 méter széles szabályozási szélességet biztosít a közút és közműhálózat fejlesztésére. Ez a kiszabályozott útszakasz nem csak a fejlesztési terület, hanem a tervezett utcáról feltárt további telephelyek érdekeit is szolgálja. Az útszakasz kiépítése a fejlesztési terület minden telkének feltárását biztosítandó mintegy 260 méter. A teljes új közterületfejlesztés 700 méteres útszakasz kiépítését jelentené, mely a kapcsolódó vállalkozások érdekeit is szolgálja.

A terület közműellátása:

ELMŰ hálózati Kft. vezetékjog bejegyzése az összterület 8677 m²-én bejegyzésre került. Ezek 20kV-os és 120 kV-os vezetékek. A vezetékek kiváltása a területfejlesztés függvényében tervezett.

A 0145/21 és a 0144/1 hrsz -ú útterület találkozásánál, vagyis a fejlesztési terület határáig a víz, gáz és szennyvízcsatorna rendelkezésre áll. Vagyis közműkapcsolat a vezetékek tovább építésével megvalósítható.

Tervezett fejlesztés és területigény indoklása:

A gazdasági funkciójú fejlesztésre tervezett terület, melyek az M0 és M5 autópálya közötti területen a Gorcsev Iván utca mentén gazdasági telephely kialakítása céljából jelenlegi kereskedelmi-szolgáltató területfelhasználásba, de általános mezőgazdasági övezetbe sorolt beépítetlen szántó művelési ágú 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú területen található. A területen a szomszédos Gksz-8 övezetbe sorolt területhez hasonlóan kereskedelmi-szolgáltató területfejlesztés tervezett.

A tervezett 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú jelenlegi mezőgazdasági övezeti besorolású fejlesztési terület a szomszédos, már Gksz-8 övezeti besorolású (0145/29, 0145/30, 0145/41 hrsz.) terület bővítési területeként kerülne kijelölésre. Mindkét terület vonatkozásában beruházásban érdekelt vállalkozás (Beruházó) jelentkezett, de a már gazdasági övezetbe tartozó mintegy 6 ha-os terület a tervezett fejlesztéshez kevésnek bizonyult, de a szomszédos jelen módosításra szánt mintegy 7 ha-os területi fejlesztéssel megvalósítható a tervezett beruházás.

A mintegy 6ha-os területen a betonelem gyártással foglalkozó vállalkozás nagy helyigényű gyára épülne meg és a jelen 6,9 ha-os fejlesztési területen az azt kiszolgáló raktárépületek saját raktározás és bérelhető raktárépületek, burkolt felületek, kamionparkoló és egyéb parkoló területek kialakítására alkalmas kijelölése és megvalósítása tervezett. Az építmények elhelyezhetőségét és az összterülethasználhatóságát erősen korlátozzák a területen áthaladó 20kV-os és 120 kV-os vezetékek és védőtávolságaik, ami okán a valós használható területnagyság jelentősen csökken és ezért is indokolt a 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú bővítési terület kijelölése és övezetváltása.

Az építési szándék telekegyesítések és a Gksz-8 övezeti paramétereinek megfelelő gazdasági célú épületek elhelyezésére irányul. A fejlesztési terület a település külterületéhez tartozik, ahol a közlekedési és közmű feltételek részben biztosítottak, de a terület infrastruktúra fejlesztésre szorul.

A tervezet projektek megvalósítása érdekében Gyál Városnak szabályozási tervét kell módosítania. A terület fejlesztésével a munkahelyteremtő szempont mellett a terület a gazdasági funkciójú üzemi, logisztikai, raktározási-iroda épület fejlesztésére alkalmassá válik.

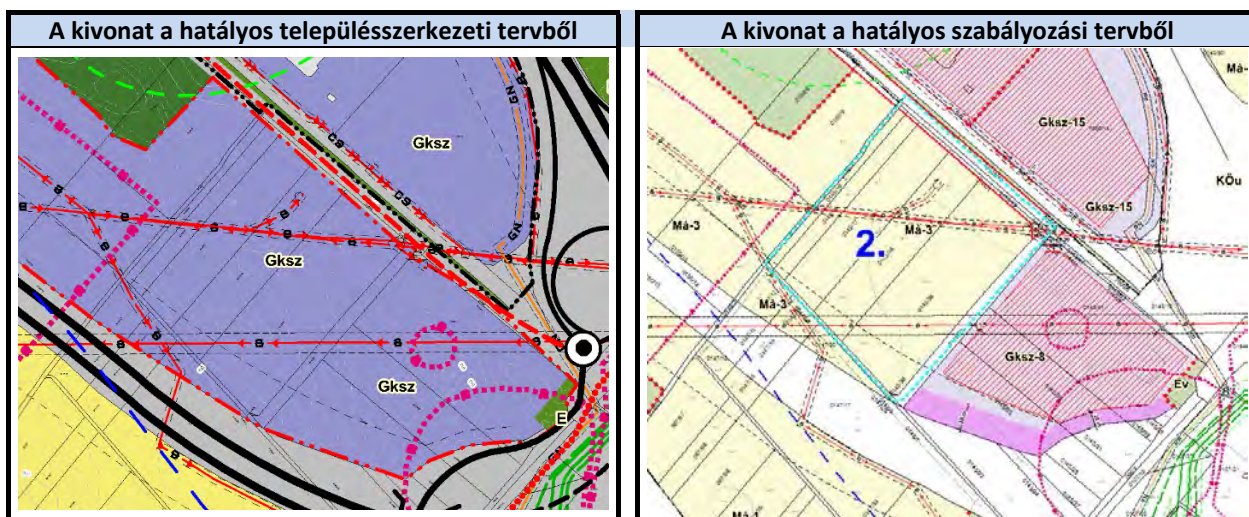
A gazdasági célú területfejlesztés kialakításánál, fontos szempont a terület környezetbe elhelyezkedő épületek zavartalan fennmaradása és a minőségi gazdasági területfejlesztés biztosítása figyelembe véve a terület közlekedési, környezetvédelmi és egyéb védelmi követelményeit. Ezen szempontoknak a terület gazdasági célú szabályozásánál és településképebe való illeszkedésénél is érvényesülniük kell.

A képviselő-testület fejlesztési elképzelést a szolgáltatási funkciók bővítése és a gazdaságfejlesztés érdekében támogatja.

A tervezés során figyelembe kell venni:

- A Terület jól megközelíthető az M5 autópálya irányából, de a terület feltárását a szabályozási terven ábrázolt 22 méteres szabályozási szélességű közútterülettel, illetve telekújraosztás esetén a 0145/121 útról is biztosítható majd.
- Közműellátásánál az alapközmű ellátás – a vízellátás, a villamos energia-ellátás, szennyvízelhelyezés – a közművek a fejlesztési terület környezetében rendelkezésre állnak, a közműkapcsolat megvalósítható.
- A fejlesztési terület megközelítése és egyéb infrastrukturális ellátása a meglévő hálózatra épülve a funkcióból és építési intenzitásból adódó terhelést bíró infrastruktúra fejlődjön.
- A tervezési területhez közvetlenül kereskedelmi szolgáltató gazdasági, mezőgazdasági és erdő övezetbe sorolt területek csatlakoznak, amelyhez kapcsolódó kialakult gazdasági területfejlesztés szervesen kapcsolódik.
- A termódosítással érintett terület jelenlegi és tervezett funkciója nem sért sem építészeti, sem régészeti, sem ökológiai, sem földvédelmi értékeket.
- Funkcióváltás történik, a terület építési paraméterei módosulnak.
- A gazdaságfejlesztési terület esetében az épület elhelyezésénél és építési hely meghatározásánál figyelembe veendő az elektromos vezetékek védőtávolsága, a településképvédelem és a szomszédos gazdasági területek érdekei.
- Mivel új beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre, ezért biológiai aktivitásérték pótlása nem szükséges.
- A termódosítás a településszerkezeti terv módosítását nem teszi szükségessé, a település területfelhasználási - területi mérlegét befolyásolja, a területrendezési tervekkel való összhang igazolása szükséges.
- A tervezett telekállapotnak megfelelően a szabályozási terv módosítása megtörténik.
- A terület egyéb más Országos Területrendezési Tervi, vagy Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervi övezetek közül az országos vízminőség-védelmi terület övezete által és az ásványi nyersanyagvagyon övezete által közvetve érintett.
- A terület jellegéből és elhelyezkedéséből, tervezett funkcióváltásából következően nem jelentős zavaró hatású gazdasági típusú beépítési intenzitás növekedés jön létre.

A tervmódosítással összefüggő HÉSZ előírások az alábbi beavatkozásokat igénylik:

Az övezeti előírás a 1.2.1 fejezet övezetekről szóló leírása alapján történik.

A Hész módosítása a Gksz-8 övezet kijelölését és a mellékletét képező SZT-15, és SZT-20 jelű tervlapot érinti.

A Hatályos HÉSZ 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz. területre vonatkozó övezeti előírása:

a.) **Má-3** jelű nem beépíthető - általános mezőgazdasági övezet.

Mezőgazdasági övezet:		Mértékegység	Má-3	Má-4
Alakítható legkisebb külterületi telek:		m ²	10000	10000
A beépíthetőség legnagyobb mértéke:		telekterület %-a	0	3,0
Építménymagasság	legnagyobb	m	0	4,5
Beépítési mód:			-	szabadonálló

*a gazdasági épületen belül egy lakó rendeltetési egység alakítható ki, amelynek alapterülete nem haladhatja meg az épület bruttó szintterületének 25%-át.

A HÉSZ és SZT módosítás után 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz. területre vonatkozó övezeti előírása az alábbi már HÉSZ-ben szereplő építési övezet alkalmazásával:

(1) A **Gksz-8** jelű építési övezet előírásai:

a.) Beépítési mód	szabadonálló
b.) Az építési telek legkisebb területe (m ²)	10000
c.) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb beépítettség (%)	45
d.) A beépítésnél alkalmazható terepszint alatti legnagyobb beépítettség (%):	45
e.) A terepszint alatti beépítettség helye	építési helyen belül
f.) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m)	10,0
g.) A beépítésnél alkalmazható legkisebb zöldfelületi arány (%)	25
h.) Szintterületi mutató	1,0
i.) beépítésnél alkalmazható legkisebb oldalkert (m):	**
j.) beépítésnél alkalmazható legkisebb hátsókert (m):	-
k.) beépítésnél alkalmazható legkisebb előkert (m):	10
l.) A Közműellátás mértéke:	teljes

(1) Kizárólag technológiai okokból megengedett legnagyobb építménymagasság 14 m.

**Az oldalkert szélessége a szabályozási terv szerint, az utak védőtávolságának vonala az oldalkerti határvonalnak felel meg.

1.2.3. A változások hatályos településfejlesztési koncepcióval való összhangjának bemutatása

(a településrendezési javaslatok összhangja a koncepcióban megfogalmazott jövőképpel és célokkal)

Tervezési szempontok, településfejlesztési koncepcióval nincs összefüggésben.

2. SZAKÁGI JAVASLATOK

2.1. TÁJRENDEZÉSI JAVASLATOK

2.1.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

2.1.2. Természetvédelmi javaslatok

2.1.3. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok

Mivel a terület beépítésre szánt területi besorolását Gyál hatályos településrendezési eszközei közül a Településszerkezeti terv tartalmazza, a tervezett módosításoknak, illetve az ezeket lehetővé tevő övezeti átsorolásoknak nincsenek említésre méltó táji hatásai.

Az övezeti módosítások sem tájszerkezeti és tájhasználati szinten, sem táj- és tájképvédelmi vonatkozásban nem rendelkeznek releváns hatásokkal.

Természetvédelmi és ökológiai hálózati szempontból az a módosítási területek nem érintettek, védendő élőhelyekkel, fajokkal, valamint megtartandó értékes egyéb zöldfelülettel nem rendelkeznek, élővilágvédelmi okokból korlátozás, illetve tilalom alatt nem állnak.

Összefoglalóan mindkét terület tekintetében megállapítható, hogy a Gyál Város hatályos településrendezési eszközeiben foglalt táj- és természetvédelmi javaslatok és előírások módosítását, kiegészítését nem teszik szükségessé a tárgyi övezeti átsorolások.

2.1.4. Biológiai aktivitásérték változása

A tervmódosítás során tervezett területfelhasználási, illetve övezeti változtatások nem teszik szükségessé új beépítésre szánt terület kijelölését, ezért a biológiai aktivitásérték egyenlegre való hatások vizsgálata sem szükséges, az övezeti módosítások kompenzációt nem igényelnek.

2.2. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE

(zöldterületek, intézményi és lakókertek, erdő és mezőgazdasági területek, vonalas zöldfelületi elemek)

2.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai

2.2.2. Zöldfelületi ellátottság alakulása

2.2.3. Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

A fent leírt táj- és természetvédelmi, táji, zöldfelületi adottságoknak megfelelően a tervezett övezetmódosítások nincsenek hatással a települési szintű zöldfelületi rendszerre, a zöldfelületi és zöldterületi ellátottság szintjére is színvonalára.

A módosítások helyi szinten is csak elenyésző hatással lesznek a zöldfelületi rendszerre, a hatályos tervi állapotokhoz képest.

A módosítás területén némi szerkezeti megkötéssel alakítható ki a min. 25%-os aránynak megfelelő zöldfelületi fedettség, de célszerűen elsősorban a határoló közterületek felé eső Dny-i és Ék-i telekhatárok menti sávokba koncentrálni a fás szárú növénytelepítések többségét. Kedvezőtlen adottság, hogy a növénytelepítés során figyelembe kell venni az áthaladó nagyfeszültségű elektromos légvezeték védőtávolságát és védelmi előírásait is. Ez gátolja a védőzóna szerűen kialakítandó telekrész optimális szerkezettel való telepítését.

A telephelyek zöldfelületi kialakítása során az ökológiailag legproduktívabb fa- és cserjefajok alkalmazása kívánatos, az özönfajok alkalmazása tilos.

A növénytelepítéshez a mélyépítési munkák és a tereprendezés során helyben megmozgatott talajréteget célszerű felhasználni. A növénytelepítést a telephelyek közművesítését és tereprendezését követően, lehetőleg már a magasépítési munkákkal párhuzamosan célszerű elvégezni, a növényzet által kifejtett ökológiai védőhatások mielőbbi érvényesülésének lehetővé tétele érdekében.

3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLATOK

KÖZÚTI HÁLÓZATI KAPCSOLATOK

3.1.1. Országos közutak

3.1.2. Település utak

3.2. FŐBB KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONTOK

3.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS (közúti és kötöttpályás tömegközlekedés)

3.3.1. Vasúti közlekedés

3.3.2. Autóbusz közlekedés

3.3.3. Gépjármű elhelyezés, parkolás

Rövid összefoglaló:

A fejlesztési terület vonatkozásában a tervezett telephely(ek) megközelítésére a hatályos szabályozási terv megfelelő közterületi kapcsolatot biztosít a terület fejlesztésére.

Az út szabályozása 22 m széles, mely szélesség jelenleg a Gorcsev Iván utca csatlakozásáig tervezett. A hatályos szabályozási terven ábrázolt 22 méteres szabályozási szélessége megfelelő szélességet biztosít a gazdasági célú területek út, árok, zöldsáv és teljes közműellátás kialakításához. Hosszú távon a településszerkezeti terven ábrázolt gazdasági területeknek is kiszolgáló útja lehet.

Jelenleg a Gorcsev István utca kivett útként, de gazdasági társaságok tulajdonába vannak, mely adottság nem biztosíthatja a jelen fejlesztési terület feltárását. A terület feltárása telekújraosztás esetén a 0145/121 útról is biztosítható lehet. A terv további szabályozási tervi beavatkozást nem igényel.

Gépjármű elhelyezés, parkolás telken belül biztosítandó.

4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLATOK

A városban a közművek kiépítettségénél továbbra is a vízellátás, a szennyvízcsatornázás, a gázellátás, és a hírközlés /90-95 %/, illetve a villamosenergia-ellátás hálózatai /100 %-os/ jelenti az európai szintűnek tekinthető mennyiségi kiépítettséget.

A tervezési területen elhelyezkedő, jelenleg beépítetlen tervezési területi egységek közműellátás szempontjából ellátatlannak tekintendők, mivel a területre a közműbekötések nem épültek ki. A beépítetlen tervezési területen ugyanakkor keresztülhalad más területeket ellátó közművezetékek, ez a 20 kV-os villamos légvezeték és a 120 kV-os vezeték is. Ezek a vezetékek egyrészt a terület beépítését korlátozó tényezők, másrészt viszont a terület jövőbeni közműellátásának bázisai lehetnek.

A településrendezési javaslat szerint az építésügyi előírásoknak megfelelően a terület egészén gazdasági-kereskedelmi-szolgáltató terület kiépíthető. A gazdasági területi egységen összességében kb. 700 m² bruttó szintterület építése várható.

A kedvező topográfiai, közlekedési adottságú tervezési területeken a tervezett komfortos, kényelmes élet- és munkakörülményt, hatékony gazdálkodási lehetőséget nyújtó igényes telkek számára a környezetvédelmi igényeket is kielégítő teljes közműellátás kiépítése szükséges.

A tervezési terület teljes közműellátására kiépítése szükséges a vízellátás, szennyvízcsatornázás, korszerű vezetékes energiaellátás és a hírközlés. A felszíni vízrendezés kérdése az útépítéssel és az ingatlanok beépítésével függ össze.

A tényleges és véglegesített beruházási szándék esetén jelentkező igények bejelentése a továbbtervezés feladata.

A várható igények kielégítésének feltétele a közhálózati kapcsolatok kiépítésének megoldása, továbbá a közhálózatok, bázisok szükséges kapacitás bővítésének a biztosítása, amelyhez vízi közműveknél a ténylegesen igénybe veendő kapacitásokra közműfejlesztési hozzájárulást kell fizetni, energiaközműveknél és elektronikus hírközlésnél szolgáltatási megállapodást kell kötni a szolgáltatóval, amelyben a szolgáltató az ellátás biztosításának műszaki-gazdasági feltételei rögzítheti.

Meg kell említeni, hogy a többször módosított 7/2006 TNM rendelet előírásának megfelelően, új épületek esetén 2019. január 1. napjától már a 6. mellékletben szereplő közel nulla energiaigényű épületek követelményszintjét kell alkalmazni. Ezen követelményszintek fontos új eleme lesz majd, hogy a 6. melléklet IV. pontja szerint az épület energiaigényét az összesített energetikai jellemző méretezett értékéhez viszonyítva legalább 25%-os mennyiségben, helyben termelt megújuló energiaforrásból kell biztosítani. Ennek az energiahatékonysági elvárásoknak megfelelően új épületet energiatakarékosan kell kivitelezni és az energiaszükséglet legalább 25 %-át megújuló energiaforrás hasznosításával kell megoldani. Erre a napenergia hasznosítása kínál kedvező lehetőséget. A továbbtervezés során ennek kielégítését is biztosítani kell.

Bár az energiaigények 25 %-át megújuló energiahordozó hasznosításával kell kielégíteni, figyelembe kell venni a megújuló energiahordozó hasznosítási lehetőségének időjárás függőségét. Így a hagyományos vezetékes energiahordozókkal ki kell tudni elégíteni a csúcs energiaigényeket, a megújuló energiahordozó hasznosításával a hagyományos vezetékes energiahordozók éves fogyasztása csökkenthető.

4.1. VIZIKÖZMŰVEK

4.1.1. vízellátás

A vízi-közművek közül a vízellátás a 90-es évek kommunális - fajlagos 200 - 300 l/fő,d vízigenyek - fogyasztásának megfelelő kapacitásokkal valósultak meg. Ennek megfelelően a fővezeték rendszer a jelenlegi és várható lakossági 100 – 150 l/fő,d fajlagos vízigenyek fogyasztása mellett többlet kapacitásokkal rendelkezik.

Gyálon a komfortos közműellátás legfontosabb eleme, a vezetékes ivóvíz ellátás megoldott, a vízellátó hálózat 100 %-os szintre kiépítettnek tekinthető, az ivóvíz vezeték minden utcában kiépült. A hálózat, a kutak és minden műtárgy (tározók, gépházak, stb.) a település Önkormányzatának tulajdonában vannak, a rendszer üzemeltetését a **Dél Pest-megyei Víziközmű Zrt Gyáli Üzemigazgatósága** végzi.

A városi vízmű - kutak és víztisztító-telep - 5000 m³/d víztermeléssel üzemeltethető. A város vízfogyasztása csúcsban 4000 m³/d, míg az átlagos fogyasztás 2000 m³/d. A vízfogyasztás átlagos és csúcserkékei az elkövetkezendőkben várhatóan közelednek egymáshoz a víz árának növekedésével és a vízellátásba bekapcsolódó ingatlanok miatt. Az utóbbi, új beépítéseknél már szinte csak a közüzemi vízellátást alkalmaznak. A városi vízellátó hálózat megfelelő a nagyobb vízigenyek kiadására. A fővezeték rendszer NÁ 400 és NÁ 300, NÁ 200 mm-es, míg az elosztóhálózat és NÁ 150, NÁ 100 mm átmérővel üzemel, amely jelentős távlati vízigenyek kiadására is alkalmas.

A gazdasági, kereskedelmi szolgáltató területek vízellátó hálózatánál NÁ 150 mm-es körvezeték rendszer kiépítése lenne szükséges a kommunális és tűzi-víz igények biztosítására.

4.1.2. szennyvízelvezetés

Gyál város csatornázása elválasztott rendszerű, mely a Gyál-Üllő- Vecsés kistérségi szennyvízelvezető rendszer részeként üzemel. A kistérségi regionális rendszer kialakítására kedvezően hatott, hogy a Fővárosi Csatornázási Művek ZRt. a három település szennyvizeinek fogadását vállalta és így nem kellett a szennyvíztisztítás és szennyvízelhelyezés kérdésével foglalkozni.

A gravitációs csatornákkal összegyűjtött szennyvizeket 14 db átemelő továbbítja a I. számú átemelőbe, amely nyomóvezetéken nyomja át a központi regionális átemelőbe. A városban elvezetésre kerülő becsült szennyvízmennyisége 2100-2500 m³/d.

A kistérségi szennyvízelvezető rendszer üzemeltetője a vízellátáshoz hasonlóan a Dél Pest-megyei Vízi-közmű Zrt. Gyáli Üzemigazgatósága.

Meg kell még említeni, hogy közcatornába majd csak a rendeletekben előírt szennyezettségű szennyvizek engedhetők. Az egyes telkekről, ha azon valaki valamilyen vállalkozást is folytat, a vállalkozás tevékenységéből származó, a kommunális szennyvíztől eltérő szennyezettségű vizeket telken belül elő kell tisztítani és csak a megengedett paraméterű szennyezettségű szennyvizet lehet a közcatornába továbbítani.

4.1.3. csapadékvíz-elvezetés

A város csapadékvíz-elvezetés szempontjából részben zárt csapadékcatornákkal - parkolók esetén -, részben nyílt árkokban elszivárogtatással történik. A felszíni vizek befogadója elvileg a Gyáli 1. számú főcatorna, de egységes elvezető rendszer nem épült ki.

Az új beépítéseknél biztosítani kell a csapadékvizek elvezetését, azaz burkolt út létesítése csak vízvezetéssel lehet megépíteni. Itt javasoljuk - a központi belterületen - a zárt csőcatornákat, de legalábbis a felszín-közeli zárt catornákat célszerű alkalmazni.

Gazdasági területek csapadék vízvezetésénél a település a Gyáli 1.sz. főcatorna, mely "A" vízminőségi kategóriába tartozik. Az 1. számú főcatornába ezért csak megfelelően - környezetvédelmi előírásokat kielégítő - tisztított csapadékvizeket lehet bevezetni. A Gyáli patak revitalizációja 2011-ig megtörtént.

A tervezési területről lefolyó csapadékvizek befogadója a Gyáli patak.

A fejlesztési területeken a tető, út és parkoló-felületek burkolatairól megnövekedő mennyiségű csapadékvíz-vízhozamot kell levezetni.

Az ingatlanokon belül 4 éves gyakoriságú csapadékhozamnak megfelelő tározót kell kiépíteni, és megfelelő tisztítás után elszivárogtatni, illetve felhasználni.

A 0144/1 hrsz-ú úton még nem történt meg nem épült ki burkolt útpálya. Itt meg kell oldani az útépítéssel egy időben a csapadékvíz-elvezetését.

A csapadékvizek szénhidrogén szennyezése nagyon környezetszennyező, ezért nagyobb szénhidrogén szennyezésnek kitett felületeken kiemelt járdaszegéllyel kell biztosítani, hogy a csapadékvíz ne jusson a talajba, hanem a szennyződést. A burkolatról összegyűlő csapadékvizet hordalék és olajfogó műtárgyon keresztül lehet befogadóba bevezetni.

4.2. ENERGIAELLÁTÁS

4.2.1. villamos energiaellátás

20 kV-os szabadvezetékes hálózatok külterületen 5,0 - 5,0 m, nagyfeszültségű 120 kV-os hálózat 13 - 13 m

A település villamosenergia ellátásának szolgáltatója ELMŰ Hálózati Kft.

A település ellátását szolgáló transzformátor állomások zömmel oszlopállomások, de található néhány épített házas transzformátor állomás is.

A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kisméretű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kisméretű hálózat zömmel oszlopokra szerelten került kivitelezésre, léghébeles vagy szabadvezetékes formában, a városközpontban azonban már a földkábeles kivitelezés a jellemzőbb.

A település közvilágítása szinte az egész településen a kisméretű hálózat tartóoszlopaire szerelt lámpafejvel történik, de az utóbbi időben a település egyes Vt területeken már korszerű közvilágítási rendszerek épültek ki.

A meglévő kisméretű hálózat oszlopokra szerelten került kivitelezésre, a település egységes hálózati rendszerének megőrzése érdekében az üzemeltető törekszik a szabadvezetékes elosztási rendszer további fenntartására.

Meg kell jegyezni, hogy település arculatformálásánál, esztétikai igényeknek megfelelően kedvezőbb lenne a közép- és kisméretű hálózatot földkábelekkel kivitelezni, az oszloptranzformátorok helyett épített állomásokat telepíteni és közvilágítást is - a jelenleg kisméretű hálózat tartóoszlopaire szerelt- lámpák helyett önálló közvilágítási lámpatestekkel célszerű megoldani.

A gazdasági területek villamos energiaigénye a konkrét funkciók ismeretében az engedélyezési tervek során lehet meghatározni, és a fejlesztések azok alapján pontosíthatók.

4.2.2. gázenergia ellátás

A település földgázellátásának szolgáltatója a TIGÁZ-DSO Kft.

Gyál város lakossági és kommunális (közintézményi) fogyasztóinak hő-ellátása gázenergiával történik.

A város gázellátása a Bp. I. nagynyomású gáz körvezeték gázátadó állomásról történik. Az 15.000 m³/h teljesítményű gázátadótól nagy-középnymoson érkezik a gáz a városi nyomásszabályozókig. A nyomásszabályozók után a középnymosú hálózat gerincvezetékei NÁ 200, NÁ 160, NÁ 110 mm-es átmérővel épültek ki. Az elosztóvezetékek NÁ 90, NÁ 63 mm-esek (P-10).

A nagyobb gázigényű gazdasági területek nagy-középnymosú rendszerről kapják a gázellátást.

A gazdasági területek gázellátásánál javasoljuk kiépíteni a nagyközép-nyomású vezetéket és nyomásszabályozókat, majd nyomásszabályozók után a középnymosú ellátó-hálózatot. A lakóterületi fejlesztési területek gázellátását várhatóan a meglévő hálózatokhoz történő csatlakozással, új vezetékrendszer létesítésével biztosítható.

Nagynyomású gázvezeték 23 -23 m

Nagyközép-nyomású gázvezeték 5 -5 m

A tervezett fejlesztési terület ellátására a meglévő hálózat irányából kell a meglévő vezetékeket tovább építeni. A tervezési területen egyedi nyomásszabályozót kell telepíteni, amelyről a fogyasztói igények közvetlen kielégíthetők.

4.3. HÍRKÖZLÉS

Vezetékes hírközlési létesítmények

Gyál és így a tervezési területek vezetékes távközlési ellátását jelenleg a Monortel Rt. utódja, az UPC Zrt. részben és a T-home a teljes területen biztosítja. A távbeszélő társaság a legkorszerűbb adatátviteli rendszert építette ki, amely alkalmas lesz mind a lakossági, mind a gazdasági szféra magas színvonalú ellátására.

A település 29-es körzetszámon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz. A meglévő hálózat továbbépítése műszaki hátteret biztosít a tervezési területek vezetékes távközlési ellátására.

A vezetékes távközlés bár műszaki megjelenésében közmű jellegű, szolgáltatása alanyi jogon történik. Ezért az új igénylők ellátása is egyéni elbírálással, egyéni szerződéskötés alapján történik. A szükséges hálózatfejlesztést a szolgáltató saját beruházásként valósítja meg.

A korszerű adatátvitel is egyelőre a vezetékes távközlési hálózaton keresztül oldható meg nagyobb biztonsággal.

Vezeték nélküli hírközlési létesítmények

A távközlési ellátottságot a tervezési területek térségében is, így a tervezési területen is lényegesen növelheti a mobiltelefonok használata. Ennek szabad kereskedelmi forgalma és műszaki területi korlátja nincs, így igényhez igazodóan korlátlanul használható.

Gyál városában valamennyi vezeték nélküli táv- és hírközlési szolgáltató (T-Mobile, TELENOR, Vodafone) megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.

A városban a mobilszolgáltatók teljes lefedettséget biztosítanak. A település lakott területein kívül az autópálya lefedettsége is biztosított.

5. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK

(a településrendezési javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatása, várható környezeti hatások, környezeti feltételek a föld, felszíni és felszín alatti vizek, levegőtisztaság-védelem, zaj- és rezgésterhelés, hulladékkezelés vonatkozásában)

A telephelyek kialakítása során a környezetvédelmi előírások általános betartása mellett figyelmet kell fordítani a szabályzatban előírt, övezetnek megfelelő minimális zöldfelületi arány biztosítására (ez mindkét esetben min. 25%), valamint a teleken belüli zöldfelületek ökológia hatékonyságának lehetőség szerint maximalizálására.

Fontos ez ebben az esetben is, amikor környezeti szempontból nem zavaró hatású tevékenységek telepítéséről és telephelyek, üzemek kialakításáról van szó, de az övezetben megengedett élő- és holtfelületi arányok önmagukban is szükségessé teszik a környezet védelmét szolgáló intézkedéseket. Az együttesen akár 75%-os mértékű beépítési- és burkolati arány kedvezőtlen környezeti hatásokat eredményez, az ott folyó tevékenységektől függetlenül is. A Gksz övezetek területén is fontos a klímavédelemhez helyi szinten való minél hatékonyabb hozzájárulás, a növényzet általi ökológiai szolgáltatások minél magasabb szinten történő megvalósítása.

Ennek érdekében a telephelyek zöldfelületi kialakítását minél erősebb környezetvédelmi védőhatással szükséges megoldani, a zöldfelületi javaslatokban leírt növénytelepítési szempontok és eszközök figyelembevételével. Ezek közül itt is kiemelendő a többszintes fásszárú növényzet telepítésének szükségessége, lehetőleg jó minőségű, előnevelt csemeték alkalmazásával, a védőhatások mielőbbi érvényesítésének érdekében.

Pozitív hatású a beépített és burkolt felületek lehetőség szerint minél sűrűbb zöldfelületekkel, esetleg vízfelületekkel való megszakítása, a minél nagyobb arányú árnyékolás biztosítása – lehetőleg lombkoronák vagy tartószerkezetre futtatott növényzet alkalmazásával -, a közel vízszintes és függőleges épületfelületek növényzettel való betelepítése.

E hagyományos környezet- és klímavédelmi eljárások alkalmazása mellett napjainkban már elvárás a passzívházas építéstechnológiák használata, az energiatakarékos építésmódok, szerkezetek és berendezések integrálása.

Emellett a telken belüli vízvédelem és vízgazdálkodás jelentősége sem elhanyagolható. Ennek rendszerét (a lehulló csapadék helyben való megtartását és hasznosulását, a szennyezések elkerülését, stb.) a zöldfelületgazdálkodással szerves egységben célszerű megoldani.

A Gksz övezetekre vonatkozó általános és HÉSz előírások betartása esetén a telephelyekről az előírt határértéket meghaladó zaj- és rezgés kibocsátással, talaj-, víz- és levegőszennyezéssel, valamint hulladékártalmakkal nem kell számolnunk. Amennyiben ezek közül bármelyik mégis környezetvédelmi problémaként jelentkezne, a telephelyen végzett tevékenység szükséges mértékű korlátozását vagy tilalmát kell elrendelni.

6. HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA

(a településrendezési javaslatok összhangja a hatályos településrendezési tervben rögzített elhatározásokkal, területek aktiválása, ütemezése)

A 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet 9.§ (6) bekezdés alapján a jelen 6. fejezet összevonásra kerül az 1.2.1. sz. fejezettel.

IGAZOLÁS-ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI TERÜLETFELHASZNÁLÁSI KATEGÓRIÁK

A tervmódosítás a településrendezési terv módosítását nem teszi szükségessé, a település területfelhasználási - területi mérlegét befolyásolja, a területrendezési tervekkel való összhang igazolását szükségessé teszi.

A tervmódosítás nem érinti a térségi szerkezeti terv változását.

Megállapítható, hogy a települési térség területén található a módossal érintett terület, ezért szakmailag nem indokolt a térségi terveknek való megfelelés részletes kidolgozása.

Ez a beépítésre szánt kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területfelhasználású módosítási szándék települési térségben történő elhelyezése megfelel a térségben elhelyezhető területfelhasználásnak.

Megállapítható, hogy a tervezési területet az alábbi térségi területfelhasználás érinti:

- települési térség

Budapesti Agglomeráció szerkezeti terve térségi területfelhasználási adatok alapján (2018. évi CXXXIX. törvény 7. melléklet)

Térségi területfelhasználási kategóriák

- Erdőgazdálkodási térség
- Nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség
- Mezőgazdasági térség
- Kertészmezőgazdasági térség
- Vizgazdálkodási térség
- Települési térség
- Sajátos területfelhasználású térség

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

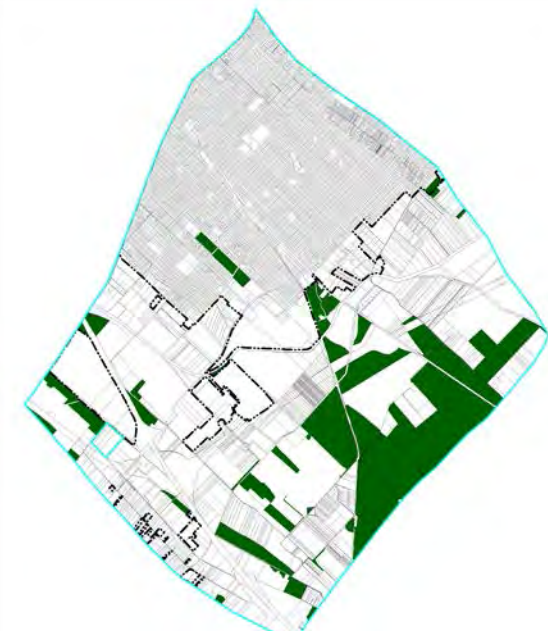
- Gyorsforgalmi út (meglévő)
- Gyorsforgalmi út (tervezett)
- Főút (meglévő)
- Főút (tervezett)
- Térségi szerepkörű összekötő út (meglévő)
- Térségi szerepkörű összekötő út (tervezett)
- Mellékút (meglévő)
- Mellékút (tervezett)
- Térségi jelentőségű P+R parkoló
- Nagysebességű vasútvonal (tervezett)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (meglévő)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (tervezett)
- Országos vasúti mellékvonal (meglévő)
- Nemzetközi kereskedelmi repülőtér (meglévő)
- Térségi repülőtér (meglévő)
- Országos kerékpárútvonal
- Térségi kerékpárútvonal (meglévő)
- Térségi kerékpárútvonal (tervezett)

 módosítással érintett terület határa

A Vizsgált területek a Budapesti Agglomeráció Területrendezési tervében a települési térségbe tartozik.

IGAZOLÁS-ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI ÖVEZETI KATEGÓRIÁK

3/1. Országos ökológiai hálózat övezete (2018. évi CXXXIX törvény alapján)	
	<ul style="list-style-type: none"> Ökológiai hálózat magterületének övezete Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete Ökológiai hálózat pufferterületének övezete <p>2018. évi CXXXIX törvény 3/1 mellékletének lehatárolása alapján. Az ökológiai hálózat területét a módosítással érintett területe nem érinti. Területi érintettségével kapcsolatos állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szerv a DINPI.</p>
3/3. Erdők övezete (2018. évi CXXXIX törvény alapján)	
	<ul style="list-style-type: none"> Erdők övezete <p>Területi érintettségével kapcsolatos állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szerv a NÉBIH és az Érdi Járási Hivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály A módosítással érintett terület erdő területet nem érint. 2018. évi CXXXIX törvény 3/3 mellékletének lehatárolása alapján.</p>

4.melléklet vízminőség védelmi terület övezete 9/2019.(VI.14) MvM rendelet	7. melléklet Ásványi nyersanyagvagyon-övezete által érintett település 9/2019.(VI.14) MvM rendelet
 <p data-bbox="316 689 659 723">Vízminőség-védelmi terület övezete</p>	 <p data-bbox="938 689 1281 723">Ásványi nyersanyagvagyon övezete által érintett</p>
<p>Területi érintettségével kapcsolatos állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szerv a KDVVH. Az OTRT alapján a módosítási területet érinti az országos vízminőség védelmi területek övezete.</p>	<p>Megjegyzés: Település közigazgatási területi lehatárolással történt övezeti kijelölés. Az érintettség a tervezett fejlesztési terület kialakítását nem gátolja.</p>

A BATRT ÉS AZ OTRT TÉRSÉGI ÖVEZETEINEK VALÓ MEGFELELÉS ÖSSZEFOGLALÓ

2018. évi CXXXIX. törvény előírásai alapján érintett térségi övezetek:

Országos Területrendezési Terv - országos övezetek		
	Gyál település érintett	Módosítási terület
1. ökológiai hálózat magterületének övezete, 2. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, 3. ökológiai hálózat pufferterületének övezete,	érintett	nem érintett
4. kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	nem érintett	nem érintett
5. jó termőhelyi adottságú szántóterület (1. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet)	nem érintett	nem érintett
6. erdők övezete	érintett	nem érintett
7. erdőtelepítésre javasolt terület övezete (2. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet)	nem érintett	nem érintett
8. tájképvédelmi terület övezete (3. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet)	nem érintett	nem érintett
9. világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett település	nem érintett	nem érintett
10. vízminőség-védelmi terület övezete (4. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet)	érintett	érintett
11. nagyvízi meder övezete (5. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet)	nem érintett	nem érintett
12. VTT-tározók övezete (6. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet) A Budapesti Agglomeráció területén nem alkalmazott övezet.	nem érintett	nem érintett
13. Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett település	nem érintett	nem érintett
Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv - térségi övezetek		
11. rendszeresen belvízjárta terület övezete (8. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet)	nem érintett	nem érintett
13. ásványi nyersanyagvagyon övezete (7. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet)	érintett	közvetlenül nem érintett
14. földtani veszélyforrás terület övezete (9. melléklet 9/2019.(VI.14) MvM rendelet)	nem érintett	nem érintett

A vizsgált terület érintett a vízminőség-védelmi terület övezete által. Az érintettség miatt a helyi építési szabályzatban a közlekedésre, közművesítésre és esetleges szennyezett csapadékvíz-elvezetésre vonatkozó előírásokat ennek figyelembevételével kell kialakítani.

A vizsgált terület közvetlenül nem érintett az ásványi nyersanyagvagyon övezete által.

Fentiek alapján tehát a módosítási területek övezeti érintettsége Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény előírásaival nem ellentétes.

VI. Nyilatkozat

A Gyál Településrendezési tervhez szükséges területrendezési tervelözményeknek való megfeleltetést a területrendezési tervelözmények fejezetét készítő tervezők nyilatkoznak, hogy a módosítás megfelel a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény előírásoknak.

Makkai Krisztina, településmérnök
városépítési-városgazdasági szakmérnök TT 01-4921

Budapest, 2020. október 30.

8. SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ

(a szabályozás céljainak és eszközeinek ismertetése, azok összefüggései, a szabályozás alapelve, a változtatási szándékok javaslata, a szabályozás eszközeinek összefoglalása)

A szabályozás célja a dinamikusan változó Városi igények lekötése és építésjogi megalapozása a 2018.január 1-től hatályba lépett építésügyi jogszabályi környezetnek megfelelően. A szabályozás eszköze a fentieknek megfelelően módosított **helyi építési szabályzat**, valamint ennek **szabályozási tervi melléklete**.

A szabályozási típusú módosítások különleges koncepcionális megalapozást nem igényeltek, mivel az eljárásban két részterület beépítésre szánt területi kategórián belüli szabályozási pontosítása merült fel igényként.

A tervmódosítási szándék igényelte a szabályzat és szabályozási tervi mellékletének módosítását, ezek az alábbiak:

AZ ÖNKORMÁNYZATI SZÁNDÉKOK ÉS A VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁSOK EREDMÉNYÉNEK ALAPJÁN MEGHATÁROZOTT, SZABÁLYOZÁSI TERVI MEGOLDÁST IGÉNYLŐ MÓDOSÍTÁSI TERÜLET				
módosítási terület sorszám	terület (ha)	helyrajzi szám (hrsz.)	SZT övezet módosítás	
			HATÁLYOS	TERVEZETT
2.	7,0584 ha	0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.	(Má-3) általános mezőgazdasági övezet	(Gksz-8) Kereskedelmi-szolgáltató, gazdasági övezet

9. BEÉPÍTÉSI TERV

(a 7. melléklet szerint)

A TRT módosítás tervanyagához nem készül.

10. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

(környezeti vizsgálati kötelezettség esetén)

A tervezett módosítások kapcsán nem várhatók olyan jelentős környezeti hatások, amelyek környezeti vizsgálat lefolytatását és külön környezeti értékelési dokumentáció elkészítését tennék szükségessé.

Környezeti hatástanulmány készítésének szükségessége az övezeti átsorolások kapcsán nem merült fel.

A környezeti szempontok érvényesítése a hatályban lévő magasabbrendű jogszabályokban, valamint a hatályos településrendezési eszközökben foglalt előírások betartásával és kontrolljával biztosítható.

1. SZÁMÚ MELLÉKLET: Főépítési Feljegyzés

2 SZÁMÚ MELLÉKLET: Önk. határozat a településrendezési eszköz módosításáról

Szám: 35893-Z/2020.

K I V O N A T

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2020. október 29-én megtartott nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

“Kihagyva a kihagyandók.”

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 10 igen - 1 nem szavazattal - 1 tartózkodással az alábbi határozatot hozta:

154/2020.(X.29.) sz. határozat

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megerősítve illetve, módosítva a 144/2019.(VII.17.) határozatában foglaltakat úgy dönt, hogy

1. Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálja és módosítja a Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú területekre vonatkozóan
  - szabályozási előírások szükséges módosítása a tervezési területre vonatkozóan:
    - a) építési paraméterek kialakítása a Gksz-8 építési övezet paramétereit szerint,
    - b) 0145/21, 0143/42, 0144/1, 7000/2 hrsz.-ú területeken lévő szabályozási vonalak felülvizsgálata
2. a 314/2012 (XI.8.) Kormányrendelet 32.§ (6) bekezdés c) pontja alapján a gazdaságfejlesztő beruházás megvalósítása érdekében, a fejlesztést érintő Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokat kiemelt fejlesztési területté nyilvánítja;
3. a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján - megismételt tárgyalásos eljárás keretében folytatja le;
4. a környezet védelmének általános szabályáról szóló 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartja szükségesnek;
5. tárgyi tárgyalásos eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapít meg;
6. a tervezési munka elkészítésére - a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és Szabó Ferenc Egyéni cégével, mint költségviselővel - kötött háromoldalú szerződést módosítja;
7. tárgyi tervezési szerződés módosításának aláírása előtt a szabályozási terv készítésével kapcsolatosan érintett ingatlanok tulajdonosaival településrendezési megállapodást köt arról, hogy az érintett ingatlanok tulajdonosai - szabályozási terv módosításának jóváhagyása előtt - 580-Ft/m² településfejlesztési hozzájárulást az Önkormányzat részére befizetik
8. felhatalmazza a Polgármestert a további szükséges intézkedések megtételére

Határidő: 2021. február 20.

Felölő: Polgármester

K.m.f.

Pápai Mihály s.k.
polgármester

Rozgonyi Erik s.k.
címetes főjegyző

A kivonat hitelesül:
2020. október 30.

Tóth Istvánné
Jegyzőkönyvvezető

3 SZÁMÚ MELLÉKLET: Döntés a partnerségi egyeztetés lezárásáról

Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének
..... Ök. rendelete
Gyál Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló,
17/2014. (XII.01) önkormányzati rendelet
módosításáról

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (2) bekezdésében és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (6) bekezdés 6. pontjában kapott felhatalmazás alapján, Magyarország Alaptörvénye' 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 42. § és 9. számú melléklete szerint eljáró érdekelt államigazgatási szervek véleményének kikérésével Gyál Város Helyi Építészeti Szabályzatáról szóló 17/2014.(XII.01.) önkormányzati rendeletének módosítására az alábbiakat rendeli el:

1.§

A Gyál Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 17/2014.(XII.01.) sz. önkormányzati rendelet (a továbbiakban: HÉSZ) HÉSZ 1. mellékletében szereplő 1:4000 léptékű SZT- 15 szelvény jelű szabályozási tervlap helyébe e rendelet 2. mellékleteként szereplő 1:4000 léptékű SZT-15/M1 szelvény jelű szabályozási tervlap lép.

2.§

A HÉSZ 1. mellékletében szereplő 1:4000 léptékű SZT- 20. szelvény jelű szabályozási tervlap helyébe e rendelet 3. mellékleteként szereplő 1:4000 léptékű SZT-20/M1 szelvény jelű szabályozási tervlap lép.

3.§

Ez a rendelet 2020. .... napján lép hatályba.

Pápai Mihály
polgármester

Rozgonyi Erik
címzetes főjegyző

Z Á R A D É K:

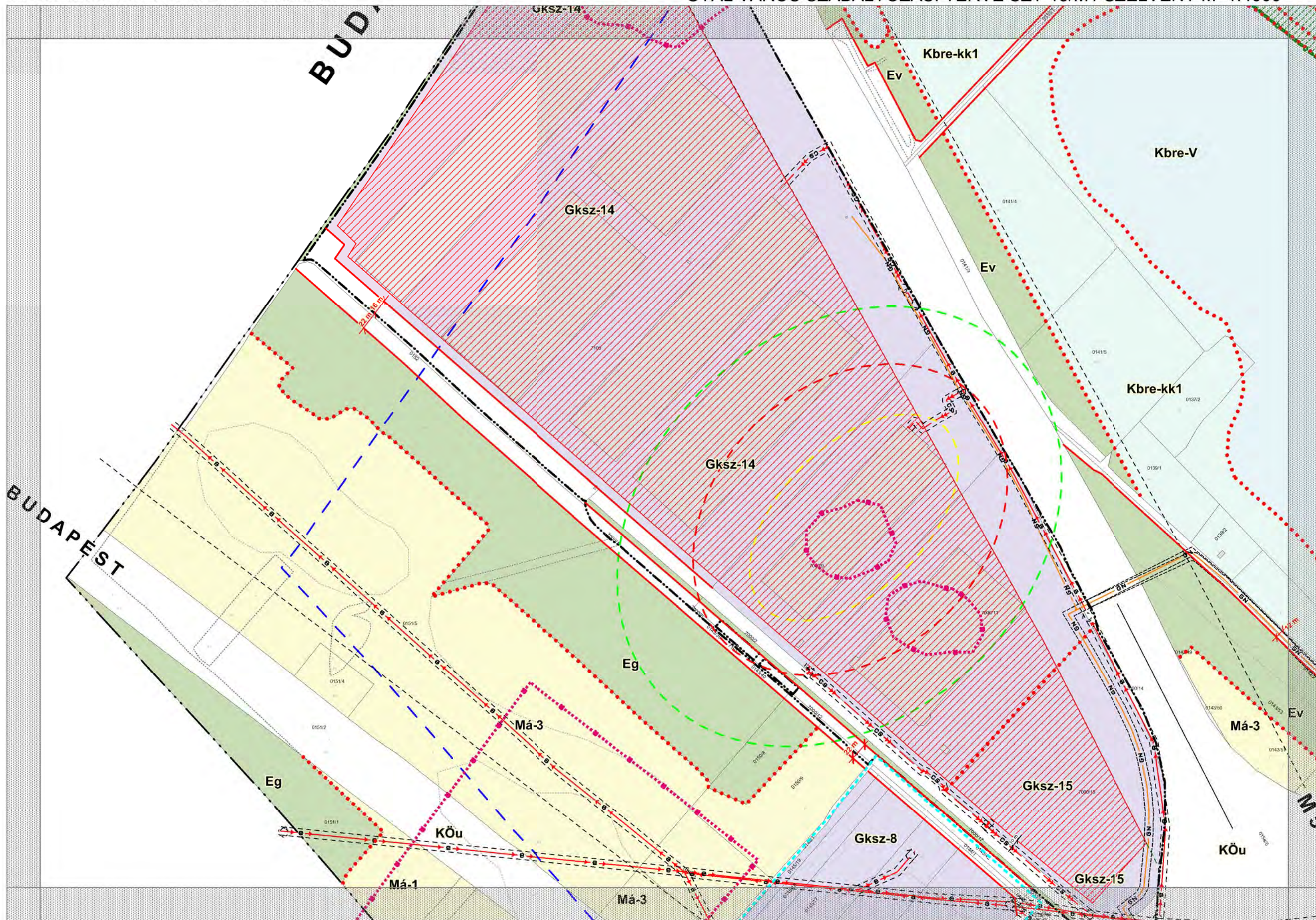
A rendelet 2020. .... napján kihirdetésre került a helyben szokásos módon, a hirdetőtáblára történő kifüggesztéssel és www.gyal.hu honlapon történt közzététellel.

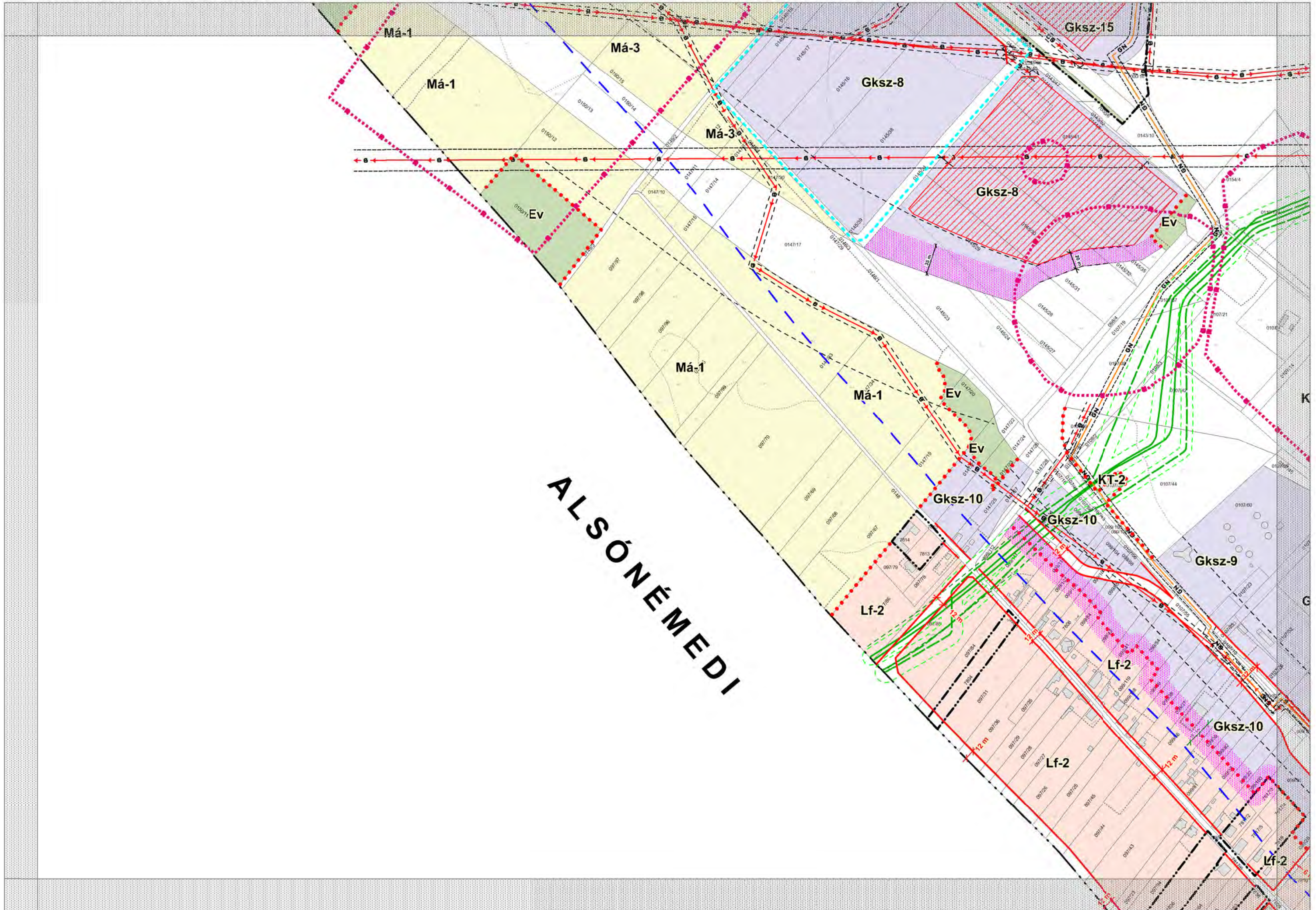
G y á l, 2020.....

.....
Rozgonyi Erik

.....
címzetes főjegyző

1. melléklet a ..../**2020**.(.....) önkormányzati rendelethez:
„A 17/2014. (XII.01) önkormányzati rendelet
1. melléklet SZT-15/M1 szabályozási tervlapszelvény”

2. melléklet a ..../**2020**.(.....) önkormányzati rendelethez:
„A 17/2014. (XII.01) önkormányzati rendelet
1. melléklet SZT-20/M1 szabályozási tervlapszelvény”

Szám: 35895-2/2020.

K I V O N A T

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2020. október 29-én megtartott nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

“Kihagyva a kihagyandók.”

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 10 igen - 1 nem szavazattal – I tartózkodással az alábbi határozatot hozta:

154/2020.(X.29.) sz. határozat

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megerősítve illetve, módosítva a 144/2019.(VII.17.) határozatában foglaltakat úgy dönt, hogy

1. Gyál Város Településrendezési eszközeit részlegesen felülvizsgálja és módosítja a Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó hatályos Helyi Építési Szabályzatot és mellékleteként a szabályozási tervet az alábbiak szerint:
  - a szabályozási terv övezeti besorolásának módosítása Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19 hrsz.-ú területekre vonatkozóan
  - szabályozási előírások szükséges módosítása a tervezési területre vonatkozóan:
    - a) építési paraméterek kialakítása a Gksz-8 építési övezet paramétereinek szerint,
    - b) 0145/21, 0143/42, 0144/1, 7000/2 hrsz.-ú területeken lévő szabályozási vonalak felülvizsgálata
2. a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet 32.§ (6) bekezdés c) pontja alapján a gazdaságfejlesztő beruházás megvalósítása érdekében, a fejlesztést érintő Gyál 0145/38, 0145/16, 0145/17, 0145/18, 0145/19, 0145/21, 0143/42, 0144/1 és a 7000/2 hrsz.-ú ingatlanokat **kiemelt fejlesztési területté nyilvánítja;**
3. a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a települési rendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján – **megismételt tárgyalásos eljárás keretében folytatja le;**
4. a környezet védelmének általános szabályiról szóló 1995.évi LIII. tv.43.§(5) bekezdése, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti **környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartja szükségesnek;**
5. tárgyi tárgyalásos eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapít meg;
6. a tervezési munka elkészítésére - a PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.-vel, mint tervezővel és Szabó Ferenc Egyéni cégével, mint költségviselővel - kötött háromoldalú szerződést módosítja;
7. tárgyi tervezési szerződés módosításának aláírása előtt a szabályozási terv készítésével kapcsolatosan érintett ingatlanok tulajdonosaival településrendezési megállapodást köt arról, hogy az érintett ingatlanok tulajdonosai - szabályozási terv módosításának jóváhagyása előtt – 580-Ft/m² településfejlesztési hozzájárulást az Önkormányzat részére befizetik
8. felhatalmazza a Polgármestert a további szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2021. február 20

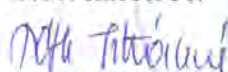
Felelős: Polgármester

K.m.f.

Pápai Mihály s.k.
polgármester

Rozgonyi Erik s.k.
címzetes főjegyző

A kivonat hitelül:
2020. október 30.

Tóth Istvánné
Jegyzőkönyvvezető

Tárgy: Javaslat Gyál Város Településrendezési eszközeinek részleges módosítására: Gyál Város Helyi Építési Szabályzatának módosítása Gyál Város településkép védelméről szóló rendeletével történő összhang biztosítása érdekében. **13. számú módosítás**

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2014. novemberi ülésén *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet alapján a 17/2014. (XII.01.) önkormányzati rendeletével megalkotta Gyál Város Helyi Építési Szabályzatát *(továbbiakban: HÉSZ)* és elfogadta a HÉSZ mellékletét képező szabályozási tervét, amelyre már többször módosított.

A Képviselő-testület a 2019. májusi ülésén megalkotta a településkép védelméről szóló 10/2019. (V.31.) önkormányzati rendeletét, valamint ezt megelőzően a 100/2019.(V.30.) sz. határozatával elfogadta Gyál Város Településképi Arculati Kézikönyvét.

Ezt követően a HÉSZ településképi rendelettel történő összhangjának biztosítása elmaradt, pedig a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet 3.§. (6) bekezdése alapján „A helyi építési szabályzat – a tervezett változások időbeli ütemezésének figyelembevételével – a településszerkezeti tervvel és a településképi rendelettel összhangban készül.” Előzőek alapján szükséges ennek elvégzése, a településkép védelméről szóló 10/2019.(V.31.) önkormányzati rendeletben szabályozottak törlése Gyál Város Helyi Építési Szabályzatából.

A hivatkozott 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet 32.§. (6a) bekezdésének e) pontja alapján Gyál Város Településrendezési eszközeinek fentiekben ismertetett részleges módosítását **állami főépítési eljárás keretében** lehet lefolytatni.

Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének a településfejlesztési és településrendezési és településképi eszközök készítésével, módosításával összefüggő partnerségi egyeztetési szabályairól szóló 10/2017.(IV.28.) önkormányzati rendelete **állami főépítési eljárás esetében az előzetes tájékoztatási** kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során **eseti döntés szerint** állapítja meg.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995.évi LIII. tv.43.§ (5) bekezdése, valamint *az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról* szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§. (2) és (3) bekezdése alapján a környezeti vizsgálat szükségessége a várható környezeti hatásuk jelentőségének eseti meghatározása alapján dönthető el. Tárgyi tervezési munka során történő változtatások várhatóan nem járnak negatív környezeti hatással.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy fentiek alapján szíveskedjenek döntésüket meghozni!

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021.(I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az alábbi határozatot hozza:

1. Gyál Város Településrendezési eszközeit módosítja: Gyál Város Helyi Építési Szabályzatát az alábbiak szerint:
  - A Helyi Építési Szabályzat településképi rendelettel történő összhang biztosítása - jogharmonizáció
2. a hatályos jogszabályi környezet áttanulmányozása után a településrendezési tervi eszköz módosítását - a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet 32.§ (6a) bekezdés e) pontja alapján – **állami főépítési eljárás keretében** folytatja le;
3. a *környezet védelmének általános szabályiról* szóló 1995.évi LIII. tv.43.§. (5) bekezdése, valamint az egyes *tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról* szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 1.§.(2) és (3) bekezdése szerinti **környezeti hatásvizsgálat készítését nem tartja szükségesnek;**
4. állami főépítési eljárás esetében az előzetes tájékoztatási kötelezettséget a partnerségi egyeztetés során nem állapít meg.
5. a további szükséges intézkedéseket megteszi.

Határidő: 2021. szeptember 30.

Felelős: Polgármester

Előterjesztést véleményezte: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Környezetvédelmi és Közbiztonsági Bizottság

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést készítette: Kiss István irodavezető

Gyál, 2021. április 8.

Pápai Mihály
polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 2021. évi költségvetéséről szóló 2/2021. (I.28.) sz. önkormányzati rendeletének 5. sz. melléklete tartalmazza az iskolai alapítványok támogatását.

A rendelkezésre álló 1.500,- e Ft összeget az alábbiak szerint - gyermeklétszám arányosan - javaslom felosztani a gyáli iskolák között.

Gyáli Ady Endre Általános Iskola	576 fő	473 940,- Ft
Gyáli Bartók Béla Általános Iskola	400 fő	329 130,- Ft
Érdi SZC Eötvös József Technikum	280 fő	230 390,- Ft
Gyáli Zrínyi Miklós Általános Iskola	360 fő	296 215,- Ft
Gyáli Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola	207 fő	170 325,- Ft

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az iskolai alapítványok támogatására, a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva

- a) a Gyáli Ady Endre Általános Iskola „Ifjú Szívek Közhasznú” Alapítványát 473 940,- Ft,
(Szla. szám: 11742300-20006936)
- a Gyáli Bartók Béla Általános Iskola „Bartók” Alapítványát 329 130,- Ft,
(Szla szám: 64400044-10416626-00000000)
- az Érdi SZC Eötvös József Technikum
„Eötvös József Alapítvány A Gyermekekért” Alapítványát 230 390,- Ft,
(Szla. szám: 64400044-30070011-61100008)
- a Gyáli Zrínyi Miklós Általános Iskola „Rodostó” Alapítványát 296 215,- Ft,
(Szla szám: 64400044-10406500-00000000)
- a Gyáli Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola
„Gyáli Muzsikáért” Alapítványát 170 325,- Ft
(Szla szám: 64400044-10418295-00000000)

összeggel támogatja.

- b) a szükséges intézkedéseket megteszi.

Határidő: azonnal
Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Oktatási és Kulturális Bizottság
Az előterjesztést készítette: Pap Krisztina aljegyző, irodavezető

Gyál, 2021. március 30.

Nagy József Elek
alpolgármester

Az előterjesztés a költségvetési rendelettel összhangban van.

Diera Éva
Pénzügyi és Adó Iroda irodavezető

Tárgy: Javaslat a Gyáli Liliom Óvoda intézményvezetőjének ismételt megbízására

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 29/2017. (I.26.) sz. határozatával bízta meg Lendvay-Kiss Anitát a Gyáli Liliom Óvoda vezetésével. A határozat és a megbízás alapján az intézményvezető a feladatokat 2017. február 1. és 2021. augusztus 15. között látja el. Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere 51/2021. (II.25.) sz. határozatával – a Képviselő-testület tagjai véleményének kikérését követően – úgy döntött, hogy a magasabb vezetői feladatok ellátásával a jelenlegi intézményvezetőt kívánja megbízni abban az esetben, ha ezt a Nevelőtestület legalább kétharmada támogatja.

Gyál Város Önkormányzatának jegyzője 2021. március 2. napján kelt levelében tájékoztatta a Nevelőtestületet a fenti döntésről, és kérte a Nevelőtestületet az azzal kapcsolatos vélemény kialakításra. A jegyzői levél tartalmazza, hogy a *nemzeti köznevelésről* szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 20. pont szerint a Nevelőtestület alatt az intézményben közalkalmazotti jogviszony, munkaviszony keretében pedagógus munkakörben, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkező nevelő-oktató munkát segítő (a továbbiakban: NOKS) munkakörben foglalkoztatottakat kell érteni. A *pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról* szóló 326/2013. (VIII.30.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Épr.) a nevelési-oktatói intézményekben pedagógus munkakörben alkalmazottak végzettségi és szakképzettségi követelményeiről szóló 6. melléklet alapján az óvodában az alábbi pedagógus munkaköröket lehet figyelembe venni: óvodapedagógus, óvodapszichológus, logopédus, gyógypedagógus (akit közalkalmazotti-, vagy munkaviszony keretében foglalkoztatnak). 2021. március 1. napján a Gyáli Liliom Óvodában az alábbiak szerint alakult a betöltött, és fentiek szerint a Nevelőtestület szempontjából releváns álláshelyek száma:

Pedagógus munkakör	Álláshelyek száma	Betöltött álláshely
Óvodapedagógus	21	17
Logopédus	1	1
Óvodapszichológus	1	1
Felsőfokú végzettségű NOKS	1	1
Összesen	24	20

A betöltött pedagógus álláshelyek száma (20 fő) alapján legalább 14 fő egyetértő nyilatkozata szükséges a jelenlegi intézményvezető, Lendvay-Kiss Anita ismételt – pályázati eljárás nélküli – intézményvezetői megbízásához.

A Nevelőtestületet (és a NOKS dolgozókat is) a Választási Előkészítő Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) a fentiekre 2021. március 3. napján tájékoztatta. Az erről készült 166/2021. iktatószámú jegyzőkönyv az előterjesztés *1. sz. mellékleteként* olvasható. 2021. március 4. napján a Kormány bejelentette, hogy 2021. március 8. napjától a koronavírus-járvány harmadik hullámának terjedésének megfékezésére az óvodákban 2021. április 6. napjáig rendkívüli szünetet rendel el. Az erről szóló Korm.rendelet 2021. március 5. napján jelent meg. 2021. március 8. napján a Bizottság úgy döntött, hogy a vélemény kinyilvánítására személyes jelenlét mellett nem kerülhet sor: a Nevelőtestület tagjai az erre a célra kialakított vezetovalasztas2021@gmail.com e-mail címre küldhették el szavazataikat 2021. március 11. napjáig. Az erről készült 167/2021. iktatószámú jegyzőkönyv *2. sz. mellékleteként* olvasható. A szavazatok beérkezéséről, és összesítéséről készült 168/2021. iktatószámú jegyzőkönyv *3. sz. mellékleteként* megtekinthető, a Nevelőtestület véleménye az alábbi:

Leadott szavazatok száma: 20 db

Érvényes szavazatok száma: 20 db

Érvénytelen szavazatok száma: 0 db

Az újabb vezetői megbízást támogatta: 20 fő

Az újabb vezetői megbízást nem támogatta: 0 fő

A Bizottság a fentiek alapján megállapította, hogy a Nevelőtestület egyet ért a Fenntartó azon kezdeményezésével, hogy a jelenlegi intézményvezetőt, Lendvay-Kiss Anitát újabb ciklusra, pályázati kiírás nélkül a Fenntartó megbízta a Gyáli Liliom Óvoda intézményvezetői feladatainak ellátásával. Az Épr. 22. § (1) bek. szerint magasabb vezetői, vezetői megbízást az év során bármikor, öt évre kell adni.

Kérem a T. Képviselő-testületet a fentiek megvitatására, és a döntés meghozatalára.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az alábbi határozatot hozza:

1. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 67. § (7) bekezdése, valamint a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 22. § (2) bekezdése alapján, a Gyáli Liliom Óvoda Nevelőtestületének egyetértésével

Lendvay-Kiss Anitát

2021. augusztus 16. napjától 2026. augusztus 15. napjáig

a Gyáli Liliom Óvoda intézményvezetői feladatainak ellátásával megbízom,

2. Lendvay-Kiss Anita **illetményét** az Nkt., és a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet irányadó rendelkezései alapján **bruttó 574 454.- Ft/hó összegben állapítom meg** az alábbiak szerint:

PedII/8.	342 425.- Ft
Vezetői pótlék	200 970.- Ft
<u>Óvodai (szakmai) pótlék</u>	<u>31 059.- Ft</u>
Összesen	574 454.- Ft

3. Lendvay-Kiss Anita intézményvezető megbízásával kapcsolatos munkáltatói intézkedések megtételéről, különösen a törzskönyvi nyilvántartásba vételről **gondoskodom.**

Határidő: 2021. augusztus 15.

Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása minősített szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Oktatási és Kulturális Bizottság

Az előterjesztést készítette: Pap Krisztina aljegyző, irodavezető

Gyál, 2021. március 30.

Nagy József Elek
alpolgármester

Az előterjesztés a költségvetési rendelettel összhangban van.

Diera Éva
Pénzügyi és Adó Iroda irodavezető

GYÁLI LILIAM ÓVODA
2360 Gyál, Liliom u.13-15.
Tel.: 06-29/340-126; 06-29/345-241
E-mail: gyali.liliomovi@gmail.hu
OM azonosító: 032993

ikt. sz.: 166/2021

JEGYZŐKÖNYV

Készült

Időpont: Gyál, 2021. 03. 03-án 13:00 órakor Nevelőtestületi tájékoztatás
13:10 órakor Technikai munkát segítők
tájékoztatása

Helyszín: Gyáli Liliom Óvoda

Téma: A Gyáli Liliom Óvoda magasabb vezetői megbízásával kapcsolatosan tájékoztatás

Váradai Attiláné Választási Előkészítő Bizottság elnöke ismertette a dolgozókkal a Polgármesteri határozatot. A Nevelőtestület és az Alkalmazotti közösség is tájékoztatást kaptak arról, hogy 2021. 08. 15-én Lendvay-Kiss Anita intézményvezető megbízása lejár.

Gyál, 2021. 03. 03.

Váradai Attiláné

Váradai Attiláné
intézményvezető-helyettes
Választási Előkészítő Bizottság elnöke

Pallérné Göndör Róza

Pallérné Göndör Róza
jegyzőkönyvvezető
Választási Előkészítő
Bizottság tagja

Baranyai Krisztina

Baranyai Krisztina
Jegyzőkönyv hitelesítő
Választási Előkészítő Bizottság tagja

Csizmadia Jánosné

Csizmadia Jánosné
KAT elnök
Választási
Előkészítő Bizottság tagja

Mellékletek:

51/2021.(II.25.) Polgármesteri Határozat

Rozgonyi Erik címzetes főjegyző tájékoztató levele

Ikt.szám:2078/2021.

Tárgy: A Gyáli Liliom Óvoda magasabb vezetői megbízásával kapcsolatos döntések meghozatala

51/2021.(II.25.) POLGÁRMESTERI HATÁROZAT

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az alábbi határozatot hozza:

1. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 67. § (7) bekezdésében, valamint a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 22. § (3) bekezdésében biztosított jogkör alapján kinyilvánítja abbéli szándékát, hogy legalább kétharmados nevelőtestületi egyetértés esetén Gyál Város Önkormányzata a Gyáli Liliom Óvoda jelenlegi vezetőjét, Lendvay-Kiss Anitát pályázati eljárás lefolytatása nélkül kívánja megbízni az intézményvezetői feladatok ellátásával újabb öt év határozott időre, 2021. augusztus 16. napjától 2026. augusztus 15. napjáig,
2. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 67. § (7) bekezdésében, valamint a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 22. § (3) bekezdésében meghatározott nevelőtestületi vélemény beszerzéséről gondoskodik.

Határidő: a határozat nevelőtestület részére történő átadását követő 15. nap után

Felelős: Polgármester

Gyál, 2021. február 25.

Pápai Mihály
polgármester

Ügyiratszám: K/1969/2021.
Ügyintéző: Pap Krisztina

Lendvay-Kiss Anita
intézményvezető
Váradt Attiláné és
Juhászné Túri Kinga
intézményvezető-helyettesek
részére

Tárgy: 51/2021. (II.25.) PM határozattal
kapcsolatos teendők / intézmény-
vezető megbízásához nevelőtes-
tületi vélemény beszerzése

Gyáli Liliom Óvoda

Tisztelt Intézményvezető Asszony!
Tisztelt Intézményvezető-helyettes Asszonyok!
Tisztelt Nevelőtestület!

Mint az Önök előtt ismert tény, a Gyáli Liliom Óvoda (a továbbiakban: Intézmény) intézményvezetői feladatait jelenleg ellátó Lendvay-Kiss Anita intézményvezetői megbízása 2021. augusztus 15. napján lejár. Az Intézmény magasabb vezetői megbízásával kapcsolatos döntéseket jelenleg a *veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről* szóló 27/2021. (I.29.) Korm.rendelettel elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel, a *katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról* szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban. Kat.) 46. § (4) bekezdésben biztosított jogkörében Gyál Város Polgármestere – a Képviselő-testület tagjai véleményének kikérését követően – jogosult meghozni. Polgármester Úr a tárgyban is hivatkozott, 51/2021. (II.25.) sz. határozatával (a továbbiakban: Határozat) kinyilvánította azon szándékát, hogy az Intézmény jelenlegi vezetőjét, Lendvay-Kiss Anitát nyilvános pályázati eljárás lefolytatása nélkül kívánja megbízni az intézményvezető feladatok ellátásával újabb öt év határozott időre abban az esetben, **ha ezt az Intézmény Nevelőtestületének legalább kétharmada támogatja, és ezzel egyetért.**

A Határozat az Intézményvezetőnek 2021. március 1. napján elektronikus úton továbbításra került. A *pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról* szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII.30.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Épr.) 22. § (4) bekezdése értelmében a Határozat, mint fenntartói kezdeményezés Nevelőtestületnek történő átadásától számított legalább 15 napot kell biztosítani a nevelőtestületi vélemény beszerzésére.

Felhívom szíves figyelmüket, hogy **a vélemény kialakításában a Nevelőtestület tagjai vehetnek részt.** A *nemzeti köznevelésről* szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 20. pont szerint a nevelőtestület az Intézményben közalkalmazotti jogviszony, munkaviszony keretében pedagógus-munkakörben, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkező, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak közössége. Az Épr. a nevelési-oktatási intézményekben pedagógus-munkakörben alkalmazottak végzettségi és szakképzettségi követelményeiről szóló 6. melléklete alapján az Intézményben az alábbiak felelnek meg pedagógus-munkakörnek: óvodapedagógus, óvodapszichológus, logopédus, gyógypedagógus (akik tehát az Nkt. szerint közalkalmazotti jogviszony, vagy munkaviszony keretében foglalkoztatottak).

2021. március 1. napján az Intézmény betöltött álláshelyeinek száma, mely a fentiek alapján releváns:

Pedagógus munkakör	Álláshelyek száma	Betöltött álláshely
Óvodapedagógus (közalkalmazott)	21	17
Logopédus	1	1
Óvodapszichológus	1	1
Ffű végzettségű NOKS	1	1
Összesen	24	20

A betöltött pedagógus-álláshelyek száma alapján **legalább 14 fő egyetértő nyilatkozata szükséges** a jelenlegi intézményvezető, Lendvay-Kiss Anita ismételt – nyilvános pályázati eljárás nélküli – intézményvezetői megbízásához.

Az Épr.-nek megfelelően tájékoztató levelem kézhezvételétől számított legalább 15 napot biztosítok arra, hogy a Nevelőtestület a fentiekkel kapcsolatosan az álláspontját kialakítsa. Kérem, hogy **2021. március 20. napjáig** a nevelőtestületi véleményeztetési eljárást legyenek szívesek lefolytatni, a kialakított nevelőtestületi véleményt is magában foglaló jegyzőkönyvet a Gyáli Polgármesteri Hivatal Jogi és Intézményfelügyeleti Irodájára eljuttatni.

Munkájukat előre is köszönöm.

Gyál, „*elektronikus aláírás szerint*”

Tisztelettel

Rozgonyi Erik
címzetes főjegyző

Melléklet: 51/2021. (II.25.) sz. PM határozat

GYÁLI LILIAM ÓVODA
2360 Gyál, Liliom u.13-15.
Tel.: 06-29/340-126; 06-29/345-241
E-mail: gyali.liliomovi@gmail.hu
OM azonosító: 032993

ikt. sz.:...167/2021

JEGYZŐKÖNYV

Készült

Időpont: Gyál, 2021. 03. 08.

Téma: A Gyáli Liliom Óvoda magasabb vezetői megbízásával kapcsolatosan tájékoztatás

2021. 03. 08-án értesültünk róla, hogy újabb 2 fő (pszichológus, óvodapedagógus) dolgozó koronavírus tesztje igazoltan pozitív lett. A koronavírus gyors terjedése, a 2 fő dolgozó igazolt koronavírus tesztje, 3 csoport karanténba helyezése után, óvodánkban még fel nem gyógyult óvodadolgozók száma nem tette lehetővé a személyes titkos szavazást, ezért a Választási Bizottság Elnöke, Váradi Attiláné tájékoztatta a Nevelőtestületet, hogy az általa létrehozott e-mail címre:

vezetovalasztas2021@gmail.com

küldjék el a szavazataikat írásos e-mail formában.

A nevelőtestület tagjai egyetértettek ezzel a döntéssel.

Gyál, 2021. 03. 08.

Váradi Attiláné

Váradi Attiláné
intézményvezető-helyettes
Választási Előkészítő Bizottság elnöke

Pallérné Göndör Róza

Pallérné Göndör Róza
jegyzőkönyvvezető
Választási Előkészítő
Bizottság tagja

Baranyai Krisztina

Baranyai Krisztina
Jegyzőkönyv hitelesítő
Választási Előkészítő Bizottság tagja

Csizmadia Jánosné

Csizmadia Jánosné
KAT elnök
Választási Előkészítő Bizottság tagja

Ovisokk

Most aktív. -

HELYRE

Tisztelt Nevelőtestület!

A jelenlegi járványhelyzet,(karantén, beteg dolgozók) nem teszi lehetővé a személyes intézményvezető választást. A vezető választás online formában történik. 2021.03.11-én 9-12-ig küldjétek el a szavazatokat a következő e-mail címre: vezetővalasztas2021@gmail.com

com

Szavazatokat várunk:

Karvalics Béláné

Pintér Évi

Ladányi Ilona Réka

Várad Attiláné

Győriné Eszényi Zsuzsanna

Juhászné Túri Kinga

Pop Zsuzsanna

Oláhné Galovicz Tímea

Hrazdyra Henrietta

Hálóné Molnár Kinga

Roik Szilvia

Molnár Márk Istvánné

Csizmadia Jánosné

Dudásné Kiss Anita

Baranyi Dorottya

Tolnai Lilla

Hálóné Molnár Kinga

Roik Szilvia

Molnár Márk Istvánné

Csizmadia Jánosné

Dudásné Kiss Anita

Baranyi Dorottya

Tolnai Lilla

Kiss Kinga

Debreceni Zoltánné

Nagy- Katona Csilla

Lendvay-Kiss Anita

5:12

Köszönöm: Várad Attiláné választási bizottság elnöke

👍 9

Attiláné

Kedves Lányok! Az elküldött e-mail szavazólapon a következő szöveg szerepeljen, ezt gépelje be mindenki.

Szavazólap

Szavazat ideje: 2021.03.11.

6:20

Igen támogatom, vagy nem támogatom, hogy Lendvay- Kiss Anitát második alkalommal 5 évre megbízza a gyáli Liliom Óvoda intézményvezetői feladatok ellátásával a fenntartó, nyilvános pályázat nélkül.

👍 7

11:11

Ovisokk

Most aktív.

Chat testreszabása

Chat tagjai

Személyes adatok védelme és támogatás

Megosztott fájlok

Megosztott médiatartalmak

Ovisokk

Most aktív.

Chat testreszabása

Chat tagjai

Személyes adatok védelme és támogatás

Megosztott fájlok

Megosztott médiatartalmak

11

GYÁLI LILIAM ÓVODA

2360 Gyál, Liliom u.13-15.

Tel.: 06-29/340-126; 06-29/345-241

E-mail: gyali.liliomovi@gmail.hu

OM azonosító: 032993

ikt. sz.:...168/2021

JEGYZŐKÖNYV

Készült

Időpont: Gyál, 2021. 03. 11.

Helyszín: Gyáli Liliom Óvoda

Téma: Intézményvezető nyilvános pályázati kiírás nélkül ismételt megbízás véleményezése

Jelen vannak:

Választási előkészítő bizottság tagjai:

- Váradai Attiláné intézményvezető-helyettes, választási előkészítő bizottság elnöke
- Pallérné Göndör Róza pedagógiai asszisztens, jegyzőkönyvvezető választási előkészítő bizottság elnöke
- Csizmadia Jánosné óvodapedagógus, KAT elnök választási előkészítő bizottság tagja
- Baranyai Krisztina óvodatitkár, jegyzőkönyv hitelesítő, választási előkészítő bizottság elnöke

Összes leadott szavazat: 20

Ebből

érvényes: 20

érvénytelen: 0

Az újabb vezetői megbízást Igen szavazattal támogatta: 20

Az újabb vezetői megbízást Nem szavazattal, Nem támogatta: 0

A bizottság elnöke megállapítja, hogy a nevelőtestület egyet ért a fenntartó azon kezdeményezésével, hogy az első ciklusát lezáró jelenlegi intézményvezető pályázat kiírása nélkül, második vezetői ciklusra bízta meg.

A szavazás eredményéről az elnök értesítette a Nevelőtestület tagjait, és megköszönte a kollégák együttműködését.

Gyál, 2021. 03. 11.

Váradai Attiláné

Váradai Attiláné

intézményvezető-helyettes

Választási Előkészítő Bizottság elnöke

Pallérné Göndör Róza

Pallérné Göndör Róza

jegyzőkönyvvezető

Választási Előkészítő Bizottság tagja

Baranyai Krisztina

Baranyai Krisztina

Jegyzőkönyv hitelesítő

Választási Előkészítő Bizottság tagja

Csizmadia Jánosné

Csizmadia Jánosné

KAT elnök

Választási Előkészítő Bizottság tagja

Tárgy: Javaslat a Városi Egészségügyi
Központ 2020. évi
beszámolójának elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzata Polgármesterének 120/2020. (XI.26.) határozatával elfogadott 2021. évi képviselő-testületi munkaterv alapján a Városi Egészségügyi Központ intézményvezetője márciusban köteles beszámolni az intézmény 2020. évi működéséről. Az intézményi beszámoló szerves része a háziorvosi, és házi gyermekorvosi praxisok beszámolója. Tekintettel arra, hogy a Covid-19 járvány elleni védekezés, illetve az oltások megszervezése, és beadása jelentős terhet ró a praxisokra, a beszámolók márciusban készültek el, így az intézményi beszámolót most, 2021. áprilisában terjesztjük Önök elé. A Dr. Szécsényi-Nagy Balázs intézményvezető által elkészített az intézmény 2020. évi működéséről szóló beszámoló az előterjesztés 1. sz. *mellékleteként* olvasható.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a mellékelt beszámoló alapján hozza meg döntését.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az

Városi Egészségügyi Központ 2020. évi működéséről készült beszámolóját elfogadja.

Határidő: azonnal
Felelős: polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést tárgyalta: Szociális és Egészségügyi Bizottság
Az előterjesztést készítette: Pap Krisztina aljegyző

Gyál, 2021. március 30.

**Nagy József Elek
alpolgármester**

Városi Egészségügyi Központ

2020. évi

Szakmai beszámoló

Gyál, 2021. április 15.

A Városi Egészségügyi Központ által ellátott feladatok

A Városi Egészségügyi Központban felnőtt és gyermek háziorvosi ellátás, fogorvosi alapellátás, járóbeteg szakrendelés és 24 órás háziorvosi ügyelet működik. A háziorvosi szolgálatot 8 felnőtt és 4 gyermekorvos látja el. A háziorvosok rendelési ideje napi 4 (3) óra, a területi (lakáson történő) betegellátás további 4 órában történik. A fogorvosaink 4 praxisban, napi 6 óra rendelési idővel látják el a betegeket, hárman az Egészségügyi Központban, egy fogorvos külön magánrendelőben rendel. 2020. december 31-ig a 7. sz. praxist a Városi Egészségügyi Központ működtette, a praxis 2021. január 1-től a többi praxishoz hasonlóan háziorvos – ill. az általa vezetett működtető társaság – működtetésébe került.

Az alapellátás orvosai vállalkozóként dolgoznak az Önkormányzattal kötött szerződés alapján. Az egészségügyi ellátások finanszírozása a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelővel kötött finanszírozási szerződés történik. Az alapellátás minden orvosa saját maga biztosítja a feltételeket a praxis működtetéséhez, kivéve a rendelőket, melyek önkormányzati tulajdonban vannak. A betegek gyógyító-megelőző ellátása, a gondozás, megelőzés, kötelező továbbképzések a napi munka feladatai.

Az ügyeleti ellátás az Inter-Ambulance Zrt-vel kötött megbízási szerződés keretében történt 2020. évben, a szerződés hatálya – az év végén kialakult helyzetre és a környezetre is figyelemmel – 2021. június 30-ig meghosszabbításra került. Az ügyelet ún. vegyes ügyelet, azaz a felnőtteket és gyermekeket egyaránt ellátja napi 24 órában, ezzel nappal jelentősen tehermentesíti orvosainkat a nap közben érkező sürgős hívások tekintetében.

Az alapellátáshoz tartozó védőnői és iskola egészségügyi ellátás külön telephelyen, a Védőnői Szolgálat épületében működik (Gyál, Körösi út 136.) Hét védőnő területi védőnői feladatokat lát el (terhesgondozás, a 0 – 7 éves korosztály ellátása), két védőnő pedig az iskolavédőnői feladatokat végzi.

A járóbeteg szakellátás a Jahn Ferenc Dél-Pesti Kórház kihelyezett szakrendeléseként üzemel, az üzemeltetést Gyál Város Önkormányzata támogatja.

A koronavírus-járvány miatt számos intézkedést kellett tenni. Már 2020. februárjában – még a veszélyhelyzet kihirdetése előtt – mind a fertőtlenítőszeres beszerzése és alkalmazása, mind a takarítás, valamint védőeszközök beszerzése vonatkozásában gyors intézkedések történtek. Ezt – a jogszabályoknak megfelelően – további intézkedések követték: a beléptetés rendje a járványügyi helyzethez és szabályozáshoz igazított, a védelmi és távolsástartási szabályok elrendelésre kerültek és megtörtént erről az intézménybe lépők tájékoztatása is honlap, kifüggesztett hirdetmény, megállító tábla, személyes tájékoztatás, valamint a helyi lap, sőt a helyi televízió útján is (pl. az egészségügyi központtal kapcsolatos interjúban). Az azóta folyamatosan tartó járványra figyelemmel számos védőeszközt szereztünk be, a takarítási feladatok is emelkedtek, valamint a fertőtlenítőszeres és más anyagok felhasználása is jelentősen megnőtt a járványügyi védekezésre tekintettel. A rendeléseken személyesen megjelenők száma a beléptetéssel kapcsolatos változások, valamint a telekommunikációs eszköz útján megvalósuló orvos-beteg találkozások miatt csökkent.

A nyári időszakban – a korábbi évekhez hasonlóan a Törökbálinti Tüdőgyógyintézet segítségével – megszervezésre került a tüdőszűrés 2020. augusztus 3-13. között. A járványügyi helyzet, valamint a védelmi intézkedések megnehezítették a prevenciós tevékenységet, amely azonban a háziorvosok tájékoztatása szerint a körzetekben folytatódott. 2021. évben tüdőszűrésre és melanoma szűrést is tervezünk.

Ellenőrzések:

A Magyar Államkincstár 2020. évben ellenőrizte a Városi Egészségügyi Központ gazdálkodását és szabályzatait. Az ellenőrzés megállapításai kapcsán intézkedések történtek, ill. a szabályzatok aktualizálása is megtörtént.

I. Általános háziiorvosi és ügyeleti ellátás

1.1.1. Felnőtt háziiorvosi alapellátás

A 8 felnőtt háziiorvosi praxis a Városi Egészségügyi Központ rendelőiben, a jóváhagyott rendelési időben látja el kötelezően Gyál városának 14 év feletti lakosságát, 22.242 főt, ezen túlmenően a beteg lakásán végzik a tevékenységüket. Hatáskörüket a 1997. évi CLIV. Törvény és az Egészségügyi Minisztérium Szakmai protokollja határozza meg. A helyettesítés rendjét az ÁNTSZ engedély és a NEAK szerződés határozza meg. 2020. december 31-ig a Városi Egészségügyi Központ működtette a 7. sz. körzetet.

Statisztikai adatok, praxisok, lakosság szám, háziiorvoshoz bejelentkezett lakosok száma 2020. évben

Felnőtt háziiorvosi praxisok	lakosság szám (fő)	kártya szám (db)	kártyaszám a lakossághoz viszonyítva	kártyaszám 2019-hoz viszonyítva (fő)
1009	2 429	1 853	76,29%	-100
1010	2 714	2 521	92,89%	20
1011	2 406	3 176	132,00%	7
1012	2 719	2 097	77,12%	1
1013	3 029	2 766	91,32%	66
1014	2 947	2 247	76,25%	1
1447	3 129	2 561	81,85%	82
1482	2 869	1 611	56,15%	97
átlag	2 780	2 354	84,67%	21,625
Összesen	22 242	18 832	84,67%	174

Az egy háziiorvosra jutó lakosság szám 2406 és 3129 fő között mozog, az átlag 2780 fő. A háziiorvoshoz bejelentkezett lakosok száma („a leadott kártyák száma”), 2354 fő egy praxisra vetítetten, az előző évihez képest mintegy 22 fővel emelkedett. A ténylegesen ellátottak száma ettől – pl. elköltözések folytán – eltérhet (előfordul, hogy a költöző lakos nem jelentkezik be új háziiorvoshoz és a szükséges ellátást eseti jelleggel pl. tartózkodási helyén veszi igénybe). Egyes praxisokban megtörtént ennek a korrekciója, amelynek eredményeképpen a tényleges létszámok is változtak.

Forgalmi adatok a 2020. évi jelentések alapján

felőtt háziorvos forgalmi adatok	rendelésen megjelent	lakáson ellátott	összesen	előző évhez változás	1 rendelésre jutó beteg *	2019-es évhez viszonyítva
1009	9 177	149	9 326	-3 079	36	-12
1010	2 371	480	2 851	-10 825	9	-44
1011	15 151	23	15 174	-1 470	60	-7
1012	11 326	18	11 344	518	45	2
1013	9 606	245	9 851	-813	38	-2
1014	9 360	14	9 374	205	37	0
1447	10 920	608	11 528	-67	43	-1
1482	7 044	44	7 088	-986	28	-4
átlag	9 369	198	9 567	-2 065	37	-9

összesen	74 955	1 581	76 536	-16 517		
-----------------	---------------	--------------	---------------	----------------	--	--

* Megjegyzés : 2020-ban 254 munkanappal számolva

Felött háziorvosaink Gyál felött lakosságának (22.242 fő) több mint háromszorosát látták el 2020-ban, más oldalról megközelítve *átlagosan minden gyáli felött lakos évente 3,5 alkalommal fordult háziorvosához*. Egy háziorvos naponta átlagosan 37 beteget látott el a tavalyi 44-el szemben. Az adat változásában a koronavírus-járványnak és az erre figyelemmel lehetővé tett távkonzultációknak is szerepe lehet, hiszen ezeket az egyes háziorvosok tudomásunk szerint nem teljesen azonos módszertan mellett jelentették meg a statisztikáikban.

Szakmai tevékenység praxisonként 2020. évi jelentések alapján

felött háziorvosok szakmai adatok	ellátott betegek	RTG labor	szak- rendelő	kórházba utalt	nővér által ellátott
1009	9 326	909	12029	32	402
1010	2 851	1430	98	36	743
1011	15 174	2 499	1 279	64	746
1012	11 344	1571	667	25	112
1013	9 851	2 141	1 188	19	620
1014	9 374	1696	908	40	20
1447	11 528	2 086	901	13	1065
1482	7 088	891	739	8	582
1 praxis átlag	9 567	1 653	2 226	30	536
ell.beteg.arányában		17%	23%	0,31%	5,61%
összesen	76 536	13 223	17 809	237	4 290

A rendelésen megjelent betegek majd 17 %-ánál kértek labor vagy röntgen (RTG) vizsgálatot és a betegek 23 %-át küldték további szakorvosi vizsgálatra. Fekvőbeteg gyógyintézetbe a betegeket 0,31 %-át utalták be. Az adatok szinte megegyeznek az előző évivel. A körzeti ápolók által lakáson ellátott esetek száma 4.290 fő (2019-ban 5.779 fő), mely mintegy 1.500-al csökkent az előző évhez képest.

1.1.2. Gyermek háziorvosi alapellátás

A 4 gyermek háziorvosi praxis az Egészségügyi Központ rendelőiben, a jóváhagyott rendelési időben látja el kötelezően Gyál Város 14 év alatti lakosságát, 3.931 főt, ezen túlmenően a beteg lakásán végzik a tevékenységüket. Hatáskörüket a 1997. évi CLIV. Törvény és az Egészségügyi Minisztérium Szakmai protokollja határozza meg. A helyettesítés rendjét az ÁNTSZ engedély és a NEAK szerződés határozza meg.

Statisztikai adatok, praxisok, lakosság, bejelentkezett lakosok száma 2020. évben

Gyermek háziorvosi praxisok	lakosság szám, 0-14 évesek (fő)	kártya szám (db)	kártyaszám a lakossághoz viszonyítva	kártyaszám 2019-hoz viszonyítva (fő)
5004	867	880	101,50%	31
5006	1 417	1 231	86,87%	-2
5007	746	844	113,14%	-47
5008	810	1 481	182,84%	24
átlag	960	1109	115,52%	1,25

Összesen	3 840	4 436	115,52%	6
-----------------	--------------	--------------	----------------	----------

Az egy házi gyermekorvosra jutó 0-14 éves lakosságszám a 2020. évben 746 és 1417 fő közötti volt az egyes gyermekorvosi praxisokban, az átlag 960 fő volt. A bejelentkezett lakosok száma („a leadott kártyák száma” 4436 volt, azaz a ténylegesen bejelentkezett betegszám lényegesen magasabb az ellátandó lakosságszámnál, 1109 fő egy praxisra számítva. Ennek fő oka, hogy a gyermek háziorvosok felkérésre 18 éves korig láthatják el a hozzájuk bejelentkezetteket. Az adatok két praxisban az átlagnál magasabbak. A számok szinte teljesen egyeznek a tavalyival.

Forgalmi adatok a 2020. évi jelentések alapján

gyermek háziorvos forgalmi adatok	rendelésen megjelent	lakáson ellátott	összesen	előző évhez változás	1 rendelésre jutó betegszám	2019-es évhez
5004	5 540	112	5 652	-18	22	0
5006	7 037	8	7 045	-1 244	28	-5
5007	3 660	1	3 661	-5 767	14	-14
5008	7 292	418	7 710	-1 396	29	-5
átlag	5 882	745	6 017	-2106	23	-6

összesen	23 529	539	24 068	-8 425		-6
-----------------	---------------	------------	---------------	---------------	--	-----------

Megjegyzés : 2020-ban 254 munkanappal számolva.

Házi gyermekorvosaink Gyál 0-14 éves lakosságának számához képest (3.840 fő) annak esetszámában hatszorosát látták el a 2020. évben. Ez ugyan nem jelent pontosan gyermekeként évente 6 alkalommal történő háziorvoshoz fordulást (mivel nem tudjuk pontosan, hogy az orvosnál megjelenők mekkora része volt 0-14 év között és milyen arányban fordultak orvoshoz a 14-18 év közöttiek), de hozzávetőlegesen utal évi betegforgalom egy főre vetített értékére. Ez is mutatja a gyermekekről történő fokozott gondoskodást. Egy gyermek házi orvos naponta átlagosan 23 beteget látott el (az adatok 14 és 29 közötti értéket vesznek fel). Az adatok 2019-hoz képest 18%-os csökkenést mutatnak.

Szakmai tevékenység a 2020. évi jelentések alapján

gyermek házi orvos szakmai adatok	ellátott betegek	RTG labor	szakrendelő	kórházba utalt	tanácsadás prevenció
5004	5 652	189	225	7	281
5006	7 045	296	344	13	314
5007	3 661	53	40	0	259
5008	7 710	381	364	18	290
1 praxis átlag	6 017	230	243	10	286
ell.beteg.arányában		3,82%	4,04%	0,16%	4,75%
összesen	24 068	919	973	38	1 144

A rendelésen megjelentek 4,75 %-nál egészséges tanácsadásra, prevencióra került sor, laboratóriumba vagy RTG vizsgálatra utaltak 3,8 %-ot, szakellátásra 4 %, kórházba utalásra pedig a betegek 0,16 %-a. került. A prevenció adatok nem tartalmazzák a védőnői szolgálatok ezirányú tevékenységét.

1.2. Felnőtt és gyermek ügyeleti ellátás

Az Ügyeleti Szolgálat feladata a Gyál Város közigazgatási területén élő felnőtt és gyermek lakosság ambuláns és kijáró ügyeleti orvosi ellátása, melyet az Inter-Ambulance Zrt. látott el 2020. évben a Városi Egészségügyi Központ Gyál, József Attila u. 1. szám alatti telephelyén. Az Ügyeleti Szolgálat látta el e feladatot Felsőpakony település vonatkozásában is. Testületi döntés következtében ügyeletünk 24 órában biztosítja lakosainknak a folyamatos ellátást, ezzel jelentős terhet vesznek le az egyébként is leterhelt házi orvosainkról a nappali ügyelet biztosításával. Az ügyelet díjazása 2020. évben változott és az ügyeleti feladatok ellátására vonatkozó szerződés határozott idejűre módosított. Képviselőtestületi döntés alapján folyamatban van az ügyeleti ellátás felülvizsgálata. Készültek számítások a saját működtetésben, az együttműködésben történő, valamint az ügyeleti szolgáltatóval továbbra történő működtetés esetére is. Az időközben bekövetkezett változások – a koronavírus-járvány, ill. az ezzel összefüggésben hozott intézkedések és bekövetkezett változások, az orvosok bérének emelkedésével, valamint az egészségügyi szolgálati jogviszony bevezetésével összefüggő átrendezések, ill. az ügyeleti ellátás vonatkozásában országosan történő átalakítások tervezése – miatt a tervezés folyamatosan változó körülmények között zajlik, végleges megoldás a kialakult új helyzet, ill. annak állandósulása folytán alakítható ki. Jelenleg a szerződés 2021. június 30-ig hatályos, amelyet – szerződésmódosítás folytán – a

Városi Egészségügyi Központ bejelentése alapján 2021. december 31-ig meghosszabbodhat. Az ezzel kapcsolatos döntésre az aktuális helyezett figyelembevételével fog sor kerülni.

Forgalmi adatok a 2020. évi jelentések alapján

Ügyelet forgalmi adatok	rendelésen megjelent	lakás v. tanács	összes ellátott	kórházba utalt	ebből sürgősséggel
felöltt	1 455	517	1 972	272	117
gyermek	113	86	199	41	19
összesen	1 568	59	2 171	313	136

A 2020-ban az ellátott betegek száma ismét csökkent, az előző évhez képest 11 %-al.

II. Fogorvosi járóbeteg ellátás a 2020. évben

2.1. Fogorvosi alapellátás - felnőtt és gyermek ellátás

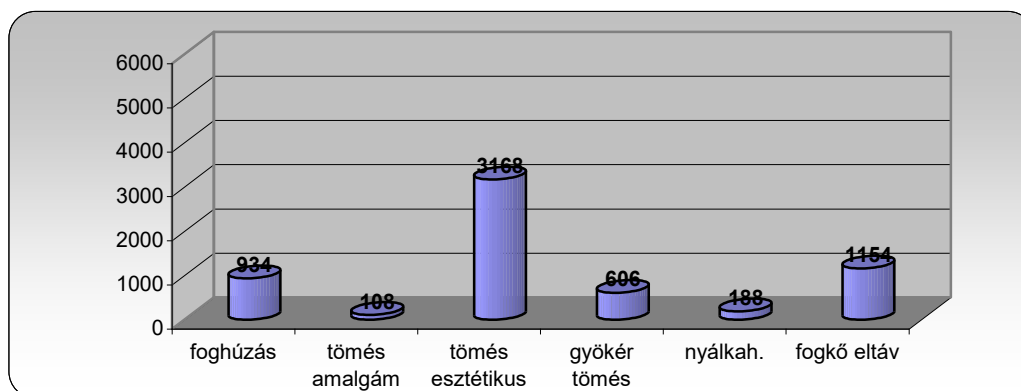
A fogászati alapellátás feladata Gyál Város Önkormányzat által rendeletben meghatározott, a felügyeleti szervekkel egyeztetett területi ellátási kötelezettség alapján Gyál város lakosságának fogászati és fogászati ambuláns orvosi ellátása 4/2000.(II.25.) Eü.M. számú rendelet alapján. A hagyományos kuratív fogpótlási és konzerváló fogászati tevékenységen túl a preventív és szűrőtevékenység is a feladata. Három fogorvosi praxis a József Attila u. 1. szám alatti rendelőben (a Városi Egészségügyi Központ épületében, azon belül is fizikailag két elkülönült kezelőhelyiségben), egy magánpraxis a Juhász Gyula u. 15. szám alatti rendelőben a jóváhagyott rendelési időben látja el lakosainkat. Hatáskörüket a 1997. évi CLIV. Törvény és az Egészségügyi Minisztérium Szakmai protokollja határozza meg. A helyettesítés rendjét ÁNTSZ engedély és a NEAK szerződés határozza meg.

Forgalmi adatok a 2020. évi jelentések alapján

fogorvosi alapellátás forgalmi adatok	ellátandó lakosság	rendelésen megjelent (fő)	elvégzett tevékenység
6163	6972	1210	1248
6164	6376	1128	1782
6165	6025	1246	2399
6273	6709	987	1907
összesen	26 082	4 571	7 336

A fogorvosi alapellátásban az érintett praxisoknál az ellátandó lakosság 17,5 %-a (4.571 fő) jelent meg (míg 2019-ben 12.180 fő) fogászati panaszok, ellátás végett, ez a megelőző évhez mintegy 62,5 %-os (!) csökkenés. Ennek fő oka, hogy nagyon lecsökkent a megjelenések száma a járvány miatti intézkedések folytán, ill. összességében a járvány miatt. Különösen a járvány első hullámában szorult vissza a megjelenések száma. Összesen 7.336 beavatkozás (húzás, tömés, nyálkahártya kezelés, stb.) történt 2020. évben.

Szakmai tevékenység

A leggyakoribb beavatkozásoknál láthatjuk, hogy még mindig elég magas a foghúzások száma. Az amalgám tömések száma már minimális az esztétikus tömésekkel szemben. A járvány miatt jelentősen csökkent a preventív beavatkozások száma, főleg csak a sürgős esetek kerültek ellátásra.

III. Betegségmegelőzés, népegészségügyi ellátás

3.1. Család- és nővédelmi egészségügyi gondozás (védőnői ellátás)

A területi védőnői szolgálat feladata a Gyál Város Önkormányzata által rendeletben meghatározott, a felügyeleti szervekkel egyeztetett területi ellátási kötelezettség alapján a gyáli 0-7 éves korosztály jogszabályban meghatározott ellátása, szűrése, gondozása, valamint elvégzik még az óvodai munkát is.

A területi védőnő a házi gyermekorvosi szolgálat mellett működik a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet (a területi védőnői ellátásról) alapján. Munkájukat a vezető védőnő irányítása alatt végzik az illetékes gyermekorvossal együttműködve. Hatáskörüket a 1997. évi CLIV. Törvény és az Egészségügyi Minisztérium Szakmai protokollja határozza meg. A helyettesítés rendjét az ÁNTSZ engedély és a NEAK szerződés határozza meg.

Általános adatok a 2020. évi jelentések alapján

Védőnői praxisok	0-1 éves (fő)	1-3 éves (fő)	3-7 éves (fő)	várandós (fő)	1 védőnőre összesen
7581	34	61	141	25	261
7665	29	71	139	17	256
7662	28	75	127	16	246
7664	26	59	155	25	265
7663	46	132	120	17	315
7666	39	122	107	28	296
7660	34	68	150	54	306
átlag	34	84	134	26	278
Összesen	236	588	939	182	1945

Az egy területi védőnőre jutó létszámok hasonlítanak a 2019. évi adatokhoz, a 3-7 éves korosztálynál és a várandósoknál emelkedés látható. Az egy védőnőre jutó átlag (278) 8 fővel emelkedett. A felújított védőnői épületben már 8 védőnő helyezhető el, így felkészültünk a körzetek bővítésére. Ennek tervezési folyamatai 2021. évben várhatók, időközben történt egy kisebb racionalizálás – körzethatár módosítás. Az új körzet kialakításának fontos feltétele, hogy legyen olyan elhivatott, magas szakmai szinten dolgozó védőnő, aki a megszokott magas színvonalon tudja nyújtani ellátását a várandósoknak és a gyermekeknek.

Szakmai tevékenység

Az előző évek csökkenései után ismét emelkedett a veszélyeztetettek száma az egészségügyi okoknál minden korcsoportban, a 2019 évi 174 főről 214 fő-re, különösen a várandósoknál és a 3-7 éves korcsoportban. A környezeti okoknál 10 fős csökkenés történt.

területi védőnő gondozási tev.	létszám (fő)	veszélyeztetett egészségügyi ok (fő)	veszélyeztetett környezeti okból (fő)	veszély. össz. (fő)	1 védőnőre jutó vesz. (fő)
várandós	182	48	9	57	8,1
0 - 1 éves	236	28	5	33	4,7
1 - 3 éves	588	52	9	61	8,7
3 - 7 éves	939	86	11	97	13,9
összesen	1 945	214	34	248	35,4

Családlátogatások és tanácsadás 2020. évi jelentések alapján

területi védőnő praxis	családok száma	család látogatás/év	szakmai látogatás/év	tanácsadás és telefonos	mind összesen
7581	248	732	1070	847	2 649
7665	185	327	503	621	1 451
7662	192	498	982	1051	2 531
7664	193	320	570	911	1 801
7663	238	259	510	433	1 202
7666	239	753	948	910	2 611
7660	212	442	588	1468	2 498
átlag	215	476	739	892	2106
összesen	1 507	3 331	5 171	6 241	14 743

A területi védőnők tevékenységüket jellemzően a tanácsadóban, szervezeten végzik, a házi gyermekorvosokkal szorosan együttműködésben. A védőnők heti 2 alkalommal önálló tanácsadást tartanak, ebből egyszer két órában a várandósok részére, egyszer három órában az egészségesek részére, amikor a 0-7 éves korosztály kötelező státusz felmérésére és szűrővizsgálatokra kerül sor. A szűrővizsgálatok száma az 2017 óta jelentősen kibővült, az újszülött testi és szellemi fejlődésére vonatkozó szűrővizsgálatokat mindenkinél elvégzik 1, 2, 3, 4, 6, 9, 12, 15 hónapos korban, valamint 2, 3, 4, 5, 6 és 7 éves korban. A szűrővizsgálatok ilyen mértékű kiterjesztésével sokkal hamarabb észlelni lehet fejlődési rendellenességekre, betegségekre utaló jeleket, elváltozásokat, melyeket észrevételük után azonnal gyógykezeltetni is lehet. A tanácsadáson megjelentek száma a járvány miatti intézkedések miatt jelentősen csökkent, de ezt védőnőink nagy részben kompenzálták telefonos, internetes kapcsolattartás útján. Munkaidejük másik részében családlátogatásokat végeznek. Miközben a családok száma minimálisan emelkedett, mind a család-, mind a szakmai látogatások száma a a koronavírus járvány, ill. a veszélyhelyzet miatt 33 %-al csökkent.

3.2. Ifjúság-egészségügyi gondozás (iskola egészségügyi ellátás)

Az iskolaegészségügyi ellátás feladata Gyál Város közigazgatási területén a nevelési-oktatási intézmények 0 – 18 éves korú, a 26/1997. (IX. 3.) NM rendeletben meghatározott ellátása szűrés, megelőzési tevékenység, védőoltások, egészségnevelés, alkalmassági vizsgálatok. Fenti tevékenységet főállású iskolaorvos helyett a 4 gyermekorvos helyettesítéssel és 2 iskolaegészségügyi védőnő végzi

Iskola	tanuló	iskolaorvos	iskolavédőnő	1 orvosra	1 védőnőre
Bartók Béla Általános iskola	400	dr. Szabó Zs.	Földi Katalin	400	760 fő
Zrínyi Miklós Általános iskola	360	dr. Bérces E.	Földi Katalin	360	
Ady Endre Általános iskola	580	dr. Fábri O.	Póti Erzsébet	580	812 fő
Eötvös József közgazd.	232	dr. Tarnai R.	Póti Erzsébet	232	
Összesen	1 572			1572	1572

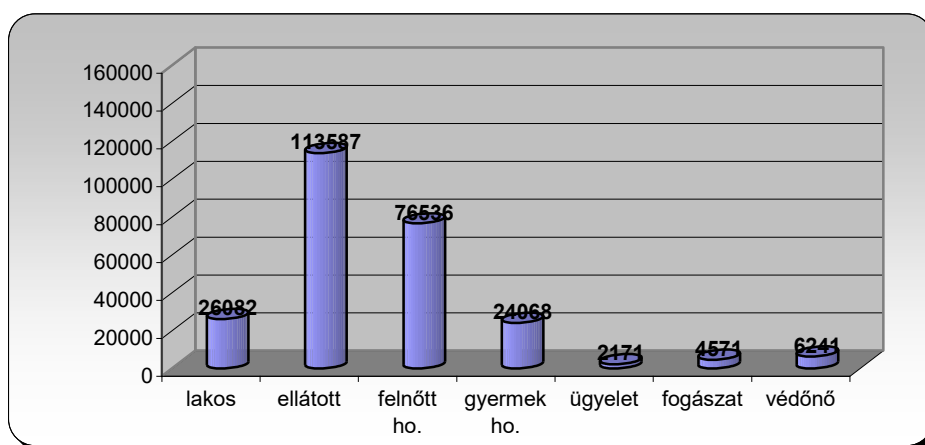
A létszámok nagyon hasonlóak a 2019. évihez. Az oktatási intézményekben a szűrésre kötelezett korcsoportok szűrése hiánytalanul megtörtént. Ezek a korcsoportok a 2, 4, 6, 8, 10, 12, évfolyam. Az iskolavédőnők felkérésre részt vesznek iskolai egészségnapok szervezésében és lebonyolításában. A többi nevelési-oktatási intézményekben a területi védőnők látják el jogszabályban előírt feladataikat.

Összesített alapellátási adatok 2020. évre

Alapellátás	Ellátott betegek (fő) 2020. évben	2019. évi adatok
felnőtt háziorvos	76 536	93 053
gyermek háziorvos	24 068	32 493
ügyelet	2 171	2 435
fogászat	4 571	12 180
védőnői ellátás	6 241	5 158
Alapellátás összesen	113 587	145 319

A felnőtt és gyermek háziorvosi, a fogászati ellátás és az ügyeleti alapellátás és a védőnői szolgálat 2020. évben mindösszesen **113.587** főt látott el (2019-ben 145.319 főt). Az arányokat a fenti táblázat szemlélteti.

Az adatok szerint az alapellátásban ellátottak száma a 2019. évihez képest mintegy 22 %-al csökkent. Fontos kiegészítés, hogy a védőnői adatok nem tartalmazzák a családlátogatási adatokat, hanem csak a tanácsadóban megjelentek száma szerepel az összesítésben. Az alapellátás összességében Gyál Város teljes lakosságához (26.068 fő) képest annak mintegy 4,36-szorosát képező betegszámot (113.587 fő) látott el a 2020. évben.

IV. Szakellátás

A járóbeteg szakellátás a Jahn Ferenc Dél-Pesti Kórház kihelyezett szakrendeléseként üzemel, mert a Jahn Ferenc kórház területi ellátási kötelezettségébe tartozik Gyál szakellátása. Mióta Gyál Város Önkormányzata anyagi támogatást nyújt a szakellátásban résztvevő orvosoknak, ennek következtében jelentős javulás következett be. A rendelkezésünkre bocsátott anyagi forrásokból minden szakorvossal külön szerződést kötöttünk. A szakrendelések száma örvendetesen nőtt, a meglévő rendelések pedig óraszámában bővültek (gégészet, nőgyógyászat, ultrahang, urológia), Azóta a szakrendelések száma nemcsak visszaállt a kórházzal kötött szerződésben szereplő óraszámokra, hanem 2018 elejétől meg is haladja azt.

Járóbeteg szakorvosi órák	Szerződött óraszám	Tényleges heti óraszámok				
		2016	2017	2018	2019	2020
bőrgyógyászat	9	0	0	0	9	9
diabetológia	10	5	5	10	10	10
fül-orr-gégészet	9	4	15	15	18	12
kardiológia	9	8	9	10	10	10
neurológia	10	8	9	9	9	9
nőgyógyászat	15	10	15	15	15	15
ortopédia	5	0	5	6	6	6
reumatológia	12	9	12	12	12	12
sebészet	5	4	4	4	5	5
szemészet	10	7	10	10	10	10
ultrahang	9	4	10	10	10	10
urológia	9	4	9	10	10	10
psychiatria	0	0	5	6	6	6
összesen (óra)	112	63	108	117	130	124
százalékban	100%	56,3%	96,4%	104,5%	116,1%	110,7%

Fontos eredmény, hogy a nyári szabadságolások kivételével a korábbi hosszabb időszakhoz (2019. előtti időszak) képest kevésbé volt jellemző a rendelések elmaradása. 2020. év nagyobb részében szünetelt – és jelenleg is szünetel – a sebészeti ellátás. 2021. márciusától ezen túlmenően további két rendelés nem működik (bőrgyógyászat, szemészet). A járóbeteg-ellátást fenntartó Jahn Ferenc Dél-Pesti Kórház számára a probléma jelzése haladéktalanul megtörtént, a betegeket a kórház tájékoztatása szerint más rendelőkben látják el. A helyzet megoldása szükséges, mert megnehezíti a gyáli betegek ellátáshoz történő hozzáférését.

A tények azt mutatják, hogy az orvost nem igénylő szakrendelések (fizikóterápia, gyógytorna) a szerződésben foglaltaknál nagyobb óraszámokban működnek (heti 57 és 40 óra). Indokoltnak

látjuk gyógytorna idejének bővítését, az igényekre figyelemmel. Sajnos a gyögmasszázs rendelés szakember hiányában nem működik, valamint a laboratóriumban a kórház a szabadságolások idejére továbbra sem biztosít helyettesítést, és ilyenkor az egy fő laboros kolléga sem elegendő a naponta jelentkező 80-150 beteg ellátásához. Emiatt ideiglenesen korlátozni is kellett a vérvételre jelentkezők létszámát.

Személyi feltételek

A szakorvosok személyének (a Gyálon dolgozó szakorvosoknak) a meghatározása nem a Városi Egészségügyi Központ kompetenciája, így a kórház alkalmazásában vagy az azzal szerződésben álló orvosok látják el ezt a feladatot. A korábbi, ebből adódó problémák már nem aktuálisak, a jelenleg az itt dolgozó kollégák – információink szerint – mind szakmailag, mind emberileg elhivatottan dolgoznak a betegekért. A szakellátáshoz tartozó asszisztenciát és laboratóriumi munkát tapasztalt asszisztensek nagy szakértelemmel biztosítják, a fizikóterápia és gyógytorna dolgozói a lakosok megelégedésére végzik munkájukat. A személyi feltételeknél sajnos ismét meg kell említenünk, hogy a kórház a nyári szabadságolásnál vagy egyéb távollétnél (betegállomány) a laboratóriumban dolgozó 2 fő közül egyikük kisesése esetén, létszám hiányra hivatkozva továbbra sem biztosít helyettesítést, egy fő pedig kevés a napi 80- 150 vérvétel biztonságos elvégzéséhez és a kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátásához.

Tárgyi feltételek

A szakrendeléshez a Városi Egészségügyi Központ és Gyál Város Önkormányzata minden, rendeletben előírt tárgyi eszköz minimum feltételt, sőt azokon felül is segít biztosítani a betegek ellátásához, mely látszik is a gépek, műszerek, eszközök állapotán. 2018-ban ismét egy jelentős szakmai gép- műszer beruházással segítettük a szakorvosok munkáját, egyben jelentősen javítja a gyáli betegek minőségi ellátását. (gégészet, szemészet, ultrahang). A 2018-ban elmaradt apróbb eszközök beszerzését 2019-ben pótoltuk. A 2019-ben újraindult bőrgyógyászati rendelésnek mi szerezzük be az allergiás bőrelváltozások kivizsgáláshoz a teszt segédanyagokat, valamint szemölcsök lefagyasztásához, eltávolításához szükséges folyékony nitrogént. Ugyancsak mi vásárolunk a laboratórium működéséhez szükséges vizeletes mintavételi csöveket már 2018 óta rendszeresen, mert a kórház nem biztosít eleget a saját laboratóriumának. Meglátásunk szerint a tárgyi feltételek biztosítása – és az eszközök állapotának fenntartása, karbantartása, folyamatosan korszerű eszközök beszerzése – a kórház feladata lenne, mivel a rendelések után járó finanszírozást egészben a kórház kapja meg. Meglátásunk szerint indokolt a rendelések – vagy azok egy részének – működtetésünkbe vétele, mert ezzel egyrészt javulhatna a gyáli lakosok egészségügyi ellátáshoz hozzáférése (figyelemmel a jelenleg szünetelő ellátásokra), másrészt az ellátásokért kapott finanszírozás is a Városi Egészségügyi Központ bevételeit jelentené.

A szakmai tevékenység a 2020. évi betegszámai

szakrendelés	betegszám (2019)	betegszám (2020)	változás
laboratórium	21 421	14 340	-7 081
fizioterápia	7 466	3 951	-3 515
nőgyógyászat, terhes rendelés	4 471	3 519	-952
gyógytorna	4 649	2 294	-2 355
orr-fül-gégészet	3 886	1 933	-1 953
bőrgyógyászat	1 342	1 505	163
urológia	2 245	1 474	-771
ultrahang	2 322	1 445	-877
neurológia	1 349	1 083	-266
szemészet	1 710	1 068	-642
diabetológia	1 305	1 028	-277
psychiatria	989	939	-50
kardiológia	1 542	861	-681
reumatológia	1 565	790	-775
ortopédia	1 335	770	-565
sebészet	565	45	-520
gyógymasszázs	0	0	0
összesen	58 162	37 045	-21 117

Az ellátott betegszám **2020-ban 37.045 fő**, mely az előző évihez **21.117 fős – minegy 36,3 %-os csökkenést** mutat. A koronavírus-járvány miatt csökkenés mértéke, valamint a koronavírus-járvány idején érkező betegszerevételek is alátámasztják a gyáli szakrendelés iránti igényt. Lényeges várakozási idő (3-4 hét körül) már csak a kardiológián, reumatológián és a hasi ultrahangon van (annak ellenére hogy a pénteki ultrahangos Kolléga kérésünkre többször is besegít a hasi ultrahangra jó pár beteg átvállalásával). Ez a várakozási idő a nyári szabadságolási időszakokban sajnos megnőhet 5-8 hétre is. Erre figyelemmel fordultak elő betegszerevételek, ahogyan összességében az év során a hozzáféréssel, egyes orvosok elérhetőségével kapcsolatos betegpanaszok is. Annak érdekében, hogy semmiféle technikai akadály ne léphessen fel, fejlesztettük a telefonközpontunk kapacitását, az egyidejűleg folytatható beszélgetések számának növelése érdekében. Összességében elmondható, hogy a szakrendelések – a szünetelő sebészeti ellátás, ill. az időközben (2021-ben) szünetelővé alakult szemészeti és bőrgyógyászati ellátás kivételével – óraszámja nagyjából összhangban van az igényekkel.

V. Egyebek

A 2020. évben is érkeztek panaszok a laboratóriumra, amikor szabadságolások idején a kórház nem biztosít helyettest és a betegek hosszú sorokban várakoznak (ilyenkor csak egy fő végzi a vérvételt). Ismét jelezték a betegek, hogy hosszú a várakozási idő a Kardiológián, Rheumatológián, amit jeleztünk is az érintetteknek (csak a tény kedvéért jegyezzük meg, hogy a Dél-pesti Kórházban jelentősen hosszabb a várakozási idő, de ez a mi problémánkat nem csökkenti). A teljesség kedvéért szükséges megjegyezni, hogy a szakorvosok is gyakran

jelzik felénk, hogy az előjegyzett betegek egyre nagyobb része egyes rendeléseken már 20-30%-uk, de vannak időszakok, amikor még nagyobb részük nem jelenik meg vizsgálaton. Mi a honlapunkon és szóbeli tájékoztatások során évek óta kérjük, hogy aki máshol hamarabb kap időpontot, vagy bármely okból nem tud/nem szándékozik megjelenni a rendelésen, az előzetesen mondja le a gyáli szakrendelésre kapott időpontját, hogy a helyén (időpontjában) más beteg ellátható legyen és ezzel összességében is csökkenjen a várakozási idő.

A koronavírus-járvány kapcsán érkeztek panaszok a háziorvosok, ill. egyes szakrendelések elérhetősége kapcsán. A panaszokat megválaszoltuk, lehetőségeink figyelembevételével próbáltunk gondoskodni a panaszok orvoslásáról, ill. egyes esetekben az észrevételek figyelembevételével alakítottunk át folyamatokat, ill. végeztünk fejlesztéseket.

Az ügyeleti szolgálattal kapcsolatos panaszokat továbbítottuk az Inter-Ambulance Zrt. részére és az érkezett válaszra is figyelemmel tájékoztattuk a panaszosokat. Értelemszerűen csak a konkrét, névvel és beazonosítható elérhetőséggel (pl. e-mail cím) hozzánk érkezett – vagy az Önkormányzattól továbbított – panaszokat tudtuk megválaszolni. Nyilvános fórumokon közzétett panaszokat adatvédelmi és egyéb okokból nem válaszolunk meg, azonban ha egy problémás gyakorlat, helyzet, stb. bármely módon a tudomásunkra jut, akkor megtesszük a lépéseket annak kijavítása / megoldása érdekében.

Összességében a hozzánk érkezett panaszokat jellemzően rövid időn belül – a panasz jellegétől és a rendelkezésre álló információktól, időtől, stb. függően – megválaszoltuk.

Sikeresen működött 2020. évben is a 2019-ben beindított babamérleg kölcsönzési szolgáltatásunk, amelynek keretén belül a Városi Egészségügyi Központ – a védőnők javaslata alapján – 15 db digitális babamérleget tud kaució ellenében, de ingyenesen a gyáli bejelentett lakcímmel rendelkező családok számára.

Fejlesztések

2020. évben a koronavírus járvány közepette is próbáltuk a Városi Egészségügyi Központot, ill. szolgáltatásait fejleszteni. Megvalósult fejlesztéseink, ill. felújítások:

- telefonközpont kapacitásbővítése a betegek hozzáféréseinek javítása és a távkonzultációk miatti megnövekedett igényre figyelemmel
- információs pult telefonkészülék-csere (innen történik a kapcsolás a rendelőkbe, ha a fővonalat hívják)
- légtisztító berendezés beszerzése az egyik fogorvosi rendelőbe (az érintett fogorvosi szolgálatok anyagi hozzájárulásával)
- irattár kiépítése (polcrendszer kiépítése) a Védőnői Szolgálat épületének tetőterében – az iratok biztonságos tárolása érdekében
- betegvárakozást megkönnyítő sátor felállítása a Városi Egészségügyi Központ főbejárata előtt, melynek célja, hogy a járványügyi intézkedés miatti korlátozott beléptetés miatt esetleg az épület előtt várakozók rosszabb időjárási körülmények esetén is védett helyen várakozhassanak
- Védőnői Szolgálat számítógépparkjának és nyomtatóinak megújítása, bővítése, új jogosultságok beszerzése a védőnői munka tárgyi feltételeinek javítása, az online kapcsolattartás és védőnői nyilvántartások elektronikus vezetésének megkönnyítése érdekében

- 7. sz. praxisban új számítógép beszerzése a korszerű szoftverek működése és a praxis munkájának megkönnyítése érdekében (2020. december 31-ig a Városi Egészségügyi Központ működtette a praxist.)
- germicid lámpát kapott a Városi Egészségügyi Központ ajándékba, amelyet a helyiségek fertőtlenítéséhez – a más fertőtlenítő eljárásoktól függetlenül – használunk a fertőzések elleni védelem fokozása, a megbiztonság javítása érdekében
- a járványügyi szabályok betartására figyelemmel, a beléptetés megkönnyítése érdekében – Gyál Város Önkormányzatától ajándékba kapott – falra szerelt automata digitális hőmérőket helyeztünk üzembe
- fertőtlenítőszer-adagolók beszerzése a koronavírus-járvány elleni védekezés megkönnyítése érdekében
- fénymásoló-berendezés beszerzése a gazdasági iroda működése tárgyi feltételeinek fejlesztése érdekében (pl. megnövekedett a másolási igény a naponta nagy számban kitöltendő koronavírus-kockázati kérdőívek miatt)
- otthoni távmunka-végzés biztosítása érdekében hordozható számítógép beszerzése
- kisebb rendelői fejlesztések (fűtőtest és csap csere modernebb eszközökre 1-1 rendelőben)
- 2 db. rendelő (egy fogorvosi és egy háziiorvosi) burkolata cseréltetett ki garanciális javítás keretén belül, így a két rendelőben a hibával érintett burkolat helyett új, a korábbinál jobb minőségű burkolat készült. Így két megújult rendelőben folyik a továbbiakban a rendelés.

Mindezek mellett a járványügyi helyzetre figyelemmel, a védekezés érdekében nagyobb értékben és jelentős számban történt védőeszközök beszerzése, többek között:

- védőmaszkok
- védőkesztyűk
- védőszemüvegek
- védő overál
- fertőtlenítőszer, stb. beszerzése.

Összegzés

Alapellátás	Ellátott betegek 2020. évben (fő)	Ellátott betegek 2019. évben (fő)
felnőtt háziiorvos	76 536	93 053
gyermek háziiorvos	24 068	32 493
ügyelet	2 171	2 435
fogászat	4 571	12 180
védőnői ellátás	6 241	5 158
alapellátás összesen	113 587	145 319
Szakellátás	37 045	58 162
Mindösszesen	150 632	203 481

A Városi Egészségügyi Központban és a védőnői tanácsadóknál ellátottak száma az alapellátás területén **113.857** fő, a szakellátással együtt összesen **150.632** fő volt (Előző évben ez a szám **203.481** fő volt). A csökkenés **52.632** fő, mintegy **26 %**.

A Városi Egészségügyi Központ 2020. évben is biztosította az Alapító Okiratában meghatározott feladatainak maradéktalan ellátását. Gyál lakosainak egészségügyi alapellátása a Városi Egészségügyi Központ, illetve a házi orvosok, házi gyermekorvosok, fogorvosok és kollégáik tevékenysége következtében biztonságos és folyamatos volt.

2020-ben is voltak változások mind az alapellátás, mind a szakellátás területén.

A Városi Egészségügyi Központ képviselő-testületi döntés alapján Dr. Bán Évától 2019. július 01-től átvett házi orvosi praxis működtetését 2020. évben is a Városi Egészségügyi Központ biztosította. A praxist 2021. január 1-től Dr. Molnár Tímea vette át.

A szakellátás területén a sebészeti ellátásban volt változás, az jelenleg szünetel.

A szakrendelői részben leírtakat figyelembe véve a korábbi munkát folytatjuk, meglátásunk szerint sokat segített Gyál Városának Önkormányzata a szakellátás támogatásával a szakorvosok megtartásában, ill. a rendelési idők tényleges kitöltésében és az ellátás biztosításában. A továbbiakban is szívesen segítjük a szakellátást mi is, hogy a gyáli lakosok ellátása minél teljesebb körű, hozzáférhető és magas színvonalú legyen.

A megvalósított fejlesztések (V. rész) meglátásunk szerint sokat segítettek a koronavírus-járvány elleni küzdelemben, az ellátások színvonalának fenntartásában, a kialakult helyzethez alkalmazkodásban, összességében Gyál Város egészségügyi ellátásának fejlesztésében.

Gyál, 2021. április 15.

dr. Szécsényi-Nagy Balázs
intézményvezető

Tárgy: Beszámoló a civil szervezetek számára 2020. évben nyújtott támogatások felhasználásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2020. költségvetési évben pályázat útján 6.000.000,- forint összeget biztosított a városunkban működő helyi civil szervezetek támogatása céljából.

Gyál Város Önkormányzatának 82/2020.(VI.25.) sz. határozata alapján a civil szervezetek támogatása keret soron tervezett összegből 10 egyesületet támogatott, összesen 3.850.e.ft összegben.. (1.sz. melléklet)

Fenti számú határozat alapján megítélt támogatásokkal kapcsolatban valamennyi esetben megtörtént az elszámolások benyújtása.

A beszámolókat áttekintve megállapítható, hogy a támogatás elérte célját és a civil szervezetek szabadidős és kulturális programokra kifizetett tervei sikeresen megvalósultak.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testület döntését a beszámoló elfogadására.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a civil szervezetek számára 2020. évben nyújtott támogatások felhasználásáról szóló beszámolót elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Oktatási és Kulturális Bizottság

Az előterjesztést készítette: Szabó Józsefné irodavezető

Gyál, 2021. április 9.

**Pápai Mihály
polgármester**

Gyál Város Önkormányzat Képviselő-testülete 82/2020.(VI.25.) sz. határozat alapján az Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről szóló 1/2020.(I.31.) önkormányzati rendelet 5. mellékletében szereplő cél- és általános tartalék terhére a civil szervezetek támogatása keret soron tervezett összegből, az alább felsorolt pályázatokat részesítette támogatásban, összesen 3.850.e.ft összegben:

1/ Gyáli Kertbarát Kör	Működési költségekre, 2020. évben megrendezett és megrendezésre kerülő programok költségeire, kertészeti eszközök beszerzésére, kulturális programok és autóbusz költségei, mobil feltöltés, nyomdai eszközök, internet használat, festékpátron, fénykép, írószerszám, oklevél, emléklapok, tárgyjutalom vásárlás, bankköltségek finanszírozására	Megítélt támogatás összege: 550.000.-Ft
2. / Pörög a Gyáli Szoknya Egyesület	Működési költségekre, gyermekcsoport működésének támogatása (gyermek népviselet vásárlása), XII. éves gála szervezési költségei (dekorációk, meghívók, grafikai munkák, zenészek közreműködői díja, kellékek vásárlása), felnőtt csoport működésének támogatása (népviseletek vásárlása)	Megítélt támogatás összege: 350.000.-Ft
3./ Kovács István Pál Dalkör	Működési költségekre, „Azt a ragyogóját” nótaműsor 170. előadásának megünneplése, városi és vendégszereplések költségeire, utazás költségeinek fedezete, vendégénekesek tiszteletdíjára, korrepetitor, zenekar honoráriumának költségei	Megítélt támogatás összege: 450.000.-Ft
4./ Solymári Béla Nyugd.Pedagógus Klub	Működési költségekre, múzeumi belépőkre, színházi belépőkre, vendéglátásra, klubfoglalkozásokra, Nőnap megemlékezés, őszi programok, kirándulások költségeire	Megítélt támogatás összege: 200.000.-Ft
5./ Cukorbeteg Egyesülete Gyál	Működési költségekre, gyógyszeres költségek, kihelyezett sportnapok, gyógyfürdő belépők, Diabetes Világnap megrendezése, évzáró ünnepség megrendezése, szakfolyóiratok előfizetése, Országos Diabetes Nap költségei, vérnyomásmérők vásárlása, lézer nyomtató javíttatása, 20 db. Nordick walking bot vásárlása	Megítélt támogatás összege: 550.000.-Ft
6./ Nyugdíjas Alapítványért Nyugdíjas Klub	Működési költségekre, városi ünnepségeken, koszorúzáson való részvétel, az ország különböző városaiban kirándulások szervezése, mozi látogatás, évbúcsúztató megrendezése	Megítélt támogatás összege: 300.000.-Ft
7./ Gyáli Erdélyi Székely Kör	Működési költségekre, III. Gyáli Székely Találkozó és a III. Gyáli Székely Bál megrendezésének költségei (bérleti díjak, alapanyagok beszerzése, zenészek díjazása, egyéb költségek)	Megítélt támogatás összege: 350.000.-Ft
8./ Gyáli Önkéntes Szemétszedők Egyesülete	Működési költségekre, prevenció megvalósítása, tájékoztató, ingyenes ismeretterjesztő programok megtartása, egyéb járulékos költségek	Megítélt támogatás összege: 600.000.-Ft
9./ Élethang Természetvédő és Állatmentő Alapítvány	Működési költségekre, megelőzés, szemléletformálás, tájékoztatás, oktatás kapcsán felmerülő költségekre, ivartalanítás, tájékoztató szóróanyagok készítése, szakemberek díjazására, hirdetési és nyomdai költségekre, ajándékok vásárlására	Megítélt támogatás összege: 0.-Ft
10./ Bundás Barát Állatvédő Egyesület:	működési költségekre, egyesület eszközeinek korszerűsítésére (macska- és kutyaszállító box, macskacsapda, kiképző póráz).	Megítélt támogatási összeg: 500.000.-Ft

Tárgy: Javaslat a civil szervezetek pályázatainak elbírálására, a támogatás felosztására

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzata az 53/2021.(II.25.) sz. határozatában döntött arról, hogy pályázatot ír ki a civil szervezetek szabadidős és kulturális tevékenységének támogatására.

Az 2/2021. (I.28.) számú költségvetési rendeletben – a civil szervezetek támogatására - rendelkezésére álló keret a cél- és általános tartalék terhére 6.000.000,- Ft.

Az összesített igény 5.849.000.-Ft, azzal a megjegyzéssel, hogy a Gyáli Erdélyi Székely Kör nem jelölt meg támogatási összeget.

A pályázati határidő lejártáig, 2021. április 1. napjáig az alábbi pályázatok érkeztek be:

A civil szervezet neve	Pályázati cél	Igényelt támogatás
1./ Gyáli Kertbarát Kör	Működési költségekre, 2021. évben megrendezésre kerülő programok költségeire, kertészeti eszközök beszerzésére, kulturális programok és autóbusz költségei, mobil feltöltés, nyomdai eszközök, internet használat, festékpátron, fénykép, írószer, oklevél, emléklapok, tárgyjutalom vásárlás, bankköltségek finanszírozására Kért támogatás összege:	522.000,- Ft
2./ Kovács István Pál Dalkör	Működési költségekre, az énekeseket kísérő zenekar honoráriumának fedezetére, vendégénekesek tiszteletdíjára, a kibédi vendégek műsor utáni fogadására vendéglátási költségekre, új egyesületi telefon vásárlására, színpadkép újításra. Kért támogatás összege:	580.000,- Ft
3./ Solymári Béla Nyugd.Pedagógus Klub	Működési költségekre, múzeumi és gyógyfürdő belépőkre, színházi belépőkre, , kirándulások költségeire. Kért támogatás összege:	229.000,- Ft
4./ Cukorbeteg Egylete Gyál	Működési költségekre, gyógyszerári költségek, kihelyezett sportnapok, gyógyfürdő belépők, Diabetes Világnap megrendezése, évzáró ünnepség megrendezése, szakfolyóiratok előfizetése, vérnyomásmérők vásárlása. Kért támogatás összege:	850.000,- Ft
5./ Nyugdíjas Alapítványért Nyugdíjas Klub	Működési költségekre, az ország különböző városaiban múzeum látogatások szervezése. Kért támogatás összege:	600.000,- Ft
6./ Gyáli Erdélyi Székely Kör	Működési költségekre, Gyáli Székely Fonó beindítása, III. Gyáli Székely Találkozó és a III. Gyáli Székely Bál megrendezésének költségei (bérleti díjak, alapanyagok beszerzése, zenészek díjazása, egyéb költségek) októberben a Maros Művészegyüttes fellépése kapcsán vendéglátási költségek fedezetére Kért támogatás összeg	nem jelölt meg összeget

- 7./ Gyáli Önkéntes Szemétszedők Egyesülete** Működési költségekre, prevenció megvalósítása, tájékoztató, ismeretterjesztő programok megtartása, facsemeték vásárlása, promóciós anyagok, Humusz oktatási program költsége
Kért támogatás összeg: 968.000.-Ft
- 8./ Bundás Barát Állatvédő Egyesület:** Ivartalanítási program megvalósítására, működési költségekre, egyesület eszközeinek korszerűsítésére, macska befogó háló és védőkesztyűk vásárlása.
Kért támogatási összeg: 300.000,-Ft
- 9. Magyar Macskavédő Alapítvány:** Élve fogó csapdák vásárlása, ivartalanítási program megvalósítása, működési költségek
Kért támogatás összege: 1.000.000.-Ft
- 10./ Pörög a Gyáli Szoknya Egyesület** Táncházak, táncszínházak szervezése, Népi Kismesterségek Tábora szervezése, nemzetek közötti kapcsolatok ápolása, gyermek és felnőtt csoport működésének támogatása (fellépő ruhák laptop vásárlása) zenészek közreműködői díjának költsége
Kért támogatás összege: 450.000,- Ft
- 11./ Peremvárosi Horgászok Egyesülete** 20 fő befogadására alkalmas faházak üzemeltetéséhez az alvási feltételek biztosításához szükséges felszerelések beszerzése (ágymatracok, ágyneműk, lepedők)
Kért támogatás összege: 350.000.-Ft

A Hivatalunkhoz beérkezett pályázatok dokumentumai a Szervezési és Humánpolitikai Irodán előzetes időpont egyeztetést követően megtekinthető.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet a döntés meghozatalára!

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021.(I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében az alábbi határozatot hozza:

Az Önkormányzat 2021. évi költségvetéséről szóló 2/2021.(I.28.) önkormányzati rendelet 5. sz. mellékletében szereplő cél- és általános tartalék terhére a civil szervezetek támogatása keret soron tervezett összegből, az alább felsorolt pályázatokat részesíti támogatásban:

<u>A civil szervezet neve</u>	<u>Pályázati cél</u>	<u>A támogatás összege:</u>
1./ Gyáli Kertbarát Kör	Működési költségekre, 2021. évben megrendezésre kerülő programok költségeire, kertészeti eszközök beszerzésére, kulturális programok és autóbusz költségei, mobil feltöltés, nyomdai eszközök, internet használat, festékpátron, fénykép, írószer, oklevél, emléklapok, tárgyjutalom vásárlás, bankköltségek finanszírozására	A támogatás összege: ..... Ft
2./ Kovács István Pál Dalkör	Működési költségekre, az énekeseket kísérő zenekar honoráriumának fedezetére, vendégénekesek tiszteletdíjára, a kibédi vendégek műsor utáni fogadására vendéglátási költségekre, új egyesületi telefon vásárlására, színpadkép újításra.	A támogatás összege: ..... - Ft
3./ Solymári Béla Nyugd.Pedagógus Klub	Működési költségekre, múzeumi és gyógyfürdő belépőkre, színházi belépőkre, , kirándulások költségeire.	A támogatás összege: ..... - Ft

- 4./ Cukorbetegek Egyesülete Gyál** Működési költségekre, gyógyszerári költségek, kihelyezett sportnapok, gyógyfürdő belépők, Diabetes Világnap megrendezése, évzáró ünnepség megrendezése, szakfolyóiratok előfizetése, vérnyomásmérők vásárlása.
A támogatás összege: .....- Ft
- 5./ Nyugdíjas Alapítványért Nyugdíjas Klub** Működési költségekre, az ország különböző városaiban múzeum látogatások szervezése.
A támogatás összege: ..... Ft
- 6./ Gyáli Erdélyi Székely Kör** Működési költségekre, Gyáli Székely Fonó beindítása, III. Gyáli Székely Találkozó és a III. Gyáli Székely Bál megrendezésének költségei (bérleti díjak, alapanyagok beszerzése, zenészek díjazása, egyéb költségek) októberben a Maros Művészegyüttes fellépése kapcsán vendéglátási költségek fedezetére
A támogatás összege: .....Ft
- 7./ Gyáli Önkéntes Szemétszedők Egyesülete** Működési költségekre, prevenció megvalósítása, tájékoztató, ismeretterjesztő programok megtartása, facsemeték vásárlása, promóciós anyagok, Humusz oktatási program költsége
A támogatás összeg .....-Ft
- 8./ Bundás Barát Állatvédő Egyesület:** Ivartalanítási program megvalósítására, működési költségekre, egyesület eszközeinek korszerűsítésére, macska befogó háló és védőkesztyűk vásárlása.
A támogatási összeg: .....-Ft
- 9. Magyar Macskavédő Alapítvány:** Élvefogó csapdák vásárlása, ivartalanítási program megvalósítása, működési költségek
A támogatás összege: .....-Ft
- 10./ Pörög a Gyáli Szoknya Egyesület** Táncházak, táncszínházak szervezése, Népi Kismesterségek Tábora szervezése, nemzetek közötti kapcsolatok ápolása, gyermek és felnőtt csoport működésének támogatása (fellépő ruhák laptop vásárlása) zenészek közreműködői díjának költsége
A támogatás összege: .....- Ft
- 11./ Peremvárosi Horgászok Egyesülete** 20 fő befogadására alkalmas faházak üzemeltetéséhez az alvási feltételek biztosításához szükséges felszerelések beszerzése (ágymatracok, ágyneműk, lepedők)
A támogatás összege: .....-Ft

Határidő: megállapodások megkötése függvényében
Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Oktatási és Kulturális Bizottság
Az előterjesztést készítette: Szabó Józsefné irodavezető

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Gyál, 2021. április 9.

Pápai Mihály
polgármester

Az előterjesztés a 2021. évi költségvetési rendelettel összhangban van.

Gyál, 2021. április 9.

Diera Éva
Pénzügyi és Adó Iroda vezető

A bizottság elnöke által javasolt támogatási összegek a következők:

A civil szervezet neve	Pályázati cél	A támogatás összege:
1./ Gyáli Kertbarát Kör	Működési költségekre, 2021. évben megrendezésre kerülő programok költségeire, kertészeti eszközök beszerzésére, kulturális programok és autóbusz költségei, mobil feltöltés, nyomdai eszközök, internet használat, festékipatron, fénykép, írószer, oklevél, emléklapok, tárgyjutalom vásárlás, bankköltségek finanszírozására	A támogatás összege: 500.000.-Ft
2./ Kovács István Pál Dalkör	Működési költségekre, az énekeseket kísérő zenekar honoráriumának fedezetére, vendégénekesek tiszteletdíjára, a kibédi vendégek műsor utáni fogadására vendéglátási költségekre, új egyesületi telefon vásárlására, színpadkép újításra.	A támogatás összege: 550.000.- Ft
3./ Solymári Béla Nyugd.Pedagógus Klub	Működési költségekre, múzeumi és gyógyfürdő belépőkre, színházi belépőkre, , kirándulások költségeire.	A támogatás összege: 229.000.- Ft
4./ Cukorbetegség Egyesülete Gyál	Működési költségekre, gyógyszerértékesítési költségek, kihelyezett sportnapok, gyógyfürdő belépők, Diabetes Világnap megrendezése, évzáró ünnepség megrendezése, szakfolyóiratok előfizetése, vérnyomásmérők vásárlása.	A támogatás összege: 800.000.- Ft
5./ Nyugdíjas Alapítványért Nyugdíjas Klub	Működési költségekre, az ország különböző városaiban múzeum látogatások szervezése.	A támogatás összege: 500.000.-Ft
6./ Gyáli Erdélyi Székely Kör	Működési költségekre, Gyáli Székely Fonó beindítása, III. Gyáli Székely Találkozó és a III. Gyáli Székely Bál megrendezésének költségei (bérleti díjak, alapanyagok beszerzése, zenészek díjazása, egyéb költségek) októberben a Maros Művészegyüttes fellépése kapcsán vendéglátási költségek fedezetére	A támogatás összege: 350.000.-Ft
7./ Gyáli Önkéntes Szemétszedők Egyesülete	Működési költségekre, prevenció megvalósítása, tájékoztató, ismeretterjesztő programok megtartása, facsemeték vásárlása, promóciós anyagok, Humusz oktatási program költsége	A támogatás összeg 900.000.-Ft
8./ Bundás Barát Állatvédő Egyesület:	Ivartalanítási program megvalósítására, működési költségekre, egyesület eszközeinek korszerűsítésére, macska befogó háló és védőkesztyűk vásárlása.	A támogatási összege: 300.000.-Ft
9. Magyar Macskavédő Alapítvány:	Élvefogó csapdák vásárlása, ivartalanítási program megvalósítása, működési költségek	A támogatás összege: ...500.000-Ft
10./ Pörög a Gyáli Szoknya Egyesület	Táncházak, táncszínházak szervezése, Népi Kismesterségek Tábora szervezése, nemzetek közötti kapcsolatok ápolása, gyermek és felnőtt csoport működésének támogatása (fellépő ruhák laptop vásárlása) zenészek közreműködői díjának költsége	A támogatás összege: ...450.000.- Ft

11./ Peremvárosi Horgászok Egyesülete 20 fő befogadására alkalmas faházak üzemeltetéséhez az alvási feltételek biztosításához szükséges felszerelések beszerzése (ágymatracok, ágyneműk, lepedők)
A támogatás összege: 350.000.--Ft

A 11 pályázó összesen 5.429.000 Ft támogatásban részesül, a 6.000.000 Ft-ból még 571.000 Ft maradt.

Tárgy: Beszámoló a sportszervezetek számára
2020. évben nyújtott támogatások
felhasználásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2020. költségvetési évben pályázat útján 5.000.000,- forint összeggel támogatta a városunkban működő helyi sportolókat és sportszervezeteket.

Gyál Város Polgármestere a 97/2020.(V.28.) sz. határozata alapján a sportszervezetek támogatása keret soron tervezett összegből 14 sportegyesületet, illetve sportolót támogatott. (1.sz. melléklet)

Fenti számú határozat alapján megítélt támogatásokkal kapcsolatban egy kivétellel megtörtént az elszámolások benyújtása. Nem nyújtott be elszámolást az alábbi egyesület:

- Lurkó Gyermekfoci Egyesület, 400.000,-Ft összegegről.

A beszámolókat áttekintve megállapítható, hogy a támogatás elérte célját és a sport szervezetek, illetve sportolók kifizőtt tervei sikeresen megvalósultak.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testület döntését a beszámoló elfogadására.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a sportszervezetek számára 2020. évben nyújtott támogatások felhasználásáról szóló beszámolót elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést tárgyalta: Ifjúsági és Sport Bizottság

Az előterjesztést készítette: Szabó Józsefné irodavezető

Gyál, 2021. április 9.

**Pápai Mihály
polgármester**

Gyál Város Polgármestere a 97/2020. (V.28.) sz. határozata alapján és az Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről szóló 1/2020. (I.31.) önkormányzati rendelet 5. mellékletében szereplő céltartalék terhére a sportszervezetek támogatása keret soron tervezett összegből az alább felsorolt pályázatokat, összesen: 5.M.Ft támogatásban részesítette, melyet az alábbiak szerint használtak fel:

SPORT SZERVEZETEK, SPORTOLÓK:

1. APEX Optimista SE

(Sportág: tájfutás)

Egyesületi működési költségekre, nevezési díjak, tagdíjak, nevezési engedélyek, saját versenyek rendezési költségei Gyálon, utazási és szállásköltségekre, posta költségekre, tintapatron, nyomtatvány, bankszámla vezetési díjra, rendezői ellátmány, adminisztrációs kiadásokra

Megítélt támogatás összege: 300.000.-Ft

2. Fleischer Dóra

(sportág: karate)

Hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel költségei (Négyszeres Wado Karate Stílus Európa-bajnok, kétszeres EB ezüst és bronzérmes)

Megítélt támogatás összege: 50.000.-Ft

3. Sanbon Kyokushin SE

(sportág: bokszt, karate)

Működési költségekre, nemzetközi és hazai nyári edzőtábor költségeire, sport és edzőfelszerelések vásárlására terembérleti díjra

Megítélt támogatás összege: 400.000.-Ft

4. Gyáli Baráti Kör Sportegyesület

4 szakosztályra összesen: 1.450.000.-Ft

- Labdarúgó szakosztály

Működési költségekre, MLSZ díjak, sportfelszerelések vásárlására, tornaterem bérlésre, számlavezetési költségekre, utazási költségek biztosítására, mobilnet feltöltésre, utánpótlás tornákra és nevezési díjakra, egyéb költségekre

Megítélt támogatás összege: 650.000.-Ft

- Mazsorett szakosztály

Versenyek nevezési és regisztrációs díjához, továbbképzési és szövetségi tagdíjakhoz, tornaterem és útiköltség elszámolására, szállásköltségre, új fellépő ruhák vásárlására, tornaterem bérlésére

Megítélt támogatás összege: 380.000.-Ft

- Röplabda szakosztály

XIV. „Gyál Kupa” strandröplabda és az iskolák közötti bajnokság lebonyolításának költségei, utazási költségek és nevezési díjak, érmek. röplabdák vásárlására, továbbá díjazás költségeire, serlegek, oklevelek beszerzése, nyomdai költségek

Megítélt támogatás összege: 120.000.-Ft

- Ritmikus gimnasztika szakosztály

RG szőnyeg, sportfelszerelések vásárlására, tornaterem bérlésére, utazási költségekre, karácsonyi gála megrendezésére

Megítélt támogatás összege: 300.000.-Ft

Mindösszesen: 1.450.000.-Ft

5. Juhász-Dóra Richárd

(sportág: úszás)

Korosztályos rekord felállítása 800 méter gyorsan, többszörös korosztályos csúcstartó Az Iron Swim Úszó Egyesület leigazolt versenyzője.

Versenyköltsegekre, utazási költségek, szükséges sporteszközök és táplálék kiegészítők vásárlására

Megítélt támogatás összege: 50.000.-Ft

6. Lurkó Gyermekfoci Egyesület

(sportág: labdarúgás)

Nem számolt el

Megítélt támogatás összege: 400.000.-Ft

7. Tóth Csaba Benjámín

(sportág: thai-box)

2020. novemberében megrendezésre kerülő amatőr versenyen (Prága) és hazai versenyen (Baja) való részvétel költségei (táplálék kiegészítők, sportfelszerelések, utazás és szállásköltségek)

Megítélt támogatás összege: 150.000.-Ft

8. Gyál és Térsége Birkózók SE

(sportág: birkózás)

Működési költségek, fenntartási költségek, edzői bérek költségeire

Megítélt támogatás összege: 1.000.000.-Ft.

9. Prémium Gyáli Asztalitenisz SE

(sportág: ping-pong)

2020. évre tervezett versenyek újraszervezésének költségeire, terembérlési díjakra, utazási költségekre, felkészülés költségeire,

Megítélt támogatás összege: 400.000.-Ft.

10. GYÖSZE (Gyáli Ökölvívó és Szabadidősport Egyesület)

Működési költségekre, terembérlési díjak, versenyzési felszerelések vásárlása

Megítélt támogatás összege: 600.000.-Ft.

11. Pap János Károly

(sportág: karate)

Sozsin Wado Karate Egyesület leigazolt versenyzője, a Magyar Válogatott tagja, WKF Magyar Bajnokság 3. helyezettje, Európa Bajnokságokon többszörösen 3. helyezett. Hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel, edzőtáborokban való részvétel, utazási és felszerelési költségek

Megítélt támogatás összege: 50.000.-Ft.

12. Pap Dorottya Ilona

(sportág: karate)

az UTE karate szakosztály versenyzője. A WKF Magyar Bajnokság kétszeres bajnoka, többszörös Magyar Bajnok. Wado stílus állandó Magyar válogatott tagja. Kétszeres Európa Bajnoki bronzérmes és kétszeres ezüst érmes. Hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel, edzőtáborokban való részvétel, utazási és felszerelési költségek

Megítélt támogatás összege: 50.000.-Ft.

13. Tóth Noa Beatrix

Sozsin Wado Karate Egyesület leigazolt versenyzője. 2018-ban a Világ Kupán és az Európa Bajnokságon bronzérmes lett.

Többszörös Magyar Bajnok, WKF Diákolimpiai cím birtokosa. Európabajnoki ezüstérmes. 2019-ben Európa Bajnokságon 2. helyezett. Hazai és nemzetközi versenyeken, edzőtáborokban való részvétel költségeinek fedezete, kvalifikációs versenyeken való indulás.

Megítélt támogatás összege: 50.000.-Ft.

**14. Tóth Lea Beatrix
(sportág: karate)**

Wado Karate Egyesület igazolt versenyzője. Többszörös Magyar Bajnok, WKF Magyar Bajnokság 3. helyezettje. Saját korosztálya Európa Bajnoki bronzérmes. 2018-ban a Világ Kupán 5. helyezést ért el. 2019-ben Európa Bajnoki bronzérmes szerzett.

Hazai és nemzetközi versenyeken, edzőtáborokban való részvétel költségeinek fedezete, kvalifikációs versenyeken való indulás.

Megítélt támogatás összege: 50.000.-Ft.

Tárgy: Javaslat sport célú pályázatok elbírálására, a támogatás felosztására.

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzata az 54/2021. (II.25.) sz. határozatában pályázatot írt ki a helyi önszerveződő sportegyesületek, valamint sportolók támogatása, vállalt feladataik ellátása érdekében, az ifjúsági és felnőtt sport támogatása tárgyában, valamint az egészséges életmódra nevelés elősegítése érdekében.

Az 2/2021.(I.28.) költségvetési rendelet 5. sz. mellékletének cél- és általános tartalék „civil szervezetek támogatása” sorából sport célra 10.000.000,- Ft áll rendelkezésre.

Az összesített igény: 12.000.060,- Ft, és Tóth Csaba Benjámin, valamint Váczi Dániel nem jelölt meg összeget.

A pályázati határidő lejártáig, 2021. április 1. napjáig az alábbi pályázatok érkeztek be:

<u>A sportoló/sport szervezet neve:</u>	<u>Pályázati cél</u>	<u>Igényelt támogatás</u>
1. APEX Optimista SE (sportág: tájfutás)	Egyesületi működési költségekre, nevezési díjak, tagdíjak, nevezési engedélyek, saját versenyek rendezési költségei Gyálon, utazási és szállásköltségekre, posta költségekre, tintapatron, nyomtatvány, bankszámla vezetési díjra, rendezői ellátmány, adminisztrációs kiadásokra	Kért támogatás összege: 370.000,- Ft
2. Fleischer Dóra (sportág: karate)	Hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel költségei (Négyszeres Wado Karate Stílus Európa-bajnok, kétszeres EB ezüst és bronzérmes)	Kért támogatás összege: 100.000,- Ft
3. Sanbon Kyokushin SE (sportág: boks, karate)	Működési költségekre, nemzetközi és hazai nyári edzőtábor költségeire, sport és edzőfelszerelések vásárlására, terembérleti díjra	Kért támogatás összege: 690.000,- Ft
4. Gyáli Baráti Kör Sportegyesület	<u>6 szakosztályra összesen:</u>	<u>6.830.000,- Ft</u>
- Labdarúgó szakosztály	Működési költségekre, MLSZ díjak, sportfelszerelések vásárlására, tornaterem bérlésre, számlavezetési költségekre, utazási költségek biztosítására, öregfiúk felkészítése, utánpótlás tornákra és nevezési díjakra, egyéb költségekre	Kért támogatás összege: 2.300.000,- Ft
- Mazsorett szakosztály	Versenyek nevezési és regisztrációs díjához, továbbképzési és szövetségi tagdíjakhoz, tornaterem és útiköltség elszámolására, szállásköltségre, új fellépő ruhák vásárlására, tornaterem bérlésére	Kért támogatás összege: 400.000,- Ft

- Röplabda szakosztály	XV. „Gyál Kupa” strandröplabda és az iskolák közötti bajnokság lebonyolításának költségei, utazási költségek és nevezési díjak, érmek, röplabdák vásárlására, továbbá díjazás költségeire, serlegek, oklevelek beszerzése, nyomdai költségek Kért támogatás összege: 160.000,- Ft
- Ritmikus gimnasztika szakosztály	sportfelszerelések vásárlására, tornaterem bérlésére, utazási költségekre, karácsonyi gála megrendezésére Kért támogatás összege: 500.000,- Ft
- Kosárlabda szakosztály	Kosárállvány, kosárpalánkhoz védőeszköz vásárlása és beépítési költségekre Kért támogatás összege: 670.000.-Ft
-Kézilabda szakosztály	Felnőtt csapatok versenyeztetése, terembérleti díjak, utazási költségek, sporteszközök, felszerelések vásárlása, tagdíj Kért támogatás összege: 2.800.000.-Ft
5. Juhász-Dóra Richárd (sportág: úszás)	Korosztályos rekord felállítása 800 méter gyorson, többszörös korosztályos csúcstartó Az Iron Swim Úszó Egyesület leigazolt versenyzője. Versenyköltségekre, utazási költségek, szükséges sporteszközök és táplálék kiegészítők vásárlására Kért támogatás összege: 100.000,-Ft
6. Tóth Csaba Benjámín (sportág: thai-box)	Válogatott edzőtáborban, nemzetközi K1 Országos Versenyen, profi K1 Muaythai gálán, valamint Baján megrendezésre kerülő nyílt nemzetközi K1 versenyen való részvételre, és 2021. őszén Thaiföldön tartandó edzőtáborban és versenyen való részvételi költségekre, (táplálék kiegészítők, sportfelszerelések, utazás és szállásköltségek) Kért támogatás összege: nem jelölt meg összeget
7. Gyál és Térsége Birkózók SE (sportág: birkózás)	Működési költségek, fenntartási költségek, edzői bérek költségeire Kért támogatás összege: 1.500.000,- Ft
8. Prémium Gyáli Asztalitenisz SE (sportág: ping-pong)	2021. évre tervezett versenyek újraszervezésének költségeire, terembérleti díjakra, utazási költségekre, felkészülés költségeire, Kért támogatás összege: 800.000,- Ft
9. GYÖSZE (Gyáli Ökölvívó és Szabadidősport Egyesület)	Működési költségekre, terembérleti díjak, versenyzési felszerelések vásárlása Kért támogatás összege: 1.000.000,- Ft
10. Tóth Noa Beatrix	Sozsín Wado Karate Egyesület leigazolt versenyzője. 2018-ban a Világ Kupán és az Európa Bajnokságon bronzérmes lett. Többszörös Magyar Bajnok, WKF Diákolimpiai cím birtokosa. Európa bajnoki ezüstérmes. 2019-ben Európa Bajnokságon 2. helyezett. Hazai és nemzetközi versenyeken, edzőtáborokban való részvétel költségeinek fedezette Kért támogatás összege: 60.000,- Ft

11. Tóth Lea Beatrix
(sportág: karate)

Wado Karate Egyesület igazolt versenyzője. Többszörös Magyar Bajnok, WKF Magyar Bajnokság 3. helyezette. Saját korosztálya Európa Bajnoki bronzérmes. 2018-ban a Világ Kupán 5. helyezést ért el. 2019-ben Európa Bajnoki bronzérmet szerzett. Hazai és nemzetközi versenyeken, edzőtáborokban való részvétel költségeinek fedezette.

Kért támogatás összege: 60.000,- Ft

12. Kulcsár Zalán
(sportág: úszás)

2021. évi hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel költségeire, felkészítő edzőtáborok költségeire, tagdíjra, nevezési díjakra, táplálék kiegészítők, vitaminok, sporteszközök vásárlására

Kért támogatás összege 150.000.-Ft

13. Vácsi Dániel
(sportág: kézilabda)

Versenyekre történő utazási költségek, személyi edzések és sportfelszerelések, táplálék kiegészítők vásárlása

Kért támogatás összege: nem jelölt meg összeget

14. Mester Milán
(sportág: birkózás)

Sportfelszerelések, táplálék kiegészítők vásárlása, masszázs és gyógyászati kezelések költségei

Kért támogatás összege: 400.000.-Ft

A pályázatok dokumentumai a Szervezési és Humánpolitikai Irodán előzetes időpont egyeztetést követően megtekinthető.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet a döntés meghozatalára!

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021.(I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében az alábbi határozatot hozza:

A 2021. évi költségvetéséről szóló 2/2021.(I.28.) önkormányzati rendelet 5. sz. mellékletében a cél- és általános tartalék terhére a sport szervezetek támogatása keret soron tervezett összegből az alább felsorolt pályázatokat részesíti támogatásban:

A sportoló/sport szervezet neve: Pályázati cél Támogatás összege:

1. APEX Optimista SE
(sportág: tájfutás)

Egyesületi működési költségekre, nevezési díjak, tagdíjak, nevezési engedélyek, saját versenyek rendezési költségei Gyálon, utazási és szállásköltségekre, posta költségekre, tintapatron, nyomtatvány, bankszámla vezetési díjra, rendezői ellátmány, adminisztrációs kiadásokra

A támogatás összege: .....Ft

2. Fleischer Dóra
(sportág: karate)

Hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel költségei (Négyszeres Wado Karate Stílus Európa-bajnok, kétszeres EB ezüst és bronzérmes)

A támogatás összege: .....Ft

3. Sanbon Kyokushin SE
(sportág: boks, karate)

Működési költségekre, nemzetközi és hazai nyári edzőtábor költségeire, sport és edzőfelszerelések vásárlására, terembérleti díjra
A támogatás összege: .....Ft

4. Gyáli Baráti Kör Sportegyesület

6 szakosztályra összesen: .....Ft

- Labdarúgó szakosztály

Működési költségekre, MLSZ díjak, sportfelszerelések vásárlására, tornaterem bérlésre, számlavezetési költségekre, utazási költségek biztosítására, öregfiúk felkészítése, utánpótlás tornákra és nevezési díjakra, egyéb költségekre
A támogatás összege: .....Ft

- Mazsorett szakosztály

Versenyek nevezési és regisztrációs díjához, továbbképzési és szövetségi tagdíjakhoz, tornaterem és útiköltség elszámolására, szállásköltségre, új fellépő ruhák vásárlására, tornaterem bérlésére
A támogatás összege: .....Ft

- Röplabda szakosztály

XV. „Gyál Kupa” strandröplabda és az iskolák közötti bajnokság lebonyolításának költségei, utazási költségek és nevezési díjak, érmek, röplabdák vásárlására, továbbá díjazás költségeire, serlegek, oklevelek beszerzése, nyomdai költségek
A támogatás összege: .....Ft

- Ritmikus gimnasztika szakosztály

sportfelszerelések vásárlására, tornaterem bérlésére, utazási költségekre, karácsonyi gála megrendezésére
A támogatás összege: .....Ft

- Kosárlabda szakosztály

Kosárállvány, kosárpalánkhöz védőeszköz vásárlása és beépítési költségekre
A támogatás összege: .....Ft

- Kézilabda szakosztály

Felnőtt csapatok versenyeztetése, terembérleti díjak, utazási költségek, sporteszközök, felszerelések vásárlása, tagdíj
A támogatás összege: .....Ft

5. Juhász-Dóra Richárd
(sportág: úszás)

Korosztályos rekord felállítása 800 méter gyorsan, többszörös korosztályos csúcstartó Az Iron Swim Úszó Egyesület leigazolt versenyzője.
Versenyköltségekre, utazási költségek, szükséges sporteszközök és táplálék kiegészítők vásárlására
A támogatás összege: .....Ft

6. Tóth Csaba Benjámín
(sportág: thai-box)

Válogatott edzőtáborban, nemzetközi K1 Országos Versenyen, profi K1 Muaythai gálán, valamint Baján megrendezésre kerülő nyílt nemzetközi K1 versenyen való részvételre, és 2021. őszén Thaiföldön tartandó edzőtáborban és versenyen való részvételi költségekre, (táplálék kiegészítők, sportfelszerelések, utazás és szállásköltségek)
A támogatás összege: .....Ft

7. Gyál és Térsége Birkózók SE
(sportág: birkózás)

Működési költségek, fenntartási költségek, edzői bérek költségeire
A támogatás összege: .....Ft

8. Prémium Gyáli Asztalitenisz SE
(sportág: ping-pong)

2021. évre tervezett versenyek újraszervezésének költségeire, terembérleti díjakra, utazási költségekre, felkészülés költségeire,
A támogatás összege: .....

9. GYÖSZE (Gyáli Ökölvívó és Szabadidősport Egyesület)

Működési költségekre, terembérleti díjak, versenyzési felszerelések vásárlása
A támogatás összege: .....

10. Tóth Noa Beatrix

Sozsin Wado Karate Egyesület leigazolt versenyzője. 2018-ban a Világ Kupán és az Európa Bajnokságon bronzérmes lett. Többszörös Magyar Bajnok, WKF Diákolimpiai cím birtokosa. Európa bajnoki ezüstérmes. 2019-ben Európa Bajnokságon 2. helyezett. Hazai és nemzetközi versenyeken, edzőtáborokban való részvétel költségeinek fedezette
A támogatás összege: .....

11. Tóth Lea Beatrix
(sportág: karate)

Wado Karate Egyesület igazolt versenyzője. Többszörös Magyar Bajnok, WKF Magyar Bajnokság 3. helyezettje. Saját korosztálya Európa Bajnoki bronzérmes. 2018-ban a Világ Kupán 5. helyezést ért el. 2019-ben Európa Bajnoki bronzérmes szerzett. Hazai és nemzetközi versenyeken, edzőtáborokban való részvétel költségeinek fedezette.
A támogatás összege: .....

12. Kulcsár Zalán
(sportág: úszás)

2021. évi hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel költségeire, felkészítő edzőtáborok költségeire, tagdíjra, nevezési díjakra, táplálék kiegészítők, vitaminok, sporteszközök vásárlására
Kért támogatás összege .....

13. Váczai Dániel
(sportág: kézilabda)

Versenyekre történő utazási költségek, személyi edzések és sportfelszerelések, táplálék kiegészítők vásárlása
Kért támogatás összege: .....

14. Mester Milán
(sportág: birkózás)

Sportfelszerelések, táplálék kiegészítők vásárlása, masszázs és gyógyászati kezelések költségei
Kért támogatás összege: .....

Határidő: megállapodások megkötése függvényében
Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Ifjúsági és Sport Bizottság
Az előterjesztést készítette: Szabó Józsefné irodavezető

Gyál, 2021. április 9.

Pápai Mihály
polgármester

Az előterjesztés a 2021. évi költségvetési rendelettel összhangban van.

Diera Éva
Pénzügyi és Adó Iroda vezető

A bizottság elnöke által javasolt támogatási összegek a következők:

A sportoló/sport szervezet neve:	Pályázati cél	Támogatás összege:
1. APEX Optimista SE (sportág: tájfutás)	Egyesületi működési költségekre, nevezési díjak, tagdíjak, nevezési engedélyek, saját versenyek rendezési költségei Gyálon, utazási és szállásköltségekre, posta költségekre, tintapatron, nyomtatvány, bankszámla vezetési díjra, rendezői ellátmány, adminisztrációs kiadásokra	A támogatás összege: 350.000.-Ft
2. Fleischer Dóra (sportág: karate)	Hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel költségei (Négyszeres Wado Karate Stílus Európa-bajnok, kétszeres EB ezüst és bronzérmes)	A támogatás összege: 100.000.-Ft
3. Sanbon Kyokushin SE (sportág: boks, karate)	Működési költségekre, nemzetközi és hazai nyári edzőtábor költségeire, sport és edzőfelszerelések vásárlására, terembérleti díjra	A támogatás összege: 600.000.-Ft
4. Gyáli Baráti Kör Sportegyesület	6 szakosztály	
- Labdarúgó szakosztály	Működési költségekre, MLSZ díjak, sportfelszerelések vásárlására, tornaterem bérlésre, számlavezetési költségekre, utazási költségek biztosítására, öregfiúk felkészítése, utánpótlás tornákra és nevezési díjakra, egyéb költségekre	A támogatás összege: 1.700.000.-Ft
- Mazsorett szakosztály	Versenyek nevezési és regisztrációs díjához, továbbképzési és szövetségi tagdíjakhoz, tornaterem és útiköltség elszámolására, szállásköltségre, új fellépő ruhák vásárlására, tornaterem bérlésére	A támogatás összege: 400.000.-Ft
- Röplabda szakosztály	XV. „Gyál Kupa” strandröplabda és az iskolák közötti bajnokság lebonyolításának költségei, utazási költségek és nevezési díjak, érmek, röplabdák vásárlására, továbbá díjazás költségeire, serlegek, oklevelek beszerzése, nyomdai költségek	A támogatás összege: 160.000.-Ft
- Ritmikus gimnasztika szakosztály	sportfelszerelések vásárlására, tornaterem bérlésére, utazási költségekre, karácsonyi gála megrendezésére	A támogatás összege: 450.000.-Ft
- Kosárlabda szakosztály	Kosárállvány, kosárpalánkhoz védőeszköz vásárlása és beépítési költségekre	A támogatás összege: 620.000.-Ft
- Kézilabda szakosztály	Felnőtt csapatok versenyeztetése, terembérleti díjak, utazási költségek, sporteszközök, felszerelések vásárlása, tagdíj	A támogatás összege: 2.000.000.-Ft
5. Juhász-Dóra Richárd		

(sportág: úszás)	<p>Korosztályos rekord felállítása 800 méter gyorson, többszörös korosztályos csúcstartó Az Iron Swim Úszó Egyesület leigazolt versenyzője.</p> <p>Versenyköltésekre, utazási költségek, szükséges sporteszközök és táplálék kiegészítők vásárlására</p> <p>A támogatás összege: 100.000.-Ft</p>
6. Tóth Csaba Benjámín (sportág: thai-box)	<p>Válogatott edzőtáborban, nemzetközi K1 Országos Versenyen, profi K1 Muaythai gálán, valamint Baján megrendezésre kerülő nyílt nemzetközi K1 versenyen való részvételre, és 2021. őszén Thaiföldön tartandó edzőtáborban és versenyen való részvételi költségekre, (táplálék kiegészítők, sportfelszerelések, utazás és szállásköltségek)</p> <p>A támogatás összege: 200.000.-Ft</p>
7. Gyál és Térsége Birkózók SE (sportág: birkózás)	<p>Működési költségek, fenntartási költségek, edzői bérek költségeire</p> <p>A támogatás összege: 1.200.000.-Ft</p>
8. Prémium Gyáli Asztalitenisz SE (sportág: ping-pong)	<p>2021. évre tervezett versenyek újraszervezésének költségeire, terembérleti díjakra, utazási költségekre, felkészülés költségeire,</p> <p>A támogatás összege: 600.000.-Ft</p>
9. GYÖSZE (Gyáli Ökölvívó és Szabadidősport Egyesület)	<p>Működési költségekre, terembérleti díjak, versenyzési felszerelések vásárlása</p> <p>A támogatás összege: 850.000.-Ft</p>
10. Tóth Noa Beatrix	<p>Sozsín Wado Karate Egyesület leigazolt versenyzője. 2018-ban a Világ Kupán és az Európa Bajnokságon bronzérmes lett.</p> <p>Többszörös Magyar Bajnok, WKF Diákolimpiai cím birtokosa. Európa bajnoki ezüstérmes. 2019-ben Európa Bajnokságon 2. helyezett. Hazai és nemzetközi versenyeken, edzőtáborokban való részvétel költségeinek fedezette</p> <p>A támogatás összege: 60.000.-Ft</p>
11. Tóth Lea Beatrix (sportág: karate)	<p>Wado Karate Egyesület igazolt versenyzője. Többszörös Magyar Bajnok, WKF Magyar Bajnokság 3. helyezettje. Saját korosztálya Európa Bajnoki bronzérmes. 2018-ban a Világ Kupán 5. helyezést ért el. 2019-ben Európa Bajnoki bronzérmet szerzett.</p> <p>Hazai és nemzetközi versenyeken, edzőtáborokban való részvétel költségeinek fedezette.</p> <p>A támogatás összege: 60.000.-Ft</p>
12. Kulcsár Zalán (sportág: úszás)	<p>2021. évi hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel költségeire, felkészítő edzőtáborok költségeire, tagdíjra, nevezési díjakra, táplálék kiegészítők, vitaminok, sporteszközök vásárlására</p> <p>Kért támogatás összege 100.000.-Ft</p>
13. Váczy Dániel (sportág: kézilabda)	<p>Versenyekre történő utazási költségek, személyi edzések és sportfelszerelések, táplálék kiegészítők vásárlása</p> <p>Kért támogatás összege: 100.000.-Ft</p>

14. Mester Milán
(sportág: birkózás)

Sportfelszerelések, táplálék kiegészítők vásárlása, masszázs és
gyógyászati kezelések költségei

Kért támogatás összege:

350.000.-Ft

Tárgy: Javaslat a Gyál 0132/19 hrsz.-ú ingatlan belterületbe vonására

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyáli 0132/19 hrsz.-ú „szántó” művelési ágú 4293 m² területű ingatlan tulajdonosa, Illés Béláné [REDACTED] [REDACTED] szám alatti lakos 2019. évben kérelmet nyújtott be hivatalunkhoz tárgyi földrészlet végleges más célú hasznosítására és belterületbe csatolására vonatkozóan – összhangban Gyál Város településrendezési eszközeivel – kereskedelmi, szolgáltató és gazdasági terület céljára. A belterületbe vonással járó költségek megfizetését a tulajdonos a kérelemben vállalta.

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 223/2019.(XI.28.) sz. határozatával – feltételekkel – jóváhagyta tárgyi ingatlan végleges más célú hasznosítását és belterületbe csatolását. A határozatban előírt településfejlesztési megállapodás aláírására családi okok miatt az előírt határidőn belül nem került sor.

Előzőeket figyelembe véve Illés Béláné új kérelem benyújtásával ismételten kéri tárgyi ingatlan belterületbe vonását.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 15. § (2) bekezdése szerint termőföld belterületbe vonása iránti kérelmet kizárólag az önkormányzat terjeszthet elő. A kérelem megalapozottságát az önkormányzatnak képviselő-testületi döntéssel kell igazolnia.

A Képviselő-testület 190/2014.(XI.27.) számú határozatával elfogadott Gyál Város Településszerkezeti Terve alapján a Gyál, 0132/19 hrsz.-ú földrészlet beépítésre szánt területen fekvő, belterületbe vonható terület. Gyál Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 17/2014.(XII.01.) számú rendelet mellékletét képező SZT-11-M5 számú Szabályozási tervlapja tárgyi ingatlant a Gksz-6* gazdasági területek építési övezeteibe sorolja.

Az érintett ingatlannal szomszédos Kisfaludy utcai ingatlanok gazdasági területek övezetbe sorolt földrészeinek termelésből történő kivonása és belterületbe vonása folyamatosan történik. A szomszédos 7709 hrsz.-ú és 7710 hrsz.-ú földrészek már belterületi ingatlanok.

Tárgyi ingatlan tulajdonosa vállalta, hogy a kivonás és a belterület bevonás költségeit, valamint a belterületbe vonással kapcsolatos földhivatali határozat véglegessé válásáig az ingatlan teljes területére Gyál Város Önkormányzata részére 580 Ft/m² összegű településfejlesztési hozzájárulást megfizeti.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a fentiek ismeretében szíveskedjenek határozatot hozni!

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021.(I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében az alábbi határozatot hozza:

- 1.) a Gyál, Kisfaludy utca melletti 0132/19 hrsz.-ú „szántó” művelési ágú 4293 m² területű földrészletet – az SZT-11-M5 jelű tervlap alapján a beépítésre szánt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági övezetnek jelölt ingatlant – kivett beépítetlen területként belterületbe vonja, az alábbi feltételek teljesítése esetén
  - a belterületbe vonással kapcsolatos költségeket a tulajdonos, Illés Béláné [REDACTED] [REDACTED] szám alatti lakos viseli
  - a tulajdonos, Illés Béláné településrendezési szerződést köt Gyál Város Önkormányzatával és a belterületbe vonással kapcsolatos földhivatali határozat véglegessé válását követő 30 napon belül, megfizeti az abban szerepeltetett 580 Ft/m² településfejlesztési hozzájárulást.

Határidő: 2021. július 30. (az eljárás megindítására)
Felelős: Polgármester
A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel

Az előterjesztést véleményezte: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Az előterjesztést készítette: Kiss István irodavezető

Gyál, 2021. április 6.

Pápai Mihály
polgármester

Melléklet: 1 pld. Kérelem
1 pld. 223/2019. (XI.28.) KT határozat
1 pld. Térképkivonat
1 pld. SZT-11 M5 Szabályozási tervlap
1 pld Szabályozási tervlap részlet

Szám: 22436-2/2019.

KIVONAT

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2019. november 28-án megtartott nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

“Kihagyva a kihagyandók.”

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 10 igen - 0 nem szavazattal – 2 tartózkodással az alábbi határozatot hozta:

223/2019.(XI.28.) sz. határozat

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

1.) a Gyál, Kisfaludy utca melletti 0132/19 „szántó” művelési ágú 4293 m² területű földrészletet – az SZT-11/M2 jelű tervlap alapján a beépítésre szánt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági övezetnek jelölt ingatlant – kivett beépítetlen területként belterületbe vonja, abban az esetben, ha

- a belterületbe vonással kapcsolatos költségeket a tulajdonos, Illés Béláné, 1173 Budapest, Géczi József u. 3. szám alatti lakos viseli;
- a belterületbe-vonási kérelem benyújtása előtt a tulajdonos, Illés Béláné, 1173 Budapest, Géczi József u. 3. szám alatti lakos településrendezési szerződést köt Gyál Város Önkormányzatával és megfizeti az abban szerepeltetett 580 Ft/m² településfejlesztési hozzájárulást;

2.) felhatalmazza a Polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2019. december 15. (az eljárás megindítására)

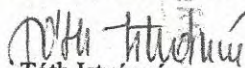
Felelős: Polgármester

K.m.f.

Pápai Mihály s.k.
polgármester

Rozgonyi Erik s.k.
címzetes főjegyző

A kivonat hitelesül:
2019. november 29.

Tóth Istvánné
Jegyzőkönyvvezető

1844/10 IR M12710.

Polgármesteri Hivatal Gyál	
Határ: 2021 APR 01.	
K/8665 - 1/2	Előiratszám:
Melléklet:	Ügyintéző: <i>kin/ku</i>

Tisztelt Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete!

Azzal a kérelemmel fordulok Önökhöz, hogy a **223/2019.(XI.28) sz. határozatukat**, miszerint: a Gyál, Kisfaludy utca melletti 0132/19 „szántó” művelési ágú 4239 nm. területű földrészletet- az SZT-11/M2 jelű tervlap alapján a beépítésre szánt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági övezetnek jelölt ingatlant- kivett beépítettlen területként belterületbe vonja, - újra tárgyalja.

K/6757/2

A belterületbe vonási eljárás megindítására (megállapodás megkötése az önkormányzattal) a határidő 2019. december 15. napján lejárt. Sajnálatos módon, gyermeke, a kérelmünk beadása után, azonban a határozat átvétele előtt, egy műtétet követő, hirtelen lefolyású fertőzés miatt, tragikus hirtelenséggel elhunyt.

A családjunkat akkor ért veszteség okán, érthető okból, a határozattal érdemben foglalkozni nem tudtunk, így a megállapodás nem jött létre az Önkormányzattal.

Kérelmünket továbbra is az indokolja, hogy a terület elhelyezkedése, alakja és mérete okán, gazdaságos mezőgazdasági megművelésre alkalmatlan, azonban kereskedelmi illetve szolgáltatói területként, kiválóan hasznosítható lenne.

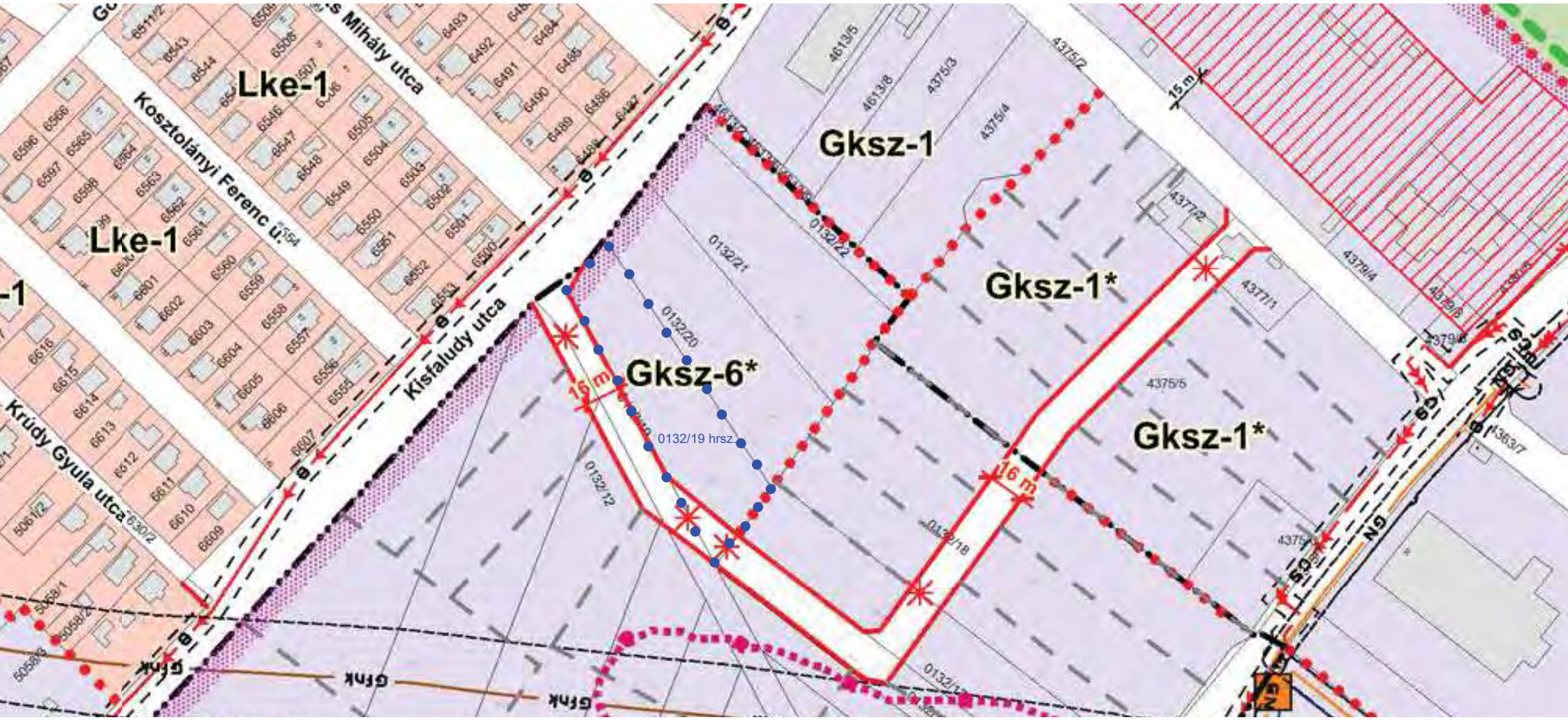
Ezúton szeretném ismételtlen kezdeményezni, a tulajdonomat képező ingatlan belterületbe vonási eljárását. (Kérelmemhez mellékelem, az önkormányzattól kapott határozat egy darab másolati példányát.)

Budapest, 2021. április 01.

Illés Béláné

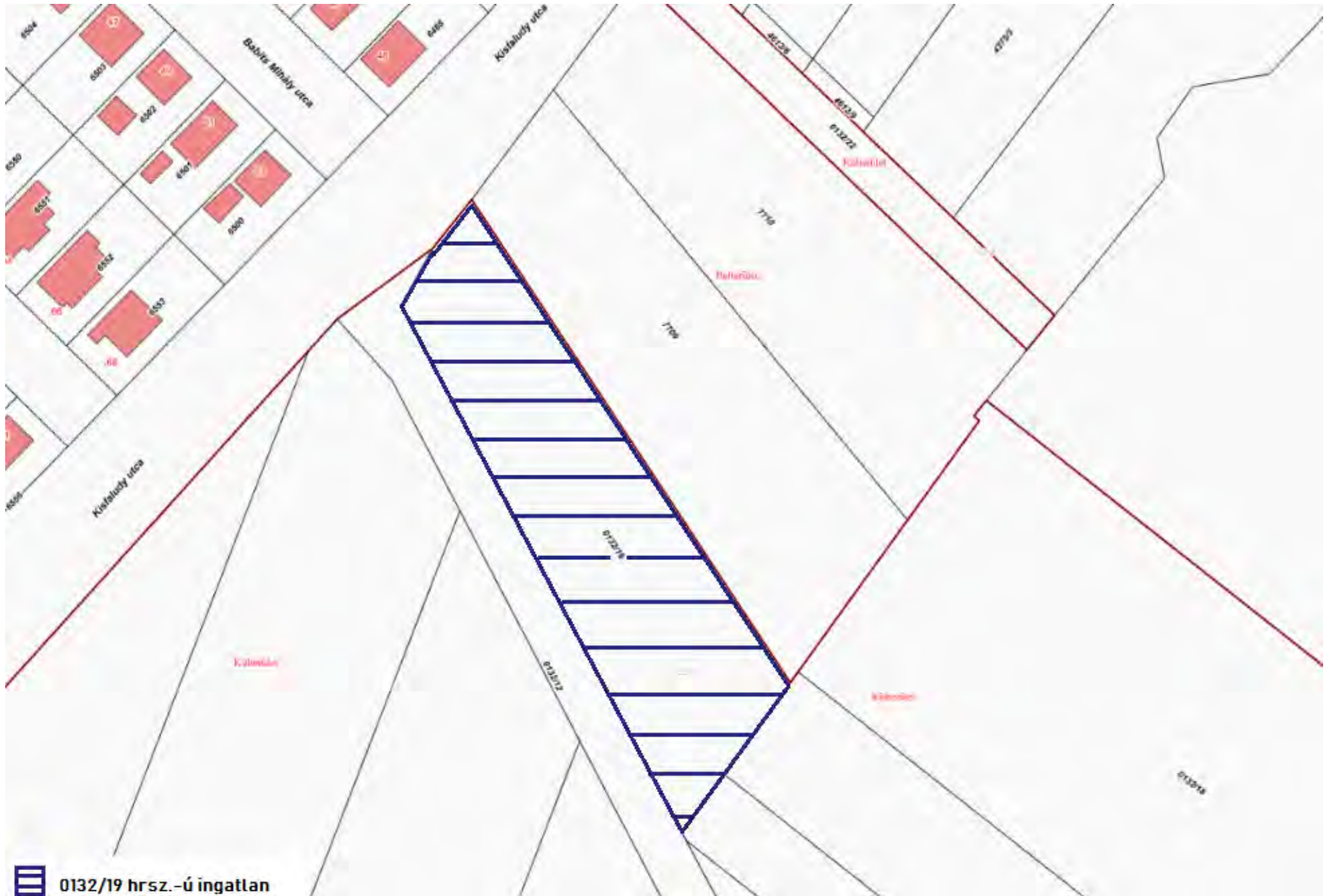
Tisztelettel és köszönettel: Illés Béláné

Térképkivonat

Tárgy: Javaslat a Gyál 0132/138 hrsz.-ú ingatlan belterületbe vonására

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyáli 0132/138 hrsz.-ú „szántó” művelési ágú 5387 m² területű ingatlan tulajdonosa, Folytán Alice Viktória [REDACTED] szám alatti lakos kérelmet nyújtott be hivatalunkhoz tárgyi földrészlet végleges más célú hasznosítására és belterületbe csatolására vonatkozóan – összhangban Gyál Város településrendezési eszközeivel – kereskedelmi, szolgáltató és gazdasági terület céljára. A belterületbe vonással járó költségek megfizetését a tulajdonos a kérelemben vállalta.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 15. § (2) bekezdése szerint termőföld belterületbe vonása iránti kérelmet kizárólag az önkormányzat terjeszthet elő. A kérelem megalapozottságát az önkormányzatnak képviselő-testületi döntéssel kell igazolnia.

A Képviselő-testület 190/2014.(XI.27.) számú határozatával elfogadott Gyál Város Településszerkezeti Terve alapján a Gyál, 0132/138 hrsz.-ú földrészlet beépítésre szánt területen fekvő, belterületbe vonható terület. Gyál Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 17/2014.(XII.01.) számú rendelet mellékletét képező SZT-11-M5 számú Szabályozási tervlapja tárgyi ingatlant a Gksz-6* gazdasági területek építési övezeteibe sorolja.

Az érintett ingatlannal szomszédos Kisfaludy utcai ingatlanok gazdasági területek övezetbe sorolt földrészleteinek termelésből történő kivonása és belterületbe vonása folyamatosan történik.

Tárgyi ingatlan tulajdonosa vállalta, hogy a kivonás és a belterület bevonás költségeit, valamint - a belterületbe vonással kapcsolatos földhivatali határozat véglegessé válásáig - az ingatlan teljes területére Gyál Város Önkormányzata részére 580 Ft/m² összegű településfejlesztési hozzájárulást megfizeti.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a fentiek ismeretében szíveskedjenek határozatot hozni!

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021.(I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az alábbi határozatot hozza:

a Gyál, Kisfaludy utca melletti 0132/138 „szántó” művelési ágú 5387 m² területű földrészletet – az SZT-11-M5 jelű tervlap alapján a beépítésre szánt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági övezetnek jelölt ingatlant – kivett beépítetlen területként belterületbe vonja, az alábbi feltételek teljesítése esetén

- a belterületbe vonással kapcsolatos költségeket a tulajdonos, Folytán Alice Viktória [REDACTED] szám alatti lakos viseli
- a belterületbe vonással kapcsolatos földhivatali határozat véglegessé válásáig a tulajdonos, Folytán Alice Viktória településrendezési szerződést köt Gyál Város Önkormányzatával és megfizeti az abban szerepeltetett 580 Ft/m² településfejlesztési hozzájárulást.

Határidő: 2021. június 30. (az eljárás megindítására)
Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel

Az előterjesztést véleményezte: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Az előterjesztést készítette: Kelevajda Mónika ügyintéző

Gyál, 2021. április 6.

Pápai Mihály
polgármester

Melléklet: 1 pld. Kérelem
1 pld. Változási vázrajz
1 pld. SZT-11 M5 Szabályozási tervlap
1 pld Szabályozási tervlap részlet

127 34-425/2020

Gyáli Polgármesteri Hivatal
2360 Gyál, Kőrösi út 112-114.

6863/2021

Polgármesteri Hivatal	
Gyál	
Iktatva:	2021 APR 06
Ügyiratszám: 2/8751-1/2021	Előiratszám:
Melléklet:	Ügyintéző: Kellényi M.

KÉRELEM

Tisztelt Képviselő-testület!

Alulírott, Folytán Alice Viktória szám alatti lakos, azzal a kérelemmel fordulok a Tisztelt Képviselő-testülethez, hogy a tulajdonomat képező **0132/138 hrsz.-ú 5387 m² területű, szántó művelési ágú ingatlanomat szíveskedjenek a termelésből kivonni és belterületbe vonni.**

A termelésből történő kivonás és a belterület bevonás költségeit vállalom, valamint a belterületbe vonással kapcsolatos földhivatali határozat véglegessé válásáig az ingatlan teljes területére, az önkormányzat számára megfizetek 580 Ft/m² településfejlesztési hozzájárulást.

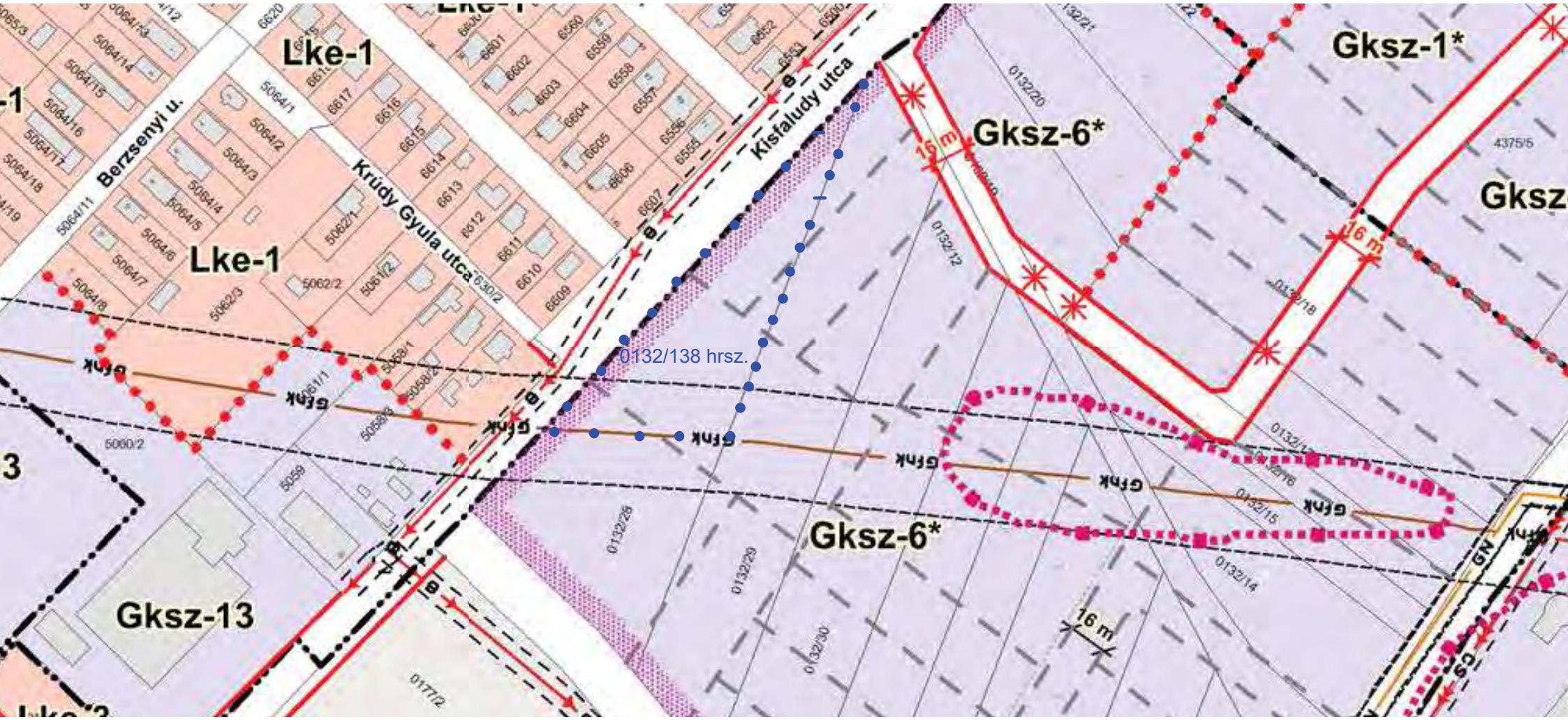
Várom segítő együttműködésüket!

Gyál, 2021. április 6.

Köszönettel:

Folytán Alice Viktória

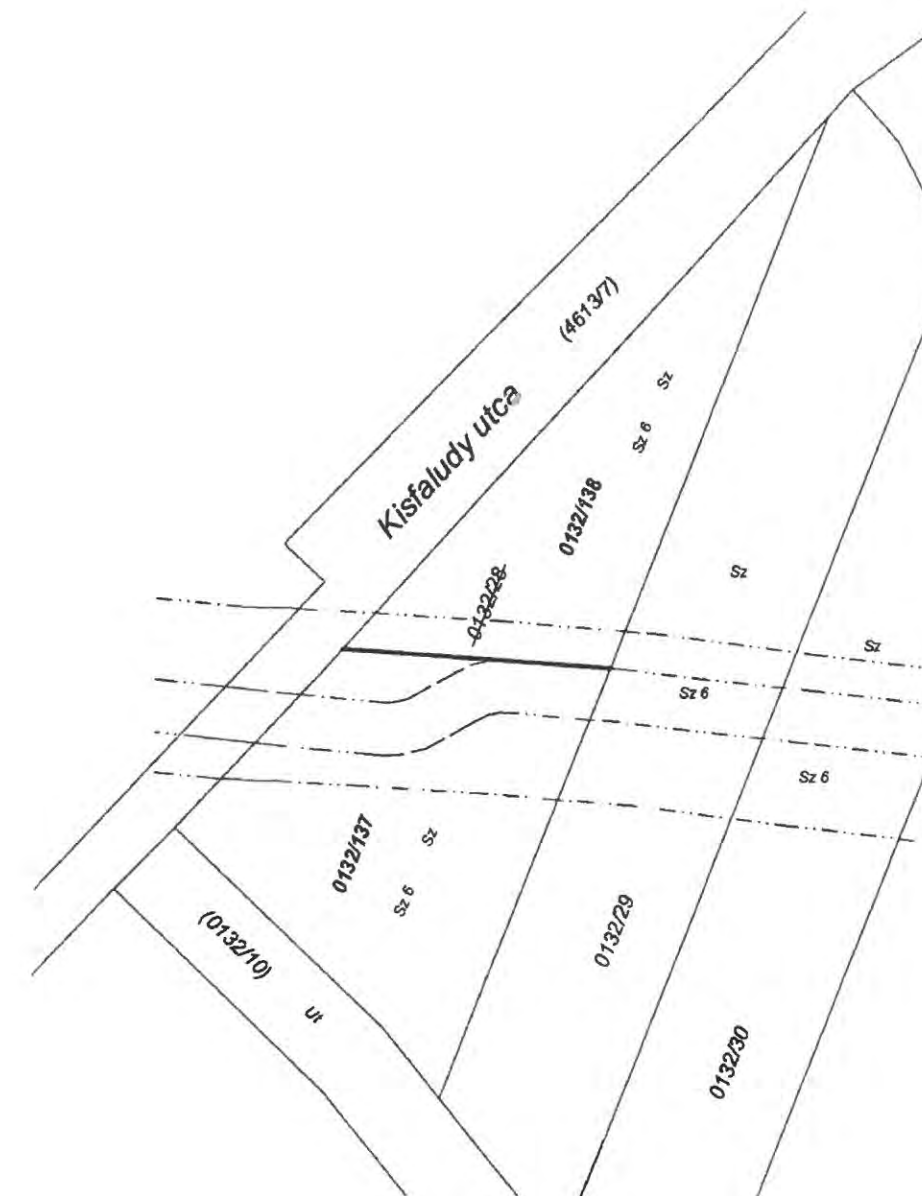

VÁLTOZÁSI VÁZRAJZ

a 0132/28 helyrajzi számú földrészlet megosztásáról

M = 1:2000

Változás előtti állapot						Változás utáni állapot							Megjegyzés
Hrsz	Alrészlet			Terület	AK	Hrsz	Alrészlet			Terület	AK	Szolgalmi és egyéb jogok	
	jel	műv. ága	Min. o.	ha. m ²			jel	műv. ága	Min. o.	ha. m ²			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
0132/28		szántó	6	1.2794	8.06	0132/137		szántó	6	0.7387	4.65	Bányaszolgalmi jog Jog.: FGSZ Földgázszállító Zrt. 8600 SIÓFOK Tanácsház út 5. Er.hat.sz: 31.585/1988.II.02. III/4. 42137/2013.10.11. Bányaszolgalmi jog 1242 m ² -re Jog.: FGSZ Földgázszállító Zrt. 8600 SIÓFOK Tanácsház út 5. Er.hat.sz: 36646/2000.06.06. III/5. 42137/2013.10.11.	
						0132/138		szántó	6	0.5387	3.39	Bányaszolgalmi jog Jog.: FGSZ Földgázszállító Zrt. 8600 SIÓFOK Tanácsház út 5. Er.hat.sz: 31.585/1988.II.02. III/4. 42137/2013.10.11. Bányaszolgalmi jog 3 m ² -re Jog.: FGSZ Földgázszállító Zrt. 8600 SIÓFOK Tanácsház út 5. Er.hat.sz: 36646/2000.06.06. III/5. 42137/2013.10.11.	
Összesen:				1.2794	8.06					1.2774	8.04	Községi gyűjtőbe: + 20 m²	

A vázrajz méretek levételére nem alkalmas.

Készítette: Dabas, 2020. április 6.

A művelési ág és a minőségi osztály megjelölése és ábrázolása, a kataszteri tiszta jövedelem számítása helyes, az adatok a földminősítési eljárás eredményének megfelelően kerültek feltüntetésre.

Dabas, 2020. 05. hó. 12. nap

Sallai Annamária
Mezőgazdász

MEGYERI GERGELY
Földmérő mérnök
MÉTER BT.
Készítő: 2370 Dabas, Bartók B. u. 4.
Földmérő ig. száma: 7127/2016

MEGYERI GÁBOR
Földmérő I. m. sz.: 557/90
GDT 01/10693
MÉTER BT.
Minőséget tanúsító:
Ing.rend.min.szám: 557/1990
Kamarai terv. jog szám: GD-T/01-10693

A helyrajzi számozás és területszámítás helyes. Ez a záradék a kelteztől számított egy évig hatályos.

2020 MÁJ 15.

Dabas, 2020. .... hó ..... nap

Záradékoló: .....
Ing.rend.min.szám: 1848/2004

A változás akaratunknak megfelelően történt:

.....
.....
.....
.....
.....

Tárgy: Javaslat ifjúsági bútorok
beszerzéséhez közérdekű
kötelezettségvállalás
elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

Gyál Város Önkormányzata kifejezetten fontosnak tartja a város ifjúsága érdekeinek szem előtt tartását, illetve számukra biztonságos élettér és környezet kialakítását. Ennek a törekvésnek megfelelően Gyál Város Önkormányzata ifjúsági bútorok telepítését tervezi a Millenniumi parkban, amely lehetőséget teremt számukra, hogy biztonságos környezetben találkozzanak és ezáltal minőségi időt töltsenek együtt. Ennek fedezeteként a 2021. évi költségvetés 4. mellékleteként a reklám- és propaganda kiadások között 3 millió Ft + ÁFA összeg szerepel.

A kültéri mobiliák beszerzését a JAS-FBG KFT., a HIDI-TOP KFT., valamint a TESCO-GLOBAL ÁRUHÁZAK ZRT. az Önkormányzat részére egyszeri, vissza nem térítendő 500.000.- Ft összegű, a KINAMÉ KFT. 300.000.-Ft összegű közérdekű kötelezettségvállalással kívánja támogatni.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere Magyarország Kormánya által a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva

a JAS-FBG KFT.	500.000.- Ft
a HIDI-TOP KFT.	500.000.- Ft
a KINAMÉ KFT.	300.000.- Ft
a TESCO-GLOBAL ÁRUHÁZAK ZRT.	500.000.- Ft

összegű pénzbeli támogatását közérdekű kötelezettségvállalásként elfogadja a gyáli Millenniumi Parkba tervezett ifjúsági bútorok telepítése céljából.

Határidő: azonnal
Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Az előterjesztést véleményezte: Oktatási és Kulturális Bizottság
Az előterjesztést készítette: Abonyi Tünde, kabinetreferens

Gyál, 2021. április 19.

**Pápai Mihály
polgármester**

Az előterjesztés a költségvetési rendelettel összhangban van.

Diera Éva
Pénzügyi és Adó Iroda irodavezető